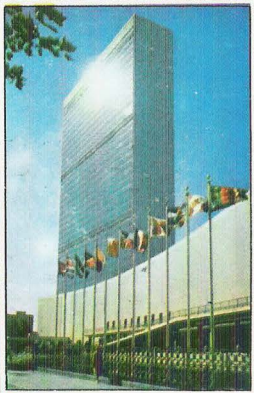
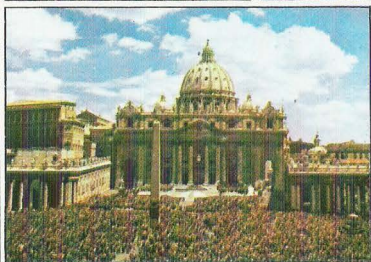
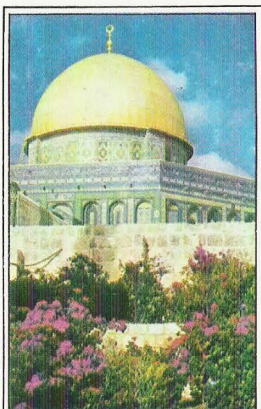

E. G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE

Ellen G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

Traducere:
Nelu Dumitrescu

 Casa de Editură
Viață și Sănătate
București 1996

Titlul cărții în original este:
„The Great Controversy between Christ and Satan“

Ediția a VI-a

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin
Casei de Editură „VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE“

Introducere

Înainte de intrarea păcatului în lume, Adam se bucura de o comunicare liberă cu Făcătorul său, dar după ce omul s-a despărțit de Dumnezeu prin neascultare, neamul omenesc a pierdut acest înalt privilegiu. Prin Planul de Mântuire, însă, a fost deschisă o cale prin care locuitorii pământului să poată avea iarăși legătură cu cerul. Dumnezeu a comunicat cu oamenii prin Duhul Său, iar prin descoperirile date slujitorilor Săi aleși a fost dată lumii lumina divină. „Oamenii au vorbit de la Dumnezeu mânați de Duhul Sfânt“ (2 Petru 1,21).

Timp de 2500 de ani din istoria omenirii, n-a existat nici o revelație scrisă. Aceia care fuseseră învățați de Dumnezeu transmiteau cunoștința lor altora, și aceasta era moștenită din tată în fiu, de la o generație la alta. Pregătirea Cuvântului scris a început pe vremea lui Moise. Revelațiile inspirate au devenit atunci o carte inspirată. Această lucrare a continuat într-o perioadă de timp lungă de 16 veacuri - de la Moise, istoricul creației și al Legii, până la Ioan, raportorul celor mai sublime adevăruri ale Evangheliei.

Biblia arată către Dumnezeu ca autor al ei; cu toate acestea, a fost scrisă de mâini omenești și, în variatele stiluri ale diferitelor ei cărți, ea prezintă caracteristicile numeroșilor ei scriitori. Adevărurile descoperite sunt toate „insuflate de Dumnezeu“ (2

Tim. 3,16); cu toate acestea, sunt exprimate în cuvinte omenești. Cel Infinit, prin Duhul Sfânt, a revărsat lumina care trebuia să lumineze mintea și inima slujitorilor Săi. El a dat vise, vedenii, simboluri și înfățișări. Iar aceia cărora adevărul le-a fost astfel revelat au îmbrăcat gândul în limbaj omenesc.

Cele Zece Porunci au fost rostite de Însuși Dumnezeu și au fost scrise cu propria Sa mână. Ele sunt o alcătuire divină și nu omenească. Dar Biblia cu adevărurile ei date de Dumnezeu, exprimate în limbajul oamenilor, ne prezintă o unire a divinului cu omenescul. O astfel de unire a existat și în natura lui Hristos, care era Fiul lui Dumnezeu și Fiul omului. Acest lucru este adevărat cu privire la Biblie, tot așa cum a fost adevărat și cu Hristos — „Cuvântul s-a făcut trup și a locuit printre noi“ (Ioan 1,14).

Scrise în veacuri diferite, de oameni care se deosebeau foarte mult în ceea ce privește rangul și ocupația, înzestrarea intelectuală și spirituală, cărțile Bibliei prezintă un contrast izbitor în ceea ce privește stilul, ca și o diversitate de subiecte descoperite. Sunt folosite diverse forme de exprimare de către diferiții ei scriitori; adesea, același adevăr este mai clar prezentat de unul decât de altul. Deoarece totalitatea scriitorilor ei prezintă un subiect sub diferite aspecte și relații, pentru cititorul superficial, neglijent sau cu prejudecăți, poate părea o nepotrivire sau o contradicție, acolo unde cercetătorul evlavios, cu o pătrundere mai clară, vede armonia care există în profunzime.

Când este prezentat prin persoane diferite, adevărul este descoperit în variatele lui forme. Un scriitor este mai puternic impresionat de o anumită față a subiectului; el prinde acele puncte care sunt în armonie cu experiența lui sau cu puterea lui de înțelegere și de apreciere; altul sesizează o altă față; și fiecare dintre ei, sub călăuzirea Duhului Sfânt, prezintă ceea ce i-a impresionat mai puternic mintea - un aspect diferit al adevărului în fiecare carte, dar o armonie desăvârșită în toate. Iar adevărurile revelate în felul acesta se unesc pentru a forma

un întreg desăvârșit, adaptat pentru a face față nevoilor oamenilor în toate împrejurările și experiențele vieții.

I-a plăcut lui Dumnezeu să facă cunoscut lumii adevărul Său prin intermediul oamenilor și El Însuși, prin Duhul Său cel Sfânt, i-a pregătit pe oameni și i-a înzestrat să facă lucrarea aceasta. El le-a călăuzit mintea ca să aleagă ce să vorbească și ce să scrie. Comoara a fost încredințată vaselor omenesci și, cu toate acestea, nu este mai puțin din ceruri. Mărturia este transmisă prin exprimarea nedesăvârșită a limbajului omenesc, dar este mărturia lui Dumnezeu; iar copilul lui Dumnezeu, ascultător și credincios, vede în ea slava unei puteri divine, pline de har și de adevăr.

În Cuvântul Său, Dumnezeu a încredințat oamenilor cunoștința necesară pentru mântuire. Sfintele Scripturi trebuie să fie primite ca o revelație autoritară, infailibilă a voinței Sale. Ele sunt măsura caracterului, descoperitorul doctrinelor și dovada experienței. „Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu și de folos ca să învețe, să mustre, să îndrepte, să dea înțelepciune în neprihănire, pentru ca omul lui Dumnezeu să fie desăvârșit și cu totul destoinic pentru orice lucrare bună“ (2 Tim. 3,16.17).

Însă, faptul că Dumnezeu a descoperit voia Sa oamenilor prin Cuvântul Său n-a făcut inutilă prezența și călăuzirea continuă a Duhului Sfânt. Din contră, Duhul a fost făgăduit de Mântuitorul nostru ca să descopere Cuvântul slujitorilor Săi, să lumineze și să aplice învățăturile lui. Și pentru că Duhul lui Dumnezeu a fost Acela care a inspirat Biblia, este cu neputință ca învățătura Duhului să fie vreodată contrară aceleia a Cuvântului.

Duhul n-a fost dat - și nici nu va fi revărsat vreodată - ca să dea la o parte Biblia, căci Scripturile declară lămurit că Cuvântul lui Dumnezeu este măsura prin care va fi pusă la probă toată învățătura și experiența. Apostolul Ioan spune: „Prea iubiților, să nu dați crezare oricărui duh; ci să cercetați duhurile dacă sunt de la Dumnezeu; căci în lume au ieșit mulți prooroci mincinoși“ (1 Ioan 4,1). Iar Isaia declară: „La lege și la mărturie! Căci dacă

nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta“ (Is. 8,20).

O mare ocară a fost aruncată asupra lucrării Duhului Sfânt, prin rătăcirile acelei categorii de oameni care, pretinzând că sunt iluminați de El, susțin că nu mai au nevoie de călăuzirea Cuvântului lui Dumnezeu. Ei se lasă conduși de impresii pe care le socotesc ca fiind glasul lui Dumnezeu în suflet. Dar duhul care îi stăpânește nu este Duhul lui Dumnezeu. Această urmare a impresiilor, cu neglijarea Scripturilor, poate duce numai la încurcătură, la amăgire și ruină. Ea slujește numai pentru a promova scopurile celui rău. Deoarece lucrarea Duhului Sfânt este vitală pentru biserica lui Hristos, unul dintre planurile Satanei este ca, prin rătăcirile extremiștilor și ale fanaticilor, să arunce ocară asupra lucrării Duhului și să aducă pe poporul lui Dumnezeu să negligeze acest izvor al puterii pe care Însuși Domnul l-a prevăzut.

În armonie cu Cuvântul lui Dumnezeu, Duhul Său avea să-Și continue lucrarea în perioada dispensațiunii Evangheliei. De-a lungul veacurilor, când au fost date Scripturile Noului și Vechiului Testament, Duhul Sfânt n-a încetat să transmită lumină unor persoane individuale, în afară de descoperirile care aveau să fie încorporate în Canonul sacru. Însăși Biblia ne descrie cum, prin Duhul Sfânt, oamenii au primit avertizări, sfaturi și îndrumări în probleme care nu aveau nici o legătură cu darea Scripturilor. Și se menționează prooroci în diferite veacuri, ale căror rostiri n-au fost scrise niciodată. În același fel, după încheierea canonului Scripturii, Duhul Sfânt avea să-Și continue lucrarea ca să ilumineze, să avertizeze și să mângâie pe copiii lui Dumnezeu.

Isus a făgăduit ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile, și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu“... „Când va veni Mângâietorul, Duhul adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul; căci El nu va vorbi de la El, ci va

vorbi tot ce va fi auzit, și vă va descoperi lucrurile viitoare“ (Ioan 14,26; 16,13). Scriptura învață lămurit că aceste făgăduințe, departe de a fi limitate la zilele apostolilor, aparțin bisericii lui Hristos din toate veacurile. Mântuitorul îi asigură pe urmașii Săi: „Și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit. Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin“ (Mat. 28,20). Iar Pavel declară că darurile și manifestările Duhului au fost așezate în biserică „pentru desăvârșirea sfinților, în vederea lucrării de slujire, pentru zidirea trupului lui Hristos, până vom ajunge toți la unirea credinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, la starea de om mare, la înălțimea staturii plinătății lui Hristos“ (Efes. 4,12.13).

Pentru credincioșii din Efes apostolul Pavel se ruga: „Și mă rog ca Dumnezeu Domnului nostru Isus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea un duh de înțelepciune și de descoperire, în cunoașterea Lui, și să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeți care este nădejdea chemării Lui, care este bogăția slavei moștenirii Lui în sfinți, și care este față de noi, credincioșii, nemărginita mărime a puterii Sale, după lucrarea puterii tăriei Lui“ (Efes. 1,17-19). Lucrarea Duhului divin, pentru luminarea înțelegerii și pentru deschiderea minții față de lucrurile adânci ale Cuvântului cel sfânt al lui Dumnezeu, era binecuvântarea pe care Pavel o cerea în favoarea bisericii din Efes.

După manifestarea minunată a Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii, Petru i-a îndemnat pe oameni la pocăință și la botezul în numele lui Hristos, pentru iertarea păcatelor, zicând: „Pocăiți-vă, și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre; apoi veți primi darul Sfântului Duh. Căci făgăduința aceasta este pentru voi, pentru copiii voștri, și pentru toți cei ce sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul, Dumnezeuul nostru“ (Fapte 2,38.39).

În legătură imediată cu scenele zilei celei mari a lui Dumnezeu, Domnul, prin proorocul Ioel, a făgăduit o manifestare

deosebită a Duhului Său (Ioel 2,28). Această profeție și-a primit o împlinire parțială în revărsarea Duhului Sfânt în Ziua Cincizecimii; dar va ajunge la o împlinire deplină în manifestarea harului divin care va însoți încheierea lucrării Evangheliei.

Marea luptă dintre bine și rău va crește în intensitate aproape de încheierea timpului. În toate veacurile, mânia Satanei s-a dat pe față împotriva bisericii lui Hristos; iar Dumnezeu a revărsat harul și Spiritul Său asupra poporului Său pentru a-l întări ca să se împotrivească puterii celui rău. Când apostolii lui Hristos aveau să ducă lumii Evanghelia și să o scrie pentru toate veacurile viitoare, urmau să fie înzestrați cu iluminarea Duhului. Dar, pe măsură ce biserica se apropie de eliberarea ei finală, Satana va lucra cu o putere din ce în ce mai mare. El s-a coborât „cuprins de o mânie mare știind că are puțină vreme“ (Apoc. 12,12). El va lucra „cu toată puterea, cu semne și minuni mincinoase“ (2 Tes. 2,9). Timp de 6.000 de ani această inteligență deosebită, care odinioară fusese cea mai înălțată printre îngerii lui Dumnezeu, s-a dedat cu totul lucrării de amăgire și ruinare.

Și toată profunzimea iscusinței satanice și a subtilității do-bândite, toată cruzimea la care s-a ajuns în decursul acestor veacuri de luptă vor fi îndreptate împotriva poporului lui Dumnezeu în conflictul final. Și în această vreme de primejdie, urmașii lui Hristos trebuie să dea lumii avertizarea cu privire la a doua venire a Domnului; un popor trebuie pregătit să stea înaintea Lui, la venirea Sa, „fără pată și fără sbârcitură“ (2 Petru 3,14). În acest timp, înzestrarea deosebită a harului și a puterii divine nu este mai puțin necesară pentru biserică decât a fost în zilele apostolilor.

Prin iluminarea Duhului Sfânt, scenele luptei îndelungate dintre bine și rău au fost descoperite scriitoarei acestor pagini. Din timp în timp, mi s-a îngăduit să privesc de-a lungul veacurilor efectul luptei celei mari dintre Hristos, Prințul vieții, autorul mântuirii noastre, și Satana, prințul răului, autorul păcatului, primul călcător al sfintei Legi a lui Dumnezeu. Vrajmășia

Satanei împotriva lui Hristos s-a dat pe față și împotriva urmașilor Săi. Aceeași ură față de principiile Legii lui Dumnezeu, aceeași lucrare de amăgire, prin care legile omenești sunt puse în locul Legii lui Dumnezeu, iar oamenii sunt conduși să se închine creaturii în locul Creatorului, poate fi urmărită în toată istoria trecutului. Eforturile Satanei de a reprezenta greșit caracterul lui Dumnezeu, de a-i face pe oameni să cultive o concepție falsă despre Creator și în felul acesta să-L privească cu teamă și ură, nu cu iubire, încercările lui de a da la o parte Legea lui Dumnezeu, conducându-i pe oameni să se socotească liberi față de cererile ei, și prigonirea acelor care au îndrăznit să se împotrivească amăgirilor lui, au fost urmărite continuu în toate veacurile. Toate acestea se pot vedea în istoria patriarhilor, profetilor și apostolilor, a martirilor și a reformatorilor.

În marea luptă finală, Satana va folosi aceleași procedee, va da pe față același spirit și va lucra în același scop ca și în veacurile precedente. Cele petrecute în trecut se vor repeta cu excepția faptului că lupta viitoare va fi de o așa intensitate cum lumea n-a mai văzut niciodată. Amăgirile Satanei vor fi mai subtile, atacurile lui vor fi mai hotărâte. Dacă va fi cu puțință va amăgi chiar și pe cei aleși (Marcu 13,22).

Când Duhul lui Dumnezeu a descoperit minții mele adevărurile cele mari ale Cuvântului Său, precum și scenele trecutului și ale viitorului, am fost îndemnată să fac cunoscut și altora ceea ce îmi fusese descoperit - anume de a urmări istoria luptei din veacurile trecute și îndeosebi să o prezint astfel, încât să arunce o lumină asupra luptei viitoare care se apropie cu grăbire. Pentru realizarea scopului acestuia am încercat să selectez și să adun laolaltă evenimentele din istoria bisericii într-un așa mod, încât să subliniez descoperirea marilor adevăruri care au fost date lumii în diferite perioade și care au provocat mânia Satanei și vrăjmășia unei biserici iubitoare de lume, adevăruri susținute de martorii aceia care „nu și-au iubit viața până la moarte“.

În aceste rapoarte, putem vedea o prefigurare a luptei care ne stă înaintea. Privindu-le în lumina Cuvântului lui Dumnezeu și prin iluminarea Duhului Său, putem vedea, neumbrite, planurile celui rău și primejdiile prin care va trebui să treacă aceia care vor fi găsiți „fără pată” înaintea Domnului la venirea Sa.

Evenimentele cele mari care au marcat progresul Reformei în veacurile trecute sunt fapte istorice binecunoscute și unanim recunoscute de lumea protestantă; ele sunt fapte pe care nimeni nu le poate ignora. Istoria aceasta am prezentat-o pe scurt în armonie cu scopul cărții, fapt ce s-a impus neapărat, totul fiind condensat într-un spațiu restrâns și totuși să dea o înțelegere corectă a aplicării ei. În unele cazuri, acolo unde istoricul a grupat evenimentele, pentru ca să îngăduie pe scurt o vedere cuprinzătoare a subiectului, sau a rezumat amănuntele într-un mod potrivit, cuvintele lui au fost citate; dar în unele cazuri nu s-a indicat sursa, deoarece citările nu sunt făcute cu scopul de a acorda autorului o autoritate, ci pentru că declarația lui permite o prezentare ușoară și convingătoare a subiectului. Relatând experiența și vederile acelor care au promovat lucrarea de reformă din zilele noastre, s-au folosit în același fel lucrările lor publicate.

Cartea aceasta nu are atât scopul de a prezenta adevăruri noi cu privire la luptele din vremurile de demult, cât să extragă faptele și principiile care au o importanță pentru evenimentele viitoare. Totuși, privite ca o parte a luptei dintre forțele luminii și ale întunericului, toate aceste rapoarte ale trecutului sunt privite într-o nouă însemnătate și prin ele este aruncată o lumină asupra viitorului, luminând calea acelor care, asemenea reformatoilor din veacurile trecute, vor fi chemați, chiar cu primejdia pierderii tuturor bunurilor pământești, să mărturisească „pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Isus Hristos”.

Pentru a înfățișa scenele luptei celei mari între adevăr și răătăcire, a descoperi cursele Satanei și mijlocul prin care i se poate împotrivi cu succes, pentru a prezenta o soluție satis-

făcătoare marii probleme a răului, aruncând o astfel de lumină asupra originii și soartei finale a păcatului, încât să dea pe față dreptatea și mila lui Dumnezeu în procedeele cu creaturile Sale, cât și a arăta natura neschimbătoare și sfântă a Legii Sale este scopul acestei cărți. Rugăciunea sinceră a scriitoarei este ca, prin influența ei, oamenii să fie eliberați de puterea întunericului și să devină „părtași la moștenirea sfinților în lumină“, pentru slava Aceluia care ne-a iubit și S-a dat pe Sine Însuși pentru noi.

E.G.White

Distrugerea Ierusalimului

Dacă ai fi cunoscut și tu, măcar în această zi, lucrurile, care puteau să-ți dea pacea! Dar acum, ele sunt ascunse de ochii tăi. Vor veni peste tine zile, când vrăjmașii tăi te vor înconjura cu șanțuri, te vor împresura și te vor strânge din toate părțile; te vor face una cu pământul, pe tine și pe copiii tăi din mijlocul tău; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră, pentru că n-ai cunoscut vremea când ai fost cercetată“ (Luca 19,42-44).

De pe creasta Muntelui Măslinilor, Isus privea Ierusalimul. Plăcută și pașnică era scena care se desfășura în fața Sa. Era sărbătoarea Paștelui și, din toate țările, copiii lui Iacov se adunaseră acolo pentru a participa la marea sărbătoare națională. În mijlocul grădinilor și viilor, cu pajiști înverzite presărate cu corturile pelerinilor, se înălțau colinele în terasă, palatele impresionante și fortărețele masive ale capitalei lui Israel. Fiica Sionului părea să spună în mândria ei: „Stau ca împărăteasă și nu văd nici o nenorocire“. Era atât de fermecătoare și se socotea sigură de favoarea cerului, ca și atunci când, cu veacuri în urmă, regele cântăreț psalmodia: „Frumoasă înălțime, bucuria întregului pământ, este Muntele Sionului... cetatea marelui Împărat“ (Ps. 48,2). Se

puteau vedea clădirile mărețe ale Templului. Razele apusului de soare luminau albul ca de zăpadă al zidurilor lui de marmură și se reflectau pe poarta de aur, pe turn și pe ornamentele acoperișului. „În frumusețea desăvârșită“ ea stătea ca mândrie a națiunii iudaice. Care copil al lui Israel putea privi scena aceasta fără un simțământ de bucurie și admirație? Dar mintea lui Isus era ocupată de gânduri cu totul deosebite. „Când S-a apropiat de cetate și a văzut-o, Isus a plâns pentru ea“ (Luca 19,41). În mijlocul bucuriei generale a alaiului triumfal, în timp ce ramurile de palmier unduiau, în timp ce osanalele vesele trezeau ecourile colinelor și mii de glasuri Îl declarau împărat, Mântuitorul lumii a fost copleșit de o durere neașteptată și tainică. El, Fiul lui Dumnezeu, Cel făgăduit lui Israel, a cărui putere învinsese moartea și chemase din mormânt pe prizonierii ei, era în lacrimi, nu din cauza unei dureri obișnuite, ci datorită unei dureri adânci, nestăvilite.

Lacrimile Sale nu erau pentru Sine, deși cunoștea bine calea pe care picioarele Sale urmau să urce. Înaintea Sa era Ghetsemani, scena apropiatei Sale agonii. Vedea și Poarta oilor, prin care timp de veacuri fuseseră conduse animalele pentru jertfă și care urma să se deschidă pentru El când avea „să fie adus ca un miel la junghiere“ (Is. 53,7). Nu prea departe era Calvarul, locul răstignirii. Pe drumul pe care Hristos avea să calce în curând, urma să cadă groaza unui întuneric des, când El trebuia să facă din ființa Sa o jertfă pentru păcat. Cu toate acestea nu contemplarea acestor scene arunca umbră asupra Lui în acest ceas de bucurie. Nu o presimțire a groazei Sale supraomenești întuneca acest spirit neegoist. El plânga pentru miile de condamnați din Ierusalim, datorită orbirii și nepocăinței acelor pe care venise să-i binecuvânteze și să-i mântuiască.

Istoria de peste o mie de ani de favoare deosebită și pază plină de grijă a lui Dumnezeu, manifestată față de poporul ales, era deschisă în fața ochilor lui Isus. Acolo era muntele Moria, unde fiul făgăduinței, o victimă ce nu se împotrivise, fusese adus la

altar, ca simbol al jertfirii Fiului lui Dumnezeu. Acolo, legământul binecuvântării, slăvită făgăduință mesianică, fusese confirmat tatălui celor credincioși (Gen. 22,9.16-18). Acolo, flăcările jertfei care s-au înălțat către cer din aria lui Ornan îndepărtaseră sabia îngerului pierzător (1 Cron. 21) - simbol potrivit al jertfei Mântuitorului și al mijlocirii Sale pentru cei vinovați. Ierusalimul fusese onorat de Dumnezeu mai presus de tot pământul. Domnul alesese Sionul, El „îl dorise ca locuință a Sa“ (Ps. 132,13). Acolo, timp de veacuri, sfinții prooroci își rostiseră soliile de avertizare. Acolo, preoții își legănaseră cădelnițele, iar norul de tămâie împreună cu rugăciunile închinătorilor se înălțaseră înaintea lui Dumnezeu. Zilnic, acolo fusese oferit sângele mieilor înjunghiați, arătând în viitor către Mielul lui Dumnezeu. Acolo, Iehova își descoperise prezența în norul de slavă deasupra tronului milei. Acolo se găsea începutul acelei scări tainice care unea pământul cu cerul (Gen. 28,12; Ioan 1,51) - acea scară pe care îngerii lui Dumnezeu coborau și urcau și care deschidea lumii drumul către Sfânta Sfințelor. Dacă Israel, ca popor, ar fi păstrat supunerea lui față de Cer, Ierusalimul ar fi rămas pentru totdeauna ca ales al Domnului (Ier. 17,21-25). Dar istoria acestui popor favorizat era un raport de nelegiuire și răzvrătire. Ei se împotriviseră harului ceresc, abuzaseră de privilegiile lor și disprețuiseră ocaziile.

Deși Israel „își bătuse joc de solii lui Dumnezeu, disprețuise cuvintele Sale și tratase cu cruzime pe proorocii Săi“ (2 Cron. 36,16), El totuși Se manifestase față de el ca „Domnul Dumnezeu milos și îndurător, îndelung răbdător și bogat în bunătate și credincioșie“ (Exod 34,6). În ciuda repetatelor lepădări, mila Sa își continuase insistențele. Cu o iubire mai mare decât aceea a unui tată milos față de fiul grijii sale, „Dumnezeu dăduse din vreme trimișilor Săi însărcinarea să-i înștiințeze, căci voia să cruțe pe poporul Său și locașul Său“ (2 Cron. 36,15). Când musttrarea, implorarea și certarea n-au mai avut efect, El le-a trimis cel mai bun dar al Cerului; mai mult chiar, El a revărsat tot cerul în acest singur dar.

Însuși Fiul lui Dumnezeu a fost trimis să mijlocească pentru cetatea nepocăită. Hristos a fost Acela care adusesse pe Israel ca pe o viță aleasă din Egipt (Ps. 80,8). Propria Sa mână îi îndepărtase pe păgâni dinaintea lui. El o sădise „pe un deal foarte roditor“. Grijă Sa ocrotitoare îl înconjurase. Slujitorii Săi fuseseră trimiși să îl hrănească. „Ce aş mai fi putut face viei Mele, exclamă El, şi n-am făcut?“ (Is. 5,1-4). Deşi atunci când aştepta să facă struguri buni rodise struguri sălbatici, El a venit personal la via Sa cu o nădejde arzătoare, că va fi posibil să o salveze de distrugere. El Şi-a săpat via, a curăţit-o şi a îngrijit-o. A fost neobosit în străduinţele Sale de a salva via pe care El Însuşi o sădise.

Timp de trei ani, Domnul luminii şi al slavei mersese înapoi şi încolo prin mijlocul poporului Său. El „mergea din loc în loc, făcând bine şi vindecând pe toţi cei ce erau apăsaţi de diavolul“, legând inimile zdrobite, aducând liberare celor ce erau robiţi, redând vederea orbilor, făcând pe ologi să meargă şi pe cei surzi să audă, curăţind pe leproşi, înviind pe morţi şi predicând Evanghelia celor săraci (Fapte 10,38; Luca 4,18; Matei 11,5). Chemarea plină de har a fost adresată tuturor: „Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă“ (Matei 11,28).

Deşi răsplătiseră binele cu rău, iar iubirea Sa cu ură (Ps. 109,5), El urmărise neabătut misiunea Sa plină de milă. Niciodată aceia care căutaseră harul Său nu fuseseră respinşi. Călător fără cămin, având zilnic parte de învinuiri şi de lipsuri, El trăia pentru a sluji nevoilor omeneşti şi pentru a uşura durerile lor, invitându-i să primească darul vieţii. Valurile de milă, respinse de acele inimi îndărătnice, se reîntorceau cu o mai mare gingăşie şi o iubire de nedescris. Dar Israel întorsese spatele celui mai bun prieten al său şi Aceluia care singur îl putea ajuta. Invitaţiile iubirii Sale fuseseră dispreţuite, sfaturile Sale fuseseră călcate în picioare, iar avertismentele Sale fuseseră luate în râs.

Ceasul nădejdiei și al iertării era gata să treacă; cupa mâniei lui Dumnezeu cel îndelung răbdător era aproape plină. Norul care se adunase prin veacurile de apostazie și răzvrătire, acum întunecat de nenorociri, era gata să se reverse peste un popor nelegiuit; iar Acela care singur putea să-i salveze de soarta care sta să se dezlănțuie fusese disprețuit, insultat, lepădat și în curând urma să fie răstignit. Când Hristos avea să atârne pe crucea Calvarului, ziua lui Israel ca popor favorizat și binecuvântat de Dumnezeu urma să apună. Chiar și pierderea unui singur suflet este un dezastru care depășește infinit de mult câștigurile și comorile lumii; însă atunci când Hristos privea asupra Ierusalimului, condamnarea unei cetăți întregi, a unui popor întreg, era înaintea Lui - cetatea aceea, poporul acela care fusese odinioară poporul ales al lui Dumnezeu, comoara Sa deosebită.

Proorocii plânseseră apostazia lui Israel și nenorocirile teribile care le fuseseră partea din cauza păcatelor lor. Ieremia dori se ca ochii să-i fie un izvor de lacrimi, ca să plângă zi și noapte pe cei uciși ai fiicei poporului său, pentru turma Domnului care era dusă în robie (Ier. 9,1; 13,17). Cât de mare era atunci durerea Aceluia a cărui privire profetică cuprindea, nu ani, ci veacuri! El vedea pe îngerul pierzător cu sabia ridicată împotriva cetății care fusese multă vreme locul locuinței lui Iehova. De pe culmea Muntelui Măslinilor, chiar din locul care mai târziu urma să fie ocupat de Titus și oastea sa, El privea peste vale la curțile și porticurile sfinte și, cu ochii întunecați de lacrimi, vedea într-o perspectivă groaznică zidurile înconjurte de oștile vrăjmașe. Auzea șirurile de armate mărșăluind la război. Auzea glasul mamei și copiilor strigând după pâine în cetatea asediată. Vedea casa Sa sfântă și frumoasă, palatele și turnurile ei date flăcărilor, și în locul unde ele fuseseră odinioară, numai un morman de ruine...

Privind prin veacuri, vedea poporul legământului răspândit în toate țările, „ca niște naufragiați pe un țărm pustiu“. În pedeapsa

iminentă, gata să cadă peste copiii Săi, El vedea doar primii stropi din cupa mâniei pe care, la judecata din urmă, aveau să-i bea până la capăt. Mila divină, iubirea compătimitoare, își găsește exprimarea în cuvintele pline de jale: „Ierusalime, Ierusalime, care omori pe prooroci și ucizi cu pietre pe cei trimiși la tine! De câte ori am vrut să strâng pe copiii tăi cum își strânge găina puii sub aripi, și n-ai vrut!“ O, dacă tu, popor favorizat mai presus de oricare altul, ai fi cunoscut timpul cercetării tale, și lucrurile care puteau să-ți dea pacea! Am oprit îngerul dreptății, te-am chemat la pocăință, dar zadarnic. Tu n-ai lepădat doar pe slujitori, pe trimiși și prooroci, ci pe Sfântul lui Israel, Mântuitorul tău. Dacă ești distrus, tu singur porți răspunderea. „Și nu vreți să veniți la Mine ca să aveți viață“ (Matei 23,37; Ioan 5,40).

Hristos vedea în Ierusalim un simbol al unei lumi împietrite în necredință și răzvrătire și grăbindu-se să suporte judecățile răsplătitoare ale lui Dumnezeu. Vaiurile unui neam căzut, apăsând sufletul Său, au scos de pe buzele Sale acel strigăt nespul de amar. El vedea urma păcatului în mizeria omenească, în lacrimi și sânge; inima Sa era mișcată de milă necuprinsă pentru cei nenorociți și suferinzi de pe pământ; El se străduise să-i mângâie pe toți. Dar nici chiar mâna Sa nu putea întoarce valul nenorocirilor omenești; puțini urmau să caute singurul lor Izvor de ajutor. El era gata să-Și dea sufletul la moarte pentru a aduce mântuirea în hotarele lor; dar puțini urmau să vină la El și să aibă viață.

Maiestatea cerului în lacrimi! Fiul Dumnezeului celui nemărginit, tulburat în duhul Său, încovoiat de groază! Scena a umplut tot cerul de uimire. Această scenă ne descoperă grozăvia peste măsură de mare a păcatului; ne arată cât de grea este răspunderea chiar și pentru Puterea nemărginită să scape pe cel vinovat de urmările călcării Legii lui Dumnezeu. Privind către generația din urmă, Isus a văzut lumea cuprinsă de o amăgire asemănătoare cu aceea care a dus la distrugerea Ierusalimului. Păcatul cel mare al

iudeilor a fost lepădarea lui Hristos; păcatul cel mare al lumii creștine va fi lepădarea Legii lui Dumnezeu, temelia guvernării Sale în cer și pe pământ. Preceptele lui Iehova vor fi disprețuite și declarate ca fiind fără valoare. Milioane de oameni în robia păcatului, robi ai Satanei, condamnați să sufere moartea a doua, vor refuza să asculte de cuvintele adevărului în ziua cercetării. Teribilă orbire! Ciudată rătăcire!

Cu două zile înainte de Paște, când Hristos plecase pentru ultima oară din Templu, după ce demascase fățărnicia conducătorilor iudei, a ieșit din nou cu ucenicii Săi pe Muntele Măslinilor și S-a așezat cu ei pe coasta înverzită, privind la cetate. Încă o dată a privit zidurile, turnurile și palatele ei. Încă o dată a privit templul în splendoarea lui orbitoare, o diademă a frumuseții care încorona muntele cel sfânt.

Cu o mie de ani înainte, Psalmistul preamărise îndurarea lui Dumnezeu față de Israel, care făcuse din Casa cea sfântă locuința Sa: „Cortul Lui este în Salem și locuința lui în Sion“. El „a ales seminția lui Iuda, muntele Sionului pe care-l iubește. Și-a zidit sfântul locaș ca cerurile de înalt“ (Ps. 76,2; 78,68-69).

Templul dintâi fusese înălțat în perioada cea mai prosperă a istoriei lui Israel. Împăratul David strânsese vaste comori pentru scopul acesta, iar planurile pentru construcție au fost făcute prin inspirație divină (1 Cron. 28,12.19). Solomon, cel mai înțelept dintre monarhii lui Israel, completase această lucrare. Templul acesta era cea mai măreață clădire pe care o văzuse lumea vreodată. Cu toate acestea, Domnul declarase prin proorocul Hagai cu privire la cel de al doilea templu: „Slava acestuia din urmă va fi mai mare decât a celui dintâi“. „Voi clătina toate neamurile și Dorința tuturor popoarelor va veni: și voi umplea de slavă casa aceasta, zice Domnul oștirilor“ (Hagai 2,9.7 trd. eng.).

După distrugerea templului de către Nebucadnețar, el a fost reclădit cu circa 500 de ani înainte de nașterea lui Hristos de către un popor care se întorsese dintr-o robie de o viață întreagă,

într-o țară nelocuită și aproape pustie. Se aflau printre ei bătrâni care văzuseră slava templului lui Solomon și care plângeau la punerea temeliei acestei clădiri noi, deoarece ea urma să fie inferioară celei dintâi. Simțământul care predomină este descris cu putere de prooroc: „Cine a mai rămas între voi din cei ce au văzut casa aceasta în slava ei dintâi? Și cum o vedeți acum? Așa cum este, nu pare ea ca o nimica în ochii voștri?” (Hagai 2,3; 3,12). Atunci s-a dat făgăduința că slava acestei case de pe urmă va fi mai mare decât a celei dintâi.

Dar templul al doilea nu egalase pe primul în măreție; nici nu fusese sfințit prin acele dovezi vizibile ale prezenței divine care aparținuseră templului dintâi. Nu a fost nici o manifestare de putere supranaturală pentru a marca consacrarea lui. Nici un nor de slavă nu s-a văzut umplând sanctuarul nou înălțat. Nici foc din cer n-a coborât pentru a mistui jertfa de pe altar. Șechina nu mai exista între heruvimi în Locul prea sfânt; chivotul, scaunul harului și Tablele Mărturieii nu se mai găseau acolo. Nici un glas n-a răsunat din cer pentru a face cunoscut preotului voia lui Dumnezeu.

Timp de veacuri, iudeii încercaseră zadarnic să arate cum s-a împlinit făgăduința lui Dumnezeu dată prin Hagai; dar mândria și necredința le-au orbit mintea față de înțelesul cel adevărat al cuvintelor profetului. Templul al doilea nu era onorat cu norul slavei lui Iehova, ci cu prezența vie a Aceluia în care locuiește trupește toată plinătatea Dumnezeirii - care este Dumnezeu Însuși manifestat în trup. „Dorința tuturor popoarelor” venise fără îndoială în templul Său atunci când Omul din Nazaret învăța și vindeca în curțile sfinte. Prin prezența lui Hristos, și numai prin aceasta, cel de al doilea templu întrecea în slavă pe primul. Dar Israel îndepărtase darul oferit de cer. O dată cu umilul Învățător care trecuse în ziua aceea prin poarta lui aurită, slava se depărtase pentru totdeauna de templu. Cuvintele Mântuitorului se împliniseră: „Vi se lasă casa pustie” (Matei 23,38).

Ucenicii se umpluseră de teamă și uimire la prezicerea lui Hristos cu privire la distrugerea Templului și doreau să înțeleagă mai deplin sensul cuvintelor Sale. Bogăție, muncă și iscusință arhitectonică fuseseră cheltuite timp de peste 40 de ani pentru a spori splendorile lui. Irod cel Mare risipise pentru el atât bogății romane, cât și comori iudaice, și chiar împăratul lumii îl îmbogățise cu darurile sale. Blocuri masive de marmură albă de dimensiuni aproape de neînchipuit, trimise de la Roma pentru acest scop, formau o parte din structura lui, și ucenicii atraseră atenția Domnului lor la aceasta, spunând: „Uită-Te ce pietre și ce zidiri“ (Marcu 13,1).

Acestor cuvinte, Isus le-a dat răspunsul solemn și surprinzător: „Adevărat vă spun că nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu fie dărâmată“ (Matei 24,2).

Ucenicii asociau distrugerea Ierusalimului cu evenimentele venirii personale a lui Hristos într-o slavă vremelnică, pentru a lua tronul imperiului universal, pentru a pedepsi pe iudeii nepocăiți și pentru a sfărâma jugul roman de pe grumazul poporului. Domnul le spusese că va veni a doua oară. De aceea, la amintirea judecăților asupra Ierusalimului, mintea lor s-a îndreptat către venirea aceea; și, când s-au adunat în jurul Mântuitorului pe Muntele Măslinilor, au întrebat: „Când se vor întâmpla aceste lucruri și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?“ (vers.3).

Viitorul a fost acoperit, în mila Sa, față de ucenici. Dacă ar fi înțeles la data aceea pe deplin cele două fapte teribile - suferințele și moartea Mântuitorului și distrugerea cetății și templului lor - ei ar fi fost copleșiți de spaimă. Hristos le-a dat o schiță a evenimentelor mai importante care urmau să aibă loc înainte de încheierea timpului. Cuvintele Sale n-au fost atunci pe deplin înțelese; însă înțelesul lor urma să fie descoperit pe măsură ce poporul Său avea nevoie de sfaturile date în ele. Profeția pe care El a rostit-o avea un înțeles dublu; în timp ce prefigura distrugerea Ierusalimului, ea arunca o lumină și asupra grozăviilor zilei celei mari de pe urmă.

Isus a arătat ucenicilor judecățile care aveau să cadă peste Israelul apostat și îndeosebi răzbunarea care urma să vină peste ei din cauza lepădării și răstignirii lui Mesia. Semne neînșelătoare vor preceda apogeul teribil. Ceasul îngrozitor va veni deodată și pe nesimțite. Mântuitorul i-a avertizat pe urmașii Săi: „De aceea, când veți vedea urâciunea pustiirii, despre care a vorbit proorocul Daniel, așezată în Locul sfânt - cine citește să înțeleagă; atunci, cei ce vor fi în Iudea, să fugă la munți“ (Mat. 24,15.16; Luca 21,20.21). Când steagurile idolatre ale romanilor aveau să fie așezate în locul sfânt, care se întindea cu câțiva kilometri în afara zidurilor cetății, atunci urmașii lui Hristos trebuia să-și găsească scăparea fugind. Atunci când semnalul de avertizare era dat, aceia care doreau să scape nu trebuia să mai amâne. În toată țara Iudeii, ca și în Ierusalim, semnalul pentru fugă trebuia să fie ascultat imediat. Acela care se întâmpla să fie pe acoperișul casei, nu trebuia să mai coboare în casă, nici chiar pentru a-și salva cele mai valoroase comori. Aceia care lucrau la câmp sau în vie nu trebuia să piardă vremea cu întoarcerea nici măcar pentru haina dezbrăcată din cauza căldurii zilei. Nu trebuia să ezite nici un moment, ca să nu fie cuprinși de distrugerea generală.

În timpul domniei lui Irod, Ierusalimul nu numai că fusese mult înfrumusețat, dar prin înălțarea de turnuri, ziduri și fortărețe, care se adăugau la puterea naturală a așezării lui, fusese făcut în aparență de neînvins. Acela care ar fi încercat la vremea aceea să prezică pe față distrugerea lui, ar fi fost socotit, ca și Noe în vremea lui, un alarmist nebun. Însă Isus Hristos spusese: „Cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece“ (Matei 24,35). Din cauza păcatelor lor, mânia fusese aruncată pe față contra Ierusalimului, iar necredința lui înversunată făcea ca distrugerea să fie sigură.

Domnul declarase prin proorocul Mica: „Ascultați dar lucrul acesta, căpetenii ale casei lui Iacov, și mai mari ai casei lui Israel, voi, cărora vă este scârbă de dreptate, și care suciți tot ce

este drept; voi care zidiți Sionul cu sânge, și Ierusalimul cu nelegiuire! Căpeteniile cetății judecă pentru daruri, preoții lui învață pe popor pentru plată, și proorocii lui proorocesc pentru bani; și mai îndrăznesc apoi să se bizuie pe Domnul și zic: 'Oare nu este Domnul în mijlocul nostru? Nu ne poate atinge nici o nenorocire!'" (Mica 3,9-11).

Aceste cuvinte descriau cu credincioșie pe locuitorii corupți și plini de sine ai Ierusalimului. În timp ce pretindeau că păzesc cu strictețe preceptele Legii lui Dumnezeu, ei călcau toate principiile ei. Ei urau pe Hristos, deoarece curăția și sfințenia Sa descopereau nelegiuirea lor și-L acuzau pe El ca fiind cauza tuturor necazurilor care veniseră peste ei ca urmare a păcatelor lor. Deși Îl recunoșteau ca fiind fără păcat, au declarat că moartea Lui era necesară pentru siguranța lor ca popor: „Dacă-L lăsăm așa, spuneau conducătorii iudei, toți vor crede în El, și vor veni Romanii și ne vor nimici și locul nostru și neamul“ (Ioan 11,48). Dacă Hristos ar fi jertfit, ei ar putea deveni încă o dată un popor puternic și unit. Au raționat în felul acesta și au contribuit la hotărârea marelui preot că ar fi mai bine să moară un om decât să piară întreaga națiune.

În felul acesta, conducătorii iudei clădiseră „Sionul cu sânge și Ierusalimul cu nelegiuire“ (Mica 3,10). Și totuși, în timp ce omorau pe Mântuitorul pentru că le muștra păcatele, atât de mare era îndreptățirea lor de sine, încât se socoteau ca fiind poporul lui Dumnezeu favorizat și așteptau ca Domnul să-i libereze de vrăjmași. „De aceea, continuă profetul, Sionul va fi arat ca un ogor și Ierusalimul va ajunge un morman de pietre și muntele templului o înălțime acoperită de păduri“ (vers.12).

Timp de aproape 40 de ani după ce căderea Ierusalimului fusese pronunțată de Hristos Însuși, Domnul a amânat judecățile Sale asupra cetății și a poporului. Minunată a fost îndelunga răbdare a lui Dumnezeu față de aceia care au lepădat Evanghelia Sa și față de omorătorii Fiului Său. Parabola pomului neroditor repre-

zenta procedeele lui Dumnezeu cu națiunea iudeilor. Porunca se dăduse: „Taie-l, la ce să mai cuprindă pământul degeaba!” (Luca 13,7), dar mila divină îl cruțase pentru încă puțină vreme. Printre iudei erau mulți care nu cunoscuseră caracterul și lucrarea lui Hristos. Iar copiii nu se bucuraseră de aceste privilegii sau nu primiseră lumina pe care părinții lor o lepădaseră. Prin predicarea apostolilor și a tovarășilor lor, Dumnezeu dorea ca lumina să se reverse și asupra lor. Lor urma să li se îngăduie să vadă cum s-a împlinit profeția nu numai la nașterea și în viața lui Hristos, ci și în moartea și învierea Sa. Copiii nu trebuia condamnați pentru păcatele părinților lor; dar atunci când, cu toată cunoașterea luminii întregi dată părinților, copiii au lepădat lumina mai mare dată lor, au devenit părtași la păcatele părinților și au umplut măsura nelegiurii.

Îndelungata răbdare a lui Dumnezeu față de Ierusalim nu a făcut decât să întărească pe iudei în nepocăința lor încăpățânată. În ura și cruzimea lor față de ucenicii lui Isus, ei au lepădat ultima încercare de har. Atunci Dumnezeu Și-a retras de la ei atât ocrotirea, cât și puterea Sa care împiedica pe Satana și pe îngerii lui, iar națiunea a fost lăsată sub stăpânirea conducătorului pe care și l-au ales. Copiii ei refuzaseră harul lui Hristos care i-ar fi făcut în stare să-și supună pornirile rele, dar acum ele deveniră dominante. Satana a trezit pasiunile cele mai cumplite și mai josnice ale sufletului. Oamenii nu mai judecau; erau fără rațiune - stăpâniți de pasiune și mânie oarbă. În cruzimea lor deveniră satanici. În familie și în popor, printre clasele cele mai de sus ca și cele mai de jos, era neîncredere, gelozie, ură, luptă, răzvrătire, crimă. Nicăieri nu era nici o siguranță. Prietenii și rudele se trădau unii pe alții. Părinții își ucideau copiii, iar aceștia pe părinții lor. Conducătorii poporului nu aveau putere să-i conducă. Pasiuni nestăpânite îi făcuseră tirani. Iudeii primiseră o mărturie mincinoasă pentru a condamna pe Fiul nevinovat al lui Dumnezeu. Acum, acuzații mincinoase făceau ca propria lor viață să

fie nesigură. Prin acțiunile lor ei spusese ră cu multă vreme înainte: „Lăsați-ne în pace cu Sfântul lui Israel“ (Is. 30,11). Acum dorința lor era împlinită. Teama de Dumnezeu nu-i mai tulbura. Satana era la cârma națiunii și cele mai înalte autorități civile și religioase se găseau sub dominația lui.

Conducătorii grupurilor potrivnice se uneau uneori pentru a prăda și a tortura victimele lor nenorocite, pentru ca iarăși să se arunce unii împotriva celorlalți și să ucidă fără milă. Nici chiar sfințenia Templului nu putea înfrâna cruzimea lor groaznică. Închinătorii erau loviți chiar în fața altarului, iar sanctuarul era mânjit cu trupurile celor uciși. Cu toate acestea, în încumetarea lor oarbă și hulitoare, instigatorii acestei lucrări diavolești declarau pe față că nu se temeau că Ierusalimul avea să fie distrus, deoarece era cetatea lui Dumnezeu. Pentru a-și întări puterea și mai mult, ei mituiau prooroci mincinoși să vestească, chiar în timp ce legiunile romane asediau templul, că poporul trebuie să aștepte liberarea de la Dumnezeu. Până la urmă, mulțimile s-au prins cu putere de credința că Cel Prea Înalt va interveni pentru înfrângerea adversarilor lor. Dar Israel refuzase cu dispreț ocrotirea divină, iar acum nu mai avea nici o apărare. Nefericitul Ierusalim, sfâșiat de certuri interne, cu străzile înroșite de sângele locuitorilor lui care se ucideau unii pe alții, în timp ce oștile dușmane distrugeau întăriturile și-i ucideau oamenii de război!

Toate prezicerile făcute de Hristos cu privire la distrugerea Ierusalimului s-au împlinit la literă. Iudeii au trăit realitatea adevărului din cuvintele Sale de avertizare: „Cu ce măsură măsurați vi se va măsura“ (Mat. 7,2).

Au apărut semne și minuni care prevesteau distrugerea și prăpădul. În miez de noapte, o lumină nenaturală strălucea deasupra templului și altarului. Pe cer, spre apus, se arătau care și oameni de război adunându-se pentru bătălie. Preoții care slujeau noaptea în sanctuar erau îngroziți de niște sunete miste-

rioase; pământul se cutremura și mulțimi de glasuri erau auzite strigând: „Să fugim de aici“. Poarta cea mai dinspre răsărit, care era atât de grea încât abia putea fi închisă de mai mulți oameni și care era asigurată cu bare imense de fier prinse adânc în caldarâmul de piatră tare, s-a deschis la miezul nopții, fără vreo unealtă omenească (Milman, *The History of the Jews*, cartea 13).

Timp de șapte ani un bărbat a colindat străzile Ierusalimului, anunțând nenorocirile care aveau să vină peste cetate. Zi și noapte el rostea cu glas de tânguire: „Glas de la răsărit; glas de la apus; glas din cele patru vânturi; glas împotriva Ierusalimului și împotriva Templului; glas împotriva mirilor și a mireseilor; glas împotriva întregului popor!“ Acest personaj ciudat a fost întemnițat și biciuit, dar nici o plângere nu s-a auzit de pe buzele lui. La toate insultele și tratamentul brutal, el răspundea: „Nenorocire, nenorocire pentru Ierusalim! Nenorocire, nenorocire pentru locuitorii lui!“ Strigătul lui de avertizare n-a încetat până ce a fost ucis în asediul pe care-l prevestise.

În distrugerea Ierusalimului n-a pierit nici un creștin. Hristos dăduse ucenicilor Săi avertizarea și toți aceia care au crezut cuvintele Sale au vegheat după semnul făgăduit. „Când veți vedea Ierusalimul înconjurat de oști, a spus Isus, să știți că atunci pustiirea lui este aproape. Atunci cei din Iudea să fugă la munți, cei din mijlocul Ierusalimului să iasă afară din el“ (Luca 21,20.21). După ce romanii sub conducerea lui Cestius au înconjurat cetatea, pe neașteptate au părăsit asediul tocmai atunci când totul părea favorabil unui atac imediat. Asediații, nemaisperând într-o rezistență încununată de succes, erau pe punctul de a se preda, când generalul roman și-a retras forțele, în aparență fără nici un motiv. Dar providența plină de milă a lui Dumnezeu dirija evenimentele pentru binele poporului Său. Semnul făgăduit fusese dat creștinilor care așteptau, iar acum a fost oferită ocazia ca toți cei care doreau, să asculte de avertizarea Mântuitorului. Evenimentele au fost în așa

fel conduse, încât nici iudeii și nici romanii să nu împiedice fuga creștinilor.

După retragerea lui Cestius, iudeii, ieșind din Ierusalim, au urmărit armata ce se retrăgea și, în timp ce ambele forțe erau astfel cu totul angajate în lupte, creștinii au avut ocazia să părăsească cetatea. În vremea aceasta și țara fusese curățită de dușmanii care ar fi încercat să-i împiedice. În timpul asediului, iudeii erau adunați la Ierusalim pentru Sărbătoarea Corturilor, și în felul acesta creștinii din toată țara puteau să scape fără să fie hărțuiți. Fără zăbavă ei au fugit spre un loc sigur - cetatea Pela, din Perea, dincolo de Iordan.

Forțele iudaice, urmărind pe Cestius și oștirea lui, s-au aruncat asupra lor cu atâta cruzime, încât îi amenința cu o distrugere totală. Cu mare greutate au reușit romanii să se retragă. Iudeii au scăpat aproape fără pierderi și cu prada s-au întors în triumf la Ierusalim. Dar acest succes aparent le-a adus numai rău. El le-a inspirat un spirit de rezistență încăpățânată față de romani care, în scurtă vreme, a adus nenorociri de nedescris asupra cetății blestamate.

Teribile au fost dezastrele care au căzut peste Ierusalim atunci când asediul a fost reluat de către Titus. Orașul era împodobit în timpul Paștelui, când milioane de iudei erau adunați înăuntrul zidurilor. Rezervele de hrană, care, dacă ar fi fost păstrate cu grijă, ar fi asigurat pe locuitorii lui timp de ani de zile, fuseseră distruse mai înainte datorită invidiei și răzbunării grupărilor care se luptau între ele, și acum au suferit toate ororile foamei. O măsură de grâu se vindea cu un talant. Atât de teribile erau chinurile foametei, încât oamenii mâncau pielea curelelor și sandalelor, precum și mânerele scuturilor. Nenumărați oameni ieșeau pe furiș noaptea pentru a aduna plante sălbatice din afara zidurilor cetății, chiar dacă mulți erau prinși și condamnați la moarte în chinuri groaznice. Adesea, aceia care se întorceau cu bine erau jefuiți de ceea ce culeseră cu atât de multe primejdii.

Torturile cele mai sălbatice erau aplicate de cei care dețineau puterea, pentru a stoarce de la poporul lovit de sărăcie ultimele resturi pe care le putuseră ascunde. Și aceste cruzimi erau deseori practicate de oameni bine hrăniți, care doreau numai să-și asigure rezerve și pentru viitor.

Mii au pierit de foame și de ciură. Sentimentele naturale păreau să fi fost nimicite. Soții își jefuiau soțiile, iar ele la rândul-le își jefuiau soții. Copiii puteau fi văzuți smulgând hrana din gura părinților lor bătrâni. Întrebarea profetului: „Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează?” și-a primit răspunsul înăuntrul zidurilor cetății blestemată. „Femeile cu toată mila lor, își fierb copiii, care le slujesc ca hrană, în mijlocul prăpădului fiicei poporului meu” (Is. 49,15; Plâng. 4,10). Din nou s-a împlinit profeția avertizatoare dată cu paisprezece veacuri mai înainte: „Femeia cea mai gingașă și cea mai miloasă dintre voi, care, de gingașă și miloasă ce era, nu știa cum să calce mai ușor cu piciorul pe pământ, va privi fără milă pe bărbatul care se odihnește la sânul ei, pe fiul și pe fiica ei: ...și din copiii pe care îi va naște, căci, ducând lipsă de toate, îi va mânca în ascuns, din pricina strâmtorării și necazului în care te va aduce vrăjmașul tău în cetățile tale” (Deut. 28,56.57).

Conducătorii romani s-au străduit să arunce groaza în iudei, pentru ca în felul acesta să-i determine să se predea. Prizonierii care se împotriveau când erau luați erau biciuiți, torturați și răstigniți în fața zidurilor cetății. Sute erau zilnic executați în felul acesta, iar lucrarea aceasta teribilă a continuat așa până când, de-a lungul văii lui Iosafat și la Calvar, crucile înălțate erau în număr atât de mare, încât abia se mai găsea loc de trecere printre ele. Atât de teribil s-a împlinit blestemul acela îngrozitor rostit în fața scaunului de judecată al lui Pilat: „Sângele Lui să cadă asupra noastră și a copiilor noștri” (Matei 27,25).

Titus ar fi dorit să pună capăt acestei scene îngrozitoare și să scutească în felul acesta Ierusalimul de umplerea măsurii bleste-

mului. S-a umplut de groază când a văzut trupurile morților făcute mormane pe văi. Ca fermecat a privit de pe culmea Muntelui Măslinilor templul cel măreț și a dat ordin ca nici o piatră să nu fie atinsă. Înainte de a începe să ia în stăpânire fortăreața, a făcut un apel stăruitor către conducătorii iudei să nu-l oblige să pângărească locul sfânt cu sânge. Dacă ar fi ieșit să lupte în altă parte, nici un roman n-ar fi violat sfințenia Templului. Însuși Iosif Flavius, în cea mai convingătoare chemare, i-a sfătuit să se predea, pentru a se salva pe ei, cetatea și locul de închinare. Dar cuvintele lui au fost întâmpinate cu blesteme amare. Au aruncat cu sulite în el, ultimul lor mijlocitor omenesc, în timp ce stăruia de ei. Iudeii lepădaseră îndemnurile Fiului lui Dumnezeu, iar acum muștrarea binevoitoare și îndemnul îi făceau să fie și mai hotărâți să reziste până la urmă. Zadarnice au fost eforturile lui Titus de a salva Templul; Unul mai mare decât el declarase că nu va rămâne piatră peste piatră.

Încăpățânarea oarbă a conducătorilor iudei împreună cu crimele detestabile care se săvârșeau în cetatea asediată provocau oroarea și indignarea romanilor. În cele din urmă, Titus s-a hotărât să ia Templul cu asalt. S-a hotărât totuși ca, dacă va fi posibil, să fie salvat de la distrugere. Dar poruncile lui au fost călcate. După ce se retrăsese în cortul său pentru noapte, iudeii, ieșind din Templu, au atacat soldații prin surprindere. În timpul luptei, o torță aprinsă a fost aruncată de un soldat prin poarta deschisă și îndată încăperile căptușite cu cedru, din jurul locului sfânt, erau în flăcări. Titus alergă la locul încăierării, urmat de generalii și ofițerii săi, și porunci soldaților să stingă focul. Cuvintele lui n-au fost luate în seamă. În furia lor, soldații au aruncat torțe aprinse în încăperile alăturate Templului și, după aceea, cu săbiile au ucis mulțimea de oameni care-și găsiseră adăpost acolo. Sângele curgea ca apa pe treptele Templului. Mii și mii de iudei au pierit. Pe deasupra zgomotului luptei, se auzeau glasuri strigând: „I-Cabod!“ s-a dus slava.

Titus și-a dat seama că este imposibil să potolească mânia soldaților; a intrat împreună cu ofițerii săi și a privit interiorul edificiului sacru. Splendoarea i-a umplut de uimire; și pentru că flăcările nu pătrunseseră încă în locul sfânt, a făcut un ultim efort pentru a-l salva și, ieșind înainte, a cerut încă o dată soldaților să oprească înaintarea incendiului. Centurionul Liberalis a încercat să impună ascultarea cu corpul lui de comandă; însă nici respectul față de împărat nu a putut opri dușmănia cruntă contra iudeilor; nimic nu a putut domoli furia cumplită și dorința după jaf. Soldații au văzut totul în jur poleit cu aur, care strălucea orbitor în lumina ciudată a flăcărilor; ei au presupus că în sanctuar erau ascunse comori nebănuite. Un soldat, pe neobservate, a aruncat o torță aprinsă printre uși și, într-o clipă, toată clădirea era în flăcări. Fumul orbitor și flăcările au silit pe ofițeri să se retragă și nobilul edificiu a fost lăsat în voia soartei.

Dacă pentru romani a fost un spectacol îngrozitor - ce va fi fost el pentru iudei? Toată culmea colinei care domina cetatea clocotea ca un vulcan. Una după alta, clădirile se prăbușeau cu un troznet îngrozitor și erau înghițite într-un abis de flăcări. Acoperișurile de cedru erau ca o mare de flăcări; coloanele împodobite erau ca niște limbi de foc, iar turnurile porților aruncau coloane de flăcări și fum. Colinele învecinate erau luminate; și prin întuneric, grupe de oameni erau văzute privind cu îngrijorare plină de groază înaintarea prăpădului. Pe zidurile și înălțimile cetății se îngrămădeau fețe, unele dintre ele palide de agonia disperării, altele amenințând nepuțincioase cu răzbunarea. Strigătele soldaților romani, alergând în sus și în jos, și urletele răsculaților care piereau în flăcări se amestecau cu vuietul incendiului și cu tunetul grinzilor care se prăbușeau. Ecourile munților răspundeau aducând înapoi țipetele oamenilor de pe înălțimi; peste tot de-a lungul zidurilor răsunau gemete și vaiete; oamenii care piereau de foame își adunau ultimele puteri pentru a rosti un strigăt de groază și deznădejde.

Masacrul dinăuntru a fost și mai îngrozitor decât spectacolul de afară. Bărbați și femei, bătrâni și tineri, ostași și preoți, aceia care luptau ca și aceia care cereau milă au fost măcelăriți fără deosebire. Numărul celor uciși întrecea pe acela al ucigătorilor. Ostașii a trebuit să se cațere pe grămezi de morți pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de exterminare (Milman, History of the Jews, cartea 16).

După distrugerea Templului, întreaga cetate a căzut repede în mâinile romanilor. Conducătorii iudeilor au abandonat turnurile invincibile, iar Titus le-a găsit pustii. A privit la ele cu uimire și a declarat că Dumnezeu le dăduse în mâinile lui, deoarece nici o unealtă, oricât de puternică, n-ar fi putut izbuti împotriva acestor bastioane imense. Atât cetatea, cât și Templul au fost dărâmate până în temelii, iar locul pe care fusese sfântul locaș „a fost arat ca un ogor“ (Ier. 26,18). În asediul și în măcelul care a urmat, au pierit peste un milion de oameni; apoi supraviețuitorii au fost duși ca robi, vânduți ca sclavi, târați la Roma pentru a împodobi triumful învingătorului, dați fiarelor sălbatice în amfiteatre sau răspândiți ca peregrini fără patrie peste tot pământul.

Iudeii își făuriseră singuri soarta; ei își umpluseră paharul răzbunării. În distrugerea totală care a căzut peste ei ca națiune și în toate vaiurile care i-au urmat în împrăștierea lor, ei n-au făcut decât să recolteze un seceriș pe care chiar propriile lor mâini îl semănaseră. Profetul spunea: „Pieirea ta, Israele, este că ai fost împotriva Mea“, „ai căzut prin nelegiuirea ta“ (Osea 13,9; 14,1).

Suferințele lor sunt reprezentate adesea ca o pedeapsă care a venit asupra lor ca urmare a hotărârii directe a lui Dumnezeu. În felul acesta, marele amăgitor caută să-și ascundă lucrarea. Printr-o lepădare încăpățânată a iubirii și milei divine, iudeii au făcut ca ocrotirea lui Dumnezeu să le fie retrasă, dar lui Satana i-a fost îngăduit să-i conducă după voința lui. Cruzimile oribile care au avut loc la distrugerea Ierusalimului sunt o demonstrare a puterii răzbunătoare a Satanei asupra acelor care se supun stăpânirii lui.

Noi nu cunoaștem cât de mult datorăm lui Hristos pentru pacea și ocrotirea de care ne bucurăm. Puterea lui Dumnezeu este aceea care ferește omenirea de a cădea cu totul sub stăpânirea Satanei. Cel neascultător și nerecunoscător are multe motive de recunoștință față de mila și îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, care ține în frâu puterea crudă și răufăcătoare a celui rău. Dar atunci când oamenii trec peste limitele răbdării divine, această putere este retrasă. Dumnezeu nu stă înaintea păcătosului ca un executor al sentinței date împotriva nelegiuirii; dar lasă pe respingătorii milei Sale să culeagă ceea ce au semănat. Orice rază de lumină respinsă, orice avertizare disprețuită sau neluată în seamă, orice pasiune îngăduită, orice călcare a Legii lui Dumnezeu este o sămânță semănată care aduce un seceriș ce nu dă greș. Duhul lui Dumnezeu căruia I s-a împotrivit cu încăpățănare este în cele din urmă retras de la păcătos, și atunci nu mai are nici o putere să-și stăpânească pornirile rele ale sufletului și nici o ocrotire față de răutatea și vrăjmășia Satanei. Distrugerea Ierusalimului este o avertizare înfricoșată și solemnă pentru toți aceia care glumesc cu posibilitățile harului divin și se împotrivesc chemărilor milei dumnezeiești. Niciodată n-a fost dată o mărturie mai hotărâtă cu privire la ura lui Dumnezeu față de păcat și la pedeapsa sigură care va cădea peste cel vinovat.

Profeția Mântuitorului cu privire la căderea judecăților lui Dumnezeu peste Ierusalim trebuie să aibă o altă împlinire, față de care acea distrugere teribilă era doar o umbră slabă. În soarta cetății alese putem vedea soarta unei lumi care a lepădat mila lui Dumnezeu și a călcat în picioare Legea Sa. Întunecate sunt rapoartele mizeriei omenești, la care pământul a fost martor în decursul lungilor lui veacuri de crimă. Inima slăbește și mintea se pierde privind toate acestea. Teribile au fost rezultatele lepădării autorității Cerului. Însă o scenă și mai întunecată este prezentată în descoperirea viitorului. Rapoartele trecutului - procesiunea cea lungă a conflictelor, a agitațiilor și a răscoalelor, „învălmășeala luptei și haina de război tăvălită în sânge“ (Is. 9,5) - ce sunt

toate acestea în contrast cu grozăviile zilei aceleia, când Duhul înfrânător al lui Dumnezeu va fi retras cu totul de la cei nelegiuiți și nu va mai ține în frâu răbufnirea patimilor omenești și mânia satanică! Lumea va vedea atunci, ca niciodată mai înainte, rezultatele conducerii Satanei.

Dar în ziua aceea, ca și în zilele distrugerii Ierusalimului, poporul lui Dumnezeu va fi eliberat, toți aceia care „vor fi găsiți scriși printre cei vii“ (Is. 4,3). Hristos a declarat că va veni a doua oară pentru a strânge la Sine pe cei credincioși: „Atunci se va arăta în cer semnul Fiului omului, toate semințiile pământului se vor boci, și vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii Lui din cele patru vânturi, de la o margine a cerului până la cealaltă“ (Matei 24,30.31). Atunci cei care nu ascultă de Evanghelie vor fi nimiciți „de suflarea gurii Sale și vor fi prăpădiți cu arătarea venirii Sale“ (2 Tes. 2,8). Ca și Israelul din vechime, cei nelegiuiți se pierd singuri; ei cad prin nelegiuirea lor. Printr-o viață de păcat s-au așezat atât de departe de armonia cu Dumnezeu, starea lor a devenit atât de degradată de păcat, încât manifestarea slavei Sale este pentru ei un foc nimicitor.

Oamenii să se ferească a neglija lecția dată de Hristos în cuvintele Sale. Așa cum El i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la distrugerea Ierusalimului, dându-le un semn al apropierii prăpădului, ca să poată scăpa, tot astfel El a avertizat lumea cu privire la ziua distrugerii finale și i-a dat semne ale apropierii ei, încât toți aceia care vor, să poată scăpa de mânia viitoare. Isus declară: „Vor fi semne în soare, în lună și în stele. Și pe pământ va fi strâmtorare printre neamuri“ (Luca 21,25; Matei 24,29; Marcu 13,24-26; Apoc. 6,12-17). Aceia care văd acești prevestitori ai venirii Sale trebuie „să știe că este aproape, chiar la uși“ (Matei 24,33). „De aceea vegheați“ sunt cuvintele Sale de îndemn (Marcu 13,35). Aceia care iau seama la avertizare nu vor fi lăsați în întuneric pentru ca ziua aceea să-i surprindă nepregătiți.

Dar pentru aceia care nu vor veghea, „Ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea“ (1 Tes. 5,2-5).

Lumea nu este astăzi mai dispusă să creadă solia pentru această vreme de cum erau iudeii să primească avertizarea Mântuitorului cu privire la Ierusalim. Oricând va veni, ziua Domnului va veni pe neașteptate asupra celor neevlavioși. Pe când viața se desfășoară pe drumul ei neschimbat, când oamenii sunt absorbiți în plăceri, în afaceri, în comerț, în procurarea de bani, când conducătorii religioși preamăresc progresele și iluminarea lumii, iar poporul este legănat într-o siguranță falsă - atunci așa cum un hoț pradă la miezul nopții locuința nepăzită, tot astfel o prăpădenie neașteptată va veni peste cei neglijenți și neevlavioși „și nu va fi chip de scăpare“ (vers.3).

Persecuțiile din primele veacuri

Când Isus a descoperit ucenicilor Săi soarta Ierusalimului și scenele celei de a doua veniri, El a prezis și experiența poporului Său de la data când urma să fie luat de la ei, până la revenirea Sa cu putere și slavă pentru eliberarea lor. De pe Muntele Măslinilor, Mântuitorul privea furtunile care erau gata să cadă peste biserica apostolică; și, pătrunzând adânc în viitor, ochii Săi vedeau aceste grozăvii ca fiind crude și distrugătoare pentru urmașii Săi din veacurile viitoare de întuneric și prigoană. În câteva cuvinte de o însemnătate înspăimântătoare, El a prezis atitudinea ostilă pe care conducătorii lumii urmau să o aibă față de biserica lui Dumnezeu (Matei 24,9.21.22). Urmășii lui Hristos aveau să calce pe același drum al umilinței, al suferinței și al apăsării pe care a mers Domnul lor. Vrajmășia care a izbucnit împotriva Mântuitorului lumii se va da pe față împotriva tuturor acelor care urmau să creadă în numele Său.

Istoria bisericii primare a fost martoră a împlinirii cuvintelor Mântuitorului. Puterile pământului și ale iadului s-au aliniat împotriva lui Hristos în persoana urmașilor Săi. Păgânismul a prevăzut că, dacă Evanghelia va birui, templele și altarele lui vor fi îndepărtate; de aceea și-a concentrat forțele pentru a distruge

creștinismul. Au fost aprinse focurile prigoanei. Creștinii au fost deposedați de averi și alungați din case, „au dus o mare luptă de suferințe“ (Evrei 10,32). „Au suferit batjocuri, bățai, lanțuri și închisoare“ (Evrei 11,36). Un mare număr dintre ei și-au pecetluit mărturia cu sângele lor. Nobil și rob, bogat și sărac, învățat și ignorant au fost uciși fără milă.

Aceste persecuții, începând cu Nero cam prin vremea martiriului lui Pavel, au continuat secole de-a rândul cu o furie mai mare sau mai mică. Creștinii erau acuzați pe nedrept de crimele cele mai odioase și declarați a fi cauza unor mari nenorociri - foamete, molimă și cutremure. Deoarece deveniseră obiectul urii și bănuielilor generale, informatorii au stat gata, pentru câștig, să trădeze pe cei nevinovați. Au fost condamnați ca răsculați împotriva imperiului, ca dușmani ai religiei și primejdioși pentru societate. Un mare număr dintre ei au fost aruncați fiarelor sau arși de vii în amfiteatre. Unii au fost răstigniți, alții au fost îmbrăcați în piei de animale sălbatice și aruncați în arene pentru a fi sfâșiați de câini. Chinul lor era adesea distracția de căpetenie la serbările publice. Mulțimi impresionante se adunau pentru a se veseli cu râsete și aplauze de priveliștea agoniei și morții lor.

Oriunde căutau adăpost, urmașii lui Hristos erau vânați ca fiarele câmpului. Erau constrânși să caute scăpare în locuri singuratice și pustii. „Lipsiți de toate, prizoniți, munciți, ei, de care lumea nu era vrednică, au rătăcit prin pustiuri, prin munți, prin peșteri și prin crăpăturile pământului“ (vers. 37. 38). Catacombele ofereau adăpost pentru mii dintre ei. Printre dealurile din afara cetății Romei, fuseseră săpate galerii lungi prin pământ și stâncă; rețeaua întunecoasă și complicată de tunele se întindea pe kilometri întregi dincolo de zidurile cetății. În aceste adăposturi subterane, urmașii lui Hristos își înmormântau morții; și tot acolo, atunci când erau bănuți și alungați, își găseau locuința. Când Dătătorul vieții va trezi pe aceia care au luptat lupta cea

bună, mulți martiri pentru cauza lui Hristos vor ieși din aceste catacombe întunecoase.

În cea mai sălbatică prigoană, acești martori pentru Isus și-au păstrat credința nealterată. Deși au fost lipsiți de orice confort, ascunși de lumina soarelui, făcându-și căminul în sânul întunecos dar prietenos al pământului, ei n-au scos nici un cuvânt de nemulțumire. Cu cuvinte de credință, de răbdare și nădejde, ei se încurajau unul pe altul pentru a rezista lipsei și necazului. Pierderea tuturor binecuvântărilor pământești nu i-a putut sili să renunțe la credința lor în Hristos. Încercările și prigoana erau doar pași care-i aduceau mai aproape de odihna și răsplata lor.

Ca și slujitorii lui Dumnezeu din vechime, mulți, „ca să dobândească o înviere mai bună, n-au vrut să primească izbăvirea care li se dădea, și au fost chinuiți“ (vers. 35). Aceștia își reaminteau cuvintele Domnului lor, ca atunci când urmau să fie prizonieri pentru numele lui Hristos, să se bucure și să se veselească pentru că răsplata lor va fi mare în ceruri; căci tot așa au fost prizonieri și proorocii care au fost înainte de ei. Se bucurau că sunt socotiți vrednici să sufere pentru adevăr și din mijlocul flăcărilor înălțau cântări de biruință. Privind prin credință în sus, ei vedeau pe Hristos și pe îngeri aplecându-se peste zidurile cerului, urmărindu-i cu cel mai adânc interes și privind cu aprobare statornicia lor. Un glas de la tronul lui Dumnezeu se făcea auzit: „Fii credincios până la moarte și-ți voi da cununa vieții“ (Apoc. 2,10).

Zadarnice au fost străduințele Satanei să distrugă biserica lui Hristos prin violență. Lupta cea mare în care ucenicii lui Isus și-au dat viața n-a încetat nici atunci când acești credincioși purtători de steag au căzut la posturile lor. Ei au biruit chiar doborâți. Lucrătorii lui Dumnezeu erau uciși, dar lucrarea Sa a mers în mod neabătut înainte. Evanghelia a continuat să se răspândească, iar numărul adeptilor ei nu a încetat să crească. Ea a pătruns în regiuni care erau inaccesibile chiar și vulturilor Romei. Un creștin, muștrând pe conducătorii păgâni care susțineau

persecuția, spunea: „Ne puteți ucide, ne puteți tortura, ne puteți condamna... nedreptatea voastră este dovada că suntem nevinovați... Nici cruzimea nu vă folosește“. Aceasta nu era decât o invitație puternică de a aduce și pe alții la convingerea lor. „Cu cât suntem secerăți mai des de voi, cu atât creștem la număr; sângele creștinilor este o sămânță“ ... (Tertulian, Apologia par. 50).

Mii au fost închiși și omorâți, dar răsăreau alții pentru a le lua locul. Iar aceia care au fost martirizați pentru credința lor erau asigurați în Hristos și socotiți de El biruitori. Ei luptaseră lupta cea bună și urmau să primească cununa slavei la venirea lui Hristos. Suferințele pe care le-au suportat i-au adus pe creștini mai aproape unul de altul și de Răscumpărătorul lor. Exemplul vieții și al morții lor era o mărturie permanentă în favoarea adevărului; și acolo unde se aștepta mai puțin, supușii lui Satana părăseau slujirea lui pentru a se înrola sub steagul lui Hristos.

De aceea, Satana și-a făcut planul de a lupta cu mai mult succes împotriva guvernării lui Dumnezeu, înfigându-și steagul în mijlocul bisericii creștine. Dacă urmașii lui Hristos ar putea fi amăgiți și aduși să fie neplăcuți lui Dumnezeu, atunci puterea, tăria și hotărârea lor ar slăbi și în felul acesta ar cădea ca o pradă ușoară.

Marele vrăjmaș a încercat acum să câștige prin șiretenie ceea ce nu reușise prin forță. Prigoana a încetat și în locul ei au fost puse amăgirile primejdioase ale prosperității vremelnice și ale onoarei lumesti. Idolatrii au fost aduși să primească o parte din credința creștină, în timp ce lepădau alte adevăruri esențiale. Sustineau că primesc pe Isus ca Fiul al lui Dumnezeu și cred în moartea și învierea Sa, dar nu aveau nici o convingere despre păcat și nu simțeau nevoia de pocăință și de schimbare a inimii. Cu unele concesii din partea lor, ei au propus ca și creștinii să facă concesii, pentru ca să se poată uni cu toții pe platforma credinței în Hristos.

Acum biserica se găsea într-o primejdie înfricoșătoare. Închi-soarea, chinul, focul și sabia fuseseră binecuvântări în com-

parație cu aceasta. Unii creștini au rămas neabătuți, declarând că nu puteau face nici un compromis. Alții erau în favoarea părăsirii sau modificării unor trăsături ale credinței lor și a unirii cu aceia care primiseră o parte a creștinismului, susținând că acestea ar fi mijloace pentru deplina lor convertire. Acesta a fost un timp de groază adâncă pentru urmașii credincioși ai lui Hristos. Sub mantia unui creștinism cu numele, Satana s-a strecurat în biserică pentru a strica credința și pentru a întoarce mințile de la Cuvântul adevărului.

Un mare număr de creștini au consimțit în cele din urmă să coboare standardele lor și s-a format o unire între creștinism și păgânism. Deși închinătorii la idoli susțineau a fi convertiți și uniți cu biserica, ei își păstrau încă idolatria lor, schimbând numai obiectele închinării lor cu chipul lui Isus, al Mariei și al sfinților. Aluatul stricat al idolatriei, adus în felul acesta în biserică, și-a continuat lucrarea lui nenorocită. Învățăături false, ritualuri superstițioase și ceremonii idolatre au fost incluse în credință și în închinare. Când urmașii lui Hristos s-au unit cu închinătorii la idoli, religia creștină s-a stricat, iar biserica și-a pierdut curăția și puterea. Totuși, au fost unii care n-au fost înșelați de aceste amăgiri. Ei și-au păstrat credincioșia față de Autorul adevărului și s-au închinat numai lui Dumnezeu.

Totdeauna au fost două clase printre cei care mărturisesc a fi urmașii lui Hristos. În timp ce o clasă studiază viața Mântuitorului și caută cu stăruință să-și corecteze greșelile pentru a se asemana Modelului, cealaltă clasă ocolește adevărurile clare, practice, care le descoperă răcăcirile. Chiar și în cea mai bună stare a ei, biserica n-a fost formată numai din credincioși adevărați, curați și sinceri. Mântuitorul ne-a învățat că cei care se complac în păcat nu trebuie primiți în biserică; cu toate acestea, El Și-a atașat bărbați care aveau defecte de caracter și le-a încredințat binefacerile învățăturilor și exemplului Său, pentru ca să aibă ocazia să-și vadă greșelile și să le îndrepte. Printre cei doisprezece apostoli a fost un vânzător. Iuda a fost primit nu pentru defectele lui de

caracter, ci în ciuda lor. El s-a unit cu ucenicii ca, prin învățătura și exemplul lui Hristos, să poată învăța ce alcătuiește un caracter creștin și în felul acesta să fie adus să-și vadă greșelile, să se pocăiască și, cu ajutorul harului divin, să-și curățească sufletul, „prin ascultare de adevăr“. Dar Iuda n-a umblat în lumina lăsată atât de îndurător să lumineze asupra lui. Prin îngăduirea păcatului a invitat ispitele Satanei. Trăsăturile lui rele de caracter au devenit predominante. El și-a lăsat mintea sub stăpânirea puterilor întinericului și se supăra atunci când greșelile îi erau mustrate; în felul acesta a ajuns să săvârșească crima teribilă de trădare a Învățătorului său. Tot astfel fac și cei care nutresc păcatul sub masca evlaviei, urăsc pe aceia care le tulbură pacea, condamnând cursul păcătos al vieții lor. Când se ivește o ocazie favorabilă, ei trădeză, ca și Iuda, pe aceia care au căutat să-i mustre spre binele lor.

Apostolii aveau de luptat cu aceia din biserică care pretindeau că sunt evlavioși, în timp ce în ascuns nutreau nelegiuirea. Anania și Safira lucrau de partea înșelătorilor, pretinzând că aduc o jertfă întreagă pentru Dumnezeu, în timp ce erau lacomi, reținând o parte pentru ei. Duhul adevărului a descoperit apostolilor adevăratul caracter al acestor frați cu numele, iar judecățile lui Dumnezeu au curățit biserica de această pată pe neprihănirea ei. Această dovadă categorică a cercetării Duhului lui Hristos în biserică era o groază pentru fățarnici și pentru făcătorii de rele. Ei nu mai puteau rămâne în legătură cu aceia care erau, în obiceiuri și înclinații, reprezentanți permanenți ai lui Hristos; iar când încercările și prigoana veneau asupra urmașilor Săi, numai aceia care erau gata să părăsească totul pentru adevăr doreau să devină ucenici ai Săi. În felul acesta, atâta vreme cât persecuția a continuat, biserica a rămas relativ curată. Dar când aceasta a încetat, s-au adăugat convertiți care erau mai puțin sinceri și devotați și s-a deschis astfel o ușă pentru ca Satana să obțină un punct de sprijin.

Însă, pentru că nu este nici o legătură între Prințul luminii și prințul întunericului, nu poate fi vreo legătură nici între ucenicii lor. Când creștinii au consimțit să se unească cu aceia care erau doar pe jumătate convertiți din păgânism, au pășit pe o cale care i-a dus din ce în ce mai departe de devăr. Satana a tresăltat pentru că reușise să amăgească un număr atât de mare dintre urmașii lui Hristos. Apoi a vădit că puterea lui să apese și mai mult asupra acestora și s-a inspirat să persecute pe aceia care rămâneau credincioși lui Dumnezeu. Nimeni nu știa atât de bine cum să se împotrivească adevăratei credințe creștine ca aceia care odinioară fuseseră apărătorii ei, așa că acești creștini apostaziați, mîndru-se cu tovarășii lor pe jumătate păgâni, și-au îndreptat toată împotriva trăsăturilor celor mai importante ale învățăturilor lui Hristos.

Aceasta a cerut o luptă disperată din partea acelor care au luptat cu fermitate contra amăgirilor și urâciunilor care erau asvîrșite în haine sacerdotale și introduse în biserică. Biblia nu era considerată ca măsură a credinței. Doctrina cu privire la libertatea religioasă a fost clasificată drept erezie, iar susținătorii ei au fost răți și proscriși.

După o luptă lungă și aprigă, cei credincioși, puțini la număr, au hotărât să rupă orice legătură cu biserica apostată, dacă ea refuza și mai departe să se libereze de rătăcire și idolatrie. Ei au vădit că despărțirea era o necesitate absolută, dacă doreau să asculte de Cuvîntul lui Dumnezeu. Nu și-au permis să tolereze rădăcini fatale pentru sufletul lor și să dea un exemplu care ar compromitea credința copiilor și a copiilor copiilor lor. Pentru a asigura unitatea și pacea, erau gata să facă orice concesie care corespundea cu ascultarea de Dumnezeu; dar simțeau că însăși pacea ar fi fost prea scump cîștigată cu jertfirea principiilor. Dacă unitatea se putea asigura numai prin compromiterea adevărului și dreptății, atunci preferau să rămână în despărțire și chiar în război.

Bine ar fi pentru biserică și pentru lume dacă principiile care au animat acele suflete sincere ar fi reînviată în inimile acelor care se numesc poporul lui Dumnezeu. Există o indiferență alarmantă față de învățăturile care sunt stâlpii credinței creștine. Părerea că, în fond, ele nu sunt de importanță vitală câștigă teren. Această degenerare întărește mâinile instrumentelor lui Satana, așa încât teoriile rătăcirii și amăgirile fatale, cărora cei credincioși din veacurile trecute li s-au împotrivit și le-au demascat cu primejdia vieții lor, sunt privite astăzi favorabil de către mii care pretind a fi urmașii lui Hristos.

Primii creștini au fost în adevăr un popor deosebit. Comportamentul fără reproș și credința lor neclintită erau o mustrare continuă care tulbura pacea păcătoșilor. Deși puțini la număr, fără avere, poziție sau titluri, ei erau o teamă pentru făcătorii de rele când erau cunoscute învățăturile și caracterul lor. De aceea erau urâți de cei nelegiuți, așa cum Abel a fost urât de Cain cel necredincios. Pentru același motiv pentru care Cain l-a omorât pe Abel, aceia care au căutat să se scuture de muștrările Duhului Sfânt au dat la moarte pe poporul lui Dumnezeu. Pentru același motiv iudeii au lepădat și au răstignit pe Mântuitorul - deoarece curăția și sfințenia caracterului Său era o mustrare continuă pentru egoismul și stri-căciunea lor. Din zilele lui Hristos și până astăzi, ucenicii Săi credincioși au provocat ura și împotrivirea acelor care iubesc și urmează căile păcatului.

Atunci, cum poate fi numită Evanghelia o solie a păcii? Când Isaia a prezis nașterea lui Mesia, i-a dat titlul de „Domn al păcii”. Când îngerii au adus păstorilor vestea că Hristos S-a născut, au cântat deasupra câmpiilor Betleemului: „Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte, și pe pământ pace și între oameni bună învoire” (Luca 2,14). În aparență, există o contradicție între aceste declarații profetice și cuvintele lui Hristos: „N-am venit să aduc pacea, ci sabia” (Matei 10,34). Dar înțelese bine, amândouă sunt într-o armonie desăvârșită. Evanghelia este o

olie a păcii. Creștinismul este un sistem care, dacă este primit și ascultat, va răspândi pace, armonie și fericire peste tot pământul. Religia lui Hristos va uni într-o frăție strânsă pe toți aceia care primesc învățăturile ei. Misiunea lui Hristos a fost tocmai aceea: le-a împăca pe oameni cu Dumnezeu, și pe unul cu altul. Dar, în majoritate, omenirea este sub stăpânirea Satanei, cel mai crud răzmaș al lui Hristos. Evanghelia prezintă oamenilor principiile vieții care se deosebesc fundamental de obiceiurile și dorințele lor și din cauza aceasta ei se răzvrătesc împotriva ei. Ei urăsc curăția care descoperă și condamnă păcatele lor, în majoritate îi persecută și distrug pe aceia care susțin cerințele ei sfinte și drepte. În sensul acesta - deoarece adevărurile înalte pe care ei le aduc provoacă ură și luptă - Evanghelia este numită o sabie.

Tainica lucrare a providenței, care îngăduie ca cel drept să sufere persecuția din mâna celor răi, a fost o cauză de mare nedumerire pentru mulți care sunt slabi în credință. Unii sunt gata să părăsească chiar încrederea lor în Dumnezeu, deoarece El îngăduie celor mai josnici oameni să prospere, în timp ce cei mai buni și mai curați sunt apăsați și chinuiți de puterea lor crudă. Cum, întreabă ei, poate Acela care este drept și milos și care este nemărginit în putere să îngăduie o așa nedreptate și apăsare? Aceasta este o problemă care nu ne privește pe noi. Dumnezeu ne-a dat dovezi îndestulătoare cu privire la iubirea Sa și nu trebuie să ne îndoim de bunătatea Sa, atunci când nu putem înțelege lucrările providenței Sale. Prevăzând îndoielile care urmau să apese pe sufletul lor în zilele de încercare și întuneric, Mântuitorul spunea ucenicilor Săi: „Aduceți-vă aminte de vorba, pe care v-am spus-o: Robul nu este mai mare decât stăpânul său“. „Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi“ (Ioan 15,20). Isus a suferit pentru noi mai mult decât poate fi făcut să sufere oricare dintre urmașii Săi datorită cruzimii oamenilor nelegiuîți. Aceia care sunt chemați să sufere chinul și moartea de martir nu fac decât să calce pe urmele scumpului Fiu al lui Dumnezeu.

„Domnul nu întârzie în împlinirea făgăduinței Lui“ (2 Petru 3,9). El nu uită și nici nu neglijează pe copiii Săi; dar îngăduie celor nelegiuți să descopere adevăratul lor caracter, pentru ca nici unul din aceia care doresc să facă voia Sa să nu fie amăgit cu privire la ei. Mai mult, cei dreți sunt puși în cuptorul necazurilor ca și ei să fie curățiți; ca exemplul lor să convingă și pe alții de realitatea credinței și evlaviei lor; și ca drumul lor neabătut să condamne pe cei răi și necredincioși.

Dumnezeu îngăduie celor nelegiuți să progreseze și să-și descopere vrăjmășia împotriva Lui, ca atunci când vor fi umplut măsura nelegiuirii lor, toți să vadă dreptatea și mila Sa în distrugerea lor deplină. Ziua răzbunării Sale se grăbește, când toți aceia care au călcat Legea Sa și au persecutat pe poporul Său vor primi o răsplată dreaptă a faptelor lor; când orice faptă de cruzime sau nedreptate față de credincioșii lui Dumnezeu va fi pedepsită ca și când ar fi fost făcută față de Hristos Însuși.

Mai este încă o problemă și mai importantă care trebuie să fie în atenția bisericilor de astăzi. Apostolul Pavel spune că „toți cei care vor să trăiască cu evlavie în Isus Hristos vor fi prizoniți“ (2 Tim. 3,12). Atunci, de ce persecuția pare că a slăbit într-o mare măsură? Singurul motiv este că biserica s-a conformat cerințelor lumii și nu mai trezește nici o împotrivire.

Religia care este la modă în zilele noastre nu are caracterul curat și sfânt pe care l-a avut credința creștină în zilele lui Hristos și ale apostolilor Săi. Datorită spiritului de compromis cu păcatul, din cauză că marile adevăruri ale Cuvântului lui Dumnezeu sunt privite cu indiferență, pentru că este atât de puțină evlavie în biserică, creștinismul este în aparență atât de popular în lume. Să se producă o reînviere a credinței și puterii din prima biserică, și atunci spiritul persecuției va fi reînviat, iar flăcările persecuției vor fi iarăși aprinse.

O epocă de întuneric spiritual

Apostolul Pavel, în a doua sa epistolă către Tesaloniceni, a prezis o mare cădere de la credință, care urma să aibă ca rezultat întemeierea puterii papale. El declara că ziua lui Hristos nu va veni „...înainte ca să fi venit lepădarea de credință și de a se descoperi omul fărădelegii, fiul pierzării, protivnicul, care se înalță mai presus de tot ce se numește 'Dumnezeu', sau de ce este vrednic de închinare. Așa că se va așeza în Templul lui Dumnezeu, dându-se drept Dumnezeu“. Și mai departe, apostolul îi avertizează pe frații săi că: „Taina fărădelegii a și început să lucreze“ (2 Tes. 2,3.4.7). Chiar la acea dată timpurie, el a văzut strecurându-se în biserică rătăcirii care urmau să pregătească drumul pentru dezvoltarea papalității.

Încetul cu încetul, la început în liniște și pe furiș, apoi mai deschis pe măsură ce creștea în putere și câștiga stăpânire peste mințile oamenilor, „taina fărădelegii“ și-a continuat lucrarea ei amăgitoare și hulitoare. Aproape pe nesimțite, obiceiurile păgânismului și-au găsit intrarea în biserica creștină. Spiritul de compromis și conformismul au fost reținute pentru o vreme de persecuțiile crude pe care biserica le-a suferit sub păgânism. Dar

când persecuția a încetat, iar creștinismul a intrat în curțile și palatele împăraților, a fost lăsată la o parte simplitatea umilă a lui Hristos și a apostolilor Lui în schimbul pompei și mândriei preoților și conducătorilor păgâni; în locul cerințelor lui Dumnezeu au fost puse teoriile și tradițiile omenești. Convertirea cu numele a lui Constantin, în prima parte a secolului al IV-lea, a produs o mare bucurie; iar lumea, îmbrăcată cu o formă a neprihănirii, a pătruns în biserică. Atunci lucrarea de stricăciune a înaintat repede. Păgânismul, care părea că fusese învins, deveni biruitor. Spiritul lui stăpânea biserica. Învățăturile, ceremoniile și superstițiile lui au fost introduse în credința și închinarea prelușilor urmași ai lui Hristos.

Această înțelegere între păgânism și creștinism a dat naștere la „omul fărădelegii“, prezis în profecție ca unul care se împotrivește și se înalță pe sine mai presus de Dumnezeu. Acel sistem uriaș de religie falsă este capodopera puterii lui Satana - un monument al eforturilor lui de a se așeza pe tron pentru a conduce pământul după voia lui.

Satana mai încercase o dată să se înțeleagă cu Hristos. A venit la Fiul lui Dumnezeu în pustia ispitei și, arătându-I toate împărățiile lumii împreună cu slava lor, s-a oferit să dea totul în mâinile Sale, dacă El va recunoaște supremația prințului întinericului. Hristos a muștrat pe ispititorul semeț și l-a obligat să plece. Dar Satana are un succes mai mare prezentând aceeași ispită omului. Pentru a-și asigura câștiguri și onoruri lumești, biserica a fost inspirată să caute favoarea și sprijinul oamenilor mari ai pământului; și, lepădând astfel pe Hristos, ea a fost amăgită să încheie un legământ cu reprezentantul Satanei - episcopul Romei.

Una dintre învățăturile de seamă ale romanismului este aceea că papa este capul vizibil al întregii biserici a lui Hristos, investit cu autoritate supremă peste episcopii și preoții din toate părțile lumii. Mai mult decât atât, papei i-au fost date chiar titlurile Dumnezeirii. A fost numit „Domnul Dumnezeuul Papa“ (vezi note

suplimentare) și a fost declarat infailibil. El pretinde închinarea tuturor oamenilor. Aceeași pretenție a fost ridicată de Satana în pustia ispitei și este încă cerută de el prin biserica Romei, și mulțimi imense sunt gata să-i aducă închinare.

Dar aceia care se tem de Dumnezeu și-L respectă întâmpină această încumetare strigătoare la cer, așa cum și Hristos a întâmpinat pretențiile vrăjmașului celui viclean: „Domnului Dumnezeului tău să te închini și numai Lui să-I slujești“ (Luca 4,8). Dumnezeu n-a dat nici măcar o iotă în Cuvântul Său prin care să fi desemnat vreun om a fi capul bisericii. Învățătura despre supremația papală se opune direct învățaturii Scripturilor. Papa nu poate avea nici o putere peste biserica lui Hristos afară de aceea luată prin uzurpare.

Romaniștii au stăruit în a aduce protestanților acuzația de erezie și de despărțire voită de adevărata biserică. Dar aceste acuzații li se aplică mai degrabă lor. Ei sunt aceia care au părăsit steagul lui Hristos și s-au depărtat de „credința care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna“ (Iuda 3).

Satana știa bine că Sfintele Scripturi îi vor face pe oameni în stare să discearnă amăgirile lui și să-i înfrângă puterea. Chiar Mântuitorul lumii a rezistat atacului lui prin Cuvânt. La orice atac, Hristos prezenta scutul adevărului veșnic, spunând: „Stă scris“. La orice sugestie a adversarului, El opunea înțelepciunea și puterea Cuvântului. Pentru ca Satana să-și poată menține stăpânirea sa asupra oamenilor și pentru a întemeia autoritatea uzurpatorului papal, trebuia să-i țină în necunoștință față de Scripturi. Biblia L-ar fi înălțat pe Dumnezeu și i-ar fi așezat pe oamenii mărginiți în adevărata lor poziție; de aceea adevărurile ei sfinte trebuia ascunse și oprite. Această logică a fost adoptată de biserica romană. Timp de sute de ani credința Bibliei a fost interzisă. Oamenilor le-a fost interzis să o citească sau să o aibă în case, iar preoții și prelații fără principii interpretau învățăturile ei pentru a susține pretențiile lor. În felul acesta, papa a ajuns să fie recunoscut aproape în general ca locțiitor al

lui Dumnezeu pe pământ, înzestrat cu autoritate peste biserică și stat.

Descoperitorul rătăcirii fiind îndepărtat, Satana lucra după cum îi era voia. Profeția afirma că papalitatea urma să „se încumete să schimbe vremile și legea” (Dan. 7,25). Această lucrare n-a fost o acțiune ușoară. Pentru a oferi convertiților de la păgânism un înlocuitor pentru închinarea la idoli, și în felul acesta să-i încurajeze a primi cu numele creștinismul, închinarea la chipuri și la moaște a fost introdusă treptat în serviciul divin creștin. Decretul unui consiliu general (vezi note suplimentare) a stabilit în cele din urmă acest sistem de idolatrie. Pentru a completa lucrarea hulitoare, Roma s-a încumetat să scoată din Legea lui Dumnezeu porunca a doua, care oprește închinarea la chipuri, și să împartă porunca a zecea în două, pentru a păstra numărul.

Dar spiritul de cedare față de păgânism a deschis calea pentru o altă disprețuire a autorității cerului. Satana, lucrând prin conducătorii neconsacrați ai bisericii, s-a amestecat și în porunca a patra și a încercat să îndepărteze vechiul Sabat, ziua pe care Dumnezeu a binecuvântat-o și a sfințit-o (Gen. 2,2,3), iar în locul ei să înalțe sărbătoarea păzită de păgâni ca „venerabila zi a soarelui”. La început, această schimbare n-a fost încercată pe față. În primele veacuri, Sabatul cel adevărat a fost ținut de toți creștinii. Ei erau geloși pe onoarea lui Dumnezeu și, crezând că Legea Sa este de neschimbat, au păzit cu râvnă sfințenia preceptelor ei. Dar Satana a lucrat cu o mare subtilitate prin agenții lui pentru a-și atinge scopul. Pentru ca atenția poporului să poată fi atrasă asupra duminicii, aceasta a fost declarată ca sărbătoare în cinstea învierii lui Hristos. Slujbe religioase au fost ținute în ea; era totuși privită ca o zi de recreere, Sabatul fiind încă păzit cu sfințenie.

Spre a pregăti calea pentru lucrarea pe care plănuise să o îndeplinească, Satana îi făcuse pe iudei, înainte de venirea lui Hristos, să împovăreze Sabatul cu cele mai stricte pretenții,

facând din păzirea lui o povară. Acum, folosind lumina falsă în care reușise să-l facă a fi privit, a aruncat ocară asupra lui ca fiind o instituție evreiască. În timp ce creștinii în general continuau să păzească duminica drept o sărbătoare a bucuriei, i-a condus să facă din Sabat o zi de post, o zi de amărăciune și tristețe, pentru a arăta ura față de iudaism.

În prima parte a sec. al IV-lea, împăratul Constantin a emis un decret care făcea din duminică o sărbătoare publică în întreg imperiul roman (vezi note suplimentare). Ziua soarelui a fost cinstită de către supușii lui păgâni și a fost onorată de creștini; politica împăratului era aceea de a uni interesele adverse ale creștinismului și păgânismului. El a fost îndemnat să facă acest lucru de către episcopii bisericii care, inspirați de ambiții și însetați de putere, au înțeles că, dacă va fi păzită aceeași zi atât de către creștini, cât și de păgâni, aceasta va ușura primirea cu numele a creștinismului de către păgâni și în felul acesta puterea și gloria bisericii vor crește. Dar, în timp ce mulți creștini temători de Dumnezeu erau conduși treptat să primească duminica ca având un anume grad de sfințenie, ei socoteau încă Sabatul cel adevărat ca sfințit Domnului și-l păzeau în ascultare de porunca a patra.

Arhiamăgitorul nu-și terminase lucrarea. El s-a hotărât să adune lumea creștină sub steagul său și să-și exercite puterea prin locțiitorul lui, pontiful cel mândru, care se pretindea a fi reprezentantul lui Hristos. Prin păgânii pe jumătate convertiți, prin prelații ambițioși și prin credincioșii iubitori de lume, și-a îndeplinit planul. Din timp în timp, au fost ținute mari concilii, în care erau convocați demnitari ai bisericii din toată lumea. Aproape în fiecare conciliu Sabatul pe care Dumnezeu îl instituisese era coborât din ce în ce mai mult, în timp ce duminica era în aceeași măsură înălțată. În felul acesta sărbătoarea păgână a ajuns în cele din urmă să fie onorată ca o instituție divină, în timp ce Sabatul biblic a fost declarat o rămășiță a iudaismului, iar păzitorii lui au fost declarați blestemați.

Marele apostat reușise să se înalțe „mai presus de tot ce se numește Dumnezeu sau de ce este vrednic de închinare“ (2 Tes. 2,4). El îndrăznise să schimbe singurul precept al Legii divine care îndreaptă fără greș toată omenirea către viul și adevăratul Dumnezeu. În porunca a patra, Dumnezeu este descoperit ca Creatorul cerului și al pământului, și prin aceasta Se deosebește de toți zeii falși. Deoarece era o amintire a lucrării de creațiune, ziua a șaptea a fost sfințită ca zi de odihnă pentru om. Ea a fost destinată să păstreze continuu în mințile oamenilor pe viul Dumnezeu ca izvor al existenței și ca obiect de închinare și adorare. Satana se luptă să-i întoarcă pe oameni de la devotamentul lor față de Dumnezeu și de la ascultarea de Legea Sa; de aceea își îndreaptă eforturile îndeosebi împotriva poruncii care arată pe Dumnezeu ca Creator.

Protestanții susțin acum că învierea lui Hristos în ziua duminicii a făcut din ea Sabatul creștin. Dar dovezi din Scriptură lipsesc. Nici o onoare de felul acesta n-a fost dată zilei acesteia de către Hristos sau apostolii Săi. Păzirea duminicii ca instituție creștină și-a avut originea în acea „taină a fărădelegii“ (2 Tes. 2,7), care și-a început lucrarea chiar în zilele lui Pavel. Unde și când a adoptat Domnul acest prunc al papalității? Ce motiv temeinic poate fi dat pentru o schimbare pe care Scripturile nu o aprobă?

În veacul al șaselea, papalitatea devenise puternic întemeiată. Scaunul puterii ei a fost stabilit în cetatea imperială, iar episcopul Romei a fost declarat cap peste întreaga biserică. Păgânismul dăduse locul papalității. Balaurul dăduse fiarei „puterea lui, tronul lui, și o mare stăpânire“ (Apoc. 13,2) (vezi note suplimentare). Și acum au început cei 1260 de ani de persecuție papală, preziși în profețiile lui Daniel și Apocalipsei (Daniel 7,25; Apoc. 13,5-7). Creștinii au fost obligați să aleagă fie să-și părăsească integritatea și să primească ceremoniile și închinarea papală, fie să-și petreacă viața în închisoare sau să sufere moartea pe roată, pe rug sau de securea călăului.

Acum s-au împlinit cuvintele lui Isus: „Veți fi dați în mâinile or până și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omorî pe mulți dintre voi. Veți fi urâți de toți din pricina Numei Meu“ (Luca 21,16.17). Persecuția s-a dezlănțuit asupra celor credincioși cu o mai mare furie decât oricând mai înainte, iar umea a devenit un imens câmp de luptă. Pentru sute de ani, biserica lui Hristos și-a găsit scăpare în izolare și întuneric. Căci așa profetul: „Și femeia a fugit în pustie, într-un loc pregătit de Dumnezeu, ca să fie hrănită acolo o mie două sute șasezeci de zile“ (Apoc. 12,6).

Înălțarea la putere a bisericii Romei a marcat începutul Evului Întunecat. Pe măsură ce puterea ei creștea, întunericul devenea mai profund. Credința a fost transferată de la Hristos, emelia cea adevărată, la papa de la Roma. În loc să se încreadă în Fiul lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și pentru mînuirea veșnică, oamenii priveau la papa, la preoții și prelații cărora el le dăduse autoritatea. Ei erau învățați că papa era mijlocul lor pământesc, că nimeni nu se putea apropia de Dumnezeu decât prin el; și că el stătea în locul lui Dumnezeu pentru ei. Pentru motivul acesta trebuia să i se dea ascultarea pe care o pretindea. O abatere de la cerințele lui constituia un motiv suficient pentru cea mai aspră pedeapsă care venea peste trupurile și sufletele ofensatorilor. În felul acesta mințile oamenilor erau întoarse de la Dumnezeu către oameni greșiți, cu defecte și cruzi, ba mai mult, chiar către prințul întunericului, care-și exercita puterea prin ei. Păcatul era mascat într-un veșmânt de sfințenie. Când Scripturile sunt îndepărtate, iar omul ajunge să se privească pe sine ca fiind suprem, trebuie să ne așteptăm numai la înșelătorie, amăgire și nelegiuire josnică. O dată cu înălțarea legilor și tradițiilor omenești, s-a dat pe față corupția care totdeauna se naște din îndepărtarea Legii lui Dumnezeu.

Acelea au fost zile primejdioase pentru biserica lui Hristos. Credincioșii purtători de steag erau fără îndoială puțini. Deși

adevărul n-a fost lăsat fără martori, uneori se părea totuși că rătăcirea și superstiția vor predomina pe deplin, iar adevărata religie va fi izgonită de pe pământ. Evanghelia a fost pierdută din vedere, formele religioase deveneau mai numeroase, iar oamenii erau împovărați tot mai mult cu obligații riguroase.

Ei nu erau numai învățați să privească la papa ca mijlocitor al lor, dar și să-și pună încrederea în propriile lor fapte, ca ispășire pentru păcat. Pelerinajele lungi, faptele de penitență, închinarea la moaște, înălțarea de biserici, altare și morminte sfinte, plata de sume mari pentru biserică - toate acestea și multe altele asemănătoare erau încurajate pentru a îndepărta mânia lui Dumnezeu sau a asigura favoarea Sa, ca și când Dumnezeu ar fi fost ca oamenii, care s-ar fi mâniat pentru lucruri de nimic sau ar fi fost împăcat prin daruri sau fapte de pocăință!

Cu toate acestea, viciul era răspândit chiar printre conducătorii bisericii romane, iar influența ei părea să crească continuu. Spre încheierea sec. al VIII-lea, papistașii au ridicat pretenția că, în primele secole ale bisericii, episcopii Romei avuseseră aceeași putere spirituală pe care și-o asumaseră acum. Pentru a fundamenta această pretenție a trebuit să fie folosite unele mijloace spre a-i da o aparență de autoritate; și acestea au fost sugerate ușor de către tatăl minciunii. Au fost născocite de călugări scrieri vechi. Au fost descoperite hotărâri ale conciliilor despre care nu se auzise mai înainte și care stabileau supremația generală a papei din primele timpuri. Și o biserică ce lepădase adevărul a primit cu lăcomie aceste amăgiri (vezi note suplimentare).

Puținii ziditori credincioși pe temelia cea adevărată (1 Cor. 3,10.11) au fost uluiți și încurcați atunci când absurditățile învățaturii celei rătăcite au împiedicat lucrarea. Ca și ziditorii de pe zidurile Ierusalimului din zilele lui Neemia, unii erau gata să spună: „Puterile celor ce duc poverile slăbesc, și dărâmaturile sunt multe; nu vom putea să zidim zidul“ (Neem. 4,10). Obosiți

de lupta continuă contra persecuției, a înșelăciunii, a nelegiurii și a tuturor celorlalte piedici pe care Satana le putea născoci pentru a încurca înaintarea lor, unii care fuseseră clăditori credincioși s-au descurajat; și de dragul păcii și al siguranței pentru averile și viața lor, au părăsit temelia cea adevărată. Alții, neînfricați de împotrivirea vrăjmașilor lor, au declarat fără teamă: „Nu vă temeți de ei; aduceți-vă aminte de Domnul, care este mare și înfricoșat“ (vers. 14) și au mers mai departe, fiecare cu sabia încinsă. (Efes. 6,17).

Același spirit de ură și de împotrivire față de adevăr a inspirat pe vrăjmașii lui Dumnezeu din fiecare veac și aceeași veghere și fidelitate s-a cerut de la slujitorii Săi. Cuvintele lui Hristos spuse pentru ucenici se aplică urmașilor Săi de la încheierea vremii: „Ceea ce vă spun vouă, spun tuturor, vegheați“ (Marcu 13,37).

Întunericul părea să se îndesească. Închinarea la chipuri a devenit aproape generală. Candelile ardeau înaintea icoanelor cărora le erau înălțate rugăciuni. Obiceiurile cele mai absurde și mai superstițioase predominau. Mințile oamenilor erau atât de cu totul stăpânite de superstiție, încât rațiunea părea că-și pierduse influența. În timp ce preoții și episcopii erau iubitori de plăceri, senzuali și corupți, nu se putea aștepta decât ca poporul care privea la ei drept călăuze să fie cufundat în ignoranță și viciu.

Un alt pas spre supremația papală a fost făcut atunci când, în sec. al XI-lea, papa Grigore al VII-lea a proclamat desăvârșirea bisericii romane. Printre afirmațiile pe care le susținea, era una care declara că biserica n-a greșit niciodată, nici nu va putea greși vreodată, după Scripturi. Dar această afirmație nu era însoțită de dovezile din Scriptură. Pontiful cel mândru mai pretindea puterea de a detrona pe împărați și declara că nici o hotărâre pe care ar fi pronunțat-o el nu putea fi răsturnată de nimeni, ci că era prerogativa lui aceea de a răsturna hotărârile altora (vezi notele suplimentare).

O ilustrație izbitoare a caracterului tiranic al acestei susțineri de infailibilitate a fost dată în comportarea față de împăratul german Henric al IV-lea. Pentru bănuiala de dispreț față de autoritatea papei, acest monarh a fost excomunicat și detronat. Îngrozit de părăsirea și trădarea prinților lui, care erau încurajați la răzvrătire împotriva lui de mandatul papei, Henric a simțit nevoia de a face pace cu Roma. Împreună cu soția lui și un servitor credincios, a trecut Alpii în miezul iernii, ca să se umilească înaintea papei. După sosirea la castelul în care se retrăsese papa Grigore, el a fost condus, fără gardienii lui, într-o curte interioară, și acolo, în frigul aspru al iernii, cu capul descoperit și picioarele goale, într-o îmbrăcăminte mizerabilă, a așteptat îngăduința papei de a apărea în fața lui. Pontiful nu s-a îndurat să-i acorde iertare până când n-a petrecut trei zile în post și mărturisire. Chiar și atunci, împăratul putea să-și exercite atribuțiile și să-și primească însemnele imperiale numai cu condiția să aștepte hotărârea papei. Și Grigore, încurajat de victorie, susținea cu înfumurare că era de datoria lui să umilească mândria regilor.

Cât de izbitor este contrastul dintre mândria arogantă a acestui pontif disprețuitor și blândețea și umilința lui Hristos, care Se prezintă pe Sine bătând la ușa inimii ca să intre pentru a aduce iertare și pace și care i-a învățat pe ucenicii Săi: „Oricine vrea să fie cel dintâi între voi, să vă fie rob“ (Matei 20,27).

Veacurile care au urmat au fost martore la o creștere continuă a rătăcirii în învățăturile susținute de Roma. Chiar și înainte de nașterea papalității, învățăturile filozofilor păgâni captivaseră atenția și-și exercitau influența în biserică. Mulți din cei care susțineau că sunt convertiți se țineau încă de învățăturile filozofiei lor păgânești și nu numai că ei continuau să le studieze, dar le impuneau și altora, socotindu-le mijloace de a-și extinde influența printre păgâni.

Rătăcirii serioase au fost introduse în felul acesta în credința creștină. Printre cele mai de frunte erau credința în nemurirea

naturală a omului și conștiința lui în moarte. Această învățătură a pus temelia pe care Roma și-a întemeiat invocarea sfinților și adorarea fecioarei Maria. Din aceasta a izvorât și rătăcirea cu privire la chinurile veșnice pentru cel care rămâne nepocăit și care a fost încorporată de timpuriu în doctrina papală.

Atunci a fost pregătită calea pentru introducerea unei alte născociri a păgânismului, pe care Roma a numit-o purgatoriu și a folosit-o pentru a îngrozi mulțimile credule și superstițioase. Prin această rătăcire se afirma existența unui loc de tortură, în care sufletele acelor care n-au meritat condamnarea veșnică trebuie să sufere pedeapsa pentru păcatele lor. și din care, după ce sunt eliberate de necurăție, sunt primite în ceruri (vezi note suplimentare).

Apoi a fost necesară o altă plăsmuire pentru a face ca Roma să fie în stare să profite de pe urma temerilor și viciilor adeptilor ei. Aceasta a fost realizată prin învățătura despre indulgențe. Iertarea totală a păcatelor, trecute, prezente și viitoare, și scăparea de toate durerile și pedepsele ce decurgeau din ele erau făgăduite tuturor acelor care se înscriau în războaiele pontifilor, pentru a-și întinde stăpânirea lor lumească ca să-și pedepsească vrăjmașii sau pentru a-i extermina pe aceia care îndrăzneau să conteste supremația lor spirituală. Oamenii mai erau învățați că, prin oferirea de bani bisericii, s-ar putea libera de păcate și ar putea libera și sufletele prietenilor lor decedați care erau predați flăcărilor chinuitoare. Prin mijloace de felul acesta, Roma și-a umplut tezaurele și a susținut măreția, luxul și viciul preinșilor reprezentanți ai Aceluia care nu avusese unde să-și plece capul (vezi note suplimentare).

Rânduiala biblică a Cinei Domnului fusese înlocuită cu jertfa idolatră a liturghiei. Preoții papali pretindeau că, prin bufoneriile lor fără sens, transformă pâinea și vinul simplu în „trupul și sângele lui Hristos“ (Cardinalul Wiseman. *The Real Presence of the Body and Blood of Our Lord Jesus Christ in the blessed Eucharist Proved from Scripture*, lect.8, sect.3, par.26). Cu o încu-

metare hulitoare, ei pretindeau pe faţă că aveau puterea de a crea pe Dumnezeu, Creatorul tuturor lucrurilor. Creştinilor li s-a cerut, sub pedeapsa cu moartea, să manifeste credinţa în această oribilă rătăcire hulitoare a cerului. Mulţimile care refuzau erau date flăcărilor (vezi notele suplimentare).

În sec. al XIII-lea, a fost înfiinţat cel mai teribil din toate instrumentele papalităţii - Inchiziţia. Prinţul întunericului s-a unit cu conducătorii ierarhiei papale. În conciliile lor tainice, Satana împreună cu îngerii lui stăpâneau minţile oamenilor nelegiuţi, în timp ce, nevăzut, în mijlocul lor stătea un înger al lui Dumnezeu, luând un raport teribil al hotărârilor lor nelegiuite şi scriind istoria faptelor prea îngrozitoare pentru a fi văzute de ochiul omenesc. „Babilonul cel mare s-a îmbătat cu sângele sfinţilor“. Trupurile mutilate ale milioanelor de martiri strigau la Dumnezeu, cerând răzbunare asupra puterii apostate.

Papalitatea devenise despotul lumii. Regi şi împăraţi se plecau în faţa hotărârilor pontifului roman. Soarta oamenilor pentru prezent şi veşnicie părea a fi sub stăpânirea lui. Timp de sute de ani învăţăturile Romei fuseseră primite fără rezervă pe scară largă, riturile ei fuseseră aduse la îndeplinire cu respect, sărbătorile ei fuseseră păzite peste tot. Clerul ei era onorat şi susţinut cu dămicie. Niciodată până atunci biserica romană nu ajunsese la o demnitate, măreţie sau putere mai mare.

Dar „miezul zilei papalităţii a fost miezul nopţii lumii“ (J.A.Wylie - The History of Protestantism, b.1, cap.4). Sfintele Scripturi erau aproape necunoscute nu numai de către popor, ci şi de către preoţi. Ca şi fariseii din vechime, conducătorii papali urau lumina care le descoperea păcatele. Legea lui Dumnezeu, măsura dreptăţii, fiind îndepărtată, ei exercitau puterea fără măsură şi practicau viciul fără frâu. Înşelătoria, avariţia şi desfrâul abundau. Oamenii nu se dădeau înapoi de la nici o crimă prin care puteau să câştige avere sau poziţie. Palatele papilor şi ale prelaţilor erau scenele celor mai sălbătice dezmăţuri. Unii dintre pontifii care domneau erau vinovaţi de crime atât de

revoltătoare, încât conducătorii pământești au încercat să de-troneze pe acești demnitari ai bisericii, ca fiind monștri prea jos-nici pentru a mai putea fi îngăduiți. Timp de veacuri, Europa n-a făcut nici un progres în literatură, arte sau civilizație. O paralizie morală și intelectuală căzuse peste creștinătate.

Starea lumii sub puterea romană prezenta o împlinire teribilă și izbitoare a cuvintelor profetului Osea: „Poporul Meu piere din lipsă de cunoștință. Fiindcă ai lepădat cunoștința, și Eu te voi lepăda... Fiindcă ai uitat Legea Dumnezeului tău, voi uita și Eu pe copiii tăi!“ „...nu este adevăr, nu este îndurare, nu este cunoștință de Dumnezeu în țară. Fiecare jură strâmb și minte, ucide, fură și preacurvește; năpăstuiește și face omoruri după omoruri“ (Osea 4,6.1.2.).

Acestea au fost rezultatele îndepărtării Cuvântului lui Dumnezeu.

Valdenzii

In mijlocul întunericului care se lăsase pe pământ, în timpul îndelungatei perioade de supremație papală, lumina adevărului n-a putut fi stinsă cu totul. În fiecare veac au existat martori pentru Dumnezeu, bărbați care au cultivat credința în Hristos ca singurul Mijlocitor între Dumnezeu și om, care au socotit Biblia ca fiind singura regulă de viață și care au sfințit Sabatul cel adevărat. Cât de mult datorează lumea acestor bărbați, posteritatea nu va ști niciodată. Au fost taxați ca eretici, motivele lor au fost criticate, caracterele lor au fost calomniate, scrierile lor au fost interzise, denaturate sau mutilate. Cu toate acestea ei au stat hotărâți și, de la un veac la altul, au păstrat credința în curăția ei ca o moștenire sfântă pentru generațiile ce urmau să vină.

Istoria poporului lui Dumnezeu în timpul veacurilor de întunecime care au urmat datorită supremației Romei este scrisă în ceruri, dar în rapoartele omenești are un spațiu mic. Câteva urme ale existenței lui abia se pot găsi, cu excepția acuzațiilor prigonitorilor. Politica Romei a fost aceea de a șterge orice urmă de opoziție față de învățăturile sau hotărârile ei. Ea a căutat să distrugă tot ce era vinovat de erezie, fie persoane, fie scrieri. Expresii de îndoială sau întrebări cu privire la autoritatea dogmelor

papale erau suficiente pentru a pierde viața bogatului sau a săracului, celui de sus sau de jos. Roma a încercat să distrugă orice raport al cruzimii ei față de disidenți. Conciliile papale au hotărât ca acele cărți sau scrieri care conțin asemenea rapoarte să fie încredințate flăcărilor. Înainte de inventarea tiparului, cărțile erau puține la număr și într-o formă nepotrivită de a putea fi păstrate; de aceea nu se puteau face prea multe pentru a împiedica pe romaniști să-și aducă la îndeplinire scopul.

Nici o biserică dinăuntrul hotarelor jurisdicției Romei n-a fost prea mult lăsată netulburată ca să se bucure de libertatea de conștiință. Papalitatea n-a câștigat puterea decât întinzând mâna pentru a zdrobi pe toți aceia care refuzau să recunoască dominația ei și, una după alta, bisericile s-au supus stăpânirii ei.

În Marea Britanie, creștinismul primar prinsese rădăcini foarte de timpuriu. Evanghelia primită de bretoni în primele veacuri era atunci necoruptă de apostazia romană. Persecuția din partea împăraților păgâni, care se întinsese chiar și la aceste țărmuri îndepărtate, a fost singurul dar pe care primele biserici din Britania l-au primit din partea Romei. Mulți creștini din Anglia, care au fugit de persecuție, au găsit scăpare în Scoția; de aici adevărul a fost dus în Irlanda și în toate țările acestea a fost primit cu bucurie.

Când saxonii au invadat Britania, păgânismul a câștigat stăpânire. Cuceritorii n-au acceptat să fie învățați de sclavii lor, iar creștinii au fost constrânși să se retragă în munți și în mlaștinile sălbatice. Cu toate acestea, lumina, ascunsă pentru o vreme, a continuat să ardă. În Scoția, un secol mai târziu, ea strălucea cu o lumină care s-a întins până în țări îndepărtate. În Irlanda a venit credinciosul Columba împreună cu colaboratorii lui, care au adunat în jurul lor pe credincioșii împrăștiați pe insula singuratică Iona și au făcut din ea centrul lucrării lor misionare. Printre acești evangheliști se găsea și un păzitor al Sabatului biblic, și în felul acesta adevărul a fost introdus în popor. La Iona a fost întemeiată o școală din care au plecat

misionari nu numai în Scoția și Anglia, ci și în Germania, Elveția și chiar Italia.

Dar Roma își ațintise privirile asupra Britaniei și s-a hotărât să o aducă sub stăpânirea ei. În veacul al șaselea, misionarii ei au început convertirea saxonilor păgâni. Ei au fost primiți cu favoruri de către barbarii cei mândri și au convins pe mii dintre ei să practice credința romană. Pe măsură ce lucrarea înainta, conducătorii papali împreună cu convertiții lor s-au ciocnit cu creștinii primari. S-a prezentat un contrast izbitor. Cei din urmă erau simpli, umili, având caracter, doctrină și obiceiuri conforme Scripturilor, în timp ce primii dădeau la iveală superstiția, pompa și aroganța papilor. Trimisul Romei a cerut ca aceste biserici creștine să recunoască supremația suveranului pontif. Bretanii au răspuns cu blândețe că doreau să iubească pe toți oamenii, dar că papa nu are dreptul de supremație în biserică, iar ei îi puteau da numai supunerea datorată oricărui urmaș al lui Hristos. Au fost făcute încercări repetate de a asigura unirea lor cu Roma; dar acești creștini umili, uimiți de mândria desfășurată de către trimișii ei, au răspuns categoric că nu cunosc alt stăpân decât pe Hristos. Acum s-a descoperit adevăratul spirit al papalității. Conducătorul roman spunea: „Dacă nu vreți să primiți pe frații care vă aduc pacea, veți primi dușmanii care vă vor aduce războiul. Dacă nu vă uniți cu noi pentru a arăta saxonilor calea vieții, veți primi de la ei lovitura de moarte“ (J.H. Merle D'Aubigné, *History of the Reformation of the Sixteenth Century*, b.1, cap.2). Acestea nu erau simple amenințări. Războiul, intriga și înșelăciunea au fost folosite împotriva acestor martori ai credinței biblice, până când bisericile din Bretania au fost distruse sau obligate să se supună autorității papei.

În țările de dincolo de jurisdicția Romei, au existat timp de multe secole grupe de creștini care au rămas aproape cu totul libere de corupția papală. Ele erau înconjurată de păgânism și, în desfășurarea veacurilor, au fost contaminate de rătăcirile lui; dar

au continuat să privească Biblia ca singura regulă de credință și au primit multe dintre adevărurile ei. Acești creștini credeau în perpetuitatea Legii lui Dumnezeu și păzeau Sabatul poruncii a patra. Biserici care au ținut la această credință și practică au existat în Africa Centrală și printre armenii din Asia.

Dar printre aceia care au rezistat abuzurilor puterii papale, valdenzii au stat în frunte. Chiar în țara în care papalitatea și-a stabilit scaunul, acolo i s-a rezistat cel mai puternic înșelăciunii și corupției ei. Timp de veacuri, bisericile Piemontului și-au păstrat independența; dar în cele din urmă a sosit timpul când Roma a insistat să se supună. După lupta fără rezultat împotriva tiraniei ei, conducătorii acestor biserici au recunoscut, chiar împotriva voinței lor, supremația puterii căreia lumea întreagă se părea că plătește tribut. Însă, au fost unii care au refuzat să se supună autorității papei sau prelatului. Ei s-au hotărât să păstreze credincioșia față de Dumnezeu și să păstreze curăția și simplitatea credinței lor. S-a produs o despărțire. Aceia care au rămas la vechea credință s-au retras; unii, părăsind Alpii natali, au ridicat steagul adevărului în țări străine; alții s-au retras în văile singuratică și în fortărețe stâncoase ale munților și acolo și-au păstrat libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

Credința care timp de veacuri a fost ținută și învățată de către creștinii valdenzi era în contrast evident cu învățăturile rătăcite impuse de Roma. Credința lor religioasă era întemeiată pe Cuvântul scris al lui Dumnezeu, adevăratul sistem al creștinismului. Dar țărani aceia umili, în ascunzătorile lor neștiute, alungați de lume și legați de truda zilnică în mijlocul turmelor și viilor lor, n-au ajuns prin ei înșiși să cunoască adevărul în opoziție cu dogmele și rătăcirile bisericii apostaziate. Credința lor nu era primită de curând. Credința lor religioasă era o moștenire de la părinți. Ei se luptau pentru credința bisericii apostolice - „credința care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna“ (Iuda 3). „Biserica din

pustie,“ și nu ierarhia mândră întronată în capitala cea mare a lumii, era biserica cea adevărată a lui Hristos, păstrătoarea comorilor adevărului pe care Dumnezeu îl încredințase poporului Său pentru a fi dat lumii.

Printre cauzele principale care au dus la despărțirea bisericii adevărate de Roma, a fost ura acesteia din urmă față de Sabatul biblic. Așa cum era prezis în profeție, puterea papală a aruncat adevărul la pământ. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare, în timp ce tradițiile și obiceiurile oamenilor au fost înălțate. Bisericile care erau sub conducerea papalității au fost constrânse de timpuriu să onoreze, ca zi sfântă, duminica. În mijlocul rătăcirii și superstiției predominante, mulți, chiar din poporul cel adevărat al lui Dumnezeu, au ajuns atât de dezorientați, încât, în timp ce păzeau Sabatul, se rețineau de la muncă și duminica. Dar lucrul acesta nu a mulțumit pe conducătorii papali. Ei au cerut nu numai ca duminica să fie sfințită, ci ca Sabatul să fie profanat; și au denunțat în limbajul cel mai puternic pe aceia care îndrăzneau să-i dea cinste. Numai fugind de puterea Romei au putut unii să asculte în pace de Legea lui Dumnezeu.

Valdenzii au fost printre primele popoare din Europa care au avut o traducere a Sfintelor Scripturi (vezi note suplim.). Cu sute de ani înainte de Reformă, ei aveau Biblia în manuscris în limba lor maternă. Ei aveau adevărul nefalsificat, și aceasta a făcut din ei obiectul special al urei și persecuției. Ei au declarat biserica Romei ca fiind Babilonul decăzut din Apocalips și, cu primejdia vieții lor, s-au împotrivit stricăciunilor ei. În timp ce unii, sub apăsarea unei persecuții îndelungate, și-au compromis credința, părăsind puțin câte puțin principiile care-i deosebeau, alții au ținut cu tărie la adevăr. Prin veacurile de întunecime și decădere, au fost valdenzi care s-au împotrivit supremației Romei, au respins închinarea la chipuri ca fiind idolatrie și au păzit Sabatul cel adevărat. Sub cele mai crunte furtuni ale împotrivirii, ei și-au păstrat credința. Cu toate că erau spintecați de lăncile ducilor de Savoia și arși pe

rugurile Romei, ei au stat neabătuți pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru onoarea Sa.

Înapoia bastioanelor înalte ale munților - în toate veacurile scăparea celor prizonieri și apăsăți - valdenzii și-au găsit ascunzătorile. Aici lumina adevărului a fost păstrată în mijlocul întinericului Evului Mediu. Aici, timp de o mie de ani, martorii adevărului au păstrat credința cea veche.

Dumnezeu a pregătit pentru poporul Său un sanctuar de o grandoare înfricoșătoare, potrivit cu adevărurile cele mari date lor în păstrare. Pentru acești exilați credincioși, munții erau un simbol al dreptății de neschimbat a lui Iehova. Ei îndreptau atenția copiilor lor către crestele care se înălțau deasupra lor într-o maiestate neschimbătoare și le vorbeau despre Acela în care nu este schimbare, nici umbră de mutare, al cărui cuvânt este tot atât de durabil ca și munții cei veșnici. Dumnezeu a întemeiat munții și i-a încununat cu tărie; nici o altă mână, decât aceea a Puterii infinite, nu-i putea mișca din locul lor. În același fel El Și-a clădit Legea, temelia guvernării Sale în cer și pe pământ. Brațul omului poate să se atingă de semenii lui și să le ia viața; dar acel braț ar putea mai ușor să dezrădăcineze munții din temeliile lor și să-i arunce în mare decât să schimbe un singur precept din Legea lui Iehova sau să șteargă una din făgăduințele Sale față de aceia care împlinesc voia Sa. În credințioșia lor față de Legea Sa, slujitorii lui Dumnezeu trebuie să fie tot atât de neclintiți ca și munții care nu se clatină.

Munții care înconjurau văile lor joase erau o mărturie continuă despre puterea creatoare a lui Dumnezeu și despre o asigurare a grijii Sale ocrotitoare care nu se schimbă. Acei peregrini învățau să iubească simbolurile tăcute ale prezenței lui Iehova. Ei nu-și îngăduiau nici o nemulțumire pentru greutățile soartei lor; niciodată nu erau părăsiți în mijlocul singurătății munților. Mulțumeau lui Dumnezeu care le rânduia un azil față de ura și cruzimea oamenilor. Se bucurau de libertatea pe care o aveau de a se închina înaintea Lui. Adesea,

când erau urmăriți de vrăjmași, tăria munților se dovedea a fi o apărare sigură. De pe stâncile cele înalte ei cântau laude lui Dumnezeu, iar armatele Romei n-au putut aduce la tăcere cântările lor de mulțumire.

Curată, simplă și arzătoare era evlavia acestor urmași ai lui Hristos. Ei prețuiau cuvintele adevărului mai presus de case și țărini, prieteni, rude și chiar viață. Ei au căutat cu stăruință să imprime aceste principii în inimile celor tineri. Din fragedă copilărie, tineretul era educat în Scripturi și era învățat să privească cu sfîntenie cererile Legii lui Dumnezeu. Copii ale Bibliei erau rare; de aceea cuvintele ei prețioase erau încredințate memoriei. Mulți dintre ei erau în stare să repete părți întregi atât din Noul, cât și din Vechiul Testament. Gândurile lui Dumnezeu erau asociate cu scenele sublime din natură și cu binecuvântările umile ale vieții de fiecare zi. Copilașii învățau să privească cu recunoștință spre Dumnezeu, ca fiind dătătorul oricărui har și oricărei mângâieri.

Părinții, oricât de iubitori și de afectuoși ar fi fost, își iubeau copiii cu prea multă înțelepciune pentru a-i familiariza cu îngăduința de sine. Înaintea lor era o viață de încercări și greutăți, poate chiar și moartea de martir. Erau educați din copilărie să suporte greutățile, să se supună disciplinei și totuși să gândească și să acționeze pe cont propriu. Foarte de timpuriu erau învățați să poarte răspunderi, să fie atenți în vorbire și să cunoască înțelepciunea tăcerii. Un cuvânt neatent, lăsat să cadă în urechea vrăjmașilor lor, putea pune în primejdie nu numai viața celui care-l rostise, dar chiar viața a sute dintre frații lui; căci dușmanii adevărului urmăreau ca lupii care-și vânează prada pe aceia care îndrăzneau să ceară libertatea credinței religioase.

Valdenzii jertfiseră proprietatea lor lumească de dragul adevărului și cu răbdare stăruitoare trudeau pentru pâinea lor. Orice petec de pământ arabil în munți era cultivat cu grijă; văile și coastele mai puțin fertile erau făcute să aducă rod. Economia și o aspră renunțare de sine formau o parte din educația pe care copiii o

primeau ca singura lor moștenire. Ei erau învățați că Dumnezeu intenționează ca viața să fie o disciplină și că dorințele lor puteau fi împlinite numai prin muncă personală, prin prevedere, grijă și credință. Activitatea era anevoioasă și obositoare, dar era sănătoasă, exact ceea ce trebuie omului în starea lui căzută, școala pe care Dumnezeu a rânduit-o pentru educarea și dezvoltarea lui. În timp ce tineretul era obișnuit cu truda și cu greutățile, nu era neglijată nici cultura intelectuală. Ei erau învățați că toate puterile aparțineau lui Dumnezeu și că toate trebuia cultivate și dezvoltate pentru serviciul Său.

Bisericele valdenzilor, în curăția și simplitatea lor, se asemanau cu biserica din timpurile apostolice. Respingând supremația papilor și a prelaților, ei socoteau Biblia ca fiind singura autoritate supremă, infailibilă. Pastorii lor, în contrast cu preoții trufași ai Romei, urmau exemplul Domnului lor care „a venit nu ca să I se slujească, ci ca să slujească”. Și hrăneau turma lui Dumnezeu, conducând-o la pășunile verzi și la apele de odihnă ale Sfântului Său Cuvânt. Departe de monumentele pompei și mândriei omenești, oamenii se adunau nu în biserici mărețe sau în catedrale imense, ci sub umbra munților în văile Alpilor sau, în timp de primejdie, în fortărețele stâncoase, pentru a asculta cuvintele adevărului de la slujitorii lui Hristos. Pastorii nu numai că predicau Evanghelia, ci vizitau și pe bolnavi, catehizau pe copii, mustrau pe cei greșiți și lucrau la rezolvarea certurilor, promovând armonia și dragostea frățească. În vreme de pace, erau susținuți prin darurile benevole ale poporului; dar, ca și Pavel, făcătorul de corturi, fiecare învăța o meserie sau o ocupație prin care, dacă ar fi fost necesar, să-și asigure întreținerea.

Tinerii primeau educație de la pastorii lor. În timp ce se dădea atenție ramurilor de cultură generală, Biblia era studiul de căpetenie. Evangheliile lui Matei și ale lui Ioan erau învățate pe de rost împreună cu multe din epistole. Erau folosiți și la

copierea Scripturilor. Unele manuscrise cuprindeau Biblia întreagă, altele numai părți scurte din ea, la care erau adăugate unele explicații simple ale textului de către aceia care erau în stare să explice Scripturile. În felul acesta erau date la iveală comorile adevărului, atâta vreme ascunse de către aceia care căutau să se înalțe mai presus de Dumnezeu.

Prin muncă răbdătoare și neobosită, uneori în peșterile adânci și întunecate ale pământului, la lumina torțelor, Sfintele Scripturi erau scrise verset cu verset și capitol cu capitol. Pe măsură ce lucrarea înainta, voința descoperită a lui Dumnezeu strălucea ca aurul curat; cât de strălucitoare, clară și puternică era, datorită încercărilor suferite pentru ea, numai aceia care erau angajați în această lucrare își puteau da seama. Îngeri din cer îi încurajau pe acești lucrători credincioși.

Satana îndemnase pe preoții și prelații papali să îngroape Cuvântul adevărului sub ruinele rătăcirii, ereziei și ale superstiției; dar a fost păstrat neîntinat în modul cel mai minunat de-a lungul veacurilor de întuneric. El nu purta amprenta omului, ci pecetea lui Dumnezeu. Oamenii au fost neobosiți în eforturile lor de a întuneca înțelesul clar și simplu al Scripturilor și a face ca mărturia lor să se contrazică; dar, ca și curcubeul peste adâncimile întunecate, Cuvântul lui Dumnezeu a rezistat furtunilor care îl amenințau cu distrugerea. Așa cum o mină are ascunse în adâncuri filoane bogate de aur și argint și toți care vor să-i descopere rezervele prețioase trebuie să sape, tot astfel Sfintele Scripturi au tezaurele adevărului care sunt descoperite numai cercetătorului stăruitor, umil și care se roagă. Dumnezeu a intenționat ca Biblia să fie o carte de învățătură pentru toată omenirea, în copilărie, tinerețe și maturitate, și să fie studiată în orice vreme. El a dat Cuvântul Său oamenilor ca o descoperire a Sa. Orice adevăr nou descoperit este o dezvăluire proaspătă a caracterului Autorului lui. Studiul Scripturilor este mijlocul divin rânduit să-i aducă pe oameni într-o legătură mai strânsă cu Creatorul lor și să le dea o cunoaștere

mai deslușită a voinței Sale. Ea este mijlocul de comunicare dintre Dumnezeu și om.

În timp ce valdenzii priveau temerea de Dumnezeu ca fiind începutul înțelepciunii, nu erau orbi față de importanța legăturii cu lumea, a cunoașterii oamenilor și a vieții active, pentru dezvoltarea minții și ascuțirea simțurilor. De la școlile lor din munți, unii tineri erau trimiși la instituții de învățământ din orașele Franței sau Italiei, unde se găsea un loc mai bun pentru studiu, cugetare și observații decât în Alpii lor natali. Tinerii trimiși acolo erau expuși ispitei, vedeau viciul, întâlneau agenții tirani ai Satanei, care le strecurau cele mai subtile erezii și cele mai primejdioase amăgiri. Dar educația lor din copilărie fusese de o așa manieră, încât îi pregătise pentru toate acestea.

În școlile în care mergeau, ei nu trebuia să-și facă confidenți din nimeni. Veșmintele lor erau astfel pregătite, încât să ascundă cea mai mare comoară a lor - manuscrisele prețioase ale Scripturilor. Acestea, ca rod al lunilor și anilor de trudă, erau purtate cu ei și, oriunde puteau face lucrul acesta fără să trezească bănuiala, aduceau cu atenție unele părți din ele în calea acelora ale căror inimi păreau deschise să primească adevărul. Pe genunchii mamelor lor, tinerii valdenzi fuseseră pregătiți având în vedere acest scop; ei înțeleseră lucrarea și o îndeplinseseră cu credincioșie. În aceste instituții de învățământ, erau câștigați mulți convertiți la credința cea adevărată și adesea se dovedea că principiile ei pătrundeau în toată școala; chiar conducătorii papali nu puteau, prin cercetarea cea mai minuțioasă, să meargă până la izvorul acestei așa-numite erezii stricătioase.

Duhul lui Hristos este un duh misionar. Prima dorință a unei inimi renăscute este să aducă și pe alții la Mântuitorul. Acesta era spiritul creștinilor valdenzi. Ei socoteau că Dumnezeu cerea mai mult de la ei decât numai să păstreze adevărul în curăția lui în propriile lor biserici; că asupra lor zăcea o răspundere solemnă, de a face ca lumina să strălucească și pentru aceia care se

găseau în întuneric; prin puterea cea mare a Cuvântului lui Dumnezeu, ei au căutat să rupă sclavia pe care Roma o impusese. Pastorii valdenzi erau pregătiți ca misionari, fiecăruia care dorea să intre în lucrare cerându-i-se în primul rând să câștige o experiență ca evanghelist. Fiecare trebuia să slujească trei ani într-un câmp misionar, înainte de a primi sarcina unei biserici în patrie. Această slujire, care cerea în cel mai înalt grad lepădare de sine și sacrificiu, era o introducere potrivită pentru viața pastorilor din acele vremuri grele pentru sufletele oamenilor. Tinerii care primeau binecuvântarea pentru slujirea cea sfântă nu vedeau în fața lor perspectiva bogăției și slavei pământești, ci o viață de trudă și primejdie și o posibilă soartă de martir. Misionarii erau trimiși doi câte doi, așa cum i-a trimis și Isus pe ucenicii Săi. Cu fiecare tânăr era de obicei asociat un om în vârstă și cu experiență, tânărul fiind sub călăuzirea tovarășului lui, care răspundea de educația acestuia, și de ale cărui sfaturi trebuia să țină seama. Acești colaboratori nu erau totdeauna împreună, dar se întâlneau adesea pentru rugăciune și sfătuire, întărindu-se în felul acesta unul pe altul în credință.

Dacă ar fi făcut cunoscut cuiva obiectul misiunii lor, ar fi provocat o înfrângere; de aceea ascundeau cu grijă adevărul ei caracter. Fiecare pastor cunoștea o meserie, iar misionarii își aduceau la îndeplinire lucrarea sub pretextul unei chemări pământești. De obicei, o alegeau pe aceea de negustor sau voiajor. „Duceau mătăsurii, giuvaeruri și alte articole, pe vremea aceea nu atât de ușor de găsit decât la târguri îndepărtate; și erau bine primiți ca negustori acolo unde ar fi fost disprețuiți ca misionari“ (Wylie b.1, cap.7). În toată vremea, inimile lor erau înălțate către Dumnezeu pentru înțelepciunea de a prezenta o comoară mai prețioasă decât aurul sau pietrele prețioase. Ei purtau asupra lor în ascuns copii ale Bibliei, în întregime sau părți din ea; și oriunde se prezenta o ocazie, atrăgeau atenția clienților lor la aceste manuscrise. Adesea se

trezea în felul acesta un interes de a citi Cuvântul lui Dumnezeu, și unele părți erau lăsate cu bucurie aceloră care doreau să-l primească.

Lucrarea acestor misionari a început pe câmpiile și văile de la poalele munților lor, dar s-a răspândit cu mult peste aceste hotare. Cu picioarele goale și în veșminte de proastă calitate și prăfuite datorită călătoriei, așa cum erau și acelea ale Mântuitorului lor, ei străbăteau marile orașe și pătrundeau în țări îndepărtate. Pretutindeni răspândeau sămânța cea prețioasă. În urma lor răsăreau biserici, iar sângele martirilor mărturisea în favoarea adevărului. Ziua lui Dumnezeu va descoperi secerișul cel bogat de suflete, strânse în grânar prin lucrarea acestor oameni credincioși. Acoperit și tăcut, Cuvântul lui Dumnezeu își făcea drum prin creștinătate și întâlnea o primire bucuroasă în căminele și inimile oamenilor.

Pentru valdenzi, Scripturile nu erau numai un raport al procedeeleor lui Dumnezeu cu oamenii din vechime și o descoperire a răspunderilor și datoriilor prezentului, ci și o descoperire a primejdiilor și slavei viitoare. Ei credeau că sfârșitul tuturor lucrurilor nu era prea departe, iar când studiau Biblia cu rugăciune și lacrimi, erau și mai adânc impresionați de declarațiile ei prețioase și de datoria lor de a face cunoscut și altora adevărurile ei mântuitoare. Ei vedeau Planul de Mântuire clar descoperit în paginile sfinte și găseau mângâiere, nădejde și pace în credința în Isus. Când lumina ilumina înțelegerea lor și le umplea inimile de bucurie, ei doreau ca razele ei să strălucească asupra aceloră care erau în întunericul rătăcirii papale.

Ei vedeau că, sub conducerea papei și a preoților, mulțimile încercau zadarnic să obțină iertarea, chinuindu-și trupurile pentru păcatul sufletelor lor. Învățați să creadă că faptele lor bune îi vor mântui, ei priveau continuu asupra lor, mințile lor preocupându-se de starea lor păcătoasă, văzându-se expuși mâniei lui Dumnezeu, chinuindu-și sufletul și trupul, și totuși negăsind

nici o ușurare. În felul acesta sufletele conștiincioase erau legate de învățăturile Romei. Mii își părăseau prietenii și rudele și-și petreceau viața în celulele mănăstirilor. Prin posturi repetate și prin biciuiri crude, prin vegheri în miez de noapte, zăcând întinși timp de ore apăsătoare pe pietre reci și umede, în locuința lor mohorâtă, prin pelerinaje lungi, prin pocăință umilitoare și chinuri înspăimântătoare, mii de oameni căutau în zadar să găsească pacea conștiinței. Apăsăți de sentimentul păcatului și urmăriți de frica mâniei unui Dumnezeu răzbunător, mulți sufereau până când natura istovită ceda și fără nici o rază de lumină sau de nădejde se coborau în mormânt.

Valdenzii se străduiau să frângă acestor suflete flămânde pâinea vieții, să le prezinte soliile de pace din făgăduințele lui Dumnezeu și să-i îndrepte spre Hristos ca singura lor nădejde de mântuire. Învățătura că faptele bune pot face ispășire pentru călcarea Legii lui Dumnezeu ei susțineau că se întemeiază pe rătăcire. Încrederea în meritele omenеști umbrește iubirea nemărginită a lui Hristos. Isus a murit ca jertfă pentru om, deoarece neamul omenesc căzut nu putea face nimic care să-l recomande înaintea lui Dumnezeu. Meritele unui Mântuitor răstignit și înviat constituie temelia credinței creștine. Dependența sufletului de Hristos este tot atât de reală și legătura lui cu El trebuie să fie tot atât de strânsă ca și a brațului de corp sau ca a unei mlădițe cu butucul de vie.

Învățăturile papilor și preoților îi conduseseră pe oameni să privească caracterul lui Dumnezeu și chiar al lui Hristos ca fiind aspru, posomorât și respingător. Mântuitorul era reprezentat atât de lipsit de simpatie față de starea decăzută a omului, încât trebuia să fie invocată mijlocirea preoților și a sfinților. Aceia ale căror minți fuseseră iluminate de Cuvântul lui Dumnezeu se străduiau să prezinte acestor suflete pe Hristos ca fiind Mântuitorul lor iubit și milos, stând cu brațele deschise, invitând pe toți să vină la El cu povara păcatelor, a grijilor și poverilor lor. Ei se străduiau să îndepărteze piedicile pe care

Satana le îngrămădise pentru ca oamenii să nu poată vedea făgăduințele și să vină direct la Dumnezeu, mărturisindu-și păcatele și primind iertare și pace.

Misionarul valdenz descoperea cu râvnă minților cercetătoare adevărurile prețioase ale Evangheliei. Cu precauție, el oferea părți din Scriptură, scrise cu grijă. Cea mai mare bucurie a lor era să dea nădejde sufletului îndurerat de păcat, care vedea numai un Dumnezeu al răzbunării, așteptând să execute dreptatea. Cu buze tremurânde și cu ochii în lacrimi, adesea plecat pe genunchi, descoperea fraților lui făgăduințele prețioase care arătau păcătosului unica nădejde. În felul acesta, lumina adevărului pătrundea în multe minți întunecate, îndepărtând norul de ceață, până când Soarele neprihănirii lumina inimile cu razele lui vindecătoare. Adesea era cazul ca unele pasaje ale Scripturii să fie citite iar și iar, ascultătorul dorind să-i fie repetate ca și când ar fi dorit să se asigure că auzise corect. Deosebit de dorită era repetarea cuvintelor: „Sângele lui Isus Hristos Fiul Lui ne curățește de orice păcat“ (1 Ioan 1,7); „Și după cum a înălțat Moise șarpele în pustie, tot așa trebuie să fie înălțat și Fiul omului, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică“ (Ioan 3,14.15).

Mulți rămăseseră neamăgiți de pretențiile Romei. Ei vedeau cât de zadarnică este mijlocirea oamenilor sau a îngerilor în favoarea păcătosului. Când lumina cea adevărată răsărea în mintea lor, ei exclamau cu bucurie: „Hristos este preotul meu; sângele Lui este jertfa mea; altarul Său este mărturisirea mea“. Ei se încredeau cu totul în meritele lui Isus, repetând cuvintele: „Fără credință este cu neputință să fim plăcuți lui Dumnezeu“ (Evrei 11,6). „Nu este sub cer nici un alt nume dat oamenilor, prin care trebuie să fie mântuiți“ (Fapte 4,12).

Asigurarea iubirii unui Mântuitor părea prea greu de crezut pentru unele din aceste suflete lovite de furtuna păcatului. Atât de mare era ușurarea pe care o adusese, ca un potop de lumină revărsat asupra lor, încât păreau răpiți în ceruri. Brațele lor erau

puse cu încredere în mâna lui Hristos; picioarele lor erau întemeiate pe Stânca Veacurilor. Orice teamă de moarte era alungată. Acum puteau să râvnească temnița și rugul, dacă prin acestea puteau onora numele Răscumpărătorului lor.

Cuvântul lui Dumnezeu era adus astfel în locuri tainice și ci-tit uneori unui singur suflet, altelei unor grupe mici care tânjeau după lumină și adevăr. Adesea, toată noaptea era petrecută în felul acesta. Atât de mare era mirarea și admirația ascultătorilor, încât solul milei deseori era rugat să-și întrerupă citirea până ce mintea putea prinde veștile mântuirii. Adesea se puteau auzi rostindu-se cuvinte ca acestea: „Va primi oare Dumnezeu jertfa mea? Mă va primi El cu bunăvoință? Mă va ierta oare?” Apoi era citat răspunsul: „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă” (Matei 11,28).

Credința prindea făgăduința și se auzea răspunsul plin de bucurie: „Nu mai sunt neșesare pelerinaje lungi; nici călătorii obositoare la locurile sfinte. Pot veni la Isus chiar așa cum sunt, păcătos și nesfânt, și El nu va disprețui rugăciunea de pocăință: 'Iertate îți sunt păcatele.' Ale mele, chiar și ale mele pot fi iertate!”

Un val de bucurie sfântă inunda inima, iar numele lui Isus era preamărit prin cuvinte de laudă și mulțumire. Acele suflete fericite se reîntorceau la căminele lor pentru a răspândi lumina, pentru a repeta și altora, cât puteau mai bine, experiența lor cea nouă; și anume că ei descoperiseră Calea cea vie și adevărată. Era o putere nouă și solemnă în cuvintele Scripturii care vorbeau direct inimilor acelora care flămânzeau după adevăr. Acesta era glasul lui Dumnezeu și el aducea convingere acelora care îl auzeau.

Solul adevărului își vedea apoi de drum, dar înfățișarea lui umilă, sinceritatea lui, seriozitatea și ardoarea lui adâncă erau subiecte des remarcate. În multe cazuri, ascultătorii nici nu întrebau de unde vine sau unde merge. Fuseseră atât de copleșiți, la început de surpriză, iar după aceea de recunoștință și de bucurie,

încât nu se gândiseră să-l întrebe. Când îl rugaseră să-i însoțească în căminele lor, el le răspunsese că trebuie să viziteze oile pierdute ale turmei. Ei se întrebau: Fusesse oare un înger din cer?

În multe cazuri solul adevărului nu mai era revăzut. Își luase drumul spre alte țări, sau își irosea viața în vreo temniță necunoscută, sau poate oasele lui albeau pe locul unde mărturisise pentru adevăr. Dar cuvintele pe care le lăsase în urmă nu puteau fi distruse. Ele își făceau lucrarea în inimile oamenilor; rezultatele lor binecuvântate vor fi cunoscute pe deplin numai la judecată.

Misionarii valdenzi au invadat împărăția Satanei, dar puterile întunericului s-au trezit la o veghere mai atentă. Toate străduințele pentru înaintarea adevărului erau urmărite de prințul răului și el provoca temeri agenților lui. Conducătorii papali au văzut o prevestire de primejdie pentru cauza lor datorită lucrării acestor călători umili. Dacă lumina adevărului ar fi fost lăsată să strălucească neîmpiedicată, ea ar fi alungat norii grei de rătăcire care îi înconjurau pe oameni. Ea urma să îndrepte mintea oamenilor numai spre Dumnezeu și până la urmă avea să distrugă supremația Romei.

Chiar și numai existența acestui popor, care ținea credința bisericii din vechime, era o mărturie permanentă cu privire la apostazia Romei și de aceea provoca cea mai mare ură și persecuție. Refuzul lor de a renunța la Scripturi era o jignire pe care Roma nu o putea îngădui. S-a hotărât să-i șteargă de pe pământ. Acum au început cruciadele cele mai teribile împotriva poporului lui Dumnezeu din căminul său de munte. Inchizitorii au fost puși pe urmele lor, iar scena cu Abel cel nevinovat căzând înaintea criminalului Cain se repeta deseori.

Mereu și mereu erau lăsate în paragină țările lor fertile, locuințele și bisericile lor erau distruse, astfel că acolo unde odinioară fuseseră câmpuri înfloritoare și casele unor oameni nevinovați, harnici, rămânea numai un pustiu. Așa cum fiara lăcomă se înfurie și mai tare gustând sângele, la fel mânia

papistașilor era însuflețită către o mai mare intensitate de suferințele victimelor lor. Mulți dintre acești martori pentru o credință adevărată erau hăituiți peste munți și vânați în văile unde se ascundeau, împresurați în păduri dese și pe culmi stâncoase.

Nici o acuzație nu putea fi adusă împotriva caracterului moral al acestei clase proscrise. Chiar vrăjmașii lor îi declarau a fi un popor pașnic, liniștit, credincios. Cea mai mare vină era aceea că nu se închinau lui Dumnezeu după cum vroia papa. Pentru această crimă, asupra lor erau îngrămădite toate umilințele, insultele și chinurile pe care oamenii sau demonii le puteau inventa.

Când Roma a fost hotărâtă să extermini secta cea urâtă, papa a emis o bulă, prin care-i condamna ca eretici, și i-a dat la moarte (vezi note suplimentare). Nu erau acuzați ca leneși, necinstiți sau tulburători ai ordinii; ci se declara că aveau o aparență de evlavie și sfințenie care amăgea „oile turmei celei adevărate”. De aceea papa a poruncit ca „acea sectă răutăcioasă și nesuferită să fie strivită ca șerpii veninoși dacă refuză să se lepede” (Wylie, b.16, cap.1). Se aștepta acest potentat înfumurat să se întâlnească iarăși cu aceste cuvinte? Știa el că erau înregistrate în cărțile cerului pentru a fi confruntat cu ele la judecată? „Ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din cei mai neînsemnați frați ai Mei”, a spus Isus, „Mie Mi le-ați făcut” (Mat. 25,40).

Această bulă îi chema pe toți membrii bisericii să se unească într-o cruciadă contra ereticilor. Ca o încurajare pentru a se angaja în această lucrare crudă, ea „scutea de toate pedepsele și penalizările eclesiastice generale și personale; ea libera pe toți aceia care se uneau în cruciadă de toate jurămintele pe care le-ar fi făcut; ea legaliza titlul lor asupra oricărei proprietăți pe care ar fi dobândit-o ilegal; și făgăduia iertarea tuturor păcatelor lor pentru aceia care ar fi omorât vreun eretic. Ea anula toate contractele făcute în favoarea valdenzilor, porunca tuturor slujitorilor lor să-i părăsească și interzicea tuturor să le dea vreun ajutor de orice

fel ar fi fost și înaptemicea pe toți să le ia în stăpânire proprietațile“ (Wylie, b.16, cap.1). Acest document descoperă cu claritate spiritul care lucra în spatele scenei. În acesta se aude răcnetul balaurului, și nu glasul lui Hristos.

Conducătorii papali n-au vrut să modeleze caracterul lor după marea măsură a Legii lui Dumnezeu, ci și-au ridicat o măsură care să li se potrivească și s-au hotărât să-i oblige pe toți să se conformeze ei pentru că așa voia Roma. Au avut loc cele mai îngrozitoare tragedii. Preoții și papii stricați și hulitori făceau lucrarea pe care le-o încredințase Satana. Mila nu avea loc în firea lor. Același spirit care răstignise pe Hristos și ucisese pe apostoli, același care provocase pe Nero cel setos de sânge împotriva celor credincioși din zilele sale era la lucru pentru a curăța pământul de aceia care erau iubiți de Dumnezeu.

Persecuțiile care au bântuit timp de multe veacuri peste acest popor temător de Dumnezeu au fost suportate de aceștia cu o răbdare și cu o hotărâre care L-au onorat pe Răscumpărătorul lor. În ciuda cruciadelor pornite contra lor și a măcelului sălbatic la care au fost supuși, ei au continuat să-și trimită misionarii pentru a împrăști adevărul cel prețios. Erau vânați și omorâți; dar sângele lor uda sămânța semănată, care nu înceta să aducă roade. În felul acesta, valdenzii au depus mărturie pentru Dumnezeu cu multe veacuri înainte de nașterea lui Luther. Împrăștiați prin multe țări, ei au semănat semințele Reformei care a început în vremea lui Wycliffe, a crescut și s-a adâncit în zilele lui Luther și trebuie să fie dusă mai departe până la încheierea timpului de către aceia care sunt gata să sufere toate lucrurile pentru „Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Isus Hristos“ (Apoc. 1,9).

John Wycliffe

Inainte de Reformă au fost vremuri când existau doar foarte puține copii ale Bibliei, însă Dumnezeu n-a îngăduit ca Cuvântul Său să fie distrus de tot. Adevărurile Lui nu aveau să rămână ascunse pentru totdeauna. El putea tot atât de ușor să desferece cuvintele vieții, pe cât de ușor deschidea ușile închisorilor și desfereca porțile de fier pentru a libera pe slujitorii Săi. În diferite țări din Europa, bărbați au fost mânați de Duhul lui Dumnezeu să cerceteze adevărul ca pe o comoară ascunsă. Călăuziți în mod providențial către Sfintele Scripturi, au studiat paginile ei sfinte cu un deosebit interes. Ei erau gata să primească lumina oricât i-ar fi costat acest lucru. Deși nu vedeau toate lucrurile lămurit, au fost totuși în stare să înțeleagă multe adevăruri care stătuseră multă vreme îngropate. Ca soli trimiși de Cer, ei mergeau rupând lanțul rătăcirii și al superstiției, chemând pe aceia care fuseseră robiți atât de multă vreme să se ridice și să-și ceară libertatea.

În afară de valdenzi, Cuvântul lui Dumnezeu fusese timp de veacuri zăvorât în limbi cunoscute numai de către cei învățați: dar venise timpul ca Scripturile să fie traduse și date oamenilor din diferite țări în limba lor maternă. Lumea trecuse de miezul

noptii ei. Ceasurile de întuneric se consumau și în multe țări au apărut semne ale zorilor ce se apropiau.

În secolul al XIV-lea, s-a ridicat în Anglia „luceafărul Reformei“, John Wycliffe, care a fost vestitorul Reformei nu numai pentru Anglia, ci și pentru toată creștinătatea. Protestul cel mare împotriva Romei, pe care i s-a îngăduit să-l rostească, niciodată nu mai putea fi adus la tăcere. Protestul a deschis lupta care urma să aibă ca urmare emanciparea oamenilor, a bisericilor și a popoarelor.

Wycliffe primise o educație cu vederi largi și pentru el temerea de Dumnezeu era începutul înțelepciunii. Era cunoscut în colegiu pentru evlavie și arzătoare, pentru talentele lui remarcabile, precum și pentru erudiția lui temeinică. În setea lui de cunoștințe, căuta să cunoască toate disciplinele de învățătură. Era educat în filozofie scolastică, în canoanele bisericii și în legea civilă, îndeosebi aceea a țării lui. În lucrările lui de după aceea s-a văzut valoarea acestei instruirii timpurii. O cunoaștere temeinică a filozofiei speculative din vremea lui l-a ajutat să-i demaște erorile; și prin studiul legilor eclesiastice și naționale, s-a pregătit să se angajeze în lupta cea mare pentru libertate civilă și religioasă. În timp ce putea mânui armele Cuvântului lui Dumnezeu, el își însușise disciplina intelectuală din școli și cunoștea metodele scolasticilor. Puterea geniului împreună cu temeinicia și întinderea cunoștințelor lui impuneau respectul atât al prietenilor, cât și al dușmanilor. Adepții lui vedeau cu satisfacție că conducătorul lor stătea în fruntea minților înaintate ale națiunii; iar dușmanii se fereau să intre în luptă împotriva Reformei, pentru a nu-și descoperi neștiința sau slăbiciunea în fața susținătorului ei.

Pe când era încă în colegiu, Wycliffe s-a avântat în studiul Scripturilor. În timpurile acelea, când Biblia exista numai în limbile vechi, cei învățați puteau să-și găsească ușor drumul către izvorul adevărului care era închis pentru clasele neinstruite. Pe această cale se pregătise lucrarea viitoare a lui Wycliffe ca refor-

mator. Bărbați de cultură studiaseră Cuvântul lui Dumnezeu și găsiseră adevărul cel mare cu privire la harul Său fără plată descoperit în el. În învățăturile lor, ei răspândiseră cunoștința despre acest adevăr și conduseseră și pe alții să se îndrepte spre descoperirile sfinte.

Când atenția lui Wycliffe a fost îndreptată către Scripturi, el s-a avântat în cercetarea lor cu aceeași sârguință care-l făcuse în stare să fie fruntaș în școală. Până atunci el simțise o mare lipsă, pe care nici studiile scolastice, nici învățătura bisericii nu o putuseră împlini. În Cuvântul lui Dumnezeu a găsit ceea ce mai înainte căutase în zadar. Aici a văzut planul de mântuire descoperit și pe Hristos împuternicit ca singurul Apărător în favoarea omului. S-a predat în slujba lui Hristos și s-a hotărât să vestească adevărurile pe care le descoperise.

Asemenea reformatoarelor de mai târziu, Wycliffe n-a prevăzut de la începutul lucrării lui unde va ajunge. El nu s-a așezat cu premeditare în opoziție cu Roma. Dar devotamentul lui față de adevăr nu putea decât să-l aducă în conflict cu minciuna. Cu cât vedea mai clar rătăcirile papalității, cu atât mai stăruitor prezenta învățătura Bibliei. El a văzut că Roma părăsise Cuvântul lui Dumnezeu în schimbul tradiției omenești; el acuza neînfricat preoțimea de a fi înlăturat Scripturile și cerea ca Biblia să fie redată poporului, iar autoritatea ei să fie din nou restabilită în biserică. Era un învățător priceput și stăruitor și un predicator elocvent, iar viața lui zilnică era o demonstrare a adevărurilor pe care le predica. Cunoștințele lui din Scripturi, puterea raționamentului lui, curăția vieții împreună cu integritatea și curajul lui neînfricat i-au câștigat o încredere și un respect unanim. Majoritatea poporului nu mai era mulțumită cu credința sa de mai înainte, vedea nelegiuirea care abunda în biserica romană și saluta cu o bucurie neascunsă adevărurile scoase la iveală de Wycliffe; dar conducătorii papali s-au umplut de mânie când și-au dat seama că acest reformator câștiga o influență mai mare decât a lor.

Wycliffe era un descoperitor ager al rătăcirii și demasca eînfriat abuzurile încurajate de autoritatea Romei. În timp ce ra capelan al regelui, a luat o atitudine îndrăzneată împotriva lății tributului cerut de papa de la monarhul englez și a arătat că retenția papală la autoritate peste conducătorii pământești era în ontradicție atât cu rațiunea, cât și cu revelația. Pretențiile papei rovocaseră mare nemulțumire, iar învățăturile lui Wycliffe xercitau o influență asupra minților luminate ale națiunii. Re- ele și nobilii s-au unit în respingerea pretenției pontifului la utoritatea pământească și au refuzat plata tributului. În felul cеста s-a iscat o adevărată furtună împotriva supremației pa- ale în Anglia.

Un alt rău împotriva căruia reformatorul a purtat un război ung și hotărât a fost instituirea ordinului călugărilor cerșetori. Acești călugări roiau în Anglia, aruncând ocară peste măreția și prosperitatea națiunii. Hărnicia, educația, morala, toate acestea esimțeau influența lor distrugătoare. Viața de lenevie și cerșeto- ie a călugărilor era nu numai o povară grea pe veniturile poporului, dar mai aducea și dispreț muncii folositoare. Tinere- ul era demoralizat și corupt. Prin influența călugărilor, mulți rau determinați să intre într-o mănăstire și să se consacre vieții ălugărești; aceasta nu numai fără consimțământul părinților lor, i chiar și fără știrea lor și împotriva poruncilor lor. Unul dintre ărinții timpurii ai bisericii romane, înălțând pretențiile mona- ismului mai presus de obligațiile datoriei și dragostei filiale, leclarase: „Chiar dacă tatăl tău ar zace în fața ușii plângând și ăitându-se, iar mama ta ți-ar arăta trupul care te-a purtat și ânul care te-a hrănit, vezi să-i calci în picioare și să mergi drept nainte spre Hristos“. Prin această „neomenie monstruoasă“, așa cum a calificat-o Luther mai târziu, „mirosind mai mult a lup i a tiran decât a creștin și a om“, inimile copiilor erau împietrite ăț de părinții lor (Barnas Sears, The Life of Luther, pag.70.69). n felul acesta conducătorii papali, ca și Fariseii din vechime, ăceau fără efect porunca lui Dumnezeu prin tradiția lor. Astfel

căminurile erau pustiite, iar părinții erau lipsiți de societatea fiilor și fiicelor lor.

Chiar și studenții din universități erau amăgiți de reprezentările rătăcite ale călugărilor și făcuți să intre în ordinele lor. După aceea mulți regretau pasul acesta, văzând că își pătaseră viața și că aduseseră durere părinților; dar odată prinși în cursă le era imposibil să-și recapete libertatea. Mulți părinți, temându-se de influența călugărilor, refuzau să-și trimită copiii în universități. Se putea vedea o scădere substanțială a numărului studenților la marile centre de învățământ. Școlile erau goale, iar neștiința predomina.

Papa dăduse acestor călugări puterea de a primi mărturisirea și de a acorda iertare. Aceasta a devenit un izvor de mari răutăți. Hotărâți să-și mărească câștigurile, călugării erau atât de binevoitori să dea iertare, încât criminali de toate soiurile le cereau ajutorul, și ca urmare, viciile cele mai josnice se dezvoltară cu repeziciune. Bolnavul și săracul erau lăsați să sufere, în timp ce darurile care ar fi trebuit să le împlinească nevoile mergeau la călugări, care cu amenințări cereau pomeni de la popor, denunțând ca necredincioși pe aceia care și-ar fi reținut darurile de la ordinele lor. În ciuda pretențiilor lor de sărăcie, bogăția călugărilor creștea continuu, iar edificiile lor mărețe și mesele lor luxoase scoteau și mai mult în evidență sărăcia crescândă a națiunii. Și în timp ce-și petreceau vremea în plăceri și belșug, trimiteau în locul lor oameni neștiutori care nu puteau decât să spună povești miraculoase, legende și glume pentru a distra poporul și a înșela mai mult. Și așa călugării au continuat să-și mențină stăpânirea peste mulțimile superstițioase și să le facă a crede că toată datoria religioasă se cuprindea în recunoașterea supremației papei, în adorarea sfinților și în facerea de daruri călugărilor și că acestea erau îndestulătoare pentru a le asigura un loc în cer.

Oamenii de cultură și evlavie se străduiseră zadarnic să aducă o schimbare în aceste ordine călugărești; dar Wycliffe, cu

o pătrundere clară, a lovit la rădăcina răului, declarând că însuși sistemul era fals și că trebuia desființat. Au luat naștere discuții și întrebări. În timp ce călugării străbăteau țara, comercializând iertările papei, mulți au început să se îndoiască de posibilitatea procurării iertării cu bani și se întrebau dacă nu ar fi trebuit să caute iertare mai degrabă la Dumnezeu decât la pontiful Romei (vezi note suplim.). Nu puțini erau alarmați de lăcomia călugărilor, ale căror pofte păreau că nu pot fi împlinite niciodată. „Călugării și preoții Romei, spuneau ei, ne consumă ca un cancer. Dumnezeu trebuie să ne elibereze, altfel poporul va pieri“ (D'Aubigné b.17, cap.7). Pentru a-și ascunde zgârcenia, acești călugări cerșetori pretindeau că urmează exemplul Mântuitorului, declarând că Isus și ucenicii Săi fuseseră susținuți din mila poporului. Această susținere avea ca rezultat păgubirea cauzei lor, căci ea ducea pe mulți la Biblie pentru a înțelege ei înșiși adevărul - consecință care era cel mai puțin dorită de Roma. Mințile oamenilor erau îndreptate către Izvorul adevărului, tocmai pe care ei doreau să-l ascundă.

Wycliffe a început să scrie și să publice broșuri împotriva călugărilor, căutând însă nu atât să intre în conflict cu ei, cât să atragă atenția oamenilor către învățăturile Bibliei și către Autorul lor. El declara că puterea de a ierta și de a excomunica nu aparținea papei în mai mare măsură decât preoților obișnuiți și că nici un om nu poate fi în adevăr excomunicat până ce mai întâi n-a adus asupra lui condamnarea lui Dumnezeu. Nu putea fi o altă cale mai cu efect de a arăta lepădarea acelui sistem monstruos de stăpânire spirituală și vremelnică, pe care papa îl înălțase și în care sufletele și trupurile a milioane de oameni erau ținute în robie.

Din nou Wycliffe a fost chemat să apere drepturile coroanei engleze împotriva împilărilor Romei și, fiind numit ambasador regal, a petrecut doi ani în Țările de Jos, într-o conferință cu trimișii papei. Aici a fost adus în legătură cu eclesiastici din Franța, Italia și Spania și a avut ocazia să vadă dincolo de

cortină și să capete o cunoaștere a multor lucruri care ar fi rămas ascunse pentru el în Anglia. A înțeles multe aspecte care urmau să-i dea subiecte pentru lucrările lui de mai târziu. În acești reprezentanți de la curtea papală el a citit caracterul cel adevărat și pretențiile acestei ierarhii. S-a întors în Anglia pentru a repeta învățăturile lui de mai înainte mai pe față și cu o râvnă mai mare, declarând că lăcomia, mândria și înșelăciunea erau idoli Romei.

Într-una dintre scrierile lui, vorbind despre papa și despre strângătorii lui, spunea: „Ei scot din țara noastră hrana săracilor și multe mii de mărci pe an din banii regelui, pentru sacrameinte și lucruri spirituale, fapt ce este blestemat ca erezie a simoniei, și face ca toată creștinătatea să aprobe și să susțină această erezie. Și cu siguranță că dacă țara noastră ar avea un deal mare de aur și nici un alt om n-ar lua din el decât acest preot strângător, lumesc și mândru, prin trecerea timpului acest deal s-ar consuma; căci el ia toți banii din țara noastră și nu ne trimite nimic altceva decât blestemul lui Dumnezeu pentru simonia lui“ (John Lewis, *History of the Life and Sufferings of J. Wycliffe*, p.37).

La scurtă vreme după reîntoarcerea în Anglia, Wycliffe a primit de la rege conducerea rectoratului din Lutterworth. Aceasta era asigurarea că monarhului nu-i displace vorbirea lui deschisă. Influența lui Wycliffe se simțea în felul cum acționa curtea, ca și în modelarea credinței poporului.

Curând tunetele papale s-au năpustit împotriva lui. Trei bule au fost trimise în Anglia - universității, regelui și prelaților - toate poruncind măsuri imediate și hotărâte pentru a aduce la tăcere pe învățătorul ereziei (Augustus Neander, *General History or the Christian Religion and Church*, period 6, sec.2, par.8. Vezi și note suplim.). Înainte de sosirea bulelor, episcopii, în zelul lor, l-au convocat de urgență pe Wycliffe în fața lor pentru judecată. Doi dintre cei mai puternici prinți ai regatului l-au însoțit înaintea tribunalului; iar poporul a înconjurat clădirea și, pătrunzând înăuntru, a intimidat atât de tare pe judecători, încât pentru o

vreme dezbaterile au fost suspendate și i s-a îngăduit să fie liber. Peste scurtă vreme, Eduard al III-lea, pe care la vârstă înaintată prelații au căutat să-l influențeze împotriva reformatorului, a murit și fostul ocrotitor al lui Wycliffe a devenit regentul regatului.

Dar sosirea bulelor papale a aruncat peste toată Anglia o poruncă categorică pentru arestarea și întemnițarea ereticului. Aceste măsuri arătau direct către rug. Se vedea sigur că Wycliffe trebuia să cadă curând pradă răzbnării Romei. Dar Acela care spusese unuia din vechime „Nu te teme... Eu sunt scutul tău“ (Gen. 15,1) Și-a întins din nou mâinile să ocrotească pe slujitorul Său. Moartea a venit, dar nu pentru reformator, ci pentru pontiful care-i hotărâse distrugerea. Grigore al XI-lea a murit, iar eclesiasticiii care se adunaseră pentru judecarea lui Wycliffe s-au împrăștiat.

Dumnezeu, în providența Sa, încă era la cârma evenimentelor pentru a da ocazie dezvoltării Reformei. Moartea lui Grigore a fost urmată de alegerea a doi papi rivali. Două puteri care se luptau, fiecare pretinzând a fi infailibilă, pretindeau acum ascultare (vezi note suplim.). Fiecare dintre cei doi chemau pe credincioși să-i ajute în război contra celuilalt, întărindu-și chemările cu anateme teribile împotriva dușmanilor lui și cu făgăduințe de răsplată în ceruri pentru susținători. Această împrejurare a slăbit mult puterea papalității. Grupele vrăjmașe făcuseră tot ce putuseră pentru a se ataca una pe alta, iar Wycliffe a avut odihnă pentru o vreme. Anatemele și acuzațiile zburau de la un papă la celălalt și s-au vărsat șiroaie de sânge pentru a susține pretențiile războinice. Crimele și scandalurile au inundat biserica. În acest timp reformatorul, în retragerea liniștită din parohia lui din Lutterworth, lucra cu înțelepciune pentru a atrage pe oameni de la papii care se certau, la Isus, Prințul păcii.

Schisma, cu toată lupta și stricăciunea pe care le-a provocat, a pregătit drumul spre Reformă, făcând pe oameni să vadă ce era în realitate papalitatea. Într-o lucrare pe care a publicat-o „On the

Schism of the Popes“ (Cu privire la schisma papilor), Wycliffe îi chema pe oameni să aprecieze dacă nu cumva acești doi prelați spuneau adevărul atunci când se acuzau unul pe altul ca fiind anticrist. „Dumnezeu, spunea el, n-a mai putut suporta pe diavolul să domnească numai peste unul din preoți ci... i-a împărțit în două, astfel ca oamenii, în numele lui Hristos, să-i biruiască mai ușor pe amândoi“ (R.Vaughan. Life and Opinions of John de Wycliffe, vol.2, pag.6).

Wycliffe, asemenea Domnului său, predica Evanghelia celor săraci. Nemulțumit de răspândirea luminii în casele lor sărăcicioase din parohia Lutterworth, s-a hotărât ca ea să fie dusă în toate părțile Angliei. Pentru a duce lucrul acesta la îndeplinire, a organizat un corp de predicatori, oameni simpli și devotați, care iubeau adevărul și nu doreau nimic mai mult decât să-l răspândească. Acești oameni mergeau pretutindeni, învățând în piețe, pe străzile marilor orașe și pe drumurile de țară. Ei căutau pe cei bătrâni, pe cei bolnavi, pe cei săraci și le descopereau vestea bună a harului lui Dumnezeu.

Ca profesor de teologie la Oxford, Wycliffe predica Cuvântul lui Dumnezeu în sălile universității. Atât de credincios prezenta el adevărurile studenților de sub conducerea lui, încât a primit titlul de „doctorul Evangheliei“. Dar cea mai mare lucrare a vieții lui a fost traducerea Scripturilor în limba engleză. Într-o lucrare „On the Truth and Meaning of Scripture“ (Cu privire la adevărul și însemnătatea Scripturii), el își exprima intenția de a traduce Biblia, astfel încât orice om din Anglia să poată citi în limba maternă lucrările minunate ale lui Dumnezeu.

Dar deodată lucrările lui au fost oprite. Deși nu avea nici 60 de ani, munca neîncetată, studiul și asalturile dușmanilor și-au spus cuvântul asupra puterii lui și l-au îmbătrânit înainte de vreme. A fost atacat de o boală primejdioasă. Vestea a adus bucurie călugărilor. Acum, au gândit ei, se va pocăi cu amar de răul pe care l-a făcut bisericii și s-au grăbit în camera lui pentru a-i asculta spovedania. Reprezentanții celor patru ordine călugărești îm-

preună cu patru funcționari civili s-au adunat în jurul presupusului muribund. „Ai moartea pe buze îi spuseră ei; regretă-ți greșelile și retrace în fața noastră tot ce ai spus pentru insultarea noastră“. Reformatorul ascultă în tăcere; apoi a rugat pe slujitorul lui să-l ridice pe pat și, privindu-i în ochi cum stăteau așteptând re-tractarea lui, spuse cu un glas hotărât și puternic, care adesea îi făcuse să tremure: „Nu voi muri, ci voi trăi; și voi demasca faptele rele ale călugărilor“ (D'Aubigné, b.17, cap.7). Surprinși și rușinați, călugării părăsiră în grabă camera.

Cuvintele lui Wycliffe s-au împlinit. A trăit să pună în mâinile cetățenilor lui cea mai puternică dintre toate armele împotriva Romei - Biblia, mijlocul rânduit de Cer pentru a libera, a lumina și a evangheliza pe oameni. În împlinirea acestei lucrări a trebuit să treacă peste piedici multe și grele. Dar Wycliffe a fost împovărat de suferință; știa că nu-i mai rămăseseră decât câțiva ani de lucru; a văzut împotrivirea pe care trebuia să o întâmpine; dar, înconjurat de făgăduințele Cuvântului lui Dumnezeu, a mers înainte neînfricat de nimic. În deplină vigoare a puterilor lui intelectuale, bogat în experiență, el a fost păstrat și pregătit de providența deosebită a lui Dumnezeu pentru cea mai mare dintre lucrările lui. În timp ce toată creștinătatea era în frământare, reformatorul, în parohia de la Lutterworth, neluând aminte la furtuna care se dezlănțuia, s-a dedicat sarcinii lui alese.

În cele din urmă lucrarea a fost terminată - prima traducere engleză a Bibliei. Cuvântul lui Dumnezeu a fost deschis Angliei. Reformatorul nu se mai temea de închisoare, nici de rug. El pusese în mâinile poporului englez o lumină care nu putea fi stinsă niciodată. Dând Biblia concetățenilor lui, el făcuse mai mult pentru a rupe cătușele ignoranței și viciului, mai mult pentru a libera și a înălța patria lui decât fusese realizat prin cele mai strălucite biruințe pe câmpurile de luptă.

Nefiind cunoscută încă arta tiparului, Biblia a putut fi multiplicată numai prin muncă migăloasă și obositoare. Atât de mare era interesul pentru a primi o carte, încât mulți se angajau volun-

tar în lucrarea de transcriere a ei, dar copiştii cu greu puteau face faţă cererilor. Unii dintre cumpărătorii mai bogaţi doreau întreaga Biblie. Alţii cumpărau numai o parte din ea. În multe cazuri, câteva familii se uneau pentru a cumpăra un exemplar. În felul acesta Biblia lui Wycliffe şi-a făcut repede drum spre căminurile oamenilor.

O chemare făcută raţiunii oamenilor i-a ridicat din supunerea pasivă faţă de dogmele papale. Wycliffe vestea acum învăţăturile deosebite ale protestantismului - mântuirea prin credinţa în Hristos, singura infailibilitate fiind aceea a Scripturilor. Predicatorii pe care el îi trimisese făcuseră ca Biblia să se răspândească împreună cu scrierile reformatorului cu un aşa succes, încât credinţa cea nouă a fost primită de aproape jumătate din poporul Angliei.

Apariţia Scripturilor a produs consternare autorităţilor bisericii. Ei trebuia să facă faţă acum unui mijloc mai puternic decât Wycliffe - un mijloc împotriva căruia armele lor erau neputincioase. La data aceea nu exista în Anglia nici o lege care să interzică Biblia, deoarece niciodată până atunci nu fusese publicată în limba poporului. Asemenea legi au fost emise după aceea şi au fost aplicate cu stricteţe. Cu toate acestea, în ciuda străduinţelor preoţilor, pentru o vreme a existat o ocazie de a se răspândi Cuvântul lui Dumnezeu.

Din nou conducătorii papali au complotat să aducă la tăcere glasul reformatorului. A fost somat să apară pentru a fi judecat înaintea a trei tribunale, dar a fost în zadar. Mai întâi un sinod de episcopi a declarat scrierile lui eretice şi, câştigând pe tânărul rege Richard al II-lea de partea lor, au obţinut un decret regal care condamna la închisoare pe toţi aceia care vor susţine învăţăturile cele condamnate.

Wycliffe ceru atunci transferarea cazului său de la sinod la parlament, unde acuză fără teamă ierarhia papală înaintea consiliului naţional şi ceru o reformare a uriaşelor abuzuri legiferate de biserică. Cu o putere convingătoare, el a descris încălcările şi

corupțiile scaunului papal. Vrăjmașii lui au fost puși în încurcătură. Prietenii și susținătorii lui Wycliffe fuseseră obligați să se supună și să aștepte cu încredere ca însuși reformatorul, la vârsta lui înaintată, singur și fără prieteni, să se plece înaintea autorității combinate a coroanei și a mitrei. Dar în loc de aceasta, papistașii s-au văzut înfrânți. Parlamentul, trezit de apelurile stăruitoare ale lui Wycliffe, a revocat edictul prigonitorilor și reformatorul a fost pus iarăși în libertate.

Pentru a treia oară a fost adus la judecată și de data aceasta înaintea celui mai înalt tribunal religios al regatului. Aici nu trebuia să se arate nici o milă față de erezie. În cele din urmă se credea că aici Roma va triumfa, iar lucrarea reformatorului va fi oprită. Așa socoteau papistașii. Dacă planul acesta ar fi fost adus la îndeplinire, Wycliffe ar fi fost obligat să-și retracteze învățăturile sau, altminteri, avea să părăsească tribunalul numai pentru a merge la flăcări.

Dar Wycliffe n-a retras nimic; nici nu s-a prefăcut. Și-a menținut fără teamă învățăturile și a respins acuzațiile prigonitorilor lui. Pierzându-se din vedere pe sine, poziția lui, ocazia, el a chemat pe ascultători înaintea tribunalului divin și le-a cântărit amăgirile și denaturările lor în balanța adevărului veșnic. Puterea Duhului Sfânt a fost simțită în sala de judecată. O influență de la Dumnezeu era asupra ascultătorilor. Părea că nu aveau nici o putere să-și părăsească locurile. Ca niște săgeți din tolba lui Dumnezeu, cuvintele reformatorului le străpungeau inimile. Acuzația de erezie pe care ei o aduseseră împotriva lui, cu o putere convingătoare, a aruncat-o asupra lor. „De ce, întreba el, îndrăznesc ei să-și propage rătăcirile?... Pentru câștig, pentru a face negustorie cu harul lui Dumnezeu?”

„Cu cine credeți voi că vă luptați?” spuse el în cele din urmă; „cu un bătrân pe marginea mormântului? Nu! Cu Adevărul - Adevărul care este mai puternic decât voi și care vă va învinge” (Wylie, b.2, cap.13). Spunând acestea, s-a retras din

adunare și nici unul dintre vrăjmașii lui n-a încercat să-l oprească.

Lucrarea lui Wycliffe era aproape terminată; stindardul adevărului pe care el îl purtase atât de multă vreme urma să-i cadă în curând din mâini; dar trebuia să mai dea încă o mărturie pentru Evanghelie. Adevărul trebuia vestit chiar din citadela împărăției rătăcirii. Wycliffe a fost chemat la judecată înaintea tribunalului papal din Roma, care deseori vărsase sângele sfinților. El nu era orb față de primejdia care-l amenința și ar fi răspuns somației, dacă un atac de paralizie nu i-ar fi făcut călătoria imposibilă. Cu toate că glasul lui nu putea fi auzit la Roma, putea totuși vorbi prin scris și s-a hotărât să facă lucrul acesta. Din parohia lui reformatorul a trimis papei o scrisoare care, deși respectuoasă în ton și creștinească în spirit, a fost o muștrare puternică pentru pompa și mândria scaunului papal.

„Mă bucur în adevăr, spunea el, să descopăr și să declar oricărui om credința pe care o am, și îndeosebi episcopului de Roma, care dacă este, după câte socotesc, dreaptă și sănătoasă, mi-o va confirma cu multă bunăvoință sau, dacă este greșită, o va corecta.

Mai întâi, socotesc că Evanghelia lui Hristos este întruparea deplină a Legii lui Dumnezeu... Eu încredințez și țin ca episcopul Romei, deoarece este locțiitorul lui Hristos pe pământ, să fie legat ca toți ceilalți oameni de această Lege a Evangheliei. Căci mărirea printre ucenicii lui Hristos n-a constatat în demnitatea sau în onorurile lumești, ci în urmarea îndeaproape și exactă a lui Hristos în viața și în manierele Sale... Hristos, în timpul peregrinării Sale aici, a fost omul cel mai sărac, disprețuind și lepădând toată onoarea și demnitatea omenească...

Nici un om credincios n-ar trebui să urmeze nici pe papa și nici pe alți sfinți, decât numai în acele puncte în care el a urmat pe Domnul Isus Hristos; căci Petru și fiii lui Zebedei, dorind onoruri lumești, în loc să calce pe urmele lui Hristos, au greșit și pentru aceea în aceste greșeli ei nu trebuie urmați...

Papa ar trebui să lase pe seama puterii pământești toată stăpânirea și conducerea vremelnică și în această direcție să meargă și să îndemne întregul cler; căci Hristos așa a făcut și îndeosebi prin apostolii Săi. De aceea, dacă am greșit în vreunul din aceste puncte, mă voi supune îndreptării cu foarte multă smerenie, și chiar morții, dacă nevoia cere acest lucru; dacă aș fi putut lucra în propria mea persoană, după voia sau după dorința mea, m-aș fi prezentat cu siguranță înaintea episcopului Romei. Dar în mod contrar, Domnul m-a cercetat și m-a învățat să ascult mai degrabă de Dumnezeu decât de oameni“.

În încheiere spunea: „Să ne rugăm Dumnezeului nostru ca El să miște pe al nostru papă Urban al VI-lea, așa cum a început, ca el împreună cu clerul lui să urmeze pe Domnul Isus Hristos în viață și în acțiuni, ca ei să învețe pe oameni pentru ca și ei la rândul lor să-i urmeze cu credincioșie“ (John Fox, *Acts and Monuments*, vol.3, p.49.50).

Astfel, Wycliffe a prezentat papei și cardinalilor lui blândețea și umilința lui Hristos, arătându-le nu numai lor, ci întregii creștinătăți contrastul dintre ei și Domnul ai cărui reprezentanți pretindeau a fi.

Wycliffe se aștepta ca viața să fie prețul credincioșiei lui. Regele, papa și episcopii se uniseră să-i desăvârșescă nimicirea și părea sigur că în câteva luni va ajunge la rug. Dar curajul lui era neclintit. „Pentru ce se spune să cauți departe coroana martiriului, spunea el. Predică Evanghelia lui Hristos prelaților trufași și moartea de martir nu va întârzia. Adică, cum, să trăiesc și să tac?... Niciodată! Să cadă lovitura, o aștept să vină“ (D'Aubigné, b.17, cap.8).

Însă Dumnezeu, în providența Sa, ocrotea încă pe slujitorul Său. Omul care toată viața lui stătuse cu curaj pentru apărarea adevărului, cu primejdia zilnică a vieții, nu trebuia să cadă pradă urii dușmanilor lui. Wycliffe n-a căutat niciodată să se apere singur, însă Dumnezeu fusese ocrotitorul lui. Iar acum, când vrăjmașii păreau siguri de prada lor, mâna lui Dumnezeu l-a mu-

tat departe de puterea lor. În biserica lui de la Lutterworth, pe când era gata să împartă cina Domnului, a căzut lovit de paralizie și la scurtă vreme s-a stins din viață.

Dumnezeu îi dăduse lui Wycliffe lucrarea pe care o avea de făcut. El i-a pus cuvântul adevărului în gură și a trimis o gardă în jurul lui pentru ca adevărul să poată ajunge la oameni. Viața i-a fost ocrotită și lucrarea lui a fost prelungită, până când s-a pus temelia pentru marea lucrare a Reformei.

Wycliffe venea din întunecimea Evului Mediu. Înaintea lui nu mai fusese nimeni de la care să-și fi inspirat sistemul lui de reformă. Ridicat asemenea lui Ioan Botezătorul pentru a împlini o misiune deosebită, el a fost vestitorul unei ere noi. Cu toate acestea, în sistemul adevărului pe care el l-a prezentat era o unitate și o desăvârșire pe care reformatorii care i-au urmat nu au depășit-o, iar alții nici n-au atins-o, nici măcar la o sută de ani după aceea. Atât de temeinic fusese pusă temelia, atât de neabătut și de sigur era planul, încât n-a mai fost necesar să fie refăcut de aceia care au venit după el.

Lucrarea cea mare pe care o inaugurase Wycliffe, care era aceea de a libera conștiința și mintea, de a elibera popoarele care timp de veacuri fuseseră legate la carul triumfal al Romei, și-a avut izvorul în Biblie. Aici se afla izvorul care, ca și apa vieții, cursese de-a lungul veacurilor începând cu secolul al XIV-lea. Wycliffe a primit Sfintele Scripturi cu credința că ele sunt descoperirea inspirată a voinței lui Dumnezeu, o măsură îndesulătoare de credință și practică. El fusese instruit să privească biserica Romei ca fiind autoritatea divină, infailibilă, și să primească cu respect neîndoielnic învățăturile și obiceiurile stabilite timp de o mie de ani; dar s-a îndepărtat de toate acestea pentru a asculta de Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu. Aceasta era autoritatea pe care el îndemna poporul să o recunoască. În locul bisericii care vorbea prin papa, el declara că singura autoritate reală este glasul lui Dumnezeu care vorbește prin Cuvântul Său. El învăța nu numai că Biblia este o descoperire desăvârșită a

oînței lui Dumnezeu, dar și că Duhul Sfânt este singurul interpret și că orice om trebuie să învețe, prin studiul învățăturilor ei, latoria față de sine. În felul acesta el întorcea mințile oamenilor la papa și de la biserica Romei, la Cuvântul lui Dumnezeu.

Wycliffe a fost unul dintre cei mai mari reformatori. În orientul minții sale, în claritatea cugetării, în hotărârea de a păstra adevărul și în îndrăzneala de a-l apăra, a fost egalat de puțini dintre aceia care au venit după el. Curăția vieții, stăruința neobosită în studiu și în muncă, integritatea incoruptibilă, iubirea și credincioșia creștină în lucrarea lui l-au caracterizat pe primul dintre reformatori. Și aceasta în ciuda întinericului intelectual și a stricăciunii morale a veacului din care s-a ridicat.

Caracterul lui Wycliffe este o mărturie a puterii transformatoare și educative a Sfintelor Scripturi. Biblia a fost aceea care l-a făcut ceea ce era. Străduința de a înțelege adevărurile cele mari ale revelației dă prospețime și vigoare tuturor capacităților. Ea lărgeste mintea, ascute înțelegerea și maturizează judecata. Studiul Bibliei va înnobila orice gând, sentiment și aspirație, așa cum nici un alt studiu nu o poate face. Ea dă stabilitate în scop, răbdare, curaj și tărie; ea înalță caracterul și sfințește sufletul. Un studiu perseverent și cu evlavie al Scripturilor, care aduce mintea cercetătorului în legătură directă cu Inteligența Infinită, va da lumii oameni cu un spirit mai puternic și mai activ, precum și cu principii mai nobile decât s-au produs vreodată datorită educației celei mai alese pe care o poate oferi înțelepciunea omenească. „Descoperirea cuvintelor Tale“, spune psalmistul, „dă lumină; dă pricepere“ (Ps. 119,130).

Învățăturile care fuseseră predicate de Wycliffe au continuat o vreme să se răspândească. Urmașii lui, cunoscuți sub numele de lolarzi și wyclifiți, n-au străbătut numai Anglia, ci s-au împrăștiat și în alte țări, ducând cu ei cunoștința Evangheliei. Acum, când conducătorul lor îi părăsise, predicatorii lucrau cu o râvnă și mai mare decât înainte, iar mulțimile se grăbeau să asculte învățăturile lor. Unii dintre nobili și chiar soția regelui se

găseau printre convertiți. În multe locuri s-a văzut o reformă în obiceiurile oamenilor, iar simbolurile romanismului idolatru erau îndepărtate din biserici. Dar în curând furtuna nemiloasă a persecuției izbucni peste cei care îndrăzniseră să primească Biblia drept călăuză. Monarhii englezi, grijulii să-și întărească puterea asigurându-și sprijinul Romei, n-au ezitat să sacrifice pe reformatori. Astfel că, pentru prima dată în istoria Angliei, s-a hotărât ca rugul să fie folosit împotriva ucenicilor Evangheliei. Moartea de martir avea loc una după alta. Apărătorii adevărului, proscriși și chinuiți, nu puteau să-și facă auzite strigătele decât în urechile Domnului Sabaot. Urmăriți ca dușmani ai bisericii și ca trădători față de țară, ei au continuat să predice în locuri ascunse, găsind adăpost cât puteau mai bine în casele umile ale săracilor și adesea ascunzându-se chiar și în peșteri sau în gropi.

În ciuda urlului persecuției, un protest liniștit, devotat, stăruitor și răbdător împotriva stricăciunii care abunda în credința religioasă a continuat să fie rostit timp de secole. Creștinii acelor zile de început nu aveau decât o cunoaștere parțială a adevărului, dar ei învățaseră să iubească și să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu și sufereau cu răbdare din cauza lui. Ca și ucenicii din zilele apostolice, mulți și-au jertfit bunurile pământești pentru cauza lui Hristos. Aceia cărora li se îngăduise să locuiască în casele lor proprii ofereau cu bucurie adăpost fraților lor nedreptățiți, iar când și ei erau alungați, împărțeau cu voieșie soarta celor lepădați. Este adevărat că mii, îngroziți de furia persecuțiilor, și-au câștigat libertatea cu jertfirea credinței lor și au ieșit din închisori îmbrăcați cu haine de penitenți, pentru a face publică renegarea lor. Dar n-au fost puțini la număr aceia - printre ei aflându-se și bărbați de origine nobilă, ca și săraci și umili - care au dat o mărturie neînfricăată pentru adevăr, în celulele închisorii, în „turnurile lolarzilor“ și în mijlocul torturii și flăcărilor, bucurându-se că au fost găsiți vrednici să cunoască „părtășia suferințelor Lui“.

Papistașii nu-și putuseră aduce la îndeplinire lucrarea lor cu Wycliffe în timpul vieții lui, dar ura lor nu putea fi stinsă atâta timp cât trupul lui rămânea liniștit în mormânt. Printr-un decret al Conciliului de la Constanța, după mai mult de 40 de ani de la moartea lui, oasele i-au fost deshumate și arse în public, iar cenușa a fost aruncată într-un pârâu din apropiere. „Acest pârâu“ - punea un scriitor din acele vremuri - „a dus cenușa în Avon, Avonul în Severn, Severnul în mări, iar mările în oceanul cel mare. Și în felul acesta cenușa lui Wycliffe deveni un simbol al învătăturii lui, care s-a răspândit în toată lumea“ (T. Fuller, Church History of Britain, b.4, sec.2, par.54). Dușmanii lui și-au dat seama puțin seama de însemnătatea faptei lor pline de răutate.

Scrierile lui Wycliffe au fost acelea prin care Jan Huss din Boemia a fost condus să renunțe la multe din rătăcirile romanismului și să intre în lucrarea reformei. În felul acesta, în cele două țări, atât de depărtate una de alta, s-a semănat sămânța devărlui. Din Boemia lucrarea s-a întins în alte țări. Mințile amenilor au fost îndreptate către Cuvântul lui Dumnezeu, uitat pe multă vreme. O mână divină pregătea calea pentru reforma cea mare.

Huss și Ieronim

Evanghelia fusese sădită în Boemia pe la începutul secolului al IX-lea. Biblia fusese tradusă și serviciile divine erau ținute în limba poporului. Dar, pe măsură ce puterea papei creștea, Cuvântul lui Dumnezeu era umbrat. Grigore al VII-lea, care luase asupra sa lucrarea de a umili mândria regilor, nu urmărea să înrobească mai puțin poporul, și ca urmare, a fost dată o bulă care interzicea oficierea slujbelor religioase în limba boemă. Papa declara că „era plăcut Celui Atotputernic ca slujba închinată Lui să fie oficiată într-o limbă necunoscută și că multe rele și rătăcirii se iviseră din cauză că nu se respectase această regulă“ (Wylie, b.3, cap.1). În felul acesta, Roma a decretat ca lumina Cuvântului lui Dumnezeu să fie stinsă, iar poporul să fie ținut în întuneric. Dar Cerul s-a îngrijit de alte mijloace pentru păstrarea bisericii Sale. Mulți dintre valdenzii și albigenzii alungați de persecuție din căminele lor din Franța și Italia au venit în Boemia. Deși n-au îndrăznit să învețe pe față, au lucrat cu râvnă în ascuns. Astfel, credința cea adevărată a fost păstrată de la un veac la altul.

Înainte de zilele lui Huss, au existat în Boemia bărbați care s-au ridicat să condamne deschis corupția din biserică și decăderea poporului. Lucrarea lor a provocat un interes larg răs-

pândit. Temerile ierarhiei papale au fost trezite și persecuția s-a dezlănțuit împotriva discipolilor Evangheliei. Obligați să se închine în păduri și în munți, ei erau vânați de soldați și mulți au fost omorâți. După o vreme, s-a hotărât ca toți aceia care s-au depărtat de modul de închinare al Romei să fie arși. Însă, în timp ce își dădeau viața, creștinii priveau în viitor la triumful cauzei lor. Unul dintre aceștia, care „învăța că mântuirea se putea găsi numai prin credința în Mântuitorul răstignit“, declara în timp ce murea: „Mânia dușmanilor adevărului se revarsă acum împotriva noastră, dar nu va fi totdeauna așa; se va ridica unul dintre oamenii de rând, fără sabie sau autoritate, și împotriva lui ei nu vor putea face nimic“ (id. b.3, cap.1). Vremea lui Luther era încă departe; dar s-a ridicat deja omul a cărui mărturie împotriva Romei urma să zguduie popoarele.

Ioan Huss era de origine umilă și rămăsese orfan de timpuriu prin moartea tatălui său. Mama lui evlavioasă socotea educația și temerea de Dumnezeu ca cele mai prețioase comori și a căutat să asigure fiului ei această moștenire. Huss a studiat la școala provincială și după aceea a mers la universitatea din Praga, fiind primit ca student bursier. În călătoria spre Praga a fost însoțit de mama lui; văduvă și săracă, ea nu avea daruri și bogăție lumească să dea fiului ei, dar când s-au apropiat de marele oraș, ea a îngenuncheat lângă tânărul orfan și a cerut asupra lui binecuvântarea Tatălui lor ceresc. Puțin își dădea ea seama atunci cum avea să primească răspuns la rugăciunea ei.

La universitate, Ioan Huss s-a distins repede prin străduințe neobosite și înaintare rapidă, în timp ce viața lui fără reproș printr-o purtare amabilă și curtenitoare i-au câștigat un respect unanim. El era un adept sincer al bisericii catolice și un cercetător sânguincios după binecuvântările spirituale pe care ea pretindea că le revarsă. Cu ocazia unui jubileu, a mers la spovedanie, a plătit cei din urmă bănuți din punga cea săracă și s-a unit cu ceilalți credincioși în procesiunile religioase, pentru a se putea împărtăși din iertarea făgăduită. După terminarea

cursurilor colegiului, a intrat în preoție și, devenind în scurtă vreme cunoscut, a fost chemat la curtea regelui. A fost numit profesor, iar mai târziu rector al universității în care se instruisese. Doar în câțiva ani, umilul student bursier a devenit mândria țării, iar numele lui era cunoscut în Europa întreagă.

Dar Huss și-a început lucrarea de reformă în alt domeniu. La câțiva ani după ce a primit ordinele preoțești a fost numit predicator la capela Betleem. Fondatorul acestei capele susținuse ca un lucru de mare importanță predicarea Scripturilor în limba poporului. În ciuda împotrivirii Romei față de practica aceasta, ea nu fusese cu totul întreruptă în Boemia. Dar se vedea totuși o mare necunoștință în ce privește Biblia, și ca urmare, în mijlocul poporului de toate categoriile abundau cele mai rele vicii. Huss a denunțat aceste vicii fără cruțare, făcând apel la Cuvântul lui Dumnezeu pentru a da tărie principiilor adevărului și curăției pe care el le susținea.

Un cetățean din Praga, pe nume Ieronim, care mai târziu a devenit foarte strâns unit cu Huss, întorcându-se din Anglia, a adus cu el scrierile lui Wycliffe. Regina Angliei, care fusese convertită la învățăturile lui Wycliffe, era o prințesă originară din Boemia și prin influența ei, lucrările reformatorilor erau larg răspândite în patrie. Huss a citit aceste lucrări cu interes; el socotea pe autorul lor a fi un creștin sincer și era înclinat să privească favorabil reformele pe care acesta le susținea. Fără să-și dea seama, Huss intrase deja pe calea care avea să-l ducă departe de Roma.

Cam în același timp au sosit la Praga doi străini din Anglia, bărbați de cultură, care primiseră lumina și veniseră să o răspândească în această țară îndepărtată. Dacă ar fi început cu un atac deschis contra supremației papei, ar fi fost repede aduși la tăcere de către autorități; dar, nevoind să renunțe la planul lor, au folosit alte mijloace. Fiind pictori precum erau și predicatori, și-au folosit talentul lor. Într-un loc deschis pentru public, au expus două picturi. Una reprezenta intrarea lui Isus în Ierusalim,

„blând și călare pe un asin“ (Matei 21,5), urmat fiind de ucenici îmbrăcați în niște veșminte prăfuite de călătorie. Tabloul al doilea reprezenta o procesiune pontificală, papa fiind înveșmântat în hainele lui bogate, purtând întreita sa coroană, călare pe un cal strălucitor împodobit, precedat de trompetiști și urmat de cardinali și prelați în veșminte strălucitoare.

Aceasta a fost o predică care a atras atenția tuturor claselor de oameni. Mulțimile veneau să privească picturile. Nu era unul care să nu priceapă morala și mulți au fost profund impresionați de contrastul dintre blândețea și umiliința lui Hristos Domnul și mândria și aroganța papei, pretinsul Lui rob. S-a produs o mare tulburare în Praga, iar cei doi străini, după o scurtă vreme, au socotit necesar pentru siguranța lor să plece. Dar lecția pe care ei o oferiseră n-a fost uitată. Tablourile au făcut o impresie profundă și asupra minții lui Huss, pe care l-a condus la un studiu mai atent al Bibliei și al scrierilor lui Wycliffe. Cu toate că nu era pregătit încă să primească toate reformele susținute de Wycliffe, a văzut totuși mai clar caracterul adevărat al papalității și cu o înflăcărare tot mai mare a denunțat mândria, ambiția și corupția ierarhiei papale.

Din Boemia, lumina s-a răspândit în Germania, căci tulburările de la universitatea din Praga au provocat retragerea a sute de studenți germani. Mulți dintre ei primiseră de la Huss pentru prima oară cunoștința despre Biblie, iar la întoarcere au răspândit Evanghelia în patrie.

Veștile despre acțiunile din Praga au ajuns la Roma și Huss a fost somat să se prezinte înaintea papei. Dacă ar fi ascultat de acesta, s-ar fi expus la o moarte sigură. Regele și regina Boemiei, universitatea, membrii nobilimii și slujbașii guvernului s-au unit pentru a cere suveranului pontif să îngăduie ca Huss să rămână la Praga și să dea răspunsul printr-o delegație. În loc să răspundă favorabil la această cerere, papa a procedat la judecarea și condamnarea lui Huss și a declarat orașul Praga sub interdicție.

Pe vremea aceea, o astfel de sentință, oriunde ar fi fost pronunțată, producea o alarmă pe scară largă. Ceremoniile de care era însoțită erau astfel aranjate, ca să răspândească groaza peste oamenii care priveau pe papa ca fiind însuși reprezentantul lui Dumnezeu, ținând cheile cerului și ale iadului și având puterea de a pronunța judecăți atât vremelnice, cât și spirituale. Se credea că porțile cerului erau închise pentru regiunile lovite de interdicție; că atâta vreme cât papa nu schimba hotărârea, morții erau aruncați din locuințele fericirii. Ca o manifestare a acestei calamități îngrozitoare, toate slujbele religioase erau suspendate. Bisericele erau închise. Căsătoriile erau oficiate în curtea bisericii. Morților li se refuza înhumarea în locurile consacrate pentru aceasta și erau înmormântați fără slujbele de îngropăciune, în gropi sau pe câmp. În felul acesta, prin măsuri care făceau apel la imaginație, Roma încerca să stăpânească conștiințele oamenilor.

Orașul Praga era plin de tulburări. O mare categorie îl acuza pe Huss ca fiind cauza tuturor nenorocirilor lor și cerea să fie predat răzbunării Romei. Pentru a potoli furtuna, Huss s-a retras pentru un timp în satul lui natal. Scriind prietenilor pe care-i lăsase în Praga, zicea: „Dacă m-am retras din mijlocul vostru, am făcut-o pentru a urma învățătura și exemplul lui Isus Hristos, ca să nu dau ocazie minților bolnave să-și atragă o condamnare veșnică și să nu fiu pentru cei credincioși un motiv de amărăciune și persecuție. M-am retras și pentru că am înțeles că preoții nelegiuți ar putea continua pentru multă vreme să oprească predicarea Cuvântului lui Dumnezeu în mijlocul vostru; dar nu v-am părăsit pentru a mă lepăda de adevărul divin, pentru care, cu ajutorul lui Dumnezeu, sunt gata să mor” (Bonnehose, *The Reformers Before the Reformation*, vol.1, p.87). Huss nu și-a încetat preocupările, ci călătorea prin regiunile învecinate, predicând mulțimilor doritoare. În felul acesta măsurile la care a recurs papa pentru a desființa Evanghelia au făcut ca ea să fie și mai mult răspândită. „Nu putem face nimic împotriva adevărului, ci pentru adevăr” (2 Cor. 13, 8).

„Mintea lui Huss, în această etapă a carierei sale, pare să fi fost scena unui conflict dureros. Cu toate că biserica căuta să-l intimideze cu tunetele ei, el nu renunțase la autoritatea ei. Biserica romană era încă pentru el mirea lui Hristos, iar papa era reprezentantul și vicarul lui Dumnezeu. Huss se lupta împotriva abuzului de autoritate, și nu împotriva principiului în sine. Acest fapt a produs o luptă teribilă între convingerile și înțelegerile lui și cererile conștiinței. Dacă autoritatea era dreaptă și infailibilă, așa cum o socotea a fi, cum se făcea că el se simțea îndemnat să nu i se supună? Să asculte vedea că este un păcat; dar cum putea ca ascultarea de o biserică infailibilă să-l ducă într-o astfel de situație? Aceasta era pentru el o problemă de nerezolvat; era îndoiala care-l chinuia ceas cu ceas. Cea mai apropiată cale de rezolvare la care era în stare să ajungă era în faptul care se întâmpla și acum, ceea ce se întâmplase și în zilele Mântuitorului, când preoții decăzuți cu totul foloseau autoritatea lor legală în scopuri ilegale. Aceasta l-a dus să adopte pentru propria sa conduită, cât și să predice altora, maxima că învățăturile Scripturii oferite înțelegerii trebuie să călăuzească conștiința; cu alte cuvinte, că Dumnezeu vorbește prin Biblie, și nu biserica ce vorbește prin preoți este călăuza infailibilă“ (Wylie, b.3, cap.2).

Apoi, atunci când agitația din Praga s-a mai potolit, Huss s-a reîntors la capela Betleem, pentru a continua cu și mai mare râvnă și curaj predicarea Cuvântului lui Dumnezeu. Vrajmașii lui erau activi și puternici, dar regina și mulți nobili erau prietenii lui, poporul în mare număr era de partea lui. Făcând comparație între învățăturile lui curate și înălțătoare, împreună cu o viață sfântă și dogmele degradante pe care le predicau romanistii, cu avariția și desfrâul practicate de ei, mulți socoteau o adevărată onoare să fie de partea lui.

Până acum Huss fusese singur în lucrările lui; dar acum Ieronim, care în timp ce era în Anglia primise învățăturile lui Wycliffe, s-a unit cu el în lucrarea de reformă. Cei doi urmau să

fie de aici înainte uniți în viața lor și nici moartea n-avea să-i despartă. Strălucirea geniului, elocința și cultura - daruri care câștigă favoarea populară - erau posedate într-un grad deosebit de Ieronim; dar în acele calități care constituie adevărata tărie de caracter, Huss era mai tare. Judecata lui calmă cu o adevărată umilință își dădea seama de valoarea acestuia și se supunea sfaturilor lui. Sub impulsul lucrării lor unite, reforma s-a întins mai repede.

Dumnezeu a îngăduit ca o mare lumină să strălucească asupra minților acestor bărbați aleși, descoperindu-le multe din rătăcirile Romei; dar ei n-au primit toată lumina care trebuia dată lumii. Prin acești slujitori ai Săi, Dumnezeu conducea poporul afară din întunericul romanismului; dar mai existau piedici mari și multe ce trebuia înfruntate. El i-a condus pas cu pas, pe măsură ce ei le puteau suporta. Ei nu erau pregătiți să primească dintr-o dată toată lumina. Dacă ar fi fost prezentată astfel, ca strălucirea deplină a soarelui de amiază, aceia care au stat multă vreme în întuneric s-ar fi îndepărtat de ea. De aceea, El le-a descoperit-o conducătorilor puțin câte puțin, pe măsură ce putea fi primită de popor. De la un secol la altul, alți lucrători credincioși aveau să urmeze, pentru a conduce poporul mai departe pe calea reformei.

Schisma din biserică continua. Trei papi se luptau acum pentru supremație și lupta lor umplea creștinătatea de crimă și frământare. Nemaifiind mulțumiți să arunce blesteme, au recurs la arme. Fiecare dintre ei s-a grăbit să-și procure arme și să obțină soldați. Fără îndoială că era nevoie de bani; și pentru a-i procura, darurile, slujbele și binecuvântările bisericii erau oferite spre vânzare (vezi note suplimentare). Preoții la rândul lor, imitând pe superiori, au recurs la simonie și la război pentru a-și umili rivalii și pentru a-și întări puterea. Cu o îndrăzneală zilnic crescândă, Huss tuna împotriva nelegiuirilor care erau îngăduite în numele religiei; iar poporul acuza pe față pe conducătorii Romei ca fiind cauza nenorocirilor care copleșiseră creștinătatea.

Din nou orașul Praga părea că se află pe marginea unui conflict sângeros. Ca și în veacurile trecute, slujitorul lui Dumnezeu a fost acuzat ca fiind „acela care nenorocește pe Israel“ (1 Regi 18,17). Orașul a fost pus din nou sub interdicție, iar Huss s-a retras în satul natal. Mărturia depusă cu atâta credincioșie din iubita lui capelă Betleem se încheiase. El urma să vorbească întregii creștinătăți de la o tribună mai înaltă, înainte de a-și depune viața ca mărturie în favoarea adevărului.

Pentru a remedia relele care tulburau Europa, a fost convocat un conciliu general la Constanța. Conciliul a fost convocat la dorința împăratului Sigismund de către unul dintre cei trei papi rivali, Ioan al XXIII-lea. Cererea în favoarea unui conciliu era departe de a fi salutăată de papa Ioan, ale cărui caracter și purtări nu puteau suporta cercetările din acele vremuri. Însă el n-a îndrăznit să se împotrivească voinței lui Sigismund (vezi notele suplimentare).

Principalele obiective care trebuia să fie rezolvate de acest conciliu erau să se pună capăt schismei din biserică și dezrădăcinarea ereziei. Ca urmare, cei doi papi rivali au fost somați să apară înaintea lui, ca și propagatorul fruntaș al vederilor noi, Ioan Huss. Cei dintâi, având grijă de propria lor siguranță, n-au venit în persoană, ci au fost reprezentați prin delegații lor. Papa Ioan, cel care convocase conciliul, a venit cu multă neîncredere, bănuind planul ascuns al împăratului de a-l demite, temându-se că va trebui să dea socoteală pentru viciile care pângăriseră tiara, ca și pentru crimele cu ajutorul cărora și-o câștigase. Cu toate acestea, își făcu intrarea în orașul Constanța cu mare pompă, însoțit de eclesiastici cu cel mai înalt rang și urmat de o suită de curteni. Tot clerul și demnitarii orașului împreună cu o mulțime imensă de cetățeni au ieșit să-l salute. Deasupra capului avea un baldachin aurit purtat de patru șefi magistrați. Înaintea lui era ostia, iar veșmintele bogate ale cardinalilor și ale nobililor ofereau o priveliște impunătoare.

În același timp se apropia de Constanța un alt călător. Huss era conștient de primejdiile care-l amenințau. El s-a despărțit de prieteni ca și când nu i-ar mai întâlni niciodată și a pornit în călătorie având simțământul că ea îl va duce la rug. Cu toate că primise un bilet de liberă trecere de la regele Boemiei, precum și unul de la împăratul Sigismund în timpul călătoriei, el și-a făcut toate aranjamentele în vederea probabilității morții.

Într-o scrisoare adresată prietenilor din Praga, spunea: „Frații mei... plec cu un bilet de liberă trecere de la rege pentru a mă întâlni cu nemiloșii mei vrăjmași de moarte... mă încred însă în Atotputernicul Dumnezeu, în Mântuitorul meu; cred că El va asculta rugăciunile voastre fierbinți, că va pune în gura mea înțelepciunea și prevederea Sa, pentru ca să le pot sta înaintea; și că îmi va da Duhul Său cel Sfânt pentru a mă întări în adevărul Său, așa ca să pot face față cu curaj ispitelor, închisorii și, dacă va fi necesar, unei morți crude. Isus Hristos a suferit pentru cei iubiți ai Lui; și pentru aceea să ne mirăm că ne-a fost lăsat exemplul Său ca să suferim și noi cu răbdare toate lucrurile pentru mântuirea noastră? El este Dumnezeu, iar noi suntem creaturile Sale; El este Domnul, iar noi suntem slujitorii Săi. El este Stăpânul lumii, iar noi suntem muritori vrednici de dispreț - și cu toate acestea El a suferit! De ce atunci să nu suferim și noi, îndeosebi atunci când suferința este pentru curățirea noastră? De aceea, dragii mei, dacă moartea mea ar putea contribui la slava Sa, rugați-vă ca ea să vină cât mai repede și pe mine să mă facă în stare să suport toate nenorocirile cu statornicie. Dar dacă este mai bine să mă reîntorc între voi, să ne rugăm Domnului să mă întorc fără pată - adică să nu retrag nici o literă din adevărul Evangheliei, pentru a lăsa fraților un exemplu desăvârșit de urmat. S-ar putea deci să nu-mi mai vedeți fața la Praga; dar dacă voia lui Dumnezeu cel Atotputernic va binevoi să mă redea vouă, atunci să mergem înaintea cu o inimă mai hotărâtă în cunoașterea și în dragostea Legii Sale“ (Bonnechose, vol.1, p. 147.148).

Într-o altă scrisoare, către un preot care devenise ucenicul evangheliei, Huss vorbea cu adâncă smerenie despre greșelile lui proprii, acuzându-se „de a fi simțit plăcere în purtarea de haine ogate și de a fi risipit ceasuri în ocupații ușuratică”. Apoi adăuga ceste sfaturi mișcătoare: „Slava lui Dumnezeu și mântuirea sufletelor să ocupe mintea ta și nu posedarea de bunuri și averi. Cerește-te să-ți împodobești casa mai mult decât sufletul; și, mai resus de toate, dă toată atenția clădirii spirituale. Fii evlavios și merit cu cei săraci și nu-ți folosi averea în petreceri. Dacă nu ai să-ți îmbunătățești viața și să te înfrânezi de la exagerări, mă tem că ei fi aspru pedepsit, așa cum sufit și eu... tu cunoști învățătura mea, căci ai primit îndemnul meu din copilăria ta; de aceea nu ste de folos să-ți scriu mai mult; dar te conjur, prin mila Domnului nostru, să nu mă imiți în nici una din deșertăciunile în care m-ai ăzut căzând”. Pe plicul scrisorii a adăugat: „Te conjur, prietenul meu, să nu rupi acest sigiliu până când nu vei fi primit certitudinea că sunt mort” (id. vol.1, p. 148).

În timpul călătoriei, Huss vedea pretutindeni semne ale ăspândirii învățăturilor sale și ale bunăvoinței cu care era rivită cauza lui. Oamenii se ămbulzeau să-l întâlnească, iar în ăteva orașe magistrații l-au ănsoțit pe străzile lor.

La sosirea în Constanța, lui Huss i s-a dat deplină libertate. Și ăletului de liberă trecere al ămpăratului i s-a adăugat o asigurare ăsonală de ocrotire din partea papei. Dar, violând toate aceste eclarații solemne repetate, reformatorul a fost arestat în scurtă ăreme din ordinul papei și al cardinalilor și aruncat într-o ămniță dezgustătoare. Mai târziu a fost transferat într-un castel ătărit dincolo de Rin și ăținut acolo ca prizonier. Papa n-a folosit ăult din această trădare, deoarece în scurtă vreme și el fu arun- at în aceeași ănchisoare (id. vol.1, p.247). El fusese dovedit ănainte conciliului a fi vinovat de „păcate care nu se pot numi”. Conciliul s-a pronunțat și a fost în cele din urmă depozat de iară și aruncat în ănchisoare. Ceilalți doi rivali au fost și ei desti- uii și a fost ales un nou pontif.

Deși papa fusese vinovat de crime mai mari decât acelea pe care Huss le pusese în sarcina preoților și pentru care el ceruse o reformă, același conciliu care a degradat pe pontif a pornit să zdrobească pe reformator. Întemnițarea lui Huss a provocat o mare indignare în Boemia. Nobili puternici au adresat conciliului proteste stăruitoare împotriva acestei insulte. Împăratul, care nu era dispus să îngăduie violarea unui bilet de liberă trecere, s-a împotrivit procedeelelor folosite contra lui. Dar dușmanii reformatorului erau răutăcioși și hotărâți. Ei au făcut apel la preju-decățile împăratului, la temerile lui, la râvna lui pentru biserică. Ei au adus argumente amănunțite pentru a dovedi că „nu trebuie păstrată credința față de eretici și nici față de persoanele suspecte de erezie, chiar dacă sunt înzestrate cu bilete de liberă trecere din partea împăratului și a regilor“ (Jacques Lenfant, History of the Council of Constance. vol.1, p.516). În felul acesta au câștigat.

Slăbit de boală și întemnițare - căci umezeala, aerul viciat al închisorii i-au provocat o febră care era aproape să-i pună capăt vieții - Huss a fost în cele din urmă adus înaintea conciliului. Legat în lanțuri, a stat în fața împăratului, a cărui onoare și bună credință fuseseră garanție pentru ocrotirea lui. În timpul acestui proces îndelungat, el a susținut cu statornicie adevărul și, în fața demnitarilor bisericii și ai statului, el a înălțat un protest solemn și credincios împotriva corupției ierarhiei papale. Când i s-a cerut să-și renege învățăturile sau să sufere moartea, el a ales martiriul.

Harul lui Dumnezeu l-a susținut. În timpul săptămânilor de suferință dinaintea sentinței finale, pacea cerului i-a umplut sufletul. „Scriu această scrisoare, spunea el unui prieten, în celula mea, cu mâna tremurândă, așteptând mâine sentința de moarte... Când, cu ajutorul lui Isus Hristos, ne vom întâlni iarăși în pacea cea dulce a vieții viitoare, vei înțelege cât de îndurător S-a arătat Dumnezeu față de mine, cât de răbdător

m-a susținut în mijlocul ispitelor și încercărilor“ (Bonnechose, vol.2, p.67).

În întunecimea închisorii, el a prevăzut triumful credinței adevărate. În visele acestor nopți, el văzu capela din Praga în care predicase Evanghelia, pe papa și pe episcopii lui ștergând tablourile lui Hristos pe care el le pictase pe pereți. „Această viziune l-a descurajat; dar în ziua următoare a visat mulți pictori ocupați cu restaurarea acestor tablouri, în număr mai mare și în culori mai strălucitoare. De îndată ce lucrul lor a fost terminat, pictorii, care erau înconjurați de o mulțime imensă, exclamară: Acum să vină papii și episcopii; ei nu le vor mai putea șterge! Când a vorbit despre vis, reformatorul a spus: „Cred că acest lucru este sigur, și anume că chipul lui Hristos nu va putea fi șters niciodată. Ei au dorit să-l distrugă, dar el va fi pictat proaspăt în toate inimile de niște predicatori mult mai buni ca mine“ (D'Aubigné vol.1, cap.6).

Pentru ultima oară Huss a fost adus înaintea conciliului. Era o adunare mare și selectă la care asistau: împăratul, prinții imperiului, delegații regali, cardinalii, episcopii și preoții împreună cu o mulțime imensă care venise ca spectatori ai evenimentelor zilei. Din toate părțile creștinătății fuseseră adunați martori ai acestei prime mari jertfe în lupta cea îndelungată în care urma ca libertatea de conștiință să biruiască.

Fiind somat să-și spună hotărârea finală, Huss a declarat refuzul de a retracta și, ațintindu-și privirea pătrunzătoare asupra monarhului ale cărui cuvinte de garanție fuseseră atât de rușinos călcate, declară: „M-am hotărât, din proprie voință, să apar în fața acestui conciliu, sub ocrotirea publică și credința împăratului care este de față“ (Bonnechose, vol.2, p.84). O roșeață profundă a îmbujorat fața lui Sigismund când privirile întregii adunări s-au îndreptat către el.

Sentința fiind pronunțată, începu ceremonia degradării. Episcopii l-au îmbrăcat pe prizonierul lor în haine preoțești și când îl dezbrăcau de mantia preoțească rosteau: „Domnul nostru Isus

Hristos a fost îmbrăcat cu o haină albă în semn de batjocură, atunci când Irod L-a adus înaintea lui Pilat“ (id. vol.2, p.86). Fiind sfătuit iarăși să retracteze, el a răspuns îndreptându-se către popor: „Cu ce față aş mai privi atunci cerul? Cum aş mai putea privi aceste mulţimi de oameni cărora le-am predicat Evanghelia cea curată? Nu, preţuiesc mântuirea lor mai mult decât acest sărman trup, dat acum morţii“. Veşmintele au fost scoase unul după altul, fiecare episcop pronunţând un blestem atunci când îşi îndeplinea partea de ceremonie. În cele din urmă, i-au pus pe cap o mitră din hârtie în formă piramidală, pe care erau pictate chipuri îngrozitoare de demoni împreună cu cuvântul „arhiereticul“, scris vizibil în faţă. „Cu multă bucurie, spuse Huss, vreau să port această coroană a ruşinii pentru Numele Tău, O, Isuse, căci pentru mine tu ai purtat o coroană de spini“.

După ce a fost împodobit în felul acesta, prelaţii au spus: „Acum predăm sufletul tău divolului“. „Şi eu, spuse Ioan Huss, ridicându-şi ochii spre ceruri, îmi încredinţez duhul în mâinile Tale, o, Doamne Isuse, căci Tu m-ai mântuit“ (Wylie, b.3, cap.7).

A fost predat apoi autorităţilor civile şi condus la locul de execuţie. O procesiune imensă îl urma, sute de bărbaţi înarmaţi, preoţi şi episcopi în veşmintele lor scumpe şi locuitori ai Constanţei. Când a fost legat de rug şi totul era gata pentru ca focul să fie aprins, martirul a mai fost îndemnat încă o dată să se salveze, renunţând la răătăcirile lui. „La ce răătăciri, spuse Huss, să renunţ? Nu mă ştiu vinovat de nici una. Chem pe Dumnezeu ca martor că tot ce am scris şi am predicat a fost cu privire la salvarea sufletului din păcat şi pierzare; şi de aceea, voi pecetlui foarte bucuros cu sângele meu adevărul pe care l-am scris şi predicat“ (id. b.3, cap. 7). Când flăcările s-au aprins în jurul lui, a început să cânte: „Isuse, Isuse, Fiul lui David, ai milă de mine“; şi a continuat aşa până când glasul i-a fost adus la tăcere pentru totdeauna.

Chiar și dușmanii lui au fost șocați de acest comportament eroic. Un papistaș zelos, descriind martiriul lui Huss și al lui Ieronim, care a murit la scurtă vreme după aceea, spunea: „Amândoi și-au păstrat o atitudine statornică atunci când s-a apropiat ceasul de pe urmă. Ei s-au pregătit pentru foc ca și când ar fi mers la o petrecere de nuntă. N-au scos nici un strigăt de durere. Când flăcările s-au ridicat, ei au început să cânte imnuri; și abia furia flăcărilor le-a oprit cântarea“ (id. b.3, cap.7)

Când trupul lui Huss a fost cu totul ars, cenușa și pământul pe care a stat au fost luate și aruncate în Rin și purtate astfel până în ocean. Prigonitorii lui își imaginau în zadar că au deșrădăcinat adevărurile pe care el le predicase. Nici nu visau ei că cenușa din ziua aceea, dusă la mare, urma să fie o sămânță semănată în toate țările pământului, că în țări încă necunoscute urma să aducă roade îmbelșugate în mărturii pentru adevăr. Glasul care s-a auzit în sala consiliului din Constanța a produs ecouri care urmau să fie auzite în toate veacurile viitoare. Huss nu mai era, dar adevărurile pentru care el murise nu aveau să piară niciodată. Exemplul lui de credință și de statornicie urma să încurajeze mulțimi de oameni să stea hotărâți pentru adevăr, în fața torturii și a morții. Executarea lui arătase lumii întregi cruzimea perfidă a Romei. Deși nu știau acest lucru, dușmanii adevărului contribuiseră la înaintarea cauzei pe care căutau în zadar să o distrugă.

La Constanța urma să mai fie înălțat un rug. Sângele unui alt martor trebuia să mărturisească pentru adevăr. Ieronim, luându-și rămas bun de la Huss care pleca spre conciliu, îl îndemnase la curaj și statornicie, declarând că dacă avea să cadă în vreo primejdie, el însuși va zbura în ajutor. Când a auzit de întemnițarea reformatorului, ucenicul cel credincios s-a pregătit imediat pentru a-și împlini făgăduința. A plecat fără bilet de liberă trecere, cu un singur însoțitor până la Constanța. Ajungând acolo s-a convins că nu făcuse decât că se expusese

primejdiei, fără posibilitatea de a face ceva pentru eliberarea lui Huss. A fugit din oraș, dar a fost arestat în călătoria spre casă și adus înapoi legat, cu cătușe și pus sub supravegherea unui grup de soldați. La prima apariție înaintea conciliului, încercările de a răspunde acuzațiilor aduse împotriva lui au fost întâmpinate cu strigătele: „La flăcări cu el! La flăcări!” (Bonnechose, vol.1, p. 234). A fost aruncat într-o temniță, înlănțuit într-o poziție care-i producea suferințe mari și hrănit cu pâine și apă. După câteva luni, cruzimile întemnițării i-au adus o boală care-i amenința viața, iar dușmanii, temându-se că le-ar putea scăpa, l-au tratat cu mai puțină asprime, cu toate că a rămas în închisoare timp de un an.

Moartea lui Huss n-a avut urmările pe care le nădăjduseră papistașii. Nerespectarea biletului de liberă trecere ridicase o furtună de indignare și, ca o cale mai sigură, conciliul s-a hotărât ca în loc să ardă pe Ieronim, să-l forțeze, dacă era posibil, să se lepede de învățăturile predicate. A fost adus în fața adunării și i s-a oferit alternativa de a retracta sau de a muri pe rug. La începutul întemnițării sale, moartea ar fi fost mai de dorit, în comparație cu suferințele teribile la care fusese supus; dar acum, slăbit de boală, de lipsurile din închisoare și de tortura nesiguranței și a încordării, despărțit de prieteni și descurajat prin moartea lui Huss, statornicia lui Ieronim a cedat și a consimțit să se supună Conciliului. S-a angajat să adere la credința catolică și a acceptat acțiunea conciliului de condamnare a învățăturilor lui Wycliffe și Huss, cu excepția „adevărurilor sfinte” pe care ei le predicaseră (id. vol.2, p. 141).

Prin acest procedeu, Ieronim a încercat să aducă la tăcere glasul conștiinței și să scape de condamnare. Dar în singurătatea celulei el a văzut mai clar ce făcuse. Și-a amintit de curajul și de credincioșia lui Huss, punându-le în contrast cu lepădarea sa de adevăr. A cugetat la Maestrul divin pe care se angajase să-L slujească și care pentru el suferise moartea pe cruce. Înainte de retractare, el găsisese mângâiere în mijlocul atâtor suferințe, în

asigurarea aprobării lui Dumnezeu; dar acum remuşcarea şi în-
doielile îi chinuiau sufletul. Ştia că va trebui să facă şi alte re-
tractări înainte de a fi în pace cu Roma. Calea pe care intrase nu
se putea încheia decât printr-o renegare totală. Hotărârea a fost
luată; nu se va lepăda de Domnul său pentru a scăpa un scurt
timp de suferinţă.

La scurtă vreme a fost adus iarăşi înaintea conciliului. Su-
punerea lui nu îi mulţumise pe judecători. Setea lor de sânge,
aţâţată de moartea lui Huss, cerea noi victime. Numai printr-o
lepădare fără rezerve de adevăr îşi putea păstra viaţa Ieronim.
Dar el se hotărâse să-şi mărturisească credinţa şi să urmeze pe
fratele lui martir în flăcări.

Atunci îşi retrase retractarea făcută şi, ca un condamnat la
moarte, a cerut cu solemnitate să i se dea posibilitatea de
apărare. Temându-se de efectele cuvintelor lui, prelaţii au insis-
tat că el trebuie ori să susţină, ori să combată adevărul
acuzărilor aduse împotriva lui. Ieronim a protestat împotriva
unei astfel de cruzimi şi nedreptăţi. „M-aţi ținut intenţionat trei
sute patruzeci de zile într-o închisoare îngrozitoare“, spunea el,
„în mizerie, zgomot, duhoare şi în cea mai cruntă lipsă de toate;
m-aţi adus înaintea voastră şi, plecând urechea la duşmanii mei
de moarte, refuzaţi să mă ascultaţi... Dacă sunteţi în adevăr
înțelepţi şi lumină a lumii, aveţi grijă să nu păcătuiţi împotriva
dreptăţii. În ceea ce mă priveşte, eu sunt un simplu muritor;
viaţa mea este de mică importanţă; şi când vă îndemn să nu daţi
o sentinţă nedreaptă, vorbesc mai puţin pentru mine decât pentru
voi“ (id. vol.2, p. 146, 147).

Cererea i-a fost în cele din urmă aprobată. În prezenţa
judecătorilor lui, Ieronim a îngenunchat şi s-a rugat ca Duhul
divin să-i stăpânească gândurile şi cuvintele, ca nu cumva să
vorbească ceva nepotrivit cu adevărul sau nedemn de Domnul
lui. În ziua aceea, faţă de el s-a împlinit făgăduinţa lui Dum-
nezeu dată primilor ucenici: „Veţi fi duşi înaintea dregătorilor, a
împăraţilor pentru Numele Meu, ca să slujiţi ca mărturie înaintea

lor și înaintea neamurilor. Dar, când vă vor da în mâna lor, să nu vă îngrijați, gândindu-vă cum sau ce veți spune; căci ce veți avea de spus, vă va fi dat chiar în ceasul acela; fiindcă nu voi veți vorbi, ci Duhul Tatălui vostru va vorbi în voi“ (Matei 10, 18-20).

Cuvintele lui Ieronim au produs uimire și admirație chiar și dușmanilor lui. Timp de un an întreg fusese închis într-o temniță, neavând posibilitatea să citească sau să vadă, în mari suferințe fizice și încordare mintală. Cu toate acestea el prezenta argumentele cu o limpezime și putere atât de mare, ca și când ar fi avut ocazia netulburată de a studia. A îndreptat atenția ascultătorilor lui la șirul lung de bărbați sfinți care fuseseră condamnați de judecători nedrepti. Aproape în orice generație au fost din aceia care, căutând să ridice poporul din vremea lor, au fost condamnați și lepădați, dar care după aceea au fost socotiți vrednici de cinstire. Hristos Însuși a fost condamnat ca răufăcător de către un tribunal nedrept.

Cu ocazia retractării, Ieronim consimțise la justetea sentinței de condamnare a lui Huss; acum ș-a declarat pocăința și a dat mărturie în favoarea nevinovăției și a sfînteniei martirului. „L-am cunoscut din copilărie“, spunea el. „A fost un bărbat excelent, drept și sfânt; a fost condamnat în ciuda nevinovăției lui... Și eu - și eu sunt gata să mor; nu mă voi da înapoi de la chinurile pregătite pentru mine de către dușmani și de către martori mincinoși, care într-o zi vor da socoteală de înșelătoriile lor înaintea Dumnezeuului cel mare pe care nu-L poate amăgi nimeni“ (Bonnechose, vol.2, p.151).

În acuzația adusă împotriva lepădării adevărului, Ieronim a continuat: „Dintre toate păcatele pe care le-am săvârșit din tinerețea mea, nici unul nu-mi apasă atât de greu sufletul și nu-mi produce atâtea remușcări amare ca acela pe care l-am săvârșit în acest loc fatal, când am fost de acord cu sentința nelegiuită dată împotriva lui Wycliffe și împotriva sfântului martir Ioan Huss, stăpânul și prietenul meu. Da, îl mărturisesc din toată inima și

declar cu groază că m-am lepădat în mod rușinos atunci când, de teama morții, am condamnat învățăturile lor. De aceea rog pe Dumnezeu cel Atotputernic să Se îndure, să-mi ierte păcatele și în mod deosebit pe acesta, cel mai odios dintre toate“. Și arătând către judecători, a spus cu hotărâre: „Ați condamnat pe Wycliffe și pe Ioan Huss nu pentru că au zdruncinat învățătura bisericii, ci doar pentru că au condamnat cu tărie mârșăviile clerului - pompa lor, mândria lor și toate viciile prelaților și ale preoților. Lucrările pe care ei le-au susținut și care sunt de necontestat, le socotesc și le declar ca și ei“.

Cuvintele i-au fost întrerupte. Prelații, tremurând de mânie, au strigat: „Ce nevoie mai este de altă dovadă? Vedem cu ochii noștri pe cel mai încăpățânat dintre eretici!“

Neintimidat de furtună, Ieronim a exclamat: „Ce, credeți că mi-e teamă de moarte? M-ați ținut un an întreg în temnița cea mai îngrozitoare, mai teribilă decât însăși moartea. M-ați torturat cu mai multă cruzime decât pe un turc, pe un evreu sau pe un păgân, iar carnea mi s-a dezlipit de vie de pe oasele mele; și cu toate acestea nu mă plâng, căci văicărelile vin rareori de la un om de inimă și spirit, dar nu mai pot face nimic în fața unei astfel de barbarii față de un creștin“ (id.vol.2, p.151- 153).

Din nou a izbucnit furtuna mâniei, iar Ieronim a fost dus în grabă înapoi la închisoare. Cu toate acestea, în adunare au fost unii asupra cărora cuvintele lui au făcut o impresie adâncă și care doreau să-i scape viața. A fost vizitat de către demnarii bisericii și îndemnat să se supună conciliului. I-au fost prezentate perșpectivele cele mai strălucite ca răsplată pentru renunțarea la împotrivirea față de Roma. Dar, ca și Domnul său atunci când I s-a oferit slava lumii, Ieronim a rămas statornic.

„Dovediți-mi din Sfintele Scripturi că sunt greșit, spunea el, și voi retracta“.

„Sfintele Scripturi!“ a exclamat unul dintre ispititorii lui, „toate trebuie judecate prin ele? Cine le poate înțelege până când biserica nu le-a interpretat?“

„Sunt oare tradițiile oamenilor mai demne de crezare decât Evanghelia Mântuitorului nostru?” răspundea Ieronim. „Pavel nu îndemna pe aceia cărora le scria să asculte de tradițiile oamenilor, ci zicea: 'Cercetați Scripturile!'”

„Ereticule!” i se răspunde: „Îmi pare rău că am discutat atât de mult cu tine. Văd că ești mânat de diavolul” (Wylie, b.3, cap.10).

Peste scurtă vreme sentința de condamnare a fost pronunțată. A fost dus în același loc în care Huss își dăduse viața. A venit cântând pe drum, cu fața luminată de bucurie și pace. Privirea îi era ațintită către Hristos, iar moartea își pierduse groaza. Când călăul a trecut în spatele lui ca să aprindă focul, martirul a exclamat: „Vino în față cu curaj; aprinde focul în fața mea. Dacă m-aș fi temut, n-aș fi fost aici”.

Ultimele cuvinte, rostite în timp ce flăcările îl învăluiau, au fost o rugăciune: „Doamne, Părinte Atotputernic, ai milă de mine și iartă-mi păcatele; căci tu știi că totdeauna am iubit adevărul Tău” (Bonnechose, vol.2, p.168). Glasul i-a încetat, dar buzele au continuat să se miște în rugăciune. După ce focul și-a făcut lucrarea, cenușa martirului împreună cu pământul pe care a stat a fost strânsă și, asemenea aceleia a lui Huss, a fost aruncată în Rin.

Așa s-au stins credincioșii purtători de lumină ai lui Dumnezeu. Dar lumina adevărului pe care ei l-au vestit, lumina exemplului lor eroic nu putea fi stinsă. Oamenii ar fi putut mai degrabă să încerce să întoarcă soarele înapoi de pe drumul lui decât să oprească zorii acelei zile care era gata să se reverse asupra lumii.

Executarea lui Huss aprinsese un foc de indignare și oroare în Boemia. Întreaga națiune simțea că el căzuse victimă datorită răutății preoților și trădării împăratului. El a fost declarat un învățător credincios al adevărului, iar conciliul care i-a hotărât moartea a fost acuzat ca fiind vinovat de crimă. Învățăturile lui atrăgeau acum o atenție mai mare decât oricând mai înainte. Prin

edictale papale, scrierile lui Wycliffe fuseseră condamnate la flăcări. Dar acelea care scăpaseră de distrugere au fost acum scoase din ascunzători și studiate în legătură cu Biblia sau cu unele părți din ea, pe care poporul și le putea procura, și mulți au fost conduși în felul acesta să primească credința reformatorului.

Ucigașii lui Huss n-au stat liniștiți văzând triumful cauzei lui. Papa și împăratul s-au unit să zdrobească această mișcare și armatele lui Sigismund au năvălit în Boemia.

Dar s-a ridicat un liberator. Ziska, care îndată după începerea războiului a orbit cu totul, dar care era unul dintre cei mai pricepuți generali din vremea lui, a fost conducătorul boemilor. Încrezându-se în ajutorul lui Dumnezeu și în dreptatea cauzei lor, acest popor a înfruntat armatele cele mai puternice care puteau fi aduse împotriva lor. Mereu și mereu împăratul, aducând armate proaspete, invadea Boemia numai pentru a fi respins în mod rușinos. Husiții se ridicaseră mai presus de teama de moarte și nimeni nu li se putea împotrivi. La câțiva ani după începerea războiului, viteazul Ziska a murit; dar locul lui a fost ocupat de Procopius, care era un general la fel de priceput și de viteaz și în unele privințe un conducător mai destoinic.

Vrăjmașii boemilor, auzind că luptătorul orb a murit, au socotit ocazia favorabilă de a recâștiga tot ce pierduseră. Papa a proclamat o cruciadă împotriva husiților și din nou a fost trimisă o forță imensă în Boemia, numai pentru a suferi o înfrângere teribilă. A fost proclamată o altă cruciadă. În toate țările papale ale Europei au fost strânse provizii, bani și oameni. Mulțimile adunate sub steagul papei au fost asigurate că până la urmă se va termina cu ereticii husiți. Încrezători în victorie, forța cea mare a intrat în Boemia. Poporul s-a unit pentru a-i respinge. Cele două armate s-au apropiat una de cealaltă până când îi mai despărțea doar un râu. „Cruciații erau cu mult superiori, dar în loc să îndrăznească traversarea râului și să înceapă lupta cu husiții pe care veniseră de departe

să-i întâlnească, au rămas privind în tăcere pe luptători“ (Wylie, b.3, cap.17). Atunci, deodată o groază misterioasă a căzut peste armată. Fără să dea nici o luptă, forța aceea puternică s-a rupt și s-a răspândit ca și cum ar fi fost urmărită de o putere nevăzută. Un mare număr dintre ei au fost măcelăriți de către armata husită, care a pornit în urmărirea fugarilor, și o pradă imensă a căzut în mâinile biruitorilor, astfel că războiul în loc să-i sărăcească, i-a îmbogățit pe boemi.

După alți câțiva ani, sub un papă nou, a fost pornită o altă cruciadă. Ca și mai înainte, au fost adunați oameni și mijloace din toate țările Europei aflate sub jurisdicția papei. Acelora care se angajau în această întreprindere primejdioasă li se ofereau promisiuni mari. Iertarea deplină a celor mai odioase crime era asigurată fiecărui cruciat. Tuturor aceluia care mureau în război le era făgăduită o răsplată bogată în ceruri. Aceia care supraviețuiau urmau să culeagă onoare și bogății pe câmpul de luptă. Din nou a fost adunată o armată care, trecând granița, a intrat în Boemia. Forțele husite s-au retras dinaintea lor, atrăgând în felul acesta pe cotropitori din ce în ce mai departe înăuntrul țării, dându-le impresia câștigării biruinței. În cele din urmă armata lui Procopiu s-a oprit și, întorcându-se împotriva dușmanului, a înaintat pentru bătălie. Cruciații, descoperind acum greșeala lor, stăteau în așteptare. Când s-a auzit zgomotul apropierii forțelor husite, chiar înainte de a le vedea, din nou panica i-a cuprins pe cruciați. Prinți, generali și soldați de rând își aruncau armurile și fugeau în toate părțile. În zadar a încercat legatul papal, care era conducătorul invaziei, să unească aceste forțe îngrozite și dezorganizate. În ciuda celor mai disperate încercări, și el a fost prins în valul fugarilor. Dezastrul a fost total și din nou o pradă de război imensă a căzut în mâinile învingătorilor.

Astfel, și cea de-a doua armată trimisă de cele mai puternice națiuni ale Europei, o oaste de oameni războinici, curajoși și

echipați de luptă, a fugit fără nici o bătălie dinaintea apărătorilor unui popor mic și slab. Aici a fost o manifestare a puterii divine. Cotropitorii au fost loviți de o groază supranaturală. Acela care a îmbulzit oștile lui Faraon în Marea Roșie, care a pus pe fugă armatele lui Madian dinaintea lui Ghedeon și a celor trei sute care erau cu el, care într-o singură noapte a distrus forțele asirianului celui îngâmfat și-a întins iarăși mâna pentru a nimici puterea apăsătorului. „Atunci vor tremura de spaimă, fără să fie vreo pricină de spaimă; Dumnezeu va risipi oasele celor ce tăbărăsc împotriva ta, îi vei face de rușine, căci Dumnezeu i-a lepădat“ (Ps. 53,5).

Conducătorii papali, pierzând nădejdea cuceririi prin forță, au recurs în cele din urmă la diplomație. A intervenit un compromis prin care, în timp ce se pretindea asigurarea libertății de conștiință boemilor, în realitate îi trăda în puterea Romei. Boemii au specificat patru puncte ca fiind condiții ale păcii cu Roma: predicarea liberă a Bibliei; dreptul întregii biserici la pâine și vin cu ocazia mesei Domnului și folosirea limbii materne la slujbele religioase; excluderea clerului din toate slujbele și autoritatea lumească; iar în caz de delikte, trebuia aplicată în mod egal pentru preoți și laici jurisdicția tribunalelor civile. În cele din urmă, autoritățile papale au fost de acord ca „cele patru puncte ale husiților să fie acceptate, dar că dreptul de a le explica, adică de a hotărî interpretarea lor precisă, să aparțină conciliului, cu alte cuvinte papei și împăratului“ (Wylie, b.3, cap.18). Pe acest temei s-a intrat într-o înțelegere și Roma a câștigat prin prefăcătorie și înșelăciune ceea ce nu câștigase prin luptă; căci primind propria ei interpretare a prevederilor husite ca și a Bibliei, ea le putea schimba înțelesul pentru a merge după planurile proprii.

O mare clasă de oameni din Boemia, văzând că aceasta le trădase libertățile, n-a fost de acord cu convenția. S-au produs disensiuni și despărțiri care au dus la lupte și vărsare de sânge în mijlocul lor. În aceste lupte a căzut și nobilul Procopius, iar libertățile din Boemia au dispărut.

Sigismund, trădătorul lui Huss și Ieronim, a devenit rege al Boemiei și, neținând seama de jurământul de a menține drepturile boemilor, a procedat la întărirea papalității. Dar prin supunerea lui față de Roma el n-a câștigat decât puțin. Vreme de 20 de ani viața îi fusese plină de primejdii și trudă. Armatele lui fuseseră zdrobite, iar tezaurul fusese secătuit de o luptă îndelungată și inutilă. Iar acum, după o domnie de un an, a murit lăsând regatul pe marginea unui război civil și, ca moștenire posterității, un nume stigmatizat de infamie.

Frământările, luptele și vărsările de sânge au continuat. Din nou armatele străine au invadat Boemia, iar neînțelegerile interne au continuat să macine națiunea. Aceia care au rămas credincioși Evangheliei au fost supuși unei persecuții sângeroase.

Ca și frații lor de odinioară care, intrând în convenție cu Roma, au asimilat rățăcirile ei, aceia care au rămas la vechea credință s-au organizat într-o biserică deosebită, luând numele de „Frați uniți“. Această acțiune a atras asupra lor blesteme din partea tuturor claselor. Cu toate acestea, hotărârea lor a rămas nezduncinată. Obligați să-și caute adăpostul în păduri și în peșteri, ei se adunau pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu și pentru a se uni în rugăciune.

Prin soli trimiși în mod secret în diferite țări, au descoperit că ici și colo se aflau „martori izolați ai adevărului, câțiva într-un oraș, câțiva în altul, ca și ei, obiect al persecuției; și că în Munții Alpi era o biserică veche, stând pe temelia Scripturii și protestând împotriva corupțiilor idolatre ale Romei“ (Wylie b.3, cap. 19). Această veste a fost primită cu bucurie mare și s-a legat o corespondență cu creștinii valdenzi.

Credincioși Evangheliei, boemii au așteptat prin noaptea persecuției lor, în cea mai întunecată oră îndreptându-și privirea către orizont, ca niște oameni care așteaptă dimineața. „Soarta lor a fost hărăzită să treacă prin zile grele, dar... și-au amintit de cuvintele pe care Huss le spusese pentru prima oară și repetate apoi de Ieronim, că trebuie să mai treacă un secol înainte de a se

crăpa de ziuă. Acestea au fost pentru taboriți (husiți) ceea ce au fost cuvintele lui Iosif pentru seminția lui Israel din casa robiei: „Eu voi muri, dar Domnul vă va vizita și vă va scoate de aici“ (Idem b.3, cap.19). „Încheierea secolului al XV-lea a fost mar-toră la creșterea înceată dar sigură a bisericilor Fraților. Cu toate că erau departe de a fi lăsate în pace, s-au bucurat totuși de o liniște relativă. La începutul sec. al XVI-lea, bisericile lor erau în număr de 200 în Boemia și Moravia“ (Ezra Hall Gillett, *Life and Times of John Huss*, vol.2, p.570). „Cât de plăcut a fost pen-tru rămășița care scăpase de furia distrugătoare a focului și a sabiei să i se îngăduie să vadă zorii zilei aceleia pe care o prezi-sese Huss“ (Wylie, f.7, cap.19).

Despărțirea lui Luther de Roma

In fruntea acelor care au fost chemați să conducă biserica din întunericul papalității la lumina unei credințe mai curate, a stat Martin Luther. Zelos, aprins și devotat, necunoscând altă temere decât temerea de Dumnezeu și nerecunoscând nici o altă temelie pentru credința religioasă decât Sfintele Scripturi, Luther a fost omul timpului lui; prin el Dumnezeu a adus la îndeplinire o lucrare mare pentru reformarea bisericii și pentru luminarea lumii.

Asemenea primilor vestitori ai Evangheliei, Luther s-a ridicat din rândurile sărăcimii. Primii lui ani au fost petrecuți într-un cămin umil de țărani germani. Prin truda zilnică de miner, tatăl său a câștigat mijloacele necesare pentru educația sa. Intenționa să-l facă jurist; dar Dumnezeu avea de scop să-l facă ziditor în templul cel mare care se înălța încet peste veacuri. Asprimea, lipsurile și o disciplină severă au fost școala în care înțelepciunea infinită l-a pregătit pe Luther pentru misiunea cea importantă a vieții lui.

Tatăl lui Luther era un bărbat cu o inteligență puternică și activă și cu o mare forță în caracter, cinstit, hotărât și deschis. Era devotat convingerilor sale față de datorie, oricare ar fi fost consecințele. Bunul lui simț sănătos l-a făcut să privească sistemul

monastic cu neîncredere. A fost foarte nemulțumit atunci când Luther, fără consimțământul său, a intrat într-o mănăstire. A trebuit să treacă doi ani ca tatăl să se împace cu fiul, și chiar și atunci convingerile i-au rămas aceleași.

Părinții lui Luther manifestau mare grijă pentru educarea și instruirea copiilor. Ei se străduiau să-i instruiască în cunoașterea de Dumnezeu și în prcticarea virtuților creștine. Rugăciunile tatălui se înălțau adesea către ceruri în auzul fiului lui, ca acest copil să-și amintească de numele Domnului și într-o zi să ajute la înaintarea adevărului Său. Orice posibilitate de cultură intelectuală sau morală, de care viața lor de trudă le îngăduia să se bucure, era imediat folosită de acești părinți. Eforturile lor erau sincere și stăruitoare pentru a-și pregăti copiii pentru o viață de evlavie și folosință. Cu hotărârea lor și cu puterea caracterului lor, uneori exercitau o severitate prea mare; dar viitorul reformator, deși era conștient că în unele privințe erau greșiți, găsea totuși că disciplina lor trebuia mai degrabă aprobată decât osândită.

La școala în care a fost trimis la o vârstă destul de fragedă, Luther a fost tratat cu asprime și chiar cu violență. Atât de mare era sărăcia părinților săi, încât pentru a merge de acasă la școală într-un oraș, a fost obligat pentru un timp să-și câștige pâinea cântând din poartă în poartă și deseori suferea de foame. Ideile întunecate și superstițioase cu privire la religia care era atunci în circulație îl umpleau de teamă. Se culca seara cu o inimă amărâtă, privind cutremurat la un viitor întunecat, și era într-o groază continuă la gândul că Dumnezeu ar fi un judecător aspru, necruțător, un tiran crud și nu un tată ceresc plin de bunătate.

Cu toate că dezamăgirile erau mari și multe, Luther înainta totuși spre ținta înaltă a desăvârșirii intelectuale și morale care-l însuflețea. El înseta după cunoștință, iar caracterul său stăruitor și practic l-a condus să dorească ceea ce era statornic și folositor și nu ce era superficial.

Atunci când la vârsta de 18 ani a intrat la universitatea din Erfurt, situația lui era mai favorabilă, iar perspectivele mai

strălucitoare decât în anii de mai înainte. Părinții lui, obținând o stare materială mai bună prin economie și hărnicie, erau acum în stare să-i dea tot ajutorul de care avea nevoie. În același timp, influența prietenilor serioși a ameliorat efectele întunecate ale educației lui anterioare. S-a apucat de studiul celor mai buni autori, acumulând cu sânguință cele mai înalte gânduri ale lor și însușindu-și înțelepciunea înțelepților. Chiar și sub aspra disciplină a îndrumătorilor lui de la început, promitea de timpuriu că se va distinge și, sub influențe favorabile, mintea i s-a dezvoltat repede. O memorie ageră, o imaginație vie, o gândire logică și puternică și o muncă neobosită l-au așezat în scurtă vreme în primele rânduri printre tovarășii lui. Disciplina lui intelectuală i-a maturizat înțelegerea, dând naștere unei activități mintale și unei ascuțimi de înțelegere care l-au pregătit pentru luptele vieții.

Teama de Dumnezeu domina inima lui Luther, făcându-l în stare să mențină fermitatea scopului și conducându-l la o adâncă umilință înaintea lui Dumnezeu. Avea un simț înăscut al dependenței de ajutorul divin și începea totdeauna ziua cu rugăciune, în timp ce sufletul i se înălța continuu în ceruri pentru călăuzire și sprijin. „O rugăciune bună, zicea el, înseamnă mai mult decât jumătate din studiu“ (D'Aubigné, b.2, cap.2).

Într-o zi, pe când cerceta din biblioteca universității, Luther a descoperit o Biblie latină. O astfel de carte nu mai văzuse niciodată. Nu știa nici măcar de existența ei. Auzise părți din Evangheliile și din Epistole, care erau citite poporului în slujbele religioase publice, și socotise că acelea formau toată Biblia. Acum, pentru prima oară vedea Cuvântul lui Dumnezeu întreg. Plin de teamă și uimire, s-a îndreptat spre paginile ei sfinte; cu inima care-i bătea mai tare și mai repede citea cuvintele vieții, oprindu-se din când în când pentru a exclama: „O, dacă mi-ar da Dumnezeu o carte ca aceasta!“ (idem, b.2, cap.2). Îngerii cerului erau lângă el și raze de lumină de la tronul lui Dumnezeu descopereau înțelegerii lui comorile adevărului. Totdeauna se te-

musă să mânia pe Dumnezeu, dar acum o convingere adâncă a stării lui de păcat a pus stăpânire pe el ca niciodată mai înainte.

Dorința sinceră de a fi liberat de păcat și de a găsi pace cu Dumnezeu l-a determinat în cele din urmă să intre într-o mănăstire și să se consacre unei vieți de călugărie. Aici i s-a cerut să îndeplinească muncile cele mai umile și să cerșească din casă în casă. Era la o vârstă când respectul și aprecierea sunt dorite cu sete, iar aceste îndatoriri de slugă îi ucideau până în adâncul sufletului simțămintele lui naturale; a suferit însă cu răbdare toată această umilință, crezând că era necesară din cauza păcatelor lui.

Orice clipă pe care o putea sustrage de la datoriile zilnice o folosea în pustiu, lipsindu-se de somn și plângându-se chiar și de timpul petrecut cu mesele lui sărace. Mai presus de toate se desfăta în studiul Cuvântului lui Dumnezeu. Descoperise o Biblie legată cu lanț de peretele mănăstirii și adesea putea fi găsit acolo. Pe măsură ce i se adâncea convingerea despre păcat, căuta prin propriile sale fapte să găsească iertare și pace. Ducea viața cea mai severă, încercând prin posturi, priveghiuri și biciuiri să supună relele naturii lui, în care viața de mănăstire nu-i adusese nici o ușurare. Nu se dădea înapoi de la nici o jertfă prin care ar fi putut ajunge la acea curăție de inimă care să-l facă în stare să fie primit înaintea lui Dumnezeu. „Am fost în adevăr un călugăr pios, spunea el mai târziu, și am urmat rânduielile ordinului meu cu mai multă strictețe decât pot să exprim. Dacă vreun călugăr ar fi câștigat cerul prin practicile călugărești, sunt sigur că eu aș fi fost îndreptățit la aceasta... Dacă aș mai fi continuat așa, mi-aș fi dus chinurile până la moarte“ (idem, b.2, cap.3). Ca urmare a acestei discipline dureroase, și-a pierdut puterea și a suferit crize de epuizare, de pe urma cărora nu și-a mai revenit pe deplin niciodată. A ajuns în cele din urmă în pragul deznădejzii.

Când Luther socotea că totul este pierdut, Dumnezeu i-a ridicat un prieten și un ajutor. Piosul Staupitz a luminat înțelegerea

lui Luther pentru Cuvântul lui Dumnezeu și l-a îndemnat să privească dincolo de sine, să înceteze a contempla pedeapsa veșnică pentru călcarea Legii lui Dumnezeu și să privească la Isus, Mântuitorul lui iertător de păcate. „În loc să te chinuiești cu privire la păcatele tale, aruncă-te în brațele Mântuitorului. Încrede-te în El, în neprihănirea vieții Lui, în ispășirea prin moartea Lui. Ascultă pe Fiul lui Dumnezeu... El S-a făcut om ca să-ți dea asigurarea favoarei divine“. „Iubește-L pe el care te-a iubit întâi“ (idem, b.2, cap. 4). Astfel i-a vorbit acel sol al milei. Cuvintele lui au făcut o impresie adâncă asupra minții lui Luther. După multe lupte cu rătăcirile pe care le cultivase multă vreme, a ajuns în stare să înțeleagă adevărul, iar pacea a venit peste sufletul lui tulburat.

Luther a fost hirotonit ca preot și a fost chemat de la mănăstire ca profesor la universitatea din Wittenberg. Aici s-a dedicat studiului Scripturilor în limbile originale. A început să prezinte subiecte din Biblie. Cartea Psalmilor, Evangheliile și Epistolele erau deschise înțelegerii mulțimilor ce ascultau cu încântare. Staupitz, prietenul și superiorul lui, l-a îndemnat să se urce la amvon și să predice Cuvântul lui Dumnezeu. Luther a ezitat, simțindu-se nevrednic să vorbească poporului în locul lui Hristos. Numai după o luptă îndelungată s-a supus propunerilor prietenilor. Era puternic în Scripturi și harul lui Dumnezeu era peste el. Elocința lui i-a cucerit pe ascultători, claritatea și puterea cu care prezenta adevărul le convingea mintea, iar zelul lui le mișca inimile.

Luther era încă un fiu devotat al bisericii papale și n-avea nici măcar un gând că ar ajunge vreodată altfel. Dumnezeu, în providența Sa, l-a condus să viziteze Roma. A făcut călătoria pe jos, găzduind la mănăstiri în drumul lui. La o mănăstire din Italia s-a umplut de uimire la vederea bogăției, luxului și măreției de acolo. Înzestrați cu venituri princiare, călugării locuiau în apartamente splendide, îmbrăcați în robe bogate și foarte costisitoare și hrăniți la mese fastuoase. Mintea i s-a încurcat.

În cele din urmă a zărit în depărtare cetatea așezată pe cele șapte coline. Atunci, cu o emoție profundă s-a aruncat la pământ, exclamând: „Sfântă Romă, te salut!“ (idem, b.2, cap.6). A intrat în oraș, a vizitat bisericile, a ascultat nenumăratele istorisiri relatate de preoți și călugări și a dus la îndeplinire toate ceremoniile care erau cerute. Peste tot privea scene care-l umpleau de uimire și dezgust. A văzut că nelegiuirea se găsea la toate nivelurile clerului. A auzit glume necuviincioase din gura prelaților și s-a umplut de dezgust la vederea necuviinței lor îngrozitoare, chiar și în timpul slujbei. Amestecându-se printre călugări și ceilalți oameni, a întâlnit depravare și risipă. Oriunde se întorcea, în locul sfințeniei găsea pângărire. „Nimeni nu-și poate închipui, scria el, câte păcate și fapte scandaloase sunt înfăptuite la Roma; trebuie văzute și auzite pentru a fi crezute. De aceea se și spune de obicei: 'Dacă există un iad, atunci Roma este clădită pe el, ea este un abis din care ies tot felul de păcate'“ (id. b.2, c.6). Printr-o hotărâre recentă, papa făgăduise o indulgență tuturor acelor care vor fi urcat pe genunchi „scara lui Pilat“, pe care se spunea că a coborât Mântuitorul nostru atunci când a părăsit sala de judecată a romanilor și care fusese adusă în mod miraculos de la Ierusalim la Roma. Într-o zi, Luther urca cu evlavie aceste trepte, când deodată păru că aude un glas ca un tunet care i-a zis: „Cel neprihănit va trăi prin credință“ (Rom. 1,17). A sărit în picioare și s-a grăbit să părăsească acel loc de rușine și dezgust. Textul acesta nu și-a pierdut niciodată influența asupra sufletului lui. De la data aceea a văzut mai clar decât oricând înainte greșeala de a te încrede în faptele omenești pentru mântuire, cât și nevoia de credință continuă în meritele lui Hristos. Ochii îi fuseseră deschiși și nu aveau să mai fie închiși niciodată față de amăgirile papalității. Când și-a întors fața de la Roma, el s-a întors și cu inima de la ea, iar de la data aceea despărțirea s-a mărit până când a rupt toate legăturile cu biserica papală.

După reîntoarcerea de la Roma, Luther a primit din partea Universității din Wittenberg gradul de doctor în teologie. Acum

avea libertatea de a se consacra, ca niciodată mai înainte, studiului Scripturilor pe care le iubea. El a făcut un vot solemn să studieze cu grijă și să predice cu credincioșie Cuvântul lui Dumnezeu și nu părerile sau învățăturile papilor, în toate zilele vieții lui. Începând de acum, el nu era numai călugăr sau profesor, ci un sol autorizat al Bibliei. Fusesse chemat ca păstor, pentru a hrăni turma lui Dumnezeu care flămânzea și înseta după adevăr. Și astfel a declarat categoric că creștinii nu trebuie să primească alte învățături decât acelea care se întemeiază pe autoritatea Sfințelor Scripturi. Aceste cuvinte loveau chiar în temelia supremației papale. Ele cuprindeau principiul vital al Reformăi.

Luther a văzut primejdia de a înălța teoriile omenești mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. A atacat fără teamă necredința speculativă a scolasticilor și s-a împotrivit filozofiei și teologiei care avuseseră multă vreme o influență covârșitoare asupra oamenilor. A denunțat asemenea studii ca fiind nu numai fără valoare, dar și distrugătoare și a căutat să întoarcă mințile ascultătorilor de la sofisticările filozofilor și ale teologilor la adevărurile veșnice susținute de profeți și apostoli.

Prețioasă era solia pe care el o aducea mulțimilor dornice de a auzi cuvintele lui. Niciodată mai înainte nu ajunseseră la auzul lor învățături ca acestea. Vestea cea bună a iubirii unui Mântuitor, asigurarea iertării și a păcii prin sângele Său ispășitor aduceau bucurie în inimile lor și inspirau în rândurile lor o nădejde nepieritoare. La Wittenberg se aprinsese o lumină, ale cărei raze aveau să se întindă până la cele mai îndepărtate părți ale pământului și care urma să crească în strălucire până la încheierea vremii.

Dar lumina și întunericul nu pot sta împreună. Între adevăr și rătăcire este o luptă necontenită. A susține și a apăra pe una înseamnă a ataca și a lepăda pe cealaltă. Însuși Mântuitorul nostru a declarat: „N-am venit să aduc pacea ci sabia“ (Matei 10,34). Luther spunea la câțiva ani după începutul Reformei: „Dumnezeu

nu numai că mă conduce, El mă împinge înainte. El îmi poartă de grijă și nu eu sunt stăpânul meu. Doresc să trăiesc în liniște, dar sunt aruncat în mijlocul frământărilor și revoluțiilor“ (D'Aubigné, b.5, cap.2). Acum era gata să se arunce în luptă.

Biserica romană făcuse negoț cu harul lui Dumnezeu. Mesele schimbătorilor de bani (Matei 21, 12) erau așezate lângă altarele ei și atmosfera răsună de strigătele vânzătorilor și ale cumpărătorilor. Sub pretextul strângerii de fonduri pentru clădirea bisericii Sf.Petru din Roma, au fost oferite spre vânzare în văzul lumii indulgențe pentru păcat, garantate de autoritatea papei. Urma să fie ridicat un templu pentru închinarea la adevăratul Dumnezeu, cu prețul crimei - piatra din capul unghiului fiind pusă cu plata nelegiurii! Dar chiar mijloacele adoptate pentru înălțarea Romei au provocat o lovitură de moarte pentru puterea și măreția ei. Aceasta a ridicat cel mai hotărât și cel mai eficient adversar al papalității și a mișcat coroana întreită de pe capul pontifului.

Delegatul însărcinat să supravegheze vânzarea indulgențelor în Germania, pe nume Tetzel, fusese condamnat pentru cele mai josnice fapte împotriva societății și împotriva Legii lui Dumnezeu; dar scăpând de pedeapsa pentru crimele lui, a fost folosit pentru a împlini planurile mercantile și fără scrupule ale papei. Cu mare îndrăzneală, el repeta cele mai vădite rătăcirii și relata povești miraculoase pentru a înșela un popor ignorant, credul și superstițios. Dacă ar fi avut Cuvântul lui Dumnezeu, n-ar fi fost amăgiți în felul acesta. Biblia fusese ascunsă de ei pentru ca să-i țină sub stăpânirea papei, cu scopul de a crește puterea și bogăția conducătorului ei ambițios (vezi John C.L.Gieseler, A compendium of History, p.4, sec.I, par.5).

Când Tetzel intra într-un oraș, un sol mergea înaintea lui anunțând: „Harul lui Dumnezeu și al sfântului părinte este la porțile voastre“ (D'Aubigné, b.3, cap.1). Iar poporul saluta aceste pretenții hulitoare ca și când Însuși Dumnezeu ar fi coborât din ceruri la ei. Această negustorie infamă a fost instalată în biserică

și Tetzl, urcând la amvon, ridica în slăvi indulgențele ca fiind cel mai prețios dar al lui Dumnezeu. El declara că, „în virtutea certificatelor sale de iertare, toate păcatele pe care cumpărătorul ar fi dorit să le facă după aceea aveau să fie iertate și nici pocăința nu mai era necesară“ (idem, b.3, cap.1). Mai mult decât atât, el îi asigura pe ascultători că indulgențele aveau putere să mântuiască nu numai pe cei vii, ci și pe cei morți; că chiar în clipa când banii sunau în cutia lui, sufletul în favoarea căruia fusese plătit scăpa din purgatoriu și-și lua zborul spre ceruri (vezi K.R.Hagenbach, *History of the Reformation*, vol.1, p.96).

Când Simon magul s-a oferit să cumpere de la apostoli puterea de a face minuni, Petru i-a răspuns: „Banii tăi să piară împreună cu tine, pentru că ai crezut că darul lui Dumnezeu s-ar putea cumpăra cu bani!“ (Fapte 8,20). Însă oferta lui Tetzl era primită cu grabă de miile de naivi. Aurul și argintul curgeau în tezaurul lui. O mântuire care putea fi cumpărată cu bani era mai ușor de câștigat decât aceea care cerea pocăință, credință și luptă stăruitoare pentru a birui păcatul (vezi notele suplimentare).

Împotriva învățaturii despre indulgențe se ridicară mulți bărbați de cultură și evlavioși din însăși biserica romană și erau mulți din aceia care nu credeau în niște pretenții care erau în contradicție atât cu rațiunea, cât și cu revelația. Dar nici un prelat nu îndrăznea să ridice glasul împotriva acestui comerț nelegiuit; totuși mințile oamenilor se tulburau, se agitau și mulți întrebau cu sinceritate dacă Dumnezeu nu trebuia să lucreze în vreun fel la curățirea bisericii sale.

Luther, deși era încă un foarte zelos partizan al papei, fu umplut de oroare față de pretențiile nelegiuite ale vânzătorului de indulgențe. Mulți dintre enoriașii săi cumpăraseră astfel de certificate de iertare și au început să vină la duhovnicul lor, mărturisindu-și diferitele lor păcate și așteptând iertarea, nu pentru că se pocăiseră și doreau o schimbare, ci pe temeiul indulgenței. Luther le-a refuzat iertarea și i-a avertizat că, dacă nu se pocăiesc

și nu-și schimbă viața, vor pieri în păcatele lor. Intrați într-o mare încurcătură, s-au dus la Tetzl cu plângerea că duhovnicul le-a refuzat indulgențele, în timp ce alții au cerut cu îndrăzneală să li se restituie banii. Călugărul s-a umplut de mânie; a rostit cele mai groaznice blesteme, a pus să fie aprinse focuri în piețele publice și a declarat că „primise o poruncă expresă de la papa să ardă pe toți ereticii care ar îndrăzni să se împotrivescă sfintelor lor indulgențe“ (D'Aubigné, b.3, cap.4).

Acum Luther a intrat cu îndrăzneală în lucrarea lui de apărător al adevărului. Glasul lui a fost auzit de la amvon într-o avertizare solemnă și stăruitoare. El a descoperit înaintea poporului caracterul ofensator al păcatului și i-a învățat că este imposibil pentru om ca prin propriile lui fapte să-și ușureze vinovăția sau să scape de pedeapsă. Nimic altceva decât pocăința înaintea lui Dumnezeu și credința în Hristos îl pot mântui pe păcătos. Harul lui Hristos nu poate fi cumpărat; el este un dar. I-a sfătuit pe oameni să nu cumpere indulgențe, ci să privească în credință la Răscumpărătorul răstignit. Le-a povestit experiența lui chinuitoare, când a căutat zadarnic prin umilințe și penitențe să obțină mântuirea, și i-a asigurat pe ascultători că a găsit pacea și bucuria numai întorcându-și privirile de la el și privind prin credință la Hristos.

Deoarece Tetzl continua cu negoțul și cu pretențiile sale nelegiuite, Luther s-a hotărât să protesteze mai energic împotriva acestor abuzuri strigătoare la cer. Curând i s-a prezentat ocazia. Biserica de la castelul din Wittenberg avea multe moaște: care, la anumite sărbători, erau expuse înaintea poporului, oferindu-se o iertare deplină a păcatelor tuturor acelor care vizitau biserica și făceau spovedanie. Ca urmare, în acele zile oamenii se îngrămădeau acolo în mare număr. Una dintre cele mai importante ocazii, Sărbătoarea tuturor sfinților, se apropia. Cu o zi înainte, Luther, unindu-se cu mulțimea care se îndrepta spre biserică, a prins pe ușă o listă care conținea 95 de teze împotriva învățăturii cu privire la indulgențe. S-a declarat gata să le

susțină a doua zi la universitate, împotriva tuturor acelora care ar fi dorit să le atace.

Tezele au atras atenția generală. Ele erau citite, recitite și repetate în toate părțile. La universitate și în întregul oraș s-a produs o mare agitație. Prin aceste teze se arăta că puterea de a garanta iertarea păcatelor și îndepărtarea pedepsei n-a fost niciodată încredințată papei și nici unui alt om. Și că întreg planul acesta era o înșelătorie - un vicleșug pentru a storce bani profitând de superstițiile oamenilor - un plan al Satanei de a distruge sufletele tuturor acelora care se încredeau în pretențiile lui mincinoase. De asemenea, se arăta clar că Evanghelia lui Hristos este cea mai prețioasă comoară a bisericii și că harul lui Dumnezeu, descoperit în ea, este revărsat fără plată peste toți aceia care-l caută prin pocăință și credință.

Tezele lui Luther provocau la discuție, dar nimeni n-a îndrăznit să primească provocarea. Problemele pe care el le-a ridicat s-au răspândit în câteva zile prin toată Germania și în câteva săptămâni au făcut ocolul întregii creștinătăți. Mulți catolici devotați, care văzuseră și deplânseseră nelegiuirea care domnea în biserică, dar care nu știuseră să oprească înaintarea ei, citeau propunerile cu mare bucurie, recunoscând în ele glasul lui Dumnezeu. Ei simțeau că Dumnezeu puseșe mâna să oprească valul copleșitor de stricăciune care izvora din scaunul Romei. Prinți și magistrați se bucurau în ascuns că urma să se pună un control asupra acestei puteri arogante care nega dreptul de a protesta împotriva hotărârilor ei.

Dar mulțimile iubitoare de păcat și superstițioase se îngrozeau când înșelăciunile care le linișțiseră temerile erau demascate. Ecclesiastici, întrerupți în lucrarea lor de a încuviința crima, văzându-și primejduite câștigurile, erau plini de mânie și s-au unit să-și susțină pretențiile. Unii îl acuzau că lucrează pripit și cu patimă. Alții îl acuzau de încumetare, declarând că nu era condus de Dumnezeu, ci lucra din mândrie și din exces de zel. „Cine nu știe, răspundea el, că un om rareori susține o idee

nouă fără să aibă aparențe de mândrie și fără să fie acuzat că dă naștere la certuri? De ce au fost dați morții Hristos și toți martirii? Deoarece ei păreau a fi niște disprețuitori mândri ai înțelepciunii timpului lor și pentru că aduceau noutăți fără ca mai întâi să primească sfatul învățăturilor și părerilor vechi“.

Apoi susținea: „Tot ce fac eu nu va fi îndeplinit prin înțelepciune omenească, ci prin sfatul lui Dumnezeu. Dacă lucrarea aceasta este de la Dumnezeu, cine o va putea opri? Dar dacă nu, atunci cine o poate face să meargă înainte? Nu voia mea, nici a lor, și nici a noastră să se facă; ci voia Ta, Sfinte Tată, care ești în ceruri“ (Idem, b.3, cap.6).

Cu toate că Luther fusese mânat de Duhul lui Dumnezeu să-și înceapă lucrarea, nu urma să o ducă mai departe fără lupte grele. Reproșurile vrăjmașilor lui, prezentările denaturate ale planurilor lui și insinuările lor nedrepte și răutăcioase cu privire la caracterul și motivele lui au năvălit peste el ca un șuvoi copleșitor; și n-au rămas fără efect. El avusese încredere că fruntașii poporului, atât din biserică, cât și din școli, se vor uni bucuroși cu el în eforturi pentru reformă. Cuvintele de încurajare din partea celor din poziții înalte îl inspiraseră cu bucurie și nădejde. El văzuse deja în mod vizionar o zi mai strălucitoare pentru biserică apărând la orizont. Dar încurajarea se schimbase în reproș și condamnare. Mulți demnitari, atât ai statului, cât și ai bisericii, erau lămurii cu privire la adevărul acestor teze; dar au văzut îndată că primirea acestor adevăruri va fi însoțită de schimbări mari. A lumina și a reforma pe oameni însemna în realitate subminarea autorității Romei, a opri mii de șuvoaie care acum curgeau în tezaurul ei, și în felul acesta reducerea extravagantei și luxului conducătorilor papali. Mai mult decât atât, a învăța pe oameni să gândească și să acționeze ca ființe responsabile, privind numai la Hristos pentru mântuire, ar fi însemnat prăbușirea scaunului pontifical și în cele din urmă distrugerea autorității lor. Pentru motivul acesta ei au refuzat cunoașterea oferită de Dumnezeu și s-au așezat împotriva lui

Hristos și a adevărului prin împotrivire față de omul pe care El îl trimisese să-i lumineze.

Luther se cutremura atunci când privea la sine - un singur om împotriva celor mai puternice forțe ale lumii. Uneori se îndoia dacă fusese în adevăr condus de Dumnezeu pentru a se ridica împotriva autorității bisericii. „Cine am fost eu, scria el, să mă împotrivesc maiestății papei înaintea căruia... regii pământului și toată lumea tremură?... Nimeni nu știe ce a suferit inima mea în acești doi ani de început și în ce mâhnire, pot spune, în ce descurajare m-am afundat“ (idem, b.3, cap.6). Dar n-a fost lăsat să fie doborât de descurajare. Atunci când sprijinul omenesc slăbea, privea numai la Dumnezeu și înțelegea că poate fi călăuzit în siguranță desăvârșită de acel braț atotputernic.

Luther scria către un prieten al Reformei: „Nu putem ajunge la înțelegerea Scripturilor doar prin studiu sau prin inteligență. Prima datorie este să începi cu rugăciune. Roagă pe Dumnezeu să-ți acorde marele Său har, înțelegerea adevărată a Cuvântului Său. Nu există alt interpret al Cuvântului lui Dumnezeu decât Autorul acestui Cuvânt, așa cum El Însuși a spus: 'Toți vor fi învățați de Dumnezeu'. Nu nădărdui nimic prin străduințele tale, prin înțelegerea ta; încrede-te numai în Dumnezeu și în influența Duhului Său. Crede aceasta pe temeiul cuvântului unui om care a făcut experiență“ (idem, b.3, cap.7). Iată o lecție de o importanță vitală pentru aceia care simt că Dumnezeu i-a chemat să prezinte altora adevărurile solemne pentru timpul acesta. Aceste adevăruri vor trezi vrăjmașia Satanei și a oamenilor cărora le plac poveștile pe care el le-a inventat. În lupta cu puterile răului, este nevoie de ceva mai mult decât puterea intelectuală și înțelepciunea omenească.

Când vrăjmașii apelau la obicei și la tradiție sau la susținerile și autoritățile papei, Luther îi întâmpina cu Biblia și numai cu Biblia. Acolo se găseau argumentele cărora ei nu le puteau răspunde; de aceea robii formalismului și superstiției îi cereau

viața, așa cum iudeii ceruseră sângele lui Hristos. „Este un eretic, strigau zeloșii romani. A-l îngădui să mai trăiască chiar și numai un ceas însemnează înaltă trădare împotriva bisericii. Să fie înălțat imediat un eșafod pentru el“ (idem, b.3, cap.9). Dar Luther n-a căzut pradă furiei lor. Dumnezeu avea pentru el o lucrare de îndeplinit, iar îngerii cerului au fost trimiși să-l ocrotească. Mulți însă, care primiseră de la Luther lumina cea prețioasă, au devenit obiectul mâniei Satanei și pentru cauza adevărului au suferit fără teamă chinul și moartea.

Învățăturile lui Luther au atras atenția minților luminate din toată Germania. Din predicile și din scrierile lui izvorau raze de lumină care trezeau și iluminau mii de oameni. O credință vie lua locul formalismului mort în care îi ținuse biserica timp îndelungat. Oamenii își pierdeau în fiecare zi încrederea în superstițiile romanismului. Barierele prejudecății erau îndepărtate. Cuvântul lui Dumnezeu, prin care Luther măsura orice învățătură și orice pretenție, era ca o sabie cu două tăișuri, croindu-și drum spre inimile oamenilor. Peste tot se vedea o trezire a dorinței după creștere spirituală. Pretutindeni era o așa foame și sete după neprihănire care nu mai fuseseră cunoscute de veacuri. Ochii oamenilor, atâta vreme îndreptați către riturile omenești și către mijlocitori pământești, se îndreptau acum în pocăință și credință către Hristos și către El răstignit.

Interesul larg răspândit a făcut să crească și mai mult temerile autorităților papale. Luther a primit somația să compară la Roma pentru a răspunde acuzației de erezie. Porunca a umplut pe prieteni de groază. Cunoșteau destul de bine primejdia care-l amenința în cetatea aceea stricată, care era deja îmbătată de sângele martirilor lui Isus. Ei au protestat împotriva mergerii lui la Roma și au cerut să fie cercetat în Germania.

În cele din urmă a fost făcut acest aranjament și trimisul papei a fost delegat să asculte cazul. În instrucțiunile comunicate de pontif acestui delegat, se declara că Luther fusese deja declarat eretic. De aceea, trimisul era însărcinat „să-l urmărească și

să-l constrângă fără amânare“ Dacă va rămâne statornic și trimisul nu va putea câștiga stăpânire asupra persoanei lui, era înputernicit să-l proscie în orice parte a Germaniei; să-l izgonească, să-l blesteme și să excomunic pe toți aceia care i se alătură“ (idem, b.4, cap.2). Și, mai departe, papa a dat directive trimisului său să dezrădăcineze cu totul erezia cea otrăvitoare, să excomunic pe toți, din orice demnitate a bisericii sau statului, cu excepția împăratului, care nu vor demasca pe Luther și pe sprijinatorii lui și nu-i vor preda răzbunării Romei.

Aici se descoperi adevăratul spirit al papalității. Nici o urmă de principiu creștin sau cel puțin de dreptate nu se vedea în tot acest document. Luther se găsea la o mare depărtare de Roma și nu avusese ocazia să explice sau să-și apere poziția; cu toate acestea, înainte ca situația lui să fi fost cercetată, a și fost declarat ca eretic și în aceeași zi avertizat, acuzat, judecat și condamnat și toate acestea au fost îndeplinite de cel care se pretindea a fi sfântul părinte, singura autoritate supremă și infailibilă în biserică sau stat!

În vremea aceasta, când Luther avea atât de mare nevoie de împreună simțire și sfatul unui prieten adevărat, providența lui Dumnezeu i-a trimis pe Melanchton la Wittemberg. Tânăr, modest și ales în maniere, judecata sănătoasă a lui Melanchton, cunoștințele lui vaste și o elocință care câștiga, unite cu curăția și cinstea caracterului lui, au câștigat admirația și respectul general. Strălucirea talentelor sale nu era totuși mai presus de amabilitatea lui. În scurtă vreme a devenit un ucenic al Evangheliei și prietenul cel mai de încredere și susținătorul lui cel mai de valoare; amabilitatea, prevederea și precizia acestuia slujeau ca o completare la curajul și energia lui Luther. Unirea lor în lucrare a dat putere Reformei și a fost un izvor de mare încurajare pentru Luther.

Orașul Augsburg fusese stabilit ca loc al cercetării și reformatorul a pornit să străbată drumul pe jos până acolo. Temeri serioase erau exprimate pentru el. Se trimiteau amenințări pe

față că va fi descoperit și ucis pe cale, iar prietenii l-au rugat să nu se expună. Ei au stăruit de el să părăsească Wittenbergul pentru o vreme și să-și găsească siguranța la locul în care îl așezase Dumnezeu. El trebuia să continue a susține adevărul cu credincioșie, în ciuda furtunilor care-l loveau. Vorbirea lui era: „Sunt ca Ieremia, un om care provoacă luptă și ceartă; dar cu cât cresc amenințările, cu atât mi se mărește bucuria... Ei mi-au distrus deja onoarea și numele cel bun; mai rămâne un singur lucru: trupul meu slăbănogit. Să-l ia! Îmi vor scurta viața în felul acesta, cu câteva ceasuri. Dar cât privește sufletul meu, ei nu mi-l pot lua. Acela care dorește să predice cuvântul lui Hristos în lume trebuie să se aștepte la moarte în orice clipă” (idem, b.4, cap. 4).

Vestea sosirii lui Luther la Augsburg a dat o mare stisfație legatului papal. Ereticul turbulent, care atrăsese atenția lumii întregi, părea a fi acum în puterea Romei și legatul se hotărâse să nu-i scape. Reformatorul nu-și asigurase un bilet de liberă trecere. Prietenii au stăruit ca el să nu apară înaintea legatului fără așa ceva și și-au luat sarcina să i-l procure de la împărat. Legatul intenționa să-l constrângă pe Luther, dacă era posibil, să retrac-teze sau, dacă nu reușea, să-l ducă la Roma pentru a împărtăși soarta lui Huss și a lui Ieronim. De aceea, prin agenți a încercat să-l facă pe Luther să apară fără bilet de liberă trecere, încrezându-se în mila lui. Reformatorul a refuzat categoric să facă acest lucru. Până când n-a primit documentul care-i garanta ocrotirea împăratului, n-a apărut în fața ambasadorului papal.

În mod diplomatic, romaniștii au hotărât să încerce să-l câștige pe Luther printr-o aparentă amabilitate. Legatul, în întrevederile cu el manifesta o caldă prietenie. A cerut însă ca Luther să se supună necondiționat autorității bisericii și să renunțe la toate punctele fără argumentare sau discuție. El nu apreciasse corect caracterul omului cu care avea de a face. În răspunsul lui, Luther și-a exprimat aprecierea față de biserică,

dorința lui după adevăr, dispoziția de a răspunde tuturor obiecțiunilor față de ceea ce învățase și de a supune învățăturile lui hotărârilor unor mari universități. Dar, în același timp, a protestat împotriva procedurii cardinalului de a-i cere să retracteze fără să-i fi dovedit vreo greșală.

Singurul răspuns a fost: „Retractează, retractează!“ Reformatul a arătat că poziția lui era susținută de Scripturi și a declarat cu hotărâre că nu renunță la adevăr. Legatul, nefiind în stare să răspundă argumentelor lui Luther, l-a năpădit cu o furtună de acuzații, batjocuri și lingușiri, întărite cu citate din tradiție și din declarațiile patristice, nepermițându-i nici o ocazie să vorbească. Văzând că întrevederea continuată în acest mod va fi inutilă, Luther a obținut în cele din urmă o îngăduință - nu fără opoziție - să-și prezinte răspunsul în scris.

„Făcând acest lucru, scria el unui prieten, cel acuzat are un dublu câștig: mai întâi, ceea ce este scris poate fi supus și judecării altora; în al doilea rând, este o ocazie mai bună de a acționa asupra temerilor, dacă nu chiar a conștiinței unui despot arogant și fanfaron, care altfel s-ar impune prin vorbirea lui abuzivă“ (Maryn, *The Life and Times of Luther*, p.271, 272).

La întrevederea următoare, Luther a prezentat o expunere clară, concisă și plină de vigoare a concepțiilor sale, susținută din abundență cu citate din Scriptură. După ce a citit-o cu voce tare, a înmănat documentul cardinalului care, însă, l-a aruncat cu dispreț, declarându-l a fi o grămadă de cuvinte goale și de citate fără însemnătate. Luther s-a ridicat și a întâmpinat pe înfumuratul prelat pe terenul lui - tradițiile și învățăturile bisericii - și i-a respins categoric susținerile.

Când prelatul a văzut că nu se poate răspunde raționamentelor lui Luther, și-a pierdut stăpânirea de sine și plin de mânie a strigat: „Retractează, dacă nu, te trimit la Roma ca să apari în fața judecătorilor însărcinați să ia cunoștință de cazul tău. Te voi excomunica pe tine, pe toți partizanii tăi și pe toți aceia care vreodată te vor sprijini și-i voi arunca afară din biserică“. Și în

cele din urmă a declarat pe un ton îngâmfat și plin de trufie: „Retractează sau nu te mai întorci acasă“ (D'Aubigné, London ed., b.4, cap.8).

Reformatorul s-a retras imediat împreună cu prietenii lui, declarând clar în felul acesta că nu se putea aștepta de la el nici o retractare. Cardinalul nu se așteptase la lucrul acesta. El își închipuise că prin violență îl putea înspăimânta pe Luther să se supună. Acum, rămas singur doar cu ajutoarele lui, privea când pe unul, când pe altul, plin de mânie de neașteptatul eșec al planurilor lui. Eforturile lui Luther cu această ocazie n-au rămas fără rezultate bune. Marea adunare prezentă a avut ocazia să-i compare pe cei doi bărbați și să-i judece după spiritul manifestat de ei, ca și după tăria și sinceritatea pozițiilor lor. Ce contrast izbitor! Reformatorul, un om simplu, umil și hotărât, stătea în puterea lui Dumnezeu, având adevărul de partea lui, iar reprezentantul papei, plin de sine, semeț, înfumurat și neînduplecat, nu avea nici un argument din Scripturi și cu toate acestea strigând cu vehemență: „Retractează, altfel vei fi trimis la Roma pentru pedeapsă“.

Cu toate că Luther își asigurase un bilet de liberă trecere, solii Romei căutau să-l prindă și să-l întemnițeze. Prietenii au stăruit de el, arătându-i că era inutil să-și prelungească rămânerea acolo. El urma să se întoarcă la Wittenberg fără întârziere, luând cele mai severe măsuri ca să-și ascundă intenția de a pleca. Ca urmare, a părăsit Augsburgul înainte de ivirea zorilor, călare, însoțit numai de o călăuză oferită de magistratul orașului. Cu multe măsuri de prevedere, în taină și-a făcut drum pe străzile întunecate și tăcute ale orașului. Dar dușmanii vigilenți și cruzi îi pregăteau pierzarea. Va scăpa oare din cursele pregătite pentru el? Erau momente de încordare și de rugăciune stăruitoare. A ajuns la o poartă mică în zidul orașului. I s-a deschis și împreună cu călăuza a trecut fără nici o piedică. Odată ieșiți și aflați în siguranță, fugarii și-au grăbit alergarea și înainte ca legatul să fi aflat ceva despre plecarea lui Luther, el era în

afara primejdiei de a fi ajuns de către urmăritori. Satana împreună cu trimișii lui au fost înfrânți. Omul pe care-l credeau în mâna lor fugise, scăpase ca o pasăre din cursa păsărarului.

La primirea acestei vești, legatul a fost surprins și plin de mânie. Se așteptase să primească o mare onoare pentru înțelepciunea și hotărârea lui în tratarea acestui tulburător al bisericii; dar nădejdea i-a fost dezamăgită. Și-a exprimat mânia într-o scrisoare către Frederic, electorul de Saxonia, acuzându-l vehement pe Luther și cerând ca Frederic însuși să trimită pe reformator la Roma sau să-l alunge din Saxonia.

În apărarea sa, Luther a cerut ca legatul papei să-i arate din Scripturi greșelile și a făgăduit în modul cel mai solemn că va renunța la învățăturile lui, dacă se va putea arăta că sunt în contradicție cu Cuvântul lui Dumnezeu. El și-a exprimat recunoștința față de Dumnezeu care-l socotise vrednic să sufere pentru o cauză atât de sfântă.

Prințul elector, deși avea puțină cunoștință despre învățăturile reformate, a fost profund impresionat de sinceritatea, puterea și claritatea cuvintelor lui Luther; și până când reformatorul urma să fie dovedit rătăcit, Frederic s-a hotărât să stea ca protector al lui. Ca răspuns la cererea legatului papal, el a scris: „Din moment ce dr. Martin a apărut înaintea voastră la Augsburg, ar trebui să fiți mulțumit. Nu ne-am așteptat că veți încerca să-l faceți să retracteze fără să-l fi convins de greșelile lui. Nici unul dintre oamenii învățați din principatul nostru nu mi-a adus la cunoștință că doctrina lui Martin este nelegiuită, anticreștină sau eretică.” Prințul a refuzat să-l trimită pe Luther la Roma sau să-l alunge din statele lui“ (D'Aubigné, b.4, cap.10).

Electorul vedea că există o decădere morală în societate. Era necesară o mare lucrare de reformă. Străduințele complicate și costisitoare pentru a opri și a pedepsi fărădelegile n-ar fi fost necesare dacă oamenii ar fi recunoscut și ar fi ascultat de cerințele lui Dumnezeu și de dictatul unei conștiințe luminate. El a văzut

că Luther lucra tocmai pentru asigurarea acestui obiectiv și în ascuns se bucura că în biserică se făcea simțită o influență mai bună.

El mai vedea și că, în calitatea sa de profesor la universitate, Luther avea un succes deosebit. Trecuse doar un an de când reformatorul își afișase tezele pe ușa bisericii castelului, și se vedea deja o mare scădere a numărului de pelerini care vizitau biserica la Sărbătoarea tuturor sfinților. Roma fusese mult lipsită de închinători și de daruri; dar locul lor era ocupat de o altă clasă, care veneau acum la Wittenberg nu ca pelerini să-i adore moaștele, ci ca studenți să umple sălile de cursuri. Scrierile lui Luther aprinseseră pretutindeni un interes nou față de Sfintele Scripturi, și nu numai din toate părțile Germaniei, dar și din alte țări, se strâneau studenți la universitate. Tineri, care veneau pentru prima oară să vadă Wittenbergul, „își ridicau mâinile spre cer și laudau pe Dumnezeu care a făcut ca lumina adevărului să strălucească din acest oraș, ca în timpurile de odinioară din Sion, și să se răspândească în țările cele mai îndepărtate“ (idem, b.4, cap.10).

Luther nu părăsise decât în parte rătăcirile catolicismului. Dar când făcea comparație între Scripturile sfinte și decretele și constituțiile papale, rămânea plin de uimire. „Citesc, scria el, decretele pontifilor și... nu știu dacă papa este însuși anticristul sau apostolul lui, atât de rău este reprezentat Hristos și răstignit în ele“ (idem, b.5, cap.1). Chiar acum, în aceste momente, Luther încă era un susținător al bisericii romane și nu avea nici un gând să se despartă vreodată de legătura cu ea.

Scrierile reformatorului și învățăturile lui se răspândeau pretutindeni în creștinătate. Lucrarea lui s-a răspândit în Elveția și în Olanda. Copii ale scrierilor lui și-au făcut drum în Franța și în Spania. În Anglia, învățăturile lui au fost primite ca fiind cuvântul vieții. În Belgia și în Italia de asemenea, adevărul era răspândit. Mii se trezeau din amorțeala de moarte la bucuria și nădejdea unei noi vieți de credință.

Roma se mânia din ce în ce mai mult din cauza atacurilor lui Luther, iar unii dintre adversarii săi cei mai fanatici, printre care chiar doctori la universitățile catolice, declarau că acela care va ucide pe călugărul răzvrătit va fi fără păcat. Într-o zi un străin, cu un pistol ascuns sub mantie, s-a apropiat de reformator și l-a întrebat de ce umblă singur. „Sunt în mâna lui Dumnezeu, i-a răspuns Luther. El este tăria mea și scutul meu. Ce poate să-mi facă omul?” (idem, b.6, cap.2). Auzind aceste cuvinte, străinul s-a întors palid și a luat-o la fugă ca din fața îngerilor cerului.

Roma era hotărâtă să-l distrugă pe Luther; dar Dumnezeu era în apărarea lui. Învățăturile lui erau auzite pretutindeni - în colibe ca și în mănăstiri - în casele nobililor, în universități și în palatele regilor, și oamenii de viță nobilă se ridicau din toate părțile să-i susțină eforturile (idem, b.6, cap.2).

Cam în vremea aceasta, Luther, citind lucrările lui Huss, a descoperit că adevărul cel mare al îndreptățirii prin credință, pe care el căuta să-l înalțe și să-l predice, fusese susținut de reformatorul Boemiei. „Toți au fost husiți, spunea Luther, Pavel, Augustin și chiar eu, fără să știm acest lucru!” „Cu siguranță că judecățile lui Dumnezeu vor veni peste lume, continua el, deoarece acum un veac I s-a predicat adevărul care a fost osândit și ars” (Wylie, b.6, cp.1).

Într-un apel adresat împăratului și nobilimii din Germania în favoarea reformei creștinătății, Luther scria cu privire la papa: „Este un lucru dezgustător să vezi pe omul care se pretinde a fi locțiitorul lui Hristos, desfășurând o astfel de măreție pe care nici un împărat nu o poate egala. Se aseamănă această ființă cu Isus cel sărac sau cu Petru cel umil? Ei spun că el este stăpânul lumii! Dar Hristos, al cărui vicar se laudă a fi, spunea: 'Împărăția Mea nu este din lumea aceasta'. Pot oare stăpânirile unui vicar să se întindă dincolo de acelea ale superiorului lui?” (D'Aubigné, b.6, cap.3).

Despre universități scria în felul următor: „Tare mi-e teamă că universitățile se vor dovedi a fi porțile cele mari ale iadului, dacă nu se lucrează cu stăruință să se explice Sfintele Scripturi, pe care să le întipărească în inimile tineretului. Nu sfătuiesc pe nimeni să-și dea copilul acolo unde Scripturile nu au un loc suprem. Orice instituție în care oamenii nu se ocupă intens de Cuvântul lui Dumnezeu devine coruptă“ (idem, b.6, cap.3).

Acest apel a circulat cu repeziciune în toată Germania și a exercitat o influență puternică asupra oamenilor. Întreaga națiune a fost trezită și mulțimile s-au adunat în jurul steagului Reformațiunii. Împotrivitorii lui Luther, arzând de dorința de război, au stăruit de papa să ia măsuri energice împotriva lui. S-a hotărât ca învățăturile lui să fie imediat condamnate. Au fost acordate reformatului și adepților lui 60 de zile, după care, dacă nu-și retrăgeau părerile, trebuia să fie excomunicați.

Aceasta a fost pentru Reformațiune o criză teribilă. Timp de veacuri, sentințele de excomunicare ale Romei îngroziseră pe monarhii cei mai puternici; ele umpluseră imperiile cele puternice de vaiuri și pustiire. Aceia peste care cădea condamnarea ei erau priviți de toți cu dezgust și groază; erau izolați de orice legătură cu semenii lor și tratați ca proscrisi și prizonieri până la exterminare. Luther nu era orb la furtuna care sta gata să izbucnească asupra lui; dar a rămas hotărât, încrezându-se în Hristos care era sprijinul și scutul lui. Cu un curaj și o credință de martir, el scria: „Nu știu ce urmează să aibă loc, nici nu mă frământă să știu... Oriunde ar cădea trăsnetul, sunt fără teamă. Nici o frunză nu cade fără voia Tatălui nostru. Cu mult mai mult Se va îngriji El de noi! Este un lucru ușor să mori pentru Cuvânt, din moment ce Însuși Cuvântul care S-a făcut trup a murit. Dacă murim împreună cu El, vom trăi împreună cu El; și trecând prin ceea ce a trecut El înaintea noastră, vom fi acolo unde este El și vom locui împreună cu El pe vecie“ (idem, a 3-a ed. London, Walther, 1840, b.6, cap.9).

Când primi bula papală, Luther a spus: „O disprețuiesc și o atac deoarece este nelegiuită, falsă... Însuși Isus Hristos este condamnat în ea... Mă bucur să suport asemenea necazuri pentru cea mai bună dintre cauze. Simt deja o mai mare libertate în inima mea; căci până la urmă știu că papa este anticristul și că tronul lui este chiar tronul Satanei“ (D'Aubigné, b.6, cap.9).

Cu toate acestea, mandatul papal n-a rămas fără efect. Închisoarea, tortura și sabia erau armele capabile să impună ascultare. Cei slabi și superstițioși tremurau înaintea decretului papei; și cu toate că exista o simpatie generală pentru Luther, mulți socoteau că viața era prea scumpă spre a fi riscată pentru cauza Reformei. Totul părea să arate că lucrarea reformatorului era aproape de încheiere.

Dar Luther era încă neînfricat. Roma își aruncase asupra lui anatemele ei, iar lumea privea neîndoindu-se câtuși de puțin că el va pieri sau va fi obligat să se supună. Dar, cu toată puterea, el a respins sentința de condamnare și a făcut cunoscut în public hotărârea lui de a se despărți pentru totdeauna de Roma. În prezența unei mulțimi de studenți, doctori și cetățeni de toate categoriile, Luther a ars bula papală împreună cu toate legile canonice, decretele și alte scrieri care susțineau autoritatea papală. „Dușmanii mei au fost în stare prin arderea cărților mele, a spus el, să aducă pagube cauzei adevărului în mintea oamenilor de rând și să le distrugă sufletele; pentru motivul acesta am ars și eu cărțile lor. O luptă serioasă începe chiar acum. Până acum m-am jucat doar cu papa. Am început această lucrare în numele Domnului; ea se va încheia fără mine, dar prin puterea Sa“ (idem, b.6, cap.10).

La reproșurile vrăjmașilor lui care-l disprețuiau pentru motivul slăbiciunilor sale, Luther răspundea: „Cine știe dacă nu Dumnezeu m-a ales și m-a chemat și dacă ei n-ar trebui să se teamă că, disprețuindu-mă pe mine, disprețuiesc pe Însuși Dum-

nezeu? Moise era singur la ieșirea din Egipt; Ilie era singur în timpul domniei lui Ahab; Isaia era singur în Ierusalim; Ezechiel era singur în Babilon...Dumnezeu n-a ales niciodată ca profet nici pe marele preot, nici vreun alt personaj mare; ci de obicei a ales oameni umili și disprețuiți, o dată chiar pe păstorul Amos. În toate vremurile sfinții a trebuit să mustre pe cei mari, regi, prinți, preoți și oameni înțelepți, cu primejdia vieții lor... Eu nu spun că sunt profet; dar spun că ar trebui să se teamă mai ales pentru că eu sunt singur și pentru că ei sunt mulți. Sunt sigur de faptul că Cuvântul lui Dumnezeu este de partea mea și că nu este cu ei" (idem, b.6, cap.10).

Și totuși nu fără o luptă grozavă cu sine s-a hotărât Luther la o ruptură definitivă cu biserica. Era cam pe vremea când scria: „Simt în fiecare zi, din ce în ce mai mult, cât este de greu să dai la o parte scrupulele cu care cineva a fost îmbibat în copilărie. O, câtă durere mi-a produs, cu toate că aveam Scriptura de partea mea, să mă conving că trebuie să îndrăznesc a mă împotrivi papei și să-l denunț ca anticrist! Cât de mari au fost durerile inimii mele! De câte ori nu mi-am pus cu amărăciune aceeași întrebare care era atât de des pe buzele papistașilor: 'Numai tu ești înțelept? Pot oare toți ceilalți să fie în rătăcire? Și cum va fi dacă, după toate acestea, tu vei fi cel greșit și ai implicat în rătăcirea ta atâtea suflete care vor fi pe veci condamnate?' Și așa m-am luptat cu mine și cu Satana, până când Hristos, prin Cuvântul Său infailibil, mi-a întărit inima împotriva acestor îndoieli" (Martyn, p.372, 373).

Papa îl amenințase pe Luther cu excomunicarea dacă nu retracta, iar acum această amenințare era o realitate. A fost emisă o nouă bulă, care anunța despărțirea definitivă a lui Luther de biserica catolică, denunțându-l ca fiind blestemat de Cer, cuprinzând în aceeași condamnare pe toți aceia care aveau să primească învățăturile lui. Lupta cea mare era acum în plină desfășurare.

Împotrivirea este partea tuturor acelor pe care Dumnezeu îi folosește pentru a prezenta adevărurile care au o aplicație deosebită pentru vremea lor. Astfel, pentru zilele lui Luther era un adevăr prezent - un adevăr de o deosebită importanță pentru vremea aceea; există însă un adevăr prezent și pentru biserica de astăzi. Acela care face totul după sfaturile voinței Sale a găsit cu cale să trezească pe oameni în diferitele lor situații și să le încredințeze îndatoriri speciale pentru vremurile în care trăiesc și pentru condițiile în care se găsesc. Dacă aceștia prețuiesc lumina care le-a fost dată, li se va descoperi o privire mai profundă a adevărului. Dar adevărul nu este astăzi mai dorit de majoritatea oamenilor, de cum a fost dorit de papistași care s-au împotrivit lui Luther. Există și azi, ca și în veacurile trecute, aceeași dispoziție de a primi teoriile și tradițiile oamenilor în locul Cuvântului lui Dumnezeu. Aceia care prezintă adevărul pentru vremea aceasta nu trebuie să se aștepte a fi primiți mai bine decât au fost primiți reformatorii. Lupta cea mare dintre adevăr și rătăcire, dintre Hristos și Satana, trebuie să crească în intensitate până la încheierea istoriei acestei lumi.

Isus spunea ucenicilor Săi: „Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei; dar pentru că nu sunteți din lume și pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăște lumea. Aduceți-vă aminte de vorba, pe care v-am spus-o: 'Robul nu este mai mare decât stăpânul său. Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu și pe al vostru îl vor păzi'" (Ioan 15,19.20). Iar pe de altă parte, Domnul a declarat lămurit: „Vai de voi, când toți oamenii vă vor grăi de bine! Fiindcă tot așa făceau părinții lor cu proorocii mincinoși!" (Luca 6,26). Spiritul lumii nu este astăzi mai mult în armonie cu spiritul lui Hristos de cum era pe vremuri, iar aceia care predică Cuvântul lui Dumnezeu în curăția lui nu vor fi primiți mai bine astăzi decât atunci. Înfățișarea împotrivirii față de adevăr s-ar putea să se schimbe, vrăjmășia ar

putea fi mai puțin pe față deoarece este mai subtilă; dar există totuși aceeași dușmănie care se va da pe față până la sfârșitul timpului.

Luther înaintea Dietei

Un nou împărat - Carol al V-lea - se urcă pe tronul Germaniei și trimișii Romei se grăbiră să-i prezinte felicitările și să-l convingă pe monarh să-și folosească puterea împotriva Reformațiunii. Pe de altă parte, prințul-electoral al Saxoniei, față de care Carol era mult îndatorat pentru coroana lui, l-a sfătuit să nu facă nici un pas împotriva lui Luther până ce nu va avea ocazia să-l asculte. Împăratul era pus astfel într-o mare încurcătură și nedumerire. Papistașii n-ar fi fost mulțumiți cu nimic mai puțin decât cu un edict imperial care să-l condamne la moarte. Electorul declarase categoric că „nici maiestatea sa imperială și nici vreo altă persoană nu dovedise că scrierile lui Luther erau greșite“, de aceea el cerea ca „Dr. Luther să-i fie asigurat un bilet de liberă trecere, așa ca să poată apărea înaintea tribunalului judecătorilor învățați, cucernici și nepărtinitori“ (D'Aubigné, b.6, cap.11).

Atenția tuturor era acum atrasă spre adunarea statelor germane care urmau să fie reunite la Worms, la scurtă vreme după urcarea lui Carol pe tronul imperiului. Probleme și interese politice importante urmau să fie luate în discuție de către acest consiliu național; pentru prima dată prinții Germaniei urmau să se întâlnească cu tânărul lor monarh în forul adunării deliberative.

Din toate părțile patriei au venit demnitarii bisericii și ai statului. Prinți cu tradiție, din clasa înaltă, puternici și mândri de drepturile lor ereditare, eclesiastici princieri înflăcărați de conștiința superiorității lor în rang și putere, cavaleri imperiali împreună cu purtătorii lor de arme și ambasadori din țări vecine și îndepărtate - toți aceștia s-au adunat la Worms. Însă, în această imensă adunare, subiectul care provocase cel mai adânc interes era cauza reformatorului saxon.

Carol dăduse poruncă mai dinainte ca prințul-electoral să-l aducă pe Luther cu el la Dietă, asigurându-l de ocrotire și făgăduindu-i o discuție liberă cu persoane competente, privind problemele în dispută. Luther dorea foarte mult să apară înaintea împăratului. Și pentru că sănătatea lui era de data aceea mult subrezită, el scrisese electorului: „Dacă nu pot merge la Worms sănătos, voi fi dus acolo așa bolnav cum sunt. Căci dacă împăratul mă cheamă, nu mă îndoiesc că aceasta este chemarea lui Dumnezeu Însuși. Dacă vor să folosească violența împotriva mea, și aceasta este foarte probabil (căci nu pentru instruirea lor îmi poruncesc să apar), încredințez problema în mâinile Domnului. Acela care a salvat pe cei trei tineri în cuptorul de foc încă trăiește și domnește. Dacă nu mă salvează, viața mea este de mică importanță. Să ne ferim însă ca Evanghelia să fie expusă batjocurii celor nelegiuți și să ne vărsăm mai bine sângele pentru ea decât să-i lăsăm pe ei să triumfe. Nu-mi stă mie în putere să hotărâsc dacă viața sau moartea mea va contribui cel mai mult la mântuirea tuturor... Vă puteți aștepta la orice de la mine... în afară de fugă sau retractare. Să fug nu pot, și cu atât mai puțin să retractez“ (idem, b.7, cap.1).

Atunci când la Worms au ajuns veștile că Luther urma să apară înaintea Dietei, s-a produs o agitație generală. Aleander, legatul papal căruia îi fusese în mod deosebit încredințat acest caz, a fost alarmat și mâniat. Era conștient că rezultatul urma să fie dezastruos pentru cauza papală. A institui o cercetare într-un caz în care papa pronunțase deja sentința de condamnare în-

semna o punere în discuție a autorității suveranului pontif. Mai mult decât atât, el își dădea seama că argumentele elocvente și puternice ale acestui om vor îndepărta pe mulți dintre prinți de la cauza papei. De aceea, în cea mai mare grabă, a protestat pe lângă Carol împotriva prezenței lui Luther la Worms. Cam în același timp a fost publicată bula de excomunicare a lui Luther; și aceasta împreună cu presiunile legatului au făcut pe împărat să cedeze. Astfel că scrise electorului că, dacă Luther nu retragează, ar trebui să rămână la Wittenberg.

Nemulțumit de această victorie, Aleander unelți cu toată puterea și viclenia de care dispunea pentru a asigura condamnarea lui Luther. Cu o stăruință vrednică de o cauză mai bună, el a impus problema în atenția prinților, prelaților și altor membri ai adunării, acuzând pe reformator de „răzvrătire, rebeliune, lipsă de respect și hulă“. Dar vehemența și pasiunea date pe față de legat au demascat și mai clar spiritul de care era însuflețit. „Este mânat de ură și răzbunare“ era constatarea generală, „mai mult decât de râvnă și evlavie“ (idem, b.7, cap.1). Majoritatea membrilor Dietei erau mai mult decât oricând înclinați să privească favorabil cauza lui Luther.

Aleander a susținut cu un zel îndoit înaintea împăratului datoria de a executa edictele papale. Dar, sub legile Germaniei, aceasta nu se putea face fără concursul prinților și, învins în cele din urmă de presiunile regatului, Carol i-a poruncit să-și prezinte cazul înaintea Dietei. „A fost o zi plină de mândrie pentru nunțiul papal. Adunarea era mare; dar cauza era și mai mare. Aleander urma să apere cauza Romei... mama și stăpâna tuturor bisericilor“. El urma să apere primatul lui Petru înaintea adunării capetelor princiare ale creștinătății. „Dotat cu darul vorbirii, știu să se ridice la înălțimea acelei ocazii. Providența aranjase ca Roma să fie reprezentată și să fie apărată de cel mai priceput dintre oratorii ei în fața celui mai mareș dintre tribunale înainte de a fi condamnată“ (Wylie, b.6, cap.4). Aceia care erau în favoarea reformatorului întrezăreau cu oarecare teamă efec-

tele vorbirii lui Aleander. Electorul Saxoniei nu era prezent, dar la sugestia sa unii dintre consilieri au notat cuvântarea nunțului.

Aleander s-a străduit cu toată puterea culturii și a elocinței sale să doboare adevărul. Arunca asupra lui Luther acuzații după acuzații, tratându-l ca pe un dușman al bisericii și al statului, al celor vii și al celor morți, al clerului și al laicilor, al conciliilor și al creștinilor. „În scrierile lui Luther, zicea el, există atâtea răătăciră, încât ar justifica arderea pe rug a o sută de mii deeretici“.

Încheindu-și pledoaria, el s-a străduit să arunce dispreț asupra sprijinitorilor credinței reformate: „Ce sunt toți acești lutherani? O clică de pedagogi obraznici, de preoți corupți, de călugări desfrânați, de judecători ignoranți și de nobili degradați, cu niște oameni de rând pe care i-a indus în eroare și pe care i-a pervertit. Cât de superioară le este gruparea catolică în număr, pricepere și putere! O hotărâre unanimă a acestei adunări ilustre va lumina pe cei neștiutori, va avertiza pe cei lipsiți de prevedere, va hotărî pe cei care se clatină și va da putere celor slabi“ (D'Aubigné, b.7, cap.3).

Cu asemenea arme au fost atacați apărătorii adevărului în toate veacurile. Aceleași argumente sunt încă folosite împotriva acelor care au curajul să prezinte, în opoziție cu răătăcirile îndătinate, învățăturile clare și directe ale Cuvântului lui Dumnezeu. „Cine sunt propagatorii acestor învățături noi?“ spun aceia care doresc o religie populară. „Sunt niște neînvățați, puțini la număr și din clasa de jos. Cu toate acestea, pretind că au adevărul și că sunt poporul ales al lui Dumnezeu. Sunt neștiutori și amăgiți. Cu mult superioară la număr și influență este biserica noastră! Câți oameni mari și învățați sunt printre noi! Ce mare putere este de partea noastră!“ Acestea sunt argumentele care au o influență grăitoare asupra lumii; dar nu sunt mai convingătoare astăzi decât în zilele reformatorului.

Reformațiunea nu s-a încheiat cu Luther, așa cum socotesc unii, ci ea trebuie continuată până la încheierea istoriei lumii.

Luther a avut o lucrare mare de făcut, aceea de a transmite și altora lumina pe care Dumnezeu o aprinsese asupra lui, dar nu o posedea în totalitatea ei, adică acea întreagă lumină care trebuie dată lumii. Din vremea aceea și până astăzi, o lumină nouă a continuat să strălucească neîncetat asupra Scripturilor și noi adevăruri au fost continuu descoperite.

Cuvântarea legatului a făcut o impresie profundă asupra Dietei. Acolo nu fusese prezent nici un Luther cu adevărurile clare și convingătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu pentru a învinge pe campionul papal. N-a fost făcută nici o încercare de a apăra pe reformator. De aceea s-a dat pe față o dispoziție generală nu numai de a-l condamna pe el și învățăturile pe care le predica, ci, dacă lucrul acesta ar fi fost posibil, să dezrădăcineze erezia. Roma se bucurase de cea mai favorabilă ocazie de a-și apăra cauza. Tot ce se putea spune în apărarea ei fusese spus. Dar biruința aparentă era semnalul înfrângerii. De acum încolo, contrastul dintre adevăr și rătăcire urma să se vadă mai clar atunci când se aflau în luptă deschisă. Niciodată după ziua aceea Roma nu avea să mai fie atât de sigură cum fusese până atunci.

În timp ce marea majoritate a membrilor Dietei n-ar fi ezitat să-l predea pe Luther răzbunării Romei, mulți dintre ei vedeau și deplângeau stricăciunea care exista în biserică și doreau o îndreptare a abuzurilor care dominau în poporul german, ca urmare a corupției și lăcomiei din ierarhia romană. Legatul prezentase conducerea papală în lumina cea mai favorabilă. Dar Domnul a inspirat pe un membru al Dietei să dea o descriere amănunțită și reală a efectelor tiraniei papale. Cu o hotărâre nobilă, ducele George de Saxonia s-a ridicat în adunarea aceea princiară și a arătat cu o exactitate teribilă amăgirile și nelegiuirile papalității, precum și urmările lor înfricoșătoare. În încheiere a spus: „Acestea sunt doar unele din abuzurile care strigă împotriva Romei. Orice rușine a fost dată la o parte și singurul lor scop este...bani, bani, bani... astfel că predicatorii care

ar trebui să predice adevărul nu spui decât minciuni și nu sunt numai tolerați, ci sunt răsplătiți, deoarece cu cât mai mari sunt minciunile, cu atât mai mare este câștigul. Din acest izvor murdar izvorăsc asemenea ape infecte. Depravarea dă mâna cu lăcomia... Vai, rușinea făcută de cler este aceea care aruncă atât de multe suflete sărmene în condamnarea veșnică. Trebuie să se facă o reformă generală“ (idem, b.7, cap.4).

O demascare mai iscusită și mai energică a abuzurilor papale nu putea fi prezentată nici chiar de Luther, dar faptul că vorbitorul era un adversar hotărât al reformatorului a dat o influență și mai mare cuvintelor lui.

Dacă ochii adunării ar fi fost deschiși, ei ar fi văzut îngerii lui Dumnezeu în mijlocul lor, răspândind raze de lumină în întunericul rățacirii și deschizând mințile și inimile pentru primirea adevărului. Puterea adevărului și înțelepciunii lui Dumnezeu era aceea care stăpânea chiar și pe adversarii Reformățiunii, pregătind astfel calea pentru marea lucrare ce urma să fie îndeplinită. Martin Luther n-a fost prezent; dar glasul Unuia mai mare decât el fusese auzit în adunarea aceea.

Dieta a numit un comitet care să pregătească o listă a abuzurilor papale care apăsau atât de greu asupra poporului german. Această listă, care cuprindea o sută și una de descrieri amănunțite, a fost prezentată împăratului împreună cu cererea de a se lua de îndată măsuri pentru îndreptarea acestor abuzuri. „Câtă pierdere de suflete creștine, spuneau petiționarii, câtă dezaprobare, câte stoarceri din cauza rușinii cu care este înconjurat corpul creștinătății! Este de datoria noastră să prevenim ruina și dezonoarea poporului nostru. Pentru motivul acesta, vă rugăm foarte umiliți și cu foarte mare grabă să porunciți o reformă generală și să vă luați răspunderea pentru realizarea ei“ (idem, b.7, cap.4).

Consiliul a cerut acum ca Luther să apară înaintea lui. În ciuda stăruințelor și amenințărilor lui Aleander, împăratul a fost de acord în cele din urmă și Luther a fost chemat să apară înain-

tea Dietei. O dată cu chemarea a fost dat și un bilet de liberă trecere, asigurându-i înapoierea într-un loc sigur. Acesta a fost dus la Wittenberg de curierul care a fost însărcinat să-l aducă la Worms.

Prietenii lui Luther erau îngroziți și mâhniți. Cunoscând prejudecățile și vrăjmășia împotriva lui, se temeau că nici măcar biletul de liberă trecere nu va fi respectat și au stăruit de el să nu-și pună viața în primejdie. El le-a răspuns: „Papistașii nu doresc ca eu să vin la Worms, ci condamnarea și moartea mea. Dar aceasta nu interesează. Rugați-vă nu pentru mine, ci pentru Cuvântul lui Dumnezeu... Hristos îmi va da Duhul Său pentru a învinge pe slujitorii rătăcirii. Îi sfidez prin viața mea și îi voi birui prin moartea mea. Ei se îngrămădesc la Worms pentru a mă constrânge să retractez; și iată care va fi răspunsul meu: 'Am spus mai înainte că papa era vicarul lui Hristos; acum susțin că el este vrăjmașul Domnului nostru și apostolul Satanei'" (idem, b.7, cap.6).

Luther nu urma să facă această călătorie primejdioasă singur. În afară de trimisul imperial, trei dintre cei mai hotărâți prieteni s-au decis să-l însoțească. Melanchton dorea cu înfocare să li se alăture. Inima lui era strâns legată de a lui Luther și a stăruit să-l urmeze, dacă era nevoie, în temniță sau la moarte. Dar stăruințele lui au fost refuzate. Dacă Luther ar fi pierit, atunci nădejdea Reformațiunii trebuia să treacă asupra tânărului său colaborator. Când s-a despărțit de Melanchton, reformatorul a spus: „Dacă nu mă întorc și vrăjmașii mei mă vor da la moarte, tu continuă să predici și rămâi statornic de partea adevărului. Lucrează în locul meu... Dacă tu vei trăi, moartea mea va avea prea puține urmări" (idem, b.7, cap.7). Studenții și cetățenii care se adunaseră să fie martori la plecarea lui Luther erau profund mișcați. O mare mulțime, formată din aceia ale căror inimi fuseseră mișcate de Evanghelie, și-au luat rămas bun plângând. Așa a plecat reformatorul împreună cu tovarășii lui din Wittenberg.

În timpul călătoriei au văzut că mintea oamenilor era apăsată de presimțiri întunecate. În unele orașe nu li s-a dat nici o onoare. Când s-au oprit seara pentru odihnă, un preot le-a mărturisit prietenește temerile lui, înfățișând înaintea lui Luther portretul unui reformator italian care suferise moartea de martir. A doua zi au aflat că scrierile lui Luther fuseseră condamnate la Worms. Solii imperiali aduceau la cunoștință decretul împăratului și cereau oamenilor să aducă lucrările proscrise la magistrați. Trimisul împăratului, temându-se pentru siguranța lui Luther în fața Dietei și gândind că hotărârea lui s-ar putea clătina, l-a întrebat dacă mai dorea să meargă înainte. El a răspuns: „Cu toate că sunt proscris în toate orașele, voi merge înainte“ (idem, b.7, cap.7).

La Erfurt a fost primit cu cinste. Înconjurat de mulțimile admiratoare, a trecut pe străzile pe care le cutreierase de multe ori cu traista lui de cerșetor. A vizitat chilia de la mănăstire și și-a amintit de luptele prin care lumina care inunda acum Germania îi luminase sufletul. A fost rugat să predice. Acest lucru îi fusese interzis, dar trimisul i-a dat îngăduința și călugărul care odinioară fusese salahorul mănăstirii, s-a urcat la amvon.

A vorbit acelei adunări mari din cuvintele lui Hristos: „Pace vouă“. „Filozofi, doctori și scriitori, a spus el, s-au străduit să învețe pe oameni calea de a obține viața veșnică și n-au reușit. Vă voi arăta astăzi calea... Dumnezeu ă ridicat dintre morți un Om, pe Domnul Isus Hristos, ca să distrugă moartea, să nimicească păcatul și să sigileze porțile iadului. Aceasta este lucrarea mântuirii... Hristos a biruit! Aceasta este vestea cea plină de bucurie; și noi suntem mântuiți prin lucrarea Sa și nu prin faptele noastre... Domnul nostru Isus Hristos a zis: 'Pace vouă, uitați-vă la mâinile Mele', ceea ce vrea să zică: Iată omule! Eu și numai Eu sunt acela care ți-am îndepărtat păcatul și te-am răscum-părat; iar acum tu ai pace, zice Domnul“.

El continuă, arătând că adevărata credință va fi dată pe față printr-o viață sfântă. „Din moment ce Dumnezeu ne-a mântuit,

să facem în așa fel faptele noastre ca să fie primite înaintea Lui. Ești bogat? Administrează-ți bunurile pentru împlinirea nevoilor săracului. Ești sărac? Slujba ta să fie primită înaintea celui bogat. Dacă munca ta este numai pentru tine, atunci serviciul pe care tu pretinzi că îl aduci lui Dumnezeu este o minciună“ (idem, b.7, cap.7).

Oamenii ascultau ca fermecați. Pâinea vieții era frântă acelor suflete flămânde. Hristos era înălțat înaintea lor mai presus de papi, legați, împărați și regi. Luther nu făcea nici o aluzie la situația sa primejdioasă. Nu căuta să facă obiectul discuției și al simpatiei. Contemplând pe Hristos, el se pierdu pe sine din vedere. El se ascunsese în spatele Omului Calvarului, căutând să prezinte numai pe Isus ca fiind Răscumpărătorul păcătoșilor.

Pe măsură ce reformatorul își continua călătoria, era privit peste tot cu un mare interes. O mulțime de oameni sinceri se îmbulzeau în jurul lui și glasuri prietenoase îl avertizau cu privire la scopul romanștilor. „Te vor arde, spunea unul, și-ți vor preface trupul în cenușă, așa cum au făcut cu Ioan Huss“. Luther răspundea: „Chiar dacă ar aprinde un foc pe tot drumul de la Worms la Wittenberg, ale cărui flăcări să ajungă până la cer, aş trece prin el în numele Domnului; mă voi prezenta înaintea lor; voi intra în gura balaurului și-i voi sfărâma dinții, mărturisind pe Domnul Isus Hristos“ (idem, b.7, cap.7).

Veștile cu privire la apropierea lui au produs la Worms o mare frământare. Prietenii săi tremurau gândindu-se la siguranța lui; iar dușmanii se îngrijorau pentru succesul cauzei lor. Au fost făcute eforturi stăruitoare pentru a-l împiedica să intre în oraș. În urma uneltirilor papistașilor, a fost sfătuit să meargă la castelul unui cavaler prieten, unde se spunea că toate neînțelegerile vor fi rezolvate prietenește. Prietenii au încercat să-i mărească temerile înfățișându-i primejdiile care îl amenințau. Dar toate eforturile au fost în zadar. Luther care era neînfricat declară: „Chiar dacă ar fi în Worms tot atâția demoni,

câte țigle sunt pe acoperișuri, tot voi intra în el“ (idem, b.7, cap.7).

La sosirea în Worms, o mulțime imensă s-a îngrămădit la porți pentru a-i ura bun venit. O așa mare mulțime nu se adunase să salute nici chiar pe împărat. Animația era intensă, iar din mijlocul mulțimii se auzi un glas plin de jale care îi cânta un cântec de îngropăciune, ca o avertizare cu privire la soarta care-l aștepta. „Dumnezeu va fi apărătorul meu“, spuse el când coborî din trăsură“.

Papistașii nu crezuseră că Luther se va aventura să apară la Worms; de aceea, la sosirea lui i-a cuprins consternarea. Îndată, împăratul a convocat pe membrii consiliului pentru a se consfătui ce cale trebuie urmată. Unul dintre episcopi, un papistaș fanatic, a spus: „Ne-am consultat suficient în această problemă. Maiestatea voastră imperială să scape cât mai curând de acest om. Sigismund n-a dat la moarte pe Ioan Huss? Noi nu suntem obligați să dăm și nici să menținem biletul de liberă trecere al unui eretic“. „Nu, a răspuns împăratul, noi trebuie să ne ținem făgăduința“ (idem, b.7, cap.8). De aceea s-a hotărât ca reformatorul să fie ascultat.

Tot orașul era curios să-l vadă pe acest om deosebit și o mulțime de vizitatori au umplut repede curtea. Luther abia își revenise din suferința recentă; era obosit de călătoria care-i consumase două săptămâni; trebuia să se pregătească pentru a face față evenimentelor importante din ziua următoare și de aceea avea nevoie de liniște și de odihnă. Dar dorința de a-l vedea era atât de mare, încât s-a bucurat doar de câteva ceasuri de odihnă, când nobili, cavaleri, preoți și cetățeni s-au adunat dornici în jurul lui. Printre aceștia erau mulți dintre nobilii care ceruseră cu cufraj împăratului o reformă a abuzurilor preoților și care, spunea Luther, „se hrăniseră cu toții din Evanghelia mea“ (Martyn p. 393). Vräjmași și prieteni, deopotrivă, veneau să-l vadă pe călugărul cel neînfricat; dar el îi primea cu o calmitate neabătută, răspunzând tuturor cu demnitate și cu înțelepciune. Ținuta

îi era hotărâtă și curajoasă. Fața lui palidă și slabă, având urme de oboseală și de suferință, vădea o expresie plină de bunătate și chiar de bucurie. Solemnitatea și seriozitatea profundă a cuvintelor lui îi dădeau o putere căreia nu-i puteau rezista nici vrăjmașii lui. Atât prietenii, cât și dușmanii erau plini de uimire. Unii erau convinși că îl însoțea o putere divină; alții declarau ca și fariseii despre Hristos: „Are drac“.

A doua zi, Luther a fost somat să se prezinte înaintea Dietei. Un slujbaș imperial a fost însărcinat să-l conducă în sala de adunare; dar cu mare greutate a ajuns acolo, deoarece toate intrările erau înțesate de spectatori, curioși să-l vadă pe călugărul care îndrăznise să se opună autorității papei.

Când era gata să intre în fața judecătorilor, un general bătrân, un erou a numeroase bătălii, i-a spus cu bunătate: „Sărmane călugăr, sărmane călugăr, ești gata să iei o poziție mai nobilă decât am luat eu sau alți căpitani în cele mai sângeroase bătălii ale noastre. Dacă însă cauza ta este dreaptă și ești sigur de ea, mergi înainte în numele Domnului și nu-ți fie frică de nimic. Dumnezeu nu te va părăsi“ (D'Aubigné, b.7, cap.8).

În cele din urmă, Luther se afla înaintea Dietei. Împăratul stătea pe tron. El era înconjurat de personalitățile cele mai ilustre din împărăție. Niciodată nu mai stătuse vreun om în fața unei adunări mai impunătoare ca aceea în fața căreia trebuia să răspundă Martin Luther de credința lui. „Această înfățișare era deja un semnal al biruinței asupra papalității. Papa îl condamnase, dar acum el stătea înaintea unui tribunal care prin însăși această acțiune se situa mai presus de papa. Papa îl pusese sub interdicție și-l exclusese din orice societate omenească și, cu toate acestea, fusese chemat într-un ton plin de respect și primit înaintea adunării celei mai auguste din lume. Papa îl condamnase la tăcere veșnică și acum el era gata să vorbească înaintea a mii de ascultători atenți, adunați din cele mai îndepărtate părți ale creștinătății. O revoluție uriașă se produse în felul acesta datorită concursului lui Luther. Roma se cobora de pe

tron și tocmai glasul unui călugăr provocase această umilire“ (Idem, b.7, cap.8).

În fața acelei adunări mărețe și pline de demnitate, reformatorul, un om cu origine umilă, părea îngrozit și încurcat. Mai mulți prinți, observându-i emoția, s-au apropiat de el, iar unul dintre ei i-a șoptit: „Nu te teme de cei ceucid trupul, dar nu pot ucid sufletul“. Altul i-a spus: „Când veți fi aduși înaintea guvernatorilor și împăraților pentru Numele Meu, vă va fi dat prin Duhul Tatălui vostru ce va trebui să spuneți“. În felul acesta, cuvintele lui Hristos erau aduse de oamenii mari ai lumii ca să în-tărească pe slujitorul Lui în ceasul încercării.

Luther a fost condus chiar în fața tronului împăratului. O tăcere adâncă a căzut peste adunarea înțesată de oameni. Apoi, un slujitor imperial s-a ridicat și, arătând către o colecție de scrieri ale lui Luther, a cerut ca reformatorul să răspundă la două întrebări: dacă le recunoaște ca fiind ale lui și dacă este gata să retracteze părerile pe care le avansase în ele. Titlurile cărților fiind citite, Luther a răspuns că în ceea ce privește prima întrebare recunoaște cărțile ca fiind ale lui. „În ceea ce privește pe a doua“, răspunse el, „văzând că este o problemă care privește credința și mântuirea sufletelor și în care este implicat Cuvântul lui Dumnezeu, comoara cea mai prețioasă din cer și de pe pământ, aș proceda fără prevedere dacă aș răspunde fără să mai gândesc. Aș putea afirma mai puțin decât o cere împrejurarea sau mai mult decât cere adevărul și să păcătuiesc în felul acesta împotriva Cuvântului lui Hristos: 'De oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor Mă voi lepăda și Eu de el înaintea Tatălui Meu care este în ceruri' (Matei 10,33). Pentru motivul acesta rog maiestatea voastră imperială, cu toată umilința, să-mi dea timp ca să răspund fără să păcătuiesc împotriva Cuvântului lui Dumnezeu“ (D'Aubigné, b.7, cap.8).

Făcând cererea aceasta, Luther a procedat cu înțelepciune. Procedul lui a convins adunarea că n-a lucrat din pasiune sau din impuls. Această calitate și stăpânire de sine, neașteptată de la

acela care se dovedise îndrăzneț și intransigent, s-a adăugat puterii lui și l-a făcut în stare după aceea să răspundă cu o prevedere, o hotărâre, o înțelepciune și o demnitate care au surprins și au dezamăgit pe adversarii lui, muștrând obraznicia și mândria lor.

A doua zi trebuia să apară pentru a da răspunsul final. La un moment dat și-a pierdut curajul, când și-a dat seama de forțele care se uniseră împotriva adevărului. Credința i-a slăbit; groaza și tremurul l-au cuprins și dezgustul l-a copleșit. Primejdiile se înmulțeau; dușmanii păreau gata să câștige biruința, iar puterile întunericului erau pe punctul de a învinge. Norii se adunau în jurul lui și păreau să-l despartă de Dumnezeu. Dorea asigurarea că Domnul oștirilor va fi cu el. În groază sufletului său s-a aruncat cu fața la pământ și a lăsat să se audă acele strigăte sfâșietoare de inimă, pe care nimeni altul decât Dumnezeu le poate înțelege pe deplin.

„O, Dumnezeule atotputernic și veșnic, se rugă el, cât de teribilă este lumea aceasta; iată, îmi deschide gura să mă înghită, iar eu am o atât de slabă încredere în Tine... Dacă ar fi să-mi pun încrederea numai în puterea lumii acesteia, totul s-ar sfârși... Ceasul meu cel din urmă a venit, condamnarea mea a fost pronunțată... O, Dumnezeule, ajută-mă împotriva înțelepciunii lumii. Fă aceasta... Numai Tu... căci nu este lucrarea mea, ci a Ta... Eu nu am nimic a face aici, nimic pentru care să mă lupt cu acești mai mari ai lumii... Dar cauza este a Ta... și este o cauză dreaptă și veșnică. O, Doamne, ajută-mă! Dumnezeule credincios și neschimbător, nu-mi pun încrederea în nici un om... Tot ce este omenesc este nesigur; tot ce vine de la om este zadarnic. Tu m-ai ales pentru această lucrare... Stai lângă mine pentru numele Prea iubitului Tău Fiu Isus Hristos, care este apărătorul meu, scutul și turnul meu cel tare“ (idem, b.7, cap.8).

Providența atotînțeleaptă i-a îngăduit lui Luther să-și dea seama de pericolul în care se găsea, ca să nu se încreadă în puterea lui proprie și să se avânte cu îngâmfare în primejdie. Dar

nu teama de suferințele personale, teama de chin sau de moartea care părea că va avea loc în scurtă vreme, era aceea care-lcoleșea de groază. Ajunsese în mijlocul crizei și-și simțea nevredicia de a o întâmpina. Prin slăbiciunea lui, cauza adevărului ar fi putut suferi pierderi. Nu pentru propria lui siguranță, ci pentru triumful Evangheliei s-a luptat Luther cu Dumnezeu. Groaza și upta sufletului său erau ca ale lui Iacov în lupta aceea de noapte, lângă pâraul cel singuratic. Ca și Iacov, el a luptat cu Dumnezeu și a biruit. În neajutorarea lui cruntă credința lui s-a prins de Hristos, Eliberatorul cel puternic. A fost întărit cu asigurarea că nu va fi singur înaintea Consiliului. Pacea s-a reînors în sufletul lui și s-a bucurat pentru faptul că i s-a îngăduit să nalțe Cuvântul lui Dumnezeu înaintea conducătorilor popoareor.

Cu o nestrămutată încredere în Dumnezeu, Luther s-a preștit pentru lupta care-i sta în față. A meditat la planul răspunsului său, a examinat pasajele din scrierile lui și a scos din ăscripturi dovezi potrivite pentru a-și susține poziția. Apoi, punându-și mâna stângă pe Volumul sacru care era deschis naintea lui, și-a ridicat mâna dreaptă spre cer și a jurat „să ămână credincios Evangheliei și să-și mărturisească cu sinceritate credința chiar dacă va trebui să-și sigileze mărturia cu sânge“ (idem, b.7, cap.8).

Când a fost condus din nou în Dietă, fața sa nu purta nici o urmă de teamă sau de încurcătură. Liniștit și pașnic, dar în același timp curajos și nobil, a stat ca martor al lui Dumnezeu naintea celor mai mari ai pământului. Slujbașul imperial l-a întrebat care îi era hotărârea, dacă dorea sau nu să-și retracteze nvățăturile. Luther răspunse pe un ton umil și supus, fără violență sau patimă; comportamentul i-a fost respectuos și modest, dând pe față o încredere și o bucurie care a surprins înreaga adunare.

„Prea luminate împărat, iluștri prinți și stimați domni“, ncepu Luther, „stau înaintea voastră astăzi în conformitate cu

porunca ce mi-a fost dată ieri și, prin harul lui Dumnezeu, conjur pe maiestatea voastră și înălțimile voastre auguste de a asculta cu încredință la apărarea unei cauze care sunt sigur că este dreaptă și adevărată. Dacă din neștiință aș călca obiceiurile și bunele maniere ale curților, vă rog să mă iertați; căci n-am fost crescut în palatele regilor, ci în chiliile mănăstirii“ (idem, b.7, cap.8).

Apoi, intrând în subiect, a declarat că lucrurile publicate nu aveau toate același caracter. În unele el tratase despre credință și despre faptele bune, pe care chiar dușmanii le declaraseră nu numai neprimejdioase, dar chiar folositoare. A le retracta ar fi însemnat să condamne adevărurile pe care în genere toți le admiteau. A doua categorie consta în scrieri care expuneau corupțiile și abuzurile papalității. A retrage aceste lucrări ar fi însemnat întărirea tiraniei Romei și deschiderea unei uși mai largi pentru multe și mari fărâdelegi. În a treia categorie din aceste cărți, atacase persoanele care apăraseră relele existente. Cu privire la acestea mărturisea sincer că fusese mai aspru decât se cuvenea. N-a pretins că este fără greșală; dar nu putea retrage nici aceste cărți, căci pe această cale ar fi încurajat pe dușmanii adevărului și aceștia ar fi folosit ocazia de a zdrobi cu cruzime și mai mare pe poporul lui Dumnezeu.

„Dar eu sunt doar un om și nu Dumnezeu“, a continuat el, „mă voi apăra de aceea ca și Hristos: dacă am vorbit rău, arată-mi răul... Prin harul lui Dumnezeu, vă conjur, prea luminate împărate și voi iluștri prinți și toți oamenii de orice rang, să-mi dovediți din scrierile proorocilor și ale apostolilor că m-am rătăcit. De îndată ce voi fi convins de lucrul acesta, voi retracta orice greșală și voi fi cel dintâi care voi lepăda cărțile mele și le voi arunca în foc“.

„Ceea ce am spus acum arată clar, nădăjduiesc, că am cântărit cu grijă și am ținut seama de primejdiile la care mă expun; departe de a fi înspăimântat, mă bucur să văd că Evanghelia este acum, ca și în vremurile de mai înainte, o cauză de tulburare și

discordie. Acesta este caracterul, aceasta este soaria Cuvântului lui Dumnezeu. N-am venit să aduc pacea pe pământ, ci sabie, a spus Isus Hristos. Dumnezeu este minunat și înfricoșat în sfaturile Sale; feriți-vă ca nu cumva, sub motivul că stingeți certurile, să prigoniți sfântul Cuvânt al lui Dumnezeu și să atrageți asupra voastră un potop înfricoșat de primejdii de neînvins, de dezastre imediate și de pustiire veșnică... Aș putea cita multe exemple din descoperirile lui Dumnezeu. Aș putea vorbi despre faraoni, despre împărații Babilonului și aceia ai lui Israel, ale căror lucrări n-au contribuit niciodată mai cu efect la propria lor distrugere decât atunci când au căutat prin consfătuiri, în aparență foarte înțelepte, să-și întărească stăpânirea. Dumnezeu m-a tălăvni din loc și ei nu știu lucrul acesta“ (idem, b.7, cap.8).

Luther vorbise în limba germană; i s-a cerut apoi să repete aceleași cuvinte în limba latină. Deși era obosit din cauza eforturilor anterioare, nu s-a plâns și a rostit iarăși cuvântarea cu aceeași claritate și energie ca și de prima dată. Providența lui Dumnezeu l-a condus în lucrarea aceasta. Mintea multora dintre prinți era atât de orbită de rătăcire și de superstiție, încât la prima rostire n-au văzut puterea raționamentului lui Luther; dar repetarea aceasta i-a făcut în stare să înțeleagă clar punctele prezentate.

Aceia care își închiseseră ochii cu încăpățănare față de lumină și se hotărâseră să nu se lase convinși de adevăr s-au mâniat de puterea cuvintelor lui Luther. Când și-a terminat vorbirea, purtătorul de cuvânt al Dietei a spus cu mânie: „N-ai răspuns la întrebarea care ți-a fost pusă... Ți se cere să dai un răspuns clar și precis...Retractezi sau nu?“

Reformatorul a răspuns: „Pentru că tu, prea luminată maiestate și voi înalți puternici, îmi cereți un răspuns clar, simplu și precis, vi-l voi da și este acesta: Nu-mi pot supune credința nici papei și nici conciliilor, deoarece este limpede ca lumina zilei că de multe ori au greșit și s-au contrazis unii cu alții. De aceea,

dacă nu sunt convins cu mărturia Scripturii sau printr-un clar raționament, dacă nu sunt convins cu ajutorul pasajelor pe care le-am citat și dacă ele nu-mi supun conștiința Cuvântului lui Dumnezeu, nu pot și nu voi retracta, căci e periculos pentru un creștin să vorbească împotriva conștiinței lui. Aici stau și nu pot face altfel. Așa să-mi ajute Dumnezeu! Amin“ (idem, b.7, cap.8).

Astfel a rămas acest bărbat drept pe temelia cea sigură a Cuvântului lui Dumnezeu. Lumina cerului i-a iluminat fața. Măreția și curăția caracterului lui, pacea și bucuria inimii au fost văzute de toți atunci când mărturisea împotriva puterii ră-tăcirii și în favoarea superiorității acelei credințe care biruiește lumea.

Întreaga adunare a rămas un timp uimită și fără cuvânt. La primul răspuns, Luther vorbise pe un ton moderat, cu o ținută respectuoasă și supusă. Romaniștii interpretară acest fapt ca o dovadă că curajul începuse să-i slăbească. Ei au primit cererea pentru amânare mai degrabă ca un preludiu al retractării. Însuși împăratul, observând cu un aer disprețuitor înfățișarea lui de călugăr, îmbrăcămintea lui simplă și simplitatea cuvântării lui, declară: „Niciodată nu va face acest călugăr un eretic din mine“. Dar curajul și hotărârea pe care le-a dat acum pe față, împreună cu puterea și claritatea raționamentelor lui, chiar au surprins pe toți cei prezenți. Împăratul, plin de admirație, a exclamat: „Acest călugăr vorbește cu o inimă atât de îndrăzneată și cu un curaj atât de neclintit“. Mulți dintre prinții germani priveau cu mândrie și cu bucurie la acest reprezentant al națiunii lor. Partizanii Romei fuseseră înfrânți; cauza lor apărea în lumina cea mai defavorabilă. Ei căutau să-și mențină puterea, nu făcând apel la Scripturi, ci prin recurgere la amenințări, argumentul dintotdeauna al Romei. Purtătorul de cuvânt al Dietei îi strigă: „Dacă nu retractezi, împăratul și statele împărăției se vor sfătui cu privire la măsurile pe care le vom adopta împotriva unui eretic incorrigibil“.

Prietenii lui Luther, care ascultaseră cu mare bucurie nobila sa apărare, s-au cutremurat la auzul acestor cuvinte, dar însuși reformatorul spuse liniștit: „Dumnezeu să-mi ajute, dar nu pot retracta nimic“ (idem, b.7, cap.8).

I se spuse să se retragă din Dietă, în timp ce prinții urmau să se sfătuiască. Se simțea că a venit o mare criză. Refuzul lui Luther de a se supune putea afecta istoria bisericii pentru secole întregi. De aceea s-a hotărât să i se mai dea o ocazie de a retracta. Pentru ultima oară a fost adus în adunare. Din nou a fost întrebat dacă vrea să renunțe la învățăturile lui. „Nu am alt răspuns de dat, a spus el, decât acela pe care l-am dat“. Era clar că nu putea fi determinat nici prin promisiuni și nici prin amenințări, ca să se supună ordinului Romei.

Conducătorii papali s-au mâniat pentru faptul că puterea lor, care făcuse pe regi și pe nobili să tremure, era astfel disprețuită de un călugăr umil; ei voiau să-l facă să le simtă mânia, torturându-i viața. Dar Luther, înțelegând primejdia, vorbise tuturor cu demnitatea și calmul cuvenit unui creștin. În cuvintele sale nu fusese nici mândrie, nici patimă și nici declarații neadevărate. El se pierduse pe sine din vedere, precum și pe oamenii mari care-l înconjurau, și simțea că era în prezența Unuia infinit superior papilor, prelaților, regilor și împăraților. Hristos vorbise prin mărturia lui Luther cu o putere și o măreție care pentru moment au inspirat atât pe prieteni, cât și pe dușmani cu teamă și uimire. Duhul lui Dumnezeu fusese de față în acel conciliu, impresionând inimile conducătorilor împărăției. Câțiva dintre prinți au recunoscut cu îndrăzneală dreptatea cauzei lui Luther. Mulți au fost convingși cu privire la adevăr; dar la unii impresiile primite n-au durat mult. Mai erau alții care nu și-au exprimat imediat convingerile, dar care, după ce au cercetat Scripturile, au devenit peste puțin timp susținătorii Reformațiunii.

Electorul Frederic așteptase cu mare îngrijorare prezența lui Luther înaintea Dietei și cu adâncă emoție ascultase discursul

lui. Cu bucurie și cu mândrie, el fusese martor la curajul doctorului, la statornicia și la stăpânirea lui. El a pus în contrast părțile aflate în conflict și a văzut că înțelepciunea papilor, a regilor și a prelaților fusese făcută fără valoare de puterea adevărului. Papalitatea suferise o înfrângere care urma să fie simțită în toate popoarele și în toate veacurile.

Când trimisul papal și-a dat seama de efectul produs de vorbirea lui Luther, se temu mai mult decât oricând că puterea bisericii sale se zdruncină, de aceea s-a hotărât să folosească toate mijloacele de care dispunea pentru a obține nimicirea reformatorului. Cu toată elocința și amabilitatea diplomatică prin care se distingea în mod deosebit, a arătat tânărului împărat nebunia și primejdia de a jertfi, pentru cauza unui călugăr neînsemnat, prietenia și sprijinul puternicului scaun al Romei.

Uneltirile lui n-au rămas fără efect. În ziua următoare răspunsului dat de Luther, împăratul a făcut să fie prezentat Dietei un mesaj, prin care anunța hotărârea lui de a urma politica înaintașilor lui, de a menține și de a apăra religia catolică. Pentru că Luther refuzase să renunțe la rățăcirile lui, aveau să fie luate cele mai aspre măsuri contra lui și a rățăcirilor pe care le predica. „Un călugăr umil, îndemnat de propria lui nebunie, s-a ridicat împotriva credinței creștinătății. Pentru a opri această lipsă de respect, voi jertfi regatele, comorile, prietenii, trupul, sângele, sufletul și viața mea. Sunt gata să alung pe augustinul Luther, interzicându-i să provoace cea mai neînsemnată dezordine printre oameni; îl voi trata pe el și pe aderenții lui ca pe niște eretici încăpățânați, cu excomunicarea, cu interdicția și cu toate mijloacele destinate să-i nimicească. Chem pe membrii statelor să se comporte ca niște creștini credincioși“ (idem, b.7, cap.9). Cu toate acestea, împăratul a declarat că biletul de liberă trecere al lui Luther trebuie respectat și că, înainte de a se lua măsuri împotriva lui, trebuie să i se îngăduie să ajungă acasă în siguranță.

Două păreri contradictorii erau susținute acum de către membrii Dietei. Emisarii și reprezentanții papei au cerut din nou ca biletul de liberă trecere al reformatorului să nu fie respectat. „Rinul, spuneau ei, trebuie să primească cenușa lui, așa cum a primit și pe aceea a lui Ioan Huss acum un veac“ (idem, b.7, cap.9). Dar prinții Germaniei, deși ei înșiși papistași și dușmani jurați ai lui Luther, au protestat împotriva unei asemenea încălcări, considerând-o ca fiind o pată pe onoarea națiunii. Ei și-au amintit de nenorocirile care urmaseră morții lui Huss și au declarat că nu îndrăzneau să aducă asupra Germaniei și asupra tânărului lor împărat o repetare a acelor situații groaznice.

Carol însuși, la această propunere mârșavă, a spus: „Chiar dacă onoarea și credința ar fi alungate din toată lumea, ele trebuie să-și găsească refugiul în inimile prinților“ (idem, b.7, cap.9). El a fost apoi îndemnat de cruzii dușmani catolici ai lui Luther să procedeze cu el așa cum a procedat Sigismund cu Huss - lăsându-l pe mâna bisericii; dar, amintindu-și scena în care Huss în adunare publică, ridicându-și lanțurile, acuză pe monarh pentru călcarea jurământului, Carol al V-lea declară: „Nu doresc să roșesc ca Sigismund“ (Lenfant, vol.1, p.422).

Cu toate acestea, Carol lepădase în mod deliberat adevărurile prezentate de Luther. „Sunt ferm hotărât să urmez exemplul înaintașilor mei“, scria monarhul (D'Aubigné, b.7, cap.9). El se hotărî ca să nu părăsească drumul obiceiului moștenit nici chiar pentru a merge pe căile adevărului și ale neprihănirii. Pentru că părinții lui fuseseră astfel, și el dorea să susțină papalitatea, cu toate cruzimile și corupția ei. Luând această poziție, el refuză să primească o altă lumină mai mare decât aceea pe care o primiseră părinții săi și să îndeplinească vreo datorie pe care ei nu o îndepliniseră.

Sunt mulți în zilele noastre care se țin de obiceiurile și de tradițiile părinților lor. Când Domnul le trimite o lumină mai mare, ei refuză să o primească, pentru că, nefiind dată părinților lor, n-a fost primită de aceștia. Noi însă nu stăm pe aceeași

poziție pe care au stat și părinții noștri; ca urmare, atât datoriile, cât și răspunderile noastre nu sunt aceleași cu ale lor. Noi nu vom fi aprobați de Dumnezeu dacă privim la exemplul părinților noștri pentru a ne stabili datoria, în loc de a cerceta cuvântul adevărului pentru noi înșine. Răspunderea noastră este mai mare decât a fost aceea a înaintașilor noștri. Noi suntem răspunzători pentru lumina pe care ei au primit-o și care ne-a fost dată ca moștenire, dar mai suntem răspunzători și pentru acea lumină mai mare care strălucește peste noi din Cuvântul lui Dumnezeu.

Hristos spunea iudeilor necredincioși: „Dacă n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, n-ar avea păcat; dar acum n-au nici o desvinovățire pentru păcatul lor“ (Ioan 15,22). Aceeași putere divină vorbise și prin Luther împăratului și prinților germani. Și pe măsură ce lumina se revărsa din Cuvântul lui Dumnezeu, Duhul Său stăruia pentru ultima oară pe lângă mulți din adunarea aceea. Așa cum Pilat, cu secole mai înainte, a îngăduit mândriei și popularității să-i închidă inima față de Mântuitorul lumii, așa cum Felix a trimis tremurând pe solul adevărului: „De astă dată du-te; când voi avea timp te voi chema“, așa cum Agripa cel mândru a mărturisit: „Curând mai vrei tu să mă faci creștin“ (Fapte 24,25; 26,28), apoi au întors spatele soliei trimise de cer - tot așa Carol al V-lea, supunându-se poruncilor mândriei și intereselor lumești, a hotărât să respingă lumina adevărului.

Zvonurile cu privire la uneltirile împotriva lui Luther erau larg răspândite și produceau o mare frământare în oraș. Reformatorul câștigase mulți prieteni care, cunoscând cruzimea trădătoare a Romei față de toți aceia care îndrăznesc să denunțe corupțiile ei, au hotărât că el nu trebuie să fie sacrificat. Sute de nobili s-au angajat să-l ocrotească. Nu puțini au fost aceia care au denunțat mesajul regal ca fiind o supunere din slăbiciune față de puterea stăpânitoare a Romei. Pe ușile caselor și în piețele publice erau așezate pancarte, unele condamnând, iar altele apărând pe Luther. Pe una din acestea erau scrise numai cuvîn-

tele pline de înțeles ale înțeleptului: „Vai de tine țară, al cărei împărat este un copil“ (Ecles. 10,16). Entuziasmul poporului în favoarea lui Luther în toată Germania a convins atât pe împărat, cât și Dieta că orice nedreptate dovedită față de el ar fi putut primejdui pacea imperiului și chiar stabilitatea tronului.

Frederic de Saxonia păstra o rezervă bine studiată, ascunzându-și cu grijă adevăratele lui sentimente față de reformator, în timp ce îl păzea cu o vigilență neobosită, veghind la toate mișcările lui și ale dușmanilor lui. Dar erau mulți care nu făcuseră nici o încercare de a-și ascunde simpatia față de Luther. Era vizitat de prinți, conți, baroni și de alte persoane deosebite, atât laici, cât și preoți. „Cămăruța doctorului, scria Spalatin, nu putea cuprinde pe toți vizitatorii care soseau“ (Martyn, vol.1, p.404). Oamenii priveau la el ca și când ar fi fost mai mult decât un om. Chiar și aceia care nu credeau în învățăturile lui nu puteau decât să admire acea integritate distinsă care l-a făcut să se expună morții decât să-și calce pe conștiință.

Au fost făcute eforturi stăruitoare pentru a obține consimțământul lui Luther la un compromis cu Roma. Nobili și prinți i-au spus că, dacă va continua să pună judecata proprie împotriva aceleia a bisericii și a conciliilor, urma să fie în curând alungat din imperiu și nu va avea nici o apărare. La acest apel Luther răspunse: „Evangelhia lui Hristos nu poate fi predicată fără pierderi... De ce atunci să mă despartă frica sau primejdia de arestare, de Domnul și de acel Cuvânt divin care singur este adevărul? Nu; vreau mai degrabă să-mi dau trupul, sângele și viața“ (D'Aubigné, b.7, cap.10).

A fost din nou somat să se supună judecății împăratului, dar nici atunci nu avea de ce să se teamă. „Consimt, a răspuns el, din toată inima mea ca împăratul, prinții și chiar cel mai neînsemnat creștin să cerceteze și să judece lucrările mele; dar cu o condiție, și anume aceea de a lua Cuvântul lui Dumnezeu ca măsură. Oamenii nu au altceva de făcut decât să-l asculte.

Nu-mi siliți conștiința, care este legată și înlănțuită de Sfintele Scripturi“ (idem, b.7, cap.10).

La o altă încercare de a-l convinge, răspunse: „Consimt să renunț la biletul meu de liberă trecere. Îmi așez persoana și viața în mâinile împăratului, dar Cuvântul lui Dumnezeu niciodată!“ (idem, b.7, cap.10). S-a declarat de acord de a se supune hotărârii unui conciliu general, dar numai cu condiția ca acelui conciliu să i se ceară să hotărască după Scripturi. În ceea ce privește credința și Cuvântul lui Dumnezeu, adăuga el, orice creștin poate fi un tot atât de bun judecător pentru sine ca și papa, chiar susținut de milioane de concilii“ (Martyn vol.1, p.10). Atât prietenii, cât și dușmanii s-au convins până la urmă că orice străduință pentru împăcare ar fi fără folos.

Dacă reformatorul s-ar fi supus doar într-un singur punct, Satana și oștile lui ar fi câștigat biruința. Dar hotărârea lui nestrămutată a constituit mijlocul de eliberare a bisericii și începutul unei ere noi și mai bune. Influența acestui singur bărbat, care a îndrăznit să gândească și să acționeze independent în problemele religioase, urma să afecteze biserica și lumea nu numai în vremea sa, ci și în toate generațiile viitoare. Statornicia și credincioșia lui trebuia să întărească pe toți aceia care până la încheierea timpului urmau să treacă printr-o experiență asemănătoare. Puterea și maiestatea lui Dumnezeu au stat mai presus de orice conciliu al oamenilor, mai presus de puterea cea mare a Satanei.

Lui Luther i s-a poruncit prin autoritatea împăratului să se întoarcă acasă, dar știa că acest anunț va fi repede urmat de condamnarea lui. Deși nori amenințători îi umbreau orizontul, totuși, atunci când a plecat din Worms, inima i s-a umplut de bucurie și proslăvire. „Satana însuși, spunea el, a păzit citadela papei; dar Hristos a făcut o spărtură mare în ea, iar Satana a fost constrâns să recunoască că Domnul este mai tare decât el“ (D'Aubigné, b.7, cap.11).

După plecare, dorind ca hotărârea lui să nu fie considerată în mod greșit ca răzvrătire, Luther i-a scris împăratului. „Dumnezeu, care este cercetătorul inimilor, îmi este martor, spunea el, că sunt gata cu toată sinceritatea să ascult de maiestatea voastră, în onoare sau în dezonoare, în viață sau în moarte, cu nici o excepție în afară de aceea a Cuvântului lui Dumnezeu prin care trăiește omul. În toate problemele vieții acesteia, credincioșia mea va fi nezdruccinată, căci a pierde sau a câștiga aici nu are nici o valoare pentru mântuire. Dar atunci când sunt în joc interese veșnice, Dumnezeu nu vrea ca omul să se supună omului. Căci o astfel de supunere în problemele spirituale este o adevărată închinare și ar trebui dată numai Creatorului“ (idem, b.7, cap. 11).

Plecând de la Worms, Luther a fost înconjurat cu mai multă căldură decât la venire. Preoți princiari salutau pe călugărul excomunicat, iar conducătorii civili cinsteau pe bărbatul pe care împăratul îl atacase în public. A fost îndemnat să predice și, în ciuda interdicției imperiale, s-a urcat iarăși la amvon. „Nicio-dată nu m-am angajat să înlănțui Cuvântul lui Dumnezeu, zicea el, și nici n-o voi face“ (Martyn, vol.1, p.420).

N-a trecut multă vreme de la plecarea lui din Worms, când papistații au tăbărit pe împărat să dea un edict împotriva lui. În acest decret Luther era denunțat ca fiind „însuși Satana în chip de om și îmbrăcat în sutană de călugăr“ (D'Aubigné, b.7, cap.11). S-a dat ordin ca, de îndată ce va expira biletul de liberă trecere, să fie luate măsuri pentru a-i opri lucrarea. Tuturor le era interzis să-l găzduiască, să-i dea de mâncare sau de băut, să-l ajute și să-l încurajeze prin cuvinte sau prin fapte, în public sau în particular. Trebuia să fie descoperit oriunde s-ar fi aflat și dat în mâna autorităților. Și adepții lui trebuia să fie întemnițați, iar bunurile lor confiscate. Scrierile lui trebuia să fie distruse și, în cele din urmă, toți aceia care îndrăzneau să lucreze contrar cu prevederile acestui decret cădeau sub condamnarea lui. Electorul de Saxonia împreună cu prinții cei mai

favorabili lui Luther au plecat din Worms la scurtă vreme după plecarea lui, iar decretul împăratului a primit confirmarea din partea Dietei. Acum romaniștii jubilau. Ei socoteau soarta Reformatoului sigilată.

Dar Dumnezeu pregătise o cale de scăpare pentru slujitorul Lui, în acest ceas de primejdie. Un ochi veghetor urmărise mișcările lui Luther și o inimă nobilă și cinstită se hotărâse să-l scape. Era clar că Roma nu se va mulțumi cu nimic mai puțin decât cu moartea lui; numai ascunzându-l putea fi scăpat din gura leului. Dumnezeu a dat înțelepciune lui Frederic de Saxonia să facă un plan pentru ocrotirea reformatoului. Cu colaborarea unor prieteni devotați planul electoului a fost adus la îndeplinire, iar Luther a fost ascuns atât de prieteni, cât și de dușmani. Pe drumul de întoarcere spre casă a fost răpit, despărțit de însoțitori și dus în grabă prin pădure la castelul din Wartburg, o cetățuie izolată în munți. Atât răpirea, cât și ascunderea lui au fost învăluite într-o taină atât de mare, încât chiar Frederic însuși n-a știut multă vreme unde fusese ascuns. Această neștiință n-a fost fără plan; atâta vreme cât electoul nu știa nimic despre locul unde era Luther, nu putea descoperi nimic. Era mulțumit că reformatoul se află în siguranță și aceasta îi era de ajuns.

Primăvara, vara și toamna au trecut și a venit din nou iarna, iar Luther rămânea tot prizonier. Aleander împreună cu partizanii săi tresăltau, crezând că lumina Evangheliei se va stinge. Dar în loc de aceasta, reformatoul își umplea candela din rezervorul adevărului și lumina lui urma să lumineze cu o strălucire și mai puternică.

În siguranța ospitalieră a Wartburgului, Luther s-a bucurat pentru o vreme de odihnă, după focul și tumultul luptei. Dar n-a putut suporta multă vreme odihna și liniștea. Obișnuit cu o viață de intensă activitate și de luptă aprigă, nu putea să rămână inactiv. În acele zile solitare îi reveni în minte starea bisericii și atunci strigă cu disperare: „Vai! Nu există nici unul în aceste

zile de pe urmă ale mâniei Sale, care să stea ca un zid înaintea Domnului și să salveze pe Israel!“ (idem, b.9, cap.2). Gândurile lui se întorceau iarăși la sine și se temea să nu fie acuzat de lașitate, retrăgându-se din luptă. Se mai învinuia pentru delăsare și comoditate. În același timp, îndeplinea zilnic lucrări mai mari decât părea posibil să îndeplinească un om. Pana sa nu trândăvea. În timp ce dușmanii lui se felicitau că fusese adus la tăcere, erau uimiți și încurcați de dovada pipăibilă că el era încă activ. O oaste de broșuri ieșite de sub pana lui circulau în toată Germania. El a mai făcut aici un serviciu foarte important pentru concetățenii lui, traducând Noul Testament în limba germană. De pe Patmosul lui stâncos, a continuat timp de aproape un an să vestească Evanghelia și să mustre păcatele și rătăcirile timpului.

Dar Dumnezeu a retras pe slujitorul Său de pe arena vieții publice nu numai pentru a-l feri de mâna dușmanilor sau pentru a-i asigura un timp de liniște în vederea acestor lucrări importante. Trebuia realizate lucrări și mai prețioase decât acestea. În singurătatea și obscuritatea acestei ascunzători din munți, Luther a fost departe de sprijinul omenesc și îndepărtat de lauda lumii. A fost în felul acesta salvat de mândrie și de încredere în sine, care sunt adesea provocate de succes. Prin suferință și umilire, a fost pregătit din nou să urce în deplină siguranță pe culmile amețitoare pe care fusese adesea înălțat.

Când oamenii se bucură de libertatea pe care le-o aduce adevărul, sunt înclinați să preamărească pe aceia pe care Dumnezeu îi folosește pentru a rupe lanțurile rătăcirii și superstiției. Satana caută să îndepărteze gândurile și afecțiunile oamenilor de la Dumnezeu și să le îndrepte asupra mijloacelor omenești; el îi conduce să onoreze mai degrabă instrumentul și să treacă cu vederea mâna care dirijează toate evenimentele Providenței. Prea adesea conducătorii religiei, care sunt lăudați și respectați în felul acesta, pierd din vedere dependența lor de Dumnezeu și sunt amăgiți să se încreadă în ei înșiși. Ca urmare, ei caută să

stăpânească mintea și conștiința oamenilor acelora care sunt dispuși să privească la ei după călăuzire, în loc să privească la Cuvântul lui Dumnezeu. Lucrarea reformei este adesea întârziată din cauză că acest spirit este îngăduit de către susținătorii ei. Dumnezeu dorea să ferească cauza Reformațiunii de această primejdie. El dorea ca lucrarea să primească nu amprenta omului, ci pe aceea a lui Dumnezeu. Ochii oamenilor fuseseră îndreptați asupra lui Luther ca fiind exponentul adevărului; el a fost ascuns pentru ca ochii să fie îndreptați spre Autorul veșnic al adevărului.

Reformatorul elvețian

In alegerea uneltelor pentru reforma necesară bisericii se descoperă același plan divin ca și la întemeierea ei. Învățătorul ceresc a trecut cu vederea pe oamenii cei mari ai pământului, pe cei titrați și bogați, care erau obișnuiți să primească laude și omagii ca fruntași ai poporului. Ei erau atât de mândri și încrezători în ei înșiși pentru superioritatea lor îngâmfată, încât nu puteau fi aduși să simtă cu semenii lor și să devină colaboratori cu umilul Om din Nazaret. Pescarilor neînvățați, truditori din Galileea, le-a fost adresată chemarea: „Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni“ (Matei 4,19). Acești ucenici erau bărbați umili și primitivi de învățătură. Cu cât erau influențați mai puțin de învățătura rătăcită a vremii lor, cu atât mai cu succes putea Hristos să-i educe și să-i pregătească pentru slujirea Sa. Tot așa au stat lucrurile și în zilele marii Reforme. Reformatorii de seamă erau bărbați cu viață umilă - bărbați care, dintre toți contemporanii lor, erau cei mai liberi de mândrie și de deosebire de rang, precum și de influența bigotismului și a preoției. Planul lui Dumnezeu este de a folosi unelte smerite pentru a împlini lucrări mari. Atunci slava nu va fi dată oamenilor, ci Aceluia care lucrează prin ei voința și înfăptuirea după buna Sa plăcere.

La câteva săptămâni după nașterea lui Luther într-o colibă de mineri din Saxonia, Ulrich Zwingli s-a născut într-o colibă de păstori din Alpi. Împrejurările copilăriei lui Zwingli, precum și educația primilor săi ani au fost de o așa manieră, încât trebuia să-l pregătească pentru misiunea lui viitoare. Crescut în mijlocul scenelor de măreție ale naturii, cu frumuseți sublime și maiestuoase, mintea i-a fost de timpuriu cuprinsă de simțământul măririi, puterii și maiestății lui Dumnezeu. Istoria faptelor de eroism petrecute în munții natali i-a aprins aspirațiile tinereții. Și alături de bunica lui evlavioasă asculta la cele câteva istorisiri biblice prețioase pe care le culesese dintre legende și tradițiile bisericii. Cu un interes deosebit, el asculta faptele cele mari ale patriarhilor și profeților, ale păstorilor care vegheau asupra turmelor lor pe dealurile Palestinei, unde îngerii au vorbit cu ei despre Pruncul din Betleem și despre Omul Calvarului.

Asemenea lui Johan Luther, tatăl lui Zwingli dorea o educație pentru fiul lui, așa că băiatul a părăsit de timpuriu văile natale. Mintea lui s-a dezvoltat repede și în scurtă vreme găsirea de profesori competenți pentru a-l învăța a devenit o problemă. La vârsta de 13 ani a venit la Berna, care pe atunci avea cea mai celebră școală din Elveția. Aici însă, se ivi o primejdie care amenința să-i distrugă viitorul lui promițător. Eforturi hotărâte au fost făcute de niște călugări pentru a-l atrage într-o mănăstire. Călugării dominicani și franciscani erau pe atunci în luptă pentru a câștiga favoarea poporului. Astfel, ei încercau să și-o asigure prin fastul exterior al bisericilor lor, prin pompa ceremonialului lor și prin atracțiile renumitelor moaște și icoane făcătoare de minuni.

Dominicanii din Berna au văzut că, dacă ar fi putut câștiga pe acest tânăr și talentat elev, și-ar fi asigurat atât un izvor de câștig, cât și onoare. Tinerețea lui matură, darul lui înăscut de vorbitor și scriitor, precum și talentul său muzical și poetic aveau să fie mai cu efect decât toată pompa și parada lor, cu scopul de a atrage pe oameni la slujbele lor religioase și la

mărirea veniturilor ordinului lor călugăresc. Prin viclenie și prin lingușire, au încercat să-l convingă pe Zwingli să intre în mănăstirea lor. În timp ce era student, Martin Luther se închisesese în chilia unei mănăstiri și ar fi fost pierdut pentru totdeauna dacă providența lui Dumnezeu nu l-ar fi liberat. Lui Zwingli nu i s-a îngăduit să facă față aceleiași primejdii. În mod providențial, tatăl său a fost informat cu privire la planurile călugărilor. El nu avusese intenția ca băiatul să urmeze viața trândavă și fără valoare a călugărilor. Văzând că era în joc viitorul lui, l-a chemat să se întoarcă acasă fără întârziere.

Chemarea tatălui a fost ascultată, dar tânărul nu putea fi mulțumit multă vreme în văile lui natale și în curând și-a reluat studiile, apărând după un scurt timp la Basel. Acolo a auzit Zwingli pentru prima oară Evanghelia și despre harul fără plată al lui Dumnezeu. Wittembach, un profesor de limbi vechi, în timp ce studia greaca și ebraica, a fost inspirat să cerceteze Sfintele Scripturi și, în felul acesta, razele luminii divine au luminat mințile studenților de sub îndrumarea lui. El învăța că există un adevăr mai vechi și de o valoare infinit mai mare decât teoriile învățate de scolastici și filozofi. Acest adevăr vechi era acela că moartea lui Hristos este singura răscumpărare a păcătosului. Pentru Zwingli, aceste cuvinte au fost ca prima rază de lumină care apare înaintea zorilor.

În scurtă vreme Zwingli a fost chemat de la Basel să intre în lucrarea sa. Primul câmp de lucru a fost într-o parohie din Alpi, nu prea departe de văile lui natale. Primind hirotonirea de preot, „s-a devotat cu tot sufletul cercetării adevărului dumnezeiesc; căci și-a dat bine seama, spunea un prieten al reformatorului, cât de mult trebuie să cunoască acela căruia îi era încredințată turma lui Hristos“ (Wylie, b.8, cap.5). Pe năsură ce studia Scripturile, îi apărea tot mai clar deosebirea între adevărurile lor și rătăcirile Romei. S-a supus Bibliei ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu, singura regulă îndestulătoare și infailibilă. A văzut că ea era propriul ei interpret. N-a îndrăznit

să încerce a explica Scriptura pentru a susține o teorie sau învățătură preconcepută, ci socotea de datoria lui să predice învățăturile ei directe și neîndoielnice. A căutat să se folosească de orice mijloc de care dispunea pentru a ajunge la o înțelegere deplină și corectă a sensului ei și cerea ajutorul Duhului Sfânt care, spunea el, îl descoperă tuturor acelor care-l caută cu sinceritate și cu rugăciune.

Scripturile, spunea Zwingli, vin de la Dumnezeu și nu de la om; chiar Dumnezeu, Acela care iluminează, îți va da să înțelegi că vorbirea vine de la El. Cuvântul lui Dumnezeu nu poate greși; el este luminos, el învață, el descoperă, el iluminează sufletul cu toată mântuirea și cu tot harul, mângâie în Domnul, umilește, încât se reduce și chiar dispare pentru a cuprinde pe Dumnezeu“. Zwingli verificase pentru sine adevărul acestor cuvinte. Vorbind despre experiența lui de la data aceea, el scria mai târziu: „Când am început să mă consacru deplin Sfintelor Scripturi, cu filozofia și teologia scolastică, am venit totdeauna în conflict. În cele din urmă am ajuns la această concluzie: trebuie să părăsești orice minciună și să înveți înțelesul simplu al Cuvântului lui Dumnezeu. După aceea am început să cer lui Dumnezeu lumina Sa, iar studiul Scripturilor a început să-mi fie mult mai ușor“ (idem, b.8, cap.6).

Învățătura predicată de Zwingli nu era primită de la Luther. Era învățătura lui Hristos. „Dacă Luther predică pe Hristos, spunea reformatorul elvețian, el trebuie să facă ce fac și eu. Aceia pe care i-a adus el la Hristos sunt mai numeroși decât aceia pe care i-am adus eu. Dar lucrul acesta nu contează. Nu voi purta alt nume decât acela al lui Hristos, al cărui soldat sunt și numai El este Maestrul meu“. „N-am scris niciodată lui Luther vreun cuvânt și nici el mie. Și de ce?... Pentru ca să se arate cât de mult este de acord Duhul lui Dumnezeu cu El Însuși, deoarece amândoi, fără să ne ciocnim, învățăm doctrina lui Hristos în același fel“ (D'Aubigné, b.8, cap.9).

În anul 1516, Zwingli a fost invitat să devină predicator în mănăstirea din Einsiedeln. Aici avea să facă cunoștință mai de aproape cu stricăciunile Romei și urma să exercite o influență ca reformator, care avea să fie simțită dincolo de Alpii lui natali. Printre atracțiile de seamă din Einsiedeln, era un chip al Fecioarei despre care se spunea că avea putere făcătoare de minuni. Deasupra porții de intrare a mănăstirii era o inscripție care glăsuia astfel: „Aici se poate obține o iertare deplină a păcatelor“ (idem, b.8, cap.5). Întotdeauna veneau pelerini la racla Fecioarei; dar la marea sărbătoare anuală a sfințirii ei, mulțimile veneau din toate părțile Elveției și chiar din Franța și din Germania. Zwingli, profund măhnit la vederea acestor lucruri, a folosit ocazia de a proclama libertatea prin Evangheliile acestor sclavi ai superstiției.

„Să nu vă închipuiți, spunea el, că Dumnezeu este în acest templu mai mult decât în orice altă parte a creațiunii Sale. Ori-care ar fi țara în care locuiți, Dumnezeu este lângă voi și vă aude... Pot oare lucrările nefolositoare, pelerinajele lungi, darurile, icoanele, invocarea Fecioarei sau a sfinților să vă asigure harul lui Dumnezeu?... Ce valoare are mulțimea cuvintelor cu care ne împodobim rugăciunile? De ce folos sunt o sutană lucioasă, o frunte împodobită, o haină lungă fluturând sau niște papuci brodați cu aur?... Dumnezeu privește la inimă, iar inimile voastre sunt departe de El“. „Hristos, spunea el, care S-a adus jertfă o singură dată pe cruce, este jertfa și victima aceea care a făcut ispășire pentru păcatele tuturor credincioșilor în toată veșnicia“ (idem, b.8, cap.5).

Pentru mulți dintre ascultători, aceste învățături nu erau bine venite. Era o dezamăgire cruntă să li se spună că drumul lor obositor a fost făcut în zadar. Ei nu puteau înțelege iertarea oferită în dar prin Isus Hristos. Erau mulțumiți cu vechiul drum spre ceruri pe care îl trasase Roma pentru ei. Ei nu se osteneau să caute ceva mai bun. Le era mai ușor să încredințeze mântuirea lor preoților și papei decât să caute curăția inimii.

Însă o altă categorie de ascultători a primit cu bucurie vestea mântuirii prin Hristos. Rânduielele practicate de Roma nu le aduseseră pacea sufletească, de aceea au primit prin credință sângele lui Hristos ca ispășire pentru ei. Aceștia s-au întors acasă pentru a face cunoscut altora lumina prețioasă pe care o primiseră. Adevărul a fost dus în felul acesta din cătun în cătun, din oraș în oraș, iar numărul pelerinilor la racla Fecioarei a scăzut foarte mult. S-a văzut totodată o scădere a darurilor, dar în același timp a scăzut și salariul lui Zwingli, care era plătit din acestea. Acest lucru i-a produs numai bucurie, căci a văzut că puterea fanatismului și a superstiției fusese frântă.

Autoritățile bisericii nu erau oarbe față de lucrarea pe care o făcea Zwingli, dar pentru un moment s-au ferit să se amestece. Nădăjduind să-l câștige pentru cauza lor, au încercat să-l atragă mai întâi prin lingușiri, dar în același timp adevărul câștiga teren în inimile oamenilor.

Activitatea lui Zwingli la Einsiedeln l-a pregătit pentru un câmp mai mare, în care urma să intre în curând. După trei ani petrecuți aici, a fost chemat ca predicator la catedrala din Zürich. Pe atunci, acesta era orașul cel mai important din Confederația Helvetică și influența exercitată aici urma să fie resimțită până departe. Ecclesiastici, prin a căror invitație a venit la Zürich, doreau să se împotrivească oricăror inovații, astfel că l-au instruit în legătură cu îndatoririle lui.

„Vei face tot ce vei putea“, i-au spus ei, „să strângi veniturile de la parohie, fără să treci cu vederea chiar pe cele mai neînsemnate. Și vei îndemna pe credincioși, atât de la amvon, cât și la spovedanie, să dea zecimile și darurile, ca să-și arate în felul acesta dragostea lor față de biserică. Vei avea grijă de creșterea veniturilor percepute de la bolnavi, de la liturghii și în general de la toate rânduielele bisericesti“. În ceea ce privește administrarea sacramentelor, predicarea și grija pentru turmă, au adăugat învățătorii lui, „și acestea sunt îndatoririle capelanului. Dar pentru acestea trebuie să folosești un înlocuitor și mai ales

în predicare. N-ar trebui să administrez sacramentele decât persoanelor cu vază și numai atunci când ți se cer; ți se interzice să le administrez tuturor persoanelor, fără ca mai întâi să faci deosebire între oameni“ (idem, b.8, cap.6).

Zwingli a ascultat în tăcere la această însărcinare și, ca răspuns, după ce și-a exprimat recunoștința față de cinstea chemării la acest post important, a început să explice drumul pe care și-l propusese. „Viața lui Hristos, a spus el, a fost prea mult ascunsă de oameni. Voi predica toată Evanghelia lui Matei... scoțând numai din izvoarele Scripturii, sondând adâncimile ei, comparând un pasaj cu altul și căutând o înțelegere prin rugăciune continuă și stăruitoare. Îmi voi consacra slujirea slavei lui Dumnezeu, laudei singurului Său Fiu, mântuirii celei adevărate a sufletelor și clădirii lor în credința cea adevărată“ (idem, b.8, cap.6). Cu toate că unii dintre eclesiastici au dezaprobat planul lui și au încercat să-l determine să renunțe la el, Zwingli a rămas hotărât. A declarat că era gata nu să introducă o metodă nouă, ci metoda cea veche folosită de biserică în vremurile curate de la începuturile ei.

Curând s-a trezit un viu interes față de adevărurile pe care le predica; iar poporul se aduna în număr mare pentru a-i asculta predicile. Mulți care nu mai veniseră de multă vreme la slujbele religioase se aflau acum printre ascultători. Și-a început lucrarea deschizând evangheliile, citind și explicând ascultătorilor săi relatarea inspirată a vieții, învățăturilor și a morții lui Hristos. Aici, ca și la Einsiedeln, a prezentat Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind singura autoritate infailibilă, iar moartea lui Hristos ca singura jertfă desăvârșită. „La Hristos vreau să vă conduc, spunea el - la Hristos, Izvorul cel adevărat al mântuirii “ (idem, b.8, cap.6). În jurul predicatorului s-au adunat oameni de toate clasele, de la oamenii de stat și savanți, la meseriași și țărani. Ei îi ascultau cu vintele cu un interes profund. El nu numai că vestea darul unei mântuiri fără plată, dar muștra fără teamă relele și stricăciunile timpului. Mulți se întorceau de la catedrală lăudând pe Dum-

nezeu. Acest bărbat, spuneau ei, este un predicator al adevărului. „El va fi Moise al nostru pentru a ne scoate din această întunecime egipteană“ (idem, b.8, cap.6).

Cu toate că la început străduințele lui au fost primite cu un mare entuziasm, după un timp a apărut opoziția. Călugării au început să-i împiedice lucrările și să-i condamne învățăturile. Mulți l-au asaltat cu ironii și batjocuri, alții au recurs la obraznicie și la amenințări. Dar Zwingli suporta toate acestea cu răbdare, spunând: „Dacă dorim să câștigăm pe păcătoși la Isus Hristos, trebuie să închidem ochii față de multe lucruri“ (idem, b.8, cap.6).

Cam în acel timp a apărut o nouă acțiune destinată a face să înainteze lucrarea Reformei. Un anume Lucian a fost trimis la Zürich cu câteva din scrierile lui Luther, de către un prieten al credinței reformate din Basel, care a socotit că vânzarea acestor cărți ar putea fi un mijloc puternic pentru răspândirea luminii. „Încredințează-te, scria el lui Zwingli, dacă acest băiat are desulă prevedere și pricepere; dacă este așa, atunci lasă-l să ducă din oraș în oraș, din cetate în cetate, din sat în sat și chiar din casă în casă, printre elvețieni, lucrările lui Luther și îndeosebi expunerea lui cu privire la rugăciunea Domnului, scrisă pentru laici. Cu cât vor fi mai cunoscute, cu atât vor găsi mai mulți cumpărători“ (idem, b.8, cap.6). În felul acesta lumina și-a croit drumul.

Când Dumnezeu Se pregătește să rupă lanțurile neștiinței și ale superstiției, atunci Satana lucrează cu putere și mai mare pentru a învălui pe oameni în întuneric, să lege cătușele și mai strâns. În timp ce în diferite țări se ridicau bărbați pentru a prezenta poporului iertarea și îndreptățirea prin sângele lui Hristos, Roma porni cu forțe înnoite în comerțul indulgențelor în toată creștinătatea, oferind iertarea pe bani.

Fiecare păcat își avea prețul lui, iar oamenilor li se asigura toată libertatea pentru săvârșirea crimelor, dacă tezaurul bisericii era mereu plin. În felul acesta cele două mișcări înaintau paralel;

una oferind iertarea de păcat în schimbul banilor, iar cealaltă iertarea prin Hristos - Roma aprobând păcatul și făcând din el sursă de venituri, reformatorul condamnând păcatul și arătând către Hristos ca Ispășitor și Liberator.

În Germania, vânzarea indulgențelor fusese încredințată călugărilor dominicani și era condusă de faimosul Tetzl. În Elveția, negoțul acesta fusese pus în mâinile franciscanilor sub conducerea lui Samson, un călugăr italian. Samson făcuse bune servicii bisericii, adunând sume imense din Germania și din Elveția pentru a umple tezaurul papal. Acum străbătea Elveția, atrăgând mulțimi mari, jefuind pe țăranii sărmani de câștigul lor sărăcăcios și storcând daruri bogate de la clasele înstărite. Dar influența Reformei s-a făcut simțită prin diminuarea acestor venituri, cu toate că n-a putut opri negoțul lor. Zwingli era încă la Einsiedeln, când Samson, la scurt timp după intrarea în Elveția, a sosit cu marfa lui în orașul vecin. Aflând de misiunea lui, reformatorul s-a hotărât imediat să i se împotrivescă. Cei doi nu s-au întâlnit, dar atât de mare a fost succesul lui Zwingli în demascarea pretențiilor călugărului, încât acesta a fost obligat să plece în altă parte.

La Zürich, Zwingli predicase cu zel împotriva traficantilor de iertare; și când Samson s-a apropiat de locul acela, a fost întâmpinat de un sol din partea consiliului, cu o comunicare prin care i se punea în vedere să plece mai departe. În cele din urmă, a intrat totuși printr-o înșelătorie, dar a fost alungat fără măcar să fi putut vinde vreo indulgență și la scurt timp după aceea a părăsit Elveția.

Un puternic avânt a fost dat Reformei prin apariția unei ciume sau „moartea neagră“, care s-a revărsat asupra Elveției în anul 1519. Atunci când oamenii s-au aflat în fața plăgii nimiciitoare, mulți au fost făcuți să simtă cât de zadarnice și fără valoare erau iertările pe care le cumpăraseră și doreau o temelie mai sigură pentru credința lor. La Zürich, Zwingli a fost și el atins și a ajuns atât de slăbit, încât orice nădejde de însănătoșire

era spulberată și a circulat chiar știrea că a murit. În acel ceas de încercare, nădejdea și curajul lui au rămas neclintite. A privit prin credință la crucea de pe Calvar, încrezându-se în ispășirea cea îndestulătoare pentru păcat. Când s-a întors de la porțile morții, a predicat Evanghelia cu o mai mare râvnă decât înainte, iar cuvintele lui exercitau o influență irezistibilă. Oamenii l-au primit cu bucurie pe pastorul lor iubit care se întorsese din pragul mormântului. Și aceștia, după ce trecuseră prin suferință și fiind aproape de moarte, simțiră ca niciodată mai înainte valoarea Evangheliei.

Zwingli ajunsese la o înțelegere mai clară a adevărilor Evangheliei și experimentase în mod deplin în viața sa puterea ei înnoitoare. Căderea omului și Planul de Mântuire erau subiectele asupra cărora stăruia. „În Adam, spunea el, toți suntem morți, aruncați în stricăciune și în condamnare“ (Wylie, b.8, cap.9). „Hristos a obținut pentru noi o răscumpărare care durează în veci. Suferința Lui este...o jertfă veșnică și are putere să vindece pentru veșnicie; ea satisface dreptatea divină pentru veșnicie pentru toți aceia care se încred în ea cu o credință hotărâtă și nezdrunțată. Dar ea învață cu claritate că oamenii nu sunt liberi, datorită harului lui Hristos, să continue a păcătui. Oriunde este credință în Dumnezeu, există și Dumnezeu și acolo unde locuiește Dumnezeu, este și zel care îndeamnă și constrânge pe oameni la fapte bune“ (D'Aubigné, b.8, cap. 9).

Atât de mare era interesul în favoarea predicării lui Zwingli, încât catedrala era plină până la refuz de mulțimea care venea să-l asculte. Puțin câte puțin, în măsura în care ei îl puteau primi, el descoperea ascultătorilor lui adevărul. Era atent ca să nu introducă de la început puncte care i-ar fi pus în uimire și ar fi dat naștere la prejudecăți. Lucrarea lui era să le câștige inimile pentru învățăturile lui Hristos, să le înmoaie prin iubirea Sa și să păstreze înaintea lor exemplul Său; și pe măsură ce primeau învățăturile Evangheliei, credințele și practicile lor superstițioase urmau să fie în mod inevitabil părăsite.

Pas cu pas, Reformațiunea înainta în Zürich. Alarmați, dușmanii lui s-au ridicat într-o împotrivire activă. Dar cu un an mai înainte, călugărul din Wittenberg rostise un nu categoric papei și împăratului la Worms, iar acum totul părea să arate o împotrivire asemănătoare față de pretențiile papei la Zürich. Atacuri repetate au fost îndreptate împotriva lui Zwingli. În cantoanele papale, din timp în timp, ucenicii adevărați ai Evangheliei erau duși la rug, dar aceasta nu era destul; însuși învățătorul ereziei trebuia adus la tăcere. Ca urmare, episcopul de Constanța a trimis trei delegați la consiliul din Zürich, care l-au acuzat pe Zwingli că învață pe oameni să calce legile bisericii, punând astfel în primejdie pacea și ordinea societății. Dacă autoritatea bisericii avea să fie lepădată, susținea el, urmarea avea să fie o anarhie universală. Zwingli a răspuns că timp de patru ani predicase Evanghelia în Zürich, „care a fost mai liniștit și mai pașnic decât toate celelalte orașe din confederație“. „Nu este oare, spunea el, creștinismul cel mai bun salvator al siguranței generale?“ (Wylie, b.8, cap.11).

Delegații au sfătuit pe membrii consiliului să continue a rămâne în biserică, fără care, au declarat ei, nu există mântuire. Zwingli a răspuns: „Această acuzație să nu vă intimideze. Temelia bisericii este aceeași Stâncă, același Hristos care i-a pus lui Petru acest nume pentru că L-a mărturisit cu credincioșie. În orice popor, oricine crede din toată inima în Domnul Isus este primit de Dumnezeu. Iată, în adevăr, biserica în afara căreia nimeni nu poate fi mântuit“ (D'Aubigné, ed. londoneză, b.8, cap.11). Ca urmare a acestei conferințe, unul dintre delegații episcopului a primit credința reformată.

Consiliul n-a luat nici o măsură împotriva lui Zwingli, dar Roma s-a pregătit pentru un nou atac. Și când reformatorul a aflat despre uneltirile dușmanilor lui a exclamat: „Să continue; mă tem de ei așa cum stânca cea puternică se teme de valurile care se sparg la picioarele ei“ (Wylie, b.8, cap.11). Străduințele eclesiasticilor n-au făcut decât să promoveze cauza pe care ei

căutau să o distrugă. Adevărul continua să se răspândească. În Germania, adepții lui, descurajați de dispariția lui Luther, au căpatat iarăși curaj când au văzut înaintarea Evangheliei în Elveția.

Atunci când Reformațiunea a fost întărită la Zürich, roadele s-au văzut mai deplin în alungarea viciului și în promovarea ordinei și armoniei. „Pacea își are sălașul în orașul nostru, scria Zwingli; nici ceartă, nici fătărnice, nici gelozie, nici luptă. De unde poate veni această unire decât de la Domnul și de la învățătura noastră care ne umple de roadele păcii și ale evlaviei?” (idem, b.8, cap. 15).

Biruințele câștigate de Reformațiune au provocat pe romaniști la eforturi și mai hotărâte pentru distrugerea ei. Văzând cât de puțin reușiseră prin persecuție și prin interzicerea lucrării lui Luther în Germania, s-au hotărât să lupte contra Reformei cu propriile ei arme. Ei aveau să susțină o dispută cu Zwingli și, prin aranjamentele făcute de ei în această problemă, își asigurau victoria, alegând nu numai locul luptei, ci și judecătorii care trebuia să hotărască între părțile în discuție. Și dacă l-ar fi avut pe Zwingli în puterea lor, s-ar fi îngrijit să nu le scape. Conducătorul adus astfel la tăcere, mișcarea putea fi repede înăbușită. Acest plan a fost tănuț înșă cu grijă.

S-a hotărât ca disputa să se țină la Baden, dar Zwingli n-a fost de față. Membrii consiliului din Zürich, suspectând planurile papistașilor și avertizați de rugurile aprinse în cantoanele papale pentru mărturisitorii Evangheliei, n-au îngăduit pastorului lor să se expună primejdiei. La Zürich, el era gata să întâlnească pe toți partizanii pe care Roma i-ar fi putut trimite, dar să meargă la Baden, unde sângele martirilor pentru adevăr tocmai fusese vărsat, însemna să meargă la moarte sigură. Oecolampadius și Haller au fost aleși să-l reprezinte pe reformator, în timp ce faimosul dr.Eck, susținut de o oaste de doctori învățați și prelați, era campionul Romei.

Deși Zwingli n-a fost prezent la conferință, influența lui a fost simțită. Toți secretarii au fost aleși de papistași, iar altora

le-a fost interzis să ia note sub pedeapsa cu moartea. Cu toate acestea, Zwingli primea zilnic un raport cu privire la cele ce se spuneau la Baden. Un student dintre cei prezenți la dispută făcea în fiecare seară un raport cu privire la argumentele prezentate în acea zi. Alți doi studenți luau aceste note pentru a le duce împreună cu scrisorile zilnice ale lui Oecolampadius lui Zwingli la Zürich. Reformatorul răspundea, dând sfaturi și sugestii. Scrisorile lui erau scrise noaptea, iar studenții se întorceau cu ele la Baden dimineața. Pentru a înșela vigilența gărzii care staționa la porțile orașului, acești soli duceau pe cap coșuri cu păsări și li se îngăduia să treacă fără nici o piedică.

În felul acesta Zwingli susținea lupta cu împotrivorii lui înverșunați. El „a lucrat mai mult“, spunea Myconius, „prin meditațiile, prin nopțile nedormite și prin sfatul pe care-l transmitea la Baden decât ar fi făcut discutând personal cu dușmanii lui“ (D'Aubigné, b.11, cap.13).

Romaniștii, îmbătați de o biruință anticipată, veniseră la Baden îmbrăcați în mantiile lor bogate și strălucitoare de po-doabe. Ei ofereau cu larghețe mesele lor pline cu cele mai scumpe delicatese și cu cele mai alese vinuri. Povara îndatoririlor lor eclesiastice era ușurată prin veselie și chefuri. În contrast izbitor au apărut reformatorii, care erau priviți de oameni puțin mai bine decât o grupă de cerșetori și a căror hrană simplă îi reținea prea puțin la masă. Proprietarul lui Oecolampadius, având ocazia să-l vadă în cameră, îl găsea totdeauna angajat în studiu sau în rugăciune și, minunându-se mult, raporta că ereticul era în fond „foarte evlavios“.

La conferință „Eck a urcat amvonul cu îngâmfare, împodobit splendid, în timp ce umilul Oecolampadius, îmbrăcat modest, a fost obligat să-și ocupe locul în fața adversarului pe un scaun foarte rudimentar“ (idem, b.11, cap.13). Glasul cel puternic al lui Eck și siguranța lui nemăsurată nu l-au părăsit deloc. Zelul lui era stimulat de nădejdea aurului și a renumelui; căci apărătorul credinței avea să fie răsplătit cu o sumă considerabilă.

Când cele mai bune argumente au fost respinse, a recurs la insulte și chiar la blesteme.

Oecolampadius, modest și neîncrezut în sine, a ezitat să intre în luptă, pentru un moment, dar a făcut declarația solemnă: „Nu recunosc nici o altă normă de judecată decât Cuvântul lui Dumnezeu“ (idem, b.11, cap.13). Deși amabil și curtenitor în purtare, s-a dovedit abil și neabătut. În timp ce romaniștii, după obiceiul lor, apelau la autoritatea tradițiilor bisericii, reformatorul s-a alipit categoric de Sfintele Scripturi. „Obiceiul, spunea el, n-are nici o putere în Elveția, dacă nu se întemeiază pe constituție; în materie de credință, Biblia este constituția noastră“ (idem, b.11, cap.13).

Contrastul dintre cei doi luptători n-a rămas fără efect. Raționamentul calm și lămurit al reformatorului, prezentat atât de plăcut și de modest, a influențat mințile care s-au întors cu dezgust de la pretențiile îndrăznețe și violente ale lui Eck.

Discuția a continuat timp de 18 zile. La încheierea ei papistașii, cu o mare încredere, au pretins victoria. Majoritatea deputaților s-au alăturat Romei, iar Dieta i-a declarat pe reformatori învinși și a hotărât ca ei împreună cu Zwingli, conducătorul lor, să fie îndepărtați din biserică. Dar roadele conferinței au descoperit de care parte era câștigul. Lupta a avut ca urmare un avânt puternic pentru cauza protestantă și, nu după multă vreme, orașe importante ca Berna și Basel s-au declarat în favoarea Reformațiunii.

Înaintarea Reformei în Germania

Dispariția misterioasă a lui Luther a produs consternare în toată Germania. Întrebări cu privire la el se auzeau pretutindeni. Circulau cele mai ciudate zvonuri și mulți credeau că fusese ucis. A fost o mare întristare nu numai printre prietenii declarați, ci și între miile de oameni care nu luaseră o poziție pe față în favoarea Reformațiunii. Mulți s-au legat printr-un jurământ solemn să-i răzbune moartea.

Conducătorii Romei au văzut cu groază până la ce culme se ridicaseră opiniile împotriva lor, cu toate că la început se bucuraseră de moartea lui Luther. Acum căutau să se ascundă de mânia poporului. Dușmanii lui nu fuseseră atât de tulburați de faptele sale îndrăznețe când era printre ei, cum erau acum după răpirea lui. Aceia care, în mânia lor, căutaseră să-l distrugă pe îndrăznețul reformator se umpluseră de teamă acum, când el devenise un prizonier neajutorat. „Singura cale care ne mai rămâne pentru a ne salva, spunea unul dintre ei, este să aprindem torțele și să-l căutăm pe Luther în toată lumea pentru a-l reda națiunii care-l cere“ (D'Aubigné, b.9, cap.1). Edictul împăratului părea să devină neputincios. Legații papali s-au umplut de indignare când au văzut că li se dădea cu mult mai puțină atenție decât soartei lui Luther.

Veștile că el se găsea în siguranță, deși prizonier, au calmat temerile poporului, în timp ce au trezit entuziasmul în favoarea lui. Scrierile lui au fost citite cu o sete și mai mare decât înainte. Mulțimi din ce în ce mai mari se alăturau cauzei bărbatului erou care, cu un preț atât de înfricoșător, apăraseră Cuvântul lui Dumnezeu. Reformațiunea câștiga continuu putere. Sămânța semănată de Luther se răspândea pretutindeni. Lipsa lui împlinea acum o lucrare pe care prezența lui n-ar fi făcut-o. Ceilalți lucrători simțeau o răspundere nouă, acum, când marele lor conducător era înlăturat. Cu o credință și un devotament nou, ei se străduiau să facă cu toată puterea lor ca lucrarea începută atât de nobil să nu slăbească.

Dar nici Satana nu era inactiv. A încercat ceea ce încercase și cu alte mișcări reformatoare - să amăgească și să distrugă pe oameni, oferindu-le o contrafacere în locul lucrării celei adevărate. Așa cum în primul secol al bisericii creștine au fost hristoși mincinoși, tot astfel s-au ridicat profeți mincinoși și în secolul al XVI-lea.

Câțiva bărbați, profund afectați de frământarea din lumea religioasă, și-au închipuit că au primit descoperiri deosebite din ceruri și au pretins că au însărcinarea divină să ducă până la desăvârșire Reformațiunea care, declarau ei, fusese doar slab începută de Luther. În realitate, ei nu aduceau la îndeplinire lucrarea pe care el o făcuse. Ei au lepădat marele principiu care era chiar temelia Reformațiunii - și anume că Cuvântul lui Dumnezeu este regula de credință și practică îndestulătoare, și în locul acestei călăuze care nu greșește, au pus standardul schimbător și nesigur al propriilor lor sentimente și impresii. Prin îndepărtarea Cuvântului care arată rățacirea și minciuna, a fost deschisă pentru Satana calea de a stăpâni mințile oamenilor după buna lui plăcere.

Unul dintre acești profeți pretindea că a fost instruit chiar de îngerul Gabriel. Un student care s-a unit cu el și-a părăsit studiile, afirmând că fusese înzestrat de Dumnezeu Însuși cu înțelep-

ciunea de a explica Cuvântul Său. Alții care erau în mod natural înclinați spre fanatism s-au unit cu ei. Manifestările acestor fanatici au produs o mare frământare. Predicarea lui Luther trezise pe oamenii de pretutindeni să simtă nevoia Reformei, dar acum unele persoane cu adevărat sincere erau răătăcite de susținerile noilor profeți.

Conducătorii mișcării se duseră la Wittenberg ca să-și susțină ideile lor înaintea lui Melanchton și a colaboratorilor lui. Ei spuneau: „Suntem trimiși de Dumnezeu să învățăm pe oameni. Am avut conversații intime cu Domnul; știm ce se va întâmpla; într-un cuvânt, suntem apostoli și profeți și facem apel la dr. Luther“ (idem, b.9, cap.7).

Reformatorii erau uimiți și încurcați. Aceasta era o astfel de situație cum nu mai întâlniseră niciodată mai înainte și nu știau ce cale să aleagă. Melanchton spunea: „Sunt cu adevărat în acești bărbați niște spirite extraordinare; dar ce fel de spirite? Pe de o parte să ne ferim a stinge Duhul lui Dumnezeu, pe de altă parte să nu fim răătăciți de spiritul lui Satana“ (idem, b.9, cap.7).

Rodul acestei noi învățături s-a văzut curând. Oamenii au fost conduși să negligeze Biblia sau chiar să o lepede cu totul. Școlile au fost invadate de confuzie. Astfel că studenții treceau peste toate restricțiile, își părăseau studiile și se retrăgeau din universitate. Bărbații care se socoteau în stare să reînsuflească și să conducă lucrarea Reformăiunii s-au succedat unul după altul numai pentru a o aduce pe marginea prăpastiei. Romaniștii și-au recăpătat încrederea și au exclamat plini de bucurie: „Încă un efort și totul va fi al nostru“ (idem, b.9, cap.7).

Când Luther auzi din Wartburg cele întâmplate, spuse cu adâncă îngrijorare: „Totdeauna m-am așteptat că Satana ne va trimite această nenorocire“ (idem, b.9, cap.7). El și-a dat seama de caracterul adevărat al acelor care se pretindeau a fi profeți și a văzut primejdia care amenința cauza adevărului. Împotrivirea papei și a împăratului nu-i provocase o încurcătură și o durere

atât de mare ca aceea pe care o trăia acum. Iar dintre prietenii care se declaraseră în favoarea Reformațiunii, se ridicaseră cei mai răi dușmani. Chiar adevărurile care îi aduseseră o atât de mare bucurie și mângâiere erau folosite acum pentru a provoca dispută sau pentru a crea confuzie în biserică.

În lucrarea Reformei, Luther fusese mânat de Duhul lui Dumnezeu și se depășise chiar pe sine. El nu-și propusese să ia poziții ca acelea pe care le luase sau să facă schimbări atât de radicale. El nu fusese decât un instrument în mâna Puterii Infinite. Cu toate acestea, se cutremura adesea pentru rezultatul lucrării lui. Odată spusese: „Dacă aș ști că învățătura mea ar dăuna unui om, doar unui singur om, oricât de umil și de neluat în seamă - ceea ce nu se poate, deoarece ea este însăși Evanghelia - aș fi gata mai degrabă să mor de zece ori decât să nu o retractez“ (idem, b.9, cap.7).

Iar acum chiar Wittenbergul, centrul Reformațiunii, cădea văzând cu ochii sub puterea fanatismului și a nelegiurii. Această tristă stare nu era urmarea învățăturilor lui Luther; și totuși vrăjmașii săi din întreaga Germanie au pus-o pe seama lui. În amărăciunea sufletului său, se întreba adesea: „Oare astfel poate fi sfârșitul acestei lucrări mari de reformă?“ Alteori, în timp ce se ruga lui Dumnezeu cu ardoare, pacea se revărsa iarăși peste inima lui. „Lucrarea nu este a mea, ci a Ta, spunea el; Tu nu vei permite să fie distrusă de superstiție sau de fanatism“. Dar gândul de a rămâne încă multă vreme în afara luptei într-o astfel de criză a devenit de nesuportat. S-a hotărât să se reîntoarcă la Wittenberg.

Porni fără întârziere în călătoria lui primejdioasă. Era sub interdicție imperială. Dușmanii săi aveau libertatea să-i ia viața; iar prietenilor le era interzis să-l ajute sau să-l adăpostească. Guvernul imperial luase cele mai aspre măsuri împotriva adepților lui. Dar el a văzut că lucrarea Evangheliei era primejduită și în numele Domnului a ieșit fără teamă, să se lupte pentru adevăr.

Într-o scrisoare adresată prințului elector, după ce și-a expus planul de a părăsi Wartburgul, Luther spunea: „Să fie cunoscut înălțimii voastre că eu mă duc la Wittenberg sub o ocrotire mult mai înaltă decât aceea a prinților și a electorilor. Nu mă gândesc să solicit sprijinul înălțimii voastre și, departe de a dori protecția voastră, aș dori mai degrabă să vă ocrotesc eu. Dacă aș ști că înălțimea voastră ar putea sau ar vrea să mă ocrotească, nu m-aș duce cu nici un chip la Wittenberg. Nu există nici o sabie care să ajute la înaintarea acestei cauze. Numai Dumnezeu trebuie să facă totul, fără ajutorul și fără concursul omului. Acela care are cea mai mare credință este cel care o va putea ocroti mai mult“ (idem, b.9, cap.7).

Într-o altă scrisoare, scrisă pe drumul către Wittenberg, Luther adăuga: „Sunt gata să intru în dizgrația înălțimii voastre și în mânia lumii întregi. Nu sunt oare locuitorii Wittenbergului oile mele? Nu mi i-a încredințat Dumnezeu mie? Și n-ar trebui oare, dacă este necesar, să mă expun morții pentru ei? În afară de aceasta, eu mă tem că în Germania a izbucnit o grozavă răzvrătire prin care Dumnezeu vrea să pedepsească națiunea noastră“ (idem, b.9, cap.7).

Cu mare prudență și cu umilință, dar hotărât și statornic, începu să lucreze. „Prin cuvânt, spunea el, trebuie să răsturnăm și să distrugem tot ce a fost întemeiat pe violență. Nu mă voi folosi de forță împotriva celor superstițioși și necredincioși... Nimeni nu trebuie constrâns. Libertatea este însăși esența credinței“ (idem b.9, cap.8).

Curând se răspândi vestea în Wittenberg că Luther se întorsese și urma să predice. Oamenii alergau din toate părțile, iar biserica s-a umplut până la refuz. Urcând la amvon, începu să îndemne, să mustre și să învețe cu multă înțelepciune și blândețe. Vorbind despre aceia care recuseseră la măsuri violente pentru desființarea liturghiei, spunea:

„Liturghia este un lucru rău; Dumnezeu i S-a împotrivit și ar trebui să fie desființată; aș fi dorit ca în toată lumea să fi fost în-

locuită prin Cina Evangheliei. Însă nimeni nu trebuie să fie despărțit de ea prin forță. Trebuie să lăsăm problema în mâinile Domnului. Cuvântul Său trebuie să lucreze și nu noi. Și mă veți întreba de ce așa? Pentru că nu țin inimile oamenilor în mâna mea, așa cum ține olarul lutul. Noi avem dreptul să vorbim; dar nu avem dreptul să influențăm. Să predicăm; restul aparține lui Dumnezeu. Dacă aș folosi forța, ce aș câștiga? Încruntare, formalitate, maimuțări, rânduiri omenești și fățărnicie. Dar n-ar fi nici o sinceritate a inimii, nici credință și nici milă. Acolo unde lipsesc acestea trei, totul lipsește și n-aș da nici o ceapă degerată pentru un astfel de rezultat. Dumnezeu poate face singur mai mult prin Cuvântul Său decât voi și decât mine și toată lumea, prin puterea noastră unită. Dumnezeu cere stăpânire asupra inimii, când inima este luată în stăpânire totul este câștigat...”

„Voi predica, voi discuta și voi scrie; dar nu voi constrânge pe nimeni, deoarece credința este un act voluntar. Vedeți cum am procedat eu. M-am ridicat împotriva papei, a indulgențelor și a papistașilor, dar fără violență sau zgomot. Am prezentat Cuvântul lui Dumnezeu, am predicat și am scris, aceasta a fost tot ce am făcut. Și în timp ce dormeam, cuvântul pe care l-am predicat a răsturnat papalitatea în așa fel, încât nici un prinț sau împărat nu i-a făcut un atât de mare rău. Și cu toate acestea n-am făcut nimic; căci Cuvântul a făcut totul. Dacă aș fi dorit să fac apel la forță, poate că toată Germania ar fi fost scăldată în sânge.

Însă care ar fi fost urmarea? Ruină și pustiire atât pentru trup, cât și pentru suflet. De aceea rămân liniștit și las Cuvântul să străbată în toată lumea“ (idem, b.9, cap.8).

Timp de o săptămână, în fiecare zi, Luther a continuat să predice mulțimii dornice. Cuvântul lui Dumnezeu a frânt vraja excitației fanatice. Puterea Evangheliei i-a întors pe cei răătăciți la calea adevărului.

Luther nu dorea să se întâlnească cu fanaticii ale căror acțiuni produsese un rău atât de mare. Îi știa ca oameni cu judecată

nesănătoasă și cu patimi nestăpânite care, în timp ce pretindeau a fi iluminați în mod deosebit de sus, nu suportau nici cea mai slabă contrazicere și nici cel mai amabil sfat sau mustrare. Arogându-și autoritatea supremă, ei cereau tuturor fără discuție să le recunoască pretențiile. Dar pentru că ei au cerut o întrevvedere, Luther a consimțit să se întâlnească cu ei; și în acest fel le-a demască cu un succes atât de mare pretențiile lor, încât impostorii au plecat în grabă din Wittenberg.

Fanatismul a fost înăbușit pentru o vreme; dar câțiva ani mai târziu a izbucnit iarăși cu o violență și mai mare și cu urmări mai grozave. Cu privire la conducătorii acestei mișcări, Luther spunea: „Pentru ei, Sfintele Scripturi erau doar o literă moartă și au început să strige cu toții: Duhul! Duhul! Desigur eu nu-i voi urma acolo unde-i conduce duhul lor. Să mă ferească Dumnezeu, în mila Sa, de o biserică în care nu sunt decât sfinți. Doresc să locuiesc cu cel umil, cu cel slab, cu cel bolnav. care-și cunoaște și simte păcatele inimii, ca să primească mângâiere și sprijin“ (idem, b.10, cap.10).

Thomas Münzer, cel mai activ dintre acești fanatici, era un bărbat cu o vastă pricepere care, dacă ar fi fost corect îndrumată, l-ar fi făcut în stare să facă binele; dar el nu învățase primele principii ale religiei adevărate. Era stăpânit de dorința de a reforma lumea și uita, ca de altfel toți fanaticii, că reforma trebuie să înceapă cu el“ (idem, b.9, cap.8). Ambiția lui era să câștige poziție și influență și nu dorea să fie al doilea, nici măcar după Luther. Declara că reformatorii, înlocuind autoritatea papei cu aceea a Scripturilor, nu făcuseră decât să întemeieze o formă diferită de papalitate. El pretindea că fusese însărcinat pe cale divină să introducă reforma cea adevărată. „Acela care are acest spirit, spunea Münzer, are credința cea adevărată, chiar dacă n-ar fi văzut niciodată Scripturile în viața lui“ (idem, b.10, cap.10).

Învățătorii fanatici se lăsau să fie stăpâniți de impresii, socotind orice gând sau pornire ca fiind glasul lui Dumnezeu. Ca

urmare au căzut în mari extreme. Unii dintre ei și-au ars Bibliile, chiar exclamând: „Litera omoară, dar Duhul dă viață“. Învățătura lui Mûnzer făcea apel la dorința oamenilor după ceva miraculos, în timp ce le hrănea mândria, în realitate punând ideile și părerile oamenilor mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu. Învățăturile lui erau primite de mii de credincioși. În curând, a condamnat orice ordine din serviciul divin public și a declarat că a asculta de prinți însemna a încerca să slujești atât pe Dumnezeu, cât și pe Belial.

Mintea oamenilor care începuseră să lepede jugul papalității a început să-și piardă răbdarea și sub restricțiile autorității civile. Învățăturile revoluționare ale lui Mûnzer, care susținea că sunt aprobate de cer, i-au condus să iasă de sub orice control și să dea curs prejudecăților și pornirilor lor. Au urmat scenele cele mai grozave de răzvrătire și violență, iar câmpiile Germaniei au fost stropite de sânge.

Agonia sufletească pe care Luther o trăise odinioară la Erfurt apăsa asupra lui acum cu o putere îndoită, când vedea urmările fanatismului puse pe seama Reformațiunii. Prinții papistași declarau - și mulți erau gata să creadă declarația - că răscoala era rodul legitim al învățăturilor lui Luther. Cu toate că această acuzație nu avea nici cel mai slab temei, a provocat o mare amărăciune reformato­rului. Era peste puterile lui să suporte ca adevărul să fie astfel disprețuit, fiind pus laolaltă cu cel mai josnic fanatism. Pe de altă parte, conducătorii răscoalei îl urau pe Luther deoarece el nu numai că se împotriva învățăturilor lor și combătuse pretențiile lor de inspirație divină, dar îi mai declarase și rebeli față de autoritățile civile. Pentru a se răzbuna, ei l-au acuzat ca fiind un impostor. Se părea că aruncaseră asupra lui atât vrăjmășia prinților, cât și a poporului.

Romaniștii tresăltau, așteptând să fie martorii unei apropiate prăbușiri a Reformațiunii; ei îl acuzau pe Luther chiar și pentru greșelile pe care el încercase cu atâta stăruință să le îndrepte.

Partida fanaticilor, prin susținerea mincinoasă că fuseseră tratați cu o mare nedreptate, avea succes în câștigarea simpatiilor unei mari clase de oameni și, așa cum se întâmplă totdeauna cu aceia care apucă pe o cale rea, au ajuns să fie priviți ca martiri. În felul acesta, aceia care au folosit toată puterea lor împotriva Reformățiunii erau compătimiți și laudați ca victime ale cruzimii și ale persecuției. Această lucrare era de la Satana, mânată de același spirit de răscoală care s-a manifestat pentru prima oară în ceruri.

Satana căuta continuu să amăgească pe oameni și să-i facă să numească păcatul dreptate, iar dreptatea să o considere ca păcat. Cât succes a avut această lucrare! De câte ori mustrarea și dezaprobarea sunt aruncate asupra slujitorilor credincioși ai lui Dumnezeu, deoarece ei stau fără teamă în apărarea adevărului! Oamenii care nu sunt altceva decât agenții Satanei sunt laudați și lingușiți și priviți chiar ca martiri, în timp ce aceia care ar trebui respectați și susținuți pentru credincioșia lor față de Dumnezeu sunt părăsiți și lăsați singuri, priviți cu neîncredere și bănuială.

Sfințenia falsificată, sfințirea falsă, își fac încă lucrarea de amăgire. Sub diverse forme ele dau pe față același spirit ca și în zilele lui Luther, îndepărtând mintea de la Scripturi și conducând pe oameni să urmeze mai degrabă propriile lor simțăminte și impresii decât să se supună ascultării de Legea lui Dumnezeu. Acesta este unul din planurile cele mai cu succes ale Satanei, de a arunca ocară asupra curăției și adevărului.

Luther a apărut fără teamă Evanghelia de atacurile care au venit din toate părțile. Cuvântul lui Dumnezeu s-a dovedit o armă puternică în toate luptele. Cu acest Cuvânt a luptat împotriva autorității uzurpatoare a papei și a filozofiei raționaliste a scolasticilor, în timp ce stătea tare ca o stâncă împotriva fanatismului care căuta să se unească cu Reformățiunea.

Fiecare din aceste elemente împotrivoare îndepărta în felul său Sfintele Scripturi și înălța înțelepciunea omenească, de-

clarând-o izvor al cunoașterii și al adevărului religios. Raționalismul zeifică rațiunea și face din ea un criteriu pentru religie. Pretinzând că inspirația suveranului pontif a coborât într-o linie neîntreruptă de la apostoli și a rămas neschimbată de-a lungul timpului, romanismul face ca tot felul de absurdități și falsuri să fie ascunse sub sfințenia însărcinării apostolice. Inspirația pretinsă de Münzer și de tovarășii lui nu venea dintr-o sursă mai înaltă decât din capriciile imaginației, iar influența ei subsăpa orice autoritate, omenească sau divină. Creștinismul cel adevărat primește Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind marele tezaur al adevărului inspirat și ca piatra de încercare a oricărei inspirații.

După întoarcerea de la Wartburg, Luther a terminat traducerea Noului Testament și Evanghelia a fost dată curând după aceea poporului german în propria lui limbă. Această traducere a fost primită cu mare bucurie de toți aceia care iubeau adevărul; dar a fost lepădată cu dispreț de aceia care au ales tradițiile omenești și poruncile oamenilor.

Preoții s-au alarmat la gândul că oamenii de rând puteau să discute cu ei preceptele Cuvântului lui Dumnezeu și că urma să fie demascată propria lor neștiință. Armele rațiunii lor firești erau fără putere în fața sabiei Duhului. Roma își folosi întreaga ei autoritate pentru a zădărnici răspândirea Scripturilor; dar atât decretul, anatemele, cât și torturile erau zadarnice. Cu cât se condamna și se interzicea mai mult Biblia, cu atât mai mare era dorința oamenilor de a cunoaște ce învață ea în realitate. Toți aceia care puteau să citească erau dornici să studieze personal Cuvântul lui Dumnezeu. Îl luau cu ei, îl citeau, îl reciteau și nu se mulțumeau până când nu învățau pe dinafară părți din el. Văzând interesul cu care fusese primit Noul Testament, Luther începu de îndată traducerea Vechiului Testament pe care îl publică fragmentat, pe măsura traducerii lui.

Scrierile lui Luther erau salutate atât în orașe, cât și în cătune. „Ceea ce Luther și prietenii lui lucrau, alții difuzau. Călugării,

onvinși de ilegalitatea obligațiilor monahale, erau doritori să chimbe lungă lor viață de inactivitate cu una de efort activ, ar, prea puțin cunoscători pentru a predica Cuvântul lui Dumnezeu, călătoreau prin provincii, vizitând cătunele și coliele unde vindeau cărțile lui Luther și ale prietenilor lui. În urând Germania a fost împânzită de acești colportori curajoși“ (idem b.9, cap.11).

Aceste scrieri erau studiate cu adânc interes de bogați și de ăraci, de învățați și de neînvățați. Seara, învățătorii de la școlile ătești le citeau cu glas tare oamenilor adunați în grupe mici la ăura sobei. Cu orice efort ce era făcut, mulți erau convinși de devăr și, primind Cuvântul cu bucurie, duceau la rândul lor eștile bune și altora.

Se împlineau cuvintele Inspirației: „Descoperirea cuvintelor ale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate“ (Ps. 119, 130). Studiul Scripturilor producea o schimbare puternică în mintea și nima oamenilor. Până atunci, dominația papală pusese peste upușii ei un jug de fier care-i ținuse în neștiință și degradare. O ractică superstițioasă a formelor de cult fusese menținută cu trictete; dar în tot serviciul lor, inima și mintea nu avuseseră proape nici o participare. Predicarea lui Dumnezeu și apoi chiar Cuvântul însuși, pus în mâinile oamenilor de rând, treziseră ăuterile lor adormite. Nu numai că înnobilaseră și curățiseră naura lor spirituală, dar dăduseră o nouă putere și o vigoare roaspătă minții.

Persoane de toate categoriile erau văzute cu Biblia în mână, ăpărând învățăturile Reformațiunii. Papistașii, care lăsaseră studiul Scripturilor pe seama preoților și a călugărilor, îi chemau acum să apră în față și să respingă învățăturile cele noi. Dar recunoscând nici Scripturile și nici puterea lui Dumnezeu, preoții și călugării erau învinși de aceia pe care ei îi declaraseră a neînvățați șieretici. „Din nefericire, spunea un scriitor calolic, Luther i-a îndemnat pe urmașii lui să nu-și pună încrederea n nici o altă revelație decât în Sfânta Scriptură“ (D'Aubigné,

b.9, cap.11). Mulțimi de oameni se adunau să audă adevărul apărât de bărbați cu puțină instruire și chiar discutat de ei cu teologi învățați și elocvenți. Ignoranța vrednică de rușine a acestor bărbați mari era dată pe față atunci când argumentele lor erau întâmpinate cu învățăturile simple ale Cuvântului lui Dumnezeu. Muncitorii, soldații, femeile și chiar copiii cunoșteau mai bine învățăturile Bibliei decât preoții și doctorii învățați.

Contrastul dintre ucenicii Evangheliei și susținătorii superstițiilor papale nu era mai mic în rândurile învățaților decât între oamenii de rând... „Împotriva apărătorilor în vârstă ai ierarhiei papale, care neglijaseră studiul limbilor și cultivarea literaturii... era acum un tineret nobil, devotat studiului, cercetării Scripturii și familiarizat cu capodoperele antichității. Având o minte activă, un suflet nobil și o lumină întreprinzătoare, acești tineri au acumulat în scurtă vreme atâtea cunoștințe, încât mult timp nimeni nu se putea măsura cu ei... Ca urmare, atunci când acești tineri apărători ai Reformațiunii se întâlneau cu învățații Romei, în orice adunare, îi atacau cu atâta ușurință și siguranță, încât acești bărbați ignoranți ezitau, se încurcau și cădeau în disprețul meritat, în ochii tuturor.“ (idem, b.9, cap.11).

Când clerul roman a văzut că numărul credincioșilor săi scădea mereu, a recurs la ajutorul autorităților și, prin toate mijloacele pe care le avea la dispoziție, a încercat să aducă înapoi pe ascultătorii săi. Dar oamenii găsiseră în învățăturile cele noi ceea ce lipsea sufletului lor și au întors spatele acelor care îi hrăniseră atâta vreme cu pleava fără valoare a riturilor superstițioase și ale tradițiilor omenești.

Și atunci când s-a aprins persecuția împotriva învățătorilor adevărului, ei au luat aminte la cuvintele lui Hristos: „Când vă vor prigoni într-o cetate, să fugiți în alta“ (Matei 10,23). Lumina pătrundea peste tot. Fugarii găseau peste tot o ușă deschisă primitoare și rămânând acolo predicau pe Hristos, uneori în biserică sau, dacă li se refuza aceasta, în case particulare sau în aer liber. Locul unde puteau avea ascultători era consacrat ca

templu. Adevărul vestit cu atâta energie și siguranță se răspândea cu o putere de neînvins.

În zadar au fost chemate autoritățile civile și religioase să stârpească erezia. În zadar au recurs la închisoare, tortură, foc și sabie. Mii de credincioși și-au pecetluit credința cu sângele lor, dar cu toate acestea lucrarea înainta. Persecuția slujea doar la răspândirea adevărului, iar fanatismul, pe care Satana a încercat să-l unească cu acesta, a contribuit și mai mult la accentuarea contrastului dintre lucrarea lui Satana și lucrarea lui Dumnezeu.

Protestul prinților

Una dintre cele mai nobile mărturii care au fost depuse vreodată în favoarea Reformațiunii a fost protestul adresat de prinții creștini din Germania, la Dieta din Speier, în anul 1529. Curajul, credința și statornicia acestor bărbați ai lui Dumnezeu au câștigat pentru veacurile următoare libertatea de gândire și conștiință. Protestul lor a dat bisericii reformate numele de protestantă; principiile lui sunt „însăși esența protestantismului“ (D’Aubigné, b.13, cap.6).

O zi întunecată și amenințătoare venise pentru Reformațiune. În ciuda edictului de la Worms, care îl declara pe Luther în afara legii și interzicea învățăturile sau credința în doctrinele lui, toleranța religioasă progresase în imperiu. Dumnezeu, în providența Sa, pusese în derută forțele care se împotriveau adevărului. Carol al V-lea se legase să stârpească Reformațiunea, dar, ori de câte ori își ridica mâna să lovească, fusese obligat să lovească în altă parte. Mereu și mereu, distrugerea iminentă a tuturor acelor care îndrăzneau să se împotrivescă Romei părea inevitabilă; dar în momentul critic apăreau ori armatele turcești la frontiera răsăriteană, ori împăratul Franței sau chiar papa însuși, gelos pe puterea mereu crescândă a împăratului, pornea război împotriva lui; și în felul acesta, în mijlocul luptei și frământării popoarelor, Reformațiunea avusese răgazul să se întărească și să se răspândească.

În cele din urmă, însă, suveranii papali s-au împăcat pentru ca să poată face cauză comună împotriva reformatilor. Dieta din Speier, din anul 1526, dăduse fiecărui stat libertatea deplină în materie de religie până la întrunirea unui conciliu general; dar abia trecuseră primejdiile care amenințaseră această făgăduință, că împăratul a convocat o a doua Dietă la Speier, în anul 1529, cu scopul de a stârpi erezia. Prinții urmau să fie convinși, prin mijloace pașnice dacă era posibil, să se declare împotriva Reformațiunii; dar dacă aceasta nu reușea, Carol era hotărât să recurgă la sabie.

Papistașii jubilau. Au venit la Speier într-un număr mare și și-au manifestat deschis împotrivirea lor față de reformatori și față de toți aceia care-i favorizau. Melancton spunea: „Suntem urâciu-ne și gunoiul lumii; dar Hristos va privi asupra sărmanului Său popor și-l va păzi” (idem, b.13, cap.5). Prinților Evangheliei prezenți la Dietă le-a fost interzis chiar să li se predice Evanghelia în locuințele lor. Însă poporul din Speier, însetat după Cuvântul lui Dumnezeu și în ciuda interdicției, se aduna cu miile la serviciile divine ținute în capela electorului de Saxonia.

Faptul acesta a grăbit izbucnirea crizei. Un mesaj imperial a anunțat Dieta că, întrucât hotărârea care dădea libertate de conștiință dăduse naștere la dezordini mari, împăratul cerea să fie anulată. Acest act arbitrar a provocat indignarea și îngrijorarea creștinilor evanghelici. Unul dintre ei spunea: „Hristos a căzut iarăși în mâinile lui Caiafa și ale lui Pilat”. Romaniștii au devenit mai violenți. Un papistaș fanatic declara: „Turcii sunt mai buni decât lutheranii, căci turcii țin zilele de post, pe când lutheranii le calcă. Dacă ar fi să alegem între Sfintele Scripturi ale lui Dumnezeu și vechile rătăcirii ale bisericii, le-am respinge pe cele dintâi”. Melancton remarca: „În fiecare zi, în plină adunare, Faber aruncă pietre noi în evangheliștii noștri” (idem, b.13, cap.5).

Toleranța religioasă fusese stabilită legal, iar statele evanghelice s-au hotărât să se împotrivescă violării drepturilor lor.

Lui Luther, care era încă sub anatema impusă de edictul din Worms, nu i-a fost îngăduit să se prezinte la Speier; dar locul i-a fost ținut de colaboratorii și prinții pe care Dumnezeu i-a ridicat pentru a apăra cauza în această împrejurare. Nobilul Frederic de Saxonia, protectorul de altă dată al lui Luther, murise, dar ducele Johan, fratele și succesorul lui, salutase cu bucurie Reformațiunea și, cu toate că era iubitor de pace, a dovedit mare energie și curaj în toate problemele legate de interesele credinței.

Preoții au cerut ca statele care primiseră Reformațiunea să se supună fără condiții jurisdicției romane. Reformatorii, pe de altă parte, pretindeau libertatea care le fusese acordată mai înainte. Ei nu puteau fi de acord ca Roma să aducă din nou sub stăpânirea ei acele state care primiseră cu o mare bucurie Cu-vântul lui Dumnezeu.

În cele din urmă s-a propus un compromis, și anume că acolo unde Reformațiunea nu se înrădăcinase, edictul din Worms să fie aplicat cu putere; dar „în statele în care oamenii s-au îndepărtat de ea și unde nu se puteau conforma ei fără primejdia revoltei, să nu se facă o nouă reformă, să nu se mai trateze punctele controversate, să nu fie împiedicat serviciul liturghiei și să nu se îngăduie nici unui romano-catolic să îmbrățișeze lutheranismul“ (idem, b.13, cap.5). Această măsură a fost luată de Dietă spre marea satisfacție a preoților și prelaților papali.

În acest edict se accentua: „Reformațiunea nu mai trebuie să se răspândească... acolo unde nu este cunoscută, nici să nu fie întărită pe temelii solide acolo unde există deja“ (idem, b.13, cap.5). Libertatea cuvântului urma să fie interzisă și nu mai era îngăduită nici o convertire. Iar prietenilor Reformațiunii li se cerea să se supună imediat acestor interdicții și restricții. Speranțele lumii păreau gata să fie înăbușite. „Restabilirea ierarhiei romane...urma să readucă vechile abuzuri“ și avea să se găsească ușor o ocazie pentru „distrugerea unei lucrări care și așa fusese

destul de violent zdruncinată de fanatism și neînțelegere“ (idem, b.13, cap.5).

Atunci când membrii taberei evanghelice s-au întâlnit pentru consultare, se uitau unul la altul cu spaimă. Întrebarea trecea de la unul la altul: „Ce este de făcut?“ Erau în joc marile probleme ale lumii. Se vor supune conducătorii Reformațiunii și vor accepta edictul? Cât de ușor ar fi putut reformatorii, în această criză care era cu adevărat amenințătoare, să pornească pe un drum greșit! Câte motive plauzibile și raționale destul de bune ar fi găsit pentru supunere! Prinților lutherani le era garantată exercitarea liberă a religiei lor. Și același drept a fost acordat față de toți supușii care, înainte de aplicarea acestei măsuri, îmbrățișaseră convingerile reformate. N-ar fi trebuit oare ca acestea să-i mulțumească? Câte primejdii n-ar fi fost evitate prin supunere! În ce lupte și întâmplări necunoscute i-ar mai fi aruncat împotrivirea? Cine știe ce ocazii poate aduce viitorul? Să îmbrățișăm pacea; să luăm aminte la ramura de măslin pe care o flutură Roma și să vindecăm rănilor Germaniei. Cu argumente ca acestea ar fi putut reformatorii să-și justifice alegerea unui drum care i-ar fi dus în scurtă vreme la ruina cauzei lor.

„Din fericire, ei n-au pierdut din vedere principiul pe care se bazase acest aranjament și au acționat prin credință. Care era acel principiu? Era dreptul Romei de a forța conștiința și de a interzice cercetarea liberă. Dar nu erau ei și supușii lor protestanți aceia care aveau să se bucure de libertatea religioasă? Da, dar numai ca o favoare specială stipulată în înțelegere, și nu ca un drept. Însă, toți aceia care nu erau cuprinși în această înțelegere rămâneau sub jugul autorității papale, căci conștiința nu era luată în considerație. Roma era judecătorul infailibil și trebuia ascultată. Acceptarea înțelegerii propuse urma să fie o recunoaștere de fapt, că libertatea religioasă era acordată numai Saxoniei reformate; iar în ceea ce privește restul creștinătății, cercetarea liberă și mărturisirea credinței reformate erau considerate crime și trebuia tratate cu temnița și rugul. Puteau ei consimți să se

limiteze libertatea religioasă, să se ducă vestea că Reformațiunea își făcuse ultimii ei convertiți? Că își cucerise ultima palmă de pământ și că, oriunde Roma își întindea domeniul în ceasul acela, acolo stăpânirea ei avea să fie veșnică? Puteau reformatorii să se declare că erau în neștiință cu privire la sângele acelor sute și mii de oameni care în urma acestei înțelegeri aveau să-și dea viața în țările catolice? Aceasta ar fi însemnat să trădeze, în acest ceas suprem, cauza Evangheliei și libertății creștinătății“ (Wylie, b.9, cap.15). „Mai degrabă erau gata să jertfească totul, chiar și statele, coroanele lor și viața lor“ (D'Aubigné, b.13, cap.5).

„Să respingem acest decret, au spus prinții. În probleme de conștiință, majoritatea nu are nici o putere“. Iar deputații au declarat: „Datorăm pacea de care se bucură imperiul, decretului din anul 1526; anularea lui ar umple Germania de tulburări și de disensiuni. Dieta nu poate face mai mult decât să păstreze libertatea religioasă până când se va aduna consiliul“ (idem, b.13, cap.5). Ocrotirea libertății de conștiință este datoria statului, și aceasta este limita autorității lui în materie de religie. Orice guvernare pământească, care încearcă să rânduiască sau să impună rânduielile religioase cu ajutorul autorității civile, jertfește însuși principiul pentru care creștinii evanghelici au luptat cu atâta noblețe.

Papistașii erau hotărâți să reprime tot ceea ce ei numeau „încăpățănare îndrăznească“. Ei au început prin încercarea de a provoca disensiuni printre susținătorii Reformațiunii și a intimidă pe toți aceia care nu se declaraseră pe față în favoarea ei. Reprezentanții orașelor libere au fost chemați în cele din urmă înaintea dietei și somați să declare dacă acceptă condițiile propunerii. Ei au cerut o amânare, dar a fost zadarnic. Când au fost supuși la probă, aproape jumătate din numărul lor s-au declarat de partea reformatoarelor. Aceia care au refuzat să jertfească libertatea de conștiință și dreptul liberei cercetări știau bine că poziția lor îi expunea în viitor criticii, condamnării și persecuției. Unul

lîntre delegați spunea: „Va trebui ori să ne lepădăm de Cuvîntul lui Dumnezeu, ori să fim arși“ (idem, b.13, cap.5).

Regele Ferdinand, reprezentantul împăratului la Dietă, a văzut că decretul avea să provoace neînțelegeri serioase, dacă prinții nu pot fi convinși să-l primească și să-l susțină. De aceea a încercat să-i convingă, știind bine că prin folosirea forței față de astfel de oameni nu făcea decât să-i întărească mai tare. Așa că el „rugă pe prinți să accepte decretul, asigurându-i că împăratul va fi nespus de mulțumit de ei“. Dar acești bărbați credincioși recunoșteau o autoritate mai înaltă decât aceea a conducătorilor pămîntești și au răspuns cu calmitate: „Vom asculta de împărat în tot ce poate contribui la menținerea păcii și onoarei lui Dumnezeu“ (idem, b.13, cap.5).

În fața Dietei, regele a anunțat în cele din urmă pe elector și pe prietenii lui că edictul „era pe cale de a fi declarat decret imperial“ și că „singurul lor drum de urmat era acela de a se supune majorității“. Aceste cuvinte fiind rostite, s-a retras din adunare fără să mai ofere reformatorilor nici o ocazie de deliberare sau de răspuns. În zadar au trimis o delegație, rugându-l pe rege se revină. Singurul răspuns la protestul lor a fost: „Este o problemă închisă; supunerea este tot ce vă rămîne de făcut“ (idem, b.13, cap.5).

Tabăra imperială a intuit că prinții creștini vor adera la Sfințele Scripturi, ca fiind mai presus de învățăturile și cerințele omenești; și mai prevedeau că, oriunde va fi primit acest principiu, papalitatea urma să fie în cele din urmă îndepărtată. Dar, asemenea multor mii de oameni de atunci încoace, care priveau numai „la lucrurile care se văd“, s-au mîngîiat la gândul că tabăra împăratului și a papei era puternică, iar a reformatorilor era slabă. Dacă reformatorii ar fi depins numai de ajutorul omenească, atunci ar fi fost fără putere, așa cum îi socoteau papistașii. Cu toate că erau puțini la număr și în conflict cu Roma, ei aveau tăria lor. Ei au făcut apel „de la raportul Dietei la Cuvîntul lui

Dumnezeu și de la împăratul Carol la Isus Hristos, Împăratul împăraților și Domnul domnilor“ (idem, b.13, cap.6).

Pentru că Ferdinand a refuzat să țină seama de convingerile conștiinței lor, prinții au hotărât să nu țină seama de absența lui și să aducă protestul lor fără întârziere înaintea consiliului național. A fost întocmită o declarație solemnă care a fost prezentată Dietei, în care se spunea:

„Protestăm prin aceasta înaintea lui Dumnezeu, singurul nostru Creator, susținător, Răscumpărător și Mântuitor și care într-o zi va fi Judecătorul nostru, ca și înaintea tuturor oamenilor și a tuturor fapturilor, că noi, pentru noi și pentru poporul nostru nu consimțim, nici nu aderăm în vreun fel oarecare la decretul propus, în toate punctele care vin împotriva lui Dumnezeu, a Sfântului Său Cuvânt sau a conștiinței noastre curate, pentru mântuirea sufletelor noastre“.

„Dacă ratificăm acest decret, susținem că atunci când Dumnezeu cel Atotputernic cheamă pe un om la cunoașterea Sa, acest om nu poate să fie liber să primească cunoștința de Dumnezeu!“... „Nu există nici o învățătură sigură decât aceea care este în armonie cu Cuvântul lui Dumnezeu... Domnul interzice învățarea oricărei alte doctrine... Sfintele Scripturi ar trebui explicate prin alte texte mai lămurite din ele... Această Carte Sfântă este întru totul necesară pentru un creștin, ușor de înțeles și destinată să împrăștiie întunericul. Suntem hotărâți, prin harul lui Dumnezeu, să menținem predicarea curată și exclusivă a singurului Său Cuvânt, așa cum se găsește în cărțile biblice ale Vechiului și Noului Testament, fără să adăugăm la el nimic care ar fi în contradicție cu el. Acest Cuvânt este singurul adevăr; el este regula sigură a oricărei învățături și a oricărei vieți și niciodată nu poate da greș sau să amăgească. Acela care clădește pe temelia aceasta va sta tare împotriva tuturor puterilor iadului, în timp ce toate ambițiile omenești care se vor opune vor cădea în fața lui Dumnezeu“.

„Pentru motivul acesta respingem jugul care ni se impune. În același timp însă, așteptăm ca maiestatea sa imperială să se poarte față de noi ca un prinț creștin care iubeste pe Dumnezeu mai presus de toate lucrurile; și ne declarăm gata să-i acordăm, ca și vouă onorați domni, toată dragostea și supunerea care este dreapta și legitima noastră datorie“ (idem, b.13, cap.6).

O impresie profundă a fost făcută asupra Dietei. Majoritatea participanților s-au umplut de uimire și de îngrijorare față de curajul protestanților. Viitorul le apărea furtunos și nesigur. Neînțelegerea, lupta și vărsarea de sânge păreau de neînlăturat. Dar reformatorii, siguri de dreptatea cauzei lor și încredințându-se în brațul Celui Atotputernic, erau plini de curaj și de statornicie“.

„Principiile cuprinse în acest protest celebru... constituie însăși esența protestantismului. Acest protest se împotrivesc celor două mari abuzuri ale omului în materie de credință; primul este amestecul puterii lumești, iar al doilea este autoritatea arbitrară a bisericii. În locul acestor abuzuri, protestantismul așază puterea conștiinței mai presus de autoritatea lumescă, iar autoritatea Cuvântului lui Dumnezeu mai presus de biserica vizibilă. Mai întâi, el respinge puterea civilă în lucrurile sfinte și spune ca și profeții și apostolii: 'Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni'. În prezența coroanei lui Carol al V-lea, protestul lor înălța coroana lui Isus Hristos. Dar el merse mai departe și stabili principiul că orice învățătură omenească trebuie să fie supusă cerințelor lui Dumnezeu“ (idem b.13, cap.6). Protestatarii își afirmă astfel încă o dată dreptul de a-și exprima liber convingerile cu privire la adevăr. Ei nu doreau numai să creadă și să asculte, ci să și prelice ceea ce Cuvântul lui Dumnezeu prezintă și negau dreptul preoților și magistraților de a se amesteca. Astfel, protestul din Speier a fost o mărturie solemnă împotriva intoleranței religioase și o susținere a dreptului tuturor oamenilor de a se închina lui Dumnezeu după cum le dictează conștiința.

Declarația fusese făcută. Fusese scrisă în memoria a mii de oameni și înregistrată în cărțile cerului, de unde nici o încercare omenească nu o putea șterge. Întreaga Germanie evanghelică a adoptat protestul ca o expresie a credinței ei. Pretutindenii oamenii vedeau în această declarație făgăduința unei ere noi și mai bune. Unul dintre prinți spunea protestanților din Speier: „Cel Atotputernic, care v-a dat harul să mărturisiți energic, liber și fără teamă, să vă păstreze în această statornicie creștină până în ziua veșniciei“ (idem, b.13, cap.6).

Dacă Reformațiunea, după ce obținuse un oarecare succes, ar fi fost de acord să încetinească lucrarea pentru a câștiga favoarea lumii, ar fi fost nesinceră față de Dumnezeu și față de ea însăși și ar fi pricinuit în felul acesta propria-i distrugere. Experiența acestor nobili reformatori conține o lecție pentru toate veacurile viitoare. Felul Satanei de a lucra împotriva lui Dumnezeu și a Cuvântului Său nu s-a schimbat; el se împotrivește și astăzi tot atât de mult ca Scripturile să fie călăuza vieții, ca și în secolul al XVI-lea.

În vremea noastră se vede o mare îndepărtare de învățăturile și preceptele lor și este nevoie de o reîntoarcere la marele principiu protestant - Biblia și numai Biblia ca regulă a credinței și datoriei. Satana încă lucrează pe orice cale pe care o poate inventa ca să distrugă libertatea religioasă. Puterea antihristă pe care protestarii din Speier au respins-o lucrează cu o putere nouă, căutând să recâștige supremația pierdută. Același atașament neclintit față de Cuvântul lui Dumnezeu, manifestat de Reformațiune în acel ceas de criză, este singura nădejde pentru reforma din zilele noastre.

Dar pentru protestanți au apărut semne ale primejdiei; erau totuși și semne că mâna divină se întinde să ocrotească pe cei credincioși. Astfel, cam în același timp, Melancton conducea în grabă pe străzile din Speier spre Rin pe prietenul lui, Simon Grynaeus, stăruind de el să treacă râul. Acesta era mirat de o așa mare grabă. „Un bătrân cu aer solemn și grav, dar pe care nu-l

cunosc, îi spuse Melanchton, mi s-a arătat și mi-a spus că dintr-o clipă în alta funcționarii justiției vor fi trimiși de Ferdinand să-l aresteze pe Grynaeus“.

În ziua aceea, Grynaeus se scandalizase din cauza unei predici a lui Faber, un catolic renumit, iar la încheierea ei l-a dojenit pentru că apăra niște „rătăcirii detestabile“. „Faber își ascunsese mânia, dar imediat după aceea se duse la rege, de la care obținut un ordin împotriva profesorului indezirabil de la Heidelberg. Melanchton însuși credea că Dumnezeu îi salvase prietenul, trimițând unul dintre sfinții Săi îngeri să-l avertizeze.

Nemișcat pe țarmurile Rinului, a așteptat până când apele fluviului l-au salvat pe Grynaeus din mâinile prigonitorilor. În sfârșit, strigă Melanchton când îl văzu pe malul celălalt, iată-l salvat din ghearele acelora care sunt setoși de sânge nevinovat“. Când s-a întors acasă, Melanchton a fost informat că ofițerii, în căutarea lui Grynaeus, i-au scotocit casa din pivniță până la acoperiș (idem, b.13, cap.6).

Dar Reformațiunea urma să fie pusă și mai mult în evidență înaintea mai marilor pământului. Prinților evanghelici li se refuzase o audiență la regele Ferdinand; dar li s-a dat totuși o ocazie în care să-și prezinte cauza înaintea împăratului, a adunării demnitarilor bisericii și statului. Pentru a tempera neînțelegerile care tulburau împărăția, Carol al V-lea, în anul următor protestului de la Speier, a convocat o Dietă la Augsburg, făcându-și cunoscută intenția de a o prezida personal. Acolo au fost invitați și conducătorii protestanților.

Reformațiunea era amenințată de primejdii mari; dar apărătorii ei și-au încredințat iarăși cauza lui Dumnezeu și s-au hotărât să stea tari pentru Evanghelie. Electorul de Saxonia a fost sfătuit de consilierii lui să nu se ducă la Dietă. „Împăratul, spuneau ei, a cerut participarea prinților pentru a-i atrage într-o cursă. Nu însemnează să riști totul ca să mergi și să te închizi împreună cu un vrăjmaș puternic între zidurile unei cetăți?“ Dar alți nobili declarau: „Prinții să fie curajoși și cauza lui Dumnezeu va fi sal-

vată“. „Dumnezeu este credincios, El nu ne va părăsi“, spunea Luther (idem, b.14, cap. 2). Prințul elector a plecat împreună cu suita sa la Augsburg. Toți își dădeau seama de primejdiile care-l amenințau, astfel că mulți mergeau cu fața posomorâtă și cu inima împovărată. Dar Luther, care i-a însoțit până la Coburg, le-a reînviat încrederea, cântând imnul scris pentru călătoria aceasta: „Cetate tare-i Dumnezeu“. Multe presimțiri întunecate au fost alungate, multe inimi apăsate au fost ușurate la glasul notelor sale inspirate.

Prinții reformați se hotărâseră să prezinte înaintea Dietei o declarație a convingerilor lor într-o formulare sistematică, cu dovezi din Scripturi, iar sarcina pregătirii ei a fost încredințată lui Luther, Melancton și tovarășilor lor. Această mărturisire de credință a fost acceptată de protestanți ca o expresie a credinței lor, așa că s-au întrunit să-și pună semnăturile pe acest document important. Acesta a fost un moment solemn și critic. Reformatorii și-au exprimat dorința ca lupta lor să nu fie confundată cu problemele politice; ei erau de părere că Reformațiunea nu trebuie să exercite nici o altă influență decât aceea care izvorăște din Cuvântul lui Dumnezeu. Atunci când prinții creștini au început să semneze mărturisirea de credință, Melancton spuse: „Revine teologilor și clericilor să propună aceste lucruri; să rezervăm pentru alte probleme autoritatea mai marilor pământului“. „Ferească Dumnezeu, răspunse Ioan de Saxonia, ca să mă înlățurați. Sunt hotărât să fac ce este drept fără să-mi fie teamă de coroană. Doresc să mărturisesc pe Domnul. Pălăria mea de elector și mantia de hermelină nu-mi sunt atât de scumpe cum îmi este crucea lui Hristos“. Spunând acestea și-a pus semnătura. Când a luat pana, un altul dintre prinți a spus: „Dacă onoarea lui Isus Hristos, Domnul meu, o cere, sunt gata... să-mi părăsesc bunurile și chiar viața“. „Voi renunța mai degrabă la supușii și la statele mele, mi-aș lăsa mai degrabă toiagul moștenit de la părinții mei, a continuat el, decât să primesc o altă învățătură decât aceea care este cuprinsă în această mărturisire“

(idem, b.14, cap.6). Atât de mare era credința și îndrăzneala acestor bărbați ai lui Dumnezeu.

A venit timpul stabilit ca ea să fie prezentată înaintea împăratului. Carol al V-lea, stând pe tronul său, înconjurat de electori și prinți, a acordat audiență reformatoarelor protestanți. A fost citită mărturisirea lor de credință. În acea adunare augustă, adevărurile Evangheliei au fost accentuate cu claritate, iar rătăcirile bisericii papale au fost demascate. Pe drept cuvânt, ziua aceea a fost declarată „ziua cea mai mare a Reformațiunii și una dintre cele mai slăvite din istoria creștinătății și a omenirii“ (idem, b.14, cap.7).

Doar câțiva ani trecuseră de când călugărul din Wittenberg stătuse singur la Worms în fața consiliului național. Acum, în locul lui stăteau cei mai nobili și mai puternici prinți ai imperiului. Lui Luther îi fusese interzis să apră la Augsburg, dar fusese prezent prin cuvintele și prin rugăciunile lui. „Sunt peste măsură de bucuros, scria el, că am trăit până în ceasul acesta în care Hristos a fost înălțat în mod public de acești mărturisitori atât de iluștri și într-o adunare atât de măreață“ (idem, b.14, cap.7). În felul acesta s-a împlinit Scriptura care spune: „Voi vorbi despre învățăturile Tale înaintea împăraților“ (Ps. 119, 46).

În zilele lui Pavel, Evanghelia pentru care fusese întemnițat a fost dusă tot pe calea aceasta înaintea prinților și nobililor cetății imperiale. Tot astfel, cu această ocazie, ceea ce împăratul interzisese să se predice de la amvon a fost vestit din palat; ceea ce mulți au socotit ca nepotrivit chiar pentru slugi să asculte a fost ascultat cu uimire de către învățații și demnitarii imperiului. Regi și oameni mari formau auditoriul, prinții încoronați erau predicatorii, iar predica era adevărul împărătesc al lui Dumnezeu. „Din vremea apostolică, spunea un scriitor, n-a mai fost o lucrare atât de mare sau o mărturisire atât de măreață“ (D'Aubigné, b.14, cap.7).

„Tot ce au spus lutheranii este adevărat, nu putem nega nimic“, a declarat un episcop catolic. „Puteți respinge printr-o

judecată sănătoasă mărturisirea făcută de elector și de aliații lui?“, întrebă un altul pe dr. Eck. „Cu scrierile apostolilor și ale proorocilor - nu“, a fost răspunsul, „dar cu acelea ale Prinților și ale conciliilor - da“. „Înțeleg“, a răspuns cel ce întrebase, „lutheraanii după părerea dv. sunt în cadrul Scripturii, iar noi în afara ei“ (idem, b.14, cap.8).

Unii dintre prinții germani au fost câștigați pentru credința reformată. Însuși împăratul a declarat că articolele protestanților erau numai adevăr. Confesiunea a fost tradusă în multe limbi și a circulat în toată Europa, fiind primită de milioane de oameni din generațiile următoare, ca exprimare a credinței lor.

Slujitorii credincioși ai lui Dumnezeu nu se osteniseră în zadar. Când puterile, stăpânirile și duhurile rele din locurile cerești s-au unit împotriva lor, Domnul n-a uitat pe poporul Său. Dacă ochii le-ar fi fost deschiși, ar fi văzut o dovadă evidentă a prezenței și ajutorului divin, asemănătoare cu aceea care a fost dată unui profet din vechime. Când robul lui Elisei a arătat stăpânului o armată vrăjmașă care i-a înconjurat și le-a tăiat orice cale de scăpare, profetul s-a rugat: „Doamne, Te rog, deschide-i ochii ca să vadă“ (2 Regi 6,17). Și iată că muntele era plin cu care și cai de foc, armata cerului stătea pentru a ocroti pe omul lui Dumnezeu. Tot în acest fel au păzit îngerii și pe lucrătorii cauzei Reformațiunii.

Unul dintre principiile susținute categoric de Luther a fost că nu trebuie să se apeleze la puterea pământească pentru a sprijini Reformațiunea „și nici o cerere să nu fie făcută armatelor pentru a o apăra“. S-a bucurat că Evan-gheția a fost mărturisită de către prinții imperiului; dar atunci când ei au propus să se unească într-o ligă de apărare, el a declarat că „învățătura Evangheliei trebuie să fie apărată numai de Dumnezeu. Cu cât omul se amestecă mai puțin în această lucrare, cu atât mai evidentă va fi intervenția lui Dumnezeu în favoarea ei. Toate măsurile politice de prevedere propuse erau, după părerea lui, din cauza fricii nedemne și a neîncrederii păcătoase“ (D'Aubigné, b.10, cap.14).

Când dușmanii puternici s-au unit pentru a distruge credința reformată și mii de săbii porneau să se năpustească împotriva ei, Luther scria: „Satana își dezlanțuie furia; pontifii nelegiuți urzesc; iar noi suntem amenințați cu războiul. Îi sfătuiesc pe oameni să se lupte cu curaj înaintea tronului lui Dumnezeu, prin credință și rugăciune, așa ca dușmanii noștri, învinși de Duhul lui Dumnezeu, să fie constrânși la pace. Dorința noastră de căpetenie, munca noastră de seamă este rugăciunea; oamenii să știe că acum sunt amenințați cu tăișul sabiei și cu ura Satanei și să se roage“ (D'Aubigné, b.10, cap.14).

Din nou, pentru ultima oară, referindu-se la liga preconizată de prinții reformați, Luther a declarat că singura armă folosită în această luptă trebuie să fie „sabia Domnului“. El scria electorului de Saxonia: „Nu putem aproba cu conștiința liberă alianța propusă. Mai bine să murim de zece ori decât să vedem că Evanghelia noastră provoacă vărsarea unei singure picături de sânge. Partea noastră este să fim asemenea mieilor duși la măcelărie. Crucea lui Hristos trebuie purtată. Înălțimea Voastră să fie fără teamă. Vom face mai mult prin rugăciunile noastre decât toți vrăjmașii prin lăudăroșiile lor. Numai să nu vă fie mânjite mâinile cu sângele fraților voștri. Dacă împăratul cere să fim duși înaintea tribunalelor lui, suntem gata să ne prezentăm. Altețea Voastră nu poate apăra nici credința mea, nici a altora, ci fiecare trebuie să creadă pe propriile lui riscuri și primejdie“ (idem, b.14, cap.1).

Din locul ascuns al rugăciunii a venit puterea care a zguduit lumea în marea Reformațiune. Acolo, cu liniște sfântă, slujitorii lui Dumnezeu și-au sprijinit picioarele pe stânca făgăduințelor Sale. În timpul luptei de la Augsburg, Luther „nu lăsa să treacă nici o zi fără să consacre cel puțin trei ore pentru rugăciune și erau ceasurile cele mai potrivite pentru studiu“. În cămăruța lui retrasă era auzit revărsându-și sufletul înaintea lui Dumnezeu în cuvinte pline de adorare, teamă și nădejde, ca și când ar fi vorbit cu un prieten. „Știi că Tu ești Tatăl nostru și Dumnezeul nos-

tru“, spunea el, „și că vei risipi pe prigonitorii copiilor Tăi; căci Tu Însuți ești amenințat împreună cu noi. Toată această problemă este a Ta și numai pentru că Tu ne-ai constrâns am pus noi umărul la ea. Apără-ne, o, Tată!“ (idem, b.16, cap.6).

Lui Melanchton, care era zdrobit sub povara neliniștii și a fricii, îi scria: „Har și pace în Hristos - în Hristos zic, și nu în lume. Amin. Urăsc din toată inima acele îngrijorări care te consumă. Dacă această cauză este nedreaptă, părăsește-o; dacă este dreaptă, de ce să punem la îndoială făgăduințele Aceluia care ne poruncește să dormim fără teamă?... Hristos nu va lipsi din lucrarea dreptății și a adevărului. El trăiește, El domnește; atunci de ce să ne temem?“ (idem, b.14, cap.6).

Dumnezeu a ascultat strigătele slujitorilor Săi. El a dat prinților și lucrătorilor harul și curajul de a susține adevărul împotriva conducătorilor întunericului acestei lumi. Domnul a zis: „Iată că pun în Sion o piatră din capul unghiului, aleasă, prețioasă; și oricine crede în El nu va fi dat de rușine“ (1 Petru 2,6). Reformații protestanți au clădit pe Hristos și porțile iadului nu i-au putut birui.

Reformațiunea în Franța

Protestul din Speier și Confesiunea de la Augsburg, care au marcat biruința Reformațiunii în Germania, au fost urmate de ani de luptă și întuneric. Slăbit de neînțelegerile dintre susținătorii săi și asaltat de dușmani puternici, se părea că protestantismul avea să fie total distrus. Mii și-au pecetluit mărturia cu sângele lor. A izbucnit războiul civil; cauza protestantă a fost trădată de unii dintre partizanii ei de frunte; cei mai nobili dintre prinții reformați au căzut în mâinile împăratului și au fost târați ca prizonieri din oraș în oraș. Dar în clipa aparentei lui biruințe, împăratul a fost lovit de înfrângere. El a văzut prada scăpându-i din mâini și a fost obligat în cele din urmă să dea libertate învățăturilor pe care ambiția vieții sale a fost să le distrugă. Își irosise împărăția, comorile și chiar viața pentru a nimici erezia. Acum și-a văzut armatele slăbite de lupte, visteria secată, multele lui regate amenințate cu răscoală, în timp ce peste tot credința pe care el se străduise zadarnic să o distrugă se răspândise cu putere. Carol al V-lea se luptase împotriva Atotputerniciei. Dumnezeu spusese: „Să fie lumină!” Dar împăratul căutase ca întunericul să nu fie îndepărtat. Planurile lui se năruiseră și, îmbătrânit înainte de vreme, obosit de lupte îndelungate, a abdicat de la tron și a sfârșit într-o mănăstire.

În Elveția, ca și în Germania, au venit zile întunecate pentru Reformațiune. În timp ce multe cantoane au primit credința reformată, altele s-au prins cu stăruință oarbă de crezul Romei. Persecutarea acelor care doreau să primească adevărul a dat naștere în cele din urmă la un război civil. Zwingli și mulți dintre aceia care se uniseră cu el în lucrarea de reformă au căzut pe câmpul însângerat de la Cappel. Oecolampadius, doborât de aceste dezastre grozave, a murit la scurtă vreme după aceea. Roma era biruitoare și în multe locuri se părea că va câștiga tot ce pierduse. Dar Acela ale cărui sfaturi sunt veșnice nu Și-a uitat nici cauza și nici poporul Său. Mâna Sa urma să le aducă eliberarea. El a ridicat în alte țări lucrători pentru a duce mai departe Reformațiunea.

În Franța, mai înainte de a se auzi de numele lui Luther ca reformator, începuse deja să se crape de ziuă. Unul dintre primii care a dus lumina a fost bătrânul Lefèvre, bărbat de o cultură vastă, profesor la universitatea din Paris și în același timp un catolic sincer și zelos. În studiile lui cu privire la literatura antică, i-a fost atrasă atenția către Biblie și a introdus studiul ei printre studenți.

Lefèvre era un adorator înflăcărat al sfinților și și-a făcut planul să alcătuiască o istorie a sfinților și martirilor așa cum erau dați în legendele bisericii. Aceasta era o lucrare care necesita multă muncă; când făcuse deja un progres considerabil în această direcție, gândind că ar putea avea un ajutor considerabil din Biblie, a început studiul ei cu acest scop. Aici a găsit desigur sfinți, dar nu ca aceia care figurau în calendarul roman. Un potop de lumină divină i-a inundat atunci mintea. Cu uimire și dezgust, s-a îndepărtat de scopul pe care și-l propusese și s-a devotat cu totul Cuvântului lui Dumnezeu. A început de îndată să predice adevărurile prețioase pe care le-a descoperit în el.

În anul 1512, înainte ca Luther sau Zwingli să fi început lucrarea Reformațiunii, Lefèvre scria: „Dumnezeu este acela care ne dă prin credință acea neprihănire care numai prin har ne în-

dreptățește pentru viața veșnică“ (Wylie, b.13, cap.1). Și stărui-
ind asupra tainelor mântuirii, el exclama: „O, ce măreție de nes-
pus este în această tranzacție: Cel fără de păcat este condamnat,
iar cel vinovat este achitat; Cel binecuvântat poartă blestemul,
iar cel blestemat este binecuvântat; Viața moare, iar cel mort
primește viața; slava este acoperită de batjocură, iar cel care nu
cunoștea decât ocara este îmbrăcat în slavă“ (D Aubigné, b.12,
cap.2, ed.engl.).

Și în timp ce învăța că slava mântuirii aparține numai lui
Dumnezeu, mai declara că datoria de a asculta aparține omului.
„Dacă ești un membru al bisericii lui Hristos“, spunea el, „ești
un membru al trupului Său; dacă ești din trupul Său, atunci ești
plin de fire dumnezeiască. O, dacă oamenii ar putea pătrunde
înțelesul acestui privilegiu, s-ar păstra curați, neprihăniți și sfinți
și ar privi toată onoarea lumii acesteia ca o ocară, în comparație
cu mărirea lăuntrică ascunsă ochiului omenesc“ (idem, b.12,
cap.2).

Printre studenții lui Lefèvre erau unii care ascultau cu atenție
la cuvintele lui și care, multă vreme după ce glasul învățătorului
avea să fie adus la tăcere, urmau să continue a vesti adevărul.
Unul dintre aceștia a fost Guillaume Farel. Fiu din părinți
evlavioși și educat să primească cu credință deplină
învățăturile bisericii, el putea, împreună cu apostolul Pavel, să
spună despre sine: „Ca Fariseu am trăit după cea mai strictă
sectă a religiei noastre“ (Fapte 26,5). Catolic devotat, el ardea
de râvna de a distruge pe toți aceia care ar fi îndrăznit să se
împotrivescă bisericii. „Aș fi scrâșnit din dinți ca un lup în-
furiat, spunea el mai târziu, referindu-se la această perioadă a
vieții sale, dacă aș fi auzit pe cineva vorbind împotriva papei“
(Wylie, b.13, cap.2). Fusesse neobosit în adorarea sfinților îm-
preună cu Lefèvre, vizitând toate bisericile din Paris, în-
chinându-se la altare și împodobind cu daruri sfintele moaște.
Dar aceste rânduieli nu i-au putut aduce pacea sufletului. Con-
vingerea cu privire la păcat a pus stăpânire pe sufletul lui,

deoarece toate faptele de penitență pe care le-a săvârșit nu îi aduseseră pacea. Asemenea unui glas din cer a ascultat cuvintele reformatorului: „Mântuirea este prin har. Cel nevinovat este condamnat, iar criminalul este achitat. Numai crucea lui Hristos este aceea care deschide porțile cerului și închide porțile iadului“ (idem, b.13, cap.2).

Farel a primit adevărul cu bucurie. Printr-o pocăință ca aceea a lui Pavel, s-a întors din pustiul tradiției la libertatea fiilor lui Dumnezeu. „În locul unei inimi ucigașe de lup turbat, s-a întors“, spunea el, „liniștit ca un miel blând și nevinovat având inima cu totul depărtată de papa și predată lui Isus Hristos“ (D'Aubigné, b.12, cap.3).

În timp ce Lefèvre continua să răspândească lumina printre studenți, Farel, tot așa de zelos pentru cauza lui Hristos cum fusese și în aceea a papei, a ieșit să vestească adevărul în public. Un demnitar al bisericii, episcopul de Meaux, s-a unit imediat după aceea cu ei. Alți profesori, care se bucurau de mare vază pentru priceperea și cultura lor, s-au unit și ei în vestirea Evangheliei, și aceasta a câștigat adepți în toate clasele, de la casele meseriașilor și țăranilor și până la palatul regelui. Sora lui Francisc I, monarhul conducător de atunci, a primit credința reformată. Însuși regele și regina mamă păreau într-un timp că îi sunt favorabili, în timp ce reformatorii priveau cu mari nădejdi către timpul când Franța avea să fie câștigată pentru Evanghelie.

Dar nădejdlile lor nu aveau să se împlinească. Încercări și persecuții îi așteptau pe ucenicii lui Hristos. Totuși, acestea erau ascunse cu îndurare de ochii lor. A intervenit un timp de pace, pentru ca ei să se întărească spre a face față furtunii, astfel că Reformațiunea a făcut progrese repezi. Episcopul de Meaux lucra cu râvnă în dioceza lui pentru a instrui atât clerul, cât și poporul. Preoții ignoranți și imorali au fost îndepărtați și, atât cât a fost posibil, au fost înlocuiți cu bărbați instruiți și evlavioși. Episcopul dorea foarte mult ca poporul lui să aibă acces la Cu-

vântul lui Dumnezeu și lucrul acesta a fost îndeplinit în scurtă vreme. Lefèvre și-a luat răspunderea traducerii Noului Testament; și chiar în timp ce Biblia germană a lui Luther ieșea de sub tipar la Wittenberg, Noul Testament în limba franceză era publicat la Meaux. Episcopul n-a cruțat nici muncă, nici cheltuială pentru ca acesta să fie difuzat în parohiile lui și în curând țărani din Meaux erau în posesia Sfintelor Scripturi.

Precum călătorii sfârșiți de sete salută cu bucurie un izvor de apă vie, tot așa au primit aceste suflete solia cerului. Lucrătorii câmpului, meseriașii din ateliere își ușurau truda lor zilnică, vorbind despre adevărurile prețioase ale Bibliei. Seara, în loc să plece la cârciumă, se adunau în case pentru a citi Cuvântul lui Dumnezeu și a se uni în rugăciuni și laudă. O mare schimbare s-a văzut în scurtă vreme în aceste comunități. Deși aparținând clasei mai umile, țărănimea neînvățată care trudea din greu, puterea reformatoare și înălțătoare a harului divin a fost văzută în viața ei. Umili, iubitori și sfinți, ei stăteau ca martori pentru ceea ce va împlini Evanghelia cu aceia care o primesc în sinceritate.

Lumina aprinsă la Meaux și-a răspândit în depărtări razele sale. În fiecare zi numărul convertirilor creștea. Mânia ierarhiei romane a fost pentru o vreme ținută în frâu de rege, care disprețuia bigotismul îngust al călugărilor; dar în cele din urmă, conducătorii papali au biruit. S-au înălțat rugurile. Episcopul de Meaux, constrâns să aleagă între foc și retractare, a acceptat calea cea mai ușoară; dar, în ciuda căderii conducătorului, turma a rămas statornică. Totuși, mulți au mărturisit pentru adevăr în mijlocul flăcărilor. Prin curajul și credincioșia lor pe rug, acești umili creștini au vorbit înaintea a mii de oameni care în zilele de pace nu auziseră mărturia lor.

Nu numai cel umil și sărac a avut curajul să mărturisească pentru Hristos în mijlocul suferințelor și batjocurilor. În sălile domnești ale castelelor și palatelor, se aflau suflete nobile care prețuiau adevărul mai presus de bogăție, rang sau chiar viață.

Armura regală ascundea inimi mai nobile și mai statornice decât mantia și mitra episcopală. Louis de Berquin era de origine nobilă. Era un cavaler curajos și curtenitor, devotat studiului, cuviincios și manierat și cu o morală fără pată. „El era, spune un scriitor, un mare adept al instituțiilor papale, precum și un serios ascultător al liturgiilor și al predicilor... și a încoronat aceste virtuți tratând lutheranismul cu mare dispreț“. Dar, asemenea multor altora conduși în mod providențial la Biblie, a fost uimit când a descoperit în ea „nu învățăturile Romei, ci învățăturile lui Luther“ (Wylie, b.13, cap.9). De aici înainte el s-a devotat cu totul cauzei Evangheliei.

„Cel mai cult dintre nobilii Franței“, geniul și elocința lui, curajul și zelul lui eroic neînfricat și marea lui influență la curte - căci era un favorit al regelui - l-au făcut să fie privit de mulți ca fiind cel destinat a deveni reformatorul țării sale. Beza spunea: „Berquin ar fi putut fi un al doilea Luther, dacă ar fi găsit în Francisc I un al doilea elector“. „El este mai rău decât Luther, se tânguiau papistașii“ (idem, b.13, cap.9). Fără îndoială, era mai de temut pentru romaniștii din Franța. L-au aruncat în temniță ca pe un eretic, dar a fost pus în libertate de rege. Lupta a continuat ani de zile. Francisc, oscilând între Roma și Reformațiune, uneori tolera și alteori restrângea zelul aprig al călugărilor. Berquin a fost întemnițat de trei ori de autoritățile papale, numai pentru a fi eliberat de monarh care, admirându-i geniul și caracterul lui nobil, a refuzat să-l jertfească răutății ierarhiei papale.

Berquin a fost avertizat în repetate rânduri cu privire la primejdia care-l amenința în Franța și a fost îndemnat să urmeze calea acelora care-și găsiseră siguranța într-un exil voluntar. Erasmus cel timid și oportunist, care, cu toată minunăția erudiției lui, n-a reușit niciodată să se ridice la măreția morală care ține mai puțin la viață și onoruri decât la adevăr, îi scria lui Berquin: „Cere să fii trimis ca ambasador în vreo țară străină; du-te și lucrează în Germania. Cunoști pe Beda și pe alții ca el - el este un

monstru cu o mie de capete, care aruncă venin în toate părțile. Vräjmașii tăi se numesc legiune. Dacă ar fi cauza ta mai bună decât aceea a lui Isus Hristos, ei nu te-ar lăsa până nu te-ar distruge în mod mizerabil. Nu te încrede prea mult în protecția regelui. În orice caz, nu mă compromite la facultatea de teologie“ (idem, b.13, cap.9).

Dar pe măsură ce primejdiile se înmulțeau, râvna lui Berquin nu făcea decât să se întărească și mai mult. Departate de a adopta politica prudentă și sfatul lui Erasmus, el s-a hotărât să treacă la măsuri și mai îndrăznețe. El nu avea să rămână doar în apărarea adevărului, ci urma să atace rătăcirea. Acuzația de erezie pe care romaniștii căutau să i-o atribuie el o arunca asupra lor. Cei mai activi și mai înverșunați adversari ai lui erau doctorii erudiți și călugării departamentului teologic al mării universități din Paris, una dintre cele mai înalte autorități eclesiastice atât a orașului, cât și a națiunii. Din scrierile acestor doctori, Berquin a extras douăsprezece propoziții pe care le-a declarat în public ca fiind „contra Bibliei și eretice“ și a cerut regelui să judece în această dispută.

Monarhul, bucuros de a pune la probă puterea și istețimea fruntașilor în luptă și bucuros pentru ocazia de a umili mândria acestor călugări îngâmfaiți, a poruncit romaniștilor să-și apere cauza cu Biblia. Dar ei știau că această armă nu-i va ajuta; întemnițarea, chinul și rugul erau armele pe care știau să le mânuiască mai bine. Zarurile erau aruncate și s-au văzut gata să cadă în groapa în care nădăjduiseră să îl arunce pe Berquin. Înpăimântați, priveau în jur să găsească o cale de scăpare.

„Chiar în vremea aceea, a fost batjocorită o icoană a fecioarei la colțul unei străzi. S-a produs o mare agitație în oraș. Mulțimi de oameni s-au adunat în locul acela ca să-și exprime indignarea și mâhnirea. Însuși împăratul era profund mișcat. Aceasta era o situație pe care călugării o puteau întoarce în favoarea lor și s-au grăbit să tragă foloase. „Acestea sunt roadele învățaturii lui Berquin“, strigau ei. „Totul este gata să fie distrus -

religia, legile și chiar tronul - de către această conspirație lutherană" (idem, b.13, cap.9).

Berquin a fost iarăși arestat. Regele a plecat din Paris, iar călugării au fost lăsați astfel să-și aducă planul la îndeplinire. Reformatorul a fost cercetat și condamnat la moarte și, pentru ca Francisc să nu mai intervină în favoarea lui, sentința a fost executată chiar în ziua în care a fost pronunțată. La amiază, Berquin era condus spre locul execuției. O mulțime imensă se adunase să fie martoră la acest eveniment și mulți au văzut cu uimire și cu presimțiri triste că victima fusese aleasă din cea mai bună și mai curajoasă dintre familiile nobile din Franța. Uimirea, indignarea, batjocura și ura amară întuneau fețele acelei mulțimi furioase; dar pe o singură față nu se vedea nici o umbră. Gândurile martirului erau departe de scena aceea plină de frământare; el era conștient numai de prezența Domnului Său.

Nu lua în seamă nimic; nici carul mizerabil în care era dus, nici fețele aspre și respingătoare ale persecutorilor lui și nici moartea groaznică la care mergea. Acela care trăiește, care a fost mort și care este viu în vecii vecilor și care are cheile morții și ale locuinței morților era alături de el. Fața lui Berquin radia de lumina și pacea cerului. Se îmbrăcase cu o haină frumoasă, purtând „o pelerină de catifea, o jiletcă de satin și damasc și pantaloni auriți" (D'Aubigné, *History of the Reformation in Europa in the Time of Calvin*, b.2, cap.16). Era pe punctul de a-și mărturisi credința înaintea Împăratului împăraților și a Universului care stătea ca martor și nici un murmur nu trebuia să-i întunece bucuria.

În timp ce procesiunea înainta încet pe străzile aglomerate, oamenii observau cu uimire pacea neumbrită de nor a sufletului său, triumful plin de bucurie din priviri și comportamentul său. „El este, spuneau ei, ca unul care stă într-un templu și meditează la lucrurile sfinte" (Wylie, b.13, cap.9).

La rug, Berquin a încercat să adreseze câteva cuvinte poporului; dar călugării, temându-se de cuvântul său, au început să

strige, ostașii să zăngăne armele, astfel că larma lor a acoperit glasul martirului. În felul acesta, în anul 1529, cea mai înaltă autoritate literară și ecleziastică a Parisului cultivat a dat gloatelor din anul 1793 exemplul mârșav de a înăbuși pe eșafod cuvintele sacre ale unui muribund“ (idem, b.13, cap.9).

Berquin a fost strangulat, iar corpul i-a fost mistuit de flăcări. Vestea morții sale a provocat mare întristare prietenilor Reformațiunii din toată Franța. Dar exemplul lui n-a fost uitat. „Și noi suntem gata, spuneau martorii adevărului, să mergem cu bucurie la moarte, așintindu-ne privirea către viața ce va să vie“ (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.2, cap.16).

În timpul persecuției din Meaux, pentru că învățătorilor credinței reformate li s-a luat dreptul de a predica, ei au plecat în alte locuri. Lefèvre plecă fără întârziere în Germania. Farel s-a reîntors în orașul lui natal din răsăritul Franței pentru a răspândi lumina în patria copilăriei lui. Abia sosită aici veștile cu privire la cele întâmplate la Meaux și adevărul pe care el îl propovăduia cu zel neînfricat a și găsit ascultători. Imediat autoritățile l-au adus la tăcere și a fost alungat din oraș. Pentru că nu mai putea lucra pe față, Farel străbătea câmpiile și satele, învățând în locuințe particulare, pe pajiști retrase și făcându-și adepți și găsind adăpost în păduri și peșterile stâncoase care fuseseră deseori umblate de el în copilărie. Dumnezeu îl pregătea pentru încercări și mai mari. „Necazurile, persecuțiile și uneltirile Satanei, despre care am fost avertizat, nu mi-au lipsit, spunea el, sunt mult mai aspre decât aș fi putut purta, dar Dumnezeu este Tatăl meu; El S-a îngrijit și Se va îngriji totdeauna de puterea pe care o cer“ (D'Aubigné, History of the Reformation of the Sixteenth Century, b.12, cap.9).

Ca și în zilele apostolice, persecuția „a lucrat mai degrabă la înaintarea Evangheliei“ (Filip.1,12). Alungați din Paris și Meaux, „ei s-au răspândit mergând din loc în loc și propovăduind Cuvântul“ (Fapte 8,4). Și în felul acesta lumina și-a croit drum în multe din provinciile îndepărtate ale Franței.

Dumnezeu Își pregătea însă lucrători pentru extinderea cauzei Sale. Într-una din școlile Parisului, se afla un tânăr liniștit, prevăzător, dând dovadă de o minte puternică și pătrunzătoare, care se distingea atât prin curăția vieții lui fără pată, prin silința la studii, cât și prin evlavie sa. Talentele și sânguința lui au făcut din el în scurtă vreme mândria colegiului și se anticipa cu încredere că Jean Calvin va deveni unul dintre cei mai pricepuți și mai onorați apărători ai bisericii. Dar o rază a luminii divine pătrunse înăuntrul zidurilor scolasticismului și superstiției de care era înconjurat Calvin. Nu fără teamă a aflat el despre învățăturile cele noi, dar nu se îndoia cu nimic că ereticii meritau focul căruia îi erau încredințați. Dar, fără să-și dea seama, a fost adus față în față cu erezia și constrâns să pună la probă puterea teologiei romane în combaterea învățăturilor protestante.

La Paris, se afla un văr al lui Calvin care primise reforma. Cei doi veri se întâlneau adesea și discutau problemele care tulburau creștinătatea. În lume sunt doar două religii, spunea Olivetan, protestantul. Există o categorie de religii pe care le-au inventat oamenii și în care omul se mântuiește prin ceremonii și prin fapte bune; cealaltă este religia care este descoperită în Biblie și care învață pe om să caute mântuirea numai în harul fără plată al lui Dumnezeu.

„Mie nu-mi trebuie noile voastre doctrine, exclamă Calvin, îți închipui tu că am trăit toată viața mea în rătăcire?“ (Wylie, b.13, cap.7).

Dar în mintea lui s-au trezit gânduri pe care nu le putea alunga. Singur în camera lui, cugeta la cuvintele vărului său. În curând se convinsese de starea sa de păcătoșenie și s-a văzut fără Mijlocitor, înaintea unui Judecător sfânt și drept. Mijlocirea sfinților, faptele bune, ceremoniile bisericii, toate acestea erau neputincioase pentru ispășirea păcatului. Nu vedea înainte nimic altceva decât întunericul disperării veșnice. În zadar au încercat savanții bisericii să-i aline durerea. Mărturisirile și penitențele

erau îndeplinite în zadar; acestea nu puteau împăca sufletul cu Dumnezeu.

Pe când era încă cuprins în aceste lupte sterile, Calvin, vizitând într-o zi din întâmplare una din piețele publice, a văzut acolo arderea unui eretic. A rămas plin de uimire văzând pacea care cuprindea fața martirului. În mijlocul chinurilor acelei morți teribile și sub condamnarea cea mai grozavă a bisericii, el dădea pe față o credință și un curaj pe care tânărul student le-a pus în contrast dureros cu propria lui luptă și întunecime, deși trăia în cea mai strictă ascultare de biserică. El știa că ereticii își întemeiau credința lor pe Biblie. S-a hotărât să o studieze și să descopere, dacă va putea, taina bucuriei lor.

În Biblie L-a descoperit pe Hristos. „O, Tată, striga el, jertfa Lui a potolit mânia Ta, sângele Lui a spălat necurățiile mele; crucea Lui a purtat blestemul meu; moartea Lui a făcut ispășire pentru mine.

Am săvârșit multe nebunii, dar Tu ai pus Cuvântul Tău înaintea mea ca o făclie și mi-ai atins inima pentru ca eu să socotesc o urâciune toate celelalte merite în afară de acelea ale lui Isus“ (Martin, vol.3, cap.13).

Calvin fusese pregătit pentru a deveni preot. Pe când avea numai 12 ani, fusese numit capelan la conducerea unei biserici mici și capul îi fusese tuns de către episcop în conformitate cu canoanele bisericii. El n-a primit consacrarea și nici n-a îndeplinit îndatoririle unui preot, ci a devenit membru al clerului, purtând titlul slujbei și primind o indemnizație pentru aceasta.

Văzând că nu va putea deveni niciodată preot, s-a îndreptat peste o vreme către studiul dreptului, dar până la urmă părăsi și acest plan, hotărându-se să-și devoteze viața Evangheliei. Dar a ezitat să devină un învățător public. Era din fire timid și era împovărat de simțul gravei răspunderi a poziției lui, dorind să se devoteze în continuare studiului. Însă insistențele sincere ale prietenilor l-au ajutat în cele din urmă să aleagă partea cea bună. „Este un lucru minunat, spunea el, ca cineva cu o origine atât de

umilă să fie înălțat la o atât de mare demnitate“ (Wylie, b.13, cap.9).

În mod liniștit, Calvin își începu lucrarea sa, iar cuvintele îi erau ca roua care cade pentru a înviora pământul. Părăsise Parisul și acum se afla într-un orașel de provincie sub protecția prințesei Margareta, care, din dragoste pentru Evanghelie, își întinsese protecția asupra ucenicilor acesteia. Calvin era încă tânăr, cu un comportament amabil și lipsit de pretenții. Lucrarea lui a început cu oamenii în căminurile lor. Înconjurat de membrii familiei, el citea Biblia și descoperea adevărurile mântuirii. Aceia care auzeau solia duceau vestea cea bună și altora și în scurtă vreme învățătorul Calvin a pornit, a trecut în afara orașului, în cătunele și orașele din jur. El găsea intrare atât în castele, cât și în colibe și înainta punând temelia bisericilor care urmau să depună o mărturie neînfricată în favoarea adevărului.

Peste câteva luni se afla iarăși la Paris. În cercul învățaților și studenților domnea o agitație neobișnuită. Studiul limbilor vechi condusesse pe oameni la Biblie și mulți, ale căror inimi nu fuseseră atinse de adevărurile ei, le puneau continuu în discuție și chiar se luptau cu apărătorii romanismului. Calvin, deși era un luptător aprig în domeniul disputei teologice, avea de îndeplinit o misiune mai înaltă decât aceea a scolasticilor zgomotoși. Mintile oamenilor fuseseră trezite și acum venise timpul să li se descopere adevărul. În timp ce sălile universității erau pline de zgomotul disputei teologice, Calvin își croise drum din casă în casă, deschizând Biblia înaintea oamenilor și vorbindu-le despre Hristos cel crucificat.

În providența lui Dumnezeu, Parisul trebuia să primească o nouă invitație de a primi Evanghelia. Chemarea lui Lefèvre și a lui Farel fusese lepădată, dar solia trebuia să fie auzită din nou de către toate clasele din marea metropolă. Pe de altă parte, regele, influențat fiind de considerații politice, nu se așezase cu totul de partea Romei pentru a lupta împotriva Reformațiunii. Margareta, sora lui, mai nutrea încă nădejdea că protestantismul

avea să triumfe în Franța. Ea era hotărâtă ca credința reformată să fie predicată în Paris. În absența regelui, ea a poruncit unui pastor protestant să predice în bisericile orașului. Dar când demnitarii papali au interzis această acțiune, prințesa deschise ușile palatului pe față. Un apartament a fost amenajat drept capelă și s-a anunțat că, în fiecare zi la o oră anumită, urma să fie ținută o predică, iar oamenii de orice rang și stare erau invitați să participe. Mulțimile se îmbulzeau la slujbă. Nu numai capela, dar și anticamerele și sălile erau ticsite. În fiecare zi se adunau cu miile - nobili, bărbați de stat, juriști, negustori și meseriași. Regele, în loc de a interzice adunările, a poruncit ca două biserici din Paris să fie deschise. Niciodată mai înainte nu fusese orașul atât de mișcat de Cuvântul lui Dumnezeu. Duhul vieții venit din ceruri părea să fie coborât peste oameni. Cumpătarea, curăția, ordinea și hărnicia au luat locul beției, moravurilor ușoare, certurilor și trândăviei.

Dar nici ierarhia papală nu era inactivă. Deoarece regele încă refuza să interzică predicarea, clerul s-a îndreptat către poporul de rând. N-a fost cruțat nici un mijloc pentru a trezi temerile, prejudecățile și fanatismul mulțimii neștiutoare și superstițioase. Supunându-se orbește învățătorilor falși, Parisul, ca și Ierusalimul din vechime, n-a cunoscut nici vremea cercetării lui și nici lucrurile care puteau să-i dea pacea. Timp de doi ani Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat în capitală; dar în timp ce mulți primiseră Evanghelia, majoritatea poporului o lepădase. Francisc făcuse o demonstrație de toleranță numai pentru a sluji scopurilor lui și papistașii au reușit să recâștige avantajul. Din nou bisericile au fost închise, iar rugul a fost din nou aprins.

Calvin era încă la Paris, pregătindu-se prin studiu, meditație și rugăciune pentru lucrările lui viitoare și continuând să răspândească lumina. În cele din urmă însă, a fost pus sub urmărire, iar autoritățile s-au hotărât să-l ardă pe rug. Socotindu-se sigur în ascunzătoarea lui, nu era stăpânit de simțul primejdiei, când prietenii au dat buzna în camera lui cu vestea că autoritățile erau

gata să-l aresteze. Chiar în clipa aceea se auzi o ciocănitură puternică la poarta de la intrare. Nu mai era nici o clipă de pierdut. Câțiva prieteni au ținut pe ofițeri la ușă, pe când ceilalți îl ajutau pe reformator să coboare pe o fereastră; apoi, cu mare grabă, și-a croit drum spre periferia orașului. Găsind adăpost în căsuța unui muncitor care era prieten al reformei, s-a îmbrăcat în hainele gazdei și, ducând pe umeri o sapă, a pornit mai departe. Călătorind spre miazăzi, și-a găsit refugiu pe moșiile Margaretei (vezi D'Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, b.2, cap.3).

Aici a rămas câteva luni în siguranță, sub protecția prietenilor lui puternici, și s-a angajat ca și mai înainte în studiu. Dar inima lui era împovărată de evanghelizarea Franței și nu putea rămâne multă vreme inactiv. De îndată ce furtuna s-a domolit puțin, a căutat un nou câmp de lucru în Poitiers, unde era o universitate și unde noile concepții fuseseră deja primite favorabil. Oameni din toate clasele sociale ascultau cu bucurie Evanghelia. Ea nu era predicată în public, ci în locuința primarului și adesea în grădina publică, unde Calvin desfășura cuvintele vieții veșnice acelor care doreau să asculte. După o vreme, când numărul ascultătorilor a crescut, au socotit că este mai sigur să se adune în afara orașului. O peșteră dintr-o trecere îngustă și adâncă, unde copacii și stâncile păreau suspendate și făceau ca ascunzătoarea să fie și mai tainică, a fost aleasă ca loc de adunare. Grupe mici de oameni care părăseau orașul, venind din direcții deosebite, se întâlneau în afară. În acest loc retras Biblia era citită cu glas tare și explicată. Tot aici s-a celebrat Cina Domnului pentru prima dată de către protestanții din Franța. Din această biserică mică au și ieșit mai mulți evangheliști credincioși.

Dar Calvin s-a întors din nou la Paris. Încă nu putea renunța la speranța că Franța ca națiune va primi reforma. Dar a găsit aproape toate ușile închise pentru lucrarea sa. A predica Evanghelia aici însemna să meargă direct la rug, așa că în cele din

urmă s-a hotărât să plece în Germania. De abia a părăsit Franța, că o aprigă furtună s-a și dezlănțuit asupra protestanților; dacă ar fi rămas acolo, cu siguranță că ar fi fost cuprins și el în dezastrul dezlănțuit.

Reformatorii francezi, dorind să-și vadă patria în pas cu Germania și Elveția, s-au hotărât să dea o lovitură îndrăzneată împotriva superstițiilor Romei, care să trezească întreaga națiune. Ca urmare, într-o noapte au așezat în toată Franța pancarte în care atacau liturghia. Dar, în loc să facă să înainteze Reforma, acest act de un zel necontrolat și greșit plănuit a adus ruină nu numai peste propagatorii ei, ci și peste prietenii credinței reformate din întreaga Franță. Ea a dat romaniștilor ceea ce ei dorișeră de multă vreme - un pretext pentru a cere distrugerea totală a ereticilor ca agitatori primejdioși pentru stabilitatea tronului și pentru pacea națiunii.

Una dintre aceste pancarte a fost așezată de o mână ascunsă - a unui prieten imprudent sau poate a unui dușman perfid - lucrul acesta nu se va ști niciodată - pe ușa camerei particulare a regelui. Monarhul s-a umplut de mânie. În această publicație, superstițiile care primiseră venerarea de-a lungul veacurilor erau atacate de o mână necruțătoare. Dar cutezanța fără egal de a strecura aceste declarații clare și șocante chiar în locuința regelui a trezit mânia acestuia. Câteva momente, la vederea ei, rămase mut de uimire și tremurând. Apoi își manifestă mânia în această hotărâre teribilă: „Toți aceia care sunt bănuți de erezia lutherană să fie prinși. Îi voi extermina pe toți“ (idem). Zarurile fuseseră aruncate. Regele s-a hotărât să treacă întru totul de partea Romei.

Imediat au fost luate măsuri pentru arestarea oricărui lutheran din Paris. Un biet meseriaș, adept al credinței reformate, care era obișnuit să invite pe credincioși la adunările lor secrete, a fost arestat și sub amenințarea cu arderea pe rug i s-a poruncit să conducă pe emisarul papal la casa fiecărui protestant din oraș. El a refuzat cu groază această propunere josnică, dar în cele din urmă

teama de flăcări a învins, iar el a consimțit să devină trădătorul fraților lui. Precedat de ostie și înconjurat de o suită de preoți cu cădelnițe, de călugări și soldați, Morin, detectivul regal, împreună cu trădătorul străbătea încet și tăcut străzile orașului. Demonstrația se pretindea a fi făcută în cinstea sfântului sacrament, „ca un act de ispășire pentru insulta adusă liturghiei de către protestanți. Dar înapoia acestei procesiuni fusese conceput un plan monstruos. Atunci când sosea în dreptul casei unui lutheran, trădătorul făcea un semn, dar nu rostea nici un cuvânt. Procesiunea se oprea, se intra în casă, familia era târâtă și pusă în lanțuri, iar ceata groaznică pornea mai departe în căutarea altor victime. „N-a fost cruțată nici o casă, mare sau mică, nici colegiile universității din Paris... Morin făcea tot orașul să tremure... era domnia teroarei“ (idem, b.4, cap.10).

Victimele erau trimise la moarte în chinuri groaznice, dându-se porunci deosebite ca focul să fie potrivit spre a le prelungi agonia. Dar ei mureau ca niște biruitori. Statornicia lor a fost neclintită, iar pacea lor neumbrită. Prigonitorii, neputând să le clinească statornicia, se simțeau înfrânți. „Eșafoadele erau înălțate în toate cartierele Parisului, iar rugurile aprinse continuu, având drept scop să răspândească groaza de erezie prin extinderea execuțiilor. Dar în cele din urmă folosul rămase de partea Evangheliei. Tot Parisul a fost în stare să vadă ce fel de oameni erau aceia care propagau învățăturile cele noi. Nu exista amvon care să vorbească asemenea rugului martirilor. Bucuria curată care strălucea de pe fețele acestor oameni atunci când mergeau spre locul de execuție, eroismul lor în mijlocul flăcărilor, blândețea cu care iertau batjocurile transformau, în câteva clipe, mânia în milă și ura în dragoste și pledau cu o elocvență irezistibilă în favoarea Evangheliei“ (Wylie, b.13, cap.20).

Preoții, hotărâți să țină aprinsă furia poporului, au pus în circulație cele mai groaznice învinuiri împotriva protestanților. Au fost acuzați, de exemplu, că ar fi pus la cale masacrul catolicilor,

răsturnarea guvernării și asasinarea regelui. Dar nici o urmă de dovadă nu putea fi arătată în sprijinul acestor afirmații. Aceste prevestiri ale răului urmau să aibă totuși o împlinire, în împrejurări foarte deosebite și din cu totul alte motive și alt caracter. Cruzimile la care au fost supuși protestanții nevinovați de către catolici au acumulat un fel de povară a răzbunării, care în veacurile următoare a adus chiar nenorocirea pe care ei și-o închipuiseră ca venind peste rege, peste guvernul lui și peste supuși; dar a fost adusă de necredincioși și de papistași. Nu întărirea, ci persecutarea protestantismului a fost faptul care, după trei sute de ani, urma să aducă asupra Franței calamități groaznice.

Bănuiala, neîncrederea și teroarea pătrunseră în toate clasele societății. În mijlocul alarmei generale s-a văzut cât de adânc prinsese rădăcini învățătura lutherană în inimile oamenilor care aveau cea mai înaltă educație, influență și noblețe de caracter. Și în această situație deodată au devenit libere multe posturi de încredere și de cinste, din cauză că mulți meseriași, tipografi, studenți, profesori din universități, scriitori și chiar oameni de la curte dispăruseră. Sute de oameni au fugit din Paris, exilându-se voluntar din locurile lor natale, în multe cazuri arătând în felul acesta că favorizaseră sau primiseră credința reformată. Papistașii priveau în jur cu uimire la gândul că rămăseseră mulți eretici în anonimat, care nu fuseseră nimiciți. Furia lor s-a revărsat atunci peste mulțimile de victime mai umile care erau sub puterea lor. Închisorile gemeau și chiar văzduhul părea că se întunecase de fumul rugurilor, aprinse pentru martorii Evangheliei.

Francisc I se mândrise, ca fiind promotorul în marea mișcare de reînnoire culturală de la începutul sec. al XVI-lea. Îi plăcea să adune la curtea lui oameni erudiți din orice țară. Tocmai dragostei lui față de știință și nemulțumirii cu privire la ignoranța și superstiția călugărilor se datora, în mare măsură, îngăduința care fusese acordată Reformei. Dar, inspirat de zelul de a stârpi erezia, acest ocrotitor al științelor a dat un edict, prin

care tipărirea a fost desființată în toată Franța. Francisc I ne oferă unul din acele exemple nenumărate care dovedesc că cultura intelectuală nu este o garanție de ocrotire împotriva intoleranței și persecuției religioase.

Franța, printr-o ceremonie solemnă și publică, urma să se consacre cu totul operei de distrugere a protestantismului. Preoții au cerut ca insulta adresată Cerului prin condamnarea liturghiei să fie ispășită în sânge, iar regele, pentru binele poporului lui, să-și dea în mod public consimțământul asupra acestui plan mârșav.

Ziua de 21 ianuarie 1535 a fost stabilită pentru acest ceremonial lugubru. Au fost stârnite temerile superstițioase și ura fanatică a întregii națiuni, iar Parisul a fost asaltat de mulțimile care umpluseră străzile venind din toate împrejurimile. Ziua urma să fie inaugurată printr-o procesiune vastă și impunătoare. Casele de pe drumul pe care urma să treacă procesiunea erau drapate în doliu și din loc în loc erau ridicate altare. În fața fiecărei uși era aprinsă o torță în cinstea „sfântului sacrament“. Înainte de zorii zilei, procesiunea s-a format la palatul regelui. În față mergeau steagurile și crucile mai multor parohii; după aceea locuitorii, mergând doi câte doi și ducând torțe. Urmau cele patru ordine călugărești, fiecare în costumul lui specific. Apoi venea o renumită colecție de moaște. După toate acestea, eclesiastici trufași veneau călări în mantile lor de purpură și stacojiu, împodobiți cu pietre prețioase, o demonstrație pompoasă și strălucitoare.

„Ostia era purtată de episcopul Parisului sub un baldachin măreț... purtat de patru prinți de sânge nobil. După ostie urma regele... În ziua aceea Francisc I nu purta nici coroana și nici haina de domnitor. Cu capul descoperit, cu ochii plecați și în mână cu o lumânare aprinsă, regele Franței a apărut în postura de penitent“ (idem, b.13, cap.21). La fiecare altar se pleca în umilință, nu pentru ticăloșiile care-i mânjeau sufletul, nici pentru sângele nevinovat care-i păta mâinile, ci pentru păcatul groaznic al supușilor lui care îndrăzniseră să condamne liturghia. După el

veneau regina și demnitarii statului, mergând și ei doi câte doi, fiecare cu câte o torță aprinsă.

Ca o parte a slujbelor zilei, însuși monarhul s-a adresat oficialităților regatului în sala cea mare a palatului episcopului. Cu o față plină de amărăciune a apărut înaintea lor și, în cuvinte de o elocvență mișcătoare, a deplâns „crima, hula, ziua de durere și de dispreț“ care venise peste națiune. Și a chemat pe toți supușii credincioși să ajute la stârpirea ereziei otrăvitoare care amenința Franța cu ruina. „Cât este de adevărat, domnilor, că eu sunt regele vostru, spunea el, dacă aș vedea unul din membrele mele mânjite sau infectate de această putreziciune detestabilă, vi l-aș da să-mi fie tăiat... Mai mult, dacă aș vedea vreunul dintre copiii mei mânjiți de ea, nu l-aș cruța. L-aș da și l-aș jertfi lui Dumnezeu“. Și încetinându-și pledoaria înecat în lacrimi, toată adunarea plângea, exclamând într-un glas: „Vrem să trăim și să murim pentru religia catolică!“ (D'Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, b.4, cap.12).

Întunericul națiunii care lepădase lumina adevărului deveni și mai înspăimântător. Harul „care aduce mântuire“ se arătase; dar Franța, după ce a privit puterea și sfințenia lui, după ce mii au fost atrași de frumusețea lui divină, după ce orașe și sate fuseseră iluminate de razele lui, își întorsese spatele, alegând mai degrabă întunericul decât lumina. Oamenii respinseseră darul ceresc atunci când le fușese oferit. Ei numiseră răul bine și binele rău, până când au căzut victime de bună voie propriei lor amăgiri de sine. Acum, cu toate că ar fi putut crede că în realitate făceau un serviciu lui Dumnezeu persecutând pe poporul Său, această sinceritate nu-i lăsa fără vină. Ei lepădaseră de bună voie lumina care i-ar fi salvat de amăgire, de împovărarea sufletului și vina sângelui vărsat.

Un jurământ solemn de a stârpi erezia a fost făcut în catedrala cea mare, în care trei sute de ani mai târziu urma să fie întronată zeița rațiunii de către o națiune care uitase pe Dumnezeu!

cel viu. Din nou se porni procesiunea, iar reprezentanții Franței s-au hotărât să înceapă lucrarea pe care juraseră să o aducă la îndeplinire. La distanțe mici fuseseră ridicate eșafoduri, pe care urmau să fie arși de vii unii creștini protestanți și s-a aranjat ca lemnele să fie aprinse în clipa în care se apropia regele, iar procesiunea să se oprească pentru a vedea execuția“ (Wylie, b.13, cap.21). Amănuntele torturilor suferite de acești martiri pentru Hristos sunt prea sfâșietoare pentru a fi redată; dar din partea victimelor nu s-a manifestat nici o ezitare. Fiind silit să renege, unul dintre ei răspunse: „Nu fac decât să cred în ceea ce au predicat la început profeții și apostolii și ceea ce au crezut toți sfinții. Credința mea are o încredere în Dumnezeu care va rezista tuturor puterilor iadului“ (D'Aubigné, History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin, b.4, cap.12).

Procesiunea se oprea din când în când la locurile de tortură. După ce a ajuns iarăși la locul de unde plecase, la palatul regal, mulțimea s-a împrăștiat, iar regele și prelații s-au retras, mulțumiți de realizările zilei și felicitându-se că lucrarea începută avea să fie continuată până la distrugerea totală a ereziei.

Evanghelia păcii pe care Franța o lepădase avea să fie dezrădăcinată, iar rezultatele urmau să fie groaznice. Astfel, în ziua de 21 ianuarie 1793, la două sute cincizeci și opt de ani din ziua în care Franța se predase cu totul persecutării reformatilor, o altă procesiune, având un scop cu totul deosebit, trecea pe străzile Parisului. „Împăratul era iarăși figura centrală; iarăși era frământare și strigăte, iarăși se auzea dorința după mai multe jertfe; iarăși se ridicară eșafodele întunecate; și din nou scenele zilei s-au încheiat prin execuții îngrozitoare; Ludovic al XVI-lea, luptându-se corp la corp cu temnicherii și executorii lui, a fost târât până la butuc și ținut acolo cu forța până când securea a căzut, iar capul lui tăiat s-a rostogolit pe eșafod“ (Wylie, b.13, cap.21). Și regele n-a fost singura victimă; aproape în același loc, două mii opt sute de ființe omenești au pierit de ghilotină în zilele sângeroase ale domniei Teroarei.

Reformațiunea prezentase lumii o Biblie deschisă și desigilase preceptele Legii lui Dumnezeu, susținând cerințele ei în fața conștiinței oamenilor. Iubirea Infinită descoperise oamenilor legile și principiile cerului. Dumnezeu spusese: „Să le păziți și să le împliniți; căci aceasta va fi înțelepciunea și priceperea voastră înaintea popoarelor, care vor auzi vorbindu-se de toate aceste legi și vor zice: „Acest neam mare este un popor cu totul înțelept și priceput!“ (Deut.4,6). Când Franța a lepădat acest dar al Cerului, ea a semănat semințele anarhiei și rușinii, iar lucrarea inevitabilă a cauzei și efectului a dus la Revoluție și la domnia Teroarei.

Cu mult înainte de persecuția provocată de pancarte, îndrăznețul și înflăcăratul Farel fusese obligat să fugă din țara lui natală. El a apărut în Elveția și, prin lucrările lui prin care a ajutat lucrarea lui Zwingli, a dus la înclinarea balanței în favoarea Reformațiunii. Urma să petreacă ultimii ani aici, cu toate acestea a continuat să exercite o influență hotărâtă asupra Reformei din Franța. În primii ani ai exilului, eforturile lui au fost îndreptate în mod deosebit către răspândirea Evangheliei în țara natală. A petrecut mult timp în predicare printre compatrioții de lângă graniță, unde cu o atenție neobosită veghea asupra conflictului, ajutând prin cuvinte de încurajare și sfat. Cu ajutorul altor exilați, scrierile reformatorilor germani au fost traduse în limba franceză și împreună cu Biblia franceză au fost tipărite în cantități mari. Prin colportori, aceste lucrări au fost vândute pe scară largă în Franța. Au fost date colportorilor cu un preț mic și în felul acesta câștigurile lucrării i-au făcut în stare să o ducă mai departe.

Farel și-a început lucrarea în Elveția, deghizat într-un învățător umil. Repartizat într-o parohie izolată, s-a devotat educației copiilor. Pe lângă învățăturile școlare obișnuite, el a introdus cu prudență adevărurile Bibliei, nădăjduind că prin copii va ajunge la părinți. Pentru că erau unii care credeau, preoții au hotărât să oprească lucrarea, iar oamenii superstițioși din regiune au fost

ațâțați să se împotrivească. „Aceasta nu poate fi Evanghelia lui Hristos“, susțineau preoții, „deoarece predicarea ei nu aduce pace, ci război“ (Wylie, b.14, cap.3). Asemenea primilor ucenici, când Farel era persecutat într-un oraș, fugea în altul. Din sat în sat, din oraș în oraș, el mergea călătorind pe jos, suferind de foame, de frig și de oboseală și peste tot viața îi era în primejdie. Predica în piețe, în biserici, uneori la amvoanele catedralelor. Alteori găsea biserica goală; uneori predica îi era întreruptă de strigăte și batjocuri; deseori era înlăturat cu forța de la amvon. Nu o dată a fost prins de gloată și bătut de moarte. Cu toate acestea el mergea înainte. Deși deseori respins, cu o dârzenie neobosită, el se întorcea din nou la luptă; și unul după altul, a văzut orașele și cetățile care fuseseră bastioane ale papalității, deschizând porțile pentru Evanghelie. Parohia cea mică în care a lucrat la început a primit în scurtă vreme credința reformată. Orașele Morat și Neuchâtel au renunțat și ele la riturile romano-catolice și au îndepărtat chipurile idolatre din biserici.

Farel dorise de multă vreme să înfigă stindardul protestant în Geneva. Dacă acest oraș ar fi putut fi câștigat, ar fi devenit un centru pentru Reformațiune în Franța, Elveția și Italia. Cu această țință în față, și-a continuat lucrarea până ce multe din orașele și satele din jur au fost câștigate. Apoi, împreună cu un singur însoțitor a intrat în Geneva. Dar nu i-a fost îngăduit să predice decât de două ori. Preoții, încercând zadarnic să obțină condamnarea de către autoritățile civile, l-au chemat în fața unui consiliu eclesiastic la care au venit cu arme ascunse sub mantii, hotărâți să-i ia viața. În afara sălii, o gloată furioasă cu ciomege și săbii a fost adunată pentru a fi sigură de moartea lui în caz că ar fi reușit să scape de la consiliu. Dar prezența magistraților și a forței armate l-a salvat. A doua zi dis-de-diminează, a fost condus împreună cu tovarășul lui peste lac într-un loc sigur. În felul acesta s-a încheiat primul lui efort de a evangheliza Geneva.

Pentru încercarea următoare a fost aleasă o unealtă mai umilă - un tânăr atât de modest la înfățișare, încât a fost tratat cu răceală chiar de către prietenii declarați ai Reformei. Oare ce putea face acesta acolo unde Farel a fost lepădat? Cum putea acesta, cu atât de puțin curaj și experiență, să înfrunte furtuna din fața căreia cei mai puternici și mai curajoși fuseseră obligați să fugă? „Nici prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul“ (Zah. 4,6) „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii pentru a face de rușine pe cele tari“. „Pentru că nebunia lui Dumnezeu este mai înțeleaptă decât oamenii; și slăbiciunea lui Dumnezeu este mai tare decât oamenii“. (1 Cor. 1,27.25).

Froment și-a început lucrarea ca învățător. Adevărurile pe care le predă copiilor la școală, aceștia le repetau acasă. În curând, și părinții au venit să asculte explicația Bibliei, până când clasele s-au umplut de ascultători atenți. Noi Testamente și broșuri au fost distribuite gratuit și ele ajungeau la mulți care nu îndrăzneau să vină pe față să asculte învățăturile cele noi. După o vreme, și acest lucrător a fost obligat să fugă; dar adevărurile pe care le-a predat au pus stăpânire pe mințile oamenilor. Reformațiunea fusese sădită și continua să se întărească și să se extindă. Predicatorii s-au reîntors și prin lucrările lor cultul protestant a fost întemeiat în Geneva.

Orașul se declarase deja de partea Reformațiunii când Calvin, după multe călătorii și greutăți, a intrat pe porțile lui. Întorcându-se după o ultimă vizită în locul său de naștere, găsi drumul spre Basel barat de armatele lui Carol al V-lea, așa că a fost obligat să meargă pe o rută ocolită la Geneva.

În această vizită Farel a recunoscut mâna lui Dumnezeu. Deși Geneva primise credința protestantă, mai rămânea totuși o mare lucrare de făcut acolo. Nu cu mulțimile sunt oamenii convertiți la Dumnezeu, ci ca indivizi, lucrarea de renaștere trebuind să fie îndeplinită în inimă și în conștiință prin puterea Duhului Sfânt și nu prin decretele conciliilor. Cu toate că locuitorii Genevei lepădaseră autoritatea Romei, ei nu erau atât de pregătiți să re-

nunțe la viciile care se înrădăcinaseră sub dominația ei. A înțemeia aici principiile cele curate ale Evangheliei și a pregăti poporul să ocupe cu demnitate poziția la care Providența îl chema nu era o sarcină deloc ușoară.

Farel era convins că a găsit în Calvin pe acela care se putea uni cu el în această lucrare. În numele lui Dumnezeu, l-a implorat pe tânărul evanghelist să rămână și să lucreze acolo. Calvin s-a dat înapoi îngrozit. Timid și iubitor de pace, evita legătura cu spiritul îndrăzneț, independent și chiar violent al locuitorilor din Geneva. Sănătatea lui firavă împreună cu deprinderile lui de a studia îl făceau să caute să se retragă. Crezând că prin pana lui ar putea servi mai bine cauza Reformei, dorea să găsească un loc liniștit pentru studiu și de acolo, prin scris, să instruiască și să întărească bisericile. Dar sfatul solemn al lui Farel i-a venit ca o chemare din cer pe care n-a îndrăznit să o refuze. „I s-a părut, spunea el, că mâna lui Dumnezeu s-a coborât din cer, că l-a prins și l-a ținut irevocabil de locul pe care era atât de nerăbdător să-l părăsească“ (D'Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, b.9, cap.17).

În timpul acesta, primejdii mari amenințau cauza protestantă. Anatemele papei fulgerau împotriva Genevei și națiuni puternice o amenințau cu distrugerea. Cum urma să reziste acest oraș mic în fața ierarhiei papale, care deseori îi silise pe regi și împărați să se supună? Cum se putea împotrivi armatelor marilor cuceritori ai lumii?

În întreaga creștinătate, protestantismul era amenințat de dușmani redutabili. După ce primele biruințe asupra Reformăiunii au trecut, Roma adusese forțe noi, nădăjduind să-și desăvârșească distrugerea. Pe vremea aceasta a fost creat ordinul iezuiților, cel mai tiran, cel mai lipsit de conștiință și puternic dintre toți apărătorii papalității. Călugării acestui ordin erau cu totul izolați de orice fel de legături pământești și interese omenești, morți față de cerințele afecțiunii naturale, cu rațiunea

și conștiința complet înăbușite. Iezuiții nu cunoșteau nici o regulă, nici o legătură, afară de aceea a ordinului lor, și nici o datorie afară de aceea a extinderii puterii lui (vezi note suplim.). Evanghelia lui Hristos i-a făcut în stare pe aderenții ei să facă față primejdiei și să suporte suferințele, fără să se descurajeze din cauza frigului, a foamei, a trudei și a sărăciei, ca să înalte steagul adevărului, făcând față scaunului de tortură, temniței și rugului. Pentru a lupta împotriva acestor forțe, iezuismul inspira pe urmașii lui cu un fanatism care-i făcea în stare să îndure și ei primejdii asemănătoare ca să opună puterii adevărului toate mijloacele de amăgire. N-a existat o crimă mai oribilă pe care să n-o săvârșească, nici o amăgire prea josnică pentru a o practica, nici o prefăcătorie prea perfidă la care să nu recurgă. Legați prin jurământ pentru o sărăcie și umilință continuă, ei aveau scopul de a câștiga bogăție și putere, ca să fie devotați înăbușirii protestantismului și restabilirii supremației papale.

Ca membri ai ordinului lor, aveau un aparent veșmânt de sfințenie, vizitând închisori și spitale, ajutând pe bolnavi și pe săraci, mărturisind că au renunțat la lume și purtând numele sfânt al lui Isus care a venit să facă binele. Însă, sub această înfățișare exterioară fără reproș, se ascundeau adesea planurile cele mai josnice și criminale. Un principiu fundamental al ordinului era acela că scopul scuză mijloacele. Și în virtutea acestui principiu, minciunile, furturile, jurămintele false, asasinatele erau nu numai scuzate, dar erau și recomandate atunci când slujeau interesele bisericii. Sub diverse deghizări, iezuiții își croiau drum în funcții de stat, devenind chiar consilieri ai regelui și conducând astfel politica națiunilor. Se făceau servitori pentru a spiona pe stăpânii lor. Înfiițau școli pentru copiii prinților și ai nobililor și școli pentru poporul de rând, în care copiii protestanților erau atrași și educați în păzirea ritualurilor papale. Toată pompa și manifestarea exterioară de atunci a cultului romano-catolic avea de scop să producă confuzie, să uimească și să cucerească imaginația și în felul acesta libertatea, pentru care

părinții luptaseră și muriseră, să fie trădată de copii. Iezuiții s-au răspândit cu repeziciune în Europa și oriunde ajungeau se producea o reînviore a papalității.

Pentru a le da o putere mai mare, a fost dată o bulă papală care împuternicea inchiziția (vezi note suplimentare). În ciuda ororii cu care era privit, chiar și în țările catolice, acest tribunal groaznic a fost din nou înființat de către conducătorii papistași, astfel că cruzimile prea groaznice pentru a suporta lumina zilei au fost repetate în temnițe ascunse. În multe țări, mii și mii de oameni chiar din floarea națiunii, cei mai sinceri și mai nobili, cei mai inteligenți, mai educați, pastori evlavioși și devotați cetățeni harnici și patrioți, savanți eminenti, artiști talentați și meseriași pricepuți, erau omorâți sau obligați să fugă în alte țări.

Acestea au fost mijloacele la care a recurs Roma pentru a stinge lumina Reformațiunii, pentru a despărți pe oameni de Biblie și pentru a restabili ignoranța și superstiția Evului Mediu. Dar, sub binecuvântarea lui Dumnezeu și prin lucrarea acelor bărbați nobili pe care El i-a ridicat să continue lucrarea lui Luther, protestantismul n-a fost distrus. El nu și-a datorat puterea favoarei sau armelor prinților. Țările cele mai mici, popoarele cele mai umile și mai puțin puternice au devenit citadelele lui, aducând biruința Reformațiunii. Astfel era Geneva cea mică, înconjurată de vrăjmași puternici care complotau distrugerea ei; era Olanda de pe țărmurile nisipoase ale Mării Nordului, luptând cu tirania Spaniei, pe atunci cel mai mare și mai bogat dintre regate, ca și Suedia cea pustie și săracă.

Timp de aproape treizeci de ani, Calvin a lucrat la Geneva, mai întâi pentru a întemeia acolo o biserică care să accepte moralitatea biblică și după aceea pentru înaintarea Reformațiunii în Europa. Darul lui de învățător public n-a fost fără greșală și nici învățăturile lui nu erau fără lipsuri. Dar el a fost unealta în vestirea adevărurilor care erau de o importanță deosebită în timpul lui pentru susținerea principiilor protestantismului împotriva valului rapid de reîntoarcere a papalității și în promovarea în

bisericile reformatate a simplității și curăției vieții, în locul mândriei și stricăciunii de sub influența învățaturii romano-catolice.

Din Geneva, porneau publicații și învățători pentru a răspândi învățăturile reformatate. În locul acesta cei persecutați din toate țările căutau îndrumare, sfat și încurajare. Orașul lui Calvin devenise un refugiu pentru reformații prigonți din toată Europa apuseană. Fugind de furtunile îngrozitoare care bântuiseră timp de secole, fugarii se adunau la porțile Genevei. Înfomețați, răniți, lipsiți de cămin și de rude, erau primiți cu căldură și îngrijiți cu dragoste; și, ca o compensație pentru căminul oferit aici, ei au binecuvântat orașul adopțiunii lor prin iscusința, știința și pietatea lor. Dar mulți care găsiseră un refugiu aici se reîntorceau în țările lor pentru a rezista tiraniei Romei. John Knox, viteazul reformator scoțian, nu puțini puritani englezi, protestanții din Olanda și Spania, hughenoții din Franța duceau din Geneva făclia adevărului, pentru a lumina întunericul din țările lor natale.

În Țările de Jos și Scandinavia

In Țările de Jos, tirania papală a provocat încă de timpuriu un protest hotărât. Cu șapte sute de ani înainte de venirea lui Luther, pontiful roman a fost acuzat fără teamă de doi episcopi care, cunoscând caracterul cel adevărat al „sfântului scaun“, au fost trimiși cu următoarea solie la Roma: Dumnezeu „a făcut din împărăteasa și mireasa Lui, biserica, o moștenire veșnică și nobilă pentru familia ei, o zestre care nu putrezește și nu pierie niciodată, dându-i un sceptru și o coroană veșnică, ale cărei beneficii ți le-ai însușit asemenea unui hoț. Te-ai așezat în Templul lui Dumnezeu; și în loc să fii păstor, ai devenit lup pentru oi;... ne-ai făcut să credem că ești episcopul suprem, dar te porți mai degrabă ca un tiran... În loc să fii robul robilor, cum îți place să te numești, cauți să devii domnul domnilor... Aduci dispreț peste poruncile lui Dumnezeu; dar... Duhul Sfânt este ziditorul tuturor bisericilor de pe întinsul lumii... Cetatea Dumnezeului nostru, ai cărei cetățeni suntem, cuprinde toate colțurile cerului; și este mai mare decât orașul, numit de către sfinții profeți Babilonul, care pretinde a fi de origine divină și care se înalță prin sine până la cer, se laudă că înțelepciunea lui este nemuritoare; iar în cele din urmă, fără nici un temei, afirmă că ea n-a greșit niciodată și nici nu poate greși“ (Gerard Brandt, His-

ory of the Reformation in and About the reformation in and about the Low Countries, b.1, p.6).

După un secol, și alții s-au ridicat pentru a repeta acest prost. Și acei învățători de la început, călătorind prin diferite țări și unoscuți sub nume diferite, care au avut caracterul misionarilor aldenzi și au răspândit pretutindeni cunoștința Evangheliei, au ajuns și în Țările de Jos. Învățăturile lor s-au răspândit cu repeziciune. Ei au tradus Biblia valdenză în versuri în limba olandeză. Ei spuneau că „în ea se găsea o mare superioritate: nici glume, nici povești, nici fleacuri, nici amăgiri, ci numai cuvintele adevărului; că, desigur, ici și colo era câte o coajă tare, dar că miezul și dulceața a ceea ce era bun și sfânt putea fi descoperit cu ușurință în ea“ (idem, b.1, p.14). Așa scriau prietenii redinței celei vechi încă din secolul al XII-lea.

Acum au început persecuțiile Romei; dar, în mijlocul rușurilor și torturilor, credincioșii continuau să se înmulțească, declarând cu hotărâre că Biblia este singura autoritate infailibilă în materie de religie și că „nici un om nu poate fi constrâns să readă, ci trebuie să fie câștigat prin predicare“ (Martyn, vol.2, p.87).

Învățăturile lui Luther au găsit un teren fertil în Țările de Jos, unde s-au ridicat bărbați sinceri și credincioși pentru a predica evanghelia. Dintr-una din provinciile Olandei a ieșit Menno Simons. Instruit ca romano-catolic și hirotonit ca preot, era cu totul necunoscător în ceea ce privește Biblia, pe care nu o citise de teama de a nu fi amăgit de erezie. Atunci când l-a cuprins o încredințare cu privire la doctrina transubstanțiatunii, el a privit-o fiind ca o ispită din partea Satanei și, prin rugăciune și mărturisire, a căutat să se libereze de ea, dar în zadar. Începu să facă fapte de lesfrâu pentru a încerca să aducă la tăcere glasul mustrător al conștiinței, dar a fost fără folos. După un timp, a fost condus la studiul Noului Testament și acesta împreună cu scrierile lui Luther l-au determinat să primească credința reformată. Apoi, la scurt timp a fost martor într-un sat vecin la decapitarea unui om

condamnat la moarte pentru că se rebotezase. Aceasta l-a făcut să studieze Biblia cu privire la botezul copiilor. Dar n-a putut găsi nici o dovadă în Scripturi în favoarea lui; a văzut, dimpotrivă, că pocăința și credința sunt peste tot cerute ca o condiție pentru primirea botezului.

Menno s-a retras din biserica romano-catolică, consacrandu-și viața predicării adevărilor pe care le primise. Atât în Germania, cât și în Țările de Jos se ivise o grupă de fanatici care susțineau învățături absurde și provocatoare de răscoală, batjocorind ordinea și decența sau recurgând la violență și răzvrătire. Menno a văzut rezultatele grozave la care urmau să ajungă în mod inevitabil aceste mișcări și s-a împotrivit cu putere învățăturilor răcăcite și metodelor sălbătice ale acestor fanatici. Totuși, erau mulți care fuseseră înșelați de către acești fanatici, dar care apoi renunțaseră la învățăturile lor amăgitoare. Și mai existau încă mulți urmași ai vechilor creștini, roade ale învățăturilor valdenze. Menno a lucrat cu mare râvnă și succes printre aceste grupe.

Timp de 25 de ani a călătorit încoace și încolo împreună cu soția și copiii săi, îndurând greutăți și lipsuri mari, fiind continuu cu viața în primejdie. A parcurs Țările de Jos și nordul Germaniei, lucrând îndeosebi printre clasele mai umile, dar exercitând o influență vastă. Cu o elocință înnăscută, deși avea puțină instruire, era un bărbat cu o integritate fără reproș, cu un spirit umil și un comportament amabil, de o evlavie sinceră și serioasă, exemplificând în viața lui preceptele pe care le predica, fapt care câștiga încrederea oamenilor. Discipolii lui au fost asupriți. Ei au avut mult de suferit fiind confundați cu fanaticii din Münster, dar cu toate acestea datorită lucrării lui mulți au fost convertiți.

Nicăieri n-au fost primite învățăturile reformate mai mult decât în Țările de Jos. În câteva țări, aderenții lor au suferit cea mai groaznică persecuție. În Germania, Carol al V-lea interzisese Reformațiunea și ar fi adus cu bucurie pe toți adepții ei la

ug; dar prinții s-au ridicat ca o barieră împotriva tiraniei lui. În Olanda, în care puterea lui era și mai mare, edictele persecutoare au urmat unul după altul în rapidă succesiune. Citirea Bibliei, ascultarea ei, predicarea sau chiar a vorbi despre ea însemna culpabilitate gravă și moarte pe rug. De asemenea, ascunderea în ascuns, refuzul închinării în fața unei icoane sau intonarea unui psalm erau fapte care se pedepseau cu moartea. Chiar și aceia care își renegau răstăcirile erau condamnați și, dacă erau bărbați, erau uciși cu sabia, iar dacă erau femei, erau arse de vii. Mii au pierit sub domnia lui Carol al I-lea și a lui Filip al II-lea.

Odată a fost adusă înaintea inchișitorilor o familie întreagă, acuzată că nu vine la liturghie și se închină acasă. La cercetarea făcută cu privire la practicile lor, fiul cel mai tânăr a răspuns: „Ne plecăm pe genunchi și ne rugăm ca Dumnezeu să ne lumineze mintea și să ne ierte păcatele; ne rugăm pentru suveranul nostru, ca domnia lui să fie prosperă și viața lui fericită, ne rugăm pentru judecătorii noștri, ca Dumnezeu să-i păzească” (Wylie, b.18, cap.6). La aceste cuvinte, câțiva dintre judecători au fost mișcați profund, cu toate acestea tatăl și unul dintre fii au fost condamnați la rug.

Furia prigonitorilor era întrecută de credința martirilor. Nu numai bărbații, dar chiar și femeile cele delicate și tinerele fete lădeau pe față un curaj neînfrânt. „Soțiile luau atitudine lângă rugul bărbaților lor și, în timp ce ei ardeau, ele șopteau cuvinte de mângâiere sau cântau psalmi pentru a-i încuraja; tinerele intrau de vii în mormânt, ca și când ar fi intrat în camera odihnei pentru noapte; sau mergeau pe eșafod și la foc îmbrăcate în cele mai bune veșminte, ca și cum ar fi mers la căsătorie” (idem, b.18, cap.6).

Ca și zilele în care păgânismul căuta să distrugă Evanghelia, sângele creștinilor era o sămânță (vezi Tertullian, Apologia, parag. 50). Persecuția a slujit la creșterea numărului martorilor pentru adevăr. An după an, monarhul, înfuriat de neclintita hotărâre a

oamenilor, săvârșea lucrarea lui barbară, dar totul era zadarnic. Abia sub conducerea nobilului Wilhelm de Orania revoluția a adus în cele din urmă Olandei libertatea de a se închina lui Dumnezeu.

În munții Piemontului, pe câmpiile Franței și pe țărmurile Olandei, înaintarea Evangheliei a fost însemnată cu sângele discipolilor ei. Dar în țările din nord ea a găsit o intrare pașnică. Studenții de la Wittenberg, reîntorcându-se la căminele lor, au adus credința reformată în Scandinavia. Publicarea scrierilor lui Luther a contribuit și ea la răspândirea luminii. Oamenii simpli, cutezători din nord s-au întors de la stricăciunea, pompa și superstițiile Romei, pentru a primi curăția și simplitatea adevărilor dătătoare de viață ale Bibliei.

Tausen, „reformatorul Danemarcei“, era fiul unui țăran. Băiatul a dat de timpuriu dovadă de o inteligență viguroasă; el înseta după instruire; dar nu-i putea fi dată în condițiile modeste în care se găseau părinții lui, așa că a intrat într-o mănăstire. Aici, curăția vieții lui împreună cu stăruința și cu credincioșia lui au câștigat simpatia superiorului său. Și în urma unei examinări, s-a dovedit că poseda talente care promiteau în viitor mari servicii bisericii. S-a luat, deci, hotărârea să i se dea o educație la una din universitățile Germaniei sau în Țările de Jos. Tânărului student i s-a dat îngăduința să aleagă o școală, cu condiția să nu meargă la Wittenberg. Studentul bisericii nu trebuia să fie influențat de otrava ereziei. Așa spuneau călugării.

Tausen a mers la Köln, care era pe atunci, ca și acum, una din fortărețele romanismului. Aici a fost repede dezgustat de misticismul profesorilor. Cam în aceeași vreme i-au căzut în mână și scrierile lui Luther. Le-a citit cu uimire și plăcere și a dorit foarte mult să se bucure de îndrumarea personală a reformatorului. Dar a face lucrul acesta însemna să-și asume riscul jignirii superiorului lui și să piardă susținerea din partea lui. S-a hotărât repede și în scurtă vreme s-a înscris ca student la Wittenberg.

Întorcându-se în Danemarca, a revenit la mănăstire. Nimeni nu l-a bănuț de lutheranism; el nu și-a dezvăluit secretul, ci a încercat, fără să provoace prejudecățile tovarășilor lui, să-i aducă la o credință mai curată și la o viață mai sfântă. A deschis Biblia, le-a explicat înțelesul ei adevărat și, în cele din urmă, le-a predicat pe Hristos ca îndreptățire a păcătoșului și singura lui nădejde de mântuire. Mare a fost mânia superiorului care-și pusese mari speranțe în el, ca într-un apărător brav al Romei. Imediat a fost mutat într-o altă mănăstire și închis într-o celulă, sub o supraveghere aspră.

Spre groaza noilor lui păzitori, câțiva călugări s-au declarat convertiți la protestantism. Printre gratiile celulei, Tausen transmitea tovarășilor lui cunoștința despre adevăr. Dacă părinții bisericești danezi ar fi fost iscusiți în planul bisericii de a trata erezia, glasul lui Tausen n-ar mai fi fost auzit niciodată; dar în loc să-l închidă într-o temniță subterană, l-au dat afară din mănăstire. Acum erau fără putere. Tocmai atunci fusese dat un edict regal, care oferea protecție învățătorilor noii doctrine. Tausen a început să predice. Bisericile i se deschideau, iar oamenii se înghesuiau să-l asculte. Și alții predicau Cuvântul lui Dumnezeu. Noul Testament tradus în limba daneză era pretutindeni răspândit. Eforturile făcute de papistași de a distruge lucrarea nu făcuseră decât să o extindă și, în scurtă vreme, Danemarca a primit credința reformată.

Și în Suedia, tineri care băuseră din izvorul de la Wittenberg au adus apa vieții concetățenilor lor. Doi dintre conducătorii re-formațiunii suedeze, Olaf și Laurentius Petri, fiii unui fierar din Orebro, studiaseră sub îndrumarea lui Luther și a lui Melanchton, iar adevărurile pe care le învățaseră în felul acesta erau gata să le facă cunoscute și altora. Asemenea marelui reformator, Olaf a trezit poporul cu zelul și cu elocința lui, în timp ce Laurentius, asemenea lui Melanchton, era erudit, prevăzător și liniștit. Amândoi erau bărbați cu o evlavie arzătoare, cu înalte cunoștințe teologice și cu un curaj neclintit în înaintarea adevăru-

lui. Dar opoziția papistașă nu lipsea. Preoții catolici au ațâțat poporul ignorant și superstițios. Olaf Petri a fost adesea asaltat de mulțime și în mai multe rânduri abia a scăpat cu viață. Acești reformatori au fost însă simpatizați și ocrotiți de rege.

Sub conducerea bisericii Romei, oamenii erau cufundați în sărăcie și gemeau sub asuprire. Ei nu cunoșteau Scripturile și, având o religie de forme și ceremonii care nu aduceau nici o lumină sufletului, se întorceau din nou la credințele superstițioase și la practicile păgânești ale strămoșilor lor păgâni. Națiunea era împărțită în grupe care se luptau între ele, ale căror hărțuiri continue măreau nenorocirea tuturor. În această situație, regele s-a hotărât să facă o reformă a statului și a bisericii, salutând cu bucurie aceste ajutoare pricepute în lupta împotriva Romei.

În prezența monarhului și a conducătorilor Suediei, Olaf Petri, cu o mare iscusință, a apărut credința reformată împotriva susținerilor Romei. El a declarat că învățăturile Părinților trebuie să fie primite numai atunci când sunt în concordanță cu Scripturile; că învățăturile esențiale ale credinței sunt prezentate în Biblie într-un mod atât de clar și simplu, încât toți oamenii le pot înțelege. Hristos a spus: „Învățătura Mea, nu este a Mea ci a Celui ce M-a trimis“ (Ioan 7,16); iar Pavel a declarat că oricine predică o altă Evanghelie decât aceea pe care a primit-o el, să fie anatema (Gal. 1,8). „Atunci, cum încearcă alții, spunea reformatorul, să poruncească dogme după plăcerea lor și să le impună ca lucruri necesare pentru mântuire?“ (Wylie b.10, cap.4). El a arătat că decretele bisericii nu au nici o autoritate atunci când sunt în contradicție cu poruncile lui Dumnezeu și a susținut marele principiu protestant că „Biblia și numai Biblia“ este singura regulă de credință și practică.

Această dispută, deși a rămas în mare măsură necunoscută, ne arată „felul oamenilor care au format rânduielele și flancurile armatei reformatorilor. Ei nu erau neînvățați sau sectari, nici polemisti zgomotoși - ci dimpotrivă, erau oameni care studiaseră

Cuvântul lui Dumnezeu și știau bine cum să folosească armele pe care le oferea Biblia. În ceea ce privește erudiția, ei se aflau în fruntea veacului lor. Dacă ne-am îndrepta atenția către centrele strălucite, cum sunt Wittemberg și Zürich, și la numele ilustre ca acelea ale lui Luther și Melancton, Zwingli și Oecolampadius, este drept că ni s-ar putea spune că aceștia au fost conducătorii mișcării și în mod firesc așteptam de la ei puteri uimitoare și întreprinderi uriașe, dar că urmașii lor n-au mai fost ca ei. Dar când ne întoarcem la țărmul izolat al Suediei și la numele umile ale lui Olaf și Laurentius Petri - de la meșteri la ucenici - ce vom descoperi? ... Savanți și teologi; bărbați care au folosit cu înțelepciune întregul sistem al adevărului evanghelic și care au câștigat ușor o biruință asupra sofistilor școlilor și a demnitarilor Romei" (idem, b.10, cap.4).

Ca urmare a acestei dispute, regele Suediei a primit credința protestantă și nu peste multă vreme adunarea națională s-a declarat în favoarea ei. Noul Testament fusese tradus de Olaf Petri în limba suedeză și, la dorința regelui, cei doi frați și-au asumat răspunderea traducerii întregii Biblii. În felul acesta pentru prima oară poporul Suediei a primit Cuvântul lui Dumnezeu în limba sa maternă. Dieta a dat dispoziție ca în tot regatul pastorii să explice Scripturile, iar copiii în școli să fie învățați să citească Biblia.

Continuu și sigur, întunericul ignoranței și al superstiției a fost risipit de lumina binecuvântată a Evangheliei. Eliberată de sub apăsarea Romei, națiunea a ajuns la o putere și o măreție pe care nu o avusese niciodată. Suedia a devenit una din fortărețele protestantismului. Un secol mai târziu, într-o vreme de grea primejdie, această națiune mică și slabă până atunci a fost singura din Europa care a avut curajul să dea o mână de ajutor și a venit în ajutorul Germaniei în încrâncenarea groaznică a Războiului de treizeci de ani. Toată Europa de nord părea gata să fie adusă din nou sub tirania Romei. Armatele Suediei au fost

acelea care au ajutat Germania să respingă valul de succese papale, să asigure toleranță pentru protestanți - calvini ca și lutherani - și să restabilească libertatea de conștiință în acele țări care primiseră Reformațiunea.

Reformatorii englezi de mai târziu

In timp ce Luther deschidea o Biblie pecetluită pentru poporul Germaniei, Tyndale a fost mânat de Duhul lui Dumnezeu să facă același lucru pentru Anglia. Biblia lui Wycliffe, care fusese tradusă după textul latin, avea multe greșeli. Nu fusese tipărită niciodată, iar costul copiilor de manuscris era atât de mare, încât doar puțini oameni bogați sau nobili puteau să și-o procure; și mai mult decât atât, fiind strict interzisă de biserică, avusese o răspândire foarte restrânsă. În anul 1516, cu un an înaintea apariției tezelor lui Luther, Erasmus publicase versiunea lui greacă și latină a Noului Testament. Pentru prima dată Cuvântul lui Dumnezeu era tipărit în limba originală. În această lucrare au fost corectate multe greșeli ale versiunilor anterioare, iar sensul a fost redat mai clar. Aceasta a dus pe mulți din clasele culte la o cunoaștere mai bună a adevărului și a dat un nou avânt lucrării Reformei. Dar oamenii de rând erau încă într-o mare măsură despărțiți de Cuvântul lui Dumnezeu. Tyndale urma să desăvârșească lucrarea lui Wycliffe, care dăduse Biblia compatrioților lui.

Fiind un cercetător stăruitor și silitor căutător după adevăr, el a primit Evanghelia din Noul Testament grec al lui Erasmus. Și-a predicat convingerile fără teamă, susținând că toate

învățăturile trebuie să fie dovedite cu Scripturile. Pretenției papale că biserica a dat Biblia și numai biserica o putea explica, Tyndale îi răspundea: „Știți cine a învățat pe vulturi să-și găsească prada? Ei bine, același Dumnezeu învață pe copiii Săi flămânzi să găsească pe Tatăl lor în Cuvântul Său. Departate de a ne fi dat Scripturile, voi le-ați ascuns de noi; voi sunteți aceia care ardeți pe cei care predică și, dacă ați putea, ați arde și Scripturile“ (D'Aubigné, History of the Reformation of the Sixteenth Century, b.18, cap.4).

Predicarea lui Tyndale a provocat un mare interes. Mulți au primit adevărul. Dar preoții s-au alarmat și, de îndată ce el a părăsit localitatea, ei încercară să-i distrugă lucrarea prin amenințările și calomniile lor. Și prea adesea reușeau. „Ce trebuie făcut?“ exclama el. „În timp ce semăn într-un loc, vrăjmașul pustiește câmpul pe care abia l-am părăsit. Nu pot fi pretutindeni. O, dacă creștinii ar avea Sfintele Scripturi în limba lor, ar putea să reziste acestor înșelători. Fără Biblie este imposibil să întărești pe laici în adevăr“ (idem, b.18, cap.4).

Un nou plan a pus stăpânire pe mintea lui. „În templul lui Iehova, observă el, psalmii se cântau în limba lui Israel; și Evanghelia să nu se predice în limba Angliei printre noi?... Ar trebui oare ca biserica să aibă mai puțină lumină la amiază decât în zori?... Creștinii trebuie să citească Noul Testament în limba lor maternă“. Dar doctorii și învățătorii bisericii nu se înțelegeau între ei. Numai prin Biblie pot oamenii să ajungă la adevăr. „Dar unul susținea una, altul susținea alta... Și fiecare dintre autori contrazicea pe celălalt. Cum se poate deosebi acela care spune adevărul de acela care vorbește rătăcirea?... În ce mod? Într-adevăr, prin Cuvântul lui Dumnezeu“ (idem, b.18, cap.4).

Nu mult după aceea, un învățat doctor catolic, intrând într-o dispută cu el, exclamă: „Era mai bine să fi fost fără legile lui Dumnezeu decât fără ale papei“. La care Tyndale răspunse: „Sfidez pe papă și toate legile lui; și dacă Dumnezeu îmi va mai păstra viață, voi face ca un băiat care ține plugul de coarne să

cunoască mai mult din Scripturi decât tine“ (Anderson, *Annals of the English Bible*, pag.19).

Planul pe care îl concepușe, anume de a da poporului Scripturile Noului Testament în limba lui, era definitivat acum, așa că s-a apucat imediat de lucru. Alungat și persecutat în locurile natale, a plecat la Londra, unde și-a continuat un timp lucrările netulburat. Dar violența papală l-a obligat să fugă din nou. Toată Anglia părea închisă pentru el, așa că s-a hotărât să caute adăpost în Germania. Aici a început să tipărească Noul Testament în limba engleză. De două ori i-a fost oprită lucrarea; dar atunci când i se interzicea tipărirea într-un oraș, pleca în altul. În cele din urmă, se duse la Worms, unde cu câțiva ani mai înainte Luther apăraseră Evanghelia înaintea Dietei. În acel oraș vechi, se găseau mulți prieteni ai Reformei și Tyndale și-a continuat acolo lucrarea fără piedici. Trei mii de exemplare ale Noului Testament au fost în curând terminate și chiar în același an a apărut o nouă ediție.

El și-a continuat lucrările cu o neobosită perseverență și seriozitate. Cu toate că autoritățile engleze își păzeau porturile cu cea mai strictă vigilență, Cuvântul lui Dumnezeu a ajuns pe diverse căi tainice la Londra, de unde era răspândit în toată țara. Papistașii au încercat să înăbușe adevărul, dar a fost zadarnic. Episcopul de Durham a cumpărat de la un librar, care era prieten cu Tyndale, întregul stoc de Biblii cu scopul de a le distruge, presupunând că aceasta va împiedica în mare măsură lucrarea. Dar, contrar celor scontate, cu banii oferiiți în felul acesta s-a cumpărat material pentru o ediție nouă și îmbunătățită, care altfel nu s-ar fi putut publica. Când Tyndale a fost arestat după aceea, i-a fost oferită libertatea cu condiția să dezvăluie numele acelora care l-au ajutat să facă față cheltuielilor tipăririi Bibliilor. El a răspuns că episcopul de Durham făcuse mai mult decât oricare altul; căci plătind un preț mare pentru cărțile predate, îl ajutase să meargă înainte cu uraj.

Tyndale a fost trădat în mâinile vrăjmașilor lui și o dată a suferit o înțemnițare pentru mai multe luni. În cele din urmă a dat mărturie pentru credința lui prin moartea de martir; dar armele pe care el le-a pregătit au înzestrat pe alți viteji să ducă lupta prin toate veacurile, chiar până în zilele noastre.

Latimer susținea de la amvon că Biblia ar trebui citită în limba poporului. „Autorul Sfintelor Scripturi, spunea el, este Însuși Dumnezeu“ „și aceste Scripturi împărtășesc puterea și veșnicia Autorului lor; nu există rege, împărat, magistrat sau conducător... care să nu fie obligat să asculte... de Cuvântul Său“ „Să nu luăm nici o altă cale, ci să lăsăm Cuvântul lui Dumnezeu să ne călăuzească; să nu mergem după... strămoșii noștri și nici să nu privim la ce au făcut ei, ci la ceea ce ar fi trebuit ei să facă“ (Hugh Latimer, „First Sermon Preached Before King Edward VI“).

Barnes și Frith, prieteni credincioși ai lui Tyndale, s-au ridicat apoi în apărarea adevărului. Au urmat cei doi Ridley și Cranmer. Acești conducători ai Reformei engleze erau bărbați de cultură și majoritatea dintre ei fuseseră apreciați pentru zelul sau credincioșia lor în cercurile romaniștilor. Împotrivirea lor față de papalitate a fost urmarea cunoașterii rătăcirilor Sfântului Scaun. Această cunoaștere a tainelor Babilonului a dat o mai mare putere mărturiei lor împotriva lui.

„V-aș pune o întrebare ciudată“, spunea Latimer. „Știți voi care este cel mai zelos episcop și prelat din toată Anglia?... Vă văd ascultând și așteptând să-i pronunț numele, dar vă voi răspunde: este Satana! El nu lipsește niciodată din dioceza lui; căutați-l oricând doriți și el este totdeauna acasă; totdeauna este la lucru. Nu-l veți găsi niciodată lenevind, vă garantez... Acolo unde locuiește diavolul, afară cu cărțile și sus cu lumânările. La o parte cu Biblia și sus cu mătăniile! La o parte cu lumina Evangheliei și sus cu lumina candelelor, da, chiar și la miezul zilei; ...jos cu crucea lui Hristos și sus cu milosteniile pentru purgatoriu; ...la o parte cu îmbrăcarea celor goi, a celor săraci și

eputincioși, sus cu împodobirea icoanelor și cu decorarea ăreață a lemnurilor și a pietrelor; sus cu tradițiile și legile amenilor, jos cu tradițiile lui Dumnezeu și cu prea sfântul Său cuvânt... O, dacă prelații noștri ar fi tot atât de stăruitori a emăna grâu învățaturii celei adevărate precum este Satana să emene neghina și buruienile“ (idem, „Sermon of the Plough“).

Marele principiu apărut de acești reformatori - același care fusese susținut de către valdenzi, de Wycliffe, de Ioan Huss, de Luther, de Zwingli și de către toți aceia care s-au unit cu ei - era autoritatea infailibilă a Sfintelor Scripturi ca regulă de credință în viață. Ei respingeau dreptul papilor, conciliilor, Părinților și regilor de a stăpâni conștiința în materie de religie. Biblia era autoritatea lor și prin învățătura sa ei probau toate doctrinele și toate pretențiile. Credința în Dumnezeu și în Cuvântul Său i-a susținut pe acești oameni sfinți atunci când își dădeau viața pe rug. „Fiți curajoși“, strigă Latimer către tovarășii lui de rug, tunci când flăcările erau gata să aducă la tăcere glasul lor, „prin arul lui Dumnezeu noi vom aprinde astăzi o lumină în Anglia, are cred că nu va putea fi stinsă niciodată“ (Works of Hugh Latimer, vol. I, p. 13).

În Scoția, semințele adevărului răspândite de Columba și de către colaboratorii lui n-au fost niciodată distruse cu totul. Timp de sute de ani după ce bisericile Angliei s-au supus Romei, cele în Scoția și-au păstrat libertatea. În sec. al XII-lea însă, papalitatea își pusese piciorul aici și în nici o altă țară n-a exercitat o tăpânire absolută ca în acest loc. Nicăieri întunericul n-a fost mai adânc. Totuși, aici străluceau niște raze de lumină care trăpungeau întunericul și dădeau făgăduința zilei de mâine. Loarzii, venind din Anglia cu Biblia și cu învățăturile lui Wycliffe, au făcut mult pentru a păstra cunoștințele Evangheliei și fiecare ară și-a avut martorii și martirii ei.

La începutul marii Reformațiuni au apărut scrierile lui Luther și după aceea Noul Testament al lui Tyndale. Neluați în seamă ierarhia papală, acești soli au străbătut pe tăcute munții și

văile, dând un suflu nou făcliei adevărului care aproape se stinsese în Scoția și anulând lucrarea pe care o făcuse Roma timp de patru secole de asuprire.

Apoi, sângele martirilor a dat un avânt nou mișcării. Conducătorii papistași, care s-au trezit deodată în fața primejdiei ce amenința cauza lor, au dus la rug pe unii dintre cei mai nobili și mai onorați fii ai Scoției. Dar procedând astfel, ei n-au făcut decât să înalțe un amvon de la care cuvintele acestor martori gata să moară puteau fi auzite în toată țara, determinând totodată pe popor să scuture cătușele Romei.

Hamilton și Wishart, având un caracter și origine princiară, o dată cu un număr mare de discipoli umili, și-au dat viața pe rug. Dar din flăcările lui Wishart a ieșit cineva pe care flăcările nu aveau să-l mai aducă la tăcere, unul care sub conducerea lui Dumnezeu urma să sune clopotul de moarte al papalității în Scoția.

John Knox s-a îndepărtat de tradițiile și de misticismul bisericii, pentru a se hrăni cu adevărurile Cuvântului lui Dumnezeu; și învățăturile lui Wishart i-au întărit hotărârea de a părăsi legătura cu Roma, ca să se unească cu reformatorii persecutați.

Îndemnat de tovarășii lui să preia slujba de predicator, el s-a dat înapoi cu teamă în fața acestei răspunderi și numai după zile întregi de reculegere și luptă chinuitoare cu sine a consimțit la aceasta. Dar, după ce a acceptat poziția, a pornit înainte cu o hotărâre nestrămutată și un curaj neînfricat, pe care l-a avut tot timpul vieții lui. Acest reformator cu inima sinceră nu se temea de fața omului. Flăcările martiriului care ardeau în jurul lui nu făceau decât să-i aprindă zelul cu o și mai mare ardoare. Securea tiranului era ținută amenințător deasupra capului lui, dar el nu a cedat, dând lovituri puternice în dreapta și în stânga pentru a dărâma idolatria.

Atunci când a fost adus în fața reginei Scoției, în a cărei prezență zelul multor conducători ai protestantismului slăbea, John Knox a dat o mărturie categorică în favoarea adevărului. El

nu putea fi câştigat prin măguliri şi nu se clătina în faţa ameninţărilor. Regina l-a acuzat de erezie. El îi învăţase pe oameni să primească o religie interzisă de stat, declara ea, şi în felul acesta călca porunca lui Dumnezeu care poruncise supuşilor să asculte de suveranii lor. Dar Knox răspunse categoric:

„Deoarece religia cea adevărată nu şi-a primit puterea şi autoritatea originară de la prinţii lumii, ci numai de la Dumnezeu cel Veşnic, nici supuşii lor nu sunt legaţi să-şi modeleze religia după poftele prinţilor lor. Căci adesea se întâmplă că prinţii sunt mai ignoranţi decât toţi ceilalţi în ce priveşte religia cea adevărată a lui Dumnezeu... Dacă toată sămânţa lui Avraam ar fi avut religia lui Faraon, ai cărui supuşii erau, vă rog, Doamnă, ce religie ar fi fost pe lume? Sau dacă toţi oamenii din zilele apostolilor ar fi avut religia împăraţilor Romei, ce religie ar fi fost pe faţa pământului?... Aşa că, Doamnă, vă daţi seama că supuşii nu sunt legaţi de religia prinţilor lor, cu toate că le este poruncit să asculte de ei.“

Atunci Maria spuse: „Voi interpretaţi Scripturile într-un fel, iar ei (învăţătorii romano-catolici) o interpretează altfel; pe cine să cred, şi cine să fie judecător?“

„Să credeţi pe Dumnezeu care vorbeşte lămurit în Cuvântul Său“, a răspuns reformatorul; şi mai mult decât spune Cuvântul, să nu credeţi nici pe unii, nici pe ceilalţi. Cuvântul lui Dumnezeu este lămurit; şi dacă apare vreo nelămurire în vreun loc, Duhul Sfânt, care nu Se contrazice niciodată, explică acelaşi lucru mai lămurit în alte locuri, aşa încât să nu rămână nici o îndoială decât pentru aceia care rămân necunoscători din rea credinţă“ (David Laing - The Collected Works of John Knox, vol.2, p. 281, 284).

Acestea erau adevărurile pe care reformatorul neînfricat le-a rostit în urechile membrilor Casei regale, cu riscul vieţii. Cu acelaşi curaj neînfrânt el rămase statornic în hotărârea sa, rugându-se neîncetat şi purtând luptele Domnului, până când Scoţia s-a liberat de papalitate.

În Anglia, adoptarea protestantismului ca religie de stat a diminuat, dar nu a oprit cu totul persecuția. În timp ce se renunțase la multe dintre învățăturile Romei, nu puține dintre formele ei fuseseră totuși adoptate. Supremația papei a fost lepădată, dar în locul ei monarhul a fost întronat drept cap al bisericii. În serviciile divine ale bisericii se vedea încă o mare depărtare de curăția și simplitatea Evangheliei. Marele principiu al libertății religioase nu era încă înțeles. Cu toate că cele mai groaznice cruzimi pe care Roma le folosisese împotriva ereziei au mai fost practicate uneori și de către conducătorii protestanți, dreptul fiecărui om de a se închina lui Dumnezeu după convingerile conștiinței lui nu era încă recunoscut. Tuturor li se cerea să primească învățăturile și să respecte formele de închinare prescrise de biserică. Aceia care au avut o altă părere au suferit persecuția într-o formă mai grea sau mai blândă, timp de sute de ani.

În sec. al XVII-lea, mii de pastori au fost îndepărtați din funcții. Oamenilor le era interzis, sub pedeapsa de amenzi grele, internare și exil, de a participa la orice adunare religioasă în afară de acelea aprobate de biserică. Acele suflete credincioase care nu se puteau reține să nu se adune spre a se închina lui Dumnezeu erau obligate să se întâlnească în locuri întunecoase, în poduri, iar în unele anotimpuri prin păduri la miezul nopții. În adâncurile ocrotitoare ale pădurii, templul natural al lui Dumnezeu, acei copii ai Domnului, împrăștiați și persecutați, se adunau pentru a-și revărsa sufletele în rugăciune și proslăvire. Dar în ciuda tuturor precauțiilor mulți au suferit pentru credința lor. Temnițele erau arhipline. Familii erau risipite. Mulți au fost alungați în țări străine, totuși Dumnezeu a fost cu poporul Său, iar persecuția n-a putut să le înăbușe mărturia. Mulți au fost alungați peste ocean în America, unde au pus temelii libertății civile și religioase, care au constituit edificiul și gloria acestei țări.

Din nou ca în timpurile apostolice, persecuția a servit înaintării Evangheliei. Într-o temniță dezgustătoare plină de desfrânați și

criminali, John Bunyan trăia chiar în atmosfera cerului; acolo a scris el alegoria lui minunată cu privire la călătoria creștinului din țara stricăciunii către cetatea cerească. Timp de peste două sute de ani, acel glas din închisoarea Bedford a vorbit cu o putere mișcătoare inimilor oamenilor. Cărțile lui Bunyan, „Călătoria creștinului“, „Harul revărsat peste cel mai mare dintre păcătoși“, au condus pe mulți pe calea vieții.

Baxter, Flavel, Alleine împreună cu alți oameni de talent, educație și adâncă experiență creștină s-au ridicat cu curaj în apărarea credinței care a fost dată sfinților odată pentru totdeauna. Lucrarea îndeplinită de acești bărbați proscriși și scoși în afara legii de către conducătorii acestei lumi nu va pieri niciodată. Lucrările lui Flavel, „Izvorul vieții“ și „Metoda harului“, au arătat multor mii cum să-și predea sufletul lui Hristos. Cartea lui Baxter - „Păstorul creștin“ - s-a dovedit a fi o binecuvântare pentru mulți care doreau după o reînviore a lucrării lui Dumnezeu, iar „Odihna veșnică a sfinților“ și-a făcut lucrarea, conducând sufletele către „odihna“ care rămâne pentru poporul lui Dumnezeu.

O sută de ani mai târziu, într-un timp de mare întuneric spiritual, Whitefield și frații Wesley au apărut ca purtători de lumină pentru Dumnezeu. Sub conducerea bisericii oficiale, poporul Angliei alunecase într-o stare de decădere religioasă care abia se mai deosebea de păgânism. O religie a naturii era studiul preferat al clerului și alcătuia o mare parte din teologia lor. Clasele mai înalte își băteau joc de evlavie și se mândreau a fi mai presus decât ceea ce numeau ei fanatism. Clasele de jos zăceau în ignoranță și josnicie, fiind dedate viciului, în timp ce biserica nu avea curajul și nici credința să mai susțină cauza discreditată a adevărului.

Marea învățătură a îndreptățirii prin credință, atât de lămurit predicată de Luther, fusese aproape cu totul pierdută din vedere și înlocuită cu principiul romano-catolic că mântuirea se poate obține prin faptele bune ale omului. Whitefield și frații Wesley,

care erau membri ai bisericii oficiale, erau căutători sinceri ai harului lui Dumnezeu, dar fuseseră învățați că acesta se putea asigura printr-o viață virtuoasă și prin păzirea rânduielilor religioase.

Când Charles Wesley s-a îmbolnăvit odată și presimțea că i se apropie sfârșitul, a fost întrebat pe ce se întemeia nădejdea sa de viață veșnică. Răspunsul lui a fost: „Am făcut tot ce am putut pentru a sluji pe Dumnezeu“. Când a văzut că prietenul care-i pusese întrebarea nu era mulțumit cu răspunsul, Wesley gândea: „Cum adică, nu sunt oare eforturile mele un motiv suficient pentru nădejde? Dacă vrea să-mi răpească străduințele, n-am nimic altceva în care să mă încred“ (John Whitehead, *Life of Rev. Charles Wesley*, p.102). Atât de dens era întunericul care cuprinsese biserica! El ascundea învățătura ispășirii, jefuind pe Hristos de slava Lui și abătând mințile oamenilor de la singura lor nădejde de mântuire - sângele Răscumpărătorului răstignit.

Wesley și prietenii lui au fost conduși să înțeleagă că religia cea adevărată își are locul în inimă și că Legea lui Dumnezeu are de a face atât cu cugetele, cât și cu cuvintele și faptele. Convinși de nevoia sfințeniei inimii, ca și de a corectitudinii conduitei exterioare, ei au pornit stăruitor spre o viață nouă. Prin eforturile cele mai stăruitoare, cu rugăciune, ei au încercat să supună relele inimii firești. Ei trăiau o viață de renunțare de sine, de binefaceri și umilință, luând cu mare strictețe și exactitate orice măsură pe care o socoteau că-i va ajuta să realizeze ceea ce doreau foarte mult - acea sfințenie care putea asigura favoarea lui Dumnezeu. Dar n-au câștigat ceea ce au sperat. Zadarnice au fost încercările lor de a se elibera de sub condamnarea păcatului sau de a-i sfărâma puterea. Era aceeași luptă pe care Luther o dusesese în chilia din Erfurt, aceeași problemă care-i chinase sufletul. „Cum poate fi un om drept înaintea lui Dumnezeu?“ (Iov 9,2).

Flăcările adevărului divin, care fuseseră stinse pe aproape toate altarele protestantismului, urmau să fie reaprinsе de la

vechea făclie purtată prin veacuri de către creștinii din Boemia. După Reformațiune, protestantismul în Boemia fusese călcat în picioare de hoardele Romei. Toți aceia care refuzaseră să renunțe la adevăr au fost constrânși să fugă în afara patriei. Unii dintre aceștia, găsind adăpost în Saxonia, au apărut acolo credința cea veche. De la moravi, urmașii acestor creștini, a venit lumina la Wesley și la prietenii lui.

John și Charles Wesley, după ce au fost hirotoniți pentru lucrare, au fost trimiși în misiune în America. La bordul corabiei lor se găsea o grupă de frați moravi. Furtuni violente s-au dezlănțuit asupra lor și John Wesley, văzând moartea cu ochii, simțea că nu era împăcat cu Dumnezeu. Germanii, din contră, dădeau pe față o liniște și o încredere de care el era străin.

„Am observat cu mult timp înainte, spunea el, marea seriozitate a comportamentului lor. Ei dăduseră o dovadă continuă despre umilința lor, îndeplinind pentru ceilalți călători niște servicii pe care nici unul dintre englezi nu era dispus să le facă; pentru serviciile făcute ei nu doreau și nu primeau nici o plată, spunând că era spre binele inimilor lor mândre ca să se umilească, căci iubitorul lor Mântuitor făcuse mult mai mult pentru ei. Fiecare zi le dăduse ocazia să arate blândețea pe care nici o provocare nu o putea clinti. Dacă erau îmbrânțiți, loviți sau doborâți, se ridicau și porneau mai departe; dar nu s-a auzit nici o plângere din gura lor. Acum urma să se dovedească dacă erau eliberați de spiritul fricii, al mândriei, mâniei și răzbunării. Chiar în timpul psalmului cu care începeau slujba lor, marea s-a dezlănțuit și a sfărâmat în bucăți vela principală, iar un val a acoperit vasul și s-a revărsat pe punte ca și când adâncul ne înghițise. Printre englezi s-a produs o panică grozavă, dar germanii cântau în liniște. Am întrebat pe unul dintre ei după aceea: 'Nu v-ați speriat?' El a răspuns: 'Mulțumesc lui Dumnezeu, nu'. Apoi am continuat: 'Dar femeile și copiii voștri nu s-au speriat?' El a răspuns amabil: 'Nu, femeilor și copiilor noștri nu le este teamă de moarte'" (Whitehead, Life of Rev. John Wesley, p.10).

După ce au ajuns la Savannah, Wesley a locuit pentru o scurtă vreme împreună cu frații moravi și a fost profund impresionat de purtarea lor creștină. Despre serviciile lor religioase, în contrast categoric cu formalismul fără viață al bisericii anglicane, el scria: „Marea simplitate și solemnitate a adunării întregi m-a făcut să uit răstimpul celor 1.700 de ani și să-mi imaginez că mă găsesc într-una din acele adunări, unde nu erau forme și clase sociale și în care conducea apostolul Pavel, făcătorul de corturi, sau Petru pescarul, dar cu manifestarea Duhului și a puterii“ (idem p.11, 12).

La reîntoarcerea în Anglia, Wesley, sub îndrumarea unui predicator morav, a ajuns la o înțelegere mai clară a credinței biblice. El se convinsese că trebuie să renunțe la orice dependență de faptele proprii pentru mântuire și că trebuie să se încreadă cu totul în Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. La o adunare a societății fraților moravi din Londra, a fost citită o declarație a lui Luther, care descria schimbarea pe care Duhul lui Dumnezeu o lucrează în inima credinciosului. Pe când Wesley asculta, credința i s-a aprins în suflet. „Mi-am simțit inima puternic încălzită, spunea el; „am simțit că trebuie să am încredere în Hristos, și numai în Hristos, pentru mântuire; și mi-a fost dată o asigurare, că El mi-a îndepărtat chiar păcatele mele și m-a izbăvit de sub legea păcatului și a morții“ (idem, p.52).

De-a lungul anilor de lupte obositoare și fără mângâiere - ani de jertfire de sine aspră, de muștrări și umilință - Wesley progresase neabătut în singura lui țință de a căuta pe Dumnezeu. Acum Îl găsisese și descoperise că harul, pe care se chinuise să-l câștige prin rugăciuni și posturi, prin fapte de binefacere și jertfire de sine, era un dar, „fără bani și fără plată“.

Odată întemeiat în credința lui Hristos, tot sufletul lui ardea de dorința de a răspândi cunoașterea Evangheliei slăvită a harului fără plată al lui Dumnezeu. „Priveam toată lumea ca fiind parohia mea“, spunea el. „În orice parte a ei m-aș găsi, socotesc că este drept și o datorie de conștiință să declar tuturor

celor care doresc să mă asculte vestea bună a mântuirii“ (idem, pag.74).

El persevera acum într-o viață strictă și de jertfire de sine acum nu ca temei, ci ca rezultat al credinței; nu ca fiind rădăcină, ci rodul sfințirii. Harul lui Dumnezeu în Hristos este temelia nădejzii creștine, iar acest har se va da pe față prin ascultare. Viața lui Wesley a fost devotată predicării marilor adevăruri pe care le primise - îndreptățirea prin credință în sângele ispășitor al lui Hristos și puterea reînviătoare a Duhului Sfânt asupra inimii, aducând roade într-o viață asemănătoare cu exemplul lui Hristos.

Whitefield și frații Wesley se pregătiseră pentru lucrarea lor prin convingeri personale concrete cu privire la starea lor căzută; și pentru a fi în stare să suporte cercarea ca buni ostași ai lui Hristos, ei fuseseră supuși cercării amare a batjocurii, disprețului și persecuției, atât în universitate, cât și atunci când au intrat în lucrarea predicării. Ei împreună cu câțiva alții care erau de aceeași părere cu ei erau porecliți metodiști, în semn de dispreț, de către colegii lor studenți neevlavioși, un nume care este până în prezent privit cu cinste și dat uneia dintre cele mai mari denominațiuni din Anglia și America.

Ca membri ai bisericii anglicane, ei erau legați puternic de formele ei de închinare, dar Domnul le prezenta în Cuvântul Său un ideal mai înalt. Duhul Sfânt îi îndemna să predice pe Hristos și pe El răstignit. Puterea Celui Prea Înalt însoțea lucrarea lor. Mii de oameni se convingeau și se converteau cu adevărat. Și era necesar ca aceste oi să fie păzite de lupii răpitori. Wesley nu se gândea nicidecum să întemeieze o denominațiune nouă, ci i-a organizat într-o asociație care se numea Uniunea Metodistă.

Neînțeleasă și grea a fost împotrivirea pe care acești predicatori au întâmpinat-o din partea bisericii oficiale, dar Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, a dirijat evenimentele pentru a face ca reforma să înceapă înăuntrul bisericii. Dacă ar fi venit din afară, ea nu ar fi pătruns acolo unde era mai necesară. Dar deoarece pre-

dicatorii redeșteptării erau oameni ai bisericii și lucrau sub egida ei oriunde găseau ocazia, adevărul a intrat acolo unde altfel ușile ar fi rămas închise. Unii dintre preoți s-au trezit din letargia lor morală și au devenit predicatori zeloși în propriile lor parohii. Și astfel, unele biserici care fuseseră împietrite de formalism s-au trezit la viață.

În vremea lui Wesley, ca și în toate veacurile istoriei bisericii, oameni înzestrați cu diferite daruri aduceau la îndeplinire lucrarea ce le-a fost încredințată. Nu erau de acord asupra tuturor punctelor de doctrină, dar toți erau mânați de Duhul lui Dumnezeu și uniți în același țel, de a câștiga suflete pentru Hristos. Deosebiri de păreri dintre Whitefield și frații Wesley amenințau la un moment dat să provoace despărțire; dar pentru că învățaseră blândețea în școala lui Hristos, iertarea și iubirea reciprocă i-au împăcat. Nu aveau timp de pierdut în certuri, atunci când rătăcirea și nelegiuirea abunda pretutindeni, iar păcătoșii mergeau către pierzare.

Slujitorii lui Dumnezeu pășeau pe o cale aspră. Bărbați cu influență și învățătură își foloseau puterile împotriva lor. După o vreme, mulți preoți dădeau pe față o împotrivire hotărâtă, iar ușile bisericilor au fost închise împotriva credinței curate și a acelora care o vesteau. Acțiunea preoților de a-i denunța de la amvon a trezit elementele întinericului, ignoranței și nelegiuirii. De nenumărate ori John Wesley a scăpat de la moarte printr-o minune a harului lui Dumnezeu. Când furia gloatei era atârțată împotriva lui și se părea că nu există nici o cale de scăpare, un înger în chip omenesc venea lângă el, gloata se dădea înapoi, iar slujitorul lui Hristos pleca în siguranță de la locul primejdiei.

Despre eliberarea lui din mijlocul unei mulțimi înfuriate într-una din aceste ocazii, Wesley spunea: „Mulți au încercat să mă doboare în timp ce coboram o colină pe o potecă alunecoasă spre oraș; după o judecată sănătoasă, dacă aș fi fost trântit la pământ, nu m-aș fi putut ridica. Dar nu m-am împiedicat deloc și nici n-am alunecat până când n-am scăpat din mâinile lor... Deși

mulți au încercat să mă prindă de guler sau de haine să mă doboare, nu m-au putut prinde deloc; numai unul m-a prins de poala pardesiului care s-a rupt și i-a rămas în mână; cealaltă, în buzunarul căreia se afla o bancnotă, a fost sfâșiată dar numai pe jumătate... Un bărbat puternic, chiar din față, s-a repezit la mine de câteva ori cu un baston de stejar cu care, dacă m-ar fi lovit doar o dată în ceafă, m-ar fi scutit de alte necazuri. Dar de fiecare dată, nu știu cum, lovitura nimerea alături, căci nu mă puteam mișca nici la dreapta, nici la stânga... Un altul s-a repezit cu putere, cu brațul ridicat să mă lovească. Dar n-a făcut decât să mă mângâie pe cap, zicând: 'Ce păr moale are!' Cei dintâi oameni ale căror inimi au fost schimbate au fost bandiții orașului, capii dezordinilor în toate împrejurările, unul dintre ei fiind cel care câștigase premiul de luptător în parcurile în care aveau loc luptele cu urși.

Pe ce căi minunate ne pregătește Dumnezeu pentru a face voia Sa! Acum doi ani o cărămidă mi-a lovit umerii. Aceasta s-a întâmplat la un an după ce o piatră mă lovise între ochi. Luna trecută am primit o lovitură, iar în seara aceasta, două: una înainte de a intra în oraș, alta după ce am ieșit; dar amândouă nu mi-au făcut nimic, căci cu toate că prima dintre ele m-a lovit în piept cu toată putere, iar cealaltă în gură cu o așa forță încât sângele a izbucnit imediat, n-am simțit durere mai mare decât m-ar fi atins un pai" (John Wesley, Works, vol.3, p. 297,298).

Metodiștii din acele zile de început - atât laici, cât și predicatori - suportau batjocura și persecuția atât de la membrii bisericii, cât și de la aceia care se declarau pe față fără religie și care erau instigați prin calomnii. Erau târâți înaintea curților de justiție - unele numai cu numele, căci dreptatea era rară în tribunale pe vremea aceea. Adesea sufereau violențe din partea persecutorilor. Gloatele mergeau din casă în casă, distrugând mobila și bunurile, jefuind tot ce găseau și maltratând cu brutalitate bărbați, femei și copii. În unele cazuri erau puse afișe, invitând pe aceia care doreau să asiste la spargerea ferestrelor și la

jefuirea caselor metodiștilor, să se adune la un timp și loc anumit. Aceste flagrante încălcări ale legilor omenești, cât și divine erau îngăduite fără să fie pedepsite. O persecuție sistematică era dusă împotriva unor oameni a căror singură vină era aceea de a căuta să întoarcă picioarele păcătoșilor de pe calea pierzării pe calea sfințeniei.

Referindu-se la acuzațiile aduse împotriva lui și a tovarășilor lui, John Wesley spunea: „Unii motivează că învățăturile acestor oameni sunt false, greșite și fanatice; că sunt noi și nemaiauzite; că sunt quakerism, fanatism, papism. Toată această minciună a fost deja smulsă din rădăcină, când s-a arătat că fiecare ramură a acestei învățături este doctrina lămurită a Scripturii interpretată de biserica noastră. De aceea nu poate fi nici neadevărată, nici greșită din moment ce a fost dovedită prin Scriptură ca fiind adevărată. Alții pretind că 'învăătura este prea strictă; ei fac calea spre ceruri prea îngustă'. Și aceasta este în adevăr obiecțiunea inițială (care a fost singura pentru o vreme); ea este ascunsă de o mie de ori mai mult și apare în diferite forme. Dar fac și ei oare calea către ceruri mai îngustă decât au făcut-o Domnul și apostolii Săi? Este învăătura lor mai strictă decât aceea a Bibliei? Să aveți în vedere doar câteva versete clare: 'Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău cu toată inima ta, cu tot cugetul tău, din tot sufletul tău și cu toată puterea ta'. 'Căci oamenii vor da socoteală înaintea judecății pentru orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi rostit'. 'Fie că mâncați, fie că beți, fie că faceți altceva, să faceți totul spre slava lui Dumnezeu.'

Dacă învăătura lor este mai strictă decât aceasta, ei trebuie să fie dojeniți; dar voi știți în conștiința voastră că nu este așa. Dar cine poate fi mai strict chiar cu o iotă fără să strice Cuvântul lui Dumnezeu? Poate un ispravnic al tainelor lui Dumnezeu să fie găsit credincios dacă schimbă vreo parte din cele încredințate? Nu, el nu poate schimba nimic; nu poate îndulci nimic; el este obligat să spună tuturor oamenilor: 'Nu pot aduce Scriptura la gustul vostru'. 'Trebuie ori să vă ridicați până la ea,

ori să pieriți pentru totdeauna'. Acesta este motivul adevărat pentru strigătul la modă cu privire la 'lipsa de iubire a acestor oameni'. Sunt ei oare fără dragoste? În ce privință? Nu hrănesc ei pe cei flămânzi și nu îmbracă pe cei goi? Nu; nu stau lucrurile în felul acesta; ei nu duc lipsă de nimic din toate acestea; ei sunt lipsiți de dragoste în judecata celor care socotesc că nimeni nu poate fi mântuit decât în felul pe care îl văd ei" (idem, vol.3, p.152, 153).

Decăderea spirituală care s-a manifestat în Anglia chiar înainte de timpul lui Wesley era în mare măsură rezultatul învățaturii antinomianiste. Mulți afirmau că Hristos a desființat Legea Morală și că creștinii nu mai au obligația să o păzească și că cel credincios este liberat de „sclavia faptelor bune“. Alții, deși admiteau perpetuitatea Legii, declarau că nu era necesar ca pastorii să îndemne pe oameni la ascultarea față de preceptele ei, deoarece aceia pe care Dumnezeu i-a ales pentru mântuire „erau conduși de către un impuls irezistibil al harului divin să practice evlavia și virtutea“, în timp ce aceia care erau condamnați la osândă veșnică „nu aveau puterea să asculte de legile divine“.

Alții, care mai susțineau că „cei aleși nu pot cădea din har și nici să piardă favoarea divină“, au ajuns la concluzia și mai deplorabilă că faptele rele pe care le fac nu sunt în realitate atât de păcătoase și nici nu trebuie considerate o călcare a Legii divine și, în consecință, nu au nevoie să-și mărturisească păcatele sau să scape de ele prin pocăință" (Mc Clintock and Strong, Encyclopedia, art. „Antinomians“). De aceea ei declarau că și cel mai dezgustător păcat, socotit de toată lumea ca o călcare gravă a Legii divine, nu este păcat în ochii lui Dumnezeu, dacă este săvârșit de unul dintre aleși, „deoarece aceasta este una dintre caracteristicile esențiale și distincte ale celui ales, care nu poate face nimic care ar fi neplăcut lui Dumnezeu sau interzis de Legea Sa“.

Aceste învățături monstruoase sunt în esență aceleași ca și învățăturile propovăduite mai târziu de unii dintre educatorii și

teologii moderni că nu există o lege divină de neschimbat ca regulă a dreptății, ci că norma moralității este stabilită de societatea însăși și că este continuu supusă schimbării. Toate aceste idei sunt inspirate de același duh iscusit - prin acela care chiar printre locuitorii fără păcat ai cerului și-a început lucrarea de a căuta să distrugă justele restricții ale Legii lui Dumnezeu.

Doctrina unei predestinări divine, în sensul că caracterul unui om a fost fixat mai dinainte în mod definitiv, a condus pe mulți oameni la o lepădare reală a Legii lui Dumnezeu. Wesley s-a împotrivit cu hotărâre rătăcirilor învățătorilor antinomianiști și a dovedit că învățătura care duce la antinomianism era contrară Sfințelor Scripturi. „Harul lui Dumnezeu care aduce mântuire tuturor oamenilor a fost arătat“. „Aceasta este bine și primit înaintea lui Dumnezeu Mântuitorul nostru“, care dorește ca toți oamenii să fie mântuiți și să vină la cunoștința adevărului. Căci este un singur Dumnezeu și un singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni, Omul Isus Hristos, care S-a dat pe Sine Însuși ca răscumpărare pentru toți“ (Tit 2,11; 1 Tim. 2,3-6). Duhul lui Dumnezeu este revărsat fără plată, pentru a face în stare pe orice om să beneficieze de mijloacele mântuirii. În felul acesta Hristos, „lumina cea adevărată“, „luminează pe orice om venind în lume“ (Ioan 1,9). Oamenii pierd mântuirea prin lepădarea de bunăvoie a darului vieții.

Ca răspuns la pretențiile că la moartea lui Hristos preceptele Decalogului au fost desființate o dată cu legea ceremonială, Wesley spunea: „El n-a desființat Legea Morală cuprinsă în Cele Zece Porunci și susținută de profeți. Scopul venirii Sale n-a fost de a desființa vreo parte din ea. Aceasta este o lege care nu poate fi desființată niciodată, care rezistă singură ca Martorul Credincios din ceruri“. Ea există de la începutul lumii, fiind scrisă nu pe table de piatră, ci în inimile tuturor fiilor oamenilor, de când au ieșit din mâinile Creatorului. Și cu toate că literele scrise odinioară cu degetele lui Dumnezeu sunt acum într-o mare măsură șterse prin păcat, ele nu pot fi șterse cu totul, atâta

timp cât avem o conștiință cu privire la bine și rău. Toate părțile acestei Legi trebuie să rămână în vigoare pentru toată omenirea și în toate veacurile; ele nu depind de timp, de spațiu sau de alte împrejurări care sunt supuse schimbării, ci de natura lui Dumnezeu și natura omului, precum și de relația neschimbată a unuia față de celălalt.

„N-am venit să stric, ci să împlinesc“... Fără îndoială că sensul acestor cuvinte, în armonie cu tot ce este înainte și după, este următorul: „Am venit să o întăresc în toată plinătatea ei, în ciuda tuturor răstălmăcirilor omenești. Am venit să pun într-o lumină clară și deplină tot ce a fost întunecat și neclar în ea; am venit să declar importanța deplină și adevărată a oricărei părți din ea; să arăt lungimea și lărgimea, întreaga întindere a oricărei porunci cuprinse în ea, înălțimea și adâncimea, curăția necuprinsă și spiritualitatea din toate ramurile ei (Wesley, sermon 25).

Wesley a arătat armonia desăvârșită dintre Lege și Evanghelie. „Există, deci, cea mai strânsă legătură ce se poate concepe între Lege și Evanghelie. Pe de o parte, Legea deschide continuu drumul și ne îndrumă spre Evanghelie; pe de altă parte, Evanghelia ne conduce continuu la o înțelegere mai deplină a Legii. De exemplu, Legea ne cere să iubim pe Dumnezeu, să iubim pe aproapele nostru, să fim blânzi, umili și sfinți. Dar noi simțim că nu suntem în stare pentru aceste lucruri; mai mult, că pentru om lucrul acesta este cu neputință. Dar Dumnezeu ne-a făgăduit că ne va da această iubire care ne face umili, blânzi și sfinți. Atunci noi ne prindem de această Evanghelie, de această veste bună și ni se face după credința noastră. Astfel, îndreptățirea Legii este împlinită în noi prin credința care este în Hristos Isus...

Pe cea mai înaltă treaptă a vrăjmașilor Evangheliei lui Hristos, spunea Wesley, stau aceia care judecă Legea și o vorbesc de rău, pe față și argumentat; care învață pe oameni să o calce (să o desființeze, să o piardă, să fie dezlegați de obligația față de ea)

nu numai una, fie că este cea mai mică sau cea mai mare, ci toate poruncile dintr-o lovitură... Lucrul cel mai surprinzător este că toți cei amăgiți de această subtilă învățătură sunt convinși că în realitate ei cinstesc pe Hristos, lepădând Legea Sa, și că Îi preamăresc Numele în timp ce-I distrug învățătura. Da, ei Îl cinstesc ca și Iuda atunci când a spus: „Plecăciune, Învățătorule, și L-a sărutat“. Iar El ar putea spune pe drept fiecareia dintre ei: „Cu o sărutare vinzi tu pe Fiul omului?“ Nu înseamnă decât trădarea Lui cu o sărutare a vorbi despre sângele Său, dar a-I smulge coroana, a trece pe lângă o parte din Lege sub pretextul înaintării Evangheliei Sale. Nimeni dintre aceia care predică credința în felul acesta care, direct sau indirect, tinde să înlăture un domeniu de ascultare, care predică pe Hristos pentru a-L desființa sau a coborî pe orice cale, cea mai mică dintre poruncile lui Dumnezeu, nu poate desigur să scape de această acuzație“ (idem).

Tuturor acelor care susțineau că „predicarea Evangheliei ține chiar locul Legii“, Wesley le răspundea: „Noi respingem aceasta categoric, căci nu corespunde, în primul rând, cu scopul cel dintâi al Legii, acela de a convinge pe oameni de păcat, și de a trezi pe aceia care sunt încă adormiți chiar la marginea iadului“. Apostolul Pavel declară că „prin Lege vine cunoștința deplină a păcatului; și până ce omul nu este convins de păcat, el nu va simți cu adevărat nevoia de sângele ispășitor al lui Hristos...“ „Aceia care sunt sănătoși, așa cum afirmă Însuși Domnul, n-au nevoie de doctor, ci cei bolnavi“. De aceea, este absurd să oferi un medic acelor care sunt sănătoși sau care își închipuie că sunt. Trebuie să-i convingi mai întâi că sunt bolnavi, altfel nu-ți vor mulțumi pentru munca ta. Este la fel de absurd să oferi pe Hristos acelor a căror inimă este sănătoasă, dacă n-a fost niciodată zdrobită“ (idem, sermon 35).

Astfel, în timp ce predica Evanghelia harului lui Dumnezeu, Wesley ca și Domnul lui căuta să „preamărească Legea și să o onoreze“. Cu credincioșie a împlinit lucrarea dată lui de Dum-

nezeu, iar rezultatele pe care i-a fost îngăduit să le vadă au fost glorioase. La încheierea vieții lui de peste 80 de ani - din care mai mult de o jumătate de secol a petrecut-o mergând din loc în loc - adepții lui devotați se numărau la peste o jumătate de milion de persoane. Dar mulțimile care au fost ridicate prin lucrările lui din ruina și degradarea păcatului, la o viață mai înaltă și mai curată, și numărul acelor care prin învățătura lui au ajuns la o experiență mai adâncă și mai bogată nu vor fi cunoscute niciodată, până când întreaga familie a celor răscumparați va fi adunată în Împărăția lui Dumnezeu. Viața lui oferă o lecție de o valoare nemăsurată pentru orice creștin. Fie ca umilința și credința, zelul neobosit, jertfirea de sine și devoțiunea acestui slujitor al lui Hristos să se reflecte și în bisericile de astăzi!

Biblia și Revoluția Franceză

În secolul al XVI-lea, prezentând oamenilor o Biblie deschisă, Reformațiunea bătu la ușa tuturor țărilor Europei. Unele popoare au primit-o cu bucurie, ca pe un sol al Cerului. Dar în alte țări, papalitatea reușise într-o mare măsură să-i oprească intrarea; astfel că lumina cunoașterii Bibliei, cu influențele ei înălțătoare, a fost aproape cu totul îndepărtată. Într-una din aceste țări, cu toate că lumina a putut pătrunde, ea a fost umbrită totuși de întuneric. Timp de veacuri, adevărul și răstăcirea s-au luptat acolo pentru întâietate. În cele din urmă răul a învins, iar adevărul Cerului a fost alungat. „Și judecata aceasta stă în faptul că, odată venită Lumina în lume, oamenii au iubit mai mult întunericul decât lumina“ (Ioan 3,19). Națiunea a fost lăsată să culeagă urmările drumului pe care și l-a ales. Puterea Duhului lui Dumnezeu a fost retrasă de la un popor care a disprețuit darul harului Său. Răului i-a fost îngăduit să ajungă la maturitate și toată lumea a văzut rodul lepădării de bunăvoie a luminii.

Războiul împotriva Bibliei, purtat atât de multe veacuri în Franța, a culminat cu scenele Revoluției. Acea răbufnire teribilă n-a fost decât urmarea firească a prigonirii pe care Roma a dus-o împotriva Scripturilor (vezi note suplیم.). Aceasta a prezentat cea

mai izbitoare ilustrare la care lumea a fost martoră vreodată, cu privire la efectele manierei de a lucra a papalității - o ilustrare a urmărilor către care timp de peste o mie de ani s-au îndreptat învățăturile bisericii Romei.

Prigonirea Scripturilor în timpul perioadei de supremație papală a fost prezisă de profeți, iar cartea Apocalipsului arată și urmările teribile care urmau să vină îndeosebi peste Franța, din partea stăpânirii „omului fărădelegii“.

Îngerul Domnului a zis: „Vor călca în picioare sfânta cetate patruzeci și două de luni. Voi da celor doi martori ai mei să proorocească, îmbrăcați în saci, o mie două sute șaizeci de zile. Când își vor isprăvi mărturisirea lor, fiara, care se ridică din Adânc, va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî. Și trupurile lor moarte vor zăcea în piața cetății celei mari, care, în înțeles duhovnicesc, se cheamă 'Sodoma' și 'Egipt', unde a fost răstignit și Domnul lor. Și locuitorii de pe pământ se vor bucura și se vor veseli de ei; și își vor trimite daruri unii altora, pentru că acești doi prooroci chinuiseră pe locuitorii pământului. Dar după cele trei zile și jumătate, duhul de viață de la Dumnezeu a intrat în ei, și s-au ridicat în picioare, și o mare frică a apucat pe cei ce i-au văzut“ (Apoc.11,2-11).

Perioadele menționate aici - „patruzeci și două de luni“ și „o mie două sute șaizeci de zile“ - reprezintă timpul în care biserica lui Hristos avea să sufere persecuția din partea Romei. Cei 1260 de ani ai supremației papale au început în anul 538 și s-au terminat în anul 1798 (vezi note suplimentare). La data aceasta, armata franceză a intrat în Roma și a făcut prizonier pe papa, care a murit în exil. Deși la scurtă vreme după aceea a fost ales un nou papă, ierarhia papală n-a mai ajuns niciodată să dețină puterea pe care o avusese mai înainte.

Persecutarea bisericii n-a continuat în toată perioada de 1260 de ani. Dumnezeu, din milă față de poporul Său a scurtat timpul încercării lor grele. Prevăzând strâmtorarea cea mare care urma să cadă asupra bisericii, Mântuitorul spunea: „Și dacă zilele

acelea n-ar fi fost scurtate, nimeni n-ar scăpa: dar, din pricina celor aleși, zilele acelea vor fi scurtate" (Matei 24,22). Datorită influenței Reformațiunii, persecuția s-a încheiat înainte de anul 1798.

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Aceștia sunt cei doi măslini și cele două sfeșnice care stau înaintea Domnului pământului“. „Cuvântul Tău este o candelă pentru picioarele mele, și o lumină pe cărarea mea“ (Apoc. 11,4; Ps. 119,105). Cei doi martori reprezintă Scripturile Vechiului și Noului Testament. Amândouă sunt mărturii importante cu privire la originea și perpetuitatea Legii lui Dumnezeu. Amândouă mărturisesc despre Planul de Mântuire. Tipurile, jertfele și profețiile Vechiului Testament arată înainte către Mântuitorul care avea să vină. Evangheliile și Epistolele Noului Testament vorbesc despre un Mântuitor care a venit exact în felul prezis, prin tip și prin profeție.

„Ei vor prooroci o mie două sute șaiszeci de zile, îmbrăcați în saci“. În cea mai mare parte a acestei perioade de timp, acești martori ai lui Dumnezeu au fost ținuți într-o stare de întunecime. Puterea papală a căutat să ascundă de popor cuvântul adevărului și le-a pus înaintea martori falși care să le contrazică mărturia (vezi note suplim.). Atunci când Biblia a fost proscrisă de către autoritatea religioasă și cea civilă, când mărturia ei a fost falsificată și a fost făcut orice efort pe care oamenii și demonii l-au putut inventa pentru a întoarce mintea oamenilor de la ea, când cei care îndrăzneau să vestească adevărurile sfinte erau alungați, trădați, chinuiți, arși în celulele închisorii, martirizați pentru credința lor sau obligați să fugă în fortărețele munților și în peșterile și gropile pământului - atunci cei doi martori credincioși au proorocit îmbrăcați în saci. Cu toate acestea și-au continuat mărturia în toată perioada celor 1260 de ani. În timpurile cele mai întunecate, au fost oameni credincioși care au iubit Cuvântul lui Dumnezeu și erau zeloși pentru onoarea Sa. Acestor slujitori credincioși le-a fost dată

înțelepciunea, puterea și autoritatea să facă cunoscut adevărul Său în tot acest timp.

„Dacă umblă cineva să le facă rău, le iese din gură un foc, care mistuie pe vrăjmașii lor; și dacă vrea cineva să le facă rău, trebuie să piară în felul acesta“. (Apoc. 11,5). Oamenii nu pot călca Cuvântul lui Dumnezeu fără să fie pedepsiți. Înțelesul acestei declarații grozave este arătat în ultimul capitol al Apocalipsului: „Mărturisesc oricui aude cuvintele proorociei din cartea aceasta că, dacă va adăuga cineva ceva la ele, Dumnezeu îi va adăuga urgiile scrise în cartea aceasta. Și dacă scoate cineva ceva din cuvintele cărții acestei proorocii, îi va scoate Dumnezeu partea lui de la pomul vieții și din cetatea sfântă, scrise în cartea aceasta“ (Apoc.22,18.19).

Așa sună avertizările pe care Dumnezeu le-a dat pentru a apăra pe oameni împotriva oricărei schimbări de orice natură a ceea ce El a descoperit sau a poruncit. Aceste avertizări solemne se aplică tuturor acelor care prin influența lor îi fac pe oameni să privească cu ușurință Legea lui Dumnezeu. Ele ar trebui să facă să se teamă și să tremure pe aceia care socotesc cu ușurătate că este o problemă lipsită de importanță a asculta sau nu de Legea lui Dumnezeu. Toți aceia care-și înalță părerile lor mai presus de descoperirea divină, toți aceia care vor schimba înțelesul clar al Scripturii pentru a urma propria lor comoditate sau pentru a se conforma lumii își asumă o răspundere înfricoșată. Cuvântul scris, Legea lui Dumnezeu, va măsura caracterul oricărui om și îi va condamna pe toți aceia pe care această judecată fără greș îi va găsi cu lipsă.

„Când își vor fi sfârșit mărturia lor“. Perioada în care cei doi martori urmau să proorocească în saci s-a încheiat în anul 1798. Pe măsură ce se apropiau de încheierea lucrării lor săvârșite în întuneric, împotriva lor urma să se facă un război de către puterea reprezentată prin „fiara care se ridică din abis“. În multe din țările Europei, puterile care conduseseră în biserică și în stat timp de veacuri au fost stăpânite de Satana prin intermediul pa-

palităţii. Dar aici este scoasă în evidenţă o nouă manifestare a puterii satanice.

Politica Romei fusese ca sub pretinsul respect faţă de Biblie, să o țină sigilată într-o limbă necunoscută şi ascunsă de popor. Sub dominaţia ei, martorii au proorocit „îmbrăcaţi în saci“. Dar o altă putere - fiara din abis - urma să se ridice pentru a duce un război făţiş împotriva Cuvântului lui Dumnezeu.

„Cetatea cea mare“, pe ale cărei străzi au fost omorâţi martorii şi unde zac trupurile lor, este Egiptul spiritual. Dintre toate popoarele prezentate în istoria biblică, Egiptul a negat cu cea mai mare îndrăzneală existenţa viului Dumnezeu şi s-a împotrivit poruncilor Lui. Nici un monarh nu s-a aventurat într-o răzvrătire mai deschisă şi mai arogantă împotriva autorităţii Cerului cum a făcut-o regele Egiptului. Când i-a fost adusă solia de către Moise, în numele Domnului, Faraon a răspuns cu mândrie: „Cine este Domnul ca să iau seama la glasul Lui şi să las pe Israel să plece? Nu cunosc pe Domnul şi nu voi lăsa pe Israel să plece“ (Exod 5,2). Aceasta înseamnă ateism, iar poporul reprezentat prin Egipt urma să dea glas unei lepădări asemănătoare a pretenţiilor viului Dumnezeu şi urma să manifeste un spirit asemănător de necredinţă şi dispreţ. „Cetatea cea mare“ mai este comparată spiritual şi cu Sodoma. Stricăciunea Sodomei în călcarea Legii lui Dumnezeu s-a manifestat îndeosebi în imoralitate. Şi acest păcat urma să fie o caracteristică proeminentă a naţiunii care trebuia să împlinească specificările acestei profeţii.

După cuvintele profetului, deci, cu puţin înainte de anul 1798, o putere de origine şi caracter satanic urma să se ridice pentru a face război împotriva Bibliei. Şi în ţara în care mărturia celor doi martori avea să fie adusă astfel la tăcere, urma să se manifeste ateismul lui Faraon şi destrăbălarea Sodomei.

Această profeţie şi-a găsit împlinirea cea mai exactă şi mai izbitoare în istoria Franţei. În timpul Revoluţiei, în anul 1793, „lumea a auzit pentru prima dată despre o adunare de bărbaţi,

născuți și educați în mijlocul civilizației, care-și asumau dreptul de a conduce una dintre națiunile cele mai nobile ale Europei, că își uneau cu toții glasul pentru a nega cel mai solemn adevăr pe care îl primește sufletul omenesc și că au renunțat în unanimitate la credința și adorarea lui Dumnezeu“ (Sir Walter Scott, *Life of Napoleon*, vol.I, cap.17). „Franța este singura națiune din lume cu privire la care rămâne raportul autentic că un popor și-a ridicat mâna în răzvrătire deschisă împotriva Autorului Universului. Au existat și continuă să existe mulți alți hulitori, mulți necredincioși, în Anglia, în Germania, în Spania și peste tot; dar Franța rămâne deosebită în istoria lumii ca fiind singurul stat care, prin hotărârea adunării ei legislative, s-a pronunțat că Dumnezeu nu există și la auzirea căreia toată populația capitalei și o mare majoritate din alte părți, atât femei, cât și bărbați, au dansat și au cântat de bucurie“ (Blackwood's Magazine, November 1870).

Franța a prezentat și caracteristicile care s-au manifestat îndeosebi în Sodoma. În timpul Revoluției, s-a dat pe față o stricăciune și o decădere a moralității asemănătoare cu aceea care a adus distrugerea asupra cetăților din câmpie. Un istoric prezintă laolaltă ateismul și depravarea Franței, așa cum sunt redate în profeție: „Strâns legată de aceste legi care afectau religia, era aceea care desființa legătura de căsătorie - cel mai sfânt angajament pe care-l pot face ființele omenești, a cărui durabilitate duce cu toată puterea la consolidarea societății - reducând-o la un simplu contract civil cu caracter trecător, în care cei doi se pot angaja și pe care îl pot părăsi după bunul lor plac... Dacă demonii s-ar fi apucat să descopere o cale de a distruge cu cel mai mare efect tot ce este venerabil, plăcut, sau permanent în viața conjugală și să obțină în același timp asigurarea că paguba morală pe care avea de gând să o producă va fi perpetuată de la o generație la alta, ei n-ar fi inventat un plan mai cu efect decât degradarea legământului căsătoriei... Sophie Arnoult, o actriță vestită pentru spiritul ei batjocoritor, a descris

căsătoria republicană liberă ca fiind sacramentul adulterului“ (Scott, vol.I, cap.17).

„Acolo unde a fost răstignit și Domnul nostru“; și această specificare a profeției a fost împlinită de Franța. În nici o altă țară spiritul vrăjmășiei împotriva lui Hristos n-a fost manifestat în chip mai izbitor. În nici o altă țară n-a întâmpinat adevărul o împotrivire mai crudă și mai insuportabilă. În persecuția pe care Franța a declanșat-o asupra mărturisitorilor Evangheliei, ea a răstignit pe Domnul Hristos în persoana ucenicilor Săi.

Veac după veac fusese vărsat sângele sfinților. În timp ce valdenzii își dădeau viața în munții Piemontului „pentru Cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturia lui Isus Hristos“, o mărturie asemănătoare în favoarea adevărului era dată de frații lor albigenzi în Franța. Iar în zilele Reformațiunii, adepții ei au fost dați morții în chinuri groaznice. Regi și nobili, doamne de origine înaltă și fete delicate, mândria și noblețea națiunii, și-au desfătat privirile cu suferințele martirilor lui Isus. Hughenotii cei curajoși, luptând pentru acele drepturi pe care sufletul omenesc le socotește cele mai sfinte, și-au vărsat sângele pe multe câmpuri de bătaie. Protestanții care erau scoși în afara legii, pe capul lor fiind pus un premiu, erau vânați ca fiarele sălbatice.

„Biserica din pustie“, puținii urmași ai vechilor creștini care mai rămăseseră în Franța în sec. al XVIII-lea, ascunzându-se în munții din sud, țineau încă credința părinților lor. Când îndrăzneau să se întâlnească noaptea pe coastele munților sau în luminișuri singurate, erau urmăriți de ostași și târați în sclavie pe viață la galere. Cei mai curați, cei mai nobili și distinși, cei mai inteligenți bărbați ai Franței erau legați în lanțuri, în chinuri groaznice, între hoți și asasini (vezi Wylie, b.22, cap.6). Alții, tratați mai cu milă, erau împușcați cu sânge rece, în timp ce, neînarmați și neajutorați, cădeau în genunchi la rugăciune. Sute de oameni în vârstă, femei fără apărare și copii nevinovați erau lăsați morți la locul lor de întâlnire. Străbătând munții sau pădurile unde obișnuiau să se adune ei, nu era ceva neobișnuit ca

„la fiecare pas să se găsească trupuri moarte presărate pe pajiști și corpuri spânzurate atârând de copaci“. Țara lor, pustiită de sabie, de secure și de rug, „a fost transformată într-un pustiu imens, întunecat“. Aceste atrocități n-au fost decretate în Evul Mediu, ci în epoca strălucită a lui Ludovic al XIV-lea; atunci când era cultivată știința, literele înfloreau, cercetătorii de la curte și din capitală erau oameni învățați și elocvenți și se lăudau în mare măsură că sunt plini de darul blândeții și al milei“ (idem, b.22, cap.7).

Dar fapta cea mai întunecată din catalogul cel negru al crimei, cea mai groaznică dintre faptele demonice din toate veacurile a fost masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu. Lumea își mai amintește cu groază și dezgust scenele aceluia măcel laș și crud. Regele Franței, îndemnat de preoții și prelații Romei, și-a pus pecetea pe acea dezgustătoare crimă. Un clopot sunând la miezul nopții a fost semnalul pentru măcel. Mii de protestanți, care dormeau liniștiți în casele lor încrezându-se în sinceritatea făgăduinței regelui, au fost târați afară fără nici un avertisment și uciși cu sânge rece.

Așa cum Hristos a fost conducătorul nevăzut al poporului Său din robia Egiptului, tot așa a fost Satana conducătorul nevăzut al supușilor lui în această lucrare groaznică a înmulțirii martirilor. Timp de șapte zile a continuat masacrul în Paris, dintre care primele trei cu o furie de neimaginat. Și nu s-a mărginit numai la oraș, ci dintr-o poruncă specială a regelui s-a extins în toate provinciile și orașele unde se găseau protestanți. Nu s-a cruțat nici vârsta, nici sexul. Nu era scutit nici copilășul cel nevinovat și nici bărbatul cu părul cărunț. Nobil și țăran, bătrân și tânăr, mamă și copil erau uciși laolaltă. Masacrul a continuat în toată Franța timp de două luni, când aproape șaptezeci de mii de suflete, floarea națiunii, au pierit.

„Când vestea despre masacru a ajuns la Roma, bucuria clerului n-a cunoscut limite. Cardinalul de Lorena a răsplătit pe un sol cu o mie de coroane; tunul din St. Angelo a tras o salvă în semn

de vesel salut; iar clopotele au sunat în toate clopotnițele; focurile artificiiilor au schimbat noaptea în zi; iar papa Grigore al XIII-lea, însoțit de cardinali și de alți demnitari bisericești, a făcut o procesiune lungă la biserica Sf.Ludovic, unde Cardinalul de Lorena a cântat un Te Deum... A fost bătută și o medalie pentru a comemora masacrul, iar la Vatican se pot vedea și azi fresce ale lui Vasari, descriind uciderea amiralului, regele în consiliu plănuind masacrul și masacrul însuși. Papa Grigore a trimis lui Carol decorația „Trandafirul de aur“, iar la patru luni după masacru... a ascultat cu mulțumire de sine predica unui preot francez... care a vorbit despre „ziua aceea atât de plină de fericire și de bucurie, când sfântul părinte a primit veștile și a mers cu solemnitate să aducă mulțumiri lui Dumnezeu și Sf.Ludovic“ (Henry White, The Massacre of Sf.Bartholomew, cap.14, p.34).

Același spirit care a inspirat masacrul din noaptea Sf. Bartolomeu a condus și scenele Revoluției. Isus Hristos a fost declarat înșelător și strigătul unanim al necredincioșilor francezi era: „Să zdrobim infamul“, adică pe Hristos. Batjocurile cele mai înjositoare împotriva Cerului și nelegiuirea dezgustătoare mergeau mână în mână, iar oamenii cei mai josnici, monștrii cei mai dedați cruzimii și viciului, erau cei mai înălțați. În toate acestea omagiul suprem era dat Satanei; în timp ce Isus Hristos, personificarea adevărului, a curăției și iubirii neegoiste, era răstignit.

„Fiara care se ridică din adânc va face război cu ei, îi va birui și-i va omorî“. Puterea ateistă care a condus Franța în timpul revoluției și domniei teroarei a declarat un așa război împotriva lui Dumnezeu și a Sfântului Său Cuvânt cum lumea n-a mai văzut niciodată. Închinarea la Dumnezeu a fost interzisă de Adunarea Națională. Bibliile au fost adunate și arse în public, cu toate manifestările posibile de dispreț. Legea lui Dumnezeu a fost călcată în picioare. Instituțiile Bibliei au fost desființate. Ziua de odihnă săptămânală a fost îndepărtată și în locul ei fiecare a zecea zi a fost destinată hulei și veseliei. Botezul și Cina

Domnului au fost interzise, iar anunțurile, plasate la vedere în locurile de înmormântare declarau că moartea este un somn veșnic.

Temerea de Dumnezeu a fost declarată a nu fi deloc începutul înțelepciunii, ci începutul nebuniei. Orice cult religios a fost interzis, în afară de acela al libertății și al patriei. „Episcopului constituțional al Parisului i-a fost încredințat să joace rolul principal în cea mai nereușită și scandaloasă comedie care s-a jucat vreodată înaintea unei adunări naționale... El a apărut îmbrăcat în veșmintele preoțești, pentru a declara înaintea convenției că religia pe care o predicase atâția ani era din toate punctele de vedere o invenție a preoților, care nu avea temelie nici în istorie și nici în adevărul sfânt. El a tăgăduit în termeni solemnii și clari existența Dumnezeirii, slujirii căreia fusese consacrat, și s-a dedicat pentru viitor adorării libertății, egalității, virtuții și moralității. Apoi a depus pe masă insignele episcopale și a primit îmbrățișarea frățească din partea președintelui convenției. Câțiva preoți renegați au urmat exemplul acestui prelat“ (Scott, vol.I, pag.17).

„Și locuitorii pământului se vor bucura de ei, și se vor veseli; și își vor trimite daruri unul altuia; pentru că cei doi prooroci chinuieră pe locuitorii pământului“. Franța cea necredincioasă adusese la tăcere glasul muștrător al celor doi martori ai lui Dumnezeu. Cuvântul lui Dumnezeu zăcea mort pe străzile ei, iar aceia care urăseră cerințele și restricțiile Legii lui Dumnezeu tresăltau de bucurie. Oamenii sfidau pe față pe Regele cerului. Ca și păcătoșii din vechime, ei strigau: „Ce ar putea să știe Dumnezeu și ce ar putea să cunoască Cel Prea Înalt“ (Ps.73,11).

Cu o îndrăzneală hulitoare aproape peste putință de a fi crezută, unul din preoții ordinii celei noi spunea: „Dumnezeule, dacă ești, răzbună-Ți numele ofensat. Te provoc la luptă! Rămâi tăcut; nu îndrăznești să arunci tunetele. După toate acestea, cine va mai crede în existența Ta?“ (Lacratelle, History, vol.2, p.309; în Archibald Alison, History of Europe vol.1,

cap.10). Ce ecou constituie aceste cuvinte ale întrebării lui Faraon: „Cine este Dumnezeu ca să ascult de glasul Lui? Eu nu cunosc pe Dumnezeu!“

„Nebunul zice în inima lui: 'Nu este Dumnezeu!'“ (Ps. 14,1). Iar Domnul declară cu privire la cei care strică adevărul: „Nebunia lor se va da pe față înaintea tuturor“ (2 Tim. 3,9). După ce Franța a părăsit închinarea la adevăratul Dumnezeu, la „Cel Prea Înalt care umple veșnicia“, n-a trecut decât puțină vreme până când ea a coborât într-o idolatrie înjositoare prin închinarea la Zeița Rațiunii, în persoana unei femei prostituate. Și aceasta în adunarea reprezentativă a națiunii și autorităților celor mai înalte civile și legislative! Un istoric spunea: „Una dintre ceremoniile acestui timp nesănătos rămâne fără egal pentru absurditatea ei unită cu lipsa de respect. Porțile convenției au fost date în lături pentru a face loc trecerii unei grupe de cântăreți, în urma căreia au intrat într-o procesiune solemnă membrii Consiliului municipal, cântând un imn în cinstea libertății și însoțind, ca obiect al cultului lor viitor, o femeie acoperită cu un voal, pe care au numit-o Zeița Rațiunii. După ce a fost adusă înăuntru, a fost descoperită cu mare pompă și așezată la dreapta președintelui, când a fost recunoscută de toți ca fiind o dansatoare de la Operă... Acestei femei, considerată că cea mai bună reprezentare a rațiunii căreia se închinau, Adunarea Națională a Franței i-a adus adorare publică.

Această mascaradă ridicolă și nelegiuită a avut un puternic ecou, iar instalarea Zeiței Rațiunii a fost repetată și imitată în toată Franța, în provincii în care locuitorii doreau să se arate la același nivel cu înălțimile Revoluției“ (Scott, vol.1, cap.17).

„Oratorul care a introdus cultul Rațiunii a spus: 'Legislatori, fanatismul a făcut loc Rațiunii. Ochii lui încrețoși n-au putut suporta strălucirea luminii. Astăzi, o mulțime imensă s-a adunat sub aceste arcade gotice care, pentru prima oară, s-au făcut ecoul adevărului. Acolo francezii au sărbătorit singurul cult adevărat - acela al Libertății, al Rațiunii. Acolo au dat chip

dorințelor pentru prosperitatea armelor Republicii. Acolo au părăsit idolii neînsuflețiți în favoarea Rațiunii, a acestui chip însuflețit, capodopera naturii” (M.A. Thiers, *History of the French Revolution*, vol.2, p.370, 371).

Când zeița a fost adusă înaintea convenției, președintele a luat-o de mână și, îndreptându-se către adunare, a spus: „Muritori, încetați să mai tremurați înaintea tunetelor neputincioase ale unui Dumnezeu pe care temerile voastre L-au creat. De azi înainte să nu mai recunoașteți nici o divinitate în afară de Rațiune. Vă prezint aici icoana cea mai nobilă și cea mai curată a ei; dacă trebuie să aveți idoli, jertfiți numai unora ca aceasta... Cazi înaintea augustului Senat al Libertății, o, voal al Rațiunii!

După ce a fost îmbrățișată de președinte, zeița a fost urcată pe un car măreț și condusă în mijlocul unei mulțimi imense la catedrala Notre Dame, pentru a lua locul Dumnezeirii. Acolo a fost așezată pe un altar înalt și a primit adorarea tuturor celor prezenți” (Alison, vol.1, cap.10).

Această ceremonie a fost urmată, nu peste multă vreme, de arderea în public a Bibliei. Într-o împrejurare, „Societatea populară a muzeului” a intrat în sala primăriei, strigând: „Trăiască Rațiunea!” și ducând într-un vârf de băț resturile încă fumegânde ale câtorva cărți, printre altele breviare, misse și Vechi și Noi Testamente, care „au ispășit într-un foc mare”, a spus președintele, „toate nebuniile la care ele au condus vreodată pe oameni” (Journal of Paris, 1793, nr.318, citat în Buchez-Roux, *Collection of Parliamentary History*, vol.30, p.200, 201).

Papalitatea a fost aceea care a început lucrarea pe care ateismul a completat-o. Politica Romei a adus acele stări sociale, politice și religioase care au grăbit ruina Franței. Referindu-se la ororile Revoluției, unii scriitori spun că aceste excese trebuie trecute în contul tronului și al bisericii (vezi note suplim.). Pe bună dreptate ele trebuie trecute pe seama bisericii. Papalitatea a otrăvit mințile regilor împotriva Reformațiunii, ca fiind un

dușman al coroanei, un element de discordie care ar fi fatal păcii și armoniei națiunii. Geniul Romei a fost acela care, pe calea aceasta, a inspirat cruzimea cea mai grozavă și persecuția cea mai aspră care a pornit de la tronul regal.

Duhul libertății a izvorât din Biblie. Oriunde Evanghelia a fost primită, mințile oamenilor au fost trezite. Astfel că oamenii au început să lepede cătușele care-i ținuseră ca sclavi ai ignoranței, viciului și superstiției. Au început să gândească și să acționeze ca oameni. Dar monarhii au văzut lucrul acesta și s-au temut din cauza despotismului lor.

Roma s-a grăbit să trezească temerile lor geloase. Papa spunea regentului Franței în anul 1525: „Această manie (protestantismul) nu numai că va zădărnici și va distruge religia, ci va distruge toate țările, nobilimea, legile, ordinea și rangurile“ (G. de Felice, *History of the Protestants of France* b.1, cap.2, par.8). Câțiva ani mai târziu, un nunțiu papal îl avertiza pe rege: „Sire, nu te lăsa amăgit. Protestanții vor dărâma toată ordinea religioasă și civilă... Tronul este în aceeași primejdie ca și altarul... Introducerea unei religii noi trebuie în mod necesar să introducă și o conducere nouă“ (D'Aubigné, *History of the Reformation in Europe in the Time of Calvin*, b.2, cap.36). Și teologii făceau apel la prejudecățile poporului, declarând că învățătura protestantă „incită pe oameni spre ciudățenii și spre nebunie; ea jefuiește pe rege de dragostea devotată a supușilor și devastează atât statul, cât și biserica“. În felul acesta Roma a reușit să ridice Franța împotriva Reformațiunii. Astfel, sabia persecuției a fost scoasă din teacă pentru prima oară în Franța, pentru susținerea tronului, pentru ocrotirea nobililor și pentru menținerea legilor“ (Wylie, b.13, cap.4).

Conducătorii țării însă n-au prevăzut cătuși de puțin rezultatele acestei politici fatale. Învățătura Bibliei ar fi sădit în mintea și în inima oamenilor acele principii de dreptate, cumpătare, adevăr, echitate și bunătate, care sunt însăși piatra unghiulară a prosperității națiunii. „Dreptatea înalță un popor“. Prin ea „se

întărește un scaun de domnie“ (Prov. 14,34; 16,12). Lucrarea neprihănirii va fi pacea; iar urmarea: „odihna și liniștea pe vecie“ (Is. 32,17). Acela care ascultă de Legea divină va respecta cu toată conștiinciozitatea legile țării lui. Acela care se teme de Dumnezeu va onora pe împărat în exercitarea oricărei autorități drepte și legitime. Dar nefericita Franță a interzis Biblia și i-a alungat pe ucenicii ei. Veac după veac, bărbați de principii și integritate, bărbați de ascuțime intelectuală și de putere morală, care au avut curajul să-și susțină convingerea și credința, să sufere pentru adevăr timp de veacuri, acești bărbați au trudit ca sclavi pe galere, au pierit pe rug sau au putrezit în celulele închisorilor. Mii și mii și-au găsit salvarea prin fugă; și aceasta a continuat timp de 250 de ani după ivirea Reformațiunii.

N-a fost nici o generație de francezi, în timpul acelei perioade lungi, care să nu fi văzut pe ucenicii Evangheliei fugind dinaintea furiei nebune a prigonitorilor și ducând cu ei inteligența, artele, hărnicia și ordinea, în care ei, ca o lege, excelsaseră mai înainte, pentru a îmbogăți țările în care și-au găsit azil. Și pe măsură ce îmbogățeau alte țări cu aceste daruri bune, lipseau de ele propria lor țară. Dacă tot ce a fost alungat ar fi rămas în Franța, dacă în acești trei sute de ani priceperea și hărnicia exilaților ar fi cultivat solul ei, dacă în timpul acestor trei sute de ani măiestria și arta lor ar fi contribuit la dezvoltarea meșteșugurilor, dacă în timpul acestor trei sute de ani geniul lor creator și puterea lor analitică i-ar fi îmbogățit literatura și i-ar fi cultivat știința, dacă înțelepciunea lor ar fi călăuzit consiliile ei, curajul lor ar fi purtat luptele ei, echitatea lor ar fi modelat legile ei, iar religia Bibliei ar fi întărit inteligența și ar fi călăuzit conștiința poporului ei, cât de mare ar fi fost gloria Franței! Ce țară mare, prosperă și fericită - un model pentru toate națiunile - ar fi fost ea!

Dar un fanatism orb și încăpățânat a alungat de pe pământul ei pe toți învățătorii virtuții, toți apărătorii ordinii, pe toți

susținătorii sinceri ai tronului; ea a spus bărbaților care ar fi făcut din țara lor „o slavă și un renume“ pe pământ: „Alegeți între rug și exil!“ În cele din urmă, ruina statului a fost totală; n-a mai rămas conștiință care să fie proscrisă, nici religie care să fie târâtă la rug și nici patriotism care să fie exilat“ (Wylie, b.19, cap.20) Iar Revoluția, cu toate ororile ei, a fost consecința tragică.

„Plecarea hughenotilor a fost marcată în Franța de o decădere generală. Orașe meșteșugărești înfloritoare au decăzut, regiuni fertile s-au transformat în adevărate pustietăți, stagnarea intelectuală și decăderea morală au urmat unei perioade de progres neobișnuit. Parisul a devenit un vast ospiciu și s-a apreciat că, la izbucnirea Revoluției, două sute de mii de săraci cerșeau pâinea din mâna regelui. Numai iezuiții prosperau într-o țară în plină decădere și conduceau cu o tiranie groaznică bisericile și școlile, închisorile și galerele“.

Evanghelia ar fi adus Franței soluția acelor probleme politice și sociale care dădeau de lucru clerului, regelui și legiuitorilor ei și care, în cele din urmă, au aruncat națiunea în anarhie și ruină. Dar sub stăpânirea Romei poporul a uitat binecuvântatele lecții de jertfire de sine și de iubire neegoistă ale Mântuitorului lor. Oamenii fuseseră îndepărtați de la practicarea sacrificiului de sine pentru binele altora. Cel bogat nu mai primea nici o mustrare pentru apăsarea săracului, iar săracul nu găsea nici un ajutor în sărăcia și degradarea lui. Egoismul celor bogați și puternici devenise din ce în ce mai bătător la ochi și mai apăsător. Timp de veacuri, lăcomia și imoralitatea nobilimii au dus la exploatarea nemiloasă a țăranului. Cel bogat nedreptătea pe cel sărac, iar săracul ura pe bogat.

În multe provincii proprietățile erau deținute de nobilime, iar clasele muncitoare lucrau pământul în arendă; acestea erau la discreția stăpânilor lor și erau obligate să se supună pretențiilor lor exagerate. Povara susținerii atât a statului, cât și a bisericii cădea asupra claselor mijlocii și de jos, care erau greu apăsate de

către autoritățile civile și de către cler. „Bunul plac al nobililor era considerat ca lege supremă; fermierii și țăranii puteau muri de foame, căci asupritorilor nu le păsa de acest lucru. Poporul era silit ca la orice mișcare să țină seama de interesul exclusiv al stăpânilor. Viața muncitorilor agricoli era o viață de muncă neîncetată și de mizerie gravă; plângerile lor, dacă ar fi îndrăznit să se plângă, erau tratate cu dispreț crunt. Tribunalele țineau seama totdeauna de plângerile unui nobil împotriva unui țăran, mita era primită de judecători și cel mai mic capriciu al aristocrației avea putere de lege, în virtutea acestui sistem de corupție generală. Din impozitele stoarse de la populație de către cei puternici, pe de o parte, și de către cler, pe de alta, nici jumătate nu intra în trezoreria regală sau episcopală, ci era risipit în practici imorale. Iar oamenii care îi sărăceau în felul acesta pe semenii lor erau scutiți de impozite și îndreptățiți prin lege sau uzanță la toate slujbele statului. Clasele privilegiate numărau o sută cincizeci de mii de oameni și pentru plăcerile lor milioane de oameni erau condamnați la o viață de deznădejde și degradare“ (vezi notele suplimentare).

Curtea regală se dedase luxului și imoralității. Exista prea puțină încredere între popor și conducători. Neîncrederea era amprenta care se vedea pe toate măsurile conducerii, care erau privite ca fiind amăgitoare și egoiste. Cu peste o jumătate de secol înainte de timpul Revoluției, tronul a fost ocupat de Ludovic al XV-lea care, chiar și în acele vremuri grele, s-a caracterizat ca un monarh nepăsător, lipsit de seriozitate și senzual. Cu o aristocrație depravată și crudă și cu o clasă de jos ignorantă și sărăcită, cu statul înglodat în datorii, iar poporul exasperat, nu era necesar un ochi de profet pentru a prevedea un deznodământ teribil și iminent. Față de avertismentele sfătuitoarelor lui, regele obișnuia să răspundă: „Încercați să faceți ca lucrurile să meargă cât trăiesc eu; după ce voi muri poate veni orice“. Zadarnic se insista asupra nevoii unei reforme. Vedea relele, dar nu avea nici curajul și nici puterea pen-

tru a le face față. Nenorocirea care amenința Franța era descrisă foarte bine în răspunsul lui nepăsător și egoist: „După mine poporul!“

Exploatând gelozia regilor și a claselor conducătoare, Roma i-a influențat să țină pe oameni în sclavie, bine știind că în felul acesta statul va fi slăbit și nădăjduind că pe calea aceasta va înlănțui atât pe conducători, cât și poporul în robia ei. Cu o politică clarvăzătoare, ea și-a dat seama că pentru a înrobi pe oameni cu adevărat trebuie încătușate sufletele lor; că cea mai sigură cale de a-i împiedica să iasă din sclavia lor era să nu le dea libertate. De o mie de ori mai groaznică decât suferința fizică ce rezulta din procedeele ei era degradarea morală. Lipsit de Biblie și lăsat pradă învățăturilor fanatismului și egoismului, poporul era încătușat în ignoranță și superstiție și cufundat în viciu, încât era cu totul neînstare să se conducă singur.

Dar deznodământul tuturor acestora a fost cu totul deosebit de ceea ce plănuise Roma. În loc să țină masele în supunere oarbă față de dogmele ei, lucrarea ei a avut ca efect transformarea lor în necredincioși și revoluționari. Ei au ajuns să disprețuiască romanismul și pe preoți. Priveau clerul ca fiind părtaș la apăsarea lor. Singurul dumnezeu pe care-l recunoscuseră era zeul Romei, iar învățătura ei era singura lor religie. Ei priveau lăcomia și cruzimea ei ca fiind rodul natural al Bibliei, și ca atare nu doreau să aibă parte de ea.

Roma reprezentase greșit caracterul lui Dumnezeu și perverse cererile Sale, iar acum oamenii lepădau atât Biblia, cât și pe Autorul ei. Ea ceruse o credință oarbă în dogmele ei, sub pretinsa pedeapsă a Scripturilor. Ca urmare, Voltaire împreună cu tovarășii lui au lepădat Cuvântul lui Dumnezeu cu totul și au răspândit pretutindeni otrava necredinței. Roma îi ținuse pe oameni la pământ, sub călcâiul ei de fier; iar acum masele, degradate și brutalizate în repulsia lor față de tirania ei, au dat la o parte orice restricție. Înfuriați de strălucirea necinstită căreia îi dăduseră atâta vreme închinare, au lepădat atât adevărul, cât și

rătăcire; și confundând libertatea cu destrăbălarea, robii viciului triumfau în libertatea lor închipuită.

La începutul Revoluției, printr-o concesie a regelui, poporului i-a fost acordată o reprezentare mai numeroasă decât a nobililor împreună cu clerul. În felul acesta balanța puterii era în mâinile lor; dar nu erau pregătiți să o folosească nici cu înțelepciune și nici cu moderație. În graba de a îndrepta relele din cauza cărora suferiseră, s-au hotărât să-și asume refacerea societății. Un popor înrăit din cauza suferinței, a cărui minte era plină de mânie și de amintirile vechilor nedreptăți, se hotărî să pună capăt stării de mizerie care ajunsese de nesuportat și să se răzbune pe aceia pe care-i socotea ca autori ai suferințelor lui. Cei năpăstuiți și-au însușit lecția pe care o învățaseră sub tiranie și au devenit apăsătorii asupritorilor lor.

Nefericita Franță culegea în sânge secerișul pe care-l semănase. Teribile au fost urmările supunerii ei față de puterea stăpânitoare a Romei. Chiar acolo unde Franța, sub influența romanismului, înălțase primul rug la începutul Reformațiunii, Revoluția a pus prima ghilotină. Și chiar în locul în care primii martiri ai credinței protestante fuseseră arși în sec. al XVI - lea, au fost ghilotinate primele victime în sec. al XVIII-lea. Respingând Evanghelia care i-ar fi adus vindecare, Franța a deschis ușa pentru necredință și ruină. Când restricțiile Legii lui Dumnezeu au fost înlăturate, s-a văzut că legile omului erau neînstare să țină în frâu valurile puternice ale patimii omenești; iar națiunea s-a prăbușit în revoltă și anarhie. Războiul împotriva Bibliei a inaugurat o eră care este cunoscută în istoria lumii sub numele de Domnia Teroarei. Pacea și fericirea au fost alungate din căminele și din inimile oamenilor. Nimeni nu mai era în siguranță. Acela care învingea astăzi era suspectat și condamnat mâine. Violența și desfrâul nu mai cunoșteau margini.

Regele, clerul și nobilii au fost obligați să se supună atrocităților unui popor întărâtat și înnebunit. Setea lui de răzbunare a fost doar stimulată de executarea regelui; iar aceia care

hotărâseră moartea lui l-au urmat în scurtă vreme la eșafod. S-a hotărât un măcel general al tuturor acelor care erau bănuți de ostilitate față de Revoluție. Închisorile care gemeau au ajuns la un moment dat să cuprindă mai mult de două sute de mii de prizonieri. Orașele regatului asistau la scene înspăimântătoare. O partidă a revoluționarilor era împotriva celeilalte, iar Franța a devenit un vast câmp de mase care se luptau, mâinate de furia pasiunilor. „În Paris, răzcoalele urmau una după alta, iar cetățenii erau împărțiți în nenumărate partide, care păreau că nu au altă țintă decât exterminarea reciprocă“. Și pentru a încorona nenorocirea generală, națiunea a fost implicată într-un război lung și distrugător cu marile puteri ale Europei. „Țara era în pragul falimentului, armatele cereau să li se plătească soldele. Parizienii erau înfometăți, provinciile erau pustiite de tâlhari, iar civilizația se prăbușise în anarhie și desfrâu“.

Poporul învățase prea bine lecțiile de cruzime și de tortură pe care Roma le predase cu atâta sânguință. Venise în sfârșit ziua plății. Acum nu ucenicii lui Isus erau aruncați în închisori și târați la rug. Cu mult înainte, aceștia pieriseră sau fuseseră alungați în exil. Roma cea necruțătoare simțea acum puterea teribilă a acelor pe care ea îi învățase să aibă plăcere în fapte sângeroase. „Exemplul persecuției, pe care clerul Franței îl afișase timp de multe veacuri, era acum îndreptat asupra lor cu o îndoită asprime. Eșafoadele se înroșeau de sângele preoților. Galerele și închisorile, odinioară înțesate de hughenoți, erau acum pline de persecutorii lor. Pus în lanțuri și trudind la vâsle, clerul romano-catolic a suportat toate acele nenorociri pe care biserica lor le aplicase cu atâta risipă blânzilor eretici“ (vezi notele suplimentare).

„Apoi au venit zilele acelea când au fost aplicate cele mai barbare legi de către cele mai barbare tribunale, când nici un om nu-și putea saluta vecinii sau să-și spună rugăciunile... fără primejdia de a comite un delict grav, când iscoadele stăteau la pândă în toate colțurile, când ghilotina lucra din greu în fiecare

dimineată, când închisorile erau atât de pline ca o corabie de sclavi, când canalele curgeau înspumate de sânge omenesc în Sena... În timp ce zilnic care întregi încărcate de victime erau duse la execuție pe străzile Parisului, proconsulii, pe care comitetul suveran îi trimisese în departamente, dădeau pe față un exces de cruzime necunoscut nici chiar în capitală. Cuțitul mașinii fatale se ridica și cădea prea încet pentru lucrarea unui grăbit măcel. Șiruri lungi de prizonieri erau împușcați. Erau făcute găuri pe fundul șlepurilor supraaglomerate. Lyonul a fost transformat într-o pustietate. La Arras, chiar și mila crudă a unei morți grabnice a fost refuzată prizonierilor. Pretutindeni de-a lungul Loirei, de la Samur și până la mare, stoluri mari de ciori și de ulii se hrăneau din trupurile goale unite laolaltă în îmbrățișări hidoase. Nu s-a arătat nici o milă față de sex sau vârstă. Numărul băieților și fetelor sub vârsta de șaptesprezece ani care au fost uciși de acel guvern tiran este socotit cu sutele. Copilași smulși de la sân erau aruncați din sulită în sulită de-a lungul trupelor iacobine (vezi note suplim.). Într-un scurt răstimp de 10 ani au pierit mulțimi de ființe omenești.

Toate acestea erau așa cum le-a dorit Satana. Aceasta a fost lucrarea pentru care el s-a străduit timp de veacuri. Procedul lui este înșelăciunea de la început și până la sfârșit, iar scopul lui neabătut este să aducă nenorocire și mizerie peste oameni, să desfigureze și să mânjească lucrarea mâinilor lui Dumnezeu, să strice planurile divine de iubire și de bunăvoință și, în felul acesta, să producă durere în ceruri. Apoi, prin priceperea lui amăgitoare, el orbește mintea oamenilor, conducându-i să arunce ocară asupra lucrării lui Dumnezeu, ca și când toată această nenorocire ar fi consecința planului Creatorului. Tot la fel, atunci când aceia care fuseseră degradați și brutalizați prin puterea lui plină de cruzime își obțin libertatea, el îi îndeamnă la excесе și atrocități. Atunci, tabloul acesta de dezmăț fără frâu este declarat de către tirani și opresori ca fiind o ilustrare a urmărilor libertății.

Când rătăcirea îmbrăcată într-o anumită haină este demascată, Satana o maschează într-o altă travestire și mulțimile o primesc cu tot atâta ușurință ca și pe cea dintâi. Atunci când poporul a văzut că romanismul este o amăgire prin care nu-l mai poate duce la călcarea Legii lui Dumnezeu, el i-a determinat să privească orice religie ca fiind o escrocherie, iar Biblia ca pe o legendă; dând la o parte rânduielile divine, poporul s-a predat nelegiurii fără frâu.

Rătăcirea fatală care a produs atâta nenorocire locuitorilor Franței a fost necunoașterea acestui mare adevăr, că adevărata libertate se găsește în principiile Legii lui Dumnezeu. „O, dacă ai fi luat aminte la poruncile Mele! Atunci pacea ta ar fi fost ca un râu și fericirea ta ca valurile mării“. „Cei răi n-au pace, zice Domnul“. „Dar cel ce M-ascultă va locui fără grijă; va trăi liniștit și fără să se teamă de vreun rău“ (Is. 48,18.22; Prov. 1,33).

Ateii, necredincioșii și cei apostaziați se împotrivesc și denunță Legea lui Dumnezeu; dar urmările influenței lor dovedesc că buna stare a omului este legată de ascultare din partea lui de principiile divine. Aceia care nu vor să citească lecția în Cartea lui Dumnezeu sunt îndemnați să o citească în istoria popoarelor.

Atunci când Satana a lucrat prin biserica romano-catolică pentru a îndepărta pe oameni de la ascultare, a lucrat pe ascuns, iar lucrarea lui a fost atât de bine mascată, încât degradarea și mizeria care au urmat n-au fost socotite ca rod al neascultării. Iar puterea lui a fost atât de mult împiedicată de lucrarea Duhului Sfânt, încât planurile lui n-au ajuns la rezultate depline. Oamenii nu au făcut legătura dintre efect și cauză și în felul acesta n-au descoperit izvorul nenorocirilor lor. Dar în timpul Revoluției, Legea lui Dumnezeu a fost lepădată în mod deschis de către Consiliul Național. Iar în Domnia Teroarei care a urmat, acțiunea cauzei și a efectului s-a putut vedea de toți.

Când Franța L-a lepădat în mod fățiș pe Dumnezeu și a dat la o parte Biblia, oamenii nelegiuiți și duhurile întunericului au

tresăltat pentru îndeplinirea scopului atât de multă vreme dorit - un regat fără restricțiile Legii lui Dumnezeu. Deoarece hotărârea împotriva unei lucrări nelegiuite nu este adusă la îndeplinire, „inima fiilor oamenilor este plină de dorința de a face rău“ (Ecl. 8,11). Dar călcarea unei legi drepte și neprihănite trebuie în mod inevitabil să ducă la nenorocire și ruină. Cu toate că judecățile n-au venit imediat, păcătoșenia oamenilor a lucrat în mod sigur la pieirea lor. Veacuri de apostazie și crimă adunaseră o comoră de mânie pentru ziua plății; iar când nelegiuirea lor a ajuns la culme, disprețuitorii lui Dumnezeu au învățat prea târziu că este un lucru grozav să calci în picioare răbdarea divină. Spiritul înfrânător al lui Dumnezeu, care pune piedică puterii pline de cruzime a Satanei, fusese retras în mare măsură și aceluia a cărui singură desfătare este nenorocirea oamenilor i-a fost îngăduit să lucreze în voie. Aceia care aleseseră să slujească revolta au fost lăsați să-i culeagă roadele, până când țara a fost plină de crime prea groaznice pentru ca pana să le descrie. Din provinciile pustiite și din orașele ruinate, s-a auzit un strigăt groaznic - un strigăt de amară deznădejde. Franța a fost zguduită ca de cutremur. Religia, legea, ordinea socială, familia, statul și biserica - toate au fost doborâte la pământ de către mâna nelegiuită care se ridicase împotriva Legii lui Dumnezeu. Un mare adevăr spunea înțeleptul: „Cel nelegiuit va cădea prin nelegiuirea lui“. „Totuși, măcar că păcătosul face de o sută de ori răul și stăruiește multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu și au frică de El. Dar cel rău nu este fericit“ (Prov. 11,5; Eccl. 8,12.13). „Pentru că au urât știința și n-au ales frica Domnului“, „de aceea se vor hrăni cu roada umbletelor lor, și se vor sătura cu sfaturile lor“ (Prov. 1,29.31).

Martorii credincioși ai lui Dumnezeu, uciși de puterea huliitoare care „a ieșit din fântâna adâncului“, nu aveau să rămână multă vreme tăcuți. „După trei zile și jumătate, Duhul vieții de la Dumnezeu a intrat în ei și au stat în picioare; o mare frică a

apucat pe aceia care i-au văzut“ (Apoc. 11,11). Anul 1793 a fost acela în care decretul care desființa religia creștină și lepăda Biblia a fost trecut prin Adunarea Națională a Franței. Trei ani și jumătate mai târziu, o rezoluție care anula aceste decrete și care da toleranță pentru Scripturi a fost adoptată de aceeași instituție. Lumea a rămas uluită de imensitatea nelegiuirilor pe care a adus-o lepădarea descoperirilor sfinte, iar oamenii au recunoscut nevoia de credință în Dumnezeu și în Cuvântul Său ca temelie a virtuții și a moralității. Domnul spune: „Pe cine ai batjocorit și ai ocărât tu? Împotriva cui ți-ai ridicat glasul, și ți-ai îndreptat ochii? Împotriva Sfântului lui Israel“ (Is. 37,23). „De aceea iată că le arăt, de data aceasta, și-i fac să știe puterea și tăria Mea; și vor cunoaște că Numele Meu este Domnul“ (Ier. 16,21).

Cu privire la cei doi martori, profetul declară mai departe: „Și au auzit din cer un glas tare, care le zicea: Suiți-vă aici! Și s-au suit într-un nor spre cer; iar vrăjmașii lor i-au văzut“ (Apoc. 11,12). Cu toate că Franța s-a războit cu cei doi martori ai lui Dumnezeu, ei au fost onorați ca niciodată mai înainte. În anul 1804, a fost organizată Societatea Biblică pentru Britania și Străinătate. Aceasta a fost urmată de organizații asemănătoare, cu nenumărate ramuri pe continentul european. În anul 1816, a fost întemeiată Societatea Biblică Americană. Când a fost organizată Societatea Britanică, Biblia fusese tipărită și răspândită în 50 de limbi. De atunci a fost tradusă în mai multe sute de limbi și dialecte (vezi notele suplimentare).

Timp de 50 de ani, până în anul 1792, se dăduse puțină atenție misiunilor străine. Nu fusese înființată nici o nouă societate și existau doar câteva biserici care făceau eforturi pentru răspândirea creștinismului în țările păgâne. Dar spre încheierea sec. al XVIII-lea, s-a produs o mare schimbare. Oamenii nu s-au mai mulțumit cu rezultatele raționalismului și și-au dat seama de nevoia descoperirii divine și a unei religii practice. De la această dată, lucrarea misiunilor străine a ajuns la o creștere fără precedent (vezi notele suplimentare).

Progresele tiparului au dat un mare avânt lucrării de răspândire a Bibliei. Mijloacele crescânde de comunicație dintre diferitele țări, dărâmarea vechilor bariere ale prejudecăților și exclusivismului național împreună cu pierderea puterii pământești de către pontiful Romei au deschis calea pentru intrarea Cuvântului lui Dumnezeu. Timp de câțiva ani, Biblia a fost vândută fără vreo restricție pe străzile Romei și a fost dusă în toate părțile locuite ale globului.

Voltaire cel necredincios a spus o dată cu îngâmfare: „Am obosit să tot aud pe oameni repetând că 12 bărbați au întemeiat religia creștină. Voi dovedi că un singur om este destul pentru a o distruge“. Au trecut generații întregi de la moartea lui. Milioane de oameni s-au unit în lupta împotriva Bibliei. Dar este departe de a fi distrusă, căci acolo unde în vremea lui Voltaire erau o sută, acum sunt zeci de mii, mai mult, sute de mii de exemplare ale cărții lui Dumnezeu. Cuvintele unui reformator din primele timpuri cu privire la biserica creștină afirmă: „Biblia este o nicovală de care s-au spart multe ciocane“. Domnul zice: „Orice armă făurită împotriva ta va fi fără putere; și pe orice limbă care se va ridica la judecată împotriva ta, o voi osândi“ (Is. 54,17).

„Cuvântul Dumnezeului nostru rămâne în veac“. „Toate poruncile Sale sunt sigure. Ele stau tari pentru veșnicie și sunt întemeiate pe adevăr și pe dreptate“ (Is. 40,8; Ps. 111,7.8). Tot ce este clădit pe autoritatea omului va fi dărâmat; dar ceea ce este întemeiat pe stânca neclintită a Cuvântului lui Dumnezeu va rămâne pentru veșnicie.

Părinții peregrini

Reformatorii englezi, cu toate că renunțaseră la învățăturile romanismului, au păstrat totuși multe din formele lui. Astfel, cu toate că autoritatea și crezul Romei fuseseră lepădate, nu puține dintre obiceiurile și ceremoniile ei fuseseră încorporate în slujbele religioase ale Bisericii Anglicane. S-a pretins că aceste lucruri nu erau probleme de conștiință; că, deși nu erau poruncite în Scriptură și deci nu erau esențiale, nefiind interzise, nu erau rele în ele însele. Păzirea lor tinde să îngusteze abisul care despărțea bisericile reformate de Roma și s-a susținut că ele ar fi provocat primirea credinței protestante de către romaniști.

Pentru cei conservatori și înclinați spre compromis, aceste argumente păreau hotărâtoare. Dar mai era o categorie care nu judeca în felul acesta. Faptul că aceste obiceiuri „tindeau să arunce un pod peste abisul dintre Roma și Reformațiune“ (Martyn, vol. 5, p. 22) era după părerea lor un argument puternic contra păstrării lor. Ei le priveau ca simboluri ale sclaviei din care fuseseră eliberați și la care nu erau dispuși să se întoarcă. Ei socoteau că Dumnezeu stabilise în Cuvântul Său rânduieli care să dirijeze serviciul divin și că oamenii nu sunt liberi să adauge sau să scoată din ele. De fapt, începutul marii apostazii a fost în încercarea de a înlocui autoritatea lui Dumnezeu cu aceea a

isericii. Roma a început să recomande ceea ce Dumnezeu interzisese și sfârși prin a interzice ceea ce El poruncise în mod lar.

Mulți doreau cu înfocare să se întoarcă cu sinceritate la urăția și simplitatea care a caracterizat biserica primară. Ei priveau multe din obiceiurile practicate de biserica anglicană ca nonumente ale idolatriei și nu puteau cu bună știință să se nească în felul ei de închinare. Dar biserica, fiind susținută de utoritatea civilă, nu îngăduia nici o abatere de la formele ei. Participarea la serviciile divine era cerută prin lege, iar adunările le cult neautorizate erau interzise sub pedeapsa cu închisoarea, xilul sau moartea.

La începutul sec. XVII, monarhul care tocmai urcase pe tro-ul Angliei și-a făcut cunoscută hotărârea de a-i face pe puritani ă se supună, sau... să fie dați afară din țară, sau altceva mai rău George Bancroft, *History of the United States of America*, pt. , cap. 12, p. 6). Alungați, persecutați și întemnițați, ei nu puteau edea în viitor nici o făgăduință de zile mai bune și mulți s-au upus convingerii că pentru cei care doreau să slujească pe Dumnezeu după dictatele conștiinței lor, „Anglia înceta pentru otdeauna de a mai fi un loc ospitalier“ (J.G.Palfrey, *History of Jew England*, cap. 3, par. 43). Unii s-au hotărât până la urmă să aute adăpost în Olanda. Au întâmpinat greutăți, pierderi și în-emnițare. Planurile lor au fost zădărnice și au fost trădați în năinile vrăjmașilor lor. Dar stăruința neabătută a învins în cele lin urmă și au găsit adăpost pe țărmurile prietenești ale repu-licii olandeze.

În fuga lor și-au părăsit casele, bunurile și mijloacele lor de rai. Erau străini într-o țară străină, în mijlocul unui popor cu o imbă și obiceiuri deosebite. Au fost siliți să recurgă la ocupații ioi și nemaiîncercate pentru a-și câștiga pâinea. Bărbați de vârste mijlocii, care-și petrecuseră viața lucrând pământul, a tre-uit acum să învețe meserii. Dar au primit cu bucurie situația și i-au pierdut timpul în lenevie sau cârtire. Cu toate că deseori

erau chinuiți de sărăcie, ei mulțumeau lui Dumnezeu pentru binecuvântările care le erau încă date și-și găseau bucuria în comuniunea spirituală nestingherită. „Erau conștienți că erau peregrini și nu căutau prea mult acele lucruri, ci își înălțau ochii către cer, „țara lor cea mai scumpă, și își linișteau spiritele“ (Bancroft, pt. 1, cap. 12, par. 15).

În exil și în greutate, dragostea și credința lor se întărea. Ei se încredeau în făgăduințele Domnului, iar El nu i-a părăsit în timp de nevoie. Îngerii Săi erau lângă ei pentru a-i încuraja și a-i sprijini. Iar când mâna lui Dumnezeu le-a arătat drumul peste mare, către un pământ unde și-ar fi putut găsi o țară în care să lase copiilor lor o moștenire prețioasă a libertății religioase, au pornit într-acolo, fără să oscileze, pe calea providenței.

Dumnezeu a îngăduit să vină încercări peste poporul Său spre a-l pregăti pentru împlinirea planului Său minunat față de el. Biserica decăzuse prea mult ca să mai poată fi ridicată. Dumnezeu era gata să-și reverse puterea asupra lor, pentru a da lumii altă dovadă că nu îi va uita pe aceia care se încred în El. El călăuzise evenimentele pentru a provoca ura Satanei și uneltirile oamenilor răi, ca slava Sa să crească și să aducă poporul Său într-un loc sigur. Persecuția și exilul urmau să deschidă drumul libertății.

Atunci când pentru prima oară au fost siliți să se despartă de biserica Anglicană, puritanii s-au unit printr-un legământ solemn, ca popor liber al Domnului, „să meargă împreună în toate căile Lui cunoscute sau pe cale de a fi făcute cunoscut“ (J.Brown, *The Pilgrim Fathers*, p. 74). Aici era adevăratul spirit al Reformei, principiul vital al protestantismului. Pentru motivul acesta au plecat peregrinii din Olanda, pentru a-și găsi un cămin în lumea nouă. John Robinson, pastorul lor, care a fost prevenit în mod providențial să nu-i însoțească, în cuvântul lui de adio către exilați a spus:

„Fraților, suntem pe cale să ne despărțim pentru multă vreme și Domnul știe dacă voi mai trăi ca să vă mai văd vreodată fața.

Însă fie că Domnul a hotărât să vă văd sau nu, vă conjur, înaintea lui Dumnezeu și a îngerilor Lui binecuvântați, să mă urmați numai atât cât am urmat eu pe Hristos. Dacă Dumnezeu vă va descoperi altceva, prin oricare instrument al Său, fiți tot atât de gata să-l primiți, precum ați fost totdeauna gata de a primi orice adevăr în timpul lucrării mele; căci sunt convins că Domnul mai are adevăr și lumină care să izvorască din sfântul Său Cuvânt (Martyn, vol, 5, p. 70).

În ce mă privește, nu pot deplânge îndeostul starea bisericilor Reformate care au ajuns la stagnare în religie și nu vor merge mai departe decât instrumentele reformei lor. Lutheranii nu pot fi aduși să meargă mai departe decât a văzut Luther... iar calvinistii, precum vedeți, se țin tare acolo unde i-a lăsat marele bărbat al lui Dumnezeu, care nici el n-a văzut toate lucrurile. Aceasta este o nenorocire pe care nu o putem deplânge îndeajuns, deoarece ei, cu toate că au fost lumini arzătoare și strălucitoare în vremea lor, totuși n-au cunoscut toate planurile lui Dumnezeu, însă dacă ar trăi acum, ar fi tot atât de gata să îmbrățișeze o lumină mai mare decât aceea pe care au primit-o la început“ (D.Neal, History of the Puritans, vol. 1, p.269)

Amintiți-vă de legământul bisericii voastre prin care v-ați angajat să mergeți în toate căile Domnului, cunoscute sau care urmează să vă fie făcute cunoscut. Amintiți-vă de făgăduința și legământul cu Dumnezeu și unul cu altul, de a primi toată lumina și adevărul care va fi adus la cunoștință din Cuvântul Său scris; dar în același timp luați aminte, vă îndemn, ceea ce primiți ca adevăr să-l comparați și să-l cântăriți cu alte texte din Scripturi înainte de a-l primi; căci nu este cu putință ca lumea creștină, care a ieșit atât de târziu dintr-un întuneric atât de anti-creștin, să ajungă dintr-o dată la o deplină desăvârșire a cunoștinței“ (Martyn, vol.5, p. 70.71).

Dorința după libertatea de conștiință a fost aceea care i-a în-suflețit pe peregrini să înfrunte primejdiile unei călătorii lungi peste ocean, să suporte greutățile și pericolele pustiurilor și, cu

ajutorul lui Dumnezeu, să pună temelia unei națiuni puternice, pe țărmurile Americii. Totuși așa, cinstiți și temători de Dumnezeu cum erau, peregrinii nu înțelegeau încă principiul cel mare al libertății religioase. Libertatea, pentru asigurarea căreia jertfiseră atât de mult, n-au mai fost dispuși să o mai acorde și altora. „Foarte puțini, chiar și dintre gânditorii de frunte și moralisții sec. al XVII-lea, aveau o concepție justă cu privire la acest important principiu, produs al Noului Testament, care recunoaște pe Dumnezeu ca singurul judecător al credinței omenești“ (idem, vol. 5, p. 297). Învățătura că Dumnezeu a încredințat bisericii dreptul de a stăpâni conștiința, de a defini și de a pedepsi erezia este una dintre cele mai adânc înrădăcinate dintre rățăcirile papale. În timp ce reformatorii au lepădat crezul Romei, ei n-au fost cu totul liberați de spiritul ei de intoleranță. Întunericul dens în care, de-a lungul veacurilor de stăpânire, papalitatea învăluisese întreaga creștinătate nu fusese încă risipit cu totul. Unul dintre pastorii care conduceau colonia din Massachusetts Bay spunea: „Toleranța a fost aceea care a făcut o lume anticeștină; iar biserica niciodată n-a fost păgubită de pedepsirea ereticilor“ (idem vol.5, p. 335)

Coloniștii au adoptat o reglementare prin care numai membrii bisericii puteau avea un cuvânt în guvernarea civilă. S-a format un fel de biserică de stat, tuturor oamenilor cerându-li-se să contribuie la întreținerea clerului, iar autoritățile au fost autorizate să suprimere erezia. În felul acesta puterea pământească era în mâinile bisericii. Astfel că n-a trecut multă vreme până când aceste măsuri au dus la rezultatul inevitabil - persecuția.

„Unsprezece ani după întemeierea primei colonii, Roger Williams a sosit în lumea nouă. Asemenea primilor peregrini, el venise să se bucure de libertatea religioasă; dar, altfel decât ei, el a văzut - ceea ce puțini din vremea aceea văzuseră - că această libertate era dreptul inalienabil al tuturor, oricare le-ar fi fost crezul. El era un cercetător sincer al adevărului susținând împreună cu Robinson că este cu neputință ca toată lumina din Cuvân-

tul lui Dumnezeu să fi fost primită. Williams a fost primul om în creștinătatea modernă care a stabilit guvernarea civilă pe învățătura despre libertatea de conștiință, despre egalitatea concepțiilor în fața legii“ (Bancroft. pt. 1 cap. 15, par. 16). El a declarat că este datoria autorităților de a pedepsi crima, dar niciodată a stăpâni conștiința“. „Poporul sau autoritatea pot hotărî, spunea el, care este datoria omului față de om; dar atunci când încearcă să prescrie datoriile omului față de Dumnezeu, ei ies din atribuțiile lor și nu mai poate fi nici o siguranță; căci este clar că, dacă magistratul are puterea, el poate hotărî o serie de păreri sau crezuri astăzi și altele mâine; așa cum au făcut în Anglia diferiți regi și regine și diferiți papi și concilii în biserica Romană; astfel credința ar deveni o confuzie“ (Martyn, vol.5, p. 340).

Participarea la slujbele bisericii majoritare a fost cerută sub pedeapsă, amendă sau înțemnițare. „Williams a dezaprobat această lege; cea mai rea prescripție din codul de legi englez a fost aceea care impune participarea la biserică. A obliga pe unii oameni să se unească cu alții de o altă convingere socotea o călcare flagrantă a drepturilor lor naturale; să târăști la slujba religioasă publică pe cei care nu cred și nu doresc însemna să oblige la fățarnicie... Nimeni nu trebuie obligat să se închine sau să susțină o închinare împotriva consimțământului său. „Cum, exclamau împotrivorii uimiți de susținerile lui, nu este vrednic lucrătorul de plata lui?“ „Desigur, răspunse el, dar să i-o dea aceia care îl cheamă“ (Bancroft pt.1, cap. 15, par. 2).

Roger Williams era respectat și iubit ca un slujitor credincios al Evangheliei, un bărbat cu daruri deosebite, o integritate neclintită și o amabilitate adevărată. Cu toate acestea, negarea categorică a dreptului magistraților civili la autoritate asupra bisericii și cererea lui pentru libertate religioasă nu puteau fi îngăduite de adversarii săi. Se susținea că aplicarea acestei învățături noi ar „submina temelia statului și a guvernului țării“ (idem pt. 1, cap. 15, par. 10). Din cauza aceasta s-a hotărât alun-

garea lui din colonii și, în cele din urmă, pentru a evita arestarea, a fost silit să fugă prin gerul și viscolul iernii într-o pădure neumblată.

„Timp de paisprezece săptămâni, spunea el, am rătăcit într-o vreme aspră, neștiind de mâncare sau de somn“. Dar corbii m-au hrănit în pustie și un trunchi scorbutos mi-a slujit de adăpost (Martyn, vol. 5, p. 349, 350). În felul acesta și-a continuat fuga plină de chin prin zăpadă și păduri neumblate, până când și-a găsit refugiu într-un trib de indieni cărora le-a câștigat încrederea și dragostea, încercând să-i învețe adevărurile Evangheliei.

Continuându-și drumul, în cele din urmă, după luni de schimbări și rătăcirii, până la Narragansett Bay, acolo a pus temelia primului stat al vremurilor moderne, care în modul cel mai deplin a recunoscut dreptul libertății religioase. Principiul fundamental al coloniei lui Roger Williams era „că orice om trebuie să aibă libertatea de a se închina lui Dumnezeu după lumina propriei lui conștiințe“ (idem vo. 5, p. 354). Micul său stat, Rhode Island, a devenit azilul celor apăsați, care a crescut și a progresat până când principiul de temelie - libertatea civilă și religioasă - a devenit piatra unghiulară a Republicii Americane.

În acel document vechi și măreț pe care strămoșii noștri l-au socotit ca fiind „declarația drepturilor lor - Declarația de Independență - ei declarau: „Susținem aceste adevăruri de la sine înțelese că toți oamenii sunt creați egali; că sunt înzestrați de Creatorul lor cu drepturi inalienabile printre care sunt viața, libertatea și dobândirea fericirii“. Iar Constituția garantează, în termenii cei mai expliți, inviolabilitatea conștiinței: „Nici o credință religioasă nu trebuie să fie cerută vreodată ca o condiție pentru obținerea vreunui serviciu public în Statele Unite“. „Congresul nu trebuie să facă nici o lege care să urmărească respectarea unei religii stabilite sau care să interzică exercitarea liberă a ei.

„Inițiatorii constituției au recunoscut principiul cel veșnic, prin care legătura omului cu Dumnezeuul său este mai presus de legislația omenească, iar drepturile conștiinței sunt inalienabile. N-au fost necesare discuții pentru a stabili acest adevăr; îl simțim în pieptul nostru. Această conștiință a fost aceea care, în ciuda legilor omenești, a susținut atâtea martiri în chinuri și flăcări. Ei simțeau că datoria lor față de Dumnezeu era mai presus de legislațiile omenești și că omul nu are nici o autoritate asupra conștiinței lor. Este un principiu înăscut pe care nimic nu-l poate șterge“ (Congressional documents (USA), seria nr. 200, document nr. 271).

Când s-a răspândit în țările Europei vestea despre o țară în care orice om se poate bucura de rodul muncii lui și poate asculta de convingerile conștiinței lui, mii de oameni s-au îndreptat spre țărmurile lumii noi. Coloniile s-au înmulțit cu repeziciune. „Massachusetts, printr-o lege specială, oferea o primire bună și un ajutor, din subscripție publică, creștinilor de orice naționalitate care fugeau peste Atlantic, 'pentru a scăpa de războaie, de foamete sau de apăsarea persecutorilor lor'. În felul acesta fugarii și oprimații erau făcuți prin lege oaspeții statului“ (Martyn vol 5, p. 417). În timpul celor douăzeci de ani de la prima debarcare la Plymouth, mii de peregrini se stabiliseră în Noua Anglie.

Pentru a-și asigura idealul urmărit, „se mulțumeau să aibă o existență sărăcăcioasă, printr-o viață de trudă și de simplitate. Nu cereau de la pământul lor decât rodul muncii. Nu se lăsau îmbătați de visuri care să aducă ceața amăgirii pe calea lor... Se mulțumeau cu un progres încet, dar continuu al stării lor sociale. Suportau cu răbdare privațiunile vieții deșertului, udând pomul libertății cu lacrimile lor și cu sudoarea frunții până își înfipse adânc rădăcinile în pământ“.

Biblia era privită ca temelia credinței lor, izvorul înțelepciunii, cartă a libertății. Principiile ei erau prezentate cu sânguință în cămin, în școală și în biserică, iar roadele se vedeau în econo-

mie, în inteligență, în curăție și în cumpătare. Cineva putea trăi ani de zile într-o așezare puritană „fără a vedea vreun bețiv, fără să audă vreun blestem sau să întâlnească un cerșetor“ (Bancroft, pt. 1, cap. 19, p. 25). Se demonstra că principiile Bibliei constituie cele mai sigure garanții ale demnității naționale. Coloniile, la început slabe și izolate, au devenit o federație de state puternice, iar lumea privea cu uimire pacea și prosperitatea unei „biserici fără papă și a unui stat fără rege“.

Un număr din ce în ce mai mare de oameni erau continuu atrași către țărmurile Americii, mânați însă de motive cu totul diferite de ale primilor peregrini. Cu toate că credința și curăția de la început exercitau o putere larg răspândită și modelatoare, influența ei a început să scadă pe măsură ce creștea numărul acelor care căutau numai câștiguri materiale.

Rânduiala adoptată de primii coloniști, de a îngădui numai membrilor bisericii să voteze sau să dețină o slujbă în guvernarea civilă, a dus la urmările cele mai dezastruoase. Această măsură fusese acceptată ca mijloc pentru a păstra curăția statului, dar ea a avut ca urmare corupția în biserică. Mărturisirea religiei fiind condiția votului și a deținerii unei slujbe, mulți, mânați numai din motive de politică lumească, s-au unit cu biserica fără să-și schimbe inima. În felul acesta, bisericile au ajuns să fie formate într-o mare măsură din persoane nepocăite; și chiar printre slujitorii bisericii erau unii care nu numai că susțineau învățături rătăcite, dar nu cunoșteau nici puterea înnoitoare a Duhului Sfânt. Din nou s-au demonstrat consecințele nefaste, prea adesea văzute în istoria bisericii din zilele lui Constantin și până în prezent, ale încercării de a clădi cu ajutorul statului, de a face apel la puterea pământească pentru sprijinirea Evangheliei Aceluia care declarase: „Împărăția Mea nu este din lumea aceasta“ (Ioan 18,36). Unirea bisericii cu statul, în oricât de slabă măsură, chiar dacă pare că aduce lumea mai aproape de biserică, în realitate aduce biserica mai aproape de lume.

Marele principiu apărat cu atâta noblețe de Robinson și de Roger Williams, că adevărul este în continuu progres și că creștinii trebuie să fie gata a primi toată lumina care strălucește din Cuvântul sfânt al lui Dumnezeu, a fost pierdut din vedere de către urmașii lor. Bisericele protestante din America - precum și cele din Europa - atât de mult favorizate de primirea binecuvântărilor Reformei, n-au mai înaintat pe calea ei. Cu toate că, din timp în timp, s-au ridicat oameni credincioși pentru a vesti adevărul cel nou și pentru a demasca rătăcirea cultivată vreme îndelungată, majoritatea, asemenea iudeilor din zilele lui Hristos sau ca papistașii din timpul lui Luther, s-au mulțumit să trăiască așa cum au trăit ei. De aceea religia a degenerat iarăși în formalism; iar rătăcirile și superstițiile care ar fi continuat să meargă în lumina Cuvântului lui Dumnezeu au fost păstrate și cultivate. În felul acesta spiritul inspirat de Reformațiune a dispărut treptat, până când a ajuns să fie nevoie de o reformă aproape tot atât de mare în bisericile protestante cum fusese nevoie și în biserica Romei din timpul lui Luther. Exista același spirit lumesc, aceeași toropeală spirituală, un respect asemănător față de părerile oamenilor, substituind teoriile oamenilor învățăturilor Cuvântului lui Dumnezeu.

Răspândirea largă a Bibliei în prima parte a sec. al XIX-lea împreună cu lumina cea mare răspândită asupra lumii n-a fost urmată de o înaintare corespunzătoare în cunoașterea adevărului descoperit sau în viața religioasă. Satana nu mai putea, ca în veacurile trecute, să țină Cuvântul lui Dumnezeu departe de popor; el fusese pus la îndemâna tuturor, dar pentru a-și aduce planul la îndeplinire, a făcut pe mulți să-i acorde o mică valoare. Oamenii au neglijat să cerceteze Scripturile și în felul acesta au continuat să primească interpretări false și să cultive învățături care nu-și aveau temeiul în Biblie.

Văzând nereușita eforturilor lui de a zdrobi adevărul prin persecuție, Satana a recurs din nou la planul de compromis care dusesese la marea apostazie și la formarea bisericii Romei. El i-a

făcut pe creștini să se unească acum nu cu păgânii, ci cu aceia care, prin devoțiunea lor față de lucrurile lumii acesteia, se dovedeau a fi tot atât de adevărați idolatri ca și închinătorii la chipuri cioplite. Urmările acestor alianțe nu erau mai puțin dăunătoare acum decât în primele veacuri; mândria și extravaganța erau cultivate sub masca religiei, iar bisericile s-au corupt. Satana a continuat să pervertească învățăturile Bibliei, iar tradițiile care urmau să ruineze milioane de oameni prindeau rădăcini adânci. Biserica susținea și apăra aceste tradiții, în loc să lupte pentru „credința care a fost dată sfinților o dată pentru totdeauna“. În felul acesta au fost degradate principiile pentru care reformatorii luptaseră și suferiseră atât de mult.

Vestitorii dimineții

Unul dintre cele mai solemne și mai glorioase dintre adevărurile descoperite în Biblie este a doua venire a lui Hristos, pentru a desăvârși marea lucrare de mântuire. Pentru poporul pelerin al lui Dumnezeu, atât de mult timp lăsat să pribegescă în „negura și umbra morții“, este dată o nădejde, prețioasă și inspiratoare, de bucurie în făgăduințele revenirii Aceluia care este „învierea și viața“, pentru a conduce acasă „pe cei alungați ai Săi“. Învățătura cu privire la a doua venire este nota dominantă a Sfințelor Scripturi. Din ziua în care prima pereche de oameni a părăsit cu durere Edenul, copiii credinței au așteptat venirea Celui făgăduit pentru a doborî puterea nimicitorului și a-i aduce iarăși în Paradisul pierdut. Bărbații sfinți din vechime priveau înainte către venirea lui Mesia în slavă, ca împlinire a nădejzii lor. Lui Enoh, al șaptelea urmaș al acelora care locuiseră în Eden, cel care timp de trei secole de viață pe pământ umblase cu Dumnezeu, i s-a îngăduit să privească de departe venirea Eliberatorului. „Iată, zicea el, că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor“ (Iuda 14,15). Patriarhul Iov, în noaptea suferinței lui, exclama cu o încredere neclintită: „Știu că Răscumpărătorul meu trăiește și că Se va arăta la urmă pe pământ...voi vedea totuși pe Dumnezeu. Ochii mei Îl vor vedea și nu ai altuia“ (Iov 19,25-27).

Revenirea lui Hristos pentru a inaugura domnia neprihănirii a inspirat declarații cu totul sublime și arzătoare tuturor scriitorilor sfinți. Poeții și profeții Bibliei s-au exprimat cu privire la acest subiect în cuvinte care ardeau de foc ceresc. Iar psalmistul cânta despre puterea și maiestatea Regelui lui Israel: „Din Sion desăvârșirea frumuseții, de acolo strălucește Dumnezeu. Dumnezeu nostru vine și nu tace... El strigă spre ceruri sus, și spre pământ, ca să judece pe poporul Său“ (Ps. 50,2-4). „Să se bucure cerurile și să se veselească pământul... înaintea Domnului, căci El vine, vine să judece pământul; El va judeca lumea cu dreptate și popoarele după credincioșia Lui“ (Ps. 96,11-13).

Profetul Isaia spunea: „Treziiți-vă și săriți de bucurie, cei ce locuiți în țărână! Căci roua ta este o rouă dătătoare de viață și pământul va scoate iarăși afară pe cei morți.“ „...Să învie dar morții Tăi! Să se scoale trupurile mele moarte! ...Nimicește moartea pe vecie: Domnul Dumnezeu șterge lacrimile de pe toate fețele, și îndepărtează de pe tot pământul ocara poporului Său; da, Domnul a vorbit. În ziua aceea, vor zice: 'Iată, acesta este Dumnezeu nostru, în care aveam încredere că ne va mântui. Acesta este Domnul, în care ne încredeam, acum să ne veselim, și să ne bucurăm de mântuirea Lui!'“ (Is. 26,19; Is. 25,8,9).

Apoi Habacuc, răpit în viziune sfântă, privea venirea Lui. „Dumnezeu vine din Teman, și Cel sfânt vine din muntele Paran... Măreția Lui acoperă cerurile, și slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina soarelui. Se oprește și măsoară pământul cu ochiul; privește, și face pe neamuri să tremure; munții cei veșnici se sfărâmă, dealurile cele vechi se pleacă; El umblă pe cărări veșnice... Ai încălecat pe caii Tăi și Te-ai suit în carul Tău de biruință... La vederea Ta, se cutremură munții; adâncul își ridică glasul, și își înalță valurile în sus. Soarele și luna se opresc în locuința lor, de lumina săgeților Tale care pornesc, de strălucirea sulitei Tale care lucește. Ieși ca să izbăvești pe poporul Tău, să izbăvești pe unsul Tău! Sfărâmi

acoperișul casei celui rău, o nimicești din temelii până în vârf“ (Hab. 2,3.4.6.8.10.11.13).

Când Mântuitorul era pe punctul de a Se despărți de ucenicii Săi, i-a mângâiat în necazurile lor cu asigurarea că va veni iarăși. „Să nu vi se tulbure inima... În casa Tatălui Meu sunt multe locașuri... Mă duc să vă pregătesc un loc. Și după ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine“ (Ioan 14,1-3). „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui“ (Matei 25,31.32).

Îngerii care au mai zăbovit pe Muntele Măslinilor după înălțarea lui Hristos au repetat și ei ucenicilor făgăduința revenirii Sale: „Acest Isus, care S-a înălțat la cer din mijlocul vostru, va veni în același fel cum L-ați văzut mergând la cer“ (Fapte 1,11). Iar apostolul Pavel, vorbind prin Duhul inspirației, mărturisea: „Căci, Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer“ (1 Tes. 4,16). Proorocul de pe Patmos spunea: „Iată că El vine pe nori, și orice ochi Îl va vedea. Da! Amin“ (Apoc. 1,7).

În jurul venirii Sale se adună slava acelei „restatorniciri a tuturor lucrurilor, despre care Dumnezeu a vorbit prin gura tuturor sfinților Săi prooroci încă de la întemeierea lumii“ (Fapte 3,21). Atunci stăpânirea de lungă durată a răului va fi nimicită; „împărățiile lumii acesteia“ vor deveni „împărățiile Domnului nostru și ale Hristosului Său; și El va domni în veci de veci“ (Apoc. 11,15). „Slava Domnului se va descoperi și orice făptură o va vedea... Domnul va face să răsară mântuirea și lauda în fața tuturor neamurilor... El va fi ca o cunună strălucitoare și o po-doabă măreață pentru rămășița poporului“ (Is. 40,5; 61,11; 28,5).

Atunci va fi întemeiată sub întregul cer împărăția cea pașnică și multă vreme așteptată a lui Mesia. „Tot astfel, Domnul are milă de Sion, și mângâie toate dărâmăturile lui. El va face pustia lui ca un Rai, și pământul lui uscat ca o grădină a Domnului... I

se va da slava Libanului, strălucirea Carmelului și a Saronului... Nu te vor mai numi Părăsită, și nu-ți vor mai numi pământul un pustiu, ci te vor numi: 'Plăcerea Mea este în ea'; și țara ta o vor numi Beula... Cum se bucură mirele de mireasa lui, așa se va bucura Dumnezeuul tău de tine" (Is. 51,3; 35,2; 62,4.5)

Revenirea Domnului a fost în toate veacurile nădejdea urmașilor Săi adevărați. Făgăduința Mântuitorului la despărțirea de pe Muntele Măslinilor, că va reveni, a luminat viitorul ucenicilor Săi, umplându-le inimile de bucurie și nădejde pe care suferința n-o putea stinge și încercările să o umbrească. În mijlocul suferinței și a persecuției, „arătarea marelui nostru Dumnezeu și Mântuitor Isus Hristos“ a fost „fericita nădejde“. Când creștinii tesaloniceni erau copleșiți de întristare la înmormântarea celor dragi, care nădăjduseră să trăiască pentru a fi martorii revenirii Domnului, Pavel, învățătorul lor, le îndrepta atenția către învierea care urma să se producă la revenirea Mântuitorului. „Atunci cei morți în Hristos vor învia și împreună cu cei vii vor fi răpiți pentru a întâmpina pe Domnul în văzduh... Și astfel, spunea el, vom fi pentru totdeauna cu Domnul. Mângâiați-vă unii pe alții cu aceste cuvinte“ (1 Tes. 4,16-18).

Pe Patmosul cel stâncos, ucenicul cel iubit auzi și el făgăduința: „Iată Eu vin curând“, iar răspunsul lui plin de adorare dă glas rugăciunii bisericii de-a lungul peregrinării ei: „Amin, vino Doamne Isuse“ (Apoc. 22, 20).

Din temniță, de la rug, de pe eșafod, unde sfinții și martirii au mărturisit despre adevăr, vine de-a lungul veacurilor exprimarea credinței și a nădejzii lor. Fiind „asigurați de învierea Sa personală și în consecință și de a lor la revenirea Sa, pentru motivul acesta“, spune unul dintre acești creștini, „ei nu se temeau de moarte și se constata că erau mai presus de ea“ (Daniel T. Taylor, *The Reign of Christ on Earth; or The Voice of the Church in All Ages*, 33). „Erau gata să meargă în mormânt pentru a putea învia liberi“ (id. 54). Ei așteptau pe Domnul lor „să vină din cer, pe nori cu slava Tatălui Său, ca să aducă celui drept

vremurile împărăției. Valdenzii nutreau aceeași credință (id. 129). Wycliffe privea înainte la revenirea Răscumpărătorului ca nădejde a bisericii“ (id. 132).

Luther declara: „Sunt convins cu adevărat că ziua judecății nu va întârzia trei sute de ani. Dumnezeu nu va putea îngădui mai mult această lume păcătoasă... Ziua cea mare se apropie, zi în care împărăția nelegiuitorilor va fi nimicită“ (id. 158, 134).

„Această lume îmbătrânită nu este departe de sfârșitul ei“, spunea Melancton. Iar Calvin îi îndemna pe creștini „să nu ezite a dori cu ardoare ziua venirii lui Hristos ca cel mai remarcabil dintre toate evenimentele“ și declara că „întreaga familie a celor credincioși va avea în vedere ziua aceasta. Trebuie să flămânzim după Hristos, trebuie să-L căutăm, să-L contemplăm, zicea el, „până în zorii acelei zile mari, când Domnul nostru Își va da pe față deplin slava împărăției Sale“ (id. 158, 134).

„Nu a dus Domnul Isus trupul nostru în ceruri?“, spunea Knox, reformatorul scoțian, „și nu se va reîntoarce oare? Știm că El va reveni, și aceasta cu mare grabă“. Ridley și Latimer, care și-au dat viața pentru adevăr, așteptau cu credință revenirea Domnului. Ridley scria: „Fără îndoială, lumea - cred și de aceea spun - merge către sfârșit. Să strigăm în inimile noastre împreună cu Ioan, slujitorul lui Dumnezeu, către Mântuitorul Hristos: 'Amin, vino Doamne Isuse'“ (id. 151, 145).

„Gândul revenirii Domnului, spunea Baxter, îmi este atât de plăcut și plin de bucurie“ (Richard Baxter, Works, vol. 17, p. 555). „A iubi revenirea Sa și a aștepta această fericită nădejde este lucrarea credinței și caracterului sfinților Lui... Dacă moartea este ultimul vrăjmaș care va fi distrus la înviere, ne putem da seama cât de stăruitor trebuie să se roage și să dorească credincioșii a doua venire a lui Hristos, până când va fi făcută această cucerire deplină și finală“ (id. vol. 17, p.500). „Aceasta este ziua pe care toți credincioșii trebuie să o dorească, să o nădăjduiască și să o aștepte, ca fiind împlinirea întregii lucrări a mântuirii lor și toate dorințele și străduințele sufletelor lor...

Grăbește, o, Doamne, această zi binecuvântată!“ (id. vol. 17, p. 182, 183). Aceasta este nădejdea bisericii apostolice, a „bisericii din pustie“ și a reformatorilor.

Proorocia nu numai că prezice modul și scopul revenirii lui Hristos, ci prezintă și semnele prin care oamenii pot ști când venirea Lui este aproape. Isus spunea: „Vor fi semne în soare, în lună și în stele“ (Luca 21,25). „Soarele se va întuneca, luna nu-și va mai da lumina ei, stelele vor cădea din cer, și puterile care sunt în ceruri vor fi clătinate. Atunci se va vedea Fiul omului venind pe nori cu o mare putere și cu slavă“ (Marcu 13,24-26). Descoperitorul descrie astfel primul dintre semnele care preced a doua venire: „S-a făcut un mare cutremur de pământ, soarele s-a făcut negru ca un sac de păr, și luna s-a făcut ca sângele“ (Apoc. 6,12).

Aceste semne au fost văzute înainte de începutul sec. al XIX-lea. Și ca o împlinire a acestei proorocii, în anul 1755 a avut loc cel mai groaznic cutremur care a fost cunoscut vreodată. Deși în general este cunoscut sub numele de cutremurul din Lisabona, el s-a întins pe o mare parte din Europa, Africa și America. A fost simțit în Gröenlanda, în Indiile de Vest, în insulele Madeira, în Norvegia și Suedia, Marea Britanie și Irlanda. El s-a extins pe o suprafață de 4 milioane de mile pătrate. În Africa, șocul a fost aproape tot atât de puternic ca și în Europa. O mare parte a orașului Alger a fost distrus; iar la o mică distanță de Maroc, un sat de 8 sau 10.000 de locuitori a fost înghițit cu totul. Un val uriaș a măturat coasta Spaniei și a Africii, inundând orașe și provocând o mare distrugere.

În Spania și Portugalia, șocul s-a manifestat cu o violență extremă. La Cadix, valul fluxului se spune că a fost de 18 metri înălțime. „Munții cei mai mari din Portugalia au fost zguduți puternic, din temelie, iar unii dintre ei s-au despicat din vârf și s-au rostogolit într-un mod ciudat, părți mari dintre ei fiind aruncate în văile învecinate. S-a spus că au ieșit flăcări din acești munți“ (Sir Charles Lyell, *Principles of Geology*, p. 495).

„La Lisabona, în adâncurile pământului s-a auzit un bubuit e tunet și îndată după aceea o zguduitură puternică a distrus o mare parte din oraș. În timp de aproximativ șase minute, au pierit 60.000 de persoane. La început apele oceanului s-au retras îsând țărmul uscat, apoi au revenit cu violență, ridicându-se cu 5 metri și chiar mai mult deasupra nivelului obișnuit. Printre alte avagii care au avut loc la Lisabona în timpul catastrofei, a fost și prăbușirea unui chei nou construit, în întregime din marmură, nens de costisitor. Un mare număr de oameni se refugiaseră colo, căci părea un loc sigur de scăpare, în care ar fi fost la dăpost de căderea zidurilor; dar deodată cheiul s-a prăbușit cu oți oameni de pe el și nici un om n-a mai ieșit la suprafață“ (id. 95).

„Zguduitura cutremurului a fost urmată imediat de prăușirea tuturor bisericilor și mănăstirilor și aproape a tuturor lăzilor publice mari și a peste un sfert din celelalte case. La aproape două ore după cataclism, focul a izbucnit în mai multe carere, mistuind orașul cu deosebită violență timp de trei zile, încât cesta a fost cu totul pustiit. Cutremurul s-a produs într-o zi de sărătoare, când bisericile și mănăstirile erau arhipline de oameni, dintre care foarte puțini au scăpat“ (Encyclopedia Americana, art. Lisabon, ed. 1831). Groaza poporului era dincolo de orice imaginație. Nimeni nu plângea, era mai presus de lacrimi. Toți lergau încoace și încolo, înnebuniți „Misericordia! A venit fârșitul lumii!“ Mamele își uitaseră copiii și alergau ținând cruciuri în brațe. Din nefericire, mulți au alergat în biserici pentru scutire; dar în zadar se invocau lucrurile sfinte. În zadar îmbrățișau altarele sărmanele făpturi; statui, preoți și oameni au fost îngropați într-o ruină comună“. S-a apreciat că 90.000 de persoane și-au pierdut viața în acea zi fatală.

Douăzeci și cinci de ani mai târziu, a apărut al doilea semn menționat în profeție: întunecarea soarelui și a lunii. Ceea ce a făcut ca acest semn să fie și mai impresionant a fost faptul că impulsul împlinirii lui fusese precis arătat. În discuția Mântuitoru-

lui cu ucenicii Săi de pe Muntele Măslinilor, după descrierea perioadei lungi de încercare pentru biserică - cei 1260 de ani de persecuție papală - cu privire la care El făgăduise că necazul avea să fie scurtat, a menționat câteva evenimente care aveau să preceadă venirea Sa și a fixat timpul când primul dintre ele urma să fie văzut: Dar „în zilele acelea, după necazul acesta, soarele se va întunece, luna nu-și va mai da lumina ei“ (Marcu 13,24). Cele 1260 de zile sau ani s-au încheiat în anul 1798. Însă, cu un sfert de veac mai înainte, persecuția aproape că încetase cu totul. În urma acestei persecuții, după cuvintele lui Hristos, soarele urma să se întunece. Astfel că, la 19 mai 1780, această profeție s-a împlinit.

„Aproape cel mai tainic și încă neexplicat fenomen de felul acesta, dacă nu chiar singurul..., este ziua întunecată de la 19 mai 1780, întunecarea cea mai inexplicabilă a întregii părți vizibile a cerului și a atmosferei din Noua Anglie“ (R.M. Devens, *Our First Century*, p. 89).

Un martor ocular care trăia în Massachusetts descrie evenimentul în felul următor: „Dimineața soarele a răsărit pe un cer curat. Dar în scurtă vreme a fost acoperit. Norii au coborât negri și amenințători și din ei izbucneau fulgere și se rostogoleau tunete, căzând și puțină ploaie. Către ora nouă, norii s-au subțiat și au luat o culoare ca arama sau alama, iar pământul, stâncile, copacii, clădirile, apele și oamenii au fost schimbați de această lumină ciudată, nepământeană. Câteva minute mai târziu, un nor negru și greu s-a răspândit pe tot cerul, în afară de o fâșie îngustă la orizont, și era atât de întuneric cum este de obicei vara la ora nouă seara...“

„Teama, îngrijorarea și groaza au umplut treptat sufletele oamenilor. Femeile stăteau la ușă privind tabloul întunecat; oamenii s-au întors de la munca câmpului; tâmplarul și-a lăsat uneltele, fierarul și-a părăsit foalele, negustorul tejgheaua. Școlile și-au suspendat cursurile, iar copiii au fugit tremurând acasă. Călătorii s-au oprit la ferma cea mai apropiată. Ce se va întâm-

pla? șopteau toate buzele și se întrebau toate inimile. Părea ca și cum un uragan era gata să sufle peste toată țara sau ca și cum venise ziua încheierii tuturor lucrurilor“.

„Au fost aprinse lumânări, iar focul din cămin lucea ciudat ca într-o seară de toamnă fără lună... Păsările s-au retras în cotețe și s-au dus la culcare, vitele s-au înapoiat în staul ca pentru noapte și rumegau. Broaștele orăcăiau, păsările cântau cântece de seară, iar liliecii zburau. Însă oamenii știau că nu venise noaptea...”

Dr. Nathanael Whittaker, pastorul bisericii Tabernacol din Salem, a ținut slujba religioasă în casa de rugăciune, ținând o predică în care a susținut că întunecimea era supranaturală. S-au ținut adunări în multe alte locuri. Textele biblice pentru aceste predici neprevăzute erau fără excepție acelea care arătau că întunericul era în acord cu profeția Scripturii... Întunericul a fost foarte dens la scurtă vreme după ora 11“ (The Essex Antiquarian, Apri, April 1889, vol. 3, nr. 4, p. 53.54). Într-o mare parte a țării întunericul a fost atât de mare în timpul zilei, încât oamenii n-au putut vedea cât este ceasul, n-au putut mânca și nici nu și-au putut îndeplini treburile lor casnice fără lumina lumânărilor.

Întinderea acestei întunecimi a fost extraordinară. A fost văzută cu mult mai spre răsărit decât la Falmouth. Către apus, ea a ajuns la cea mai îndepărtată parte din Connecticut și la Albany. Spre sud, a fost observată de-a lungul țărmului mării, iar spre nord la limita până la care se întind așezările americane (William Gordon, History of the Rise, Progress and Establishment of the Independence of the U.S.A., vol. 3, p. 57).

Întunecimea intensă a zilei a fost urmată, cu o oră sau două înainte de căderea serii, de un cer în parte curat, iar soarele a apărut cu toate că era încă voalat de o ceață întunecată și deasă. „După apusul soarelui, norii s-au îngrămadit și s-a întunecat foarte repede... Nici întunericul nopții n-a fost mai puțin obișnuit și mai puțin înfricoșat decât acela al zilei; cu toate că

era aproape lună plină, nu se putea vedea nici un obiect decât cu ajutorul unei lumini artificiale care, atunci când era privită din casele învecinate și din alte locuri îndepărtate, părea ca un întuneric egiptean prin care abia puteau pătrunde razele“ (Isaiah Thomas, *Massachusetts Spy: or American Oracle of Liberty*, vol. 10, nr. 472, May 25, 1780). Un martor ocular al acestei scene spunea: „Nu puteam să înțeleg că, dacă orice corp luminos din Univers ar fi fost îmbrăcat într-o întunecime de nepătruns sau și-ar fi încetat existența, întunericul n-ar fi fost mai complet“ (Scrisoarea trimisă de Dr. Samuel Tenney, din Exeter, New Hampshire. Decembrie 1785, în *Massachusetts, Historical Society Collections*, 1792, prima serie, vol. 1, p. 97). Cu toate că la ora nouă seara răsărise luna și era aproape plină, n-a avut puterea să risipească umbrele de moarte. După miezul nopții întunericul a dispărut, iar luna, când a fost văzută imediat după aceea, avea culoarea sângelui.

Ziua de 19 mai 1780 a rămas în istorie ca „Ziua întunecoasă“. Din vremea lui Moise n-a mai fost o întunecime de aceeași densitate, întindere și durată, care să fi fost înregistrată vreodată. Și întreaga descriere a acestui eveniment, așa cum ne este redată de martorii oculari, este desigur confirmarea cuvintelor Domnului, raportate de proorocul Ioel cu 25 de veacuri mai înainte de a fi împlinite: „Soarele se va întuneca, iar luna se va prefăce în sânge înainte de a veni ziua cea mare și grozavă a Domnului“ (Ioel 2,31).

Hristos îi îndemnase pe copiii Săi să fie atenți la semnele revenirii Sale și să se bucure când vor vedea semnele revenirii Regelui lor. „Când vor începe să se întâmple aceste lucruri, a spus El, atunci să vă ridicați capetele; căci mântuirea voastră se apropie“. El a îndreptat privirea ucenicilor Săi către pomii care înmugureau primăvara și a zis: „Când înverzesc și îmbobocesc, știți că vara este aproape. Tot așa, când veți vedea aceste lucruri, să știți că Împărăția lui Dumnezeu este aproape“ (Luca 21,28. 30.31).

Dar, pe măsură ce spiritul umilinței și consacrării în biserică a făcut loc mândriei și formalismului, iubirea pentru Hristos și credința în revenirea Sa s-au răcit. Absorbiți în căutarea de plăceri și afaceri lumești, aceia care se pretindeau a fi poporul lui Dumnezeu au fost orbi la sfaturile Mântuitorului cu privire la semnele revenirii Sale. Învățătura cu privire la a doua venire fusese neglijată; Scripturile care vorbeau despre aceasta au fost întunecate de interpretări eronate, până când au fost ignorate și uitate într-o mare măsură. Această situație s-a manifestat îndeosebi în bisericile din America. Libertatea și confortul de care s-au bucurat toate clasele sociale, dorința ambițioasă după bogăție și lux, care dădea naștere unei închinări avide după câștigarea de bani și dorința nestăvilită după popularitate și putere, care păreau să fie la îndemâna tuturor, i-au făcut pe oameni să-și concentreze interesele și nădejdlile asupra lucrurilor vieții acesteia și să îndeparteze ziua cea solemnă, când ordinea actuală a lucrurilor va trece.

Când Mântuitorul a arătat urmașilor Săi semnele revenirii Sale, El a prezis starea de păcătoșenie care va exista chiar înainte de a doua Sa venire. Ca și în zilele lui Noe, va fi o activitate și o alergare după afaceri lumești și după căutarea de plăceri - cumpărând, vânzând, clădind, zidind, căsătorindu-se și dând în căsătorie - împreună cu uitarea lui Dumnezeu și a vieții viitoare. Pentru aceia care vor trăi în vremea aceasta, sfatul lui Hristos este: „Luați seama la voi înșivă, ca nu cumva să vi se îngreuneze inimile cu îmbuibare de mâncare și băutură, și cu îngrijorările vieții acesteia, și astfel ziua aceea să vină fără veste asupra voastră. Vegheați dar în tot timpul și rugați-vă, ca să aveți putere să scăpați de toate lucrurile acestea, care se vor întâmpla, și să stați în picioare înaintea Fiului omului“ (Luca 21,34.36).

Starea bisericii în această vreme este arătată în cuvintele Mântuitorului din Apocalips: „Îți merge numele că trăiești, dar ești mort“. Iar aceluia care refuză să se trezească din siguranța lor fără grijă, le este adresată avertizarea solemnă: „Dacă nu

veghezi, voi veni ca un hoț, și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine“ (Apoc. 3,1.3).

A fost necesar ca oamenii să fie treziți în fața primejdiei, spre a se pregăti pentru evenimentele solemne legate de închiderea harului. Profetul lui Dumnezeu declară: „Dar mare este ziua Domnului și foarte înfricoșată: cine o poate suferi?“ „Cine poate sta în picioare atunci când se va arăta Acela ai cărui ochi sunt 'atât de curați încât nu pot să vadă răul', și nu poate privi nelegiuirea?“ (Ioel 2,11; Hab. 1,13). Pentru aceia care strigă: „Dumnezeule, noi Te cunoaștem“, dar care au călcat legământul Lui și s-au îndreptat spre alt dumnezeu, ascunzând păcatul în inima lor și iubind căile nedreptății - pentru aceștia ziua Domnului este „întunecime și nu lumină, chiar foarte întunecată și nici o lumină nu va fi încă“ (Osea 8,2; Ps. 16,4; Amos 5,20). „În vremea aceea, voi scormoni Ierusalimul cu felinare, și voi pedepsi pe toți oamenii care se bizuiesc pe drojdiile lor, și zic în inima lor: 'Domnul nu va face nici bine, nici rău'“ (Țef. 1,12). „Voi pedepsi - zice Domnul - lumea, pentru răutatea ei și pe cei răi pentru nelegiuirile lor; voi face să înceteze mândria celor trufași, și voi doborî semeția celor asupritori“ (Is. 13,11). „Nici argintul, nici aurul lor nu vor putea să-i izbăvească ...Averile lor vor fi de jaf și casele lor vor fi pustiite“ (Țef. 1,18.13).

Profetul Ieremia, privind înainte spre acest timp groaznic, exclama: „Cum mă doare înlăuntrul inimii mele!... Nu pot să tac! Căci auzi, suflete, sunetul trâmbiței și strigătul de război. Se vestește dărâmare peste dărâmare“ (Ier. 4,19.20).

„Ziua aceea este o zi de mânie, o zi de necaz și de groază, o zi de pustiire și nimicire, o zi de întuneric și negură, o zi de nori și de întunecime, o zi în care va răsună trâmbița și strigătele de război“ (Țef. 1,15.16). „Iată, vine ziua Domnului, care va prefăce tot pământul în pustiu, și va nimici pe toți păcătoșii de pe el“ (Is. 13,9).

În vederea acelei zile mari, Cuvântul Domnului, în limbajul cel mai solemn și mai impresionant, cheamă poporul Său să se

trezească din letargia lui spirituală și să caute fața Lui cu pocăință și umilință: „Sunați din trâmbiță în Sion! Sunați în gura mare pe muntele Meu cel sfânt, ca să tremure toți locuitorii țării. Căci vine ziua Domnului, este aproape! Sunați cu trâmbița în Sion! Vestiți un post, chemați o adunare de sărbătoare! Strângeți poporul, țineți o adunare sfântă! Aduceți pe bătrâni, strângeți copiii... Să iasă mirele din cămara lui, și mireasa din odaia ei! Preoții slujitorii Domnului, să plângă între tindă și altar... Întoarceți-vă la Mine, cu toată inima, cu post, cu plânset și bocet! Sfâșiați-vă inimile nu hainele, și întoarceți-vă la Domnul, Dumnezeuul vostru, căci El este milostiv și plin de îndurare, îndelung răbdător și bogat în bunătate“ (Ioel 2,1.15-17.12.13).

Pentru a pregăti un popor care să stea în ziua Domnului, urma să fie adusă la îndeplinire o mare lucrare de reformă. Dumnezeu a văzut că mulți dintre aceia care se numesc poporul Său nu clădesc pentru veșnicie și, în mila Sa, este gata să le trimită o solie de avertizare pentru a-i trezi din indiferența lor și a-i determina să se pregătească pentru Ziua Domnului.

Această avertizare este prezentată în Apocalips cap. 14. Aici, întreita solie este prezentată ca fiind proclamată de ființe cerești și urmată imediat de venirea Fiului omului pentru a îndeplini „secerișul pământului“. Primul din aceste avertismente anunță apropierea judecății. Profetul a văzut un înger zburând „prin mijlocul cerului cu o Evangheliie veșnică pentru ca să o vestească locuitorilor pământului. El zicea cu glas tare: 'Temeți-vă de Dumnezeu, și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui; și închinați-vă Celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor!'“ (Apoc. 14,6.7).

Această solie este declarată a fi o parte din Evangheliia veșnică. Lucrarea predicării Evangheliiei n-a fost încredințată îngerilor, ci a fost dată oamenilor. Îngerii sfinți au fost folosiți în dirijarea acestei lucrări și au răspunderea marilor evenimente pentru mântuirea oamenilor. Dar vestirea efectivă a Evangheliiei este adusă la îndeplinire de slujitorii lui Hristos de pe pământ.

Bărbații credincioși, care au fost ascultători de îndemnurile Duhului lui Dumnezeu și ale învățăturilor Cuvântului Său, urmau să vestească lumii această avertizare. Ei au fost aceia care au luat seama la „cuvântul cel sigur al profeției“, la „lumina care strălucește într-un loc întunecos până se va crăpa de ziuă și va răsări luceafărul de dimineată“ (2 Petru 1,19). Ei au căutat cunoașterea de Dumnezeu mai mult decât toate comorile ascunse, socotind-o „mai bună decât argintul și venitul adus de ea, mai de preț decât aurul“ (Prov. 3,14). Și Domnul le-a descoperit lucrurile cele mari ale Împărăției. „Prietenia Domnului este pentru cei ce se tem de El, și legământul făcut cu El le dă învățătură“ (Ps. 25,14).

Nu teologii școliți au înțeles acest adevăr și nu ei s-au angajat în vestirea lui. Dacă aceștia ar fi fost niște veghetori credincioși, cercetând cu stăruință și cu rugăciune Scripturile, ar fi cunoscut timpul din noapte, profețiile le-ar fi descoperit evenimentele gata să aibă loc. Dar ei n-au ocupat această poziție și solia a fost dată altor bărbați mai umili. Isus spunea: „Umblați ca unii care aveți lumina“ (Ioan 12,35). Aceia care întorc spatele luminii pe care Dumnezeu le-a dat-o sau care neglijează să o caute atunci când ea este la dispoziția lor sunt lăsați în întuneric. Iar Mântuitorul declară: „Cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții“ (Ioan 8,12). Toți aceia care caută cu un singur scop să facă voia lui Dumnezeu, luând seama la lumina dată deja, vor primi o lumină mai mare; o stea de lumină cerească va fi trimisă să călăuzească aceste suflete în tot adevărul.

La prima venire a lui Hristos, preoții și cărturarii din Cetatea Sfântă, cărora le-au fost încredințate revelațiile lui Dumnezeu, ar fi putut discerne semnele timpului și ar fi putut vesti venirea Celui făgăduit. Astfel, profeția lui Mica arătase locul nașterii Sale; Daniel specificase timpul venirii Lui (Mica 5,2; Dan. 9,25). Dumnezeu încredințase aceste profeții conducătorilor iudei. Erau deci vinovați că n-au știut și n-au făcut cunoscut

poporului că venirea lui Mesia era la ușă. Neștiința lor nu era decât urmarea unei neglijențe păcătoase. Iudeii clădeau monumente în cinstea proorociilor lui Dumnezeu omorâți, în timp ce, prin respectul față de oamenii mari ai pământului, aduceau cinste slujitorilor Satanei. Absorbiți de lupta lor ambițioasă pentru loc și putere, au pierdut din vedere onorurile divine oferite de Regele cerului.

Cu un interes profund și plin de respect, bătrânii lui Israel ar fi trebuit să studieze locul, timpul și împrejurările celui mai mare eveniment din istoria omenirii: venirea Fiului lui Dumnezeu, pentru a aduce la îndeplinire mântuirea omului. Întreg poporul ar fi trebuit să vegheze și să aștepte pentru a fi printre primii care să fi salutat pe Răscumpărătorul lumii. Însă, iată că la Betleem doi călători obosiți, veniți din îndepărtatele coline ale Nazaretului, străbat străzile înguste către partea răsăriteană a orașului, căutând în zadar un loc de odihnă și un adăpost pentru noapte. Nici o ușă nu se deschide să-i primească. Într-un grajd mizerabil, pregătit pentru vite, au găsit în cele din urmă adăpost și acolo S-a născut Mântuitorul lumii.

Îngerii cerului văzuseră slava pe care Fiul lui Dumnezeu o împărtășise cu Tatăl înainte de a fi lumea și priviseră înainte cu un interes profund spre venirea Sa pe pământ, ca fiind un eveniment însoțit de cea mai mare bucurie pentru toți oamenii. Îngerii aceștia au fost rânduiți să aducă vestea cea bună acelor care erau pregătiți să o primească și care erau plini de bucurie să o facă cunoscut locuitorilor pământului. Hristos Se coborâse să ia asupra Sa natura omului; El urma să poarte o povară infinită de suferință atunci când a trebuit să-Și dea viața ca jertfă pentru păcat. Însă îngerii doriseră ca și în umilința Sa Fiul Celui Prea Înalt să apară înaintea oamenilor cu o demnitate și cu o slavă corespunzătoare cu caracterul Său. Se vor aduna oare oamenii mari ai lumii în capitala lui Israel pentru a saluta venirea Lui? Îl vor prezenta oare legiunile de îngeri mulțimii celor care așteptau?

Un înger vizită pământul pentru a vedea cine sunt pregătiți să primească pe Isus. Dar nu găsi nici un semn de așteptare. El nu auzi nici un glas de laudă și de triumf pentru faptul că timpul venirii lui Mesia era la uși. Îngerul zăbovi câțva timp asupra cetății alese și a Templului, unde prezența divină se manifestase timp de veacuri, dar și acolo văzu aceeași nepăsare. Preoții, în fastul și mândria lor, aduceau jertfe întinate la templu. Fariseii se adresa oamenilor cu glas tare sau făceau rugăciuni pline de încumetare la colțurile străzilor. În palatele regilor, în adunările filozofilor, în școlile rabinilor, toți erau la fel de ignoranți și nepăsători față de faptul minunat care umpluse tot cerul de bucurie și laudă, că Răscumpărătorul omenirii era gata să vină pe lume.

Nu era nici o dovadă că Isus era așteptat și nici o pregătire pentru Prințul Vieții. Plin de uimire, solul ceresc era gata să se întoarcă în ceruri cu vești pline de tristețe, când iată că descoperi o grupă de păstori care vegheau lângă turma lor noaptea. Ei priveau la cerul înstelat și cercetau profetia lui Mesia care urma să Se nască pe pământ, dorind după venirea Răscumpărătorului lumii. Iată aici o grupă pregătită să primească solia cerească. Și deodată, îngerul Domnului se descoperi, aducând veștile bune de mare bucurie. Apoi, Slava cerească inundă toată colina, în timp ce grupa nenumărată de îngeri se descoperi păstorilor. Și, ca și când bucuria era prea mare ca să o aducă un singur sol din ceruri, o mulțime de glasuri izbucnesc într-un cor, pe care într-o zi îl vor cânta toate popoarele celor mântuiți: „Slavă lui Dumnezeu în locurile înalte, și pe pământ pace și bună învoire între oameni“ (Luca 2,14).

O, ce lecție este această istorie minunată a Betleemului! Cum mustră ea necredința noastră, mândria și mulțumirea noastră de sine! Cum ne avertizează ea să fim atenți ca nu cumva, prin indiferența noastră criminală, să nu discernem semnele timpului și deci să nu cunoaștem ziua cercetării noastre.

Nu numai pe dealurile Iudeii, nu numai printre păstorii umili au găsit îngerii așteptători ai venirii lui Mesia. Și în țările păgâne

erau unii care-L așteptau; erau oameni înțelepți, bogați și nobili, filozofi ai Orientului. Cercetători ai naturii, magii văzuseră pe Dumnezeu în lucrarea mâinilor Sale. Din Scripturile evreilor, ei înțeleaseră că o stea se va ridica din Iacov și cu o dorință sinceră așteptau venirea Sa, care urma să fie nu numai „mângâierea lui Israel“, ci și o „Lumină care să lumineze Neamurile“ și „pentru mântuire până la marginile pământului“ (Luca 2,25.32; Fapte 13,47). Ei erau cercetători după lumină și lumina de la tronul lui Dumnezeu iluminase calea pentru picioarele lor. În timp ce preoții și rabinii din Ierusalim, păzitorii rânduiți și exponenții adevărului, erau învăluiți în întuneric, steaua trimisă de Cer i-a condus pe acești străini dintre Neamuri la locul nașterii Regelui nou născut.

Pentru „aceia care-L caută“, Hristos „va veni pentru a doua oară fără păcat spre mântuire“ (Evrei 9,28). Asemenea veștilor despre nașterea Mântuitorului, solia celei de a doua veniri n-a fost încredințată conducătorilor religioși ai poporului. Ei nu păstrasera legătura cu Dumnezeu și respinseseră lumina din cer; de aceea ei n-au fost în numărul descris de apostolul Pavel: „Dar voi fraților, nu sunteți în întuneric, pentru ca ziua aceea să vă prindă ca un hoț. Voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei. Noi nu suntem ai nopții, nici ai întunericului“ (1 Tes. 5,4.5.)

Veghetorii de pe zidurile Sionului ar fi trebuit să fie primii care să prindă vestea venirii Mântuitorului, primii care să-și înalțe glasul de a vesti apropierea Sa, primii care să avertizeze pe oameni să se pregătească pentru venirea Sa. Dar ei se simțeau bine, visând pace și siguranță, în timp ce oamenii dormeau în păcatele lor. Isus a văzut biserica Sa asemenea unui smochin neroditor, acoperit cu frunze pline de pretenții, dar fără rodul cel prețios. Era o păzire îngâmfată a formelor religiei, în timp ce spiritul umilinței, pocăinței și credinței adevărate - care singure puteau oferi lui Dumnezeu o slujire duhovnicească - lipseau. În locul darurilor Duhului se dădea pe față mândria, formalismul, slava deșartă și apăsarea. O biserică apostaziată care a închis

ochii față de semnele timpului. Dumnezeu nu i-a părăsit și nici n-a lăsat credincioșia Sa să slăbească, dar ei s-au depărtat de El și s-au despărțit de dragostea Lui. Pentru că ei au refuzat să îndeplinească condițiile, făgăduințele Sale nu s-au împlinit față de ei.

Aceasta este urmarea sigură a neglijării de a aprecia și folosi lumina și privilegiile pe care le revarsă Dumnezeu. Dacă biserica nu va urma providența pe care El ȳ arată, primind orice rază de lumină și îndeplinind orice datorie cunoscută, religia va degenera în mod inevitabil în păzirea unor forme, iar spiritul unei evlavii vitale va dispărea. Acest adevăr a fost ilustrat de repetate ori în istoria bisericii. Dumnezeu cere de la poporul Său faptele credinței și o ascultare corespunzătoare cu binecuvântările și privilegiile acordate. Ascultarea cere un sacrificiu și implică o cruce; și pentru motivul acesta, mulți dintre cei care se pretind urmași ai lui Hristos au refuzat să primească lumina din ceruri. Asemenea iudeilor din vechime, n-au cunoscut timpul cercetării lor (Luca 19,44) Din cauza mândriei și necredinței lor, Domnul a trecut pe lângă ei și a descoperit adevărul Său aceloră, care, ca și păstorii din Betleem și magii din răsărit, au luat seama la lumina pe care au primit-o.

Un reformator american

Un fermier cinstit și drept, care ajunsese să se îndoiască de autoritatea divină a Scripturilor și care dorea sincer să cunoască adevărul, a fost bărbatul ales în mod deosebit de Dumnezeu pentru a fi în avangarda vestirii celei de a doua veniri a lui Hristos. Asemenea multor reformatori, William Miller se luptase la începutul vieții cu sărăcia și învățase în felul acesta lecțiile cele mari ale energiei și jertfirii de sine. Membrii familiei din care provenea se caracterizau printr-un spirit de independență și iubitori de libertate, prin putere de rezistență, de patriotism fierbinte - trăsături care predominau și în caracterul lui. Tatăl său fusese căpitan în armata Revoluției și sacrificiilor făcute de el în lupte și suferințelor din acea perioadă zbuciumată se datorește sărăcia din prima parte a vieții lui Miller.

Avea o constituție fizică sănătoasă și chiar în copilărie dăduse dovadă de o putere intelectuală mai mult decât obișnuită. Pe măsură ce creștea, aceasta devenea și mai accentuată. Minteă lui era activă și bine dezvoltată și avea o sete neobișnuită după cunoștințe. Cu toate că nu se bucurase de avantajele unei educații dintr-un colegiu, dragostea lui pentru studiu și deprinderea unei cugetări îngrijite, precum și a unui spirit critic au făcut din el un bărbat cu o judecată sănătoasă și cu vederi largi.

El avea un caracter moral fără reproș și o reputație de invidiat, fiind unanim respectat pentru integritatea, echilibrul și dărnicia lui. Prin consecvență și perseverență a câștigat de timpuriu competență, menținându-și în continuare obiceiul lui de a studia. A îndeplinit diferite slujbe civile și militare de încredere, iar drumurile către bogăție și onoruri îi păreau larg deschise.

Mama lui avea o evlavie curată și încă din copilărie fusese impresionată de problemele religioase. Dar tot atunci fusese dusă în societatea deștilor, a căror influență era foarte puternică datorită faptului că aceștia erau în majoritate cetățeni buni, oameni cu trăsături umanitare și caritabile. Trăind în mijlocul unor instituții creștine, caracterele lor fuseseră modelate până la un anumit punct de mediul înconjurător. Capacitățile deosebite care le-au câștigat respectul și încrederea se datorau Bibliei; și totuși, aceste înzestrări deveniseră atât de pervertite, încât exercitau influența lor împotriva Cuvântului lui Dumnezeu. Unindu-se cu acești bărbați, Miller a ajuns să nutrească sentimentele lor. Interpretările Scripturii din acea perioadă prezentau greutăți care îi păreau de netrecut; totuși această credință nouă, care punea deoparte Biblia, nu-i oferea nimic mai bun în schimb, așa că a rămas mai departe nemulțumit. Totuși, timp de 12 ani a continuat să susțină aceste vederi. Dar la vârsta de 34 de ani, Duhul Sfânt l-a impresionat, convingându-l că este păcătos. În toate căutările sale de până atunci, n-a putut găsi o asigurare a fericirii dincolo de mormânt. Viitorul îi părea întunecat și sumbru. Referindu-se mai târziu la simțămintele lui din vremea aceea, spunea:

„Gândul nimicirii mă îngheța și mă ducea la deznădejde, iar ziua socotelilor era pentru toți o distrugere sigură. Cerurile erau ca arama, deasupra capului, iar pământul de sub picioare era ca fierul. Veșnicia - ce era oare? Și moartea - de ce mai exista? Cu cât gândeam mai mult, cu atât eram mai departe de explicație. Cu cât mă adânceam în cugetarea aceasta, cu atât mai contradictorii erau concluziile. Am încercat să nu mai gândesc, dar gândurile nu

le puteam stăpâni. Eram cu adevărat nenorocit, dar nu înțelegeam cauza. Am murmurat și m-am plâns, dar nu știam de ce. Îmi dădeam seama că eram rău, dar nu știam cum și unde să găsesc binele. M-am jelit, dar fără nădejde“.

În această stare a continuat timp de câteva luni. „Deodată, spunea el, caracterul Mântuitorului a impresionat cu putere mintea mea. Se părea că există o ființă atât de bună și de miloasă care să ispășească nelegiuirile noastre, și prin aceasta să ne salveze de suferință și de pedeapsa păcatului. Imediat am simțit cât de iubitoare poate fi această ființă și mi-am închipuit că mă pot arunca în brațele Sale și să mă încred în mila unuia ca El. Dar s-a ridicat întrebarea: Cum se poate dovedi că există o astfel de Ființă? Am descoperit că în afară de Biblie nu se găsește nici o dovadă de existența unui așa Mântuitor sau chiar a unei stări viitoare...

Și am înțeles că Biblia scotea în evidență tocmai pe Mântuitorul de care aveam eu nevoie; și am fost uimit să descopăr cum o carte - după părerea mea de atunci - neinspirată dezvoltă niște principii atât de perfect adaptate nevoilor unei lumi căzute. Am fost constrâns să admit că Scripturile trebuie să fie o descoperire de la Dumnezeu. Ele au devenit plăcerea mea; iar în Isus am găsit un prieten. Mântuitorul a devenit pentru mine primul dintre zeci de mii; iar Scripturile, care mai înainte pentru mine erau întunecate și contradictorii, au devenit o candelă pentru picioarele mele și o lumină pe cărarea mea. Mintea mi s-a liniștit și mi s-a limpezit. Am constatat că Domnul Dumnezeu este o stâncă în oceanul vieții. Biblia a devenit apoi studiul meu de căpetenje și pot spune în adevăr că am cercetat-o cu o mare plăcere. Am găsit acea jumătate despre care nu mi s-a vorbit niciodată. M-am întrebat atunci de ce nu văzusem mai înainte frumusețea și măreția ei și m-am minunat cum de am putut-o lepăda. Am descoperit tot ce-mi putea dori inima și un bun leac pentru toate bolile sufletului. Am pierdut gustul pentru orice altă lectură și mi-am îndreptat

inima să primesc înțelepciune de la Dumnezeu“ (S.Bliss. *Memoirs of W.Miller*, p. 65-67).

Miller și-a mărturisit pe față credința în religia pe care o disprețuise. Dar prietenii lui necredincioși n-au întârziat să aducă toate acele argumente pe care el însuși le susținuse împotriva autorității divine a Scripturilor. Atunci nu era pregătit să răspundă; dar a raționat că, dacă Biblia este o descoperire de la Dumnezeu, trebuie să fie consecventă cu ea însăși; și dacă a fost dată pentru îndrumarea omului, trebuie să fie adaptată la înțelegerea lui. S-a hotărât să studieze Scripturile pentru sine și să se asigure dacă toate contrazicerile aparente se pot armoniza.

Încercând să pună deoparte părerile preconcepute și renunțând la comentarii, a comparat verset cu verset cu ajutorul trimiterilor și ale concordanței. Și-a continuat studiul într-un mod ordonat și metodic; începând cu Geneza și citind verset cu verset, n-a mers mai repede decât pe măsura înțelegerii pasajelor clar descoperite, încât să-l libereze de toate nedumeririle. Când descoperea ceva neclar, obiceiul lui era să-l compare cu toate textele care aveau aceeași legătură cu problema în studiu. Oricărui cuvânt îi era îngăduit să-și aibă propria lui greutate asupra subiectului din text și, dacă înțelegerea lui se armoniza cu pasajele colaterale, nu mai era nici o dificultate. În felul acesta, când ajungea la un pasaj greu de înțeles, găsea explicația în alte părți ale Scripturilor. Pe măsură ce studia cu rugăciune stăruitoare pentru iluminare divină, ceea ce mai înainte i se păruse întunecat înțelegerii, acum era clarificat. A experimentat adevărul cuvintelor psalmistului: „Descoperirea cuvintelor Tale dă lumină, dă pricepere celor fără răutate“ (Ps. 119,130).

Cu un interes profund a studiat cărțile lui Daniel și Apocalips, folosind aceleași principii de interpretare ca și în celelalte cărți ale Bibliei, și a descoperit, spre marea lui bucurie, că simbolurile profetice puteau fi înțelese. A văzut că toate profețiile care s-au împlinit „se împliniseră literal“; că toate figurile, metaforele, parabolele, asemănările etc., fie că erau explicate

intr-o legătură imediată, fie că termenii în care erau exprimate erau definiți în altă parte a Scripturii, se explicau în felul acesta. Trebuia să fie înțelese literal. „Am fost în felul acesta satisfăcut, punea el, că Biblia este un sistem al adevărilor descoperite, atât de clar și simplu, încât omul nestatornic, oricât de nepriceput ar fi, nu poate să se rătăcească în ea“ (Bliss, p. 70). /erigă după verigă din lanțul adevărului i-au răsplătit eforturile, tunci când a schițat pas cu pas liniile cele mari ale profeției. ngerii din ceruri îi călăuzeau mintea, clarificând Scripturile ntelegerii sale.

Luând apoi ca un criteriu modul în care se împliniseră profețiile din trecut, prin care să raționeze împlinirea acelor care erau încă în viitor, s-a convins că credința populară cu privire la domnie spirituală a lui Hristos - un mileniu pământesc înainte de sfârșitul lumii - nu era susținută de Cuvântul lui Dumnezeu. Această învățătură, indicând către o mie de ani de neprihănire și pace înainte de venirea personală a Domnului, îndepărta groăviile zilei lui Dumnezeu. Dar oricât de plăcută părea, ea era contrară învățăturilor lui Hristos și ale apostolilor, care arătau că grâul și neghina trebuie să crească împreună până la seceriș, adică fârșitul lumii; că „oamenii nelegiuiți și amăgitorii vor merge din rău în mai rău“; că „în zilele de pe urmă vor fi vremuri grele“; și că împărăția întinericului va continua să existe până la venirea Domnului și va fi nimicită prin suflarea gurii Sale și disrusă cu strălucirea arătării Sale (Mat. 13,30.38-41; 2 Tim. 3,13, ; 2 Tes. 2,8).

Învățătura cu privire la pocăința întregii lumi și la domnia pirituală a lui Hristos n-a fost susținută de către biserica apostolică. În general, n-a fost primită nici de creștini până pe la nceputul sec. al XVIII-lea. Ca oricare altă rătăcire, urmările ei veau să fie rele. Ea învăța pe oameni să aștepte venirea Domnului ca având loc târziu în viitor și-i făcea să nu dea atenție emnelor care anunțau revenirea Sa. Ea producea un simțământ de încredere și de siguranță care nu avea nici un temei sigur și

conducea pe mulți să neglijeze pregătirea necesară pentru a întâlni pe Domnul lor.

Miller a înțeles că venirea lui Hristos, literală și personală, este prezentată clar în Scripturi. Pavel zice: „Căci Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu Se va pogori din cer“ (1 Tes. 4,16). Iar Mântuitorul declară: „Vor vedea pe Fiul omului venind pe norii cerului cu putere și cu o mare slavă. Căci, cum iese fulgerul de la răsărit și se vede până la apus, așa va fi venirea Fiului omului“ (Matei 24,30.27). El va fi însoțit de toate oștile cerului. „Va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri“ (Mat. 25,31). „El va trimite pe îngerii Săi cu trâmbița răsunătoare, și vor aduna pe aleșii Lui“ (Mat. 24,31).

La venirea Sa morții cei dreapți vor fi înviați, iar dreptii cei vii vor fi schimbați. „Nu vom adormi toți, spune Pavel, dar toți vom fi schimbați, într-o clipă, într-o clipeală din ochi, la cea din urmă trâmbiță. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii, și noi vom fi schimbați. Căci trebuie ca trupul acesta, supus putrezirii, să se îmbrace în neputrezire, și trupul acesta muritor să se îmbrace în nemurire“ (1 Cor. 15,51-53). Iar în Epistola către Tesaloniceni, după descrierea venirii Domnului, spune: „Întâi vor învia cei morți în Hristos: apoi noi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei, în nori, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu Domnul“ (1 Tes. 4,16.17).

Poporul Său nu va primi împărăția până la a doua venire personală a lui Hristos. Mântuitorul spunea: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui, El îi va despărți pe unii de alții cum desparte păstorul oile de capre; și va pune oile la dreapta, iar caprele la stânga Lui. Atunci Împăratul va zice celor de la dreapta Lui: 'Veniți binecuvântații Tatălui Meu de moșteniți Împărăția, care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii'" (Matei 25,31-34). Am văzut

din Scripturile deja citate că, atunci când vine Fiul omului, cei morți sunt înviați în neputrezire, iar cei vii sunt schimbați. Prin această schimbare mare sunt ei pregătiți să primească Împărăția; căci Pavel zice: „Carnea și sângele nu pot moșteni Împărăția lui Dumnezeu; nici putrezirea nu poate moșteni neputrezirea“ (1 Cor. 15,50). Omul în starea lui actuală este muritor, supus putrezirii; dar împărăția lui Dumnezeu nu va fi supusă putrezirii, ea dăinuind veșnic. De aceea omul, în starea lui actuală, nu poate intra în Împărăția lui Dumnezeu. Dar când va veni Isus, El va da nemurire poporului Său; și îi va chema să primească Împărăția ai cărei moștenitori fuseseră până atunci.

Aceste texte, precum și multe altele, au dovedit cu claritate lui Miller că evenimentele care erau așteptate în general să aibă loc înainte de venirea lui Hristos, cum ar fi domnia universală a păcii și întemeierea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ, urmau să se realizeze după a doua venire. Mai mult decât atât, toate semnele timpului, cât și starea lumii corespundeau cu descrierea profetică a zilelor din urmă. A fost constrâns să conchidă, numai pe baza studiului Scripturii, că timpul rezervat pentru rămânerea pământului în starea lui actuală era gata să se încheie.

„O altă dovadă care mi-a impresionat mintea cu putere, spunea el, a fost cronologia Scripturilor. Am înțeles că evenimentele prezise care se împliniseră în trecut avuseseră loc adevseori într-un timp anume. Cei o sută douăzeci de ani ai potopului (Gen. 6,3); cele șapte zile care urmau să-l preceadă împreună cu cele 40 de zile de ploaie prezisă (Gen. 7,4); cei 400 de ani de robie ai seminției lui Avraam (Gen. 15,13); cele trei zile din visul pitarului și al paharnicului (Gen. 40,12-20); cei șapte ani ai lui Faraon (Gen. 41,28-54); cei 40 de ani din pustie (Num. 14,34); cei trei ani și jumătate de foamete (1 Regi 17,1; vezi Luca 4,25); cei 70 de ani de robie (Ier. 25,11); cele șapte vremi ale lui Nebucadnețar (Dan. 4,13-16); și cele șapte săptămâni, 62 de săptămâni și o săptămână, totalizând 70 de săptămâni hotărâte asupra iudeilor (Dan. 9,24-27) - toate evenimentele cuprinse în

aceste perioade fuseseră odinioară numai profeții și se împliniseră în conformitate cu cele prezise“ (Bliss, p. 74.75).

Apoi, când a găsit în studiul său din Biblie diferite perioade cronologice care, după înțelegerea lui, se întindeau până la a doua venire a lui Hristos, nu le-a putut considera decât ca „vremi dinainte stabilite“, pe care Dumnezeu le descoperise slujitorilor Săi. „Lucrurile ascunse, zicea Moise, sunt ale Domnului Dumnezeuului nostru; dar lucrurile descoperite sunt ale noastre și ale copiilor noștri pentru veșnicie“, iar Domnul declară prin profetul Amos că „nu face nimic fără să descopere taina Sa slujitorilor Săi prooroci“ (Deut. 29,29; Amos 3,7). Cercetătorii Cuvântului lui Dumnezeu pot, deci, să aștepte cu încredere împlinirea celor mai uimitoare evenimente din istoria omenirii, arătate clar în Scripturile adevărului.

„Când m-am convins pe deplin, spune Miller, că toată Scriptura dată prin inspirația lui Dumnezeu este de folos (2 Tim. 3,16); că n-a apărut prin voia oamenilor, ci a fost scrisă așa cum au fost mânați oamenii sfinți de Duhul lui Dumnezeu (2 Petru 1,21) și a fost scrisă pentru învățătura noastră, ca prin răbdarea și mângâierea pe care o dau Scripturile să avem nădejde (Rom. 15,4), n-am putut decât să privesc părțile cronologice ale Bibliei ca fiind o parte a Cuvântului lui Dumnezeu, tot atât de îndreptățită la atenția noastră serioasă ca oricare altă parte din Scripturi. De aceea am simțit că, în încercarea de a înțelege ceea ce Dumnezeu a socotit de bine să ne descopere în mila Sa, nu aveam dreptul să trec peste perioadele profetice“ (Bliss, p. 75).

Profeția care părea să descopere în modul cel mai clar timpul celei de a doua veniri era aceea din Daniel 8,14: „Până vor trece două mii trei sute de seri și dimineți; apoi sfântul Locaș va fi curățit“. Folosind regula lui de a face din Scriptură propriul ei interpret, Miller a văzut că o zi în profeție reprezintă simbolic un an (Num. 14,34; Ezech. 4,6); a văzut că perioada de 2300 zile profetice, sau ani literal, se întindea până departe, dincolo de încheierea dispensațiunii iudaice, deci, nu se poate referi la

sanctuarul acelei dispensațiuni. Miller a acceptat concepția unanim recunoscută pe atunci și a înțeles că în era creștină pământul este sanctuarul și, ca urmare, curățirea sanctuarului, prezisă în Daniel 8,14, reprezintă curățirea pământului prin foc la a doua venire a lui Hristos. Dacă punctul corect de început pentru cele 2300 zile ar fi găsit, susținea el, timpul celei de a doua veniri putea fi precizat cu ușurință. Numai așa putea fi descoperit timpul acelei mari împliniri, vremea când starea actuală, cu „toată mândria și puterea ei, pompa și vanitatea ei, nelegiuirea și apăsarea, își va găsi sfârșitul; când blestemul va fi îndepărtat de pe pământ, moartea va fi distrusă, răsplata va fi dată slujitorilor lui Dumnezeu, profeților și sfinților, celor care se tem de numele Său, și va prăpădi pe aceia care prăpădesc pământul“ (Bliss. p.76).

Astfel, cu o stăruință înnoită și mai profundă, Miller a continuat cercetarea profețiilor, zile și nopți întregi fiind devotate studiului a ceea ce găsea acum de o importanță atât de uimitoare și de un interes care absorbea totul. În capitolul 8 din Daniel n-a găsit nici o cheie pentru începutul celor 2300 de zile; îngerul Gabriel, cu toate că i se poruncise să facă pe Daniel să înțeleagă viziunea, i-a dat numai o explicație parțială. Și atunci când persecuția teribilă care urma să se abată peste biserică a fost descoperită viziunii profetului, puterea fizică l-a părăsit. El n-a mai putut suporta, iar îngerul l-a lăsat singur pentru o vreme. Daniel „a leșinat și a fost bolnav timp de câteva zile“. „Eram uimit de vedenia aceasta, spunea el, dar nimeni n-a înțeles-o“.

Însă Dumnezeu a poruncit solului Său: „Fă pe acest om să înțeleagă vedenia“. Această însărcinare trebuia îndeplinită. În ascultare de această însărcinare, îngerul se întoarce la Daniel și-i zise: „Am venit să-ți dau pricepere și înțelegere... de aceea ia aminte și înțelege vedenia“ (Dan. 8, 27.16; 9, 22.23.25-27). În vedenia din capitolul 8 era un punct important care fusese lăsat neexplicat, și anume referitor la timp - perioada de 2300 de zile,

de aceea îngerul, rezumând explicația, zăbovi îndeosebi asupra acestui punct.

„Șaptezeci de săptămâni au fost hotărâte asupra poporului tău și asupra cetății sfinte... Să știi deci și să înțelegi că, de la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului, până la Unsul, Mesia, la Cărmuitorul, vor trece 7 săptămâni; apoi timp de 62 de săptămâni, piețele și gropile vor fi zidite din nou, și anume în vremuri de strâmtorare. După aceste 62 de săptămâni, Mesia va fi stârpit și nu va avea nimic... El va face legământ cu mulți timp de o săptămână; dar la jumătatea săptămânii, va face să înceteze jertfa și darul de mâncare“.

Îngerul fusese trimis la Daniel cu scopul precis de a-i explica punctul pe care nu-l înțelesese în viziunea din cap. 8, declarația cu privire la timp - „până vor trece 2300 de zile, apoi sfântul locaș va fi curățit“. După aceea i se porunci lui Daniel: „Ia aminte dar la cuvântul acesta și înțelege vedenia“. Primele cuvinte ale îngerului au fost: „70 de săptămâni sunt hotărâte asupra poporului tău și cetății tale cele sfinte“. Cuvântul tradus aici prin „hotărât“ înseamnă literal „tăiat“, 70 de săptămâni, reprezentând 490 de ani, sunt declarați de înger a fi tăiați, ca aparținând îndeosebi iudeilor. Însă din ce au fost tăiați? Din moment ce cele 2300 de zile erau singura perioadă de timp menționată în capitoul 8, aceasta trebuie să fie perioada din care au fost tăiate cele 70 de săptămâni. Ele sunt deci o parte din cele 2300 de zile, iar aceste două perioade trebuie să înceapă în același timp. Cele 70 de săptămâni erau declarate de înger să înceapă la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului. Și dacă se putea găsi data acestei porunci, atunci putea fi precizat punctul de plecare pentru marea perioadă de 2300 de zile.

Decretul căutat se găsește în cap. 7 din Ezra, versetele 12-26. În forma lui cea mai completă fusese dat de Artaxerxe, împăratul Persiei, în anul 457 î. Hr. Însă, în Ezra 6,14 se spune că a fost clădită Casa Domnului din Ierusalim „după porunca („decretul“) lui Cyrus, Darius și Artaxerxe, împăratul Persiei“.

Acești trei împărați, prin emiterea, reafirmarea și comportarea decretului, l-au adus la desăvârșirea prevăzută de profeție, pentru a marca astfel începutul celor 2300 de ani. Luând deci anul 457 în. Hr. timpul când a fost completat decretul, ca dată a poruncii, s-a văzut că toate precizările profeției cu privire la cele 70 de săptămâni se împliniseră.

„De la darea poruncii pentru zidirea din nou a Ierusalimului până la Mesia, Cărmuitorul, vor trece șapte săptămâni apoi 62 de săptămâni“, adică 69 de săptămâni sau 483 de ani. Decretul lui Artaxerxe a intrat în vigoare în toamna anului 457 în. Hr. Începând cu această dată, cei 483 de ani se întind până în toamna anului 27 d.Hr. (vezi note suplimentare). Atunci s-a încheiat această profeție. Cuvântul „Mesia“ însemnează „Cel uns“. În toamna anului 27 d.Hr., Hristos a fost botezat de Ioan și a primit ungerea Duhului. Apostolul Petru mărturisește că „Dumnezeu a uns cu Duhul Sfânt și cu putere de sus pe Isus din Nazaret“ (Fapte 10,38). Iar Mântuitorul Însuși declara: „Duhul Domnului este peste Mine, căci M-a uns să vestesc săracilor Evanghelia“ (Luca 4,18). Și după botez s-a dus în Galileea „predicând Evanghelia lui Dumnezeu“. El zicea: „S-a împlinit vremea, și Împărăția lui Dumnezeu este aproape. Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie“ (Marcu 1,14.15)

„El va încheia un legământ trainic cu mulți timp de o săptămână“. „Săptămâna“ amintită aici este ultima din cele 70; ea reprezintă ultimii șapte ani din perioada pusă deoparte pentru iudei. În vremea aceasta, care începe de la anul 27 până la anul 34 d.Hr., Hristos în mod personal, apoi prin ucenicii Săi, a adresat invitația Evangheliei îndeosebi iudeilor. De asemenea, atunci când apostolii au pornit cu vestea cea bună a Împărăției, îndrumarea Mântuitorului era: „Să nu mergeți pe calea Neamurilor și să nu intrați în vreo cetate a Samaritenilor; ci mergeți mai degrabă la oile pierdute ale casei lui Israel“ (Matei 10, 5.6).

„La mijlocul săptămânii va face să înceteze jertfa și darul de mâncare“. În anul 31 d.Hr., la trei ani și jumătate după botez,

Domnul nostru a fost răstignit. Astfel, o dată cu jertfa cea mare oferită pe Calvar s-a încheiat și sistemul jertfelor care arătase timp de patru mii de ani către Mielul lui Dumnezeu. Tipul se în-tâlnise cu Antitipul și toate jertfele și darurile de mâncare din sistemul ceremonial trebuia să înceteze.

Cele 70 de săptămâni, sau 490 de ani, rezervați îndeosebi iudeilor, s-au încheiat așa cum am văzut, în anul 34. La această dată, prin acțiunea sinedriului iudeilor, s-a pecetluit le-pădarea Evangheliei prin uciderea lui Ștefan și prin perse-cutarea urmașilor lui Hristos. Așa că, începând de atunci, solia mântuirii n-a mai fost restrânsă la poporul ales, ci a fost dată lumii. Ucenicii, obligați fiind de persecuții să fugă din Ierusalim, au mers pretutindeni vestind Cuvântul. „Filip a mers în cetatea Samariei și le-a predicat pe Hristos“. Petru, prin călăuzire divină, a făcut cunoscut Evanghelia sutașului din Cezareea, Corneliu cel temător de Dumnezeu; iar zelo-sul Pavel, câștigat la credința lui Hristos, a fost însărcinat să ducă vestea cea bună „departe la Neamuri“ (Fapte 8,4.5; 22,21).

În felul acesta, toate precizările profeției privind pe Israel s-au împlinit în mod izbitor. Începutul celor 70 de săptămâni s-a stabilit fără îndoială în anul 457 î. Hr., iar încheierea lor în anul 34 d.Hr. De la această dată nu mai este nici o dificultate a găsi încheierea celor 2300 de zile. Cele 70 de săptămâni - 490 de zile - fiind tăiate din cele 2300, mai rămâneau încă 1810 zile. Deci, după terminarea celor 490 de zile, trebuia să se mai împlinească încă 1810 zile. Astfel că, începând cu anul 34 d.Hr., cei 1810 ani se continuau până în anul 1844. Ca urmare, cele 2300 de zile - ani din Daniel 8,14 se încheiau în anul 1844. Și atunci, la încheierea acestei lungi perioade profetice, după mărturia îngerului lui Dumnezeu, „sanctuarul va fi curățit“. În felul acesta, timpul pentru curățirea sanctuarului - care era aproape în mod general prevăzut că va avea loc la a doua venire - a fost stabilit cu precizie.

Miller și tovarășii lui au crezut la început că cele 2300 de zile se vor încheia în primăvara anului 1844, cu toate că profeția arăta către toamna acelui an (vezi note suplimentare.). Înțelegerea greșită a acestui punct a adus dezamăgirea și încurcătura acelor care stabiliseră o dată mai devreme pentru venirea Domnului. Dar lucrul acesta n-a afectat puterea argumentului care arăta că cele 2300 de zile se încheiau în anul 1844 și că evenimentul cel mare reprezentat prin curățirea sanctuarului trebuia să aibă loc atunci.

Începând din nou studiul Sfintelor Scripturi, așa cum făcuse pentru a dovedi că ele erau o descoperire de la Dumnezeu, Miller nu se aștepta câtuși de puțin să ajungă la concluzia cercetărilor sale. Dar dovada Scripturii era prea clară și prea convingătoare pentru a nu fi luată în seamă.

Consacrare deja doi ani studiului Bibliei când, în anul 1818, a ajuns la convingerea solemnă că în aproximativ 25 de ani Hristos urma să Se arate pentru mântuirea poporului Său. „Nu este nevoie să vorbesc, spunea Miller, despre bucuria care mi-a umplut inima în așteptarea fericită, nici despre dorința arzătoare a sufletului meu, de a lua parte la bucuriile mântuiților. Acum Biblia era pentru mine o carte nouă. Era într-adevăr o sărbătoare a rațiunii; tot ce fusese pentru mine întunecat, tainic sau neclar în învățăturile ei se risipise din minte în fața luminii clare care răsărea acum din paginile ei sfinte; și cât de strălucitor și măreț se arăta adevărul! Toate contradicțiile și inconsecvențele pe care le găsisem înainte în Cuvânt se spulberaseră. Și, cu toate că mai erau încă multe părți de care nu eram mulțumit, pentru că nu avusesem o înțelegere deplină, cât de multă lumină izvora din ea spre a ilumina mintea mea atât de întunecată mai înainte, încât simțeam o desfătare în studiul Scripturii, pe care nu o bănuisem că poate rezulta din învățăturile ei“ (Bliss p. 76.77).

„Dar o dată cu convingerea solemnă că astfel de evenimente importante erau prezise în Scripturi pentru a se împlini într-un

interval de timp atât de scurt, a pus stăpânire pe mine, cu o mare putere, problema privitoare la datoria mea față de lume, înțelegând dovada care-mi captivase mintea" (id. 81). Miller nu putea să nu simtă că era datoria lui să facă și altora parte de lumina pe care o primise. Se aștepta să întâmpine și împotrivire din partea celor neevlavioși, dar avea încredere că toți creștinii se vor bucura în nădejdea întâlnirii Mântuitorului pe care mărturiseau că-L iubesc. Singura lui teamă era că, în marea lui bucurie produsă de așteptarea glorioasei liberări care urma să aibă loc atât de curând, mulți vor primi doctrina fără să cerceteze îndestulător Scripturile care arătau acest adevăr. De aceea a ezitat să-l prezinte, ca să nu fie în rătăcire și să nu devină un mijloc de a duce în rătăcire și pe alții. A început deci să revadă dovezile în sprijinul concluziilor la care ajunsese și să ia în considerație, cu atenție mărită, toate greutățile care se prezentau înaintea minții lui. Dar curând a constatat că toate obiecțiunile sale dispăreau în fața luminii Cuvântului lui Dumnezeu, ca ceața dinaintea razelor soarelui. Cinci ani petrecuți astfel l-au convins pe deplin cu privire la corectitudinea poziției lui.

Și acum, datoria de a face cunoscut altora ceea ce credea a fi clar susținut de Scripturi a pus din nou stăpânire cu putere asupra lui. „Când mă găseam la ocupațiile mele, spunea el, îmi suna continuu în urechi: „Du-te și spune lumii despre primejdia în care se găsește“. Textul următor îmi venea mereu în minte: „Când spun celui nelegiuit, nelegiuitul vei pieri; dacă nu-i spui ca să avertizezi pe cel nelegiuit de calea lui, nelegiuitul acela va muri în nelegiuirea sa; dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă avertizezi pe cel nelegiuit să se întorcă de la calea lui, și dacă nu se întoarce din calea lui, el va muri în nelegiuirea lui; dar tu îți vei mântui sufletul" (Ezech. 33,8.9). „Simțeam că, dacă nelegiuiții puteau fi avertizați în mod eficient, mulți dintre ei se vor pocăi, iar dacă ei nu erau avertizați, sângele lor urma să fie cerut din mâna mea" (Bliss, p. 92).

A început să prezinte vederile sale în particular, când avea ocazia, rugându-se ca un predicator să le simtă puterea și să se consacre vestirii lor. Dar nu putea alunga convingerea că el însuși avea o datorie personală de adus la îndeplinire - să dea avertizarea. Îi reveneau mereu în minte cuvintele: „Mergi și spune lumii; sângele lor îl voi cere din mâna ta“. A mai așteptat nouă ani, povara apăsând asupra sufletului său, până în anul 1831, când pentru prima dată a prezentat în public motivele credinței sale.

După cum Elisei fusese odinioară chemat de la coarnele plugului de pe câmp pentru a primi mantia consacrării la slujba de profet, tot astfel William Miller a fost chemat să-și lase plugul și să descopere oamenilor tainele Împărăției lui Dumnezeu. A intrat în această lucrare tremurând, conducându-și ascultătorii pas cu pas prin perioadele profetice, până la a doua venire a lui Hristos. Cu fiecare efort făcut, câștiga putere și curaj când vedea interesul general deșteptat de cuvintele sale.

Miller a consimțit să-și prezinte vederile în public numai la cererea fraților lui, în ale căror cuvinte el a recunoscut chemarea Domnului. Era acum în vârstă de 50 de ani, neobișnuit cu vorbirea în public și apăsător de simțământul nedestoiniciei pentru lucrarea pe care o avea în față. Dar de la început lucrările lui au fost binecuvântate într-un mod deosebit pentru mântuirea sufletelor. Prima lui lectură a fost urmată de o trezire religioasă, în care un număr de 13 familii întregi, cu excepția a două persoane, au fost convertite. Imediat a fost chemat să predice și în alte locuri și aproape în fiecare loc lucrarea lui avea ca rezultat o reînviore a lucrării lui Dumnezeu. Păcătoșii se converteau, creștinii se trezeau la o mai mare consacrare, iar deiștii și necredincioșii erau aduși să recunoască adevărurile Bibliei și ale religiei creștine. Mărturia aceloră în mijlocul cărora lucra era: „O categorie de inteligențe sunt atinse de el nu prin influența altor oameni“ (Idem 138). Predicarea lui avea ca scop să trezească atenția publicului la lucrările cele mari

ale religiei și să oprească senzualitatea și spiritul lumesc ce creșteau și în epoca aceea.

În aproape fiecare oraș erau zeci, iar în altele sute de convertiți ca urmare a predicării sale. În multe locuri, bisericile protestante din aproape toate denominațiunile îi erau deschise, iar invitațiile pentru a lucra veneau de obicei de la slujitorii bisericilor. Principiul lui neschimbat era să nu lucreze în nici un loc unde nu fusese invitat și, cu toate acestea, în curând s-a văzut neînstare să facă față nici măcar la jumătate din cererile care-i erau adresate. Mulți care n-au primit vederile sale, cu privire la timpul exact al celei de a doua veniri, erau totuși convinși de siguranța apropierii venirii lui Hristos și a nevoii lor de pregătire. În unele orașe mari lucrarea lui a produs o impresie profundă. Comercianții de băuturi alcoolice și-au părăsit negustoria și au transformat magazinele în case de adunare; casele de jocuri de noroc au fost dărâmate; necredincioșii, deiștii, universalisții și chiar desfrânații cei mai josnici se schimbau. Unii dintre ei nu mai intraseră într-o casă de rugăciune de ani de zile. Diferite denominațiuni formau adunări de rugăciune, în unele cartiere, aproape în fiecare oră, oamenii de afaceri adunându-se la miezul zilei pentru rugăciune și proslăvire. N-a fost o excitație extravagantă, ci o solemnitate aproape generală asupra minții oamenilor. Lucrarea lui, asemănătoare cu cea a primilor reformatori, tindea mai degrabă să convingă și să trezească conștiința decât doar să excite emoțiile.

În anul 1833, Miller a primit o aprobare de predicare din partea bisericii baptiste, al cărui membru era. Un mare număr de slujitori ai denominațiunii au acceptat lucrarea lui și, cu consimțământul lor oficial, și-a continuat lucrarea. A călătorit și a predicat fără încetare, cu toate că lucrarea personală era limitată îndeosebi la statul New England și statele din mijloc. Timp de câțiva ani, cheltuielile au fost suportate de el și niciodată după aceea n-a primit destul pentru a face față cheltuielilor de călătorie spre locurile în care era invitat. În felul acesta lucrarea publică,

departe de a fi o afacere, era o povară grea asupra averii lui, care treptat a scăzut în această perioadă a vieții lui. El era capul unei familii mari, dar, pentru că toți erau economi și harnici, ferma lor era îndeșulătoare pentru întreținerea lor, ca și a lui.

În anul 1833, la doi ani după ce Miller începuse să prezinte în public dovezile cu privire la apropiata venire a lui Hristos, a apărut ultimul din semnele care fuseseră prezise de Mântuitorul ca semn al venirii Sale pentru a doua oară. Căci Însuși Isus spusese: „Stelele vor cădea din cer“ (Mat. 24,29). Iar Ioan, în Apocalips, declara și el că a văzut în viziune semnele care trebuia să vestească ziua Domnului: „Stelele cerului au căzut din cer pe pământ cum cad smochinele verzi din pom când este scuturat de un vânt puternic“ (Apoc. 6,13). Această profecie și-a găsit o împlinire impresionantă și izbitoare în marea ploaie meteorică din 13 nov. 1833. Aceasta a fost manifestarea cea mai întinsă și magnifică a unei căderi de stele care a fost raportată vreodată, „întregul firmament de deasupra Statelor Unite fiind atunci, timp de ceasuri întregi, într-o mișcare plină de flăcări. Nici un fenomen ceresc n-a avut loc vreodată în această țară, de la întemeierea ei, care să fi fost privit cu admirație atât de intensă de o anumită categorie de oameni sau cu o așa de mare groază și zbucium de o altă categorie“. „Frumusețea maiestuoasă și măreția ei zăbovesc încă în multe minți... Niciodată n-a căzut o ploaie mai deasă de cum au căzut meteoriții spre pământ; la răsărit, la apus, la miazănoapte și la miazăzi era la fel. Într-un cuvânt, tot cerul părea în mișcare. Manifestarea, așa cum a fost descrisă în jurnalul profesorului Siliman, s-a văzut în toată America de Nord... De la ora două noaptea până în zorii din ziua următoare, cerul fiind desăvârșit de clar și fără nori, un joc neîncetat de lumini strălucitoare și orbitoare s-a menținut pe tot cerul“ (R.M.Devens, *American Progress; or The Great Events of the Greatest Century*, cap. 28, p. 1-5).

„Nici o limbă, desigur, nu poate descrie splendoarea acelei manifestări mărețe... și nimeni dintre aceia care n-au văzut-o nu-și poate forma o idee despre slava ei. Părea ca și când toate stelele cerului s-au adunat într-un singur punct aproape de zenit, de unde izbucneau simultan, cu iuțea fulgerului, spre toate părțile orizontului; și cu toate acestea nu se consumau - mii veneau în urma altor mii, ca și când ar fi fost create pentru ocazia aceea“ (F.Reed, în *The Cristian Advocate and Journal*, dec. 13, 1833). „Un tablou mai real al unui smochin care își scutură smochinele când este bătut de un vânt puternic nu s-a putut vedea până atunci“ („*The Old Countryman*“, în *Portland Evening Advertiser*, nov. 26. 1833).

În jurnalul comerțului din New York, din 14 noiembrie 1833, a apărut un articol lung cu privire la acest fenomen minunat, conținând următoarea declarație: „Nici un filozof sau savant cred că n-a vorbit și nici n-a scris despre un eveniment ca acela de ieri dimineață. Acum 18 secole, un profet a prezis cu exactitate, dacă ne va fi greu să înțelegem că stelele care cad sunt stele căzătoare...singurul sens în care acest lucru este posibil a fi realmente adevărat“.

În felul acesta s-a manifestat ultimul din acele semne ale venirii Sale, cu privire la care Hristos a avertizat pe ucenicii Săi: „Când veți vedea toate aceste lucruri, să știți că Fiul omului este aproape, este chiar la uși“ (Mat. 24,33). După aceste semne, Ioan a văzut petrecându-se marele eveniment următor, și anume cerurile strângându-se ca un sul, în timp ce pământul se cutremura, munții și insulele erau mutate din locul lor, iar cei nelegiuți îngroziți căutând să fugă dinaintea Fiului omului (Apoc. 6,12-17).

Mulți dintre aceia care au fost martorii căderii de stele au socotit-o ca un vestitor al judecății viitoare, „un tip înfricoșat, un înaintea mergător sigur, un semn al milei despre ziua aceea mare și înfricoșată“ („*The Old Countryman*“, în *Portland Evening Advertiser*, 26 noiembrie 1833). În felul acesta, atenția oamenilor a

ost îndreptată către împlinirea profeției și mulți au fost conduși să dea atenție avertizării cu privire la a doua venire.

În anul 1840, o altă împlinire remarcabilă a profeției a produs un interes larg răspândit. Cu doi ani mai înainte, Josiah Litch, unul dintre pastorii conducători ai predicării celei de a doua veniri, a publicat o expunere cu privire la Apocalips capitoul 9, prezicând căderea Imperiului Otoman. După calculele sale, această putere urma să fie zdrobită „în anul 1840 în luna august”; cu câteva zile înainte de împlinire, el scria: „Punând leoparte prima perioadă de 150 de ani, care s-au împlinit exact înainte ca Deacoze să se urce pe tron cu îngăduința turcilor, și înănd seamă că cei 391 de ani și 15 zile au început la încheierea acelei perioade, ea se va termina la 11 august 1840, când puterea Otomană din Constantinopol se poate aștepta să cadă. Și lucrul acesta cred că se va produce” (Josiah Litch, in *Signs of the Times, and Expositor of Prophecy*, 1 aug. 1840).

Chiar la data fixată, Turcia, prin ambasadorii ei, a acceptat protecția puterilor aliate ale Europei, așezându-se în felul acesta sub controlul popoarelor creștine. Evenimentul a împlinit precizarea cu exactitate (vezi note suplimentare). Când s-a aflat, mulțimile s-au convins de corectitudinea principiilor de interpretare profetică adoptate de Miller și colaboratorii săi și un impuls născut a fost dat mișcării advente. Bărbați de cultură și poziție s-au unit cu Miller atât în predicarea, cât și în publicarea vederilor sale, astfel că de la 1840 la 1844 lucrarea s-a întins cu epezciziune.

William Miller avea o forță intelectuală puternică, disciplinată prin meditație și prin studiu; și el a adăugat la acestea înțelepciunea cerului, legându-se de Izvorul înțelepciunii. Era un bărbat de o valoare veritabilă, care nu putea decât să impună respect și stimă oriunde erau apreciate integritatea caracterului și superioritatea morală. Unind o bunătate reală a inimii cu milința creștină și cu puterea stăpânirii de sine, era atent și surtenitor cu toți, gata să asculte părerile altora și să le cân-

tărească argumentele. Fără pasiune sau excitare, el punea la probă toate teoriile și învățăturile prin Cuvântul lui Dumnezeu, iar raționamentul lui sănătos și o cunoaștere temeinică a Scripturilor îl făceau în stare să respingă rătăcirea și să demaște falsitatea.

Cu toate acestea, Miller nu și-a îndeplinit lucrarea fără să întâmpine o aspră ostilitate. Așa cum se întâmplase și cu primii reformatori, era și acum: adevărurile pe care le prezenta nu erau privite favorabil de învățătorii religioși populari din vremea aceea. Deoarece aceștia nu-și puteau susține poziția cu Scripturile, erau obligați să recurgă la afirmațiile și învățăturile oamenilor, precum și la tradițiile părinților bisericii. Dar Cuvântul lui Dumnezeu era singura mărturie acceptată de către predicatorii adevărului advent. „Biblia și numai Biblia“ era cuvântul lor de ordine. Lipsa de argumente din Scriptură a împotrivitorilor era înlocuită cu batjocură și ridiculizare. Timp, mijloace și talente erau folosite pentru a înfieră pe aceia a căror singură vină era că așteptau cu bucurie revenirea Domnului lor și se străduiau să trăiască o viață sfântă și să îndemne și pe alții să se pregătească pentru revenirea Sa.

Eforturile depuse pentru a distrage mințile oamenilor de la subiectul celei de a doua veniri erau neobosite. S-a ajuns chiar să se socotească un păcat, ceva de care oamenii să se rușineze, studiul profețiilor în legătură cu venirea lui Hristos și cu sfârșitul lumii. În felul acesta, slujitorii bisericilor din vremea aceea subminau credința în Cuvântul lui Dumnezeu. Învățăturile lor îi făceau pe oameni necredincioși și mulți își luau libertatea să meargă după poftele lor nelegiuite. Apoi, autorii acestor mașinații au aruncat toată vina asupra adventiștilor.

Iar atunci când mulțimile se adunau să-l asculte, oameni inteligenți și atenți, numele lui Miller era rar amintit în presa religioasă, și atunci numai în batjocură și denigrare. Cei nelegiuiți și neglijenți, încurajați de poziția învățătorilor religioși, recurgeau la epitete rușinoase și la glume josnice și hulitoare, în efor-

turile lor de a aduce batjocură asupra lui și a lucrării sale. Omul cu părul cărunt, care-și părăsise un cămin confortabil pentru a călători pe propria lui cheltuială, din oraș în oraș și din sat în sat, străduindu-se fără încetare să ducă cuvântul de avertizare solemnă cu privire la judecata care se apropia, era denunțat în mod batjocoritor ca un fanatic, un mincinos, un escroc și speculant.

Ridicolul, înșelăciunea și abuzul puse în seama lui au provocat un protest plin de indignare, chiar din partea presei laice. „A trata un subiect de o așa măreție copleșitoare și cu consecințe atât de grozave“ cu ușurință și dispreț era declarat de oamenii din lume „nu numai o batjocură față de sentimentele propagatorilor și apărătorilor lui“, ci „se făcea o glumă din ziua judecății, o batjocură la Însăși adresa Dumnezeirii și dispreț față de grozăviile barei Sale de judecată“ (Bliss, p. 183).

Instigatorul răului căuta nu numai să facă fără efect solia adventă, dar să distrugă chiar și pe sol. Miller făcea o aplicație practică a adevărului Scripturii pentru inimile ascultătorilor, muștrându-le păcatele și tulburându-le mulțumirea lor de sine. Dar cuvintele lui clare și tăioase le trezea vrăjmășia. Împotrivirea manifestată de către membrii bisericii față de această solie îi încuraja pe cei josnici să-și îngăduie și mai mari libertăți; dușmanii complotau chiar să-i ia viața când va părăsi locul de adunare. Dar îngerii sfinți erau în mijlocul mulțimii și o dată unul dintre ei, în chip de om, a luat de braț pe slujitorul Domnului și l-a condus în siguranță prin mijlocul mulțimii înfuriate. Lucrarea lui nu era încă terminată, iar Satana împreună cu emisarii lui au fost dezamăgiți în toate planurile lor.

În ciuda oricărei împotriviri, interesul față de mișcarea adventă continua să crească. De la zeci și sute, numărul ascultătorilor creșcurea cu miile. Aceștia se bucuraseră un timp de o acceptare deplină din partea diferitelor lor biserici, dar după o vreme, spiritul de împotrivire s-a manifestat chiar și împotriva acestor noi convertiți, iar bisericile au început să ia măsuri disci-

plinare față de aceia care îmbrățișaseră vederile lui Miller. Această acțiune cerea un răspuns din partea lui Miller care, printr-o scrisoare deschisă către creștinii din toate denominațiunile, le solicita ca în cazul când învățăturile lui erau rătăcite, să i se dovedească rătăcirea cu Scripturile.

„Ce am crezut noi“, spunea el, „care nu ni s-a poruncit prin Cuvântul lui Dumnezeu, despre care voi înșivă declarați că este singura regulă de credință și practică? Ce am făcut noi care să provoace denunțări atât de violente împotriva noastră, de la amvoane și prin presă, și vă determină să ne excludeți pe noi (advenștiții) din bisericile și din mijlocul frăției?... Dacă suntem greșiți, vă rugăm arătați-ne în ce constă greșeala noastră. Arătați-ne din Cuvântul lui Dumnezeu că suntem în rătăcire! Am fost destul batjocoriți, aceasta nu ne va convinge niciodată că suntem greșiți; numai Cuvântul lui Dumnezeu ne poate schimba concepțiile. Concluziile noastre s-au format în mod deliberat și cu rugăciune, când am văzut dovezile din Scripturi“ (id. p. 250. 252).

De la un veac la altul, avertizările pe care Dumnezeu le-a trimis lumii prin slujitorii Săi au fost primite cu aceeași neîncredere și necredință. Când nelegiuirea antediluvienilor L-au determinat să aducă un potop de ape peste pământ, El le-a făcut cunoscut mai dinainte planul Său pentru ca să se întoarcă de la căile lor rele. Timp de 120 ani a răsunat în urechile lor avertizarea să se pocăiască, până ce mânia lui Dumnezeu s-a dat pe față în distrugerea lor. Dar solia li s-a părut ca o poveste stupidă și n-au crezut-o. Așa că, încurajați în nelegiuirea lor, ei și-au bătut joc de solul lui Dumnezeu, au tratat cu ușurință chemările lui și l-au acuzat chiar de încumetare. Cum îndrăznește un om să se ridice împotriva tuturor oamenilor mari ai pământului? Dacă solia lui Noe ar fi adevărată, de ce nu a înțeles toată lumea lucrul acesta și n-a crezut-o? Susținerea unui om împotriva înțelepciunii a mii de oameni! Ei nu vor crede avertizarea și nu-și vor căuta adăpost în corabie.

Batjocoritorii arătau către lucrurile din natură - la succesiunea neabătută a anotimpurilor, la cerul albastru din care nu plouase niciodată sau la câmpiile verzi înviorate de roua nopții și strigau: „Nu ne spune el povești? Și, în mod disprețuitor, l-au declarat pe predicatorul dreptății un exaltat entuziast, continuând cu mai multă stăruință în căutarea plăcerii și mai hotărâți pe căile lor rele decât înainte. Dar necredința lor n-a anulat evenimentul prezis. Dumnezeu a avut îndelungă răbdare cu nelegiuirea lor, dându-le o ocazie deosebită pentru pocăință; dar la timpul stabilit, judecățile Sale au căzuț peste aceia care respinseră mila Sa.

Hristos a spus că se va da pe față aceeași necredință și cu privire la a doua Sa venire. Așa cum oamenii din zilele lui Noe „n-au știut nimic până ce a venit potopul și i-a luat pe toți“, tot astfel, după cuvintele Mântuitorului nostru, „va fi și la venirea Fiului omului“ (Matei 24,39). Când pretinsul popor al lui Dumnezeu se unește cu lumea, trăind așa cum trăiește ea și unindu-se cu ea în pofte vinovate, când spiritul celor lumești devine spiritul bisericii; când clopotele căsătoriei sună și toți privesc înainte către mulți ani de prosperitate pământească, atunci deodată, așa cum fulgerul strălucește pe cer, va veni sfârșitul visurilor și nădejilor lor amăgitoare.

Așa cum Dumnezeu a trimis pe slujitorul Lui să avertizeze lumea cu privire la venirea potopului, tot așa a trimis pe solii Săi aleși să facă cunoscut apropierea judecății finale. După cum contemporanii lui Noe au răs batjocoritor la prezicerile predicatorului dreptății, tot astfel în zilele lui Miller mulți, chiar din aceia care se socoteau din poporul lui Dumnezeu, și-au bătut joc de cuvintele de avertizare.

Dar de ce oare învățătura și predicarea celei de a doua veniri a lui Hristos au fost atât de nesalutare pentru biserică? În timp ce pentru cei nelegiuți venirea Domnului aduce vai și dezamăgire, pentru cel neprihănit este încărcată cu bucurie și nădejde. Acest adevăr mare fusese mângâierea celor credincioși ai lui Dumnezeu

în toate veacurile; de ce devenise el, asemenea Autorului lui, „o piatră de poticnire și o stâncă de blestem“ pentru pretinsul Său popor? Domnul Însuși făgăduise ucenicilor Săi: „După ce Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine“ (Ioan 14,3). Mântuitorul cel milostiv a fost Acela care, anticipând singurătatea și necazul urmașilor Săi, a însărcinat pe îngerii să-i mângâie cu asigurarea că El va veni iarăși chiar așa cum mergea la cer. Și atunci când ucenicii stăteau cu ochii pironiți spre cer, pentru a prinde ultima privire a Aceluia pe care-L iubeau, atenția le-a fost atrasă de cuvintele îngerului: „Bărbați Galileeni, de ce stați și vă uitați spre cer? Acest Isus, care S-a înălțat la cer din mijlocul vostru, va veni în același fel cum L-ați văzut mergând la cer“ (Fapte 1,11). Nădejdea le-a fost aprinsă iarăși de solia îngerului. Ucenicii „s-au întors la Ierusalim cu mare bucurie; și stăteau totdeauna în templu, laudând și binecuvântând pe Dumnezeu“ (Luca 24, 52.53). Ei nu se bucurau pentru că Isus se despărțise de ei și erau lăsați să se lupte cu încercările și ispitele lumii, ci datorită asigurării îngerilor că El urma să vină iarăși.

Vestea revenirii lui Hristos ar trebui să fie ca atunci când a fost adusă de îngeri păstorilor din Betleem, o veste plină de bucurie. Aceia care Îl iubesc în adevăr pe Mântuitorul nu pot decât să salute cu bucurie anunțarea care se găsește în Cuvântul lui Dumnezeu, că Acela în care sunt concentrate nădejdlile de viață veșnică vine iarăși, nu ca să fie insultat, disprețuit și lepădat, așa cum a fost la prima venire, ci în putere și slavă ca să-Și răscumpere poporul. Cei care nu iubesc pe Mântuitorul sunt aceia care doresc ca El să rămână acolo și nu poate fi o dovadă mai convingătoare că bisericile s-au depărtat de Dumnezeu decât supărarea și frământarea provocată de această solie trimisă de Cer.

Aceia care au primit solia adventă simțeau nevoia de pocăință și umilință înaintea lui Dumnezeu. Mulți oscilaseră multă vreme între Hristos și lume, dar acum simțeau că a venit timpul să ia o atitudine. „Lucrurile veșnice le apăreau într-o realitate neobișnuită.

Cerul era adus aproape și ei se vedeau vinovați înaintea lui Dumnezeu“ (Bliss 147). Creștinii erau treziți la o nouă viață spirituală. Erau determinați să simtă că timpul era scurt, că tot ce aveau de făcut pentru aproapele lor trebuie făcut repede. Cele pământești își pierdeau valoarea, veșnicia părea că se deschide înaintea lor, iar sufletul, cu tot ce se raporta la fericirea sau la nenorocirea lor eternă, întunea în ochii lor orice țintă vremelnică. Duhul lui Dumnezeu îi întărea și dădea putere apelurilor lor arzătoare făcute fraților lor, cât și păcătoșilor ca să se pregătească pentru Ziua lui Dumnezeu. Mărturia tăcută a vieții lor zilnice era o mustrare continuă pentru membrii bisericii, formalisti și neconsacrați. Aceștia nu doreau să fie tulburați în urmărirea plăcerilor lor, în devoțiunea lor față de câștigul de bani și în ambiția lor după onoare lumească. Astfel apărea vrăjmășia și împotrivirea contra credinței advente și a acelora care o vesteau.

Când au văzut că argumentele din perioadele profetice nu puteau fi contrazise, împotrivitorii au încercat să descurajeze cercetarea subiectului prin învățătura că proorociile erau sigilate. În felul acesta, protestanții urmau căile romaniștilor. În timp ce biserica papală ascundea Biblia (vezi note suplimentare) de popor, bisericile protestante pretindeau că o parte importantă a Cuvântului Sfânt - și anume aceea care aduce la cunoștință adevăruri speciale aplicabile timpului nostru - nu puteau fi înțelese.

Pastorii și poporul declarau că profețiile din Daniel și Apocalips erau niște taine neînțelese. Dar Hristos i-a îndreptat pe ucenicii Săi către cuvintele profetului Daniel, privitoare la evenimentele care aveau să aibă loc în vremea lor, și a spus: „Cine citește să înțeleagă“ (Matei 24,15). Iar susținerea că Apocalipsul era o taină ce nu poate fi înțeleasă este contrazisă de însuși titlul cărții: „Descoperirea lui Isus Hristos, pe care i-a dat-o Dumnezeu, pentru a arăta robilor Săi lucrurile care au să se întâmple în curând... Ferice de cine citește și de cel ce ascultă cu-

vintele acestei proorocii și păzește lucrurile scrise în ea; căci vremea este aproape“ (Apoc. 1,1-3).

Profetul zicea: „Ferice de cine citește!“ Sunt unii care nu vor citi; binecuvântarea nu este pentru ei. „Și de cine ascultă“. Sunt alții, de asemenea, care nu vor să asculte nimic din cele privitoare la profeți; binecuvântarea nu este nici pentru această categorie. „Și păzesc lucrurile scrise în ea“; mulți refuză să ia seama la avertizările și îndemnurile cuprinse în Apocalips; dar nici unul din aceștia nu poate cere binecuvântarea făgăduită. Toți aceia care iau în răs subiectele proorociei și-și bat joc de simbolurile date aici cu solemnitate, toți aceia care refuză să-și schimbe viața și să se pregătească pentru venirea Fiului omului vor rămâne nebinecuvântați.

Ținând seama de mărturia inspirației, cum îndrăznesc oamenii să învețe că Apocalipsa este o taină dincolo de puterea de pătrundere a înțelepciunii omenești? Ea este o taină descoperită, o carte deschisă. Studiul Apocalipsului îndreaptă mintea către profețiile lui Daniel și amândouă prezintă cele mai importante directive date de Dumnezeu oamenilor, cu privire la evenimentele care vor avea loc la încheierea istoriei acestei lumi.

Lui Ioan i-au fost descoperite scene de un interes profund și emoționant în experiența bisericii. A văzut poziția, primejdiile, conflictele și eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. El raportează soliile de încheiere care vor coace secerișul pământului fie ca roade pentru grâнарul ceresc, fie ca paie pentru focul nimicitor. Subiecte de o importanță colosală i-au fost descoperite, îndeosebi pentru biserica sfârșitului, ca aceia care se vor întoarce de la rătăcire la adevăr să fie instruiți cu privire la primejdiile și luptele ce le stau înaintea. Nimeni nu trebuie să fie în întuneric față de ceea ce va veni peste pământ.

Atunci de ce această neștiință larg răspândită cu privire la o parte atât de importantă a Sfintelor Scripturi? De ce această împotrivire generală de a cerceta învățăturile ei? Nu este decât materializarea unui efort studiat al prințului întunericului, de a

îndepărta de la oameni ceea ce descoperă amăgirile lui. Pentru motivul acesta Hristos, Descoperitorul, prevăzând lupta ce se va duce împotriva studierii Apocalipsei, a pronunțat o binecuvântare asupra tuturor acelor care vor citi, vor asculta și vor păzi cuvintele proorociei.

Lumină prin întuneric

Lucrarea lui Dumnezeu de pe pământ prezintă, de la un veac la altul, o asemănare izbitoare în orice reforme mari sau mișcare religioasă. Principiile în procedeele lui Dumnezeu cu oamenii sunt totdeauna aceleași. Mișcările importante ale prezentului își au paralele în acelea ale trecutului, iar experiența bisericii din primele veacuri are lecții de mare valoare pentru timpul nostru.

Nici un adevăr nu este mai clar arătat în Biblie ca acela că Dumnezeu, prin Duhul Său cel Sfânt, conduce în mod deosebit pe slujitorii Săi de pe pământ în marile mișcări, pentru a face să înainteze lucrarea de mântuire. Oamenii sunt instrumente în mâna lui Dumnezeu, folosiți de El pentru împlinirea planurilor Sale de har și de milă. Fiecare are o parte de îndeplinit; fiecăruia îi este acordată o măsură de lumină, adaptată la nevoile timpului său și îndestulătoare spre a-l face în stare să îplinească lucrarea pe care Dumnezeu i-a dat s-o facă. Cu toate acestea, nici un om, oricât ar fi fost el onorat de Cer, n-a ajuns la o înțelegere deplină a marelui Plan de Mântuire sau chiar la o apreciere desăvârșită a planului divin în lucrarea timpului său. Oamenii nu înțeleg pe deplin ce ar dori Dumnezeu să aducă la îndeplinire prin lucrarea pe

care le-o dă de făcut; ei nu înțeleg sub toate aspectele ei solia pe care o rostesc în numele Său.

„Poți spune tu că poți pătrunde adâncimile lui Dumnezeu, că poți ajunge la cunoștința desăvârșită a Celui Atotputernic?“
„Căci gândurile Mele nu sunt gândurile voastre, și căile voastre nu sunt căile Mele, zice Domnul. Ci, cât sunt de sus cerurile față de pământ, atât sunt de sus căile Mele față de căile voastre și gândurile Mele față de gândurile voastre!“ „Eu sunt Dumnezeu, și nu este altul, Eu sunt Dumnezeu și nu este nici unul ca Mine. Eu am vestit de la început ce are să se întâmple și cu mult înainte ce nu este încă împlinit“ (Iov 11,7; Is. 55,8,9; 46,9.10)

Chiar și proorocii, care au fost favorizați cu o iluminare deosebită a Duhului, n-au înțeles pe deplin importanța descoperirilor încredințate lor. Înțelesul avea să fie dezvăluit de la un veac la altul, pe măsură ce poporul lui Dumnezeu urma să aibă nevoie de îndrumarea cuprinsă în ele.

Petru, scriind despre mântuirea adusă la lumină prin Evanghelie, spune: „Proorocii, care au proorocit despre harul care vă era păstrat vouă, au făcut din mântuirea aceasta ținta cercetărilor și căutării lor stăruitoare. Ei cercetau să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos, care era în ei, când vestea mai dinainte patimile lui Hristos și slava de care aveau să fie urmate. Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru voi spuneau ei aceste lucruri“ (1 Petru 1,10-12)

Cu toate că nu le-a fost dat proorocilor să înțeleagă deplin lucrurile descoperite lor, ei au căutat cu stăruință să primească toată lumina pe care Dumnezeu le-o descoperise după buna Sa plăcere. Ei „cercetau cu stăruință, căutând să vadă ce vreme și ce împrejurări avea în vedere Duhul lui Hristos care era în ei!“
Ce lecție pentru poporul lui Dumnezeu din era creștină, pentru a cărei folosință au fost date aceste proorocii slujitorilor Săi! „Lor le-a fost descoperit că nu pentru ei înșiși, ci pentru noi spuneau aceste lucruri“. Observați pe acești oameni sfinți ai lui Dumnezeu, cercetând cu stăruință cu privire la descoperirile date lor

pentru generațiile care nu se născuseră încă. Puneți în contrast zelul lor sfânt cu neglijența cu care cei favorizați din vremurile de pe urmă tratează acest dar al cerului. Ce mustrare pentru indiferența iubitoare de comoditate și de lume, care se mulțumește să declare că profețiile nu pot fi înțelese!

Deși mințile mărginite ale oamenilor nu sunt în stare să pătrundă în sfaturile Celui Infinit sau să înțeleagă deplin realizarea scopurilor Sale, se întâmplă adesea ca, din cauza vreunei greșeli sau vreunei neglijențe din partea lor, să înțeleagă slab soliile Cerului. Nu rareori mintea oamenilor și chiar a slujitorilor lui Dumnezeu este atât de orbită de părerile omenești, de tradiții și de învățăturile false ale oamenilor, încât nu sunt în stare să prindă decât în parte lucrurile cele mari pe care El le-a descoperit în Cuvântul Său. Așa au stat lucrurile cu ucenicii lui Hristos, chiar atunci când Mântuitorul era cu ei în persoană. Mintea lor era îmbibată de concepția populară cu privire la Mesia, ca prinț pământesc, care urma să ridice pe Israel pe tronul împărăției universale, și nu puteau înțelege însemnătatea cuvintelor Lui prin care prezicea suferințele și moartea Sa.

Însuși Hristos îi trimisese cu solia: „S-a împlinit vremea, și Împărăția lui Dumnezeu este aproape: pocăiți-vă și credeți în Evanghelie” (Marcu 1,15). Această solie era întemeiată pe profeția capitolului 9 din Daniel. Cele 69 de săptămâni erau arătate de înger că se întind până la „prințul Mesia”, iar ucenicii priveau înainte, cu speranțe sigure și cu anticipări pline de bucurie, spre întemeierea împărăției lui Mesia la Ierusalim, pentru a conduce pământul întreg.

Ei predica solia pe care Hristos le-o încredințase, cu toate că înțelegeau greșit sensul ei. În timp ce vestirea lor se întemeia pe pasajul din Dan. 9,25, ei nu vedeau în versetul următor al aceluiași capitol că Mesia avea să fie stârpit. Încă de la nașterea Sa, inimile lor se opriseră la slava anticipată a unei împărății pământești, și aceasta le-a orbit înțelegerea atât față de prevederile proorociei, cât și față de cuvintele lui Hristos.

Cu toate acestea, ei și-au adus la îndeplinire datoria, prezentând națiunii iudaice chemarea plină de milă și apoi, chiar atunci când se așteptau să vadă pe Domnul lor urcând pe tronul lui David, L-au văzut prins ca un răufăcător, biciuit, batjocorit, condamnat și înălțat pe crucea Calvarului. Ce disperare și groază au înfrânt inimile ucenicilor în zilele când Domnul lor dormea în mormânt!

Hristos venise la timpul precis și în felul prezis de profeție. Mărturia Scripturii se împlinise în toate amănuntele lucrării Sale. El predicase solia mântuirii și „Cuvântul Lui era plin de putere“. Inimile ascultătorilor mărturisiseră că El era din ceruri. Cuvântul și Duhul lui Dumnezeu atestaseră însărcinarea divină a Fiului Său.

Ucenicii se țineau neîntrerupt cu o dragoste ce nu piere, de Domnul lor iubit. Și cu toate acestea, mintea lor era învăluită în nesiguranță și îndoială. În chinul lor, nu și-au amintit de cuvintele lui Hristos care arătau înainte către suferințele și moartea Sa. Dacă Isus din Nazaret fusese adevăratul Mesia, ar fi fost ei aruncați în durere și dezamăgire? Aceasta era întrebarea care le tortura sufletele, în timp ce Mântuitorul zăcea în mormântul Său, în ceasurile desperate ale acelui Sabat care despărțea moartea de învierea Sa.

Cu toate că noaptea durerii adusese întuneric în jurul acestor urmași ai lui Isus, ei n-au fost uitați. Profetul spunea: „Chiar dacă stau în întuneric, totuși Domnul este Lumina mea! El mă va scoate la lumină, și voi privi dreptatea Lui“ (Mica 7,8.9) „Iată că nici chiar întunericul nu este întunecos pentru tine: ci noaptea strălucește ca ziua și întunericul ca lumina“. Dumnezeu spune: „Celui fără prihană îi răsare o lumină în întuneric“. „Voi duce pe orbi pe un drum necunoscut de ei, îi voi povățui pe cărări neștiute de ei; voi preface întunericul în lumină, înaintea lor, și locurile strâmbe în locuri netede; iată ce voi face, și nu-i voi părăsi“ (Ps. 139,12; 112,4; Is 42,16)

Vestirea pe care o duseseră ucenicii în numele Domnului era corectă în toate amănuntele, iar evenimentele către care arătase

ea aveau loc chiar atunci. „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este la uși“, fusese solia lor. La încheierea „vremii“ - a celor 69 de săptămâni din Daniel 9, care urmau să se întindă până la „Unsul“, Mesia - Hristos primise ungerea Duhului, după ce fusese botezat de Ioan în Iordan. Iar Împărăția lui Dumnezeu, despre care ei spusese că este la uși, fusese întemeiată prin moartea lui Hristos. Această împărăție nu era așa cum fuseseră ei învățați să creadă, o împărăție pământească. Nu era nici împărăția aceea veșnică, nemuritoare, care va fi întemeiată atunci când „domnia, stăpânirea și puterea tuturor împărățiilor de sub cerul întreg, vor fi date poporului sfinților Celui Prea Înalt“, acea împărăție veșnică în care „toate puterile Îl vor sluji și-L vor asculta“ (Daniel 7,27). Așa cum este folosită în Biblie expresia „Împărăția lui Dumnezeu“, este folosită pentru a desemna atât Împărăția harului, cât și Împărăția slavei. Împărăția harului este scoasă în evidență de Pavel în Epistola către Evrei. După ce arată spre Hristos ca Mijlocitor plin de milă, care „este mișcat de simțul slăbiciunilor noastre“, apostolul spune: „Să ne apropiem cu încredere de scaunul harului, ca să căpătăm îndurare și să găsim har“ (Evrei 4,15.16). Tronul harului reprezintă Împărăția harului, deoarece existența unui tron implică existența unei împărății. În multe din parabolele Sale, Hristos întrebuințează expresia „Împărăția Cerurilor“ pentru a descrie lucrarea harului divin asupra inimilor oamenilor.

În felul acesta tronul slavei reprezintă Împărăția slavei; și la această Împărăție se face referire în cuvintele Mântuitorului: „Când va veni Fiul omului în slava Sa, cu toți sfinții îngeri, va ședea pe scaunul de domnie al slavei Sale. Toate neamurile vor fi adunate înaintea Lui“ (Matei 25,31.32). Această împărăție este încă în viitor. Nu se va întemeia până la a doua venire a lui Hristos.

Împărăția harului însă a fost instituită imediat după căderea omului, când a fost pus în aplicare planul pentru mântuirea neamului omenesc căzut. Până atunci, ea exista în planul și în făgă-

duința lui Dumnezeu; și prin credință oamenii pot deveni supuși ei. Dar în realitate n-a fost întemeiată până la moartea lui Hristos. Chiar după intrarea în lucrarea Sa pământească, Mântuitorul, împovărat de încăpățânarea și nerecunoștința oamenilor, Se putea retrage de la jertfirea de pe Calvar. În Ghetsemani, paharul de amărăciune a tremurat în mâna Sa. El putea chiar și atunci să-Și șteargă sudoarea de sânge de pe frunte și să lase neamul omenesc vinovat să piară în nelegiuirea lui. Dacă ar fi făcut lucrul acesta, n-ar mai fi fost răscumpărare pentru omenirea căzută. Dar când Mântuitorul Și-a dat viața și cu ultima suflare a strigat „S-a sfârșit“, atunci împlinirea Planului de Mântuire a fost asigurată. Făgăduința mântuirii făcută perechii păcătoase în Eden a fost ratificată. Împărăția harului, care până acum existase prin făgăduința lui Dumnezeu, a fost atunci întemeiată.

În felul acesta moartea lui Hristos - chiar evenimentul pe care ucenicii îl socotiseră ca fiind nimicirea finală a nădejzii lor - a fost aceea care a asigurat-o pentru vecie. În timp ce îi aruncase în cea mai crudă dezamăgire, ea era dovada culminantă că credința lor fusese corectă. Evenimentul care-i umpluse de jale și disperare era acela care deschidea ușa nădejzii pentru orice fiu al lui Adam și în care se concentra viața viitoare și fericirea veșnică pentru toți cei credincioși ai lui Dumnezeu din toate veacurile.

Planurile milei infinite și-au ajuns împlinirea chiar și în dezamăgirea ucenicilor. În timp ce inimile lor fuseseră câștigate de harul și puterea divină a învățăturilor Sale, care „a vorbit cum n-a vorbit niciodată vreun om“, totuși, amestecat cu aurul curat al iubirii lor pentru Isus, era aliajul de mândrie lumească și de ambiții egoiste. Chiar și în camera unde au mâncat Paștele, în ora aceea solemnă când Domnul lor intrase deja în întunericul din Ghetsemani, „se luptau între ei, care să fie socotit cel mai mare“ (Luca 22,24). Viziunea lor era plină de tron, de coroană și de slavă, în timp ce chiar în fața lor se afla rușinea, agonia din

grădină, sala de judecată și crucea Calvarului. Mândria inimii lor, setea lor de slavă pământească, era aceea care-i făcuse să se prindă cu atâta încăpățănare de învățătura rătăcită a vremii lor și să treacă neatenți pe lângă cuvintele Mântuitorului, care arătau natura cea adevărată a Împărăției Sale și către agonia și moartea Sa. Și aceste rătăcirii au dus la încercarea - dureroasă, dar necesară - care fusese îngăduită pentru îndreptarea lor. Cu toate că ucenicii înțeleseseră greșit însemnătatea soliei lor și nu-și dăduseră seama de așteptările lor, predicaseră totuși avertizarea dată de Dumnezeu, iar Domnul urma să le răsplătească credința și să le onoreze ascultarea. Lor urma să le fie încredințată lucrarea de predicare, către toate neamurile, a Evangheliei slăvite despre Domnul lor înviat. Aceasta trebuia să-i pregătească pentru lucrarea în vederea căreia le fusese îngăduită experiența ce le păruse atât de amară.

După învierea Sa, Isus S-a arătat ucenicilor Săi pe calea către Emaus și, începând „de la Moise și de la toți proorocii, le-a tâlcuit în toate Scripturile, ce era cu privire la El“ (Luca 24,27). Inimile ucenicilor s-au trezit, credința s-a aprins. Ei erau „născuți din nou la o nădejde vie“ chiar înainte ca Isus să li Se descopere. Planul Lui era să le lumineze înțelegerea și să le prindă credința de „Cuvântul cel temeinic al profeției“. El dorea ca adevărul să prindă o rădăcină puternică în mintea lor, nu numai pentru că era susținut de mărturia Sa personală, ci datorită dovezilor neîndoielnice prezentate de simbolurile și umbrele legii tipice și de către profețiile Vechiului Testament. Trebuie ca urmașii lui Hristos să aibă o credință inteligentă nu numai pentru ei, ci și pentru a putea duce lumii cunoștința despre Hristos. Și, ca prim pas în răspândirea acestei cunoștințe, Isus i-a îndreptat pe ucenici către „Moise și toți proorocii“. Aceasta era mărturia dată de Mântuitorul cel înviat cu privire la valoarea și importanța Scripturilor Vechiului Testament.

Ce schimbare s-a produs în inimile ucenicilor când au privit încă o dată fața iubită a Mântuitorului lor! (Luca 24,32). Într-un

sens mai deplin și mai desăvârșit decât înainte, ei „au găsit pe Acela despre care a scris Moise în lege și prooroci“. Nesiguranța, chinul și disperarea au făcut loc unei certitudini desăvârșite, unei credințe neumbrite. Nu e de mirare că după înălțarea Sa ei „erau continuu în templu lăudând și binecuvântând pe Dumnezeu“. Oamenii, știind numai despre moartea infamă a Mântuitorului, se așteptau să vadă pe fața lor expresia amărăciunii, a confuziei și a înfrângerii; dar au văzut bucurie și biruință. Ce pregătire primiseră acești ucenici pentru lucrarea care le sta înaintea! Ei trecuseră prin cele mai adânci încercări care fuseseră posibile în experiența lor și văzuseră cum, atunci când orice viziune omenească era pierdută, Cuvântul lui Dumnezeu se împlinise în triumf. De aici înainte ce putea slăbi credința și ce putea răci zelul iubirii lor? În cea mai aprigă durere, ei avuseseră „o mângâiere puternică“, o nădejde care era ca „o ancoră a sufletului, tare și neclintită“ (Evrei 6,18.19) Ei fuseseră martori ai înțelepciunii și puterii lui Dumnezeu și erau încredințați că „nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, și nici o altă făptură“ nu erau în stare să-i despartă „de dragostea lui Dumnezeu care este în Hristos Isus, Domnul nostru“. „În toate aceste lucruri, spuneau ei, suntem mai mult decât biruitori prin Acela care ne-a iubit“ (Rom. 8,38.39.37). „Cuvântul lui Dumnezeu dăinuiește în veac“ (1 Petru 1,25). „Și cine ne osândește? Hristos a murit, mai mult, El a înviat și este chiar la dreapta lui Dumnezeu și mijlocește pentru noi“ (Rom. 8,34).

„Poporul Meu, zice Domnul, nu vă mai fi niciodată de ocară“ (Ioel 2,26). „Seara vine plânsul iar dimineața vine veselie“ (Ps. 30,5). Când în ziua învierii acești ucenici s-au întâlnit cu Mântuitorul, inimile lor ardeau în ei când ascultau cuvintele Sale; când au văzut fruntea, mâinile și picioarele care fuseseră zdrobite pentru ei. Atunci când, înainte de înălțarea Sa, Isus i-a condus afară în Betania, și ridicându-și mâinile în semn de

binecuvântare, le-a poruncit: „Mergeți în toată lumea și predicați Evanghelia“, adăugând: „Iată, că Eu sunt cu voi întotdeauna“ (Marcu 16,15; Matei 28,20); când în Ziua Cincizecimii Mângâietorul făgăduit a coborât și putere de sus a fost dată, iar sufletele credincioșilor au tresărit de conștiința prezenței Domnului lor înălțat, atunci, chiar dacă, asemenea Lui, ar fi trebuit să treacă prin sacrificiu și martiraj, nu ar fi dat ei slujirea Evangheliei harului Său, cu „coroana neprihănirii“, care va fi primită la venirea Sa, pentru slava unui tron pământesc care fusese nădejdea de la început a uceniciei lor. El, care „va face cu mult mai mult decât putem noi cere sau gândi, le-a acordat părtășia suferințelor Sale, comunicarea bucuriei Sale, „bucuria de a aduce multe suflete la slavă, bucuria negrăită“, „o greutate-veșnică de slavă“, cu care, spune Pavel, suferințele noastre de o clipă nu merită să fie puse în comparație.

Experiența ucenicilor care au predicat „Evanghelia Împărăției“ la prima venire a lui Hristos își are corespondentul în experiența acelor care au predicat solia celei de a doua veniri a Sa. După cum ucenicii au mers predicând: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este la ușă“, tot astfel Miller și tovarășii lui au predicat că perioada profetică cea de pe urmă și cea mai lungă, scoasă în evidență de Biblie, era gata să se încheie, că judecata era la ușă, iar împărăția cea veșnică urma să se arate. Predicarea venirii de către ucenici se întemeia pe cele 70 de săptămâni din Daniel 9. Dar solia dată de Miller și de tovarășii lui anunța încheierea celor 2300 de zile din Daniel 8,14, din care cele 70 de săptămâni erau o parte. Predicarea fiecăruia s-a întemeiat pe împlinirea unei alte părți din aceeași mare perioadă profetică.

Asemenea primilor ucenici, William Miller și tovarășii lui n-au înțeles deplin importanța soliei pe care o vesteau. Rătăcirii, care fuseseră împământenite de multă vreme în biserică, i-a împiedicat să ajungă la o interpretare corectă a unui punct important al profeției. De aceea, cu toate că au vestit solia pe care

Dumnezeu le-a încredințat-o să o ducă lumii, printr-o înțelegere greșită a sensului ei, au suferit dezamăgirea.

În explicarea pasajului din Dan. 8,14: „Până vor trece 2300 de zile apoi sfântul locaș va fi curățit“, Miller, așa cum s-a stabilit, a adoptat concepția, primită unanim, că pământul este sanctuarul și a crezut că curățirea sanctuarului reprezenta curățirea pământului prin foc la venirea Domnului. Și când a descoperit că încheierea celor 2300 de zile era prezisă cu precizie, el a tras concluzia că aceasta descoperea timpul celei de a doua veniri. Greșeala lui a rezultat din acceptarea concepției de atunci cu privire la sanctuar.

În sistemul tipic, care era o umbră a jertfei și a preoției lui Hristos, curățirea sanctuarului era ultimul serviciu îndeplinit de marele preot în ciclul anual de slujbe. Aceasta era lucrarea de încheiere a ispășirii - o îndepărtare a păcatului din Israel. Ea prefigura lucrarea de încheiere în slujba Marelui nostru Preot din ceruri, prin îndepărtarea sau ștergerea păcatelor poporului Său, care sunt scrise în rapoartele cerului. Acest serviciu cuprinde o lucrare de cercetare, o lucrare de judecată; și precede imediat venirea lui Hristos pe norii cerului cu putere și slavă mare; căci atunci când vine, toate cazurile au fost hotărâte. Isus spune: „Răsplata Mea este cu Mine ca să dau fiecăruia după faptele lui“ (Apoc. 22,12). Lucrarea aceasta de judecată, care precede imediat a doua venire, este anunțată în prima solie îngerească din Apoc. 14,7: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă căci a venit ceasul judecății Lui“.

Aceia care au vestit această avertizare au avut solia potrivită pentru timpul potrivit. Dar, așa cum primii ucenici au declarat: „S-a împlinit vremea și Împărăția lui Dumnezeu este la uși“, întemeiați pe proorocia din Daniel 9, fără să înțeleagă că moartea lui Mesia era prezisă în aceeași Scriptură, tot astfel Miller și tovarășii lui au predicat solia întemeiată pe Daniel 8,14 și Apoc. 14,7, fără să vadă că în Apoc. 14 mai erau și alte solii scoase în evidență care trebuia de asemenea să fie date înainte de venirea

Domnului. După cum ucenicii erau greșiți cu privire la împărăția care urma să fie întemeiată la încheierea celor 70 de săptămâni, tot astfel adventiștii erau greșiți cu privire la evenimentul care urma să aibă loc la încheierea celor 2300 de zile. În ambele cazuri a fost o primire sau mai degrabă o subscriere la credințele populare, care le-a orbit mintea față de adevăr. Ambele categorii au împlinit voia lui Dumnezeu, vestind solia care El dorea să fie dată, și amândouă, prin greșita înțelegere a soliei lor, au suferit dezamăgirea.

Dar Dumnezeu Și-a împlinit planul Său binefăcător, îngăduind ca avertizarea cu privire la judecată să fie dată exact așa cum trebuia. Ziua cea mare era la uși și, în providența Sa, oamenii au fost cercetați la timpul hotărât, pentru a le descoperi ce era în inimile lor. Solia avea de scop să încerce și să curețe biserica. Ei au fost determinați să vadă dacă sentimentele lor erau legate de lumea aceasta sau de Hristos și de cer. Ei mărturiseau că iubesc pe Mântuitorul și acum trebuia să-și dovedească iubirea. Erau ei gata să renunțe la nădejdiile și ambițiile lor pământești și să întâmpine cu bucurie venirea Domnului lor? Solia urmărea să-i facă în stare a vedea adevărata lor stare spirituală; a fost trimisă din milă pentru a-i trezi să caute pe Domnul cu pocăință și umilință.

Chiar și dezamăgirea, cu toate că era urmarea greșitei lor înțelegeri a soliei pe care o dăduseră, urma să fie schimbată în bine. Ea trebuia să încerce inimile acelor care mărturisiseră că au primit avertizarea. Oare, în fața dezamăgirii urmau să renunțe la experiența lor și să părăsească încrederea în Cuvântul lui Dumnezeu? Sau vor căuta în rugăciune și umilință să vadă unde au greșit în înțelegerea profeției? Câți au fost mânați de teamă sau de pornire și emoție? Câți erau cu inima împărțită și necredincioasă? Mulțimi mărturiseau că iubesc venirea Domnului. Când sunt chemați să sufere batjocura și muștrarea lumii și încercarea amânării și dezamăgirii, vor renunța ei la credință? Din cauză că n-au înțeles imediat procedeele lui Dumnezeu cu ei, vor lepăda

adevărurile sprijinite de mărturia cea mai clară a Cuvântului Său?

Această încercare avea să descopere puterea acelor care, cu o credință adevărată, ascultaseră de ceea ce crezuseră a fi învățătura Cuvântului și a Duhului lui Dumnezeu. Ea urma să-i învețe, așa cum numai o astfel de experiență putea s-o facă, primejdia de a primi teoriile și interpretările oamenilor, în loc de a face din Biblie propriul ei interpret. Pentru copiii credinței, nedumerirea și amărăciunea, care au fost urmarea greșelii lor, trebuia să lucreze îndreptarea necesară. Ei aveau să fie conduși la un studiu mai atent al Cuvântului profetic. Urmau să fie învățați să examineze mai cu atenție temeiul credinței lor și să respingă orice lucru, oricât de mult ar fi acceptat de lumea creștină, care nu era întemeiat pe Scripturile adevărului.

Pentru acești credincioși, ca și cu primii ucenici, ceea ce în ceasul încercării părea întunecat pentru înțelegerea lor urma să fie clarificat după aceea. Când urmau să vadă sfârșitul pe care-l va da Domnul, aveau să știe că, în ciuda încercării care a fost urmarea greșelilor lor, planurile Sale de iubire față de ei se împliniseră fără greș. Ei aveau să învețe printr-o experiență binecuvântată că El este „foarte îndurător și plin de milă“, că toate căile Sale sunt „milă și adevăr pentru aceia care păzesc legământul Său și mărturiile Sale“.

O mare redeșteptare religioasă

In profeția primei solii îngerești din Apocalips 14, este prezisă o mare redeșteptare religioasă, ca urmare a vestirii apropiatei veniri a lui Hristos. Un înger este văzut zburând „prin mijlocul cerului, cu o Evanghelie veșnică, pentru ca s-o vestească locuitorilor pământului, oricărui neam, oricărei seminții, oricărei limbi și oricărui norod. El zice cu glas tare: 'Temeți-vă de Dumnezeu, și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui; și închinați-vă Celui ce a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor!'“ (vers. 6.7).

Faptul că un înger este prezentat a fi vestitorul acestei avertizări este semnificativ. Prin curăția, slava și puterea solului ceresc, Înțelepciunii divine i-a plăcut să reprezinte caracterul înălțat al lucrării ce trebuia îndeplinită prin solia, puterea și slava care urmau să o însoțească. Iar zborul îngerului „prin mijlocul cerului“, „glasul cel tare“ cu care este dată avertizarea și propovăduirea ei tuturor celor „care locuiesc pe pământ“ - la orice neam, seminție, limbă și norod - arată repeziciunea și extinderea mondială a mișcării.

Solia revarsă și luminează cu privire la timpul în care trebuie să aibă loc această mișcare. Este declarată a fi o parte din „Evanghelia veșnică“ și anunță începutul judecății. Solia mântuirii a

fost predicată în toate veacurile; dar solia aceasta este o parte a Evangheliei care urma să fie predicată numai în zilele de pe urmă, căci numai atunci avea să fie adevărat că ceasul judecății a venit. De fapt, proorociile prezintă o succesiune de evenimente care duc la începutul judecății. Acest lucru este adevărat în mod deosebit în ceea ce privește cartea lui Daniel. Dar partea aceea din proorocie care avea legătură cu zilele de pe urmă, lui Daniel i-a fost cerut să o sigileze „până la vremea sfârșitului“. O solie cu privire la judecată întemeiată pe împlinirea acelor profeții nu putea fi proclamată decât atunci când va sosi această vreme. Dar la timpul sfârșitului, spune profetul, „mulți vor citi și cunoștința va crește“ (Daniel 12,4).

Apostolul Pavel avertizase biserica să nu aștepte revenirea lui Hristos în zilele sale. „Ziua aceea nu va veni, spunea el, până când nu va veni lepădarea de credință și se va descoperi „omul fărădelegii“ (2 Tes. 2,3). Nu putem aștepta venirea Domnului nostru până după apostazia cea mare și după perioada lungă de domnie a „omului păcatului“. „Omul fărădelegii“, care mai este intitulat „Taina nelegiurii“, „fiul pierzării“ și „acel nelegiuit“, reprezintă papalitatea, care, așa cum a fost prezis în profeție, urma să-și mențină supremația timp de 1260 de ani. Această perioadă s-a încheiat în anul 1798. Venirea lui Hristos nu putea avea loc înainte de acel timp. Pavel cuprinde cu avertizarea lui întreaga dispensațiune creștină, până în anul 1798. În această perioadă de timp trebuia predicată solia cu privire la a doua venire a lui Hristos.

O astfel de solie n-a fost proclamată niciodată în veacurile trecute. Pavel, așa cum am văzut, n-a predicat-o; el arăta fraților lui către venirea Domnului ca fiind într-un viitor foarte îndepărtat. Nici reformatorii n-au predicat-o. Martin Luther situa judecata cam la 300 de ani în viitor de epoca lui. Dar, de la anul 1798, cartea lui Daniel a fost desigilată, cunoașterea profețiilor a crescut și mulți au vestit solia solemnă a judecății ce se apropia.

Asemenea Reformațiunii celei mari din sec. XVI-lea, mișcarea adventă a apărut în diferite țări ale creștinătății în același timp. Atât în Europa, cât și în America, bărbați ai credinței și rugăciunii au fost conduși la studiul profețiilor și, urmărind raportul inspirat, au văzut dovada convingătoare că sfârșitul tuturor lucrurilor era la uși. În diferite țări existau grupe izolate de creștini care, numai prin studiul Scripturilor, au ajuns la convingerea că venirea Mântuitorului era aproape.

În anul 1821, adică la trei ani după ce Miller ajunsese la explicația lui cu privire la profețiile care arătau spre timpul judecății, dr. Joseph Wolff, „misionarul lumii“, a început să vestească apropiata revenire a Domnului. Wolff s-a născut în Germania, din părinți evrei, tatăl lui fiind rabin. Când era destul de tânăr, a fost convertit cu privire la adevărul religiei creștine. Având o minte activă, cercetătoare, fusese un ascultător atent la conversațiile care avuseseră loc în casa tatălui lui, unde evrei credincioși se adunau zilnic pentru a povesti nădejile și așteptările poporului lor, slava lui Mesia care avea să vină și restatornicirea lui Israel. Într-o zi, auzind numele lui Isus din Nazaret, băiatul a întrebat cine era El. „Un iudeu de un foarte mare talent“, a fost răspunsul; „dar pentru că a pretins că este Mesia, tribunalul iudaic l-a condamnat la moarte“. „De ce?“, a replicat cercetătorul. „Ierusalimul este distrus și de ce suntem noi în robie?“ „Vai, vai“, a răspuns tatăl său, „pentru că Iudeii au ucis pe prooroci“. Deodată, copilului i-a venit gândul: „Poate că Isus a fost un prooroc, iar iudeii l-au omorât, cu toate că a fost nevinovat“ (Travels and Adventures of the Rev. Joseph Wolff, vol. 1, p. 60). Atât de puternic a fost acest simțământ, încât, cu toate că îi era interzis să intre într-o biserică creștină, se strecura adesea să asculte predica.

Atunci când avea numai șapte ani, se lăuda față de un vecin creștin mai în vârstă cu triumful viitor al lui Israel la venirea lui Mesia, la care bătrânul a spus cu bunătațe: „Dragul meu băiat, am să-ți spun cine a fost Mesia cel adevărat; a fost Isus din

Nazaret...pe care strămoșii tăi L-au răstignit, așa cum au făcut cu proorocii din vechime. Du-te acasă și citește capitolul 53 din Isaia și te vei convinge că Isus Hristos este Fiul lui Dumnezeu" (id. vol. I p. 7). Deodată, această convingere a pus stăpânire pe el. A mers acasă și a citit Scriptura, fiind uimit să vadă cât de desăvârșit se împlinise ea cu Isus din Nazaret. Erau oare adevărate cuvintele creștinului? Băiatul a cerut tatălui o explicație a profeției, dar a fost întâmpinat cu o tăcere atât de categorică, încât niciodată n-a mai îndrăznit să amintească acest subiect. Însă aceasta n-a făcut decât să-i mărească dorința de a cunoaște și mai mult despre religia creștină.

Cunoștința pe care o căuta era ținută cu premeditare departe de el în căminul lui iudaic; dar, atunci când avea numai 11 ani, a părăsit casa tatălui și a plecat în lume pentru a-și face educație, pentru a-și alege religia și cariera vieții. A găsit un adăpost pentru o vreme la niște rude, dar în scurt timp a fost alungat ca fiind un apostaziat; așa că, singur și fără bani, a trebuit să-și croiască drum printre străini. A mers din loc în loc, studiind cu atenție și întreținându-se predând limba ebraică. Prin influența unui instructor catolic, a fost determinat să accepte credința catolică și și-a făcut planul să devină misionar pentru propriul lui popor. Cu această țință, a plecat peste câțiva ani pentru a-și continua studiile la colegiul de Propagandă din Roma. Dar aici, spiritul său de cugetare independentă și de vorbire sinceră i-au adus acuzații de erezie. A început să critice pe față abuzurile bisericii și a insistat asupra necesității unei reforme. Cu toate că la început a fost tratat cu o favoare deosebită de către demnitarii papali, după o scurtă vreme a fost mutat din Roma. Sub supravegherea bisericii mergea din loc în loc, până când a devenit clar că niciodată nu va fi convins să se supună orbește romanismului. A fost declarat incorigibil și a fost lăsat liber să plece. A făcut o călătorie în Anglia și, mărturisind credința protestantă, s-a unit cu biserica Anglicană. După doi ani de studiu, a fost trimis în anul 1821 în misiune.

În timp ce Wolff a acceptat adevărul cel mare cu privire la prima venire a lui Hristos ca „Om al durerii și obișnuit cu suferința“, a văzut că profetiile scot în evidență cu o egală claritate a doua Sa venire cu putere și slavă. Și în timp ce căuta să aducă propriul lui popor la Isus din Nazaret, ca fiind Cel făgăduit, și să-i îndrepte atenția spre prima Lui venire în umilință, ca jertfă pentru păcatele oamenilor, îi învăța și cu privire la a doua Sa venire ca Împărat și Liberator.

„Isus din Nazaret, Mesia cel adevărat, zicea el, ale cărui mâini și picioare au fost pironite, care a fost adus ca un miel la junghiere, care a fost Omul durerilor și obișnuit cu suferința, care, după ce Și-a luat toiagul de cârmuire din Iuda și puterea legiuitoare dintre picioarele Sale a venit întâia oară, va veni pentru a doua oară pe norii cerului cu strigătul unui arhanghel“ (Joseph Wolff, *Researches and Missionary Labors*, p. 62) „și va sta pe Muntele Măslinilor; iar domnia încredințată odată lui Adam la creațiune și pierdută de el (Gen. 1,26; 3,17) va fi dată lui Isus. El va fi Împărat peste tot pământul. Gemetele și plânsul întregii creațiuni vor înceta, dar cântecele de laudă și de mulțumire se vor auzi mereu... Când Isus va veni în slava Tatălui Său cu sfinții îngeri... Morții cei credincioși vor învia cei dintâi (1 Tes. 4,16; 1 Cor. 15,32). Aceasta este ceea ce noi, creștinii, numim prima înviere. Atunci, și lumea animală își va schimba natura (Is. 11,6-9) și se va supune lui Isus (Psalmul 8). O pace universală va domni“ (Journal of the Rev. Joseph Wolff, p. 378, 379). „Domnul va privi din nou peste pământ și va spune: „Iată, că este foarte bun“ (id. p. 294).

Și Wolff credea că venirea Domnului este chiar la uși, în interpretarea perioadelor profetice așezând marea împlinire la foarte puțini ani de timpul fixat de Miller. Tuturor acelorora care susțineau din Scriptură că „despre ziua și ceasul acela nu știe nimeni“, că oamenii nu știu nimic despre apropierea venirii, Wolff le răspundea: „A spus oare Domnul că ziua și ceasul nu vor fi niciodată cunoscute? Nu ne-a dat El semnele timpurilor pentru

ca să știm cel puțin apropierea venirii Sale, așa cum se cunoaște apropierea verii după smochinul care înfrunzește? (Matei 24,32). Nu trebuie să cunoaștem această perioadă, în timp ce El Însuși ne îndeamnă nu numai să citim pe profetul Daniel, ci să-l și înțelegem? Și în același profet este spus că cuvintele vor fi pecetluite până la vremea sfârșitului (ceea ce era cazul în vremea lui), dar că mulți vor „călători“ (o expresie ebraică cu privire la observarea și gândirea în ce privește timpul) și „cunoștința (cu privire la timpul acela) va crește“ (Dan. 12,4). Pe lângă toate acestea, Domnul nu intenționează să spună că apropierea timpului nu va fi cunoscută, ci că ziua și ceasul exact nu-l cunoaște nici un om“. El spune că, se va cunoaște destul prin semnele timpului, pentru a ne face să ne pregătim pentru revenirea Sa, așa cum Noe a pregătit corabia“ (Wolff Researches and Missionary Labors, p. 404, 405).

Cu privire la sistemul popular de a interpreta sau de a răstălmăci Scripturile, Wolff scria: „Cea mai mare parte a bisericii creștine a deviat de la înțelesul clar al Scripturii și s-a îndreptat către sistemul iluzoriu al budiștilor, care cred că fericirea viitoare a omenirii va consta în plimbări prin aer, închipuindu-și că, atunci când se citește în Scripturi iudeii trebuie să înțeleagă Neamuri; când citesc Ierusalim, trebuie să înțeleagă biserica; și dacă scrie pământ, aceasta înseamnă cer; prin venirea Domnului, trebuie să se înțeleagă înaintarea societăților misionare; iar suirea pe muntele casei Domnului înseamnă o mare adunare a metodiștilor“ (Journal of the Rev. Joseph Wolff, p. 96).

Timp de 24 de ani, de la 1821 la 1845, Wolff a călătorit foarte mult. În Africa, a vizitat Egiptul și Etiopia; în Asia, a traversat Palestina, Siria, Persia, Buhara și India. A vizitat de asemenea și Statele Unite, cu ocazia cărei călătorii a predicat și în insula Sf. Elena. A sosit în New York în luna august 1837 și, după ce a vorbit în acel oraș, a predicat în Philadelphia și Baltimore și în cele din urmă a mers la Washington. Aici, spune el, „pe baza unei moțiuni prezentate de ex-președintele John Quincy

Adams în una din ședințele Congresului, Camera mi-a acordat în unanimitate aprobarea să folosesc Sala Congresului pentru o lectură pe care am ținut-o într-o sâmbătă, onorat cu prezența tuturor membrilor Congresului și, de asemenea, a episcopului din Virginia, precum și a clerului și cetățenilor din Washington. Aceeași onoare mi-a fost acordată de către membrii guvernului din New Jersey și Pennsylvania, în a căror prezență am ținut lecturi cu privire la cercetările mele în Asia, precum și la domnia personală a lui Isus Hristos“ (id. 398).

Dr. Wolff a călătorit în țările cele mai barbare fără protecția vreunei autorități europene, suferind multe greutăți și înconjurat de primejdii numeroase. A fost bătut cu picioarele și înfometat, vândut ca sclav și de trei ori condamnat la moarte. A fost înconjurat de bandiți și uneori aproape a pierit de sete. O dată a fost jefuit de tot ce avea și lăsat să călătorească sute de mile pe jos prin munți, zăpada biciuindu-i fața, iar picioarele goale amorțite de contactul cu pământul înghețat.

Când a fost avertizat să nu meargă neînarmat printre triburile sălbatice și ostile, el s-a declarat „asigurat cu arme“ - „rugăciune, zel pentru Hristos și încredere în ajutorul Său“. „Mai sunt înzestrat, zicea el, cu iubirea față de Dumnezeu și față de aproapele în inimă și cu Biblia în mână“ (W.H.D. Adams, în *Perils Oft*, p. 192). Biblia în limba ebraică și cea în engleză o ducea cu el oriunde mergea. Despre una dintre ultimile sale călătorii spunea: „Am... ținut Biblia deschisă în mână. Am simțit că puterea mea era în această carte și că puterea ei mă va susține“ (id. p. 201).

În felul acesta a perseverat în lucrările lui, până când solia judecății a fost dusă la o mare parte a pământului locuit. Printre iudei, turci, parți, hinduși și multe alte naționalități și rase, el a împărțit Cuvântul lui Dumnezeu în limbi diferite și pretutindeni vestea apropierea domniei lui Mesia.

În călătoriile lui la Buhara, a găsit că învățătura cu privire la apropiata venire a Domnului era ținută de un popor îndepărtat și

izolat. „Arabii din Yemen, spunea el, sunt în posesia unei cărți numită Seera, care aduce la cunoștință a doua venire a lui Hristos și domnia Sa în slavă, și ei așteaptă ca evenimente mari să aibă loc în anul 1840“ (Journal of the Rev. Joseph Wolff, p. 377). „În Yemen... am petrecut șase zile împreună cu fiii lui Recab. Ei nu beau vin, nu cultivă vie, nu seamănă și trăiesc în corturi, amintindu-și de bunul bătrân Ionadab, fiul lui Recab; și am găsit în tovărășia lor pe urmașii lui Israel din seminția lui Dan... care așteaptă împreună cu fiii lui Recab venirea grabnică a lui Mesia pe norii cerului“ (id. p. 398).

O credință asemănătoare a fost descoperită de un alt misionar în Tartaria. Un preot tartar a pus misionarului întrebarea când va veni Hristos a doua oară. Când misionarul a răspuns că nu știe nimic despre acest lucru, preotul a părut foarte surprins de o așa neștiință la unul care se pretindea profesor de Biblie și și-a mărturisit credința, întemeiată pe profeție, că Hristos va reveni în anul 1844.

La începutul anului 1826, solia adventă a început să fie predicată și în Anglia. Aici, lucrarea nu a luat o formă atât de definită ca în America; timpul exact al venirii n-a fost atât de general predicat, însă adevărul cel mare al apropiatei veniri a lui Hristos cu putere și slavă a fost vestit în mare măsură. Și acest lucru s-a întâmplat nu numai printre neconformiști și disidenți. Mourant Brock, un scriitor englez, declară că aproape șapte sute de slujitori din biserica Anglicană au fost angajați în predicarea „acestei Evanghelii a Împărăției“. În modul acesta, solia arătând către anul 1844 ca timp al revenirii Domnului a fost predicată și în Marea Britanie. Publicațiile adventiste din Statele Unite aveau o circulație larg răspândită. Cărți și reviste erau republicate în Anglia. În anul 1842, Robert Winter, englez prin naștere, care primise credința adventă în America, s-a reîntors în țara sa natală pentru a vesti revenirea Domnului. Mulți s-au unit cu el în această lucrare, iar solia judecății a fost proclamată în diferite părți ale Angliei.

În America de Sud, în mijlocul barbariei și a preoțimii, Lacunza, un spaniol și iezuit, a găsit calea către Scripturi și în

felul acesta a primit adevărul cu privire la revenirea în curând a lui Hristos. Îndemnat să dea avertizarea și în același timp dorind să scape de cenzura Romei, și-a publicat convingerile sub pseudonimul „Rabi Ben Ezra“, pretinzându-se ca un convertit iudeu. Lacunza a trăit în sec. al XVIII-lea, dar cartea lui și-a croit drumul spre Londra cam prin anul 1825, când a fost tradusă și în limba engleză. Publicarea ei a slujit la adâncirea interesului care deja se trezise în Anglia cu privire la subiectul celei de a doua veniri.

În Germania, învățătura fusese predicată în secolul al XVIII-lea de către Bengel, pastor al Bisericii Lutherane și un vestit savant și critic al Bibliei. După terminarea studiilor, Bengel „s-a devotat studiului teologiei, către care era în mod natural înclinat datorită sobrietății religioase a minții lui, exersată prin educație și discipline timpurii. Asemenea altor tineri cu un caracter bine echilibrat, înainte și după aceea, a trebuit să lupte cu îndoielile și cu greutățile naturii firii sale religioase și face aluzie, cu multă sensibilitate, la multele săgeți care i-au străpuns sărmana lui inimă și i-au făcut tinerețea greu de suportat“. Devenind membru al Consistoriului din Württemberg, a apărât cauza libertății religioase. „În timp ce susținea drepturile și privilegiile bisericii, el susținea să se acorde toată libertatea rațională acelor care se simțeau obligați din motive de conștiință să se retragă de la împărtășanie“ (Encyclopaedia Britannica, ed. 9-a, art. „Bengel“). Efectele bune ale acestui mod de a proceda se mai simt și astăzi în provincia lui natală.

Lumina celei de a doua veniri a lui Hristos a inundat mintea lui Bengel, în timp ce pregătea o predică din Apocalips 21 pentru duminica revenirii. Profețiile Apocalipsei s-au desfășurat înaintea înțelegerii sale ca niciodată mai înainte. Copleșit de simțul importanței surprinzătoare care depășește slava scenelor prezentate de profet, a fost constrâns să se abată pentru un timp de la contemplarea subiectului. Dar, în timp ce se afla la amvon, i s-au prezentat iarăși cu toată puterea și lumina. De la data

aceea s-a devotat studiului profețiilor, îndeosebi a acelor din Apocalips, și a ajuns în scurtă vreme la convingerea că ele arătau către venirea lui Hristos ca fiind aproape. Data pe care a stabilit-o ca timp al celei de a doua veniri era cu numai câțiva ani după aceea susținută de Miller.

Scrierile lui Bengel s-au răspândit în toată creștinătatea. Concepțiile lui cu privire la profeție au fost primite aproape de toți în statul său Württemberg și într-o oarecare măsură și în alte părți ale Germaniei. Mișcarea a continuat și după moartea lui, iar solia adventă a răsunat în continuare în Germania, în același timp atrăgând atenția și în alte țări. Încă în acest timp, unii credincioși au plecat în Rusia unde au format colonii, iar credința apropiatei veniri a lui Hristos este păstrată încă de bisericile germane din această țară.

Lumina a strălucit în Franța și Elveția. La Geneva, acolo unde Farel și Calvin răspândiseră adevărul Reformei, Gaussen predica solia celei de a doua veniri. Pe când era încă student, Gaussen a fost influențat de spiritul raționalismului care invadase toată Europa în ultima parte a sec. XVIII și începutul sec. XIX; iar când a intrat în lucrarea de pastorație, nu era numai neștiutor cu privire la adevărata credință, dar înclina și spre scepticism. În tinerețe, se interesase de studiul profeției. După ce a citit Istoria Veche a lui Rollin, atenția i-a fost atrasă de capitolul 2 din Daniel, fiind impresionat de exactitatea minunată cu care se împlinise proorocia, așa cum se vedea din raportul istoricului. Aceasta era o mărturie cu privire la inspirația Scripturilor, care-i slujea ca o ancoră în mijlocul primejdiiilor din ultimii ani. Nu putea fi mulțumit cu învățăturile raționalismului, astfel că, prin studiul Bibliei și prin cercetare după o lumină mai clară, a ajuns după o vreme la o credință temeinică.

Pe măsură ce înainta în cercetarea profețiilor, a ajuns la convingerea că venirea Domnului era la uși. Impresionat de solemnitatea și de importanța acestui mare adevăr, dorea să-l aducă înaintea poporului; dar credința de atunci, cum că profețiile lui

Daniel sunt taine și nu pot fi înțelese, era o predică serioasă în calea lui. În cele din urmă s-a hotărât - așa cum Farel făcuse înainte de el în evanghelizarea Genevei - să înceapă cu copiii prin care nădăjduia să intereseze pe părinți.

„Doresc să fiu bine înțeles“, spunea el după aceea, vorbind despre această obligație pe care și-a asumat-o, „nu datorită importanței mici, ci din contră, datorită valorii ei celei mari am dorit să o prezint în această formă familiară și pentru motivul acesta m-am adresat copiilor. Doream să fiu ascultat și mă temeam că n-aș fi fost dacă m-ași fi adresat mai întâi celor maturi“. „De aceea m-am hotărât să merg la cei mai tineri. Am strâns un auditoriu de copii; dacă grupa se va mări, dacă văd că voi fi ascultat, dacă le va plăcea și vor fi interesați, dacă vor înțelege și explica subiectul, sunt sigur că în curând voi avea al doilea cerc și, la rândul lor, oamenii maturi vor vedea că nu este zadarnic timpul petrecut în studiu. Când lucrul acesta s-a făcut, cauza este câștigată“ (L. Gaussen, Daniel the Prophet vol. 2, Preface).

Efortul a fost încununat cu succes. Atunci când s-a adresat copiilor, au venit să asculte și persoane în vârstă. Balcoanele bisericii lui erau pline de ascultători atenți. Printre ei se găseau oameni de rang înalt, învățați străini și turiști care vizitau Geneva; și în felul acesta solia a fost dusă și în alte părți.

Încurajat de acest succes, Gaussen și-a publicat lecțiile, cu speranța de a promova studiul cărților profetice în bisericile de limbă franceză. „A publica ceea ce am predat copiilor“, spunea Gaussen, „însemnează a vorbi adulților care prea adesea neglijează aceste cărți, sub pretenția neadevărată că sunt neclare. Dar cum pot fi ele neclare din moment ce copiii voștri le înțeleg?... Aveam o mare dorință, adăuga el, să redau dacă era posibil o cunoaștere a profețiilor cu care turma noastră era obișnuită... Fără îndoială că nu există nici un alt studiu care, după părerea mea, răspunde mai bine nevoilor timpului... Prin aceasta trebuie să ne pregătim noi pentru suferința care este la uși și să veghem în așteptarea lui Isus Hristos“.

Cu toate că era unul dintre cei mai distinși și mai iubiți dintre predicatorii de limbă franceză, după o vreme, Gaussen a fost suspendat din serviciu, principala acuzație fiind că, în loc de a folosi catehismul bisericii - manual banal și raționalist, lipsit de viață - folosisa Biblia în educarea tineretului. După aceea a devenit profesor într-o școală teologică, în timp ce duminica și-a continuat lucrarea de catihet, adresându-se copiilor și instruindu-i din Scripturi. Lucrările lui cu privire la profeție au trezit de asemenea mult interes. De la scaunul de profesor, prin presă și în ocupația lui preferată ca învățător al copiilor, a continuat timp de mulți ani să exercite o largă influență și a contribuit la trezirea atenției multora asupra studiului profețiilor care arătau că venirea Domnului este aproape.

Și în Scandinavia solia adventă a fost proclamată și s-a deșteptat un deosebit interes. Mulți au fost treziți din falsa lor siguranță să-și mărturisească și să-și părăsească păcatele și să caute iertare în numele lui Hristos. Dar clerul bisericii oficiale s-a împotrivit mișcării și, prin influența lui, unii din cei care predica solia au fost aruncați în temniță. În multe locuri în care predicatorii venirii apropiate a Domnului erau aduși în felul acesta la tăcere, Dumnezeu a găsit potrivit să trimită solia într-un mod miraculos, prin copilași. Deoarece ei erau sub vârsta maturității, legea statului nu-i putea opri, și li s-a îngăduit să vorbească fără să fie opriți.

Mișcarea s-a dezvoltat mai ales în clasele de jos, iar oamenii se adunau să asculte avertizarea în locuințele modeste ale muncitorilor. Copiii-predicatori erau ei înșiși în majoritate fii de țărani săraci. Unii dintre ei nu aveau mai mult de șase sau opt ani; și în timp ce viața lor mărturisea că iubeau pe Mântuitorul și se străduiau să trăiască în ascultare de cerințele sfinte ale lui Dumnezeu, de obicei ei dădeau pe față numai inteligența și priceperea ce se putea vedea la copiii de vârsta lor. Când stăteau înaintea oamenilor, însă, se vedea că erau mânați de o influență mai presus de însușirile lor naturale. Tonul și manierele se

schimbau și, cu o putere solemnă, dădeau avertizarea cu privire la judecată, folosind chiar cuvintele Scripturii: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă, căci a venit ceasul judecății Lui“. Ei muștrau păcatele oamenilor, condamnând imoralitatea și viciul, muștrau pe cei lumești și pe cei apostaziați și avertizau pe ascultătorii lor să fugă degrabă de mânia viitoare.

Oamenii ascultau impresionati. Spiritul convingător al lui Dumnezeu vorbea inimilor lor. Mulți erau determinați să cerceteze Scripturile cu un interes nou și profund, cei necumpătați și imorali se schimbau, alții părăseau practicile necinstite și s-a făcut o lucrare atât de vizibilă, încât și slujitorii bisericii oficiale erau constrânși să recunoască că în această mișcare era mâna lui Dumnezeu.

A fost voia lui Dumnezeu ca vestea revenirii Mântuitorului să fie predicată în țările scandinave; și atunci când glasurile slujitorilor Săi erau aduse la tăcere, El a pus Duhul Său asupra copiilor, pentru ca această lucrare să poată fi adusă la îndeplinire. Odinioară, atunci când Isus Se apropia de Ierusalim, așteptat de mulțimile care-L aclamau și care cu strigăte de biruință și cu ramuri de palmier Îl salutau ca fiind Fiul lui David, Fariseii invidioși I-au cerut să-i aducă la tăcere; dar Isus a răspuns că toate acestea erau o împlinire a profeției și, dacă aceștia vor tăcea, pietrele urmau să strige. Oamenii, intimidați de amenințările preoților și conducătorilor, au încetat vestirea lor plină de bucurie când au intrat pe porțile Ierusalimului, dar copiii, în curțile templului, au reluat refrenul și, fluturând ramurile lor de palmier, strigau: „Osana, Fiul lui David!“ (Matei 21,8-16). Când Fariseii și-au manifestat nemulțumirea și I-au spus: „Auzi ce spun aceștia?“, Isus a răspuns: „Da, oare n-ați citit 'din gura pruncilor și a celor ce sug ai scos laude'?“ După cum Dumnezeu a lucrat prin copii la prima venire a lui Hristos, tot astfel a lucrat El prin ei dând solia celei de a doua Sa veniri. Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să se îplinească „pentru ca vestirea venirii

Mântuitorului să fie adresată tuturor oamenilor, limbilor și națiunilor.

Lui William Miller și colaboratorilor săi le-a fost dat să predice avertizarea în America. Această țară a devenit centrul marii mișcări advente. Acolo, profeția primei solii îngerești și-a avut cea mai directă împlinire. De acolo, scrierile lui Miller și ale colaboratorilor lui au fost duse în țări depărtate. Pretutindeni în lume unde au pătruns misionarii a fost dusă vestea bună a grabnicei veniri a lui Hristos. Solia Evangheliei veșnice se răspândea în lung și în lat: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă; căci a venit ceasul judecății Lui“.

Mărturia profețiilor care arătau către venirea lui Hristos în primăvara anului 1844 a pus stăpânire deplină pe mințile oamenilor. Pe măsură ce solia mergea de la un stat la altul, trezea un interes larg răspândit. Mulți erau convinși că dovezile din perioadele profetice erau corecte și, sacrificându-și mândria, păreri personale, primeau cu bucurie adevărul. Unii pastori părăseau vederile și sentimentele lor sectare, își părăseau serviciile, chiar și bisericele, și se uneau în vestirea venirii lui Isus. Au fost totuși, comparativ, puțini slujitori care au primit această solie; de aceea ea a fost încredințată în mare măsură credincioșilor laici umili. Fermierii își părăseau câmpurile, mecanicii își lăsau sculele, negustorii își părăseau mărfurile, iar specialiștii renunțau la pozițiile lor; și cu toate acestea, numărul lucrătorilor era mic în comparație cu lucrarea ce trebuia împlinită. Starea unei biserici neevlavioase și a unei lumi care zăcea în nelegiuire împovăra sufletele adevăraților veghetori, dar ei cu dragă inimă suportau truda, lipsa și suferința, pentru a putea chema pe oameni la pocăință spre mântuire. Cu toate că Satana i se împotriva, lucrarea mergea neabătut înainte și adevărul advent era primit de multe mii.

Pretutindeni răsună mărturia cercetătoare, avertizând pe păcătoși, atât pe cei din lume, cât și pe membrii bisericii, să fugă de mânia viitoare. Ca și Ioan Botezătorul, înainte mergătorul lui

Hristos, predicatorii au pus securea la rădăcina pomului și au somat pe toți să aducă roade spre pocăință. Chemările lor arzătoare erau în contrast vizibil cu asigurările de pace și siguranță care se auzeau de la amvonurile bisericilor; și oriunde era vestită solia, ea mișca pe oameni. Mărturia simplă și directă a Scripturilor, sădită de puterea Duhului Sfânt, aducea o convingere căreia puțini erau în stare să-i reziste. Profesorii de religie erau treziți din siguranța lor falsă. Își vedeau abaterile, spiritul lor lumesc și necredința, mândria și egoismul. Mulți căutau pe Domnul cu pocăință și umilință. Simțămintele care se prinseseră atât de multă vreme de lucrurile pământești erau acum îndreptate către cer. Duhul lui Dumnezeu stăruia asupra lor și, cu inimi umilite și supuse, se uneau să înalțe strigătul: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă; căci a venit ceasul judecății Lui“.

Păcătoșii întrebau cu lacrimi: „Ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?“ Aceia ale căror vieți fuseseră caracterizate prin necinste se grăbeau să dea înapoi. Toți aceia care găseau pace în Hristos doreau să vadă și pe alții împărtășindu-se de aceeași binecuvântare. Inimile părinților se întorceau către copiii lor, iar inimile copiilor către părinți. Barierele mândriei și ale reținerilor erau îndepărtate. Se făceau mărturisiri sincere, iar membrii familiei lucrau pentru mântuirea aceluia care le erau apropiați și scumpi. Adesea se auzea glasul unor mijlociri stăruitoare. Pretutindeni se găseau suflete care stăruiau fierbinte înaintea lui Dumnezeu. Mulți se luptau toată noaptea în rugăciune pentru asigurarea iertării păcatelor și pentru convertirea rudelor sau vecinilor lor.

Toate categoriile veneau la adunările adventiste. Bogați și săraci, oameni de sus și de jos erau dornici din motive diferite să asculte învățăturile despre a doua venire. Domnul a ținut în frâu spiritul împotrivirii, în timp ce servii Săi explicau motivele credinței lor. Uneori unealta era slabă; dar Duhul lui Dumnezeu compensa, dând putere adevărului Său. Prezența îngerilor sfinți era simțită în aceste adunări și mulți se adăugau zilnic la

numărul credincioșilor. Când erau repetate dovezile cu privire la apropiata venire a lui Hristos, mulțimi mari ascultau cu respirația tăiată cuvintele solemne. Cerul și pământul păreau că sunt aproape. Puterea lui Dumnezeu se simțea peste bătrân, tânăr și de vârstă mijlocie. Oamenii mergeau la casele lor cu laude pe buze și cântări de bucurie răsunau în aerul curat al nopții. Nici unul din cei care au participat la acele adunări nu pot uita scenele acelea de profund interes.

Vestirea unui timp precis pentru venirea lui Hristos a provocat o mare împotrivire din partea tuturor claselor de oameni, începând cu pastorul de la amvon și până la păcătosul cel mai decăzut și mai hulitor al cerului. Se împlineau cuvintele profeției: „Înainte de toate, să știți că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor și vor zice: „Unde este făgăduința venirii Lui? Căci de când au adormit părinții noștri, toate rămân așa cum erau de la începutul zidirii!“ (2 Petru 3,3.4) Mulți din aceia care mărturiseau că iubesc pe Mântuitorul declarau că nu se împotrivesc învățaturii cu privire la a doua venire; obiectau mai degrabă cu privire la fixarea unei date. Dar ochiul a toate văzător al lui Dumnezeu le citea inimile. Ei nu doreau să audă despre venirea lui Hristos care avea să judece lumea după dreptate. Fuseseră niște robi necredincioși, lucrarea lor neputând suporta controlul ochiului cercetător de inimi al lui Dumnezeu și se temeau să se întâlnească cu Domnul lor. Asemenea iudeilor din vremea primei venituri a lui Hristos, ei nu erau pregătiți să întâmpine pe Isus. Nu numai că refuzau să asculte argumentele clare ale Bibliei, dar luau în râs pe aceia care așteptau pe Domnul. Satana și îngerii lui jubilau și aruncau reproșuri înaintea lui Hristos și a sfinților îngeri, că pretinsul Său popor avea atât de puțină iubire pentru El încât nu dorea venirea Sa.

Argumentul cel mai des folosit de aceia care lepădau credința adventă era că „Nimeni nu cunoaște ziua și ceasul“. Scriptura spune: „Despre ziua aceea și despre ceasul acela, nu știe nimeni:

nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl“ (Matei 24,36). Însă o explicație clară și armonioasă a textului a fost dată de aceia care așteptau pe Domnul, iar folosirea greșită a lui de către împotrivitori a fost arătată deslușit. Cuvintele acestea au fost spuse de Hristos în discuția memorabilă cu ucenicii Săi de pe muntele Măslinilor, după ce a părăsit pentru ultima oară Templul. Ucenicii puseseră întrebarea: „Care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?“ Isus, vorbindu-le despre semne, le-a zis: „Când veți vedea aceste lucruri, să știți că este aproape, este chiar la uși“ (vers. 3,33). Nici un cuvânt al Mântuitorului nu trebuie să fie folosit pentru a desființa pe altul. Cu toate că nimeni nu cunoaște nici ziua și nici ceasul venirii Sale, suntem îndemnați și ni se spune că știm când este aproape. Mai departe, suntem învățați că disprețuirea avertizărilor Sale și refuzul sau neglijența de a ști când este aproape venirea Sa vor fi tot atât de fatale pentru noi, așa cum a fost și pentru cei care au trăit în zilele lui Noe, care n-au știut când a venit potopul. În parabola din același capitol, unde se pune în contrast servul cel rău cu cel credincios și se dă o condamnare aceluia care zice în inima sa: „Domnul zăbovește să vină“, se arată în ce lumină privește și răsplătește Hristos pe aceia pe care-i găsește veghind și predicând venirea Sa, precum și pe aceia care o contrazic. „Vegheați deci“, spune El. „Ferice de robul pe care Domnul la venirea Sa îl va găsi făcând așa“ (vers. 42,46). „Dacă nu veghezi, voi veni ca un hoț, și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine“ (Apoc. 3,3).

Pavel vorbește despre o categorie de oameni pe care venirea Domnului o va găsi nepregătită. „Ziua Domnului va veni ca un hoț noaptea. Când vor spune pace și liniște, atunci o prăpădenie neașteptată va veni peste ei... și nu va fi chip de scăpare“. Dar adaugă pentru aceia care au luat aminte la avertizarea Mântuitorului: „Voi, fraților, nu sunteți în întuneric pentru ca ziua aceea să vină peste voi ca un hoț. Voi sunteți fii ai luminii și fii ai zilei; noi nu suntem ai nopții și nici ai întunericului“ (1 Tes. 5,2-5).

Astfel s-a arătat că Scripturile nu dau oamenilor nici o asigurare pentru ca ei să rămână în necunoștință cu privire la apropierea venirii lui Hristos. Dar aceia care căutau numai o scuză pentru a lepăda adevărul și-au astupat urechile la această explicație; dar cuvintele: „Nimeni nu cunoaște ziua, nici ceasul“ continuau să fie repetate de batjocoritorii cei îndrăzneți și chiar de către aceia care mărturiseau a fi slujitorii lui Hristos. Când oamenii au fost treziți și au început să caute calea mântuirii, învățătorii religiei s-au interpus între ei și adevăr, căutând să le liniștească temerile prin interpretarea eronată a Cuvântului lui Dumnezeu. Veghetorii necredincioși s-au unit în lucrarea marelui amăgitor, strigând pace, pace, când Dumnezeu n-a vorbit de pace. Asemenea fariseilor de pe vremea lui Hristos, mulți refuzau să intre în Împărăția Cerurilor și îi împiedicau pe aceia care voiau să intre. Sângele acelor suflete va fi cerut din mâna lor.

Cei mai umili și cei mai devotați din biserici erau de obicei cei dintâi care primeau solia. Aceia care studiau Biblia nu puteau să nu vadă caracterul nescripturistic al concepțiilor populare privitoare la profeție și oriunde oamenii nu erau stăpâniți de influența clerului, oriunde cercetau Cuvântul lui Dumnezeu pentru ei, doctrina adventă trebuia doar să fie comparată cu Scripturile pentru a stabili autoritatea lor divină.

Mulți erau persecutați de frații lor necredincioși. Alții, pentru a-și păstra poziția lor în biserică, au trecut sub tăcere nădejdea lor, în timp ce foarte mulți au socotit că credincioșia lor față de Dumnezeu nu le îngăduie să țină ascunse adevărurile pe care El li le încredințase. Nu puțini au fost aceia care au fost excluși din biserică pentru simplul motiv că și-au exprimat credința în venirea lui Hristos. Pentru aceia care au suferit această încercare a credinței lor le erau deosebit de prețioase cuvintele profetului: „Iată ce zic frații voștri, care vă urăsc și vă izgonesc din pricina Numelui Meu: 'Să-Și arate Domnul slava, ca să vă vedem bucuria!' Dar ei vor rămâne de rușine!“ (Is. 66,5).

Îngerii lui Dumnezeu vegheau cu cel mai profund interes asupra urmărilor avertizării. Când se dădea pe față o lepădare generală a soliei de către biserici, îngerii își întorceau fețele cu amărăciune. Dar erau mulți care nu fuseseră încă încercați cu privire la adevărul advent. Mulți fuseseră răătăciți de către soți, soții, părinți sau copii și făcuți să creadă ca fiind un păcat chiar și de a asculta la asemenea răătăciri, cum erau acelea predicate de adventiști. Îngerilor le-a fost poruncit să vegheze cu credincioșie asupra acestor suflete, deoarece o altă lumină avea să lumineze peste ei de la tronul lui Dumnezeu.

Cu o dorință negrăită, aceia care primiseră solia, așteptau venirea Mântuitorului lor. Timpul în care așteptau să-L întâlnească era la ușă. Așteptau ceasul acesta cu o solemnitate calmă. Stăteau în dulce comuniune cu Dumnezeu, o pregustare a păcii pe care urmau să o moștenească în strălucirea de sus. Nici unul dintre aceia care au experimentat această nădejde și încredere n-a putut uita acele ceasuri prețioase de așteptare. Cu câteva săptămâni înainte de timpul acela, afacerile pământești au fost părăsite în mare parte. Credincioșii cei sinceri cercetau cu atenție orice gând și simțământ al inimilor lor, ca și când ar fi fost pe patul de moarte și ar mai fi avut doar câteva ceasuri până să închidă ochii asupra scenelor pământești. Nu s-au făcut „haine pentru înălțare“ (vezi note suplimentare), dar toți simțeau nevoia unei dovezi interioare că erau pregătiți să se întâlnească cu Mântuitorul; hainele lor albe erau curăția sufletului - caracterul curățit de păcat prin sângele ispășitor al lui Hristos. Dacă s-ar mai vedea iarăși în poporul care mărturisește a fi al lui Dumnezeu același spirit de cercetare a inimii, aceeași credință hotărâtă și sinceră, dacă ei ar fi continuat în felul acesta să se umilească înaintea Domnului și să-și înalțe cererile la tronul milei, ar fi avut o experiență mai înaltă decât au acum. Se vede prea puțină rugăciune, prea puțină convingere adevărată despre păcat, iar lipsa unei credințe vii lasă pe mulți lipsiți de harul atât de bogat oferit de Mântuitorul nostru.

Dumnezeu a plănuit să-Şi încerce poporul. Mâna Lui a acoperit o greşeală în calcularea perioadelor profetice. Adventiştii n-au descoperit greşeala şi n-a fost descoperită nici de cei mai învăţaţi dintre împotrivitorii lor. Aceştia din urmă spuneau: „Calculul perioadelor profetice este corect. Un eveniment mare este gata să aibă loc; dar nu este ceea ce prezice dl. Miller; ci este convertirea lumii şi nu a doua venire a lui Hristos” (vezi note suplimentare).

Timpul de aşteptare a trecut, iar Hristos nu S-a arătat pentru liberarea poporului Său. Aceia care cu credinţă şi iubire sinceră au aşteptat pe Mântuitorul au avut parte de o dezamăgire amarnică. Cu toate acestea, planurile lui Dumnezeu se împlineau; El puna la încercare inimile acelor care mărturisiseră că aşteaptă revenirea Sa. Printre ei erau mulţi care nu fuseseră mânaţi de motive mai înalte decât de teamă. Mărturisirea lor de credinţă nu atinsese nici inimile şi nici viaţa lor. Când evenimentul aşteptat n-a avut loc, aceştia au declarat că nu fuseseră dezamăgiţi; ei nu crezuseră niciodată că Hristos va veni. Aceştia au fost printre primii care au luat în râs măhnirea adevăraţilor credincioşi.

Dar Isus împreună cu oştile cereşti priveau cu iubire şi cu simpatie asupra celor încercaţi şi credincioşi, dar dezamăgiţi. Dacă s-ar fi putut da la o parte vălul care despărţea lumea văzută de cea nevăzută, ar fi fost văzuţi îngerii apropiindu-se de aceste suflete statornice şi ocrotindu-le de săgeţile Satanei.

Avertizarea respinsă

In predicarea învățaturii despre a doua venire, William Miller împreună cu tovarășii lui lucraseră cu singurul scop de a trezi pe oameni să se pregătească pentru judecată. Ei căutaseră să trezească pe învățătorii religiei la nădejdea cea adevărată a bisericii și la nevoia lor după o experiență creștină mai profundă; și mai lucraseră să trezească pe cei neconvertiți la datoria unei grabnice pocăințe și a unei întoarceri la Dumnezeu. „N-au făcut nici o încercare să convertească pe oameni la o sectă sau grupare religioasă. De aceea, ei lucrau în mijlocul grupărilor și sectelor fără să se amestece în organizația sau disciplina lor“.

„În toate lucrările mele, spunea Miller, niciodată n-am avut dorința sau gândul să acord vreun interes deosebit uneia dintre denominațiunile existente sau să avantajez pe una în detrimentul celeilalte. M-am gândit la binele tuturor. Presupunând că toți creștinii se vor bucura în așteptarea venirii lui Isus și că aceia care nu vedeau cum vedeam eu nu îi vor iubi mai puțin pe aceia care vor îmbrățișa această învățătură, n-am conceput că ar fi fost nevoie de adunări separate. Scopul meu era dorința de a întoarce sufletele la Dumnezeu, de a duce lumii vestea despre judecata viitoare și a determina pe concetățenii mei la acea pregătire a in-

imii care urma să-i aducă în stare să întâmpine pe Dumnezeu în pace. Marea majoritate a acelor care s-au convertit în urma lucrării mele s-au unit apoi cu diferite biserici existente“ (Bliss, p. 328).

Atâta timp cât lucrarea lui a ajutat la întărirea bisericilor, a fost privită cu bunăvoință. Dar când slujitorii și conducătorii religiei au început să fie ostili învățaturii advente, urmărind să pună capăt oricărei agitații cu privire la acest subiect, nu numai că i s-au împotrivit de la amvon, dar au interzis și membrilor lor de a participa la predicile unde se prezenta a doua venire sau chiar să vorbească despre această nădejde în adunările bisericii. În felul acesta credincioșii se aflau într-o mare încercare și încercătură. Ei își iubeau bisericile lor și le era greu să se despartă de ele. Dar când au văzut că mărturia Cuvântului lui Dumnezeu le este interzisă și dreptul de a cerceta profețiile este imposibil, au judecat că credința față de Dumnezeu îi oprea să se supună. Pe aceia care căutau să interzică mărturia Cuvântului lui Dumnezeu nu-i puteau socoti ca fiind biserica lui Hristos, „stâlpul și temelie adevărului“. De aceea s-au socotit îndreptățiți să se despartă de cei cu care crezuseră până atunci. În vara anului 1844, aproximativ 50.000 de persoane s-au retras din biserici.

Cam în vremea aceea, un fenomen curios s-a observat în majoritatea bisericilor din Statele Unite. Timp de mulți ani se văzuse o creștere treptată și continuă a conformării la practicile și obiceiurile lumești și, în același timp, o decădere corespunzătoare a adevăratei vieți spirituale; dar în anul acela au apărut dovezile unei repezi și vizibile decăderi în aproape toate bisericile din țară. În timp ce nimeni nu părea în stare să arate cauza, fenomenul era recunoscut în cercuri largi și comentat atât prin presă, cât și de la amvoane.

La o adunare a prezbiterilor din Philadelphia, Mr. Barnes, autorul unui comentariu larg răspândit și pastor al uneia dintre bisericile principale din acel oraș, „a declarat că slujise în lucrare timp de 20 de ani și niciodată până la ultima Sfântă Cină

nu administrase sfintele rânduieli fără să primească mai mult sau mai puțini membri în sânul bisericii. Dar acum nu se mai văd nici treziri și nici convertiri, nici o creștere prea vizibilă în har a credincioșilor și nimeni nu vine la studiu pentru a discuta cu privire la mântuirea sufletului său. O dată cu dezvoltarea afacerilor și cu lărgirea perspectivelor comerciale și de tranzații, se vede și o creștere a închinării în fața celor lumești. Acest lucru se petrece în toate confesiunile" (Congregational Journal, May 23, 1844).

În luna februarie a aceluiași an, profesorul Finney de la Colegiul Oberlin spunea: „Înaintea ochilor noștri am avut faptul că, în general, bisericile protestante din țara noastră au fost fie indifferente, fie ostile față de aproape toate reformele morale din veacul nostru. Sunt și excepții parțiale, dar nu suficiente pentru a ne arăta faptele altfel decât sunt în realitate. Mai putem adăuga și un alt lucru: absența aproape generală a influenței reînviătoare în biserici. Apatia spirituală este aproape atotcuprinzătoare și este teribil de profundă; de altfel, și presa religioasă din întreaga țară mărturisește lucrul acesta... Într-o foarte mare măsură, membrii bisericii se închină modei și se unesc cu cei necredincioși în adunări de plăceri, la dans, la serbări, etc. ... Dar nu trebuie să desfășurăm acest subiect dureros. Este îndeajuns că această tristă realitate se mărește și apasă greu peste noi, pentru a ne arăta că aproape toate bisericile degenerază în mod întristător. Ele s-au depărtat foarte mult de Domnul și El le-a părăsit“.

Tot în privința aceasta, un scriitor în „Religious Telescope“ mărturisea: „Niciodată n-am fost martorii unei astfel de decăderi generale a religiei ca acum. În adevăr, biserica trebuie să se trezească și să caute cauzele acestei nenorociri; căci toți cei care iubesc Sionul trebuie să o socotească ca fiind o nenorocire. Când ne dăm seama cât sunt de puține și incomplete cauzurile de convertire adevărată și câtă nemaîntâlnită nerușinare și împietrire din partea păcătoșilor, exclamăm fără să vrem: „A

uitat oare Dumnezeu să fie milostiv?“ sau „S-a închis ușa milei Sale?“

O astfel de stare nu există niciodată în biserică fără o cauză. Întunericul spiritual care cade peste popoare, peste biserici și peste indivizi nu se datorește unei retrageri arbitrare a harului divin din partea lui Dumnezeu, ci datorită neglijării sau lepădării luminii divine din partea oamenilor. O ilustrație izbitoare a acestui adevăr este prezentată în istoria poporului iudeu din timpul Domnului Hristos. Prin unirea lor cu lumea, datorită uitării lui Dumnezeu și neglijării Cuvântului Său, înțelegerea lor s-a întunecat, iar inimile lor au devenit firești și senzuale. Astfel au fost în necunoștință cu privire la venirea lui Mesia și, în mândria și necredința lor, au lepădat pe Mântuitorul. Dumnezeu n-a îndepărtat nici atunci pe poporul iudeu de la cunoașterea sau de la împărtășirea lor cu binecuvântările mântuirii. Dar aceia care au lepădat adevărul au pierdut orice dorință pentru darul cerului. Ei au „numit lumina întuneric și întunericul lumină“, până când lumina care era în ei a devenit întuneric; și cât de mare era întunericul acela!

Scopul lui Satana este ca oamenii să păstreze formele religiei, dar să le lipsească spiritul viu al evlaviei. După ce au lepădat Evanghelia, iudeii au continuat cu zel să păstreze vechile ritualuri; ei au păstrat cu strictețe exclusivismul lor național, în timp ce ei înșiși recunoșteau că prezența lui Dumnezeu nu se mai vedea printre ei. Profetia lui Daniel arăta fără greș timpul venirii lui Mesia și preciza atât de direct moartea Sa, încât ei au descurajat studiul cărții lui. În cele din urmă, rabinii au pronunțat un blestem asupra tuturor acelorora care ar fi încercat o socotire a timpului. În orbirea și nepocăința lor, fiii lui Israel, în secolele care au urmat, au devenit indiferenți la invitațiile miloase ale mântuirii și neatenți la binecuvântările Evangheliei, ca o avertizare solemnă și înfricoșată a primejdiei de a lepăda lumina din cer.

Oriunde există aceeași cauză vor urma aceleași consecințe. Acela care în mod deliberat își înăbușe convingerile cu privire la datorie, pentru că nu se potrivesc cu înclinațiile sale, va pierde în cele din urmă puterea discernământului între adevăr și rătăcire. Rațiunea se întuneacă, conștiința se tocește, inima se împietrește, iar sufletul se desparte de Dumnezeu. Acolo unde solia adevărului divin este disprețuită sau socotită fără importanță, biserica va fi învăluită în întuneric; vor pătrunde înăuntru. Membrii bisericii își concentrează interesele și energiile în planuri lumești, iar păcătoșii se împietresc în nepocăința lor.

Prima solie îngerească din Apocalips 14, care anunța ceasul judecății lui Dumnezeu chemând pe oameni să se teamă și să se închine Lui, a avut scopul de a-i despărți pe aceia care purtau numele de popor al lui Dumnezeu de influențele stricătioase ale lumii și a-i trezi spre a vedea adevărata lor stare de decădere și iubire pentru lume. În această solie Dumnezeu a trimis bisericii o avertizare care, dacă ar fi fost primită, ar fi îndreptat relele care-i îndepărtau de El. Dacă ar fi primit solia din cer, smerindu-și inimile înaintea Domnului și căutând cu sinceritate o pregătire pentru a sta în prezența Sa, Duhul și puterea lui Dumnezeu s-ar fi manifestat în mijlocul lor. Biserica ar fi ajuns iarăși la acea stare binecuvântată de unire, credință și iubire care se vedea în zilele apostolice, când credincioșii erau „o inimă și un suflet“ și „vesteau Cuvântul Domnului cu îndrăzneală“, când Domnul adăuga în fiecare zi la Biserică pe cei care trebuia să fie mântuiți“ (Fapte 4,32.31; 2,47).

Dacă aceia care pretind că sunt poporul lui Dumnezeu ar primi lumina care strălucește asupra lor din Cuvântul Său, ar ajunge la acea unitate pentru care S-a rugat Hristos și pe care apostolul a descris-o ca fiind „unirea Duhului prin legătura păcii“. „Este, spune el, un singur trup și un singur Duh, după cum și voi ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre, este un singur Domn, o singură credință, un singur botez“ (Efes. 4,3-5).

Acestea erau rezultatele binecuvântate, experimentate de aceia care au primit solia adventă. Ei proveneau din diferite grupări religioase, dar deosebirile lor confesionale fuseseră îndepărtate; crezurile care erau în conflict au fost distruse, nădejdea despre un mileniu vremelnice, neavând temei în Scriptură, a fost părăsită; vederile rătăcite cu privire la a doua venire au fost corectate; mândria și asemănarea cu lumea au fost îndepărtate; greșelile erau îndreptate; inimile s-au unit în cea mai dulce părtășie, iar iubirea și bucuria dețineau supremația. Dacă această învățătură a făcut lucrul acesta pentru cei puțini care au primit-o, ea ar fi făcut același lucru pentru toți dacă ar fi primit-o.

Dar bisericile, în general, n-au primit avertizarea. Slujitorii lor, care ca străjeri „asupra casei lui Israel“ ar fi trebuit să fie primii în cunoașterea semnelor venirii lui Isus, n-au învățat adevărul nici din mărturia profeților și nici din semnele timpurilor. Pentru că nădejdlile și ambițiile pământești umpluseră inimile, iubirea față de Dumnezeu și credința în Cuvântul Său s-a răcit. Iar când a fost prezentată doctrina adventă, ea n-a făcut decât să trezească prejudecățile și necredința lor. Faptul că solia era, într-o mare măsură, predicată de laici a fost folosit ca argument împotriva ei. Ca și în vechime, mărturia lămurită a Cuvântului lui Dumnezeu a fost întâmpinată cu întrebarea: „A crezut vreunul din conducători sau Farisei?“ Și văzând cât de grea era sarcina de a combate argumentele scoase din perioadele profetice, mulți descurajau studiul profețiilor, învățând că aceste cărți profetice erau pecetluite și nu puteau fi înțelese. Mulțimile, încrezându-se orbește în pastorii lor, au refuzat să asculte avertizarea; și mulți, deși convingși de adevăr, nu îndrăzneau să-l mărturisească spre a nu fi „scoși afară din sinagogă“. Solia pe care Dumnezeu o trimisese pentru încercarea și curățirea bisericii a descoperit cu toată siguranța cât de mare era numărul acelor care-și lipiseră sentimentele de acest pământ mai mult decât de Hristos. Legăturile care-i țineau prinși de pământ erau mai puternice decât atracțiile cerului. Ei au ales să asculte de

glasul înțelepciunii omenești și s-au îndepărtat de solia adevărului venită să cerceteze inima.

Refuzând să ia seama la avertizarea primului înger, ei au lepădat mijloacele pe care cerul le prevăzuse spre îndreptarea lor. Ei au disprețuit solul harului care le-ar fi corectat greșelile care-i despărteau de Dumnezeu și, cu înverșunare mai mare, s-au întors să caute prietenia lumii. Aceasta era cauza acelei stări îngrozitoare de iubire pentru lume, apostazie și moarte spirituală care exista în bisericile anului 1844.

În Apocalips 14, primul înger este urmat de al doilea care vestește solia: „A căzut, a căzut Babilonul, cetatea cea mare care a adăpat toate neamurile din vinul mâniei desfrânării ei“ (Apoc. 14,8). Termenul „Babilon“ este derivat de la „Babel“ și însemnează confuzie. Este întrebuințat în Scriptură pentru a desemna diferitele forme ale religiei false sau apostate. În Apocalips 17, Babilonul este reprezentat printr-o femeie - o metaforă care este folosită în Biblie ca simbol al bisericii, o femeie virtuoasă reprezentând o biserică curată, iar o femeie stricată reprezentând o biserică decăzută.

În Biblie, caracterul sfânt și durabil al legăturii care există între Hristos și biserica Sa este reprezentat prin unirea căsătoriei. Domnul S-a unit pe Sine cu poporul Său printr-un legământ solemn, El făgăduind să fie Dumnezeul lor, iar ei legându-se să fie ai Lui și numai ai Lui. El declară: „Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna; te voi logodi cu Mine prin neprihănire, judecată, mare bunătate și îndurare“ (Osea 2,19). Și iarăși: „Eu sunt Stăpânul vostru“ (Ier. 3,14). Iar Pavel întrebuințează același tablou în Noul Testament când zice: „V-am logodit cu un bărbat, ca să vă înfățișez înaintea lui Hristos ca pe o fecioară curată“ (2 Cor. 11,2)

Necredințioșia bisericii față de Hristos, îngăduind ca încrederea și dragostea ei să se îndepărteze de la El și făcând ca iubirea față de lucrurile pământești să ocupe sufletul, este asemănată cu călcarea jurământului căsătoriei. Păcatul lui Israel

care s-a depărtat de Domnul este prezentat prin această figură; iar iubirea minunată a lui Dumnezeu, pe care ei au disprețuit-o în felul acesta, este descrisă în mod mișcător astfel: „Ți-am jurat credință, am făcut legământ cu tine, zice Domnul Dumnezeu, și ai fost a Mea! Erai de o frumusețe desăvârșită, ba ajunsesei chiar împărăteasă. Ți s-a dus vestea printre neamuri, pentru frumusețea ta, căci erai desăvârșită de tot, datorită strălucirii cu care te împodobisem, dar te-ai încrezut în frumusețea ta, și ai curvit, la adăpostul numelui tău cel mare“. „Ai fost femeia prea curvă, care primește pe străini în locul bărbatului ei“. „Cum este necredincioasă iubitelui său o femeie, așa Mi-ați fost necredincioși voi, casa lui Israel, zice Domnul!“ (Ezech. 16,8.13-15.32; Ier 3,20).

În Noul Testament, o vorbire foarte asemănătoare este adresată celor care se numesc creștini, dar care caută prietenia lumii mai presus de favoarea lui Dumnezeu. Apostolul Iacov zice: „Suflete preacurvar, nu știți că prietenia lumii este vrăjmășie cu Dumnezeu? Așa că cine vrea să fie prieten cu lumea se face vrăjmaș cu Dumnezeu.“

Femeia (Babilonul) din Apocalips 17 este descrisă ca fiind împodobită în purpură și stacojiu și gătită cu aur și cu pietre prețioase și diamante, având în mână o cupă de aur plină cu stricăciuni și necurății... iar pe frunte avea scris un nume: „Taină, Babilonul cel mare, mama desfrânatelor“. Profetul spune: „Am văzut pe femeia aceasta, îmbătată de sângele sfinților și de sângele ucenicilor lui Isus“. Babilonul este descris mai departe ca fiind „cetatea cea mare“ care are stăpânire peste împărații pământului“ (Apoc. 17,4-6.18). Puterea aceea care timp de multe secole a exercitat o guvernare despotică asupra monarhilor creștinătății este Roma. Purpura și stacojiul, aurul, diamantele și pietrele prețioase descriu în mod viu măreția și pompa mai mult decât împărătească, desfășurată de scaunul trufaș al Romei. Și despre nici o altă putere nu s-a putut spune în realitate că a fost „îmbătată de sângele sfinților“ ca despre

această biserică, care a persecutat cu atâta cruzime pe urmașii lui Hristos. Babilonul mai este încărcat și cu păcatul legăturii nelegiuite cu „împărații pământului“. Biserica iudaică devenise deja o desfrânată, ca urmare a depărtării de Domnul și a alianței cu păgânii; iar Roma care a decăzut în același fel, deoarece a căutat sprijin la puterile pământești, va primi aceeași condamnare.

Despre Babilon se spune că este „mama desfrânatelor“. Prin fiicele ei sunt simbolizate bisericile care țin în învățătura și tradițiile ei și urmează exemplul ei de jertfire a adevărului și a conducerii divine, pentru a stabili o alianță nelegiuită cu lumea. Solia din Apocalips 14, care anunță căderea Babilonului, trebuie să se aplice grupărilor religioase care odinioară au fost curate, dar care s-au stricat. Și întrucât această solie urmează după avertizarea cu privire la judecată, ea trebuie să fie vestită în zilele din urmă, de aceea ea nu se poate referi numai la biserica Romei, deoarece această biserică a fost într-o stare de decădere timp de multe veacuri. Mai mult decât atât, în cap. 18 din Apocalips poporul lui Dumnezeu este chemat să iasă din Babilon. Conform acestui text, mulți din poporul lui Dumnezeu se găsesc încă în Babilon. Dar în care grupări religioase se găsește acum cea mai mare parte dintre urmașii lui Hristos? Fără îndoială, în diferitele biserici care mărturisesc credința protestantă. La data apariției lor, aceste biserici au luat o poziție nobilă pentru Dumnezeu și pentru adevăr, iar binecuvântarea Lui a fost cu ele. Chiar și lumea necredincioasă a fost constrânsă să recunoască rezultatele binefăcătoare care au urmat după primirea principiilor Evangheliei. În cuvintele prorocului către Israel se spune: „Ți s-a dus vestea printre neamuri pentru frumusețea ta; căci erai desăvârșită de tot datorită strălucirii cu care te împodobisem, zice Domnul Dumnezeu“. Dar ele au decăzut din cauza aceleiași dorințe care a constituit blestemul și ruina lui Israel - dorința de a imita practicile și căutarea prieteniei celor necredincioși. „Te-ai încrezut

în frumusețea ta și ai curvit la adăpostul numelui tău cel mare“ (Ezech. 16,14.15).

Multe dintre bisericile protestante urmează exemplul Romei de legătură nelegiuită cu „împărăția pământului“ - ca biserici de stat prin legăturile lor cu conducerile pământești la fel făcând și alte denominațiuni care caută favoarea lumii. Deci, termenul de „Babilon“ - confuzie - se poate aplica pe drept și acestor grupări, care susțin că își iau învățăturile din Biblie și totuși sunt divizate în secte aproape fără număr, cu crezuri și teorii contradictorii.

Pe lângă unirea vinovată cu lumea, bisericile care s-au despărțit de Roma mai prezintă și altele din caracteristicile ei.

O publicație romano-catolică susține că: „Dacă biserica Romei a fost vreodată vinovată de idolatrie în ceea ce privește sfinții, fiica ei, biserica anglicană, este vinovată de același păcat deoarece are zece biserici închinată Mariei și doar una dedicată lui Hristos“ (Richard Challoner, *The Catholic Christian Instructed*, Preface, p. 21. 22).

Iar Dr. Hopkins, în lucrarea sa „Tratat asupra Mileniului“, declară: „Nu există nici cel mai mic motiv să apreciem că spiritul și practicile anticriste și-ar trage în totul originea de la aceea care se numește Biserica Romei. Bisericile protestante au în ele mult din spiritul lui Anticrist și sunt departe de a fi reformate în totul de... stricăciune și nelegiuire“ (Samuel Hopkins, *Works*, vol. 2, p. 328).

Cu privire la despărțirea Bisericii Prezbiteriene de Roma, Dr. Guthrie scria: „Acum trei sute de ani, biserica noastră a ieșit pe porțile Romei cu o Biblie deschisă pe steagul ei și cu următorul motto pe banderolă: „Cercetați Scripturile“. Apoi pune întrebarea plină de semnificație: „Dar au ieșit ei curați din Babilon?“ (Thomas Guthrie, *The Gospel in Ezechiel*, p. 237).

„Biserica Anglicană“, spunea Spurgeon, „pare că este roasă complet de sacramentarism; dar nonconformismul pare să fie aproape tot atât de rău primit de necredința filozofică. Aceia

despre care am gândit lucruri mai bune se depărtează unul câte unul de la temelia credinței. Din ce în ce mai mult, cred că însăși inima Angliei este îmbibată de o necredință vrednică de condamnat și care îndrăznește să urce amvonul și să se numească creștină.

Care a fost originea apostaziei celei mari? Cum s-a depărtat prima biserică de simplitatea Evangheliei? Asemănându-se practicilor păgânismului pentru a ușura primirea creștinismului de către păgâni. Apostolul Pavel declara că chiar în zilele sale „taina fărădelegii începe deja să lucreze“ (2 Tes. 2,7). În timpul vieții apostolilor, biserica a rămas relativ curată. Dar spre ultima parte a sec. II, majoritatea bisericilor îmbrăcau o formă nouă; simplitatea de la început a dispărut și pe nesimțite, când ucenicii cei bătrâni au coborât în mormânt, copiii lor împreună cu noii convertiți... au ajuns la conducerea bisericii și au dat o nouă formă cauzei“ (Robert Robinson, *Ecclesiastical Researches*, cp. 6, par. 17, pag. 51). Pentru a câștiga noi convertiți, standardele înalte ale credinței creștine au fost coborâte și, ca urmare, „un potop de păgânism s-a revărsat în biserică, aducând cu el obiceiurile, practicile și idolii lui“ (Gavazzi, *Lectures*, p. 278). Atunci când religia creștină a câștigat favoarea și sprijinul conducătorilor pământești, ea a fost primită doar cu numele de către mulțime: dar cu toate că la înfățișare convertiții păreau creștini, mulți „au rămas de fapt păgâni, închinându-se în ascuns tot idolilor lor“ (id. p. 278).

Oare nu s-a repetat același proces în aproape toate bisericile care se numesc protestante? Când acei întemeietori care aveau adevăratul spirit al reformațiunii au încetat din viață, urmașii lor s-au ridicat și au dat „un nou chip cauzei“. În timp ce țineau orbește la crezul părinților lor și refuzau să primească orice alt adevăr în afară de acela pe care l-au cunoscut mai înainte, urmașii reformatorilor s-au îndepărtat mult de exemplul lor de umilință, lepădare de sine și de renunțare la lume. În felul acesta „simplitatea de la început a

dispărut“. Un potop lumesc a inundat biserica, aducând „cu el obiceiurile, practicile și idolii ei“.

Vai, cât de înfricoșător de departe se întinde prietenia cu lumea, această „vrăjmășie cu Dumnezeu“, care este cultivată astăzi de cei care se numesc urmașii lui Hristos! Cât de mult s-au depărtat bisericile din întreaga creștinătate de standardul biblic al umilinței, al lepădării de sine, al simplității și al evlaviei! Vorbind de modul corect de a folosi banii, John Wesley spunea: „Nu risipi nici o parte din acest dar atât de prețios numai pentru satisfacerea poftelor ochilor, adunând haine scumpe și de prisos sau podoabe inutile; nu risipiți nici o para pentru împodobirea minuțioasă a caselor voastre, în mobilă scumpă sau de prisos, în picturi și bijuterii costisitoare... Lepădați tot ce încurajează mândria vieții pentru a câștiga admirația sau lauda oamenilor... Atâta timp cât îți faci bine ție însuși, oamenii te vor vorbi de bine. Atâta timp cât ești îmbrăcat în purpură și veșminte fine și cheltuiești risipitor în fiecare zi, nu te îndoi că mulți vor aplauda eleganța gustului tău, generozitatea și ospitalitatea ta. Dar să nu cumperi laudele lor atât de scump. Mulțumește-te mai degrabă cu onoarea care vine de la Dumnezeu (Wesley, Works, Sermon 50, „The Use of Money“). Dar în multe biserici din vremea noastră o astfel de învățătură este disprețuită.

A deveni membru al bisericii este un fapt apreciat în lume. Conducători, politicieni, juriști, medici și negustori intră în biserică pentru a-și asigura respectul și încrederea societății, cât și pentru promovarea propriilor lor interese lumești. În felul acesta, ei caută să acopere toate afacerile lor necinstite, cu o mărturie a creștinismului. Diferitele grupări religioase, reînviolate prin bogăția și influența acestor oameni lumești, dar botezați, urcă o treaptă mai sus spre popularitate și dominație. Biserici splendide, înfrumusețate cu extravagănță, sunt ridicate pe străzile cele mai aglomerate. Închinătorii se îmbracă în veșminte scumpe și la modă. Se plătește un salariu mare unui pastor talentat pentru a atrage și a păstra pe oameni. Predicile lui nu trebuie să

atingă păcatele care se practică, ci să fie dulci și plăcute chiar pentru urechile sensibile. În felul acesta, păcătoșii notorii sunt înscriși în registrele bisericii, iar păcatele grave sunt ascunse sub o falsă evlavie.

Comentând atitudinea actuală a celor care-și zic creștini, un renumit ziar spune: „Pe neobservate, biserica s-a supus spiritului veacului și și-a adaptat formele de închinare la dorințele moderne“. „Biserica folosește acum ca mijloace ale ei toate lucrurile care ajută ca religia să fie atractivă“. Iar în revista din New York, Independent, se vorbește despre metodism în felul acesta: „Linia de despărțire dintre cei evlavioși și cei neevlavioși dispare pe neobservate, iar bărbați zeloși de ambele părți se străduiesc să șteargă orice deosebire dintre felul lor de lucru și de distracție“. „Popularitatea religiei tinde într-o mare măsură să mărească numărul acelor care vor asigura câștigurile fără să împlinească cu cinste datoriile ei“.

Howard Crosby spune: „Este un motiv de îngrijorare adâncă faptul că vedem biserica lui Hristos împlinind într-o măsură atât de mică planurile Domnului ei. Așa cum iudeii din vechime au îngăduit ca o legătură strânsă cu popoarele idolatre să le îndepărteze inimile de Dumnezeu... tot astfel biserica lui Hristos de astăzi, prin legăturile ei nesfinte cu lumea necredincioasă, părăsește metodele divine ale adevăratei vieți și își îngăduie obiceiurile distrugătoare, prea adesea vizibile, ale unei societăți necreștine, folosind argumente și ajungând la concluzii care sunt străine de descoperirea lui Dumnezeu și îndreptate împotriva oricărei creșteri în har“ (The Healthy Christian: An Appeal to the Church, p. 141, 142).

În această avalanșă de iubire pentru lume și căutare de plăceri, lepădarea de sine și jertfire de sine pentru cauza lui Hristos este pierdută aproape cu totul. „Unii dintre bărbații și femeile cu o viață activă în bisericile noastre au fost educați, pe când erau copii, să facă sacrificii pentru a putea da sau face ceva pentru Hristos“. „Dar dacă astăzi este nevoie de fonduri... ni-

meni nu trebuie chemat să dea. O, Nu! Organizați o tombolă, o masă, un concurs de glume, o cină antică sau ceva de mâncare în orice lucru care amuză pe oameni“.

Guvernatorul Washburn din Wisconsin, în mesajul său de Anul Nou (9 ianuarie 1873) declara: „S-ar cere o lege care să desființeze școlile în care se practică jocurile de noroc. Dar acestea există pretutindeni. Chiar și biserica (fără știință, bineînțeles) se pomenește făcând uneori lucrarea celui rău. Concerte cu dar, serbări și tombole, uneori în ajutorul unui proiect religios sau caritabil, adesea pentru scopuri mai puțin demne, loterii, premii, etc., toate sunt plănuite pentru a câștiga bani fără osteneală. Nimic nu este atât de demoralizator sau otrăvitor, îndeosebi pentru tineret, cum este câștigarea de bani sau de proprietăți fără muncă. Oamenii onorabili se angajează în aceste jocuri și își liniștesc conștiința cu gândul că tineretul țării cade atât de des în obiceiuri pe care excitarea jocurilor de noroc le provoacă aproape sigur“.

Spiritul asemănării cu lumea inundă bisericile din toată creștinătatea. Robert Atkins, într-o predică ținută la Londra, prezintă un tablou al decăderii spirituale care predomina în Anglia: „Adevărații credincioși se împrăștiează pe pământ și nimeni nu pune la inimă lucrul acesta. Adepții religiei din vremea noastră, din orice biserică, sunt iubitori de lume, se aseamănă lumii, iubitori ai belșugului și tânjesec după considerație. Sunt chemați să sufere cu Hristos, dar se supără chiar și la mustrare... Apostazie, apostazie, apostazie este scris pe frontispiciul fiecărei biserici; și dacă ar ști lucrul acesta, și dacă l-ar simți, ar mai fi o nădejde; dar vai! ei strigă: „suntem bogați, ne-am înmulțit bunurile și nu ducem lipsă de nimic“ (Second Advent Library, tract nr. 39)

Păcatul cel mare pus în seama Babilonului este că „a făcut ca toate popoarele să bea din vinul mâniei desfrânării ei“. Acest pahar pe care îl întinde lumii reprezintă învățăturile rătăcite pe care le-a primit ca urmare a legăturii ei nelegiuite cu cei mari ai pământului. Prietenia cu lumea i-a stricat credința, astfel că

acum exercită o influență distrugătoare asupra lumii, susținând învățături care sunt împotriva declarațiilor lămurite ale Sfintelor Scripturi.

Roma a ascuns Biblia de popor și a cerut tuturor oamenilor să primească în schimb învățăturile ei. Se știe că lucrarea Reformățiunii a fost de a restabili înaintea oamenilor Cuvântul lui Dumnezeu; dar nu este oare prea adevărat că în bisericile din timpul nostru oamenii sunt învățați să-și întemeieze credința mai degrabă pe crezul și pe învățăturile bisericii lor decât pe Scripturi? Charles Beecher spunea, vorbind despre bisericile protestante: „Ele se simt jignite de orice cuvânt aspru împotriva venerării crescânde a sfinților și martirilor pe care ei o încurajau... Denominațiunile evanghelice protestante și-au strâns atât de mult mâinile și s-au apropiat atât una de alta, încât un om nu poate deveni cu nici un chip predicator în vreuna din ele, fără să accepte o altă carte pe lângă Biblie. Nu este nimic închipuit în declarația că puterea crezului începe să interzică Biblia, tot așa cum a făcut Roma, dar pe o cale mai subtilă” (Sermon on „The Bible a Sufficient Creed“, delivered at Fort Wayne, Indiana, febr. 22, 1846).

Când învățătorii credincioși prezintă Cuvântul lui Dumnezeu, se ridică bărbați de cultură, slujitori care pretind că înțeleg Scripturile, dar care denunță învățătura sănătoasă ca fiind erezie. În felul acesta rățăcesc pe cercetătorii după adevăr. Dacă lumea n-ar fi fost îmbătată în mod deplin cu vinul Babilonului, mulțimile ar fi fost convinse și convertite de adevărurile lămurite și pătrunzătoare ale Cuvântului lui Dumnezeu. Dar credința religioasă se prezintă atât de confuză și discordantă, încât oamenii nu știu ce să considere ca adevăr. Păcatul nepocăinței lumii stă la ușa bisericii.

A doua solie îngerească din Apocalips 14 a fost predicată mai întâi în vara anului 1844, cu care ocazie a avut o aplicație mai directă la bisericile din Statele Unite, unde avertizarea cu privire la judecată fusese vestită mai mult, dar lepădată în ge-

neral și unde decăderea în biserici fusese mai rapidă. Dar solia celui de-a doilea înger nu și-a atins împlinirea totală în anul 1844. Bisericile au ajuns atunci la decădere morală, ca urmare a respingerii luminii soliei advente; dar aceasta nu era totală. Atunci când ele au continuat să lepede adevărurile deosebite pentru vremea aceea, au decăzut din ce în ce mai mult. Totuși, încă nu se putea spune „a căzut Babilonul... pentru că el a făcut ca toate popoarele să bea din vinul mâniei curviei ei“. El încă nu reușise să facă lucrul acesta cu toate popoarele. Spiritul asemănării cu lumea și al nepăsării față de adevărurile probatoare pentru timpul nostru există și a câștigat teren în bisericile protestante din toate țările creștinătății; și aceste biserici sunt cuprinse în denunțarea solemnă și teribilă a celui de-al doilea înger. Dar lucrarea apostaziei încă nu a atins punctul culminant.

Biblia declară că, înainte de venirea Domnului, Satana va lucra „cu toată puterea, cu semne și minuni mincinoase și cu toată amăgirea nelegiuirii“; iar aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți“ vor fi lăsați să primească „o lucrare de rătăcire ca să creadă o minciună“ (2 Tes. 2,9-11). Până când această stare nu va fi atinsă, iar unirea bisericii cu lumea nu va fi realizată deplin în toată creștinătatea, căderea Babilonului nu va fi totală. Schimbarea este progresivă, iar împlinirea desăvârșită a profeției din Apoc. 14, 8 este încă în viitor.

Cu tot întunericul spiritual și îndepărtarea de Dumnezeu care există în bisericile care compun Babilonul, majoritatea adevăraților urmași ai lui Hristos se găsesc încă în ele. Sunt mulți dintre ei care n-au auzit niciodată devărurile deosebite pentru acest timp. Nu puțini sunt aceia care sunt nemulțumiți de starea lor actuală și doresc după o lumină mai clară. Ei caută în zadar chipul lui Hristos în bisericile din care fac parte. Când aceste biserici se vor depărta din ce în ce mai mult de adevăr și se vor uni mai strâns cu lumea, deosebirea dintre cele două clase se va mări și se va încheia în cele din urmă cu despărțirea. Va veni

vremea când aceia care iubesc pe Dumnezeu mai presus de orice nu vor mai putea rămâne în legătură cu unii care sunt „iubitori de plăceri mai mult decât iubitori de Dumnezeu; având o formă de evlavie, dar tăgăduindu-i puterea“.

Apocalips 18 arată spre vremea când, ca urmare a lepădării întregitei avertizări din Apocalips 14,6-12, biserica va ajunge în starea prevăzută de îngerul al doilea, dar poporul lui Dumnezeu care este încă în Babilon va fi chemat să se despartă de legătura cu el. Această solie este ultima care va mai fi dată lumii. Și ea își va îndeplini lucrarea. Când aceia care „n-au crezut adevărul, ci au avut plăcere în nelegiuire“ (2 Tes. 2,12), vor fi lăsați să primească o lucrare de rătăcire și să creadă o minciună, atunci lumina adevărului va străluci asupra acelor ale căror inimi sunt deschise să-l primească și toți copiii lui Dumnezeu care există în Babilon vor răspunde chemării: „Ieșiți din el, poporul Meu“ (Apoc. 18,4).

Profeții împlinite

Când a trecut timpul în care a fost așteptată pentru prima oară revenirea Domnului - în primăvara anului 1844 - aceia care așteptaseră cu credință revenirea Sa au fost pentru o vreme cuprinși de îndoială și de nesiguranță. În timp ce lumea îi privea ca fiind doborâți și dovediți că nutriseră o amăgire, izvorul lor de mângâiere a rămas tot Cuvântul lui Dumnezeu. Mulți au continuat să cerceteze Scripturile, examinând din nou dovezile credinței lor și studiind cu atenție profețiile, pentru a căpăta o lumină mai deplină. Mărturia Bibliei care sprijinise poziția lor părea clară și hotărâtă. Semne care nu puteau greși arătau spre venirea lui Hristos ca fiind aproape. Călăuzirea deosebită a Domnului atât în convertirea păcătoșilor, cât și în reînvierea vieții spirituale printre creștini era dovada că solia venea din cer. Și cu toate că credincioșii nu puteau explica dezamăgirea, se simțeau asigurați că Dumnezeu îi condusese în experiența prin care trecuseră.

Întrețesute cu profețiile pe care ei le socotiseră că se referă la timpul celei de a doua veniri, erau și învățături special potrivite la situația lor de nesiguranță și îndoială și care-i încurajau să aștepte cu răbdare și credință că ceea ce era acum întunecat pentru înțelegerea lor urma să fie explicat la timpul potrivit.

Printre aceste învățături era și profeția din Habacuc 2,1-4: „M-am dus la locul meu de strajă și stam pe turn ca să veghez și să văd ce are să-mi spună Domnul, și ce-mi va răspunde la plângerea mea. Domnul mi-a răspuns și a zis: 'Scrie proorocia, și sap-o pe table, ca să se poată citi ușor! Căci este o proorocie, a cărei vreme este hotărâtă, se apropie de împlinire, și nu va minți; dacă zăbovește așteapt-o. căci va veni și se va împlini negreșit. Iată, i s-a îngâmfat sufletul, nu este fără prihană în el; dar cel neprihănit va trăi prin credința lui'“.

Încă din anul 1842, îndrumarea dată în această profeție, de a „scrie proorocia și a o săpa pe table ca să fie citită ușor“, a sugerat lui Charles Fitch pregătirea unei hărți profetice pentru a ilustra vedeniile lui Daniel și Apocalips. Publicarea acestei hărți a fost privită ca o împlinire a poruncii date prin Habacuc. Însă nimeni n-a observat atunci că în aceeași profeție se vorbește și despre o aparentă amânare în împlinirea viziunii - un timp de întârziere. După dezamăgire, acest pasaj a devenit foarte plin de înțeles: „Vedenia este pentru un timp hotărât, se apropie de împlinire și nu va minți; dacă întârzie așteapt-o căci va veni și se va împlini negreșit... Cel neprihănit va trăi prin credința lui“.

De asemenea, o parte din proorocia lui Ezechiel a fost un izvor de putere și de mângâiere pentru credincioși: „Cuvântul Domnului mi-a vorbit astfel: 'Fiul omului, ce înseamnă acest cuvânt de batjocură, pe care-l întrebuințați în țara lui Israel: Zilele se lungesc, și toate vedeniile rămân neîmplinite?' De aceea spune-le: 'Așa vorbește Domnul Dumnezeu...Se apropie zilele, și toate vedeniile se vor împlini! Voi vorbi; ce voi spune se va împlini, și nu va mai fi amânat'. Casa lui Israel zice: 'Vedeniile pe care le are el nu sunt aproape să se îplinească, și proorocește pentru vremuri depărtate!' De aceea spune-le: 'Așa vorbește Domnul, Dumnezeu: 'Nu va fi zăbavă în împlinirea cuvintelor Mele; ci cuvântul, pe care-l voi rosti, se va împlini', zice Domnul, Dumnezeu“ (Ezec. 12,21-25.27-28).

Aceia care așteptau s-au bucurat că Acela, care cunoaște sfârșitul de la început, privise prin veacuri și, prevăzând dezamăgirile, le dăduse cuvinte de curaj și de nădejde. Dacă n-ar fi fost aceste părți din Scriptură, care să-i îndemne să aștepte cu răbdare și să țină cu tărie la încrederea lor în Cuvântul lui Dumnezeu, credința lor i-ar fi părăsit în totul în acel ceas de încercare.

Parabola celor zece fecioare din Matei 25 ilustrează de asemenea experiența poporului advent. În Matei 24, ca răspuns la întrebarea ucenicilor Săi privitoare la semnele venirii Sale și ale sfârșitului veacului, Hristos arătase unele dintre evenimentele cele mai importante din istoria lumii și a bisericii, de la prima și până la a doua Sa venire; și anume: distrugerea Ierusalimului, încercarea cea mare a bisericii sub persecuțiile păgâne și papale, întunecarea soarelui și lunii și căderea stelelor. După aceasta, El a vorbit despre venirea Împărăției Sale, spunându-le și parabola care descrie cele două categorii de servi care așteaptă venirea Sa. Capitolul 25 se începe cu cuvintele: „Atunci Împărăția cerurilor se aseamănă cu zece fecioare“. Aici este vorba de biserica care trăiește în zilele de pe urmă, aceeași care este descrisă și la încheierea capitolului 24. În această parabolă, experiența lor este ilustrată prin ocazia unei nunți din Orient.

„Atunci Împărăția cerurilor se va asemana cu zece fecioare, care și-au luat candelile, și au ieșit în întâmpinarea mirelui. Cinci din ele erau nechibzuite, și cinci înțelepte. Cele nechibzuite, când și-au luat candelile, n-au luat cu ele untdelemn; dar cele înțelepte, împreună cu candelile, au luat cu ele și untdelemn în vase. Fiindcă mirele zăbovea, au ațipit toate, și au adormit. La miezul nopții, s-a auzit o strigare: 'Iată mirele, ieșiți-i în întâmpinare!'“ (Matei 25,1-6).

Venirea lui Hristos, așa cum a fost vestită de prima solie îngerească, a fost înțeleasă ca fiind reprezentată prin venirea mirelui. Reforma larg răspândită care avusese loc sub vestirea

apropiatei Sale venituri corespundea cu ieșirea fecioarelor. În această parabolă, ca și în aceea din Matei 24, sunt reprezentate două clase. Toți și-au luat candelile, adică Biblia, și prin lumina ei, au ieșit să întâmpine pe Mire. Dar, în timp ce „cele neînțelepte și-au luat candelile, n-au luat cu ele untdelemn, cele înțelepte au luat cu ele și untdelemn în vase“. Clasa din urmă primise harul lui Dumnezeu, puterea transformatoare și iluminatoare a Duhului Sfânt care face din Cuvântul Său o candelă pentru picioare și o lumină pe cărare. În temere de Dumnezeu, ei studiaseră Scripturile pentru a cunoaște adevărul și căutaseră cu stăruință curăția inimii și a vieții. Aceștia avuseseră o experiență personală, o credință în Dumnezeu și în Cuvântul Său care nu putea fi distrusă de dezamăgire sau de întârziere. Ceilalți „și-au luat candelile și n-au luat ulei cu ele“. Ei acționaseră dintr-o pornire momentană. Temerile le fuseseră trezite de solia solemnă, dar se sprijiniseră doar pe credința fraților lor, fiind mulțumiți cu lumina slabă a bunelor emoții, fără o înțelegere profundă a adevărului sau o lucrare reală a harului în inimă. Aceștia au mers în întâmpinarea Domnului plini de nădejdea unei răsplătiri imediate; dar nu erau pregătiți pentru întârziere și dezamăgire. Când au venit încercările credința lor i-a părăsit, iar lumina s-a stins.

„Deoarece mirele zăbovea, toate au ațipit și au adormit“. Prin zăbovirea mirelui este reprezentată trecerea timpului când Domnul a fost așteptat, dezamăgirea și aparenta întârziere. În acest timp de nesiguranță, interesul celor superficiali și cu inimile împărțite a început în curând să se clatine, iar eforturile lor să slăbească. Dar aceia a căror credință era întemeiată pe o cunoaștere personală a Bibliei aveau picioarele pe stânca pe care valurile dezamăgirii nu o puteau clătina. „Toate au așteptat și au adormit“; o categorie în neglijența și părăsirea credinței, cealaltă așteptând cu răbdare până ce i se va da o lumină mai lămurită. Cu toate acestea, în noaptea încercării, și cei din urmă păreau să piardă, într-o oarecare măsură, zelul și devoțiunea. Cei cu inima

împărțită și superficiali nu s-au mai putut sprijini pe credința fraților lor. Astfel că fiecare trebuia să stea sau să cadă pentru sine însuși.

Cam în același timp a început să apară și fanatismul. Unii care se pretindeau a fi credincioși zeloși ai soliei au lepădat Cu-vântul lui Dumnezeu ca singură călăuză infailibilă și, pretinzând că sunt conduși de Duhul, s-au supus propriilor lor sentimente, impresii și imaginații. Erau și unii care dădeau pe față un zel orb și bigot, condamnând pe toți aceia care nu erau de acord cu ei. Ideile și practicile lor fanatice n-au obținut nici o aprobare din partea majorității adventiștilor; ei n-au făcut decât să aducă blam asupra cauzei adevărului.

Satana căuta prin toate mijloacele lui să se împotrivească și să distrugă lucrarea lui Dumnezeu. Poporul fusese profund trezit de mișcarea adventă, mii de păcătoși convertindu-se și bărbați credincioși consacrându-se lucrării de vestire a adevărului, chiar în acel timp de întârziere. Prințul răului își pierdea supușii; și pentru a aduce ocară asupra lucrării lui Dumnezeu, căuta să amăgească pe unii care mărturisiseră credința și să-i aducă la extremism. Apoi, agenții lui erau gata să observe orice greșală, orice scădere, orice faptă nepotrivită, pe care să le prezinte înaintea oamenilor în lumina cea mai exagerată pentru a face ne-suferiți pe adventiști și credința lor. Astfel, cu cât era mai mare numărul acelor pe care-i putea folosi să mărturisească credința în a doua venire în timp ce puterea sa le stăpânea inimile, cu atât mai mare câștig urma să aibă, atrăgând atenția lumii asupra lor ca să fie considerați reprezentanți ai întregului corp al credincioșilor.

Satana este „pârătorul fraților“ și duhul lui este acela care inspiră pe oameni să caute greșeli și defecte la poporul lui Dumnezeu, pe care apoi să le trâmbezeze, în timp ce faptele lor bune le trec sub tăcere. Totdeauna el este activ atunci când Dumnezeu este la lucru pentru mântuirea sufletelor. Când fiii lui Dumnezeu au venit înaintea Domnului, a venit și Satana în mijlocul lor. În

orice redeșteptare religioasă, el este gata să aducă oameni care sunt nesfințiți în inimă și neechilibrați la minte. Când aceștia au primit unele doctrine și au câștigat un loc între credincioși, el lucrează prin ei spre a introduce teorii care vor duce în rătăcire pe cei nepregătiți. Nici un om nu se dovedește că este un bun creștin numai pentru că se găsește în tovărășia copiilor lui Dumnezeu în casa de rugăciune și ia parte la masa Domnului. Satana este adesea acolo chiar în împrejurările cele mai solemne, prin aceia pe care-i poate folosi ca unelte ale sale.

Prințul răului se luptă pentru orice palmă de teren pe care poporul lui Dumnezeu înaintează în călătoria lor spre cetatea de sus. În toată istoria bisericii, nici o reformă nu a putut fi înfăptuită fără să întâmpine piedici serioase. Așa a fost în zilele lui Pavel. Oriunde apostolul întemeia o biserică, acolo erau unii care pretindeau că au primit credința, dar care aduceau cu ei rătăcirii care, dacă ar fi fost primite, ar fi îndepărtat în realitate poporul de la iubirea pentru adevăr. Și Luther a suferit necazuri și încurcături mari din cauza persoanelor fanatice, care pretindeau că Dumnezeu le vorbise și puneau ideile și părerile lor mai presus decât mărturia Scripturilor. Mulți din cei lipsiți de credință și experiență, și foarte încrezuți în ei înșiși, cărora le plăcea să aducă și să vorbească lucruri noi, erau înșelați de pretențiile noilor învățători și se uneau cu uneltele Satanei în lucrarea lor de a dărâma ceea ce Dumnezeu ajunsese să clădească. Și frații Wesley, precum și alții, care aduseseră binecuvântări lumii prin influența și credința lor, aveau să se lovească la fiecare pas de cursele Satanei care împingea la fanatism pe cei cu exces de zel, neechilibrați și nesfințiți.

William Miller nu simpatiza cu acele influențe care conduceau spre formalism. El declara, ca și Luther, că orice duh trebuie verificat prin Cuvântul lui Dumnezeu. „Satana, spunea Miller, are o mare putere asupra minților unora din zilele noastre. Și de unde să știm ce duh este în ei? Biblia răspunde: 'După

roadele lor îi veți cunoaște'... Sunt multe duhuri care au apărut în lume; și ni se poruncește să cercetăm duhurile. Duhul care nu ne face să trăim cu cumpătare, dreptate și evlavie în această lume nu este Duhul lui Hristos. Din ce în ce mă conving mai mult că Satana este amestecat în aceste mișcări nesăbuite... Mulți din mijlocul nostru, care pretind că sunt pe deplin sfințiți urmează tradițiile oamenilor și sunt tot atât de necunoscători ai adevărului ca și ceilalți care nu au asemenea pretenții" (Bliss p. 236.237). „Duhul rătăcirii ne va depărta de adevăr, dar Duhul lui Dumnezeu ne va conduce la adevăr. Dacă ziceți: 'S-ar putea ca un om să fie în rătăcire și să creadă că are adevărul. Cum să înțelegem?' Răspundem: Duhul și Cuvântul sunt în deplin acord. Dacă un om se judecă prin Cuvântul lui Dumnezeu și se descoperă în armonie desăvârșită cu întregul Cuvânt, atunci el trebuie să creadă că are adevărul; dar dacă descoperă că duhul care-l conduce nu se armonizează cu tot conținutul Legii lui Dumnezeu sau a Cărții Sfinte, atunci să meargă cu atenție ca să nu cadă în cursa celui rău" (The Advent Herald and Signs of the Times Reporter, vol.8 nr. 23, ian. 15.1845). „Adesea am găsit o mai mare dovadă de evlavie într-o privire caldă și amabilă, pe un obraz umed de lacrimi și într-o vorbire înecată de suspine decât în multă gălăgie prin care unii își arată creștinismul lor" (Bliss p. 282).

În zilele Reformațiunii, adversarii ei au pus toate relele fanatismului pe seama acelor care luptau cel mai stăruitor împotriva lui. O cale asemănătoare a fost urmată și de împotrivitorii mișcării advente. Și nefiind mulțumiți cu prezentarea eronată și exagerată a greșelilor celor extremiști și fanatici, au pus în circulație rapoarte nefavorabile care nu aveau nici cea mai slabă urmă de adevăr. Aceste persoane erau animate de prejudecăți și de ură. Pacea le fusese tulburată de vestirea că Hristos este la uși. Se temeau că ar putea fi adevărat, dar sperau că nu va fi, și aceasta era cauza luptei lor împotriva adventiștilor și a credinței lor.

Faptul că vreo câțiva fanatici pătrunseseră în rândurile adventiștilor nu era un motiv temeinic de a considera că mișcarea aceasta nu era de la Dumnezeu, de cum constituia prezența fanaticilor și a amăgitorilor în biserica din zilele lui Pavel sau ale lui Luther un motiv de a condamna lucrarea lor. Să se trezească poporul lui Dumnezeu din somn și să înceapă cu sinceritate lucrarea de pocăință și de reformațiune; să cerceteze Scripturile pentru a înțelege adevărul așa cum este el în Isus; să facă o consacrare deplină înaintea lui Dumnezeu și nu va lipsi dovada că Satana este încă activ și veghetor. El își va da pe față puterea, cu toată amăgirea posibilă, chemând în ajutor pe toți îngerii căzuți din împărăția sa.

Nu vestirea celei de a doua veniri a fost aceea care a provocat fanatismul și dezbinarea. Acestea au apărut în vara anului 1844, când adventiștii erau în dubiu și nedumeriți cu privire la poziția cea adevărată. Predicarea primei solii îngerești și a „strigătului din miezul nopții” ținteau în mod direct să reprime fanatismul și neînțelegerea. Aceia care au participat la aceste mișcări solemne erau în armonie; inimile lor erau pline de iubire unul pentru altul și pentru Isus, pe care așteptau să-L vadă în curând. Credința lor unică, o fericită și unică nădejde, i-a înălțat mai presus de stăpânirea oricărei influențe omenești și s-a dovedit a fi un scut împotriva asalturilor Satanei.

„Pentru că mirele zăbovea, toate au ațipit și au adormit. La miezul nopții s-a auzit o strigare: 'Iată mirele, ieșiți-I în întâmpinare!' Atunci toate fecioarele acelea s-au sculat și și-au pregătit candelarele" (Matei 25,5-7). În vara anului 1844, adică la mijlocul timpului dintre data fixată pentru prima dată, pentru sfârșitul celor 2300 zile, și toamna aceluiași an, timp hotărât ulterior ca împlinire a perioadei, solia a fost vestită chiar cu cuvintele Scripturii: „Iată, mirele vine!”

Faptul care a dus la această mișcare a fost descoperirea că decretul lui Artaxerxe pentru rezidirea Ierusalimului, care forma punctul de plecare pentru perioada de 2300 de zile, a intrat în

vigoare în toamna anului 457 în.Hr., și nu la începutul anului, așa cum se crezuse la început. Începând din toamna anului 457, cei 2300 de ani se încheiau în toamna anului 1844 (vezi notele suplimentare).

Argumentele scoase din tipurile Vechiului Testament arătau și ele spre toamnă, ca fiind timpul când trebuia să aibă loc evenimentul reprezentat prin „curățirea sanctuarului“. Acest lucru a devenit foarte lămurit atunci când atenția a fost îndreptată asupra modului în care tipurile care avuseseră legătură cu prima venire a lui Hristos se împliniseră.

Junghierea mielului pascal era o umbră a morții lui Hristos. Pavel zice: „Hristos paștele nostru a fost jertfit“ (1 Cor. 5,7). Snopul cu primele roade care era legănat de paști înaintea Domnului preînchipuia învierea lui Hristos. Vorbind despre învierea Domnului și a poporului Său întreg, Pavel spune: „Hristos ca prim rod; apoi aceia care sunt ai lui Hristos la venirea Sa“ (1 Cor. 15,23). Asemenea snopului de legănat care era primul seceriș adunat înainte de marele seceriș, Hristos era primul rod al secerișului nepieritor al celor răscumpărați, care la învierea viitoare vor fi adunați în grânarul lui Dumnezeu.

Aceste simboluri s-au împlinit nu numai în ceea ce privește evenimentul, ci și în ceea ce privește timpul. În ziua a patru-sprezecea a lunii întâia iudaice, chiar în ziua și în luna în care timp de 15 veacuri fusese înjunghiat mielul pascal, Hristos a mâncat paștele cu ucenicii Săi. instituind sărbătoarea care urma să comemoreze moartea Sa ca „Miel al lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii“. În aceeași noapte a fost luat de mâini nelegiuite pentru a fi răstignit și omorât. Și ca antitip al snopului de legănat, Domnul nostru a fost înviat dintre morți a treia zi ca „prim rod al celor adormiți“, modelul tuturor celor drepti înviați, ale căror „trupuri stricăcioase“ vor fi schimbate, și „făcut asemenea trupului slavei Sale. Dar cetățenia noastră este în ceruri, de unde și așteptăm ca Mântuitor pe Domnul Isus Hristos“ (Filip. 3,20.21).

În același fel, simbolurile care sunt legate de a doua venire trebuie să se împlinească la timpul arătat de serviciul simbolic. În sistemul iudaic, curățirea sanctuarului, sau ziua cea mare de ispășire, avea loc în ziua a zecea a lunii a șaptea iudaice (Lev. 16,29-34), când marele preot, după ce făcea ispășire pentru tot Israelul îndepărtând în felul acesta păcatele din sanctuar, ieșea și binecuvânta poporul. Tot așa se credea că Hristos Marele nostru Preot urma să Se arate, pentru a curăți pământul prin distrugerea păcatului și a păcătoșilor, ca apoi să binecuvânteze cu nemurire pe poporul Său care Îl așteaptă. Astfel, ziua a zecea a lunii a șaptea, Ziua cea mare de Ispășire, timpul curățirii sanctuarului, care în anul 1844 cădea la 22 octombrie, a fost fixată ca timp al venirii Domnului. Acest lucru era în armonie cu dovezile prezentate mai înainte, că cele 2300 de zile urmau să se încheie în toamnă, iar concluzia părea bine fondată.

În parabola din Matei 25, timpul de așteptare și de ațipire este urmat de venirea marelui. Acest lucru era în concordanță atât cu argumentele prezentate în profeție, cât și în simboluri. Toate acestea produceau o puternică convingere cu privire la faptul că sunt vrednice de încredere, iar „strigătul din miezul nopții” a fost vestit de mii de credincioși.

Asemenea revărsării unui val puternic, mișcarea s-a răspândit în toată țara. Din oraș în oraș și din sat în sat, ea a mers până în cele mai izolate locuri din țară, „până când poporul lui Dumnezeu care aștepta a fost trezit. Fanatismul dispărea dinaintea acestei vestiri ca roua dimineții înaintea soarelui care răsare. Credincioșii vedeau cum îndoiala și nesiguranța erau alungate, iar nădejdea și curajul le influența inimile. Lucrarea era lipsită de acele extreme care se dau totdeauna pe față atunci când este o agitație omenească, fără puterea stăpânitoare a Cuvântului și Duhului lui Dumnezeu. Se asemăna în caracter cu acele timpuri de umilire și întoarcere la Domnul, care se produceau în Israelul din vechime ca urmare a soliilor de mustrire din partea slujitorilor Săi. Ea purta caracteristicile care sunt

specifice lucrării lui Dumnezeu din toate veacurile. Se dădea pe față puțină bucurie plină de extaz, dar era o profundă cercetare a inimii, mărturisirea păcatului și părăsirea lumii. Povara care apăsa din greu sufletele lor era pregătirea pentru întâlnirea cu Domnul. Se dădea pe față multă rugăciune stăruitoare și consacrare fără rezerve față de Dumnezeu.

Descriind această lucrare, Miller spunea: „Nu se dă pe față o exprimare a bucuriei; se pare că ea este reținută pentru acea zi viitoare, când pământul și cerul se vor bucura împreună cu o bucurie de nespus și plină de mărire. Nu se aud strigăte; chiar acestea sunt stăpânite pentru aclamația din ceruri. Cântăreții sunt tăcuți; ei așteaptă să se unească cu oștile îngerești, cu corul din ceruri... Nu se dă pe față nici o contradicție în sentimente; toți sunt o inimă și un gând“ (Bliss, p. 270. 271).

Un altul care a participat la această lucrare mărturisea: „Pre-tutindenii s-a produs cea mai profundă cercetare a inimii și umilire a sufletului înaintea Dumnezeului cerului. Ea a produs diminuarea iubirii pentru lucrurile din lumea aceasta, o aplanare a controverselor și certurilor, o mărturisire a păcatelor, o prăbușire înaintea lui Dumnezeu și rugăciuni de pocăință din inimi zdrobite către El, pentru iertare și primire. Ea a produs o așa mâhnire de sine și umilință în suflet cum niciodată nu se mai văzuse. Așa cum Dumnezeu profetizase prin Ioel, că va fi atunci când ziua cea mare a Domnului urma să fie la uși, ea a produs o sfâșiere a inimilor și nu a hainelor și o întoarcere la Domnul cu post, cu plânset și bocet. Așa cum Dumnezeu spusese prin Zaharia, un spirit de îndurare și de rugăciune s-a revărsat peste copiii Săi; au privit spre Acela pe care L-au străpuns, a fost un nou bocet în țară... și aceia care așteptau pe Domnul și-au amărât sufletele înaintea Lui“ (Bliss în Advent Shield and Review, vol. I, p. 271 January, 1845).

Dintre marile mișcări religioase începând din zilele apostolilor, nici una n-a fost mai liberă de nedesăvârșirea omenească și de cursele lui Satana așa cum a fost aceea din toamna anului

1844. Chiar și acum, după trecerea multor ani, toți cei care au luat parte la mișcarea aceea și care au stat hotărâți pe platforma adevărului simt încă influența sfântă a acelei lucrări binecuvântate și dau mărturie că a fost de la Dumnezeu.

La strigătul: „Iată, mirele vine, ieșiți-I în întâmpinare“, aceia care așteptau... s-au ridicat și și-au aprins candelile; ei au studiat Cuvântul lui Dumnezeu cu un interes extrem de intens, necunoscut mai înainte. Îngeri din cer au fost trimiși să-i trezească pe aceia care se descurajaseră și să-i pregătească pentru a primi solia. Lucrarea nu s-a întemeiat pe înțelepciunea și pe pregătirea oamenilor, ci pe puterea lui Dumnezeu. Nu cei mai talentați, ci cei mai umili și devotați au fost printre primii care au auzit și au luat aminte la chemare. Fermierii și-au lăsat recoltele pe câmp, meseriașii și-au lăsat sculele și, cu lacrimi de bucurie, au ieșit să vestească avertizarea. Aceia care mai înainte fuseseră în fruntea lucrării au fost printre cei din urmă care s-au alăturat ei. Bisericiile, în general, și-au închis ușile față de această solie și o mare grupă dintre aceia care o primiseră s-au retras din legăturile lor cu ele. În providența lui Dumnezeu, această proclamație s-a unit cu cea de a doua solie îngerească și a dat putere acelei lucrări.

Solia „Iată mirele vine!“ n-a fost o problemă de argumentare, cu toate că dovezile din Scriptură erau lămurite și precise. Ea a mers cu o putere constrângătoare care mișca sufletul. Nu se da pe față nici o îndoială sau rețineră. Cu ocazia intrării triumfale a lui Hristos în Ierusalim, poporul care venise din toate părțile țării la sărbătoare s-a adunat spre Muntele Măslinilor și s-a unit cu mulțimea care însoțea pe Isus. Și, prinzând inspirația momentului, au sporit măreția strigării: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!“ (Matei 21,9). În același fel s-au comportat și necredincioșii care veneau la adunările adventiste - unii din curiozitate, alții pentru a lua în răs - au simțit puterea convingătoare care însoțea solia: „Iată mirele vine!“

În timpul acela se vădea o credință care aducea răspuns la rugăciune - credința care aștepta răsplătirea. Asemenea ploii care cade peste pământul însetat, Duhul harului cobora peste cercetătorii sinceri. Aceia care așteptau ca în curând să stea față în față cu Răscumpărătorul lor simțeau o bucurie solemnă care nu se putea descrie. Puterea înnobilitoare, convingătoare a Duhului Sfânt mișca inimile atunci când binecuvântările Sale erau revărsate în măsură bogată peste cei credincioși.

Cu grijă și solemnitate, aceia care primiseră solia au ajuns la timpul în care sperau să se întâlnească cu Domnul lor. În fiecare dimineață simțeau că prima lor datorie era să-și asigure dovada că sunt primiți de Dumnezeu. Inimile lor erau strâns unite și se rugau mult unul cu altul și unul pentru altul. Adesea se adunau în locuri izolate pentru a fi în comuniune cu Dumnezeu și glasul rugăciunii se înălța spre cer de pe câmpii și din crânguri. Asigurarea aprobării Mântuitorului le era mai necesară decât hrana zilnică; iar dacă vreun nor le întuneca mintea, nu se odihneau până nu-l îndepărtau. Și atunci când simțeau dovada harului iertător, doreau să-L vadă pe Acela pe care-L iubea sufletul lor.

Dar aveau să cadă din nou pradă descurajării. Timpul de așteptare a trecut și Mântuitorul lor nu S-a arătat. Cu încredere neclintită ei așteptaseră venirea Sa, iar acum se simțeau ca Maria când, venind la mormântul Mântuitorului și găsindu-l gol, a exclamat cu lacrimi: „Au luat pe Domnul meu și nu știu unde L-au pus“ (Ioan 20,13).

Un simțământ de respect, o teamă că solia ar putea fi totuși adevărată a ținut în frâu pentru o vreme lumea necredincioasă. Dar, cu trecerea timpului, ea n-a dispărut dintr-o dată. La început n-au îndrăznit să triumfe asupra celor dezamăgiți; dar pentru că nu se vedeau semnele mâniei lui Dumnezeu, și-au revenit și au reînceput râsul și batjocura. O mare parte din aceia care crezuseră în venirea iminentă a Domnului și-au părăsit credința. Unii care fuseseră foarte încrezători erau acum atât de răniți în

mândria lor, încât ar fi preferat să dispară din lume. Asemenea lui Iona, ei Îl acuzau pe Dumnezeu și ar fi ales mai degrabă moartea decât viața. Aceia care-și întemeiaseră credința pe păreri altora, și nu pe Cuvântul lui Dumnezeu, erau acum gata să-și schimbe din nou vederile. Batjocoritorii au câștigat pe cei slabi și pe cei fricoși de partea lor și toți aceștia s-au unit, declarând că nu mai aveau de ce să se teamă și nici ce să aștepte. Timpul trecuse și Domnul nu venise, iar lumea urma să rămână așa cum fusese mii de ani.

Credincioșii sinceri, stăruitori lăsaseră totul pentru Hristos și se împărtășiseră de prezența Lui ca niciodată mai înainte. Ei dăduseră lumii, după credința lor, ultima avertizare; și așteptând să fie primiți în scurtă vreme în societatea Domnului lor divin și a îngerilor sfinți, se retrăseseră într-o mare măsură din societatea acelor care nu primiseră solia. Cu o dorință profundă se rugaseră: „Vino Doamne Isuse, vino cât mai curând“. Dar El nu venise. Iar acum, ca să ia din nou povara grea a grijilor vieții și să suporte râsul și batjocura lumii era o încercare teribilă a credinței și răbdării lor.

Totuși, această dezamăgire nu a fost atât de mare cum a fost aceea prin care au trecut ucenicii la prima venire a lui Hristos. Când Isus a intrat triumfal în Ierusalim, ucenicii Săi credeau că El era gata să urce pe tronul lui David și să libereze pe Israel de apăsătorii lui. Cu speranța și așteptarea plină de bucurie, se întreceau unul pe altul să dea cinstire Regelui lor. Mulți își așterneau hainele ca un covor pe calea Lui sau întindeau înaintea Lui ramuri înfrunzite de palmier. Cu o bucurie plină de entuziasm s-au unit în aclamația: „Osana, Fiul lui David!“ Și atunci când fariseii, tulburați și mâniați de această manifestare de bucurie, au cerut lui Isus să-Și mustre ucenicii, El le-a răspuns: „Dacă aceștia vor tăcea pietrele vor striga“ (Luca 19,40). Profetia trebuia să se împlinească. Ucenicii împlineau planul lui Dumnezeu; cu toate acestea erau condamnați la o dezamăgire cruntă. Doar câteva zile au trecut și au fost martorii morții, ago-

niei Mântuitorului, pe care L-au pus în mormânt. Așteptările lor nu s-au împlinit nici măcar într-un singur punct, iar speranțele lor au murit o dată cu Isus. Până când Domnul lor n-a ieșit biruitor din mormânt, ei n-au putut pricepe tot ce a fost prezis de profeție, și anume că „Hristos trebuia să sufere, și să învieze din morți“ (Fapte 17,3).

Cu 500 de ani mai înainte, Domnul declarase prin proorocul Zaharia: „Bucură-te, fiica Sionului, strigă de bucurie fiica Ierusalimului; Iată, Împăratul tău vine; El este drept și biruitor; smerit, călare pe un asin, pe mânzul unei măgărițe“ (Zaharia 9,9). Dacă ucenicii și-ar fi dat seama că Hristos mergea la judecată și la moarte, n-ar mai fi împlinit această proorocie.

În același fel, Miller și tovarășii lui au împlinit profeția și au dat o solie despre care Inspirația prezisese că urma să fie dată lumii, dar ei n-ar fi dat-o dacă ar fi înțeles pe deplin proorociile care arătau către dezamăgirea lor și către prezentarea unei alte solii ce trebuia predicată tuturor popoarelor, înainte ca Domnul să vină. Prima și a doua solie îngerească au fost vestite la timpul potrivit și au împlinit lucrarea pe care Dumnezeu plănuise să o aducă la îndeplinire prin ei.

Lumea se aștepta că, dacă timpul a trecut și Hristos nu a venit, întregul sistem al adventismului se va prăbuși. Dar în timp ce mulți, sub această ispită puternică, și-au părăsit credința, au fost alții care au rămas hotărâți. Roadele mișcării advente, spiritul umilinței și al cercetării de sine, al renunțării la lume și al reformării vieții, care însoțise lucrarea, mărturisea că era de la Dumnezeu. Ei nu îndrăzneau să nege că puterea Duhului Sfânt fusese aceea care lucrase în favoarea predicării celei de a doua veniri și nu puteau găsi nici o greșeală în calculul perioadelor profetice. Cei mai abili dintre împotriviții nu au reușit să răstoarne sistemul lor de interpretare profetică. Ei nu puteau consimți, fără o dovadă biblică, să renunțe la pozițiile la care ajunseseră prin studiul stăruitor și cu rugăciune al Scripturilor, cu mințile iluminate de Duhul lui Dumnezeu și cu inimile arzând

de puterea Lui vie; poziții care suportaseră criticile cele mai ascutite și împotrivirea cea mai dâră a învățătorilor religiei zilei și a înțelepților lumii și care stătuseră hotărâți împotriva forțelor unite ale învățaților și oratorilor, ale batjocoritorilor și injuriilor celor nobili sau josnici.

În adevăr, fusese o greșeală în ceea ce privește evenimentul așteptat, dar nici aceasta nu putea zdruncina credința lor în Cuvântul lui Dumnezeu. Când Iona a vestit pe străzile Ninivei că peste 40 de zile orașul va fi distrus, Dumnezeu a primit umilința locuitorilor din Ninive și le-a prelungit timpul de har; dar solia lui Iona era trimisă de Dumnezeu, iar Ninive a fost pusă la încercare după voia Sa. Adventiștii credeau că în același fel Dumnezeu îi condusese să dea avertizarea despre judecată. „Ea, spuneau ei, a pus la încercare inimile tuturor acelor care au auzit-o și a trezit iubirea pentru venirea Domnului; sau a provocat ura, mai mult sau mai puțin văzută dar cunoscută de Dumnezeu, față de venirea Sa. Ea a tras o linie... așa ca aceia care-și vor cerceta inimile să știe de ce parte a ei s-ar fi găsit dacă ar fi venit Domnul - dacă ar fi exclamat: 'Iată, acesta este Dumnezeul nostru pe care L-am așteptat că ne va mântui' - sau dacă ar fi strigat la stânci și la munți să cadă peste ei și să-i ascundă de fața Aceluia care stă pe tron și de mânia Mielului. În felul acesta, credem noi, Dumnezeu a încercat pe poporul Său, le-a încercat credința, i-a pus la probă și a văzut dacă în ceasul încercării vor da înapoi de la poziția în care ar fi dorit să-i așeze sau dacă vor renunța la lumea aceasta și se vor sprijini cu încredere totală pe Cuvântul lui Dumnezeu“ (The Advent Herald and Signs of the Times Reporte, vol. 8, nr. 14, 13 nov. 1844).

Simțămintele acelor care încă mai credeau că Dumnezeu îi condusese în experiența prin care au trecut sunt exprimate în cuvintele lui William Miller: „Dacă ar fi să mai trăiesc o dată viața, cu aceleași dovezi pe care le-am avut atunci, ca să fiu cinstit față de Dumnezeu și față de oameni, aș face tot așa cum am făcut. Nădăjduiesc că hainele mele sunt curate de sângele su-

fletelor. Simt că, atât cât mi-a stat în putere, sunt liber de orice vină în condamnarea lor. Cu toate că am fost de două ori dezamăgit, scria acest bărbat al lui Dumnezeu, tot nu m-am prăbușit, nici nu m-am descurajat... nădejdea mea în revenirea lui Hristos este tot atât de puternică ca totdeauna. Am făcut numai ceea ce, după ani de cercetare solemnă, am simțit de datoria mea să fac. Dacă am greșit, aceasta a fost din mila și iubirea față de aproapele meu și din simțul datoriei față de Dumnezeu. Un lucru știu, n-am predicat nimic în afară de ceea ce am crezut și Dumnezeu a fost cu mine. Puterea Lui s-a dat pe față în lucrare și s-a făcut astfel mult bine. Multe mii, după cât se poate cunoaște omenește, au fost făcute să studieze Scripturile prin predicarea cu privire la timp și, prin toate mijloacele, prin credință și prin stropirea sângelui lui Hristos, s-au împăcat cu Dumnezeu“ (Bliss, p. 256, 255, 277, 280, 281). „N-am alergat niciodată după zâmbetele celor mândri, nici nu m-am descurajat atunci când lumea mă privea cu încruntare. Nu voi căuta favoarea oamenilor nici acum și nici nu voi depăși datoria ca să-mi atrag ura lor. Nu-mi voi încredința viața în mâinile lor și nici nu mă voi teme că o voi pierde, dacă Dumnezeu în providența Lui va porunci așa“ (J.White, Life of W.Miller, p.315).

Dumnezeu nu a părăsit pe poporul Său; Duhul Său a rămas încă cu aceia care n-au lepădat în mod necugetat lumina pe care o primiseră și care nu condamnaseră mișcarea adventă. În Epistola către Evrei sunt cuvinte de încurajare și de avertizare pentru cei încercați, care au așteptat în această criză: „Să nu vă părăsiți dar încrederea voastră, pe care o așteaptă o mare răsplătire! Căci aveți nevoie de răbdare, ca după ce ați împlinit voia lui Dumnezeu să puteți căpăta ce v-a fost făgăduit. 'Încă puțină, foarte puțină vreme' și 'Cel ce vine, va veni, și nu va zăbovi. Și cel neprihănit va trăi prin credință; dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el'. Noi însă nu suntem din aceia care dau înapoi ca să se piardă, ci din aceia care au credință pentru mântuirea sufletului“ (Evrei 10,35-39).

Că acest îndemn este adresat și bisericii din zilele de pe urmă se vede din cuvintele care arată spre apropierea venirii Domnului. „Încă puțină, foarte puțină vreme, și Cel ce vine va veni și nu va zăbovi“. Și se vede clar că va fi o aparentă întârziere și că Domnul va zăbovi să vină. Îndemnul dat este în mod deosebit adaptat experienței adventiștilor de la data aceea. Poporul căruia i se adresează aici era în primejdia de a pierde credința. Ei îndepliniseră voia lui Dumnezeu, urmând călăuzirea Duhului Sfânt și a Cuvântului Său; totuși, n-au înțeles planul Lui în experiența prin care au trecut și n-au văzut calea dinaintea lor, fiind ispitiți să se îndoiască dacă Dumnezeu i-a condus cu adevărat. La timpul acesta s-au referit cuvintele: „Cel neprihănit va trăi prin credință“. Când lumina strălucitoare a „strigătului de la miezul nopții“ a apărut pe calea lor și au văzut profețiile desigilate și împlinirea rapidă a semnelor care vorbeau că venirea lui Hristos era aproape, au mers, cum era și cazul, prin vedere. Dar acum, încovoiați de nădejtile înșelate, au putut rămâne în picioare numai prin credința în Dumnezeu și în Cuvântul Său. Lumea batjocoritoare spunea: „Ați fost amăgiți. Lăsați-vă credința și spuneți că mișcarea adventă a fost de la Satana. Dar Cuvântul lui Dumnezeu spune: „Dar dacă dă înapoi, sufletul Meu nu găsește plăcere în el“. A renunța la credința lor acum și a lepăda puterea Duhului Sfânt care însoțise solia ar fi însemnat întoarcere spre pierzare. Dar au fost încurajați la statornicie prin cuvintele lui Pavel: „Să nu vă pierdeți încrederea voastră“, „aveți nevoie de răbdare“, „încă puțină vreme și Cel ce vine va veni și nu va zăbovi“. Unicul lor drum sigur era să amplifice lumina pe care o primiseră de la Dumnezeu, să țină tare la făgăduințele Lui și să continue a cerceta Scripturile; să aștepte și să vegheze cu răbdare pentru a primi mai multă lumină.

Ce este sanctuarul?

Textul din Scriptură, care mai presus de toate celelalte a fost temelia și pivotul central al credinței advente, a fost acesta: „Până vor trece 2300 de seri și dimineți, apoi sfântul Locaș va fi curățit“ (Dan.8,14). Acestea fuseseră cuvintele cunoscute de toți credincioșii apropiatei reveniri a Domnului. Pe buzele a mii de oameni era repetată această profeție ca un cuvânt de ordine al credinței lor. Toți simțeau că de evenimentele prezise aici depindeau cele mai strălucite așteptări și cele mai scumpe nădejdi. Aceste zile profetice fuseseră arătate ca încheindu-se în toamna anului 1844. La fel cu restul lumii creștine, adventiștii susțineau atunci că pământul sau o parte din el era sanctuarul. Astfel, ei înțelegeau că curățirea sanctuarului însemna curățirea pământului prin focul zilei de pe urmă și că aceasta urma să aibă loc la a doua venire. De aici s-a tras concluzia că Hristos urma să vină pe pământ în anul 1844.

Dar timpul stabilit trecuse și Domnul nu Se arătase. Credincioșii știau că Cuvântul lui Dumnezeu nu greșeste. Atunci interpretarea lor trebuie că era greșită; dar unde era greșeala? Mulți au tăiat nodul dificultăților, negând că cele 2300 de zile se încheiau în anul 1844. Și nu puteau aduce nici o dovadă în susținerea lor decât faptul că Hristos n-a venit la data când a fost

așteptat. Ei susțineau că, dacă zilele profetice s-ar fi sfârșit în anul 1844, Hristos ar fi trebuit să curățească sanctuarul, curățind pământul prin foc; și că, dacă n-a venit, însemnează că profeția nu s-a încheiat atunci.

Primirea acestei păreri însemna renunțarea la calculul anterior al perioadelor profetice. Dar se constatase temeinic că cele 2300 de zile începuseră atunci când a intrat în vigoare decretul lui Artaxerxe, cu privire la refacerea și clădirea Ierusalimului în toamna anului 457 î.Hr. Luând această dată ca punct de plecare, se vedea o armonie desăvârșită în aplicarea tuturor evenimentelor prezise în explicarea acelei perioade din Dan. 9,25-27. Șasezeci și nouă de săptămâni, adică primii 483 de ani din cei 2300 urmau să ajungă până la Mesia, Cel Uns; iar botezul lui Hristos și ungerea cu Duhul Sfânt, anul 27 d.Hr., împlinea exact specificarea făcută. La mijlocul săptămânii a 70-a, Mesia urma să fie omorât. La trei ani și jumătate de la botezul Său, Hristos a fost răstignit, adică în primăvara anului 31 d.Hr. Astfel, cele șaptezeci de săptămâni sau 490 de ani erau rezervate pentru Iudei. La încheierea acestei perioade, națiunea a sigilat lepădarea lui Hristos prin persecutarea ucenicilor Săi, iar apostolii s-au îndreptat către Neamuri la anul 34 d.Hr. Primii 490 de ani din cei 2300 fiind încheiați atunci, mai rămâneau 1810 ani. Și începând cu anul 34 d.Hr., cei 1810 ani se terminau și ei în anul 1844. „Atunci, spunea îngerul, sanctuarul va fi curățit“. În modul acesta, toate prevederile anterioare ale profeției se împliniseră indiscutabil la timpul stabilit.

În acest calcul, totul era lămurit și armonios, în afară de faptul că nu s-a văzut nici un eveniment petrecându-se în anul 1844 care să corespundă curățirii sanctuarului. Dar a tăgădui că zilele s-au sfârșit la data aceea însemna să se arunce confuzie asupra întregii probleme și să se renunțe la pozițiile care fuseseră stabilite prin împlinirea fără greș a profeției.

Însă Dumnezeu condusesse pe poporul Său în marea mișcare adventă, puterea și slava Sa însoțiseră lucrarea și El nu putea tăgă-

dui ca ea să se încheie în întuneric și în dezamăgire sau să fie socotită o agitație rătăcită și fanatică. El nu avea să lase Cuvântul Său acoperit de îndoială și de nesiguranță. Cu toate că mulți renunțaseră la calculul de mai înainte al perioadelor profetice și negau concepția corectă a mișcării întemeiată pe ea, alții nu erau dispuși să renunțe la punctele de credință și la o experiență care erau susținute de Scripturi și de mărturiile Duhului lui Dumnezeu. Aceștia erau convinși că au adoptat principii sănătoase de interpretare în studiul lor cu privire la profeții și că era de datoria lor să țină la aceste adevăruri deja descoperite, continuând același drum de cercetare biblică. Cu rugăciuni stăruitoare, ei au revizuit poziția lor și au studiat Scripturile ca să descopere greșeala făcută. Și pentru că n-au văzut nici o greșeală în calculul lor cu privire la perioadele profetice, au fost conduși să examineze mai atent subiectul sanctuarului.

În cercetarea lor, au descoperit că nu există nici o dovadă în Scripturi care să susțină concepția populară că pământul este sanctuarul; dar au găsit în Biblie o explicație a subiectului sanctuarului, despre natura lui, despre locul așezării sale și serviciile din el. Mărturia scriitorilor sfinți era atât de clară și completă, încât clarificarea problemei era mai presus de orice îndoială. Apostolul Pavel în Epistola către Evrei spune: „Legământul dintâi avea și el porunci privitoare la slujba dumnezeiască și la un locaș pământesc de închinare. În adevăr, s-a făcut un cort. În partea dinainte, numită 'Locul Sfânt', era sfeșnicul, masa și pâinile pentru punerea înaintea Domnului; după perdea a doua se afla partea cortului care se chema 'Locul Prea Sfânt'. El avea un altar de aur pentru tămâie, și chivotul legământului, ferecat peste tot cu aur. În chivot era un vas de aur cu mană, toiagul lui Aaron care înfrunzise și tablele legământului. Deasupra erau heruvimii slavei, care acopereau capacul ispășirii cu umbra lor“ (Evrei 9,1-5).

Sanctuarul la care se referă Pavel aici era tabernacolul clădit de Moise la porunca lui Dumnezeu, ca fiind iocașul de pe

pământ al Celui Prea Înalt. „Să-Mi faceți un locaş sfânt, şi Eu voi locui în mijlocul lor“ (Exod 25,8) a fost îndrumarea dată lui Moise când fusese pe munte cu Dumnezeu. Israelii călătoreau prin pustie, iar cortul a fost aşa fel construit, încât să poată fi purtat din loc în loc; cu toate acestea era o construcţie de o deosebită măreţie. Pereţii erau din scânduri drepte acoperite cu aur şi puse în suporti de argint, iar acoperişul era făcut dintr-o serie de învelitori sau cortine, cele din exterior din piei, iar cele din interior din ţesături fine, brodate frumos cu heruvimi. În afară de curtea exterioară care cuprindea altarul arderilor de tot, tabernacolul era format din două despărţituri, numite Sfânta şi Sfânta Sfintelor, separate printr-o perdea sau acoperitoare bogată şi frumoasă. O perdea asemănătoare închidea şi intrarea în prima despărţitură.

În Sfânta se găsea candelabrul aşezat spre miazăzi, cu cele şapte candelă care dădeau lumină sanctuarului atât ziua, cât şi noaptea; la miazănoapte era masa cu pâinile prezenţei, iar înaintea perdelei care despărţea Sfânta de Sfânta Sfintelor era altarul tămâierii, din aur, de pe care norul de tămâie împreună cu rugăciunile lui Israel se înălţau zilnic înaintea lui Dumnezeu.

În Sfânta Sfintelor se găsea chivotul, o ladă din lemn preţios, acoperit cu aur, având în ea cele două table de piatră pe care Dumnezeu scrisese Legea Celor Zece Porunci; pe chivot, ca un capac pentru lada cea sfântă, era tronul harului, o piesă minunat lucrată pe care se aflau heruvimi, câte unul la fiecare capăt, totul fiind lucrat din aur masiv. În această despărţitură se manifesta prezenţa divină prin norul de slavă dintre heruvimi.

După stabilirea evreilor în Canaan, cortul acesta a fost înlocuit cu templul lui Solomon care, cu toate că era o construcţie stabilă şi la o scară mult mai mare, a păstrat aceleaşi proporţii şi a fost mobilat la fel. În forma aceasta sanctuarul a existat - în afară de timpul cât a zăcut în ruine pe vremea lui Daniel - până la distrugerea lui de către romani, în anul 70 d.Hr.

Acesta este singurul sanctuar care a existat vreodată pe pământ şi despre care Biblia ne dă amănunte. Pavel a declarat că

acesta era sanctuarul legământului dintâi. Dar oare noul legământ nu are nici un sanctuar?

Deschizând din nou Epistola către Evrei, cercetătorii după adevăr au descoperit că existența unui al doilea sanctuar, al noului legământ, era cuprins în cuvintele lui Pavel citate mai înainte: „Și în adevăr, legământul dintâi avea și el rânduieli de slujbă divină și un sanctuar pământesc“. Folosirea cuvântului „și“ dă de înțeles că Pavel a vorbit și mai înainte despre acest sanctuar. Astfel că, întorcându-se la începutul capitolului dinaintea, ei au citit: „Punctul cel mai însemnat al celor spuse este că avem un Mare Preot, care S-a așezat la dreapta scaunului de domnie al Măririi, în ceruri, ca slujitor al Locului prea sfânt și al adevăratului cort, care a fost ridicat nu de un om, ci de Domnul“ (Evrei 8,1-2).

Aici este descoperit Sanctuarul noului legământ. Sanctuarul primului legământ a fost ridicat de om, clădit de Moise; acesta este însă edificat de Domnul, și nu de om. În primul sanctuar slujeau niște preoți pământești, dar în acesta, Hristos. Marele nostru Preot slujește la dreapta lui Dumnezeu. Primul se afla pe pământ, celălalt în ceruri.

Apoi, cortul construit de Moise a fost făcut după un model. Domnul îl instruisese astfel: „Să faceți cortul și toate vasele lui după chipul pe care ți-l voi arăta“ și din nou i-a fost dată însărcinarea: „Vezi să faci după chipul, care ți s-a arătat pe munte“ (Exod 25,9.40). Iar Pavel spune că primul tabernacol „era un chip pentru timpul acela, în care se aduceau daruri și jertfe“, că lăcașurile lui sfinte „erau chipul lucrurilor cerești“; că preoții „care aduceau daruri după lege slujeau ca pildă și ca umbră a lucrurilor cerești“ și că „Hristos n-a intrat în locașuri făcute de mâini omenești, care sunt chipul celui adevărat, ci chiar în ceruri pentru a Se arăta înaintea lui Dumnezeu pentru noi“ (Evrei 9,9. 23; 8,5; 9,24).

Sanctuarul din ceruri, în care slujește Hristos în favoarea noastră, este marele original după care sanctuarul construit de

Moise era o copie. Dumnezeu a pus Duhul Său peste clăditorii sanctuarului pământesc. Îndemânarea artistică dată pe față în construirea lui era o manifestare a înțelepciunii divine. Pereții aveau aspectul aurului masiv, reflectând în toate părțile lumina celor șapte candelale ale candelabrului de aur. Masa pâinilor prezenței și altarul tămâierii străluceau ca aurul aprins. Co-voarele cele mari care formau tavanul, brodate cu figuri de îngeri în albastru, purpuriu și cărămiziu, se adăugau la frumusețea scenei. Iar dincolo de perdeaua a doua se afla sfânta Șechină, manifestarea vizibilă a slavei lui Dumnezeu, înaintea căreia nimeni în afară de marele preot nu putea intra și să trăiască.

Splendoarea neasemuită a sanctuarului pământesc reflecta pentru viziunea omenească slava acelui templu ceresc unde Hristos, înainte-mergătorul nostru, slujește pentru noi înaintea tronului lui Dumnezeu. Locul locașului Regelui regilor în care mii de mii Îi slujesc și de zece mii de ori zece mii stau înaintea Lui (Dan.7,10); templul acela plin de slava tronului celui veșnic, unde serafimii, păzitorii strălucitori ai lui, își acoperă fețele în adorare, își putea găsi în cea mai măreață clădire înălțată vreodată de mâini omenești doar o slabă reflectare a slavei și a imensității lui. Cu toate acestea, prin sanctuarul pământesc și prin slujbele lui erau date adevăruri importante cu privire la Sanctuarul ceresc și la lucrarea cea mare care se îndeplinea acolo pentru mântuirea omului.

Locurile sfinte ale Sanctuarului din ceruri erau reprezentate prin cele două despărțituri ale sanctuarului de pe pământ. Când apostolului Ioan i-a fost dată în vedenie o priveliște a Templului lui Dumnezeu din ceruri, el a văzut acolo „șapte sfeșnice de foc arzând înaintea tronului“ (Apoc. 4,5). A văzut un înger „având o cădelniță de aur; și i s-a dat tămâie multă ca să o aducă împreună cu rugăciunile sfinților pe altarul de aur care este înaintea scaunului de domnie“ (Apoc. 8,3). Aici profetului i s-a îngăduit să vadă prima despărțitură a Sanctuarului din ceruri; și acolo a văzut „cele șapte candelale de foc“ și „altarul de aur“, reprezen-

tate prin sfeșnicul de aur și prin altarul tămâierii din sanctuarul de pe pământ. Iarăși, „Templul lui Dumnezeu a fost deschis“ (Apoc. 11,19) și a privit dincolo de perdeaua dinăuntru în Sfânta Sfintelor. Acolo a văzut „chivotul legământului Său“, reprezentat prin lada sfântă construită de Moise pentru a pune acolo Legea lui Dumnezeu.

În felul acesta, aceia care studiau subiectul au găsit dovada indiscutabilă despre existența unui Sanctuar în ceruri. Moise a făcut sanctuarul pământesc după un model care i-a fost arătat. Pavel ne spune că modelul acela era Sanctuarul cel adevărat care se găsește în ceruri. Iar Ioan mărturisește că l-a văzut în ceruri.

În Templul din ceruri, locuința lui Dumnezeu, tronul Său este întemeiat pe dreptate și judecată. În Locul prea sfânt se află Legea Sa, marea regulă a dreptății după care trebuie să fie măsurată întreaga omenire. Chivotul care conține tablele Legii este acoperit cu Tronul Harului, înaintea căruia Hristos mijlocește cu sângele Său în favoarea păcătosului. În felul acesta este reprezentată unirea dintre dreptate și milă în planul pentru răscumpărarea omului. Numai înțelepciunea infinită putea plănui această unire și numai puterea infinită o putea aduce la îndeplinire; este o unire care umple tot cerul de uimire și adorare. Heruvimii din sanctuarul pământesc, care priveau cu respect către tronul milei, reprezintă interesul cu care oastea cerească urmărește lucrarea de mântuire. Aceasta este taina harului în care îngerii doresc să privească - ca Dumnezeu să rămână drept în timp ce îndreptățește pe păcătosul pocăit și să reînnoiască legătura Sa cu neamul omenesc căzut; ca Hristos să Se coboare pentru a ridica mulțimi nenumărate din prăpastia distrugerii, pentru a le îmbrăca în hainele nepătate ale dreptății Sale și pentru a le uni cu îngerii care n-au căzut niciodată, ca să locuiască pentru veșnicie în prezența lui Dumnezeu.

Lucrarea lui Hristos ca Mijlocitor al omului este prezentată în acea frumoasă profeție a lui Zaharia, cu privire la Acela „al cărui Nume este Odrasla“. Profetul zice: „Va zidi podoabă îm-

părătească, va şede şi va stăpâni pe scaunul Lui (al Tatălui) de domnie, va fi preot pe scaunul Lui de domnie, şi o desăvârşită unire va domni între ei amândoi“ (Zaharia 6,12.13).

„El va clădi Templul Domnului“. Prin jertfa şi mijlocirea Sa, Hristos este atât temelia, cât şi Ziditorul bisericii lui Dumnezeu. Apostolul Pavel Îl prezintă ca fiind „Piatra din capul unghiului“; în care toată clădirea bine legată creşte ca să fie un templu sfânt în Domnul în care şi noi, zice el, suntem clădiţi ca să fim un locaş al lui Dumnezeu prin Duhul“ (Efes. 2,20-22).

„El va purta slava“. Lui Hristos îi aparţine slava mântuirii pentru neamul omenesc decăzut. De-a lungul veacurilor veşnice cântarea mântuiţilor va fi: „A Lui, care ne-a iubit, şi care ne-a spălat de păcatele noastre prin sângele Său... a Lui să fie slava şi stăpânirea în vecii vecilor“ (Apoc. 1,5.6).

„El va şede şi va conduce de pe tronul Său şi va fi preot pe tronul Său“. Acum, „pe tronul slavei Sale“, împărăţia slavei încă n-a fost întemeiată. Dumnezeu nu-I „va da tronul tatălui Său David; o împărăţie care nu va avea sfârşit“, până când lucrarea Sa de Mântuitor nu va fi încheiată (Luca 1,32.33). Ca preot Hristos stă cu Tatăl pe tronul Său (Apoc. 3,21). Pe tron împreună cu Cel veşnic stă Acela care există prin Sine Însuşi şi care a purtat păcatele noastre şi a luat asupra Lui durerile noastre“, care „în toate lucrurile a fost ispitit ca şi noi, dar fără păcat“, ca să poată „veni în ajutorul celor ce sunt ispitiţi“. „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor“ (Is. 53,4; Evrei 4,15; 2,18; 1 Ioan 2,1). Mijlocirea Sa o face cu trupul Său frânt şi a unei vieţi fără pată. Mâinile rănite, coasta străpunsă, picioarele zdrobite mijlocesc pentru omul căzut, a cărui salvare a câştigat-o cu un preţ atât de mare.

„O desăvârşită unire va domni între ei amândoi“. Iubirea Tatălui, cu nimic mai puţin decât aceea a Fiului, este izvorul de mântuire pentru neamul omenesc pierdut. Isus spunea ucenicilor Săi înainte de a-i părăsi: „Nu vă spun că voi ruga pe Tatăl pentru voi; căci Tatăl Însuşi vă iubeşte“ (Ioan 16,26.27). Dumnezeu

era „în Hristos, împăcând lumea cu Sine“ (2 Cor. 5,19). Iar în slujirea din Sanctuarul de sus „va fi între ei o desăvârșită unire, „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică“ (Ioan 3,16).

La întrebarea: „Ce este sanctuarul?“, s-a răspuns lămurit din Scripturi. Termenul „sanctuar“, așa cum este întrebuințat în Biblie, se referă mai întâi la cortul construit de Moise, ca o preînchipuire a lucrurilor cerești; iar în al doilea rând, la „adevăratul cort“ din ceruri, către care arăta sanctuarul pământesc. La moartea lui Hristos, serviciul slujbelor simbolice a luat sfârșit. „Adevăratul cort“ din Dan. 8,14 s-a împlinit în această dispensațiune, sanctuarul la care se referă el trebuie să fie Sanctuarul noului legământ. La încheierea celor 2300 de zile, în anul 1844, pe pământ nu se mai găsea nici un sanctuar de multe veacuri. În felul acesta, profeția: „Până vor trece 2300 de zile, și atunci sanctuarul va fi curățit“ arată indiscutabil către Sanctuarul din ceruri.

Dar mai rămâne să se dea răspuns la cea mai importantă întrebare: „Ce este curățirea sanctuarului?“ Faptul că există o astfel de slujbă în legătură cu sanctuarul pământesc se spune în Scripturile Vechiului Testament. Dar poate fi ceva în cer care trebuie curățit? În Evrei 9, atât curățirea sanctuarului pământesc, cât și a celui ceresc este clar prezentată: „Și, după lege, aproape totul este curățit cu sânge; și fără vărsare de sânge, nu este iertare. Dar, deoarece chipurile lucrurilor care sunt în ceruri, au trebuit curățite în felul acesta (cu sânge de animale), trebuia ca însăși lucrurile cerești să fie curățite cu jertfe mai bune decât acestea“ (Evrei 9,22.23), chiar cu sângele prețios al lui Hristos.

Curățirea, atât în serviciul tipic, cât și în cel real, trebuia făcută cu sânge; în primul, cu sânge de animale, în cel de al doilea, cu sângele lui Hristos. Ca motiv pentru care curățirea trebuie să fie făcută cu sânge, Pavel spune că fără vărsare de sânge nu este iertare. Iertarea sau îndepărtarea păcatului este lucrarea

care trebuie să fie adusă la îndeplinire. Dar cum ajungea păcatul să fie în legătură cu sanctuarul, atât în cer, cât și pe pământ? Acest lucru se poate înțelege numai dacă ne gândim la serviciul simbolic; căci preoții care oficiau pe pământ au slujit ca „exemplu și umbră a lucrurilor cerești“ (Evrei 8,5).

Serviciul din sanctuarul pământesc se făcea în cele două despărțituri: preoții slujeau zilnic în locul sfânt, în timp ce o dată pe an marele preot îndeplinea o lucrare deosebită de ispășire în Locul prea Sfânt, pentru curățirea sanctuarului. Zi de zi, păcătosul care se pocăia își aducea jertfa la ușa cortului și, punându-și mâinile pe capul victimei, își mărturisea păcatele, trecându-le în felul acesta în simbol de la el asupra jertfei nevinovate. Animalul era apoi înjunghiat. Apostolul spune: „Fără vărsare de sânge nu este iertare“. „Viața trupului este în sânge“ (Lev. 17,11). Legea lui Dumnezeu călcată cerea viața păcătosului. Sângele, reprezentând viața păcătosului pierdută în fărădelege, a cărui vinovăție o purta victima, era dus de preot în locul sfânt și stropit înaintea perdelei, în spatele căreia era chivotul în care se găsea Legea pe care păcătosul o călcase. Prin această ceremonie, prin sânge, păcatul era transmis în simbol asupra sanctuarului. În unele cazuri, sângele nu era dus în locul sfânt; dar carnea era atunci mâncată de preot, așa cum îi instruisese Moise pe fiii lui Aaron, zicând: „Dumnezeu v-a dat să purtați nelegiuirea adunării“ (Lev. 10,17). Ambele ceremonii simbolizau deopotrivă trecerea păcatului de la păcătos asupra sanctuarului.

Aceasta era lucrarea care avea loc zi de zi, în tot cursul anului. Păcatele lui Israel erau în felul acesta trecute asupra sanctuarului și devenea necesară o lucrare deosebită pentru îndepărtarea lor. Dumnezeu a poruncit ca să se facă o ispășire pentru fiecare dintre despărțiturile sfinte: „Astfel să facă ispășire pentru sfântul locaș, pentru necurățiile copiilor lui Israel și pentru toate călcările de lege, prin care au păcătuț ei. Să facă la fel pentru cortul întâlnirii, care este cu ei în mijlocul necurățiilor lor; o

ispășire era făcută și pentru altar, ca să-l curățească și să-l sfințească de necurățiile copiilor lui Israel“ (Lev. 16,16.19).

O dată pe an, în ziua cea mare de ispășire, preotul intra în locul prea sfânt pentru curățirea sanctuarului. Lucrarea îndeplinită acolo completa ciclul anual al slujbelor. În Ziua Ispășirii, erau aduși doi țapi la ușa cortului și se arunca sorțul pentru ei, „unul pentru Domnul și altul pentru țăpul de trimis“ (vers. 8). Țapul pe care cădea sorțul pentru Domnul urma să fie junghiat ca jertfă pentru păcat în favoarea poporului. Și preotul urma să ducă sângele lui dincolo de perdea și să-l stropească pe tronul milei și în fața lui. Sângele urma să fie stropit și pe altarul tămâierii, care se găsea în fața perdelei.

„Aaron să-și pună amândouă mâinile pe capul țăpului cel viu și să mărturisească peste el toate fărădelegile copiilor lui Israel și toate călcările lor de lege cu care au păcătuit ei; să le pună pe capul țăpului, apoi să-l izgonească în pustie, printr-un om care va avea însărcinarea aceasta. Țapul acela va purta asupra lui toate fărădelegile lor într-un pământ pustiit; în pustie să-i dea drumul“ (vers. 21.22). Țapul de trimis nu se mai întorcea în tabăra lui Israel, iar bărbatului care-l ducea i se cerea să se spele și să-și spele și hainele cu apă înainte de a se întoarce în tabără.

Întreaga ceremonie era destinată să impresioneze pe Israel cu privire la sfințenia lui Dumnezeu și la ura Sa față de păcat; să le arate apoi că nu puteau veni în legătură cu păcatul fără să se mânjească. Fiecărui om i se cerea să-și întristeze sufletul în timp ce se făcea această lucrare de ispășire. Toate treburile trebuia lăsate la o parte și întreaga adunare a lui Israel trebuia să petreacă ziua în smerenie solemnă înaintea lui Dumnezeu cu rugăciune, post și adâncă cercetare de inimă.

Adevăruri importante cu privire la ispășire erau învățate prin serviciul simbolic. În locul păcătosului era primit un înlocuitor; dar păcatul nu era anulat prin sângele victimei. În felul acesta se asigurase doar un mijloc prin care el să poată fi transferat asupra

sanctuarului. Prin aducerea sângelui, păcătosul recunoștea autoritatea Legii, își mărturisea vinovăția pentru călcarea ei și își exprima dorința de iertare prin credința în Răscumpărătorul ce avea să vină; dar nu era încă pe deplin liberat de sub condamnarea Legii. În ziua ispășirii, marele preot, după ce sacrifică jertfa de la adunare, intra în Locul prea sfânt cu sângele acestei jertfe și-l stropea pe scaunul harului, direct deasupra Legii, pentru a da satisfacție pretențiilor ei. Atunci, în calitate de mijlocitor, lua păcatele asupra sa și le ducea afară din sanctuar. Punându-și mâinile pe capul țapului de trimis, mărturisea toate păcatele, în felul acesta trecându-le simbolic de la el asupra țapului de trimis. Apoi țapul le ducea în pustie și erau socotite ca fiind îndepărtate pentru totdeauna de la popor.

Astfel, serviciul era îndeplinit ca o preînchipuire și ca „o umbră a lucrurilor cerești“. Iar ceea ce se făcea în simbol în slujba sanctuarului pământesc se face în realitate în lucrarea Sanctuarului ceresc. După înălțarea Sa, Mântuitorul nostru Și-a început lucrarea ca Marele nostru Preot. Pavel spune: „Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, după chipul adevăratului locaș de închinare, ci a intrat chiar în cer, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi, înaintea lui Dumnezeu“ (Evrei 9,24).

Lucrarea preotului în cursul anului din prima despărțitură a sanctuarului, „dincolo de perdea“, care constituia ușa și despărțea sfânta de curte, reprezintă lucrarea de slujire în care a intrat Hristos la înălțarea Sa. Lucrarea preotului în slujba zilnică era de a prezenta înaintea lui Dumnezeu sângele jertfei pentru păcat împreună cu tămâia care se înălța cu rugăciunile lui Israel. Tot astfel, Hristos mijlocește cu sângele Său înaintea Tatălui în favoarea păcătoșilor și aduce, împreună cu parfumul prețios al propriei Sale neprihăniri, rugăciunile credincioșilor pocăiți. Aceasta a fost lucrarea de slujire în prima despărțitură a Sanctuarului din ceruri.

Acolo a fost îndreptată credința ucenicilor lui Hristos atunci când El s-a înălțat dinaintea lor. Și aici s-a concentrat speranța

lor pe care, spune Pavel, „o avem ca o ancoră a sufletului, tare și neclintită, care pătrunde dincolo de perdeaua dinăuntru al Templului, unde Isus a intrat pentru noi ca înainte-mergător, când a fost făcut Mare Preot în veac... și a intrat, odată pentru totdeauna, în Locul prea sfânt, nu cu sânge de țapi și de viței, ci cu însuși sângele Său, după ce a căpătat o răscumpărare veșnică“ (Evrei 6,19.20; 9,12).

Timp de optsprezece veacuri, această lucrare de slujire a continuat în prima despărțitură a Sanctuarului. Sângele lui Hristos mijlocea în favoarea credincioșilor pocăiți, le asigura iertarea și primirea la Tatăl, dar păcatele lor rămăneau încă în rapoartele din cărți. Și așa cum în serviciul simbolic se făcea o lucrare de ispășire la încheierea anului, tot astfel, înainte ca lucrarea lui Hristos pentru mântuirea oamenilor să se încheie, o lucrare de ispășire trebuie făcută pentru îndepărtarea păcatului din Sanctuar. Acesta este serviciul care a început atunci când s-au încheiat cele 2300 de zile. La data aceea, așa cum a fost prezis de Daniel profetul, Marele nostru Preot a intrat în Locul prea sfânt pentru a îndeplini ultima parte a lucrării Sale solemne - curățirea Sanctuarului.

După cum păcatele poporului din vechime erau așezate prin credință asupra jertfei pentru păcat și prin sângele ei transferate în simbol asupra sanctuarului pământesc, tot așa și în noul legământ, păcatele celor care se pocăiesc sunt așezate prin credință asupra lui Hristos și transferate în fapt, asupra Sanctuarului ceresc. Și așa cum curățirea simbolică a celui pământesc era îndeplinită prin îndepărtarea păcatelor prin care fusese mântuit, tot astfel curățirea celui ceresc trebuie realizată prin îndepărtarea sau ștergerea păcatelor, care sunt înregistrate acolo. Dar mai înainte ca aceasta să se poată face, trebuie să aibă loc o examinare a cărților cu rapoarte, pentru a stabili cine este îndreptățit prin pocăința de păcat și prin credința în Hristos la binefacerile ispășirii Sale. De aceea, curățirea Sanctuarului implică o lucrare de cercetare - o lucrare de judecată. Această lucrare trebuie înde-

plinită înainte de venirea lui Hristos pentru a-Și răscumpăra poporul; căci atunci când vine, „răsplata este cu El ca să dea fiecăruia după faptele lui“ (Apoc. 22,12).

În felul acesta, cei care au urmat lumina cuvântului profetic au văzut că, în loc să vină atunci pe pământ la încheierea celor 2300 de zile în anul 1844, Hristos a intrat în Locul prea sfânt din Sanctuarul ceresc, pentru a îndeplini lucrarea de încheiere a ispășirii ca pregătire pentru revenirea Sa.

S-a mai înțeles că, în timp ce jertfa pentru păcat arăta către Hristos ca jertfă, iar marele preot reprezenta pe Hristos ca Mijlocitor, Țapul de trimis simboliza pe Satana, autorul păcatului, asupra căruia vor fi așezate în cele din urmă păcatele celor cu adevărat pocăiți. Când marele preot, în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, îndepărta păcatele din sanctuar, le așeza pe capul Țapului de trimis. Când Hristos, în virtutea propriului Său sânge, îndepărtează păcatele poporului Său din Sanctuarul ceresc la încheierea slujirii Sale, le va așeza asupra Satanei care, în executarea judecății, trebuie să poarte pedeapsa finală. Țapul era trimis într-un ținut nelocuit pentru a nu se mai întoarce niciodată în adunarea lui Israel. Tot astfel va fi izgonit și Satana din fața lui Dumnezeu și a poporului Său și va fi adus la inexistență prin distrugerea finală a păcatului și a păcătoșilor.

În Sfânta Sfintelor

Subiectul sanctuarului a fost cheia care a descuiat taina înțelegerii dezamăgirii din anul 1844. El a deschis vederii un sistem complet al adevărului, legat și armonios, arătând că mâna lui Dumnezeu dirijase marea mișcare adventă, și a descoperit totodată și datoria prezentă, poziția și lucrarea poporului Său. După cum ucenicii lui Isus, după noaptea teribilă de groază și dezamăgire, au fost „bucuroși când au văzut pe Domnul“, tot așa s-au bucurat și aceia care așteptaseră cu credință a doua Lui venire. Ei așteptaseră ca El să Se arate în slavă pentru a da răsplata servilor Săi. Atunci când nădejile lor au fost dezamăgite, au pierdut pe Isus din vedere și împreună cu Maria la mormânt au strigat: „Mi-au luat pe Domnul și nu știu unde L-au pus“. Acum L-au văzut din nou în Sfânta Sfintelor pe Marele lor Preot milos, gata să Se arate ca împăratul și liberatorul lor. Lumina din Sanctuar a iluminat trecutul, prezentul și viitorul. Ei știau acum că Dumnezeu îi condusesese prin providența Sa care nu greșește. Cu toate că, asemenea primilor ucenici, ei nu înțeleseseră solia pe care o duceau, ea fusese totuși corectă în toate aspectele. Predicând-o, împliniseră planul lui Dumnezeu, iar lucrarea lor nu fusese zadarnică în Domnul. Născuți „din nou la o nădejde vie“, ei se bucurau „cu o bucurie negrăită și strălucită“.

Atât profetia din Daniel 8,14: „Până vor trece 2300 de seri și dimineți și sfântul locaș va fi curățit“, cât și prima solie îngerească: „Temeți-vă de Dumnezeu și dați-I slavă: căci a venit ceasul judecății Lui“ arătau către lucrarea lui Hristos din Locul prea sfânt, către judecata de cercetare și nu către venirea lui Hristos pentru răscumpărarea poporului Său și pentru distrugerea celor nelegiuiți. Greșeala nu era în calculul perioadelor profetice, ci în evenimentul ce trebuia să aibă loc la încheierea celor 2300 de zile. Din cauza acestei greșeli credincioșii suferiseră dezamăgirea, însă toate acestea fuseseră prezise de profetie și toate acelea care au avut o garanție a Scripturii se împliniseră. Chiar atunci când ei deplângeau spulberarea nădejdlor lor, evenimentul care fusese prevăzut în solie și care trebuia să se împlinească, înainte ca Domnul să vină pentru a da răsplătire solilor Săi, avusese loc.

Hristos venise, dar nu pe pământ cum așteptaseră ei, ci așa cum fusese anticipat în simbol, în Locul prea sfânt al Templului lui Dumnezeu din ceruri. El este prezentat de către profetul Daniel ca venind la data aceasta la Cel îmbătrânit de zile: „M-am uitat în timpul vedeniilor mele de noapte, și iată că pe norii cerurilor a venit Unul ca un fiu al omului - nu pe pământ - a înaintat spre Cel îmbătrânit de zile și a fost adus înaintea Lui“ (Dan. 7,13).

Această venire este prezisă și de către profetul Maleahi: „Și deodată va intra în Templul Său Domnul pe care-L căutați; Solul legământului, pe care-L doriți; iată că vine - zice Domnul oștirilor“ (Maleahi 3,1). Venirea Domnului în Templul Său a fost deodată, neașteptată pentru poporul Său. Ei nu-L căutau acolo. Îl așteptau să vină pe pământ, „într-o flacără de foc ca să pedepsească pe cei ce nu cunosc pe Dumnezeu și pe cei ce nu ascultă de Evanghelie“ (2 Tes. 1,8).

Dar oamenii nu erau gata încă să se întâlnească cu Domnul lor. Mai era de adus la îndeplinire încă o lucrare de pregătire în favoarea lor. Urma să fie dată lumină, care să îndrepte mințile

lor către Templul lui Dumnezeu din ceruri, și în timp ce ei urmau prin credință pe Marele lor Preot în slujirea Sa de acolo, aveau să le fie descoperite noi îndatoriri. O altă solie de avertizare și de îndrumare urma să fie dată bisericii.

Profetul zice: „Cine va putea să sufere însă ziua venirii Lui? Cine va rămâne în picioare când Se va arăta El! Căci El va fi ca focul topitorului, și ca leșia nălbitorului. El va șede, va topi și va curăți argintul; va curăți pe fiii lui Levi, îi va lămuri cum se lămurește aurul și argintul, și va aduce Domnului daruri neprihănite“ (Mal. 3,2.3). Aceia care vor trăi pe pământ atunci când va înceta mijlocirea lui Hristos în Sanctuarul de sus va trebui să stea în fața unui Dumnezeu sfânt fără mijlocitor. Hainele lor trebuie să fie fără pată, caracterele lor trebuie să fie curățite de păcat prin sângele stropirii. Prin harul lui Dumnezeu și prin eforturile lor stăruitoare trebuie să fie biruitori în lupta cu cel rău. În timp ce judecata de cercetare se continuă în cer, în timp ce păcatele credincioșilor pocăiți sunt îndepărtate din Sanctuar, în mijlocul poporului lui Dumnezeu trebuie să se producă o lucrare deosebită de curățire, de îndepărtare a păcatelor. Această lucrare este mai clar prezentată în soliile din Apocalips 14.

Când această lucrare se va fi împlinit, urmașii lui Hristos vor fi gata pentru venirea Sa. „Atunci darul lui Iuda și al Ierusalimului va fi plăcut Domnului, ca în zilele cele vechi, ca în anii de odinioară“ (Maleahi 3,4). Atunci, biserica pe care Domnul la venirea Sa o va lua la Sine va fi „o biserică slăvită, fără pată sau zbârcitură, sau altceva de felul acesta“ (Efes. 5,27). Atunci ea va arăta „ca zorile, frumoasă ca luna, curată ca soarele și cumplită ca niște oști sub steagurile lor“ (Cânt. Cânt. 6,10).

Pe lângă venirea Domnului în Templul Său, profetul Maleahi mai prezice a doua Sa venire, și anume venirea Sa pentru aducerea la îndeplinire a judecății, în cuvintele: „Mă voi apropia de voi pentru judecată, și Mă voi grăbi să mărturisesc împotriva descântătorilor și preacurvarilor, împotriva celor ce jură strâmb, împotriva celor ce opresc plata simbriașului, care asupresc pe

văduvă și pe orfan, nedreptătesc pe străin, și nu se tem de Mine, zice Domnul oștirilor“ (Maleahi 3,5). Iuda se referă la aceeași scenă când zice: „Iată că a venit Domnul cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor și să încredințeze pe toți cei nelegiuți, de toate faptele nelegiuite“ (Iuda vers.14,15). Această venire, cât și venirea Domnului în Templul Său sunt evenimente separate și distincte.

Intrarea lui Hristos ca Mare Preot în Locul prea sfânt pentru curățirea Sanctuarului, așa cum a fost scoasă în evidență în Dan. 8,14; venirea Fiului omului înaintea celui Îmbătrânit de zile, așa cum este prezentat în Dan. 7,13, și venirea Domnului în Templul Său, prezisă de Maleahi, sunt descrieri ale aceluiași eveniment; și lucrul acesta mai este reprezentat și prin venirea mirelui la ospățul de nuntă descris de Hristos în parabola celor zece fecioare din Matei 25.

În vara și toamna anului 1844, a fost proclamată solia: „Iată Mirele vine“. Cele două categorii reprezentate prin fecioarele înțelepte și cele neînțelepte se găseau atunci în biserică - o grupă care aștepta cu bucurie venirea Domnului și care se pregătea cu grijă pentru a se întâlni cu El; și o altă grupă care, influențată de teamă și acționând din impuls, se mulțumise cu teoria adevărului, dar căreia îi lipsea harul lui Dumnezeu. În parabolă, când a venit mirele, „cele care au fost gata au intrat cu el la nuntă“. Venirea mirelui, arătată aici, are loc înainte de nuntă. Nunta reprezintă primirea de către Hristos a Împărăției Sale. Sfânta cetate, Noul Ierusalim, care este capitala și reprezentanta Împărăției, este numită „mireasa, soția Mielului“. Îngerul a spus lui Ioan: „Vino aici, și-ți voi arăta mireasa, soția Mielului“. „El m-a dus în Duhul, zice profetul, și mi-a arătat cetatea cea mare, Ierusalimul cel Sfânt, coborând din cer de la Dumnezeu“ (Apoc. 21,9,10). Atunci este lămurit că mireasa reprezintă Cetatea cea sfântă, iar fecioarele care merg în întâmpinarea Mirelui sunt simbolul bisericii. În Apocalips, despre poporul lui Dumnezeu se spune că este oaspete la masa de nuntă (Apoc. 19,9). Dacă

sunt oaspeți, nu pot fi reprezentați și prin mireasă. Hristos, așa cum declarase profetul Daniel, va primi de la Cel Îmbătrânit de zile în ceruri „stăpânirea, slava și împărăția“; El va primi Noul Ierusalim, capitala Împărăției Sale, „pregătită ca o mireasă împodobită pentru bărbatul ei“ (Dan. 7,14; Apoc. 21,2). După ce a primit Împărăția, va veni în slava Sa, ca Împărat al împăraților și Domn al domnilor, pentru mântuirea poporului Său, care trebuie să „stea cu Avraam, Isaac și Iacov“, la masă în Împărăția Sa (Matei 8,11; Luca 22,30), pentru a participa la masa nunții Mielului.

Vestirea „Iată Mirele vine“, din vara anului 1844, a făcut ca multe mii să aștepte venirea imediată a Domnului. La timpul convenit mirele a venit, dar nu pe pământ cum așteptau oamenii, ci la Cel Îmbătrânit de zile în ceruri la nuntă, să-Și primească Împărăția. „Cele care erau gata, au intrat cu El la nuntă și s-a încuiat ușa“. Ei nu puteau fi prezenți în persoană la nuntă deoarece ea are loc în ceruri, în timp ce ei sunt pe pământ. Urmașii lui Hristos trebuie „să aștepte pe Domnul când Se va întoarce de la nuntă“ (Luca 12,36). Însă trebuie să înțeleagă lucrarea Lui și să-L urmeze prin credință atunci când intră înaintea lui Dumnezeu. În sensul acesta se spune că ei merg la nuntă.

În parabolă, au intrat la nuntă aceia care aveau ulei în candelă. Aceia care, o dată cu cunoașterea adevărului din Scripturi, au avut și Duhul și harul lui Dumnezeu și care, în noaptea celei mai amare încercări, au așteptat cu răbdare, cercetând Biblia după o lumină mai clară, au înțeles adevărul cu privire la Sanctuarul din ceruri, cât și noua slujire a Mântuitorului, iar prin credință L-au urmat în lucrarea Sa din Sanctuarul de sus. Toți aceia care prin mărturia Scripturilor primesc aceleași adevăruri, Îl urmează pe Hristos prin credință când intră înaintea lui Dumnezeu pentru a aduce la îndeplinire ultima lucrare de mijlocire - la a cărei încheiere să-Și primească Împărăția - toți aceștia sunt reprezentați ca unii care intră la nuntă.

În parabola din Matei 22, este prezentat același tablou al nunții, iar judecata de cercetare este reprezentată clar ca având loc înainte de nuntă. Înainte de nuntă, Împăratul intră să-și vadă oaspeții, să vadă dacă toți sunt îmbrăcați în haine de nuntă, haina fără pată a caracterului, spălată și albită în sângele Mielului (Matei 22,11; Apoc.7,14). Acela care este găsit cu lipsă este aruncat afară, dar toți aceia care la cercetare sunt găsiți având haină de nuntă sunt primiți de Dumnezeu și socotiți vrednici să moștenească Împărăția și să stea pe tronul Său. Această lucrare de examinare a caracterului, de a hotărî cine sunt aceia care sunt pregătiți pentru Împărăția lui Dumnezeu, este judecata de cercetare cu care se încheie lucrarea din Sanctuarul de sus.

Când lucrarea de cercetare se va încheia, când cazurile acelor care în toate veacurile au mărturisit a fi urmașii lui Hristos au fost examinate și hotărâte, atunci și nu mai înainte se va încheia harul, iar ușa milei se va închide. Astfel, printr-o singură declarație scurtă: „Cele care erau gata au intrat cu El la nuntă; și s-a încuiat ușa“, suntem aduși la slujirea finală a Mântuitorului, la data când lucrarea cea mare pentru mântuirea omului va fi terminată.

În serviciul sanctuarului pământesc care, așa cum am văzut, era o preînchipuire a serviciului din cel ceresc, când marele preot în ziua de ispășire intra în Sfânta Sfintelor, slujirea din prima despărțitură înceta. Dumnezeu poruncise: „Să nu fie nimeni în cortul întâlnirii când va intra Aaron să facă ispășirea în sfântul locaș, până va ieși din el“ (Lev. 16,17). Astfel că, atunci când Hristos a intrat în Sfânta Sfintelor pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de încheiere a ispășirii, El a încetat slujirea în prima despărțitură. Dar când s-a încheiat slujirea din prima despărțitură, a început lucrarea din a doua despărțitură. Când în serviciul simbolic marele preot părăsea Sfânta în Ziua Ispășirii, intra înaintea lui Dumnezeu pentru a prezenta acolo sângele jertfei pentru păcat în favoarea întregului Israel, care se pocăia cu adevărat de păcatele lor. Tot astfel și Hristos a terminat prima

parte a lucrării Sale ca Mijlocitor al nostru, pentru a începe a doua parte a lucrării, mijlocind mai departe cu sângele Său înaintea Tatălui în favoarea păcătoșilor.

Acest subiect n-a fost înțeles de adventiști în anul 1844. După trecerea timpului, când Mântuitorul a fost așteptat, ei tot mai credeau că venirea Sa era aproape. Ei susțineau că ajunseseră la o criză serioasă și că lucrarea lui Hristos ca Mijlocitor al omului înaintea lui Dumnezeu încetase. Socoteau că Biblia învață că timpul de har al omului avea să se încheie cu puțin înainte de venirea reală a Domnului pe norii cerului. Acest lucru părea clar din acele texte biblice care arată spre un timp când oamenii vor căuta, vor bate și vor striga la ușa milei, dar ea nu se va mai deschide. Și mai aveau o problemă cu privire la data la care ei așteptaseră venirea lui Hristos, dacă aceasta n-ar marca mai degrabă începutul acestei perioade care urma să preceadă imediat revenirea Sa. Dând avertizarea că judecata este aproape, ei simțeau că lucrarea pentru lume fusese îndeplinită și se liberaseră de povara de pe suflet pentru mântuirea păcătoșilor, în timp ce batjocurile răutăcioase și huli-toare ale celor nelegiuiți li se părea a fi o altă dovadă că Duhul lui Dumnezeu fusese retras de la aceia care lepădaseră mila Sa. Toate acestea i-au întărit în credința că harul fusese închis sau, așa cum se exprimau ei atunci, „ușa milei se închisese“.

Dar o dată cu cercetarea problemei sanctuarului a venit o lumină mai clară. Au văzut că fuseseră corecți în credința că sfârșitul celor 2300 de zile în anul 1844 marca o criză importantă. Dar, în timp ce era adevărat că ușa nădejzii și a harului - prin care oamenii timp de 18 secole au avut intrare la Dumnezeu se închisese, a fost deschisă o altă ușă, iar iertarea păcatelor a fost oferită oamenilor prin mijlocirea lui Hristos în Locul prea sfânt. O parte a slujirii Sale se încheiase numai pentru a face loc alteia. Mai era încă „o ușă deschisă“ către Sanctuarul ceresc, unde Hristos slujea în favoarea păcătosului.

Acum au înțeles aplicarea acelor cuvinte ale Mântuitorului din Apocalips, adresate bisericii chiar pentru vremea aceea: „Iată ce zice Cel Sfânt, cel Adevărat, Cel ce ține cheia lui David, Cel ce deschide, și nimeni nu va închide, Cel ce închide și nimeni nu va deschide: 'Știu faptele tale: iată ți-am pus înaintea o ușă deschisă, pe care nimeni n-o poate închide'.” (Apoc. 3,7.8).

Aceia care prin credință urmează pe Isus în marea lucrare de ispășire sunt cei care primesc binefacerile mijlocirii Sale în favoarea lor, în timp ce aceia care leapădă lumina care scoate în evidență această lucrare de slujire nu sunt ajutați prin ea. Iudeii care au lepădat lumina dată la prima venire a lui Hristos și au refuzat să creadă în El ca Mântuitor al lumii n-au putut primi iertarea prin El. Când Isus, la înălțarea Sa, a intrat cu propriul Său sânge în Sanctuarul ceresc, pentru a revărsa asupra ucenicilor Săi binecuvântările mijlocirii Sale, iudeii au fost lăsați în întuneric total pentru a continua jertfele și darurile lor inutile. Slujba simbolurilor și umbrelor încetase. Ușa prin care oamenii găsiseră până atunci intrare la Dumnezeu nu mai era deschisă. Iudeii refuzaseră să-L caute pe singura cale prin care putea fi găsit după aceea, prin slujba Sanctuarului din ceruri. De aceea, ei nu mai aveau nici o legătură cu Dumnezeu. Pentru ei ușa era închisă. Nu aveau nici o cunoștință despre Hristos ca fiind jertfa cea adevărată și unicul Mijlocitor înaintea lui Dumnezeu; de aceea ei n-au putut primi binefacerile mijlocirii Sale.

Starea iudeilor necredincioși ilustrează starea de neglijență și necredință a acelor care se pretind a fi creștini și care sunt neștiutori voiți cu privire la lucrarea milosului nostru Mare Preot. În serviciul simbolic, când marele preot intra în locul prea sfânt, întregului Israel i se cerea să se adune în jurul sanctuarului și în modul cel mai solemn să-și umilească sufletele înaintea lui Dumnezeu, ca să primească iertarea păcatelor lor pentru a nu fi dați afară din adunare. Deci, cu mult mai important este ca în

această zi reală a Ispășirii să înțelegem lucrarea Marelui nostru Preot și să știm ce ni se cere să facem.

Oamenii nu pot lepăda avertizările pe care Dumnezeu le trimite în mila Sa și să rămână nepedepsiți. O solie a fost trimisă din cer lumii din zilele lui Noe și salvarea lor a depins de felul în care ei au tratat solia. Pentru că au lepădat avertizarea, Duhul lui Dumnezeu a fost retras de la cei păcătoși care au pierit în apele potopului. În timpul lui Avraam, mila a încetat să mai stăruiască pe lângă locuitorii vinovați ai Sodomei și toți, în afară de Lot împreună cu soția și cele două fiice, au fost mistuiți de focul trimis din cer. Tot așa a fost și în zilele lui Hristos. Fiul lui Dumnezeu a declarat iudeilor necredincioși din generația aceea: „Vi se lasă casa pustie“ (Matei 23,38). Privind spre zilele de pe urmă, aceeași Putere infinită declară cu privire la aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți“: „Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună; pentru ca toți cei ce n-au crezut adevărul, ci au găsit plăcerea în nelegiuire, să fie osândiți“ (2 Tes. 2,10-12). Când ei leapădă învățăturile Cuvântului Său, Dumnezeu Își retrace Duhul de la ei și-i lasă pradă amăgirilor pe care le iubesc.

Dar Hristos încă mijlocește în favoarea omului, iar lumina va fi dată celor ce o caută. Cu toate că lucrul acesta n-a fost înțeles la început de către adventiști, a fost explicat după aceea, pe măsură ce Scripturile care definesc adevărata lor poziție au început să se deschidă înaintea lor.

După trecerea timpului din toamna anului 1844, a urmat o perioadă de mare încercare pentru aceia care păstrau încă credința adventă. Singura lor mângâiere, pe măsură ce primeau asigurarea că poziția lor era corectă, era lumina care le îndrepta mintea către Sanctuarul de sus. Unii au renunțat la credința lor în socotirea anterioară a perioadelor profetice și au atribuit agenților omenești sau Satanei puternica influență a Duhului Sfânt care însoțise mișcarea adventă. O altă categorie susținea cu tărie că Domnul îi condusese în experiența lor de până atunci; și pen-

tru că au aşteptat, au vegheat şi s-au rugat să cunoască voia lui Dumnezeu, au văzut că marele lor Mare Preot intrase într-o altă lucrare de slujire şi, urmându-L prin credinţă, au fost conduşi să înţeleagă şi lucrarea de încheiere a bisericii. Ei aveau o înţelegere mai clară a primei şi a celei de a doua solii îngereşti şi erau pregătiţi să primească şi să dea lumii solemnă avertizare a îngerului al treilea din Apocalips 14.

Legea lui Dumnezeu de neschimbat

Templul lui Dumnezeu a fost deschis în ceruri și s-a văzut chivotul legământului Său în Templul Său (Apoc. 11,19). Chivotul legământului lui Dumnezeu se află în Sfânta Sfintelor, a doua despărțitură a Sanctuarului. În serviciul sanctuarului pământesc, care slujea ca o preînchipuire și „o umbră a lucrurilor cerești“, această despărțitură era deschisă numai în Ziua cea Mare de Ispășire pentru curățirea sanctuarului. De aceea, anunțarea că Templul lui Dumnezeu a fost deschis în ceruri și a fost văzut chivotul legământului arată către deschiderea Locului prea sfânt din Sanctuarul ceresc în anul 1844, când Hristos a intrat acolo pentru a aduce la îndeplinire lucrarea de încheiere a ispășirii. Aceia care prin credință au urmat pe Marele lor Preot, când Și-a început lucrarea în Locul prea sfânt, au văzut chivotul legământului Său. Când au studiat subiectul sanctuarului, au ajuns să înțeleagă schimbarea locului slujirii Mântuitorului și au văzut că El mijlocea acum înaintea chivotului lui Dumnezeu, mijlocind cu sângele Său în favoarea păcătoșilor.

Chivotul din sanctuarul de pe pământ conținea cele două table de piatră pe care erau înscrise preceptele Legii lui Dumnezeu. Chivotul era doar un locaș pentru tablele Legii, dar

prezența acestor precepte divine îi dădea valoare și sfințenie. Când Templul lui Dumnezeu a fost deschis în cer, s-a văzut chivotul legământului Său. În Sfânta Sfintelor din Sanctuarul din cer, Legea divină este înconjurată de sfințenie - Legea care a fost vestită de Însuși Dumnezeu în mijlocul tunetelor de pe Sinai și scrisă cu degetul Său pe table de piatră.

Legea lui Dumnezeu din Sanctuarul din ceruri este marele original, după care poruncile înscrise pe tablele de piatră și raportate de Moise în cărțile sale erau o transcriere fără greș. Aceia care au ajuns la înțelegerea acestui punct important au fost conduși astfel să vadă caracterul sfânt, neschimbător al Legii divine. Ei au înțeles ca niciodată mai înainte puterea cuvintelor Mântuitorului. „Câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege“ (Matei 5,18). Legea lui Dumnezeu fiind o descoperire a voinței Sale, o transcriere a caracterului Său, trebuie să dăinuiască veșnic, „ca un martor credincios în ceruri“. Nici o poruncă n-a fost anulată, nici o iotă sau titlu n-a fost schimbat. Psalmistul zice: „Cuvântul Tău Doamne, dăinuiește în veci în ceruri; toate poruncile Lui sunt adevărate, întărite pentru veșnicie“ (Ps. 119,89; 111,7.8).

Chiar în centrul Decalogului se găsește porunca a patra, așa cum a fost pentru prima dată vestită: „Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești. Să lucrezi șase zile, și să-ți faci tot lucrul tău. Dar ziua a șaptea este ziua de odihnă închinată Domnului, Dumnezeului tău: să nu faci nici o lucrare în ea, nici tu, nici fiul tău, nici fiica ta, nici robul tău, nici roaba ta, nici vita ta, nici străinul care este în casa ta. Căci în șase zile a făcut Domnul cerurile, pământul și marea și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit: de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o“ (Exod 20,8-11).

Duhul lui Dumnezeu a impresionat inimile acelor cercetători ai Cuvântului Său. A pus stăpânire pe ei convingerea că din neștiință călcaseră preceptele și nesocotiseră ziua de odihnă a Creatorului. Atunci au început să cerceteze temeiurile pentru

care prima zi a săptămânii era păzită în locul zilei pe care o sfințise Dumnezeu. Și n-au putut găsi nici o dovadă în Scripturi că porunca a patra a fost desființată sau că Sabatul a fost schimbat; binecuvântarea care la început a sfințit ziua a șaptea n-a fost îndepărtată. Ei căutaseră ca în mod corect să cunoască și să facă voia lui Dumnezeu. Acum însă, când s-au văzut călcători ai Legii Sale, durerea le-a umplut inimile și și-au dat pe față credincioșia față de Dumnezeu începând a păzi Sabatul Său cel sfânt.

Multe și stăruitoare au fost eforturile făcute pentru distrugerea credinței lor. Nici unul n-a putut să vadă că, dacă sanctuarul pământesc era o preînchipuire sau un model al celui ceresc, Legea păstrată în chivotul de pe pământ era o copie exactă a Legii din chivotul din ceruri; și că primirea adevărului cu privire la Sanctuarul ceresc cuprindea și recunoașterea cerințelor Legii lui Dumnezeu și obligativitatea Sabatului poruncii a patra. Acestui fapt se datorește amara și hotărâta ostilitate față de armonioasa învățătură a Scripturilor, care descopereau lucrarea lui Hristos în Sanctuarul ceresc. Oamenii căutau să închidă ușa pe care Dumnezeu o deschisese și să deschidă ușa pe care El o închisese. Dar „Acela care deschide și nimeni nu închide și care închide și nimeni nu deschide“ declarase: „Iată că ți-am pus înaintea o ușă deschisă pe care nimeni n-o poate închide“ (Apoc. 3,7.8). Hristos deschisese ușa, sau slujirea în Sfânta Sfintelor, lumina strălucea prin ușa aceea a Sanctuarului din ceruri, iar porunca a patra se vedea cuprinsă în Legea care se afla acolo. Ceea ce Dumnezeu întemeiase, nimeni nu putea desființa.

Aceia care au primit lumina, cu privire la mijlocirea lui Hristos și la perpetuitatea Legii lui Dumnezeu, au găsit că aceste adevăruri erau prezentate în Apocalips 14. Soliile din capitolul acesta constituie întreita avertizare (vezi notele suplim.) care trebuie să pregătească pe locuitorii pământului pentru a doua venire a Domnului. Vestirea: „A sosit ceasul judecății Lui“ arată către încheierea lucrării lui Hristos pentru mântuirea oamenilor. Ea face

cunoscut adevărul care trebuie vestit până când va înceta mijlocirea Mântuitorului și El va reveni pe pământ pentru a lua la Sine pe poporul Său. Lucrarea de judecată care a început în anul 1844 trebuie să se continue până când se vor hotărî cazurile tuturor oamenilor atât ale celor vii, cât și ale celor morți. De aceea va continua până la încheierea harului. Pentru ca oamenii să fie pregătiți să stea la judecată, solia le poruncește să se teamă de Dumnezeu și să-I dea slavă „și să se închine Aceluia care a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor“. Iar rezultatul primirii acestor solii este arătat prin cuvintele: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus“. Ca să fie pregătiți pentru judecată, este necesar ca oamenii să țină Legea lui Dumnezeu. Această Lege va fi măsura caracterului la judecată. Apostolul Pavel declară: „toți cei ce au păcătuit având Lege, vor fi judecați după Lege. ...în ziua când, după Evanghelia mea, Dumnezeu va judeca, prin Isus Hristos, lucrurile ascunse ale oamenilor“. Și tot el mai zice că: „împlinatorii Legii vor fi socotiți neprihăniți“ (Rom. 2,12-16). Credința este necesară pentru a putea păzi Legea lui Dumnezeu; căci „fără credință este cu neputință să fim plăcuți Lui“. Și „tot ce nu vine din încredințare este păcat“ (Evr. 11,6; Rom. 14,23).

Prin întâia solie îngerească, oamenii sunt chemați „să se teamă de Dumnezeu și să-I dea slavă“ și să I se închine ca Creator al cerului și al pământului. Pentru a face lucrul acesta, ei trebuie să asculte de Legea Sa. Înțeleptul spune: „Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om“ (Ecles. 12,13). Fără ascultare de poruncile Sale nici o închinare nu poate fi plăcută lui Dumnezeu. „Căci dragostea lui Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Dacă cineva își întoarce urechea ca să n-asculte Legea, chiar și rugăciunea lui este o scârbă“ (1 Ioan 5,3; Prov. 28,9).

Datoria de a ne închina lui Dumnezeu se întemeiază pe faptul că El este Creatorul și că Lui îi datorează existența toate celelalte ființe. Și peste tot în Biblie, unde este prezentată po-

runca Sa cu privire la respect și închinare mai presus de zei păgânilor, acolo este citată și dovada puterii Sale creatoare. „Căci toți dumnezeii popoarelor sunt niște idoli, dar Domnul a făcut cerurile“ (Ps. 96,5). „Cu cine Mă veți asemăna, ca să fiu deopotrivă cu el?“ zice Cel Sfânt. „Ridicați-vă ochii în sus, și priviți! Cine a făcut aceste lucruri?“ „Căci așa vorbește Domnul, Făcătorul cerurilor, singurul Dumnezeu, care a întocmit pământul, - Eu sunt Domnul, și nu este altul!“ (Is. 40,25.26; 45,18). Psalmistul zice: „Să știți că Domnul este Dumnezeu! El ne-a făcut, ai Lui suntem“ (Ps. 100,3). „Veniți să ne închinăm și să ne smerim, să ne plecăm genunchiul înaintea Domnului, Făcătorului nostru!“ (Ps. 95,6). Iar ființele sfinte care se închină lui Dumnezeu în ceruri declară, ca motiv pentru care închinarea lor este datorată Lui: „Vrednic ești Doamne și Dumnezeul nostru, să primești slava, cinstea și puterea, căci Tu ai făcut toate lucrurile“ (Apoc. 4,11).

În Apocalips 14, oamenii sunt chemați să se închine Creatorului, iar profeția scoate în evidență o categorie care, ca urmare a întreprinderii solii, păzesc poruncile lui Dumnezeu. Una din aceste porunci arată direct către Dumnezeu ca Creator. Porunca a patra declară: „Ziua a șaptea este ziua Domnului Dumnezeului tău... căci în șase zile a făcut Domnul cerul și pământul și tot ce este în ele, iar în ziua a șaptea S-a odihnit; de aceea a binecuvântat Domnul ziua de odihnă și a sfințit-o“ (Exod 20,10.11). Cu privire la Sabat, Domnul spune mai departe că este „un semn ca să știți că Eu sunt Domnul Dumnezeul vostru“ (Ezech. 20,20). Iar motivul dat este: „căci în șase zile a făcut Domnul cerurile și pământul, iar în ziua a șaptea S-a odihnit și a răsuflat“ (Exod 31,17).

„Importanța Sabatului ca monument al Creațiunii este că el păstrează totdeauna prezent motivul adevărat pentru care închinarea se cuvine lui Dumnezeu“ - pentru că El este Creatorul, iar noi suntem făpturile Sale. De aceea Sabatul stă chiar la temelia închinării divine, căci el ne învață acest mare adevăr în modul

cel mai impresionant și nici o altă instituție nu face lucrul acesta. Adevăratul temei al închinării divine, nu numai acela din ziua a șaptea, ci al întregii închinări, se găsește în deosebirea dintre Creator și creaturile Sale. Acest fapt mare nu se poate învechi niciodată și nu trebuie uitat niciodată". (J.N.Andrews, History of the Sabbath, cap.27). Totdeauna trebuia păstrat acest adevăr în mintea oamenilor, că Dumnezeu a instituit Sabatul în Eden; și atâta vreme cât faptul că El este Creatorul nostru continuă să fie motivul pentru care să ne închinăm Lui, atâta vreme Sabatul va continua să fie un semn și memorial al Său. Dacă Sabatul ar fi fost păstrat pretutindeni, gândurile și afecțiunile omului ar fi fost îndreptate către Cre-ator ca obiect al adorării și al închinării și niciodată n-ar fi fost vreun închinător la idoli, vreun ateu sau vreun necredincios. Păzirea Sabatului este un semn al credințioșiei față de adevăratul Dumnezeu, „Acela care a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor". Urmează dar ca solia care poruncește oamenilor să se închine lui Dumnezeu și să păzească poruncile Sale să ceară în mod deosebit să păzească porunca a patra.

În contrast cu aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu și au credința lui Isus, îngerul al treilea arată către o altă categorie, împotriva răătăcirilor cărora este vestită o avertizare solemnă și înfricoșată: „Dacă se închină cineva fiarei și icoanei ei, și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mâniei lui Dumnezeu" (Apoc. 14,9.10). O interpretare corectă a simbolurilor folosite este necesară pentru înțelegerea acestei solii. Ce este reprezentat prin fiară, prin chip, prin semn?

Seria profețiilor în care se găsesc aceste simboluri începe cu Apocalips 12, cu balaurul care căuta să distrugă pe Hristos la nașterea Sa. Balaurul este spus că este Satana (Apoc. 12,9), el este acela care l-a determinat pe Irod să dea la moarte pe Mântuitorul. Dar unealta principală a Satanei, care a făcut război cu Hristos și cu poporul Său în primele secole ale erei creștine, a fost imperiul roman, în care păgânismul era religia predomi-

nantă. Astfel, în timp ce balaurul reprezintă în primul sens pe Satana, în al doilea sens este un simbol al Romei păgâne.

În capitolul 13 (vers.1-10) este descrisă o altă fiară „ca un leopard“, căruia balaurul i-a dat „puterea lui, tronul lui și o stăpânire mare“. Acest simbol, așa cum au crezut majoritatea protestanților, reprezintă papalitatea care a urmat puterii, tronului și autorității deținute odinioară de imperiul roman. Despre fiara care seamănă cu un leopard este spus: „I s-a dat o gură care rostea lucruri mari și hule... Și-a deschis gura și a hulit împotriva lui Dumnezeu, numele Său și Templul Său și pe cei ce locuiesc în ceruri. Și i s-a dat să facă război cu sfinții și să-i biruiască; și i s-a dat putere peste toate neamurile și limbile și popoarele“. Această profeție, care este aproape identică cu descrierea cornului cel mic din Daniel 7, arată neîndoios către papalitate.

„I s-a dat putere să lucreze patruzeci și două de luni“. Iar profetul spune: „Am văzut unul din capetele ei rănit de moarte“. Și iarăși: „Cel care duce pe alții în robie trebuie să meargă și el în robie“; „cine ucide cu sabia trebuie să fie ucis de sabie“. Cele patruzeci și două de luni sunt același lucru ca o vreme, două vremi și o jumătate de vreme, trei ani și jumătate, sau 1260 de zile din Daniel 7 - timpul în care puterea papală urma să persecute pe poporul lui Dumnezeu. Această perioadă, este spus în capitolul precedent, a început cu supremația papală, anul 538 d.Hr., și s-a încheiat în anul 1798. La data aceasta papa a fost făcut prizonier de către armata franceză, puterea papală primind rana de moarte. S-a împlinit astfel prezicerea că cine duce pe alții în robie, va merge și el în robie.

În momentul acesta este introdus un alt simbol. Profetul spune: „Apoi am văzut ridicându-se din pământ o altă fiară, care avea două coarne ca ale unui miel“ (Apoc. 13,11). Atât apariția acestei fiare, cât și modul în care s-a ridicat arată că poporul pe care îl reprezintă nu se aseamănă cu acela reprezentat în simbolurile precedente. Marile împărății care au stăpânit lumea au

fost prezentate profetului Daniel ca niște fiare de pradă ridicându-se atunci când „cele patru vânturi ale cerului au suflat peste marea cea mare“ (Dan. 7,2). În Apocalips 17, un înger a explicat că apele reprezintă „popoare, mulțimi, națiuni și limbi“ (Apoc. 17,15). Vânturile sunt un simbol al luptei. Cele patru vânturi ale cerului suflând pe marea cea mare reprezintă scenele teribile de luptă și revoluție prin care împărățiile au ajuns la putere.

Dar fiara cu coarne ca de miel a fost văzută „ieșind din pământ“. În loc să distrugă alte puteri pentru a o întemeia pe ei, națiunea reprezentată astfel trebuie să se ridice într-un teritoriu neocupat mai înainte și să se dezvolte treptat și pașnic. Nu putea deci să se ridice dintre popoarele în luptă și frământate din Lumea Veche - acea mare tulburată de „popoare, mulțimi, națiuni și limbi“. Trebuie căutată deci în continentul apusean.

Care națiune din Lumea Nouă creștea în anul 1798 în putere având perspectiva puterii și măreției și atrăgând atenția lumii? Aplicația simbolului nu admite nici o îndoială. O singură națiune și numai una împlinește toate amănuntele acestei profeții, indicând fără greș spre Statele Unite ale Americii. Foarte adesea, ideile sau chiar exact cuvintele profeției au fost folosite, fără să fi fost alese, de bărbații remarcabili care au descris nașterea, ridicarea și creșterea acestei națiuni. Fiara a fost văzută ridicându-se din pământ; și după traducători, cu vântul profeției redat prin „ieșind“ însemnează literal „a crește, a se înălța ca o plantă“. Și, așa cum am văzut, națiunea trebuie să se ridice într-un teritoriu neocupat mai înainte. Un scriitor renumit, descriind ridicarea Statelor Unite, vorbește despre „taina ieșirii ei din gol“ și spune: „Ca o sămânță tăcută ne-am dezvoltat într-un imperiu“ (G.A. Townsend, *The New World Compared With the Old*, p.462). O revistă europeană din anul 1850 vorbea despre Statele Unite ca despre un imperiu minunat, care „se ridică“ „în tăcerea pământului, adăugând zilnic la puterea și mândria ei“ (The Dublin Nation).

Edward Everett, într-un discurs cu privire la Peregrini, întemeietorii acestei națiuni, spunea: „Dacă ar fi căutat un loc retras, inofensiv pentru obscuritatea lui și singur în singurătatea lui, unde s-ar fi bucurat mica biserică din Leyden de libertate de conștiință? Iată regiuni puternice, peste care ei în cuceriri pașnice... au purtat steagurile crucii!“ (Vorbire ținută la Plymouth, Massachusetts, dec.22, 1824, p.11).

„Și ea avea două coarne ca ale unui Miel“. Coarnele ca de miel arată tinerețe, nevinovăție și blândețe, care reprezintă e-xact caracterul Statelor Unite, arătate profetului ca „ieșind“ în anul 1798. Printre creștinii exilați care au fugit în America și au căutat adăpost de persecuția conducătorilor și de intoleranța preoților, erau mulți care s-au hotărât să întemeieze o guvernare pe temelia solidă a libertății religioase și civile. Vederile lor și-au găsit întruchiparea în Declarația de Independență, care a stabilit adevărul cel mare că „toți oamenii sunt creați egali“ și înzestrați cu dreptul inalienabil la „viață, libertate și căutarea fericirii“. Iar constituția a garantat oamenilor dreptul la autoguvernare, dând asigurarea că reprezentanții aleși prin votul poporului sunt împuterniciți și pot să aplice legea. Libertatea credinței religioase a fost de asemenea garantată, fiecărui om fiindu-i îngăduit să se închine lui Dumnezeu după glasul conștiinței lui. Principiile republicane și cele protestante au devenit principiile fundamentale ale țării. Aceste principii sunt secretul puterii și prosperității ei. Toți cei persecutați și asupriți din întreaga creștinătate s-au îndreptat către această țară cu interes și cu nădejde. Milioane de oameni au căutat țărmurile ei, iar Statele Unite curând au ajuns printre cele mai puternice națiuni ale pământului.

Dar fiara cu coarne ca de miel „vorbea ca un balaur. Și folosea toată puterea fiarei dintâi, dinaintea ei și a făcut pământul și pe cei ce locuiesc pe el să se închine fiarei dintâi a cărei rană de moarte fusese vindecată... și a spus celor care locuiesc pe

pământ să facă o icoană fiarei care fusese rănită cu sabia și trăia" (Apoc. 13,11-14).

Coarnele ca de miel și glasul de balaur, din punct de vedere simbolic, indică o contradicție flagrantă dintre mărturisirile și practicile națiunii reprezentate în felul acesta. Vorbirea acestei națiuni reprezintă acțiunile puterilor ei legislative și juridice. Prin astfel de acțiuni vor fi contrazise principiile liberale și pașnice pe care le pusesese odinioară la temelia politicii ei. Precizarea că va vorbi „ca un balaur“ și va folosi „toată puterea fiarei dintâi“ prezice clar dezvoltarea unui spirit de intoleranță și persecuție, pe care l-au dat pe față națiunile reprezentate prin balaurul și prin fiara care semăna cu un leopard. Iar declarația că fiara cu două coarne „a făcut pământul și pe cei ce locuiesc pe el să se închine fiarei dintâi“ arată că autoritatea acestui popor urmează să fie folosită pentru impunerea unei respectări care va constitui un act de omagiu față de papalitate.

O astfel de acțiune va fi direct contrară cu principiile acestei guvernări, geniului instituțiilor lor libere, față de mărturisirile solemne și directe din Declarația de Independență și din Constituție. Întemeietorii națiunii au căutat cu înțelepciune să vegheze împotriva folosirii puterii pământești din partea bisericii, care are ca urmare inevitabilă intoleranța și persecuția. Constituția prevede că „Congresul nu poate da nici o lege care să respecte stabilirea unei religii sau să interzică exercitarea liberă a ei“ și că „nici o probă religioasă să nu fie cerută ca o calificare pentru un serviciu public în Statele Unite“. Numai printr-o violare flagrantă a acestor garanții ale libertății națiunii poate fi impusă o lege religioasă de către autoritatea civilă. De altfel, consecvența unei asemenea acțiuni nu putea fi mai bine exprimată de cum o exprimă simbolurile: o fiară care are coarne ca de miel - pretinzându-se curată, amabilă și nevinovată - dar vorbind ca un balaur.

„A spus celor care locuiesc pe pământ să facă un chip fiarei“. Aici este prezentată lămurit o formă de guvernare, în

care puterea legislativă aparține poporului, o dovadă izbitoare că Statele Unite sunt națiunea arătată în profeție.

Dar ce este „chipul fiarei” și cum va fi realizat? Chipul este făcut de fiara cu două coarne și este un chip făcut fiarei, adică pentru fiară. Mai este numit și chipul fiarei. Pentru a vedea cu ce se aseamănă chipul și cum va fi realizat, trebuie să studiem caracteristicile fiarei însăși - papalitatea.

Atunci când prima biserică a decăzut, depărtându-se de simplitatea Evangheliei, și a primit riturile și obiceiurile păgâne, a pierdut Spiritul și puterea lui Dumnezeu. Dar, pentru a stăpâni totuși conștiințele oamenilor, a căutat sprijinul puterii pământești. Astfel a rezultat papalitatea, o biserică care a subjugat chiar și puterea statului și a folosit-o pentru realizarea planurilor ei, îndeosebi pentru pedepsirea „ereziei”. Pentru ca Statele Unite să facă un chip fiarei, puterea religioasă trebuie să stăpânească asupra guvernului civil, astfel încât însăși autoritatea statului să fie folosită de biserică pentru a-și ajunge scopurile ei.

Oriunde Biserica a câștigat putere pământească, ea a întrebuițat-o pentru pedepsirea celor abătuti de la învățătura ei. Și bisericile protestante care au călcat pe urmele Romei, încheind alianță cu puterile lumesti, au dat pe față aceeași dorință de a restrânge libertatea de conștiință. Un exemplu de felul acesta este dat de persecuția bisericii Anglicane asupra unor disidenți, care a durat mult timp. În secolele XVI și XVII, mii de slujitori care nu s-au supus au fost constrânși să plece din bisericile lor și mulți, atât pastori, cât și laici au fost supuși la amendă, închisoare, tortură și martiriu.

Apostazia a fost aceea care a condus biserica primară să caute ajutor la conducerea civilă și aceasta a pregătit calea pentru dezvoltarea papalității - a fiarei. Pavel spunea: „Va veni lepădarea de credință, și se va descoperi omul fărădelegii” (2 Tes. 2,3). În felul acesta, apostazia în biserică va pregăti calea pentru chipul fiarei.

Biblia spune că înainte de venirea Domnului va exista o stare de decădere religioasă, asemănătoare cu aceea din primele veacuri. „Să știi că în zilele din urmă vor fi vremuri grele. Căci oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de bani, lăudăroși, trufași, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără evlavie, fără dragoste firească, neînduplecați, clevetitori, neînfrânați, neîmblânziți, neiubitori de bine, vânzători, obraznici, îngâmfați; iubitori mai mult de plăceri decât iubitori de Dumnezeu; având doar o formă de evlavie dar tăgăduindu-i puterea“ (2 Tim. 3,1-5). „Dar Duhul spune lămurit că, în vremurile din urmă, unii se vor lepăda de credință, ca să se alipească de dureri înșelătoare și de învățăturile dracilor“ (1 Tim. 4,1). Satana va lucra „cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase, și cu toate amăgirile nelegiurii; și toți aceia care n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți vor fi lăsați să primească o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună“ (2 Tes. 2,9-11). Când se va ajunge la această stare de nelegiuire, vor urma aceleași consecințe ca și în primele secole.

Marea deosebire dintre doctrinele bisericilor protestante este privită de mulți ca fiind o dovadă hotărâtoare că niciodată nu se va putea face vreun efort pentru a se asigura o uniformitate forțată. Dar s-a văzut, de-a lungul anilor, în bisericile de credință protestantă, un sentiment puternic și mereu crescând în favoarea unei uniri întemeiate pe puncte comune de doctrină. Pentru a se asigura o astfel de unire, trebuie ca în mod necesar să se renunțe la discutarea subiectelor asupra cărora nu sunt de acord - oricât de importante ar fi din punct de vedere biblic.

Charles Beecher, într-o predică în anul 1846, a afirmat că „lucrarea denominațiunilor evanghelice protestante s-a dezvoltat pe tot parcursul sub presiunea grozavă a fricii omenești; dar trăiesc, se mișcă și respiră într-o stare de lucruri radical coruptă, făcând apel la orice element josnic al firii lor, pentru a aduce la tăcere adevărul și pentru a-și pleca genunchiul înaintea apostaziei. Nu astfel s-au întâmplat lucrurile cu Roma? Nu trăim noi

viața ei din nou? Și ce vedem chiar în fața noastră? Un alt conciliu general! O adunare mondială! O alianță evanghelică și un crez universal!“ (Sermon on „The Bible a Sufficient Creed“, ținută la Fort Wayne, Indiana, 22 febr. 1846). Când acest lucru va fi realizat, atunci, în efortul de a asigura o uniformitate totală, va fi numai un pas până la recurgerea la forță.

Atunci când bisericile principale din Statele Unite se vor uni asupra unor puncte de doctrină care le sunt comune, vor influența statul pentru a impune decretele lor și pentru a susține instituțiile lor, atunci America protestantă va face un chip al ierarhiei Romei, iar aplicarea de pedepse civile asupra disidenților va fi rezultatul inevitabil al acestor acțiuni.

Fiara cu două coarne „va face (va porunci) ca toți, mici și mari, bogați și săraci, liberi și robi, să primească un semn pe mâna dreaptă sau pe frunte: și nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, dacă nu are semnul sau numele fiarei, sau numărul numelui ei“ (Apoc. 13,16.17). Avertizarea îngerului al treilea este: „Dacă se închină cineva fiarei și chipului ei și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea din vinul neamestecat al mâniei lui Dumnezeu“. „Fiara“ menționată în această solie, a cărei închinare este impusă de fiara cu două coarne, este prima, sau fiara care seamănă cu leopardul, din Apocalips 13 - papalitatea. „Chipul fiarei“ reprezintă acea formă a protestantismului decăzut care se va dezvolta atunci când bisericile protestante vor căuta ajutorul puterii civile pentru impunerea dogmelor lor. „Semnul fiarei“ rămâne să fie definit în viitor. •

După avertizarea împotriva închinării la fiară și la chipul ei, profeția spune: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus“. Deoarece aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu sunt puși în felul acesta în contrast cu aceia care se închină fiarei și chipului ei și primesc semnul ei, urmează ca păzirea Legii lui Dumnezeu, pe deoparte, și călcarea ei, pe de altă parte, să facă deosebirea dintre închinătorii lui Dumnezeu și închinătorii fiarei.

Caracteristica deosebită a fiarei, precum și a chipului ei, este călcarea poruncilor lui Dumnezeu. Daniel zice despre cornul cel mic, papalitatea: „se va încumeta să schimbe vremile și legea“ (Dan. 7,25). Iar Pavel numea aceeași putere „omul fărădelegii“, care urma să se înalțe pe sine mai presus de Dumnezeu. O profeție este completată de alta. Numai prin schimbarea Legii lui Dumnezeu putea papalitatea să se înalțe mai presus de Dumnezeu; oricine va păstra cu bună știință Legea, așa cum a fost ea schimbată, va da cinste supremă acelei puteri prin care s-a făcut schimbarea. Un asemenea act de ascultare de legile papale, va fi un semn de supunere față de papa, în locul supunerii față de Dumnezeu.

Papalitatea a încercat să schimbe Legea lui Dumnezeu. Porunca a doua, care interzice închinarea la chipuri, a fost scoasă din Lege, iar porunca a patra a fost schimbată în așa fel, încât să autorizeze păzirea zilei întâia ca sabat, în locul zilei a șaptea. Dar papistașii susțin, ca motiv pentru scoaterea poruncii a doua, că aceasta nu este necesară, fiind inclusă în prima poruncă, și că ei dau Legii înțelesul exact pe care Dumnezeu l-a intenționat. Dar aceasta nu este schimbarea prezisă de profet. Profeția vorbește despre o schimbare intenționată, deliberată: „Ea se va încumeta să schimbe vremile și Legea“. Schimbarea poruncii a patra împlinește exact profeția. Pentru aceasta, singura autoritate invocată este aceea a bisericii. Aici, puterea papală se ridică pe față mai presus de Dumnezeu.

În timp ce adevărații închinători ai lui Dumnezeu se vor deosebi prin păzirea poruncii a patra - pentru că ea este semnul puterii Sale creatoare și dovada dreptului Său de a pretinde omului ascultarea și închinarea - închinătorii fiarei se vor caracteriza prin eforturile lor de a desființa Ziua de amintire a Creatorului și a înălța instituția Romei. Tocmai în susținerea duminicii și-a rostit papalitatea primele ei pretenții arogante (vezi notele suplimentare) și primul ei apel la puterea statului a fost pentru a impune păzirea duminicii ca „Ziua Domnului“. Dar Biblia arată

către ziua a șaptea, și nu către ziua întâia, ca fiind ziua Domnului. Hristos a spus: „Fiul omului este Domn chiar și al Sabatului“. Porunca a patra spune clar: „Ziua a șaptea este Sabatul Domnului“. Iar prin profetul Isaia, Domnul o numește ca fiind „Ziua Mea cea sfântă“ (Marcu 2,28; Is. 58,13).

Susținerea atât de des folosită că Hristos a schimbat Sabatul este dezaprobată de cuvintele categorice ale Domnului Hristos. În predica de pe munte El a zis: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau proorocii; am venit nu să stric, ci să împlinesc. Căci adevărat vă spun, câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege, înainte ca să se fi întâmplat toate lucrurile. Așa că, oricine va strica una din cele mai mici din aceste porunci, și va învăța pe oameni așa, va fi chemat cel mai mic în Împărăția cerurilor; dar oricine le va păzi, și va învăța pe alții să le păzească, va fi chemat mare în Împărăția cerurilor“ (Matei 5,17-19).

Este un fapt în general admis de către protestanți că Scripturile nu oferă nici o autoritate pentru schimbarea Sabatului. Acest lucru este clar arătat în publicațiile editate de Societatea Americană de Tractate și de American Sunday School Union. Una din aceste lucrări recunoaște „tăcerea totală a Noului Testament cu privire la o poruncă clară în favoarea Sabatului (Duminica, ziua întâi a săptămânii) sau a unor reguli precise pentru păzirea ei“ (George Elliot, *The Abiding Sabbath*, p.184).

Un altul spune: „Până la moartea lui Hristos, nu s-a făcut nici o schimbare cu privire la această zi; și, atât cât ne arată rapoartele, ei (apostolii) n-au... dat nici o poruncă lămurită care să încurajeze părăsirea Sabatului zilei a șaptea și păzirea lui în prima zi a săptămânii“ (A.E.Waffle, *The Lord's Day*, p.186-188).

Romano-catolicii recunosc că schimbarea Sabatului a fost făcută de biserica lor și declară că protestanții, prin păzirea duminicii, recunosc puterea ei. În *Catholic Catechism of Cristian Religion*, într-un răspuns la întrebarea care zi trebuie să fie ținută, potrivit poruncii a patra din Decalog, se face această de-

clarație: „În legea veche, Sâmbăta a fost ziua sfințită; dar biserica, învățată de Isus Hristos și dirijată de Duhul lui Dumnezeu, a înlocuit Sâmbăta cu duminică; așa că acum noi sfințim ziua întâia, și nu a șaptea. Duminica însemnează și este acum Ziua Domnului“.

Ca semn al autorității Bisericii Catolice, scriitorii papistași citează: „chiar actul schimbării Sabatului în duminică, pe care protestanții îl admit... deoarece prin păzirea duminicii ei recunosc bisericii puterea de a rândui sărbători și de a impune păzirea lor“ (Henry Tuberville, *An Abridgment of the Cristian Doctrine*, p.58). Ce este atunci schimbarea Sabatului, decât semnul sau dovada autorității Bisericii Romane, „semnul fiarei“?

Biserica Romano-Catolică nu a renunțat la pretenția ei de supremație; și când lumea și bisericile protestante acceptă un Sabat creat de ea, în timp ce leapădă Sabatul biblic, ei admit în realitate această încumetare. Ei își pot întemeia schimbarea pe autoritatea tradiției și pe aceea a sfinților părinți; dar, făcând lucrul acesta, ei trec cu vederea însuși principiul care-i desparte de Roma - și anume „Biblia și numai Biblia, este religia protestanților“. Papistașii pot vedea că se amăgesc atunci când închid ochii cu bună știință la faptele în cauză. Pe măsură ce mișcarea pentru impunerea duminicii capătă simpatie, ei se bucură, fiind siguri că aceasta va aduce în curând întreaga lume protestantă sub steagul Romei.

Romaniștii declară că „păzirea duminicii de către protestanți este un omagiu pe care ei îl aduc fără voia lor autorității Bisericii (Catolice) (Mgr. Segur, *Plain Talk About the Protestantism of Today*, p.213). Impunerea păzirii duminicii din partea bisericilor protestante este o impunere a închinării la papalitate - la fiară. Aceia care, înțelegând cerințele poruncii a patra, aleg să păzească sabatul cel fals în locul celui adevărat aduc prin aceasta închinare acelei puteri prin care a fost poruncită. Însă, chiar prin actul impunerii unei datorii religioase de către puterea civilă, bisericile vor face un chip fiarei; de aceea, impunerea

păzirii duminicii în Statele Unite va fi o impunere a închinării la fiară și la chipul ei.

Dar creștinii din generațiile trecute au păzit duminica, crezând că făcând astfel ei păzesc Sabatul biblic. Și astăzi mai există creștini adevărați în fiecare biserică, inclusiv în cea Romano-Catolică, care cred cu sinceritate că duminica este Sabatul rânduit de Dumnezeu. Dumnezeu primește sinceritatea scopului lor și integritatea lor înaintea Lui. Dar atunci când păzirea duminicii va fi impusă prin lege, iar lumea va fi lămurită cu privire la obligația Sabatului celui adevărat, atunci toți aceia care vor călca porunca lui Dumnezeu, pentru a asculta de un precept care nu are o autoritate mai înaltă decât aceea a Romei, vor onora prin aceasta papalitatea mai presus de Dumnezeu. Ei aduc cinstire Romei și puterii care impune instituția rânduită de Roma, închinându-se fiarei și chipului ei. Când oamenii leapădă instituția pe care Dumnezeu a declarat-o ca fiind semnul autorității Sale și cinstesc în locul ei ceea ce Roma a ales ca semn al supremației ei, prin aceasta ei aleg semnul supunerii față de Roma - semnul fiarei. Și lucrul acesta nu se va produce până când problema nu va fi pusă lămurit înaintea poporului, iar oamenii vor fi aduși să aleagă între poruncile lui Dumnezeu și poruncile oamenilor, iar aceia care continuă în nelegiuire vor primi „semnul fiarei“.

Cea mai înfricoșată amenințare adresată vreodată muritorilor este cuprinsă în a treia solie îngerească. Trebuie că este un păcat groaznic acela care atrage mânia lui Dumnezeu neamestecată cu milă. Oamenii nu trebuie să fie lăsați în întuneric cu privire la această problemă importantă; avertizarea împotriva acestui păcat trebuie dată lumii înainte de venirea judecăților lui Dumnezeu, pentru ca toți să cunoască ce îi așteaptă și să aibă posibilitatea de scăpare. Profetul declară că primul înger își face cunoscută vestirea „fiecărei națiuni, neam, limbă și popor“. Avertizarea îngerului al treilea, care face parte din aceeași întreită solie îngerească, trebuie să fie larg răspân-

dită. În profeție este prezentată ca fiind vestită cu glas tare de un înger zburând prin mijlul cerului, care va atrage atenția lumii (vezi note suplimentare).

Toată creștinătatea se va împărți în două clase cu privire la această problemă - aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus, și aceia care se închină fiarei și chipului ei și primesc semnul ei. Cu toate că biserica și statul își vor uni puterea pentru a constrânge pe „toți, mici și mari, bogați și săraci, liberi și robi” (Apoc. 13,16) ca să primească „semnul fiarei”, poporul lui Dumnezeu nu-l va primi. Profetul de pe Patmos îi vede cum „au câștigat biruința asupra fiarei și asupra chipului ei, asupra semnului ei și asupra numărului numelui ei, stând pe marea de sticlă, cu alăutele lui Dumnezeu în mână”, cântând cântarea lui Moise și a Mielului” (Apoc. 15,2-3).

O lucrare de reformă

Lucrarea de reformă a Sabatului, care urma să fie adusă la îndeplinire în zilele de pe urmă este prezisă în proorocia lui Isaia: „Așa vorbește Domnul: 'Păziți ce este drept, și faceți ce este bine; căci mântuirea Mea este aproape să vină, și neprihănirea Mea este aproape să se arate. Ferice de omul care face lucrul acesta, și de fiul omului care rămâne statornic în el, păzind Sabatul, ca să nu-l pângărească, și stăpânindu-și mâna ca să nu facă nici un rău! Și pe străinii, care se vor lipi de Domnul ca să-I slujească, și să iubească Numele Domnului, pentru ca să fie slujitorii Lui, și pe toți cei ce vor păzi Sabatul, ca să nu-l pângărească, și vor stăruî în legământul Meu, îi voi aduce la muntele Meu cel sfânt, și-i voi umplea de veselie în Casa Mea de rugăciune'" (Isaia 56,1.2.6.7).

Aceste cuvinte își au aplicarea în era creștină, așa cum este arătat în context: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu, care strânge pe cei risipiți ai lui Israel: 'Voi mai strânge și alte popoare la cei strânși acum din el'" (vers.8). Aici este prezisă adunarea Neamurilor de către Evanghelie și o binecuvântare este pronunțată asupra acelor care cinstesc Sabatul. În felul acesta, obli-

gativitatea păzirii poruncii a patra se extinde dincolo de răstignirea, învierea și înălțarea lui Hristos, până în timpul în care slujitorii Săi urmau să predice tuturor popoarelor vestea cea bună.

Domnul poruncește prin același profet: „Învelește această mărturie, pecetluiește această descoperire, între ucenicii Mei“ (Is. 8,16). Sigiliul Legii lui Dumnezeu se găsește în porunca a patra. Dintre toate Cele Zece Porunci, numai aceasta scoate în evidență numele și titlul Legiuitului. Ea Îl declară a fi Creatorul cerului și al pământului și în felul acesta arată cerințele Sale cu privire la respect și închinare mai presus de toți ceilalți. În afară de această poruncă, nu mai este nici una în Decalog care să arate prin a cui autoritate a fost dată Legea. Când Sabatul a fost schimbat de puterea papală, sigiliul a fost scos din Lege. Ucenicii lui Isus sunt chemați să-l reabiliteze prin ridicarea Sabatului poruncii a patra la poziția lui legitimă, ca memorial al Creatorului și ca semn al autorității Sale.

„La Lege și la mărturie“. Când doctrine și teorii contradictorii abundă, Legea lui Dumnezeu este măsura fără greș prin care sunt puse la probă toate părerile, doctrinele și teoriile. Profetul zice: „Dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta“ (vers.20).

Și din nou este dată porunca: „Strigă în gura mare, nu te opri! Înălță-ți glasul ca o trâmbiță, și vestește poporului Meu nelegiuirile lui, casei lui Iacov păcatele ei!“ Nu lumea păcătoasă, ci aceia pe care Domnul îi arată ca fiind „Poporul Meu“ trebuie să fie muștrați pentru nelegiuirile lor. El declară mai departe: „În toate zilele Mă întreabă, și vor să afle căile Mele, ca un neam, care ar fi înfăptuit neprihănirea, și n-ar fi părăsit Legea Dumnezeului său“ (Is. 58,1.2). Aici este scoasă în evidență o clasă de oameni care se socotesc drepti și în aparență dau pe față un mare interes pentru slujirea lui Dumnezeu; dar muștrarea solemnă și categorică a Cercetătorului inimilor îi dovedește ca pe unii care calcă în picioare poruncile divine.

Profetul arată în felul acesta către rânduiala care a fost uitată: „Ai tăi vor zidi iarăși pe dărâmăturile de mai înainte, vei ridica din nou temeliile străbune; vei fi numit 'Dregător de spărturi'. 'Cel ce drege drumurile, și face țara cu puțință de locuit'. Dacă îți vei opri piciorul în ziua Sabatului, ca să nu-ți faci gusturile tale în ziua Mea cea sfântă; dacă Sabatul va fi desfătarea ta, ca să sfințești pe Domnul, slăvindu-L, și dacă-L vei cinsti, neurmând căile tale, neîndeletnicindu-te cu treburile tale și nedându-te la flecării, atunci te vei putea desfăta în Domnul“ (vers. 12-14). Această profeție se aplică și timpului nostru. O spărtură a fost făcută în Legea lui Dumnezeu atunci când Sabatul a fost schimbat de către puterea Romei. Dar a venit timpul ca această instituție divină să fie restabilită. Spărtura trebuie refăcută, iar temelia multor generații să fie reclădită.

Sfințit prin odihna și binecuvântarea Creatorului, Sabatul a fost ținut de Adam, în nevinovăția sa din Edenul sfânt; de Adam cel căzut și pocăit, atunci când a fost alungat din starea lui fericită. A fost ținut de toți patriarhii, de la Abel până la Noe cel neprihănit, la Avraam și la Iacov. Când poporul ales era în robia Egiptului, mulți, în mijlocul idolatriei care predomina, au pierdut cunoașterea Legii lui Dumnezeu; dar când Domnul a liberat pe Israel, El a vestit Legea Sa într-o măreție înfricoșată adunării poporului ca să-I cunoască voia, să se teamă și să asculte de El pe vecie.

Din ziua aceea și până astăzi, cunoașterea Legii lui Dumnezeu a fost păstrată pe pământ, iar Sabatul poruncii a patra a fost ținut. Cu toate că „omul fărădelegii“ a reușit să calce în picioare ziua sfântă a lui Dumnezeu, chiar și în timpul supremației lui în locuri tănuite au fost ascunse suflete credincioase care i-au dat cinstire. Din timpul Reformațiunii au existat unii în toate generațiile care au respectat păzirea lui. Chiar dacă adesea au făcut lucrul acesta în mijlocul persecuției, a fost dată o mărturie permanentă cu privire la per-

petuitatea Legii lui Dumnezeu și a obligației sfinte față de Sabatul Creațiunii.

Aceste adevăruri, așa cum au fost prezentate în Apocalips 14, în legătură cu „Evanghelia veșnică“, vor deosebi biserica lui Hristos la vremea venirii Sale. Căci ca rezultat, întreita solie îngerească spune: „Aici sunt cei care păzesc poruncile lui Dumnezeu și credința lui Isus“. Această solie este ultima care va fi dată înainte de venirea Domnului. Îndată după proclamarea ei, „Fiul omului este văzut de profet venind în slavă pentru a culege secerișul pământului.

Aceia care au primit lumina privitoare la sanctuar și la imutabilitatea Legii lui Dumnezeu s-au umplut de bucurie și de uimire când au văzut frumusețea și armonia sistemului de adevăruri care s-a deschis înțelegerii lor. Ei doreau ca această lumină, care li se părea atât de prețioasă, să o împărtășească tuturor creștinilor și nu puteau decât să creadă că va fi primită cu bucurie. Dar adevărurile care aveau să-i pună în conflict cu lumea n-au fost primite de mulți dintre aceia care se pretindeau urmași ai lui Hristos. Ascultarea de porunca a patra cerea o jertfă de la care marea majoritate s-a dat înapoi.

Când erau prezentate cerințele Sabatului, mulți judecau din punct de vedere omenesc. Ei spuneau: „Totdeauna am ținut duminica, au ținut-o și părinții noștri și mulți oameni buni și evlavioși au ținut-o fericiți până la moarte. Dacă ei au avut dreptate, și noi avem. Păzirea acestui Sabat nou ne va scoate din armonie cu lumea și nu vom mai avea nici o influență asupra ei. Ce poate nădăjdui să realizeze o grupă mică de păzitori ai zilei a șaptea, în fața lumii întregi care sărbătorește duminica?“ Prin argumente asemănătoare au încercat și iudeii să justifice lepădarea lui Hristos. Părinții lor fuseseră primiți de Dumnezeu prin prezentarea jertfelor și de ce n-ar putea și copiii lor să găsească mântuirea urmând aceeași cale? Tot astfel și în zilele lui Luther, papistașii socoteau că adevărații

creștini au murit în credința catolică și deci acea religie este îndestulătoare pentru mântuire. Raționamente ca acestea se vor dovedi o adevărată piedică în calea oricărei înaintări în credință și practica religioasă.

Mulți susțineau că păzirea duminicii fusese o doctrină întemeiată și un obicei foarte răspândit în biserică timp de multe veacuri. Împotriva acestui argument s-a arătat că Sabatul și păzirea lui era mult mai veche și mult mai răspândit, tot atât de vechi cât lumea, și purta aprobarea îngerilor și a lui Dumnezeu. Deja atunci când au fost puse temeliile pământului, când stelele dimineții au cântat și toți fiii lui Dumnezeu au strigat de bucurie, atunci a fost pusă temelia Sabatului (Iov 38,6.7; Gen. 2,1-3). În mod îndreptățit deci, această instituție cere respectul nostru; n-a fost rânduită de o autoritate omenească și nu se sprijinește pe nici o tradiție omenească; a fost întemeiată de Cel Vechi de zile și poruncită de Cuvântul Său cel veșnic.

Atunci când atenția oamenilor a fost atrasă asupra subiectului reformei Sabatului, slujitorii populari au denaturat Cuvântul lui Dumnezeu, interpretând mărturia lui astfel încât să liniștească mințile întrebătoare. Iar cei care nu cercetau Scripturile pentru ei s-au mulțumit să primească concluziile care erau în armonie cu dorințele lor. Prin argumente, prin falsificări, prin tradițiile părinților și prin autoritatea bisericii, mulți au încercat să se împotrivească adevărului; apărătorii lui au fost conduși la Biblie pentru a apăra validitatea poruncii a patra. Oamenii umili, înzestrați numai cu Cuvântul adevărului, au respins atacurile celor învățați care, cu surpriză și mânie, au constatat că falsificarea lor era fără putere împotriva judecății simple și deschise a oamenilor care erau versați în Scripturi mai mult decât în subtilitățile scolastice.

În lipsa mărturiilor Bibliei în favoarea lor, mulți stăruiau cu o perseverență neobosită, uitând cum același raționament fusese folosit împotriva lui Hristos și a apostolilor: „Pentru ce mai

marii noştri nu înţeleg problema Sabatului? Doar puţini cred ca voi. Nu se poate ca voi să aveţi dreptate şi toţi bărbaţii învăţaţi din lume să fie greşiţi“.

Pentru a respinge aceste argumente, nu era nevoie decât să citeze învăţăturile Scripturii şi istoria procedeeilor lui Dumnezeu cu poporul Său din toate veacurile. Dumnezeu lucrează prin aceia care aud şi ascultă de glasul Său, prin aceia care vor vorbi, dacă va fi nevoie, adevăruri nepopulare, prin aceia care nu se tem să mustre păcatele zilei. Motivul pentru care El nu alege prea ades oameni învăţaţi şi din poziţii înalte, ca să iniţieze mişcări de reformă, este că ei se încred în crezurile lor, în teoriile şi în sistemele lor teologice şi simt că nu au nevoie să fie învăţaţi de Dumnezeu. Numai aceia care au o legătură personală cu Izvorul înţelepciunii pot înţelege sau explica Scripturile. Oamenii care au mai puţin din învăătura şcolilor sunt adesea chemaţi să vestească adevărul, nu pentru că sunt neînvăţaţi, ci pentru că nu sunt prea mulţumiţi de ei înşişi şi pot fi învăţaţi de Dumnezeu. Ei învaţă în şcoala lui Hristos, iar umilinţa şi ascultarea îi fac mari. Încredinţându-le cunoaşterea adevărului Său, Dumnezeu le acordă o cinste, în comparaţie cu care onoarea pământească şi mărirea omenească sunt fără valoare.

Majoritatea adventiştilor au lepădat adevărurile privitoare la Sanctuar şi la Legea lui Dumnezeu şi mulţi au renunţat chiar şi la credinţa lor în mişcarea adventă, adoptând concepţii nesănătoase şi contradictorii cu privire la profeţiile care se aplicau acestei lucrări. Unii au fost duşi în rătăcire din cauza repetatelor fixări de date ale venirii lui Hristos. Lumina care strălucea acum asupra subiectului Sanctuarului ar fi trebuit să le arate că nici o perioadă profetică nu se întinde până la a doua venire, că timpul precis al venirii Sale nu este prezis. Dar, întorcând spatele luminii, au continuat să stabilească dată după dată pentru venirea Domnului şi tot de atâtea ori au fost dezamăgiţi.

Când biserica din Tesalonic a primit vederi rătăcite cu privire la venirea lui Hristos, apostolul Pavel i-a sfătuit să probeze nădejile și așteptările lor cu grijă prin Cuvântul lui Dumnezeu. El le-a îndreptat privirea către profețiile ce descopereau evenimentele care aveau loc înainte ca Hristos să vină și le-a arătat că nu aveau nici un temei să-L aștepte în zilele lor. „Nimeni să nu vă amăgească în vreun fel“ (2 Tes. 2,3) sunt cuvintele avertizării lui. Dacă și-ar fi îngăduit așteptări care nu erau aprobate de Scripturi, ar fi fost duși pe un drum greșit de acțiune; dezamăgirea urma să-i expună disprețului necredincioșilor și aveau să fie în primejdia căderii în descurajare și ispitiți să se îndoiască de adevărurile esențiale pentru mântuirea lor. Îndemnul apostolului către Tesaloniceni conține o lecție importantă pentru aceia care trăiesc în zilele de pe urmă. Mulți adventiști au socotit că, dacă nu-și pot fixa credința lor pe un timp precis al venirii Domnului, atunci nu vor fi zeloși și stăruitori în lucrarea de pregătire. Însă, când nădejtile lor au fost excitate mereu și mereu numai pentru a fi nimicite, credința lor a primit o așa lovitură, încât au ajuns în imposibilitate de a mai fi impresionați de marile adevăruri ale profeției.

Predicarea unui timp precis pentru judecată, în vestirea primei solii, a fost poruncită de Dumnezeu. Calcularea perioadelor profetice pe care s-a întemeiat solia aceea și fixarea încheierii celor 2300 de zile în toamna anului 1844 a fost discreditată. Eforturi repetate de a găsi date noi, pentru începutul și încheierea perioadelor profetice, împreună cu judecata nesănătoasă pentru a susține aceste poziții nu numai că a îndepărtat mințile de la adevărul prezent, dar a aruncat dispreț asupra tuturor eforturilor de a explica profețiile. Cu cât se stabilește mai des un timp pentru a doua venire și cu cât acesta este mai mult predicat, cu atât mai bine se slujesc planurile Satanei. După ce timpul a trecut, el a provocat batjocura și disprețul asupra apărătorilor lui și în felul acesta a aruncat ocară asupra mării mișcări advente din anii 1843 și 1844. Aceia care stăruiesc în această rătăcire vor stabili

până la urmă o dată prea îndepărtată în viitor pentru venirea lui Hristos. În felul acesta vor fi făcuți să se bazeze pe o siguranță falsă și mulți nu se vor trezi la realitate decât atunci când va fi prea târziu.

Istoria Israelului din vechime este o ilustrare izbitoare pentru experiența trecută a poporului advent. Dumnezeu a condus pe poporul Său în mișcarea adventă, așa cum a condus pe copiii lui Israel din Egipt. În timpul mării dezamăgiri, credința lor a fost încercată așa cum a fost a evreilor la Marea Roșie. Dacă ei și-ar fi pus încrederea în mâna călăuzitoare care fusese cu ei în experiența lor trecută, ar fi văzut salvarea lui Dumnezeu. Dacă toți aceia care au lucrat uniți în lucrarea din anul 1844 ar fi primit solia îngerului al treilea și ar fi vestit-o în puterea Duhului Sfânt, Domnul ar fi lucrat cu putere împreună cu eforturile lor. Un potop de lumină ar fi fost revărsat asupra lumii. Cu ani mai înainte, locuitorii pământului ar fi fost avertizați, încheierea lucrării ar fi fost terminată, iar Hristos ar fi venit pentru mântuirea poporului Său.

N-a fost voia lui Dumnezeu ca Israel să rățăcească patruzeci de ani în pustie; El dorea să-i ducă direct în țara Canaanului și să-i împământenească acolo, ca un popor sfânt și fericit. Dar „n-au putut intra din cauza necredinței“ (Evrei 3,19). Din cauza abaterii și a apostaziei, au pierit în pustie și alții au fost chemați să intre în țara făgăduită. La fel, n-a fost voia lui Dumnezeu ca venirea lui Hristos să fie amânată atâta vreme, iar poporul Său să rămână atâția ani în această lume a păcatului și durerii. Dar necredința i-a despărțit de Dumnezeu. Pentru că au refuzat să facă lucrarea pe care El le-o dăduse, alții au fost chemați să vestească solia. Din milă față de lume, Hristos Își amână venirea, pentru ca păcătoșii să aibă ocazia să audă avertizarea și să găsească în El un scut înainte de a se revărsa mânia lui Dumnezeu.

Acum, ca și în primele veacuri, prezentarea unui adevăr care mustră păcatele și rățăcirile timpului va trezi împotrivire: „Căci

oricine face răul, urăște lumina, și nu vine la lumină, ca să nu i se vădească faptele“ (Ioan 3,20). Când oamenii văd că nu-și pot menține poziția cu ajutorul Scripturilor, mulți se hotărăsc să o susțină cu orice risc și cu un spirit de răutate, atacă motivele și caracterul acelor care stau în apărarea unui adevăr nepopular. Același procedeu a fost urmat în toate veacurile. Ilie a fost declarat cel care nenorocește pe Israel, Ieremia a fost socotit trădător, Pavel, un profanator al templului. Din zilele acelea și până astăzi, aceia care au vrut să rămână credincioși adevărului au fost denunțați ca răzvrătiți, eretici sau dezbinători. Mulțimile care sunt prea necredincioase pentru a primi Cuvântul cel sigur al profeției vor primi cu o credulitate indiscutabilă o acuzație împotriva acelor care îndrăznesc să mustre păcatele zilei. Acest spirit se va dezvolta din ce în ce mai mult. Iar Biblia învață lămurit că se apropie o vreme când legile statului vor fi atât de mult în conflict cu Legea lui Dumnezeu, încât oricine va voi să asculte de toate preceptele divine va trebui să facă față acuzației și pedepsei ca un răufăcător.

Văzând toate acestea, care este datoria vestitorului adevărului? Va ajunge oare la concluzia că adevărul n-ar trebui să fie prezentat, din moment ce singurul efect al lui este să trezească pe oameni, să fugă sau să reziste în fața cerințelor lui? Nu, el nu are nici un motiv temeinic să rețină mărturia Cuvântului lui Dumnezeu, pentru că provoacă împotrivire, precum nu au avut nici primii reformatori. Mărturisirea de credință făcută de sfinți și de martiri a fost scrisă pentru folosul generațiilor care au urmat. Acele exemple vii de sfințenie și de integritate statornică ne-au fost lăsate pentru a inspira curaj acelor care acum sunt chemați să stea ca martori pentru Dumnezeu. Ei au primit harul și adevărul, nu numai pentru ei, ci ca prin ei cunoașterea de Dumnezeu să lumineze întreg pământul. A dat Dumnezeu lumină slujitorilor Săi în această generație? Atunci ei trebuie să o lase să lumineze în lume.

În vechime, Dumnezeu a spus unei persoane care vorbea în numele Său: „Dar casa lui Israel nu va voi să te asculte, pentru că nu vrea să M-asculte; ci să le spui cuvintele Mele, fie că vor asculta, fie că nu vor asculta“ (Ezech. 3,7; 2,7). Slujitorului lui Dumnezeu din acest timp îi este dată porunca: „Înălță-ți glasul ca o trâmbiță, și arată poporului Meu nelegiuirile lui și casei lui Iacov păcatele ei“.

Pe măsura ocaziilor pe care le au, toți aceia care au primit lumina adevărului se găsesc sub aceeași solemnă și înfricoșată răspundere cum a fost profetul lui Israel, căruia Cuvântul Domnului i-a spus: „Acum, fiul omului te-am pus străjer peste casa lui Israel. Tu trebuie să ascuți Cuvântul care iese din gura Mea, și să-i înștiințezi din partea Mea. Când zic celui rău: 'Răule, vei muri negreșit!' și tu nu-i spui, ca să-l întorci de la calea lui cea rea, răul acela va muri în nelegiuirea lui, dar sângele lui îl voi cere din mâna ta. Dar dacă vei înștiința pe cel rău, ca să se întoarcă de la calea lui, și el nu se va întoarce, va muri în nelegiuirea lui, dar tu îți vei mântui sufletul“ (Ezech. 33,7-9).

Piedica cea mare în primirea și vestirea adevărului este faptul că aceasta implică neplăceri și batjocură. Acesta este singurul argument împotriva adevărului, pe care apărătorii lui nu l-au putut contrazice. Dar lucrul acesta n-a făcut pe adevărații urmași ai lui Hristos să se clatine. Ei nu așteaptă ca adevărul să devină popular. Fiind convinși de datoria lor, ei primesc de bună voie crucea pe care apostolul Pavel o socotea că „încercările noastre ușoare de o clipă, lucrează pentru noi o greutate veșnică de slavă“; împreună cu cel din vechime care „socotea ocară lui Hristos o mai mare bogăție decât comorile Egiptului“ (2 Cor. 4,17; Evrei 11,26).

Oricare ar fi mărturisirea lor, aceia care slujesc lumii în inima lor lucrează din interes, și nu din principiu, în lucrările religioase. Trebuie să alegem dreptatea pentru că este drept și să lăsăm urmările pe seama lui Dumnezeu. Bărbaților de principiu, de credință și de curaj, lumea le este în mare măsură îndatorată

pentru reformele ei cele mari. Prin astfel de oameni trebuie dusă mai departe lucrarea de reformă pentru timpul acesta.

Așa zice Domnul: „Ascultați-Mă voi care cunoașteți neprihănirea, popor, care ai în inimă Legea Mea! Nu te teme de ocara oamenilor, și nu tremura de ocările lor. Căci îi va mânca molia ca pe o haină, și-i va roade viermele cum roade lâna; dar neprihănirea Mea va dăinui în veci, și mântuirea Mea se va întinde din veac în veac“ (Is. 51,7.8).

Redeșteptări moderne

Pretutindeni unde Cuvântul lui Dumnezeu a fost predicat cu credincioșie, rezultatele care au urmat au atestat originea lui divină. Duhul lui Dumnezeu a însoțit solia slujitorilor Săi, iar cuvântul a avut putere. Păcătoșii și-au simțit conștiința trezită. „Lumina care luminează pe orice om venind în lume“ a iluminat încăperile ascunse ale sufletului lor, iar lucrurile acoperite de întuneric au fost date pe față. Convingerea adâncă a pus stăpânire pe mințile și pe inimile lor. Au fost convinși cu privire la păcat, la neprihănire și judecata viitoare. Au avut un simțământ al dreptății lui Iehova și au simțit groază de a se arăta în vinovăția și necurăția lor în fața Cercetătorului inimilor. În întristarea lor au strigat: „Cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?“ Când crucea de pe Calvar, cu jertfa ei infinită pentru păcatele oamenilor, a fost descoperită, ei au văzut că nimic altceva în afară de meritele lui Hristos nu putea fi îndesulător pentru ispășirea nelegiuirilor lor; numai aceasta putea împăca pe om cu Dumnezeu. Cu credință și cu umilință au primit pe Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii. Prin sângele lui Hristos au primit iertarea păcatelor din trecut.

Aceste suflete au adus roade vrednice de pocăință. Ei au crezut și au fost botezați și apoi s-au ridicat să meargă într-o viață nouă făpturi noi în Hristos Isus; nu pentru a se modela după poftele de mai înainte, ci prin credința în Fiul lui Dumnezeu să calce pe urmele Sale, să reflecte caracterul Său și să se curățească, după cum El Însuși este curat. Lucrurile pe care odinioară le urau acum le iubeau, iar lucrurile pe care odată le iubeau acum le urau. Cel mândru și încrezut în sine a devenit blând și umil cu inima. Cel arogant și înfumurat a devenit serios și modest. Cel profan a devenit respectuos, iar bețivul a devenit sobru și desfrânatul a devenit curat. Modele deșarte ale lumii au fost părăsite. Creștinii căutau nu „podoaba de afară care stă în împletirea părului și în purtarea de aur sau în îmbrăcămintea hainelor, ci... omul ascuns al inimii, în curăția nepieritoare a unui duh blând și liniștit, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu“ (1 Petru 3,3,4).

Redeșteptările au adus o adâncă cercetare a inimii și umilință. Ele s-au caracterizat prin apeluri solemne către păcătoși, pline de milă pentru cei răscumpărați prin sângele lui Hristos. Bărbați și femei se rugau și se luptau cu Dumnezeu în rugăciunea pentru mântuirea sufletelor. Roadele acestor reînviări se vedeau în sufletele care nu se dădeau înapoi de la lepădare de sine și sacrificiu, ci se bucurau că erau socotite vrednice să sufere ocară și necaz pentru Hristos. Oamenii vedeau o transformare în viața acelor care mărturiseau numele lui Isus. Societatea era câștigată prin influența lor. Ei adunau cu Hristos și semănau în Duhul pentru a culege viața veșnică. Despre ei se putea spune: „Întristarea aceasta a dus la pocăință... când întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăință care duce la mântuire și de care cineva nu se căiește niciodată; pe când întristarea lumii aduce moartea. Căci, uite, tocmai întristarea aceasta a voastră după voia lui Dumnezeu, ce frământare a trezit în voi! Și ce cuvinte de dezvoltare! Ce mânie! Ce frică! Ce dorință aprinsă! Ce râvnă! Ce pedeapsă! În toate voi ați arătat că sunteți curați în privința aceasta“ (2 Cor. 7,9-11).

Acesta este rezultatul lucrării Duhului lui Dumnezeu. Nu există nici o dovadă de adevărată pocăință dacă nu se vede o reformă. Dacă dai zălogul înapoi, dacă restituie ceea ce a furat, dacă își mărturisește păcatele și iubește pe Dumnezeu și pe aproapele, păcătosul poate fi sigur că a găsit pacea cu Dumnezeu. Acestea erau efectele care se vedeau în anii dintâi care au urmat trezirii religioase. Și, judecați după roadele lor, căpătaseră confirmarea că erau binecuvântați de Dumnezeu în salvarea oamenilor și înălțarea omenirii.

Dar multe dintre redeșteptările timpurilor moderne au dat pe față un contrast categoric față de acele manifestări de har divin care au însoțit, în zilele din vechime, lucrările slujitorilor lui Dumnezeu. Este adevărat că, atunci când se deșteaptă un interes mare, mulți pretind a fi pocăiți, iar bisericile se umplu. Cu toate acestea, rezultatele nu sunt o garanție că credința a adus și o creștere corespunzătoare a unei adevărate vieți spirituale. Lumina care arde pentru o vreme moare repede, lăsând ca întinericul să devină mai adânc decât înainte.

Redeșteptările populare sunt prea adesea conduse prin apeluri la imaginație, prin excitarea emoțiilor, prin îngăduirea iubirii față de ceea ce este nou și senzational. Convertiții câștigați în felul acesta au prea puțină dorință să asculte de adevărul biblic și un interes slab față de mărturiile profeților și ale apostolilor. Dacă nu are ceva cu caracter senzational, serviciul religios nu are nici o atracție pentru ei. O solie care face apel la rațiune fără zel nu trezește nici un răspuns. Avertizările clare ale Cuvântului lui Dumnezeu, care urmăresc în mod direct interesele lor veșnice, nu sunt luate în seamă.

Pentru orice suflet convertit cu adevărat, legătura cu Dumnezeu și cu lucrurile veșnice va constitui marele scop al vieții. Dar, în bisericile zilelor noastre, unde este spiritul consacrării față de Dumnezeu? Mulți convertiți la credință nu renunță la mândria lor și la iubirea față de lume. Ei nu sunt mai dispuși să se lepede de sine, să-și ia crucea și să urmeze pe blândul și umi-

lul Isus decât înainte de convertire. Religia devine un obiect de batjocură pentru necredincioși și pentru sceptici, pentru că atât de mulți dintre aceia care-i poartă numele nu cunosc principiile ei. Puterea evlaviei se îndepărtează mult din multe biserici. Petreceri, spectacole bisericești, bazare, case luxoase, etalarea persoanei au alungat gândurile de la Dumnezeu. Pământuri, bunuri și preocupări lumești absorb mintea, iar lucrurile de interes veșnic primesc doar o atenție trecătoare.

Cu toată decăderea credinței și a evlaviei larg răspândite, în aceste biserici sunt și urmași adevărați ai lui Hristos. Înainte de revărsarea finală a judecăților lui Dumnezeu peste pământ, în mijlocul poporului lui Dumnezeu se va da pe față o așa reînviore a evlaviei de la început, cum nu s-a mai văzut din timpurile apostolice. Duhul și puterea lui Dumnezeu vor fi revărsate peste copiii Săi. În vremea aceea, mulți se vor despărți de bisericile acelea în care dragostea pentru lume a luat locul iubirii față de Dumnezeu și față de Cuvântul Său. Mulți, atât slujitori, cât și laici, vor primi cu bucurie acele adevăruri mari pe care Dumnezeu le-a rânduit să fie vestite în vremea aceea, pentru a pregăti un popor pentru a doua venire a Domnului. Vrajmașul sufletelor dorește să împiedice această lucrare: și înainte ca să vină timpul pentru o astfel de lucrare, el va încerca să o împiedice, introducând o contrafacere. În bisericile pe care va reuși să le aducă sub puterea lui amăgitoare, va face să pară că s-a revărsat o binecuvântare deosebită a lui Dumnezeu; se va da pe față ceea ce este socotit un mare interes religios. Mulțimile se vor bucura că Dumnezeu lucrează în mod minunat pentru ei, când de fapt aceasta este lucrarea altui spirit. Sub o aparență religioasă, Satana va căuta să-și întindă influența peste lumea creștină.

În multe din redeșteptările care au avut loc în ultima jumătate de veac, au fost la lucru aceleași influențe, într-o măsură mai mare sau mai mică, dar care se vor manifesta și în mișcările mai mari ale viitorului. Se va da pe față o excitare emoțională, o amestecare a adevărului cu rătăcirea, care are ca scop inducerea

în eroare. Însă nimeni nu trebuie să fie amăgit. În lumina Cuvântului lui Dumnezeu nu este greu de stabilit natura acestor mișcări. Oriunde oamenii neglijează mărturia Bibliei, întorcându-se de la acele adevăruri clare și cercetătoare de suflet, care cer lepădare de sine și renunțare la lume, putem fi siguri că binecuvântarea lui Dumnezeu nu este revărsată. Și după regula pe care Isus Hristos a dat-o: „Îi veți cunoaște după roadele lor“ (Matei 7,16), este evident că aceste mișcări nu sunt lucrarea Duhului lui Dumnezeu.

În adevărurile Cuvântului Său, Dumnezeu a dat oamenilor descoperiri despre Sine și, pentru toți aceia care le primesc, ele sunt ca un scut împotriva amăgirilor Satanei. Tocmai neglijarea acestor adevăruri a deschis ușa relexelor care se răspândesc astăzi atât de mult în lumea religioasă. Natura și importanța Legii lui Dumnezeu a fost, într-o mare măsură, pierdută din vedere. O concepție cu privire la caracterul, la perpetuitatea și la obligativitatea acestei Legi divine a dus la rătăcirii în legătură cu pocăința și cu sfințirea și a avut ca urmare scăderea nivelului de pietate în biserică. Aici trebuie căutat secretul lipsei Duhului și puterii lui Dumnezeu în redesteptările din vremea noastră.

Există, în diferite denominațiuni, bărbați vestiți pentru credincioșia lor, care recunosc și deplâng acest fapt. Profesorul Eduards A. Park, subliniind primejdiile din lumea religioasă de astăzi, spune: „O adevărată sursă de primejdie este neglijarea celor care predică, de a susține Legea divină. În zilele de odinioară, amvonul era un ecou al glasului conștiinței... Cei mai vestiți predicatori ai noștri dădeau o strălucire minunată predicilor lor, urmând exemplul Domnului și dând prioritate Legii, preceptelor ei și amenințărilor ei. Ei repetau cele două maxime mari, și anume că Legea este o transcriere a desăvârșirii divine și că omul care nu iubește Legea nu iubește nici Evanghelia; căci Legea, ca și Evanghelia, este o oglindă care reflectă adevăratul caracter al lui Dumnezeu. Această primejdie duce la o alta, aceea a subaprecierii răutății păcatului, a întinderii ei, a

efectului ei. Gravitătea neascultării este proporțională cu dreptatea poruncii...

„Pe lângă primejdiile amintite deja, este primejdia subestimării dreptății lui Dumnezeu. Tendința amvoanelor moderne este să despartă dreptatea divină de bunăvoința divină, să transforme bunătatea într-un sentiment decât să o înălțe ca principiu. Noul punct de vedere teologic desparte ceea ce Dumnezeu a unit. Este Legea divină un lucru bun sau un lucru rău? Evident este bună! Atunci dreptatea este bună; căci ea este dispoziția de a executa și împlini Legea. De la obiceiul de a subaprecia Legea și dreptatea divină și a nu vedea extinderea și gravitatea neascultării omenești, oamenii ajung ușor în obiceiul de a nu mai prețui harul care a prevăzut ispășirea pentru păcat“. În felul acesta, Evanghelia își pierde valoarea și importanța în mintea oamenilor care, în scurtă vreme, sunt gata să lepede chiar și Biblia.

Mulți învățători ai religiei susțin că Hristos, prin moartea Sa, a desființat Legea și prin urmare oamenii sunt absolviți de cerințele ei. Sunt unii care o prezintă ca fiind un jug apăsător și, în contrast cu robia Legii, ei prezintă libertatea de a te bucura de Evanghelie.

Dar nu așa au făcut profeții și apostolii față de sfânta Lege a lui Dumnezeu. David spunea: „Voi umbla în loc larg, căci caut poruncile Tale“ (Ps. 119,45). Apostolul Iacov care a scris după moartea lui Hristos, se referă la Decalog ca fiind „Legea împărătească“ și „Legea desăvârșită a slobozeniei“ (Iacov 2,8; 1,25). Iar Apocalipsa, la o jumătate de veac după răstignire, rostea o binecuvântare asupra acelor care „păzesc poruncile ca să aibă drept la pomul vieții și să intre pe porți în cetate“ (Apoc. 22,14).

Susținerea că Hristos, prin moartea Sa, a desființat Legea Tatălui Său este fără temei. Dacă ar fi fost posibil ca Legea să fie schimbată sau desființată, atunci Hristos n-ar fi trebuit să mai moară pentru a mântui pe om de sub condamnarea păcatului.

Moartea lui Hristos, departe de a desființa Legea, dovedește că este de neschimbat. Fiul lui Dumnezeu a venit „să vestească o lege mare și minunată“ (Is. 42,21). El spunea: „Să nu credeți că am venit să stric Legea sau Proorocii... câtă vreme nu va trece cerul și pământul, nu va trece o iotă sau o frântură de slovă din Lege“ (Matei 5,17.18). Iar cu privire la Sine, declară: „Vreau să fac voia Ta, Dumnezeule! Și Legea Ta este în adâncul inimii mele“ (Ps. 40,8).

Legea lui Dumnezeu, prin însăși natura ei, este neschimbătoare. Ea este descoperirea voinței și a caracterului Autorului ei. Dumnezeu este iubire și Legea Sa este iubire. Cele două mari principii ale ei sunt dragostea față de Dumnezeu și dragostea față de om. „Dragostea este împlinirea Legii“ (Rom. 13,10). Caracterul lui Dumnezeu este neprihănirea și adevărul și aceasta este și natura Legii Sale. Psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul... toate poruncile Tale sunt neprihănire“ (Ps. 119,142. 172). Iar apostolul Pavel declară: „Legea este sfântă iar porunca este sfântă, dreaptă și bună“ (Rom. 7,12). Această Lege, fiind expresia minții și a voinței lui Dumnezeu, trebuie să dureze tot atât cât și Autorul ei.

Lucrarea de pocăință și de sfințire este tocmai de a împăca pe oameni cu Dumnezeu, aducându-i în armonie cu principiile Legii Sale. La început, omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu. El era în armonie desăvârșită cu natura și cu Legea lui Dumnezeu; principiile dreptății erau înscrise în inima sa. Dar păcatul l-a înstrăinat de Făcătorul său. El n-a mai reflectat chipul divin. Inima lui a intrat în luptă cu principiile Legii lui Dumnezeu. „Fiindcă umblarea după lucrurile firii pământești este vrăjmășie împotriva lui Dumnezeu, căci ea nu se supune Legii lui Dumnezeu, și nici nu poate să se supună“ (Rom. 8,7). Însă „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea încât a dat pe singurul Său Fiu“, pentru ca omul să poată fi împăcat cu Dumnezeu. Prin meritele lui Hristos, el poate fi readus în armonie cu Făcătorul său. Inima lui trebuie reînnoită prin harul divin; el trebuie să

aibă o viață nouă de sus. Această schimbare este nașterea din nou, fără de care, spunea Isus, „nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu“.

Primul pas către împăcarea cu Dumnezeu este convingerea de păcat. „Păcatul este călcarea Legii“. „Prin Lege vine cunoștința păcatului“ (1 Ioan 3,4; Rom. 3,20). Pentru a-și vedea vinovăția, păcătosul trebuie să-și încerce caracterul prin marea măsură a dreptății lui Dumnezeu. Ea este o oglindă care îi arată desăvârșirea unui caracter drept și-l face în stare să vadă defectele din caracterul său.

Legea descoperă omului păcatele, dar nu-i dă nici o soluție. În timp ce făgăduiește viața pentru cel ascultător, ea declară că moartea este partea călcătorului ei. Numai Evanghelia lui Hristos îl poate elibera de sub condamnarea sau de mănjierea păcatului. El trebuie să dea pe față pocăință față de Dumnezeu, a cărui Lege a călcat-o; și credință în Hristos și în jertfa Sa ispășitoare. În felul acesta, primește „iertarea păcatelor trecute“ și devine părtaș naturii divine. El este un copil al lui Dumnezeu, primind duhul înfierii, prin care strigă „Ava, adică Tată“.

Este el acum liber să calce Legea lui Dumnezeu? Pavel spune: „Deci, prin credință desființăm noi Legea? Nicidecum. Dimpotrivă, noi întărim Legea... Nicidecum! Noi, care am murit față de păcat, cum să mai trăim în păcat?“ Iar Ioan declară: „Căci dragostea de Dumnezeu stă în păzirea poruncilor Lui. Și poruncile Lui nu sunt grele“. (Rom. 3,31; 6,2; 1 Ioan 5,3). Prin nașterea din nou, inima este adusă în armonie cu Dumnezeu și este pusă în acord și cu Legea Sa. Când această schimbare categorică a luat loc în cel păcătos, el a trecut din moarte la viață, de la păcat la sfințenie; de la călcarea ei și răzvrătire, la ascultare și la credincioșie. Viața cea veche de înstrăinare de Dumnezeu a luat sfârșit și viața cea nouă de împăcare, de credință și iubire a început. Atunci, „dreptatea Legii“ va fi „împlinită în noi, care nu mai umblăm după îndemnurile cărnii, ci după îndemnurile duhului“ (Rom. 8,4). Iar vorbirea sufletului

va fi: „Cât de mult iubesc Legea Ta! Toată ziua mă gândesc la ea“ (Ps. 119,97).

„Legea Domnului este desăvârșită, și înviorează sufletul“ (Ps. 19,7). Fără Lege, oamenii nu au o concepție dreaptă cu privire la curăția și sfințenia lui Dumnezeu sau cu privire la vinovăția și necurăția lor. Ei n-au o convingere dreaptă despre păcat și nu simt nevoia de pocăință. Nevăzându-și starea pierdută de călcători ai Legii lui Dumnezeu, ei nu-și dau seama de nevoia lor de sângele ispășitor al lui Hristos. Nădejdea de mântuire este primită fără o schimbare radicală a inimii sau o reformare a vieții. În felul acesta, abundă o pocăință superficială și se unesc cu biserica mulțimi de oameni care nu s-au unit cu Hristos.

Teorii rătăcite cu privire la sfințire, care izvorăsc din neglijarea sau lepădarea Legii divine, au un loc de frunte în mișcările religioase din zilele noastre. Aceste teorii sunt rătăcite în doctrină și primejdioase în consecințele lor practice; iar faptul că ele găsesc o primire favorabilă atât de generală este de două ori important, pentru ca toți să aibă o înțelegere clară a ceea ce învață Scripturile cu privire la acest subiect.

Sfințirea cea adevărată este o învățătură biblică. Apostolul Pavel, în Epistola sa către biserica din Tesalonic, spune: „Voia lui Dumnezeu este sfințirea voastră“. Și se roagă: „Dumnezeul păcii să vă sfințească El Însuși pe deplin“ (1 Tes. 4,3; 5,23). Biblia învață deslușit ce este sfințirea și cum poate fi realizată. Mântuitorul Se ruga pentru ucenicii Săi: „Sfințește-i prin Cuvântul Tău: Cuvântul Tău este adevărul“ (Ioan 17,17). Iar Pavel învață că credincioșii trebuie să fie „sfințiți prin Duhul Sfânt“ (Rom. 15,16). Care este lucrarea Duhului Sfânt? Isus spunea ucenicilor Săi: „Când va veni Mângâietorul, Duhul Adevărului, are să vă călăuzească în tot adevărul“ (Ioan 16,13). Iar psalmistul spune: „Legea Ta este adevărul“. Prin Cuvântul și prin Duhul lui Dumnezeu sunt descoperite oamenilor marile principii ale dreptății întruchipate în Legea Sa. Și pentru că Legea lui

Dumnezeu este „sfântă, dreaptă și bună“, o transcriere a desăvârșirii divine, urmează că un caracter format prin ascultare de această Lege va fi sfânt. Hristos este exemplul desăvârșit al unui astfel de caracter. El zice: „Am păzit poruncile Tatălui Meu... Totdeauna fac ceea ce-I este plăcut“ (Ioan 15,10; 8,29). Urmașii lui Hristos trebuie să devină asemenea Lui și, prin harul lui Dumnezeu, să-și formeze caractere în armonie cu principiile sfintei Sale Legi. Aceasta este sfințirea biblică.

Această lucrare poate fi adusă la îndeplinire numai prin credința în Hristos și prin puterea lăuntrică a Duhului lui Dumnezeu. Pavel îi îndeamnă pe credincioși: „Duceți până la capăt mântuirea voastră, cu frică și cutremur. Căci Dumnezeu este Acela care lucrează în voi, și vă dă, după plăcerea Lui, și voința și înfăptuirea“ (Filip. 2,12-13). Creștinul va simți îndemnul păcatului, dar va menține o luptă permanentă împotriva lui. Aici este nevoie de ajutorul lui Hristos. Slăbiciunea omenească se unește cu puterea divină, iar credința exclamă: „Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, care ne dă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos!“ (1 Cor. 15,57).

Scripturile arată clar că lucrarea de sfințire este progresivă. Când în pocăință păcătosul găsește pacea cu Dumnezeu prin sângele ispășirii, viața creștină abia a început. Acum el trebuie „să înainteze în desăvârșire“, să crească „până la măsura staturii plinătății lui Hristos“. Apostolul Pavel spune: „fac un singur lucru: uitând ce este în urma mea, și aruncându-mă spre ce este înaintea, alerg spre țintă, pentru premiul chemării cerești a lui Dumnezeu, în Hristos Isus“ (Filip. 3,13.14). Iar Petru ne așază înaintea treptelor prin care se poate ajunge la sfințirea biblică: „De aceea, dați-vă și voi toate silințele ca să uniți cu credința voastră fapta; cu fapta cunoștința; cu cunoștința, înfrânarea; cu înfrânarea, răbdarea; cu răbdarea, evlavia; cu evlavie, dragostea de frați; cu dragostea de frați, iubirea de oameni. Căci, dacă faceți lucrul acesta, nu veți aluneca niciodată“ (2 Petru 1,5-10).

Aceia care experimentează sfințirea Bibliei vor da pe față un spirit de umilință. Asemenea lui Moise, ei au o descoperire a maiestății înfricoșate a sfințeniei și-și văd propria lor nevrednicie în contrast cu curăția și desăvârșirea înălțată a Celui Infinit.

Profetul Daniel era un exemplu de sfințire adevărată. Lunga lui viață a fost plină de o slujire nobilă pentru Domnul Său. El a fost un om „prea iubit“ (Dan. 10,11) de Cer. Și totuși, în loc să pretindă că este curat și sfânt, acest profet onorat s-a identificat cu păcătoșenia lui Israel, când a mijlocit înaintea lui Dumnezeu în favoarea poporului Său. „Nu pentru neprihănirea noastră Îți aducem noi cererile noastre, ci pentru îndurările Tale cele mari. Noi am păcătuit, am săvârșit nelegiuire“. El declară: „Vorbeam, mă rugam, îmi mărturiseam păcatul meu și păcatul poporului meu“. Și când, mai târziu, Fiul lui Dumnezeu i s-a arătat să-l îndrume, Daniel a zis: „Puterile m-au lăsat, culoarea mi s-a schimbat, fața mi s-a slăbit, și am pierdut orice vlagă“ (Daniel 9,18.15.20; 10,8).

Când Iov a auzit glasul Domnului din furtună, a exclamat: „Mi-e scârbă de mine și mă pocăiesc în țărână și cenușă“ (Iov 42,6). Același lucru s-a întâmplat atunci când Isaia a văzut slava Domnului și i-a auzit pe heruvimi strigând: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul oștirilor! Atunci am zis: 'Vai de mine! Sunt pierdut'" (Is. 6,3.5). Pavel, după ce a fost răpit în al treilea cer și a auzit lucruri pe care un om nu le putea rosti, vorbește despre sine ca fiind „cel mai de pe urmă dintre sfinți“ (2 Cor. 12,2-4; Efes. 3,8). Și Ioan, ucenicul iubit, care se pleca pe pieptul lui Isus și a văzut slava Sa, a căzut ca mort la picioarele îngerului (Apoc. 1,17).

Nu poate exista înălțare de sine sau pretenție înfumurată de libertate față de păcat la aceia care merg în umbra crucii Calvarului. Ei simt că păcatul lor a fost acela care a provocat agonia ce a frânt inima Fiului lui Dumnezeu, iar acest gând îi va duce la umilire de sine. Aceia care trăiesc mai aproape de Isus își dau

seama mai clar de slăbiciunea și de păcătoșenia omenească și singura lor nădejde este în meritele unui Mântuitor răstignit și înviat.

Sfințirea care câștigă acum întâietate în lumea religioasă aduce cu ea un spirit de înălțare de sine și o disprețuire a Legii lui Dumnezeu, care o arată ca fiind străină de religia Bibliei. Apărătorii ei învață că sfințirea este o lucrare de o clipă, numai prin care, prin credință, pot ajunge la sfințirea desăvârșită. „Să crezi doar“, spun ei, „și binecuvântarea îți aparține“. Se învață că nu se mai cere nici un efort din partea credinciosului. În același timp neagă autoritatea Legii lui Dumnezeu, susținând că sunt dezlegați de a păzi poruncile. Dar este oare posibil ca oamenii să fie sfinți, în armonie cu voia și cu caracterul lui Dumnezeu, fără să ajungă în armonie cu principiile care sunt expresia naturii și voinței Sale și care arată ce-I este plăcut?

Dorința după o religie ușoară, care nu cere luptă, nici lepădare de sine, nici despărțire de nebuniile lumii, a făcut din învățătura credinței și din credință însăși o învățătură populară; dar ce spune Cuvântul lui Dumnezeu? Apostolul Iacov spune: „Frații mei, ce-i folosește cuiva să spună că are credință, dacă n-are fapte? Poate oare credința aceasta să-l mântuiască?... Vrei dar să înțelegi om nesocotit, că credința fără fapte este zadarnică? Avraam, părintele nostru, n-a fost el socotit neprihănit prin fapte, când a adus pe fiul său Isaac jertfă pe altar? Vezi că credința lucra împreună cu faptele lui, și prin fapte, credința a ajuns desăvârșită... Vedeți dar că omul este socotit neprihănit prin fapte, și nu numai prin credință“ (Iac. 2,14-24).

Mărturia Cuvântului lui Dumnezeu este împotriva acestei învățături înșelătoare a credinței fără fapte. Acea credință care pretinde favoarea cerului, fără să împlinească condițiile pe baza cărora se oferă harul, nu este credință, ci o încumetare; căci credința cea adevărată își are temelia în făgăduințele și prevederile Scripturilor.

Nimeni să nu se amăgească cu credința că poate deveni sfânt, în timp ce calcă de bunăvoie una din cerințele lui Dumnezeu. Săvârșirea unui păcat cunoscut aduce la tăcere mărturia glasului Duhului și desparte sufletul de Dumnezeu. „Păcatul este călcarea Legii“. Și „oricine păcătuiește (calcă Legea) nu L-a văzut nici nu L-a cunoscut“ (1 Ioan 3,6). Deși Ioan în epistolele sale zăbovește atât de mult asupra dragostei, totuși nu ezită să descopere adevăratul caracter al acelei clase de oameni care pretind că sunt sfințiți, în timp ce trăiesc în călcarea Legii lui Dumnezeu. „Cine zice: 'Îl cunosc' și nu păzește poruncile Lui, este un mincinos și adevărul nu este în el. Dar cine păzește Cuvântul Lui, în el dragostea lui Dumnezeu a ajuns desăvârșită“ (1 Ioan 2,4.5). Iată proba mărturiei oricărui om. Nu putem socoti pe nimeni sfânt fără să-l aducem la măsura singurului nivel de sfințire al lui Dumnezeu, în cer și pe pământ. Dacă oamenii nu simt povara Legii morale, dacă tratează cu ușurință și subapreciază preceptele lui Dumnezeu, dacă calcă una din cele mai mici din aceste porunci și învață pe oameni așa, nu vor avea nici un preț în ochii Cerului și putem ști că pretențiile lor n-au nici o temelie.

Iar pretenția de a fi fără păcat este dovada că acela care ridică această pretenție este departe de a fi sfânt. Pentru că nu are o concepție adevărată cu privire la curăția infinită și la sfințenia lui Dumnezeu sau cu privire la ceea ce trebuie să devină pentru a ajunge în armonie cu caracterul Său; pentru că nu are o concepție adevărată cu privire la curăția și la frumusețea cea fără egal a lui Isus, cu privire la răutatea și gravitatea păcatului, se poate socoti un om sfânt. Cu cât mai mare este distanța dintre el și Hristos și cu cât are mai nepotrivite concepții despre caracterul Său divin și a cerințelor Sale, cu atât mai drept pare el în proprii săi ochi.

Sfințirea pe care o recomandă Scripturile cuprinde întreaga ființă - duh, suflet și corp. Pavel se ruga pentru tesaloniceni ca „duhul lor, sufletul lor și trupul lor să fie păstrate fără pată până la

venirea Domnului nostru Isus Hristos“ (1 Tes. 5,23). Tot el mai scria credincioșilor: „Vă îndemn dar, fraților, pentru îndurarea lui Dumnezeu, să aduceți trupurile voastre ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu“ (Rom. 12,1). În vremea Israelului din vechime, toate jertfele aduse ca dar Domnului erau cercetate cu atenție. Dacă se descoperea vreun defect, animalul prezentat era refuzat; deoarece Dumnezeu poruncise ca jertfa să fie „fără cusur“. Tot astfel, creștinii sunt îndemnați să aducă trupurile lor „ca o jertfă vie, sfântă, plăcută lui Dumnezeu“. Pentru ca să facă lucrul acesta, toate puterile trebuie să fie păstrate în cea mai bună stare cu putință. Orice obicei care slăbește puterea fizică sau mintală face pe om neînstare pentru slujirea Creatorului Său. Și ar fi oare Dumnezeu mulțumit cu mai puțin decât tot ce putem da mai bun? Hristos spune: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta“. Aceia care iubesc pe Dumnezeu cu toată inima lor vor dori să-I dea cea mai bună slujire din viața lor și vor căuta să aducă continuu orice putere a ființei lor în armonie cu legile care vor favoriza priceperea lor de a face voia Sa. Ei nu vor slăbi și nici nu vor mânji, prin îngăduirea apetitului sau pasiunii, jertfa pe care o aduc înaintea Tatălui ceresc.

Petru spune: „Să vă feriți de poftele firii pământești care se războiesc cu sufletul“ (1 Petru 2,11). Orice îngăduință păcătoasă tinde să slăbească facultățile și să amortească percepțiile mintale și spirituale, iar Cuvântul sau Duhul lui Dumnezeu nu mai poate face decât o slabă impresie asupra inimii. Pavel scria corintenilor: „Să ne curățim de orice întinăciune a cărnii și a duhului, și să ne ducem sfințirea până la capăt, în frica de Dumnezeu“ (2 Cor. 7,1). Și împreună cu roadele Duhului: „dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, facerea de bine, bunătatea, credințioșia, blândețea“, el enumeră și „înfrânarea poftelor“ (Gal. 5,22.23).

În ciuda acestor declarații inspirate, câți din aceia care se pretind a fi creștini nu își slăbesc puterile urmărind câștigul sau

închinarea la modă; nu își înjosesc tăria de origine divină prin lăcomie, prin beție, prin plăceri neîngăduite. Iar biserica, în loc să mustre, prea adesea încurajează răul provenit din apetit, din dorința de câștig sau iubirea de plăceri, pentru a-și umple tezaurul, pe care iubirea pentru Hristos este prea slabă pentru a-l alimenta. Dacă Hristos ar intra în bisericile de astăzi și ar vedea petrecerile și negoțul nesfânt care au loc acolo în numele religiei, n-ar alunga El pe acești profanatori așa cum i-a alungat pe schimbătorii de bani din templu?

Apostolul Iacov declară că înțelepciunea care vine de sus este mai întâi curată. Dacă ar fi întâlnit pe aceia care iau numele lui Isus pe buzele lor mânjite de tutun, pe aceia a căror respirație și ființă sunt contaminate de mirosul lui infect și care poluează aerul și obligă pe toți cei din jurul lor să inhaleze otrava - dacă apostolul ar fi venit în legătură cu o practică atât de opusă curăției Evangheliei, n-ar fi denunțat-o el ca fiind „pământească, firească, drăcească”? Robii tutunului, care pretind binecuvântarea sfințirii depline, vorbesc despre nădejdea lor din ceruri; dar Cuvântul lui Dumnezeu declară lămurit că „nimic întinat nu va intra în ea, nimeni care trăiește în spurcăciune” (Apoc. 21,27).

„Nu știți că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuiește în voi, și pe care L-ați primit de la Dumnezeu? Și că voi nu sunteți ai voștri? Căci ați fost cumpărați cu un preț. Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul și în duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu” (1 Cor. 6,19.20). Acela al cărui corp este templul Duhului Sfânt nu va fi înrobitor de un obicei dăunător. Puterile lui aparțin lui Hristos, care l-a cumpărat cu preț de sânge. Tot ce are este al Domnului. Cum ar putea fi fără vină aceia care risipesc acest capital încredințat lor? Aceia care poartă numele de creștini cheltuiesc anual sume uriașe în îngăduințe dăunătoare și inutile, în timp ce sufletele pier după Cuvântul vieții. Dumnezeu este jefuit în zecimi și daruri, în timp ce ei consumă pe altarul poftelor distrugătoare mai mult decât dau

pentru ajutorarea săracilor sau pentru susținerea Evangheliei. Dacă toți aceia care mărturisesc a fi urmași ai lui Hristos ar fi în adevăr sfințiți, atunci mijloacele lor, în loc să fie cheltuite în practici inutile și chiar dăunătoare, ar fi aduse în tezaurul Domnului, iar creștinii ar fi exemplul de cumpătare, de lepădare de sine și de jertfire. Atunci ar fi lumina lumii.

Lumea este dedată îngăduinței de sine. „Pofta firii pământești, pofta ochilor și lăudăroșia vieții“ stăpânesc mulțimile. Însă urmașii lui Hristos au o chemare mai sfântă. „Ieșiți din mijlocul lor, și fiți deosebiți, spune Domnul, și nu atingeți ce este necurat“. În lumina Cuvântului lui Dumnezeu suntem îndreptățiți să declarăm că nu poate fi adevărată acea sfințire care nu rodește o renunțare la tendințele păcătoase și la plăcerile lumii.

Pentru toți aceia care împlinesc aceste condiții: „Ieșiți din mijlocul lor și fiți deosebiți... și nu atingeți ce este necurat“, făgăduința lui Dumnezeu este: „Vă voi primi și vă voi fi Tată, iar voi Îmi veți fi fii și fiice, zice Domnul cel Atotputernic“ (2 Cor. 6,17.18). Este privilegiul și datoria oricărui creștin de a avea o experiență bogată și abundentă în lucrurile lui Dumnezeu. „Eu sunt Lumina lumii“, spune Isus. „Cine Mă urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții“ (Ioan 8,12). „Dar cărarea celor neprihăniți este ca lumina strălucitoare, a cărei strălucire merge mereu crescând până la miezul zilei“ (Prov. 4,18). Fiecare pas de credință și de ascultare aduce sufletul într-o legătură mai strânsă cu Lumina lumii, în care „nu este întuneric“. Razele strălucitoare ale Soarelui Dreptății strălucesc asupra slujitorilor lui Dumnezeu, iar ei reflectă razele Sale. După cum stelele ne spun că în cer este o lumină mai mare de la slava căreia se luminează ele, tot astfel creștinii trebuie să dea pe față faptul că există un Dumnezeu pe tronul Universului, al cărui caracter este vrednic de laudă și de imitat. Darurile Duhului Său, curăția și sfințenia caracterului Său, se vor da pe față în martorii Săi.

În Epistola sa către Coloseni, Pavel subliniază binecuvântările bogate oferite copiilor lui Dumnezeu. El spune: „Noi nu încetăm să ne rugăm pentru voi, și să cerem să vă umpleți de cunoștința voii Lui, în orice fel de înțelepciune și pricepere duhovnicească; pentru ca astfel să vă purtați într-un chip vrednic de Domnul, ca să-I fiți plăcuți în orice lucru; aducând roade în tot felul de fapte bune, și crescând în cunoștința lui Dumnezeu; întăriți, cu toată puterea, potrivit cu bucurie“ (Colos. 1,9-11).

El scrie apoi despre dorința sa ca frații din Efes să ajungă la înțelegerea înălțimii privilegiului de creștin și desfășoară înaintea lor, în cel mai cuprinzător limbaj, puterea minunată și cunoașterea pe care ar putea-o avea, ca fii și fiice ale Celui Prea Înalt. Ei erau aceia: „întăriți în putere, prin Duhul Lui, în omul dinlăuntru... pentru ca având rădăcina și temelia pusă în dragoste, să puteți pricepe împreună cu toți sfinții, care este lărgimea, lungimea, adâncimea și înălțimea; și să cunoașteți dragostea lui Hristos, care întrece orice cunoștință“. Dar rugăciunea apostolului atinge apogeul privilegiului atunci când se roagă ca „să puteți fi plini de toată plinătatea lui Dumnezeu“ (Efes. 3,16-19).

Aici sunt descoperite înălțimile realizărilor care pot fi atinse prin credința în făgăduințele Tatălui nostru ceresc, atunci când împlinim cerințele Sale. Prin meritele lui Hristos avem intrare la tronul Puterii infinite. „El, care n-a cruțat nici chiar pe Fiul Său, ci L-a dat pentru noi toți, cum nu ne va da fără plată, împreună cu El, toate lucrurile?“ (Rom. 8,32). Tatăl a dat Fiului Său Duhul fără măsură, iar noi ne putem împărtăși de plinătatea Lui. Isus spune: „Deci, dacă voi, care sunteți răi, știți să dați daruri bune copiilor voștri, cu cât mai mult Tatăl vostru cel din ceruri va da Duhul Sfânt celor ce I-L cer!“ (Luca 11,13). „Dacă cereți ceva în Numele Meu, vă voi da“. „Cereți și veți primi ca bucuria voastră să fie deplină“ (Ioan 14,14; 16,24).

În timp ce viața creștinului va fi caracterizată prin umilință, ea nu trebuie să fie pecetluită cu amărăciune și dispreț de sine. Este privilegiul tuturor să trăiască astfel, încât Dumnezeu să-i apoe și să-i binecuvânteze. Nu este voia Tatălui nostru ceresc ca să fim totdeauna sub condamnare și întunecime. Nu este nici o dovadă de adevărată umilință în a merge cu capul plecat, dar cu inima plină de gânduri egoiste. Putem merge la Isus și să fim curățiți, pentru a sta înaintea Legii fără rușine sau remușcări. „Acum dar nu este nici o osândire pentru cei ce sunt în Hristos Isus, care nu trăiesc după îndemnul firi pământești, ci după îndemnul Duhului“ (Rom. 8,1).

Prin Isus, fiii cei căzuți ai lui Adam devin „fii ai lui Dumnezeu“. „Căci Cel ce sfințește și cei ce sunt sfințiți, sunt dintr-unul. De aceea, Lui nu-I este rușine să-i numească 'frați'“ (Evrei 2,11). Viața creștinului trebuie să fie o viață de credință, de biruință și de bucurie în Domnul. „Pentru că oricine este născut din Dumnezeu, biruiește lumea; și ceea ce câștigă biruința asupra lumii, este credința noastră“ (1 Ioan 5,4). Adevărat vorbea și Neemia, slujitorul Domnului: „Bucuria în Domnul este tăria voastră“ (Neem. 8,10). Iar Pavel spune: „Bucurați-vă totdeauna în Domnul! Și iarăși zic, bucurați-vă“. „Bucurați-vă întotdeauna. Rugați-vă neîncetat. Mulțumiți lui Dumnezeu pentru toate lucrurile; căci aceasta este voia lui Dumnezeu, în Hristos Isus, cu privire la voi“ (Filip. 4,4; 1 Tes. 5,16-18).

Acestea sunt roadele pocăinței și ale sfințirii biblice; și din cauză că marile principii ale dreptății stabilite în Legea lui Dumnezeu sunt privite cu o atât de mare nepăsare de lumea creștină, aceste roade se văd atât de rar. Pentru motivul acesta se dă pe față atât de puțin din acea lucrare profundă și dăinu-itoare a Duhului lui Dumnezeu, care a caracterizat redeșteptările din anii de mai înainte.

Privind suntem schimbați. Și atunci când preceptele sfinte, în care Dumnezeu a descoperit oamenilor desăvârșirea și sfințenia caracterului Său, sunt neglijate, iar mințile oamenilor sunt în-

dreptate către învățăături și teorii omenești, de ce să ne mirăm că a urmat o decădere a evlaviei vii în biserică. Așa zice Domnul: „M-au părăsit pe Mine, Izvorul apelor vii, și și-au săpat puțuri, puțuri crăpate, care nu țin apă“ (Ier. 2,13).

„Ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi... Cîi își găsește plăcerea în Legea Domnului, și zi și noapte cugetă la Legea Lui! El este ca un pom sădit lângă un izvor de apă, care își dă rodul la vremea lui, și ale cărui frunze nu se veștejesc: tot ce începe duce la bun sfârșit“ (Ps. 1,1-3). Numai atunci când Legea lui Dumnezeu este restabilită în poziția ei de drept, se va produce o reînviore a credinței și a evlaviei de la început, în mijlocul poporului care se pretinde a fi al Său. „Așa vorbește Domnul: 'Stați în drumuri, uitați-vă, și întrebați care sunt cărările cele vechi, care este calea cea bună: umblați pe ea, și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre!'" (Ier. 6,16).

În fața raportului vieții

Mă uitam la aceste lucruri“, zice profetul Daniel, „până când s-au așezat niște scaune de domnie. Și un Îmbătrânit de zile a șezut jos. Haina lui era albă ca zăpada, și părul capului Lui era ca niște lână curată; scaunul Lui de domnie era ca niște flăcări de foc, și roatele Lui ca un foc aprins. Un râu de foc curgea și ieșea dinaintea Lui. Mii de mii de slujitori Îi slujeau și de zece mii de ori zece mii stăteau înaintea Lui. S-a ținut judecata și s-au deschis cărțile“ (Dan. 7,9.10).

Astfel i-a fost prezentată profetului în viziune, ziua cea mare și solemnă, când caracterele și viețile oamenilor va trebui să treacă pe dinaintea judecătorului a tot pământul și când fiecărui om va trebui să i se răsplătească „după faptele sale“. Cel îmbătrânit de zile este Dumnezeu Tatăl. Psalmistul spune: „Înainte ca să se fi născut munții, și înainte ca să se fi făcut pământul și lumea, din veșnicie în veșnicie, Tu ești Dumnezeu“ (Ps. 90,2). El, care este izvorul oricărei existențe și a oricărei legi, conduce judecata. Iar îngerii sfinți, ca slujitori și martori în număr de „zece mii de ori zece mii și mii de mii“, participă la acest mare tribunal.

„Și iată că pe norii cerurilor a venit unul ca un fiu al omului; a înaintat spre Cel îmbătrânit de zile și a fost adus înaintea Lui. I

s-a dat stăpânire, slavă și putere împărătească, pentru ca să-I slujească toate popoarele, neamurile și oamenii de toate limbile. Stăpânirea Lui este o stăpânire veșnică, și nu va trece nicidecum“ (Dan. 7,13.14). Venirea lui Hristos descrisă aici nu este a doua Sa venire pe pământ. El vine la Cel îmbătrânit de zile în cer pentru a primi stăpânirea, slava și o împărăție care-I va fi dată la încheierea lucrării Sale de Mijlocitor. Această venire, și nu a doua Sa venire pe pământ, a fost prezisă în profeție ca având loc la încheierea celor 2300 de zile, în anul 1844. Însoțit de îngeri cerești, Marele nostru Preot intră în Sfânta Sfintelor și acolo se înfățișează înaintea lui Dumnezeu, pentru a îndeplini ultimele acte ale slujirii Sale în favoarea omului, pentru a îndeplini lucrarea judecății de cercetare și pentru a face ispășire pentru toți aceia care sunt arătați a avea dreptul la binefacerile ei.

În serviciul jertfelor, numai aceia care veneau înaintea lui Dumnezeu, cu mărturisire și pocăință și ale căror păcate fuseseră trecute asupra sanctuarului prin sângele jertfei pentru păcat, aveau o parte în serviciul Zilei de Ispășire. Tot așa, în ziua cea mare a ispășirii finale și a judecății de cercetare, sunt luate în considerație numai cazurile acelor care alcătuiesc poporul lui Dumnezeu. Judecata celor nelegiuți este o lucrare distinctă și separată și are loc mai târziu. „Căci suntem în clipa când judecata stă să înceapă de la casa lui Dumnezeu. Și dacă începe cu noi, care va fi sfârșitul celor ce nu ascultă de Evanghelia lui Dumnezeu“ (1 Petru 4,17).

Cărțile rapoartelor din ceruri, în care sunt trecute numele și faptele oamenilor, urmează să determine hotărârea judecății. Profetul Daniel spune: „S-a ținut judecata și s-au deschis cărțile“. Apocalipsa, care descrie aceeași scenă, adaugă: „Și a fost deschisă o altă carte, care era cartea vieții. Și morții au fost judecați după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea“ (Apoc. 20,12).

Cartea vieții cuprinde numele tuturor acelor care au intrat vreodată în serviciul lui Dumnezeu. Isus îi îndemna pe ucenici:

„Bucurați-vă pentru că numele voastre sunt scrise în ceruri“ (Luca 10,20). Pavel vorbește despre colaboratorii lui credincioși, „ale căror nume sunt scrise în cartea vieții“ (Filip. 4,3). Daniel, privind spre „timpul încercării, așa cum n-a fost niciodată“, spune că poporul lui Dumnezeu va fi mântuit, „și anume toți aceia al căror nume a fost scris în carte“. Iar Ioan spune că numai aceia vor intra în cetatea sfântă a lui Dumnezeu, ale căror nume „sunt scrise în cartea vieții Mielului“ (Dan. 12,1; Apoc. 21,27).

„O carte de aducere aminte“ este scrisă înaintea lui Dumnezeu, în care sunt raportate faptele bune ale „acelora care se tem de Dumnezeu și cinstesc numele Lui“ (Mal. 3,16). Cuvintele lor de credință, faptele lor de iubire sunt scrise în ceruri. Neemia se referă la aceasta atunci când spune: „Adu-ți aminte de mine, Dumnezeule, și nu uita faptele mele evlavioase făcute pentru Casa Dumnezeului meu“ (Neemia 13,14). În cartea de amintiri a lui Dumnezeu este immortalizată orice faptă de dreptate. Acolo se înregistrează cu credincioșie orice ispită căreia i s-a rezistat, orice păcat biruit, orice cuvânt de milă duioasă care a fost exprimat. Și orice faptă de jertfire, orice suferință și durere suferită pentru Hristos este raportată acolo. Psalmistul spune: „Tu numeri pașii vieții mele de pribeag; pune-mi lacrimile în burduful Tău: nu sunt ele scrise în cartea Ta?“ (Ps. 56,8).

Există și un raport al păcatelor oamenilor. „Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, și judecata aceasta se va face cu privire la tot ce este ascuns, fie bine, fie rău“ (Eccl. 12,14). „Vă spun că, în ziua judecății, oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor, pe care-l vor fi rostit“. Mântuitorul spune: „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără vină, și din cuvintele tale vei fi osândit“ (Matei 12,36.37). Planurile și motivele ascunse apar în acest registru care nu greșește; căci Dumnezeu „va aduce la lumină lucrurile ascunse ale întunericului și va da pe față gândurile inimii“ (1 Cor. 4,5). „Iată este scris înaintea Mea...

nelegiuirile voastre împreună cu nelegiuirile părinților voștri - zice Domnul“ (Is. 65,67, tr. eng.).

Lucrarea fiecărui om este trecută în revistă înaintea lui Dumnezeu și înregistrată la credincioșie sau necredincioșie. În dreptul fiecărui nume din cărțile cerului, este trecută cu o exactitate teribilă orice cuvânt rău, orice faptă egoistă, orice datorie neîndeplinită și orice păcat ascuns, orice prefăcătorie iscusită, avertizările sau muștrările trimise de cer, dar neglijate, clipele risipite, ocaziile nefolosite, influența exercitată spre bine sau spre rău, cu rezultatele ei îndepărtate, toate sunt înregistrate de îngerul raportor.

Legea lui Dumnezeu este măsura prin care vor fi judecate caracterele și viețile oamenilor. Înțeleptul zice: „Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată“ (Ecles. 12,13,14). Apostolul Iacov îi îndemna pe frați: „Să vorbiți și să lucrați ca niște oameni care au să fie judecați de o lege a slobozeniei“ (Iac. 2,12).

Aceia care la judecată sunt „socotiți vrednici“ vor avea parte de învierea dreptilor. Isus spunea: „dar cei ce vor fi găsiți vrednici să aibă parte de veacul viitor și de învierea dintre cei morți... vor fi ca îngerii; și vor fi fiii lui Dumnezeu fiind fii ai învierii“ (Luca 20,35,36). Și mai spunea: „și vor ieși afară din ele. Cei ce au făcut binele, vor învia pentru viață“ (Ioan 5,29). Dreptii cei morți nu vor fi înviați până după judecata la care vor fi socotiți vrednici de „înviere și viață“. De aceea, nu vor fi prezenți în persoană la tribunal atunci când sunt cercetate rapoartele și când cazul lor este hotărât.

Isus Se va arăta ca apărător al lor pentru a mijloci în favoarea lor înaintea lui Dumnezeu. „Dacă cineva a păcătuit, avem la Tatăl un Mijlocitor, pe Isus Hristos cel neprihănit“ (1 Ioan 2,1). „Căci Hristos n-a intrat într-un locaș de închinare făcut de mână omenească, ca să Se înfățișeze acum, pentru noi înaintea lui Dumnezeu“. „De aceea și poate să mântuiască în chip

desăvârșit pe cei ce se apropie de Dumnezeu prin El, pentru că trăiește pururea ca să mijlocească pentru ei“ (Evrei 9,24; 7,25).

Când cărțile cu rapoarte sunt deschise la judecată, viața tuturor acelor care au crezut în Isus trece pe dinaintea lui Dumnezeu, începând cu aceia care au trăit la început pe pământ. Apărătorul nostru prezintă cazurile fiecărei generații, unul după altul, și judecata se încheie cu cei vii. Fiecare nume este amintit, fiecare caz este cercetat, cu atenție. Nume sunt primite și nume sunt respinse. Dacă mai sunt păcate rămase în cărți, de care oamenii nu s-au pocăit și nu sunt iertate, numele lor sunt șterse din cartea vieții, iar raportul faptelor lor bune este șters din cartea de amintire a lui Dumnezeu. Domnul i-a spus lui Moise: „Pe acela care a păcătuit împotriva Mea îl voi șterge din cartea Mea“ (Exod 32,33). Iar proorocul Ezechiel spune: „Însă dacă cel neprihănit se abate de la neprihănirea lui și săvârșește nelegiuirea, toată neprihănirea lui va fi uitată“ (Ezech. 18,24).

Pentru toți aceia care s-au pocăit cu adevărat de păcat și prin credință au apelat la sângele lui Hristos ca jertfă ispășitoare, s-a scris iertare în dreptul numelui lor în cărțile cerului; pentru că au devenit părtași ai dreptății lui Hristos, iar caracterele lor sunt în armonie cu Legea lui Dumnezeu, păcatele lor vor fi șterse, iar ei vor fi socotiți vrednici de viața veșnică. Domnul declară prin profetul Isaia: „Eu, Eu îți șterg fărădelegile, pentru Mine și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatele tale“ (Is. 43,25). Isus spune: „Cel ce va birui, va fi îmbrăcat astfel în haine albe. Nu-i voi șterge nicidecum numele din cartea vieții, și voi mărturisi numele lui înaintea Tatălui Meu și înaintea îngerilor Lui“. „De aceea, pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri; dar de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri“ (Apoc. 3,5; Mat. 10,32.33).

Interesul cel mai profund manifestat printre oameni față de hotărârile tribunalelor pământești reprezintă foarte slab interesul din curțile cerești atunci când numele scrise în cartea vieții vin la cercetare înaintea judecătorului a tot pământul. Mijlocitorul divin prezintă rugăciunea ca toți aceia care au biruit, prin credința în sângele Său, să fie iertați de nelegiuirile lor, să fie readuși în căminul lor din Paradis și să fie încoronați ca împreună moștenitori cu El la „vechea stăpânire“ (Mica 4,8). În străduințele lui de a amăgi și a ispiti neamul omenesc, Satana a plănuit să zădărnicească planul lui Dumnezeu făcut la crearea omului; dar Hristos cere ca acest plan să fie adus la îndeplinire ca și cum omul n-ar fi căzut niciodată. El cere pentru poporul Său nu numai iertare și îndreptățire deplină și desăvârșită, ci și o împărtășire de slava Sa și un loc pe tronul Său.

În timp ce Isus mijlocește pentru supușii harului Său, Satana îi acuză înaintea lui Dumnezeu ca fiind călcători ai Legii. Amăgitorul cel mare a căutat să-i aducă la necredință, să-i facă să piardă încrederea în Dumnezeu, să-i despartă de dragostea Sa și să calce Legea. Acum el arată către raportul vieții lor, la defectele lor de caracter, la lipsa lor de asemănare cu Hristos, care a dezonorat pe Răscumpărătorul lor, la toate păcatele pe care el i-a ispășit să le săvârșească, și din cauza aceasta el îi pretinde ca supuși ai lui.

Isus nu le scuză păcatele, dar arată către pocăința lor, către credința lor și, cerând iertare în favoarea lor, Își înalță mâinile rănite înaintea Tatălui și a îngerilor sfinți, spunând: „Îi cunosc pe nume, i-am săpat pe palmele Mele“, „Jertfele plăcute lui Dumnezeu sunt un duh zdrobit; Dumnezeu, Tu nu disprețuiești o inimă zdrobită și mâhnită“ (Ps. 51,17). Iar pârlului poporului Său îi spune: „Domnul să te mustre, Satano! Domnul să te mustre, El care a ales Ierusalimul! Nu este el, un tăciune scos din foc?“ (Zah. 3,2). Hristos va îmbrăca pe cei credincioși cu propria Sa neprihănire, pentru a putea prezenta înaintea Tatălui „o

biserică slăvită, fără pată, fără zbârcitură sau altceva de felul acesta" (Efes. 5,27). Numele lor sunt scrise în cartea vieții și despre ei stă scris: „Ei vor merge cu Mine îmbrăcați în alb căci sunt vrednici" (Apoc. 3,4).

În felul acesta se va împlini deplin făgăduința legământului cel nou, care zice: „Le voi ierta nelegiuirea, și nu-Mi voi mai aduce aminte de păcatul lor". „În zilele acelea, în vremea aceea - zice Domnul - se va căuta nelegiuirea lui Israel, și nu va mai fi, și păcatul lui Iuda și nu se va mai găsi" (Ier. 31,34; 50,20). „În vremea aceea odrasla Domnului va fi plină de măreție și slavă, și rodul țării va fi plin de strălucire și frumusețe pentru cei mântuiți ai lui Israel. Și cel rămas în Sion, cel lăsat în Ierusalim, se va numi „sfânt", oricine va fi scris printre cei vii, la Ierusalim" (Is. 4,2-3).

Lucrarea judecății de cercetare și de ștergere a păcatelor trebuie îndeplinită înainte de a doua venire a Domnului. Deoarece morții trebuie judecați după lucrurile scrise în cărți, este cu neputință ca păcatele oamenilor să fie șterse după judecata la care sunt cercetate cazurile lor. Dar apostolul Petru spune lămurit că păcatele credincioșilor vor fi șterse „atunci când vor veni vremurile de reînviare de la fața Domnului și va trimite pe Isus Hristos" (Fapte 3,19.20). Când se va încheia judecata de cercetare, Hristos va veni și răsplata va fi cu El, ca să dea fiecăruia după cele ce a făcut.

În serviciul jertfelor, marele preot, după ce făcea ispășirea pentru Israel, ieșea și binecuvânta adunarea. Tot astfel Hristos, la încheierea lucrării Sale de mijlocire, Se va arăta, „nu în vederea păcatului, ca să aducă mântuirea" (Evr. 9,28) pentru a binecuvânta pe poporul Său care așteaptă, cu viață veșnică. Așa cum preotul îndepărta păcatele din sanctuar și le mărturisea pe capul țapului, tot astfel și Hristos va așeza toate aceste păcate asupra lui Satana, inițiatorul și instigatorul la păcat. Țapul care purta păcatele lui Israel era trimis într-un ținut ne locuit (Lev. 16,22). În același fel Satana, care poartă vina tuturor

păcatelor la care a provocat pe poporul lui Dumnezeu să le facă, va fi legat pe pământ timp de o mie de ani, care în timpul acesta va fi pustiu, fără locuitori, și va suferi în cele din urmă pedeapsa deplină în foc, care va distruge pe toți nelegiuții. În felul acesta, planul cel mare de mântuire își va ajunge împlinirea în eradicarea finală a păcatului și în eliberarea tuturor acelor care au vrut să renunțe la fărădelege.

În timpul rânduit pentru judecată - încheierea celor 2300 de zile în anul 1844 - a început lucrarea de cercetare și de ștergere a păcatelor. Toți aceia care au luat vreodată asupra lor numele lui Hristos trebuie să treacă prin lucrarea cercetării. Atât cei vii, cât și cei morți sunt judecați „după lucrurile care au fost scrise în cărți, după faptele lor“.

Păcatele pentru care nu s-a făcut pocăință și n-au fost părăsite nu vor fi iertate și nici șterse din cărți, ci vor sta ca mărturie împotriva păcătosului în ziua lui Dumnezeu. Poate că faptele rele au fost săvârșite la lumina zilei sau la întunericul nopții; dar, înaintea Aceluia cu care avem de-a face, ele au fost deschise și descoperite. Îngerii lui Dumnezeu au fost martori la fiecare păcat și l-au înregistrat în rapoartele care nu greșesc. Păcatul poate fi ascuns, negat, ascuns de tată, de mamă, de soție, de copii și de prieteni; nimeni altul afară de făptașul vinovat n-ar putea să aibă nici cea mai slabă bănuială cu privire la păcat; dar el este descoperit în fața inteligențelor cerului. Întunericul nopții celei mai întunecate, tăinuirea cea mai meșteșugită nu sunt în stare să acopere nici măcar un gând de cunoașterea Celui veșnic. Dumnezeu are un raport exact cu privire la orice faptă nedreaptă și lucrare necinstită. El nu este indus în eroare de aparența de evlavie. El nu face greșeli în aprecierea caracterului. Oamenii pot fi înșelați de cei stricați cu inima, dar Dumnezeu pătrunde prin toate prefăcătoriile și citește viața interioară.

Cât de solemn este gândul acesta! Zi după zi, trecând în veșnicie, duce cu ea povara de rapoarte pentru cărțile din ceruri.

Cuvintele odată spuse, faptele odată făcute, nu mai pot fi retrase. Îngerii au înregistrat atât binele, cât și răul. Cuceritorul cel mai puternic de pe pământ nu poate chema înapoi nici măcar raportul unei singure zile. Faptele noastre, cuvintele noastre, chiar și cele mai ascunse motive, toate își au greutatea lor în hotărârea viitorului nostru, pentru fericire sau nenorocire. Deși pot fi uitate de noi, ele vor da mărturie pentru îndreptățirea sau pentru condamnarea noastră.

Așa după cum trăsăturile feței sunt reproduse cu o exactitate fără greș pe planșeta lăcuită a artistului, tot astfel caracterul este reprodus cu credincioșie în cărțile de sus. Și totuși, cât de puțin interes se dă pe față cu privire la raportul care trebuie să fie supus privirii ființelor cerești. Dacă s-ar putea da la o parte vălul care desparte lumea vizibilă de cea invizibilă, iar fiii oamenilor ar vedea pe îngerul raportor înregistrând orice cuvânt și faptă cu care va trebui să se întâlnească la judecată, câte cuvinte care se rostesc zilnic ar rămâne nerostite și câte fapte ar rămâne nefăcute!

La judecată va fi cercetat felul în care a fost întrebuințat fiecare talant. Cum am folosit capitalul încredințat de cer? Va primi Domnul, la venirea Sa, ce I se cuvine cu dobândă? Am întrebuințat noi puterile încredințate nouă, ale brațului, ale inimii și ale creierului, spre slava lui Dumnezeu și spre binecuvântarea lumii? Cum am folosit timpul, condeiul, glasul, banii, influența? Ce am făcut pentru Hristos în persoana săracului, a celui îndurerat, a orfanului sau a văduvei? Dumnezeu ne-a făcut depozitarii Cuvântului Său sfânt; ce am făcut cu lumina și cu adevărul, date nouă pentru a face pe oameni înțelepți spre mântuire? Nici o valoare nu are doar mărturisirea „credinței în Hristos”; numai dragostea care se dă pe față prin fapte este socotită curată; doar dragostea este aceea care dă valoare fiecărei fapte în ochii cerului. Tot ce este făcut din dragoste, oricât de neînsemnat ar părea în aprecierea oamenilor, este primit și răsplătit de Dumnezeu.

Egoismul ascuns al oamenilor este descoperit în cărțile din ceruri. Acolo se găsește raportul datoriilor neîmplinite față de semenii lor, de uitare a cererilor Mântuitorului. Acolo se va vedea cât de adesea a fost dat Satanei timpul, gândul și puterea care aparțin lui Hristos. Trist este raportul pe care îl duc îngerii în ceruri. Ființe inteligente, care se pretind a fi urmași ai lui Hristos, sunt preocupate în câștigarea de averi pământești sau în procurarea de plăceri lumești. Bani, timp și putere sunt jertfite pentru etalare și pentru îngăduință de sine; însă momentele devotate rugăciunii, cercetării Scripturilor, umilirii sufletului și mărturisirii păcatelor sunt puține.

Satana inventează nenumărate planuri pentru a ne ocupa mintea, așa ca ea să nu stăruiască asupra lucrării pe care ar trebui să o cunoaștem foarte bine. Arhiamăgitorul urăște adevărurile cele mari care scot în evidență o jertfă ispășitoare și un Mijlocitor puternic. El știe că, în ceea ce-l privește, totul depinde de abaterea minților de la Isus și de la adevărul Său.

Aceia care vor să se împărtășească de meritele mijlocirii Sale nu trebuie să îngăduie nimănui să se amestece în datoria lor față de o sfințenie desăvârșită, în temere de Dumnezeu. Ceesurile prețioase, în loc să fie dedicate plăcerii, expunerii sau căutării de câștiguri, ar trebui devotate studiului cu rugăciune stăruitoare a Cuvântului Adevărului. Subiectul cu privire la Sanctuar și la judecata de cercetare trebuie să fie clar înțeles de către poporul lui Dumnezeu. Toți au nevoie de o cunoaștere personală a poziției și a lucrării Marelui lor Preot. Altfel, le va fi cu neputință să dea pe față credința care este absolut necesară în vremea aceasta sau să ocupe locul pe care-l dorește Dumnezeu. Fiecare are un suflet de câștigat sau de pierdut. Fiecare are un caz ce trebuie să se înfățișeze înaintea barei de judecată a lui Dumnezeu. Fiecare trebuie să se întâlnească cu judecătorul cel mare față în față. Cât de important este, deci, ca fiecare minte să privească cât mai des scena solemnă în care se va ține judecata și se vor deschide

cărțile, când, așa cum spune Daniel, fiecare trebuie să-și primească plata la sfârșitul zilelor.

Toți aceia care au primit lumină cu privire la acest subiect trebuie să dea mărturie despre adevărurile cele mari pe care Dumnezeu le-a încredințat lor. Sanctuarul din ceruri este chiar centrul lucrării lui Hristos în favoarea oamenilor. El cuprinde orice suflet care trăiește pe pământ. El deschide privirii Planul de Mântuire, aducându-ne foarte aproape de încheierea vremii și descoperindu-ne sfârșitul plin de biruință, în lupta dintre neprihănire și păcat. Este de o importanță complexitoare ca toți să cerceteze cu grijă aceste subiecte și să fie în stare să dea un răspuns oricui le cere socoteală de nădejdea care este în ei.

Mijlocirea lui Hristos în favoarea omului, din Sanctuarul de sus, este tot atât de importantă pentru Planul de Mântuire ca și moartea Sa pe cruce. Prin moartea Sa, El a început acea lucrare, pe care, după înviere S-a înălțat să o completeze în ceruri. Trebuie să intrăm prin credință dincolo de perdea, „unde Isus a intrat pentru noi ca Înainte-mergătorul nostru“ (Evr. 6,20). Acolo se reflectă lumina de la crucea de pe Calvar. Acolo putem câștiga o înțelegere mai clară a tainelor mântuirii. Mântuirea omului a fost adusă la îndeplinire cu un preț infinit pentru cer; jertfa adusă împlinește cererile cele mai mari ale Legii lui Dumnezeu călcate de om. Isus a deschis calea către tronul Tatălui și, prin mijlocirea Sa, dorința sinceră a tuturor acelor care vin la El în credință poate fi prezentată înaintea lui Dumnezeu.

„Cine își ascunde fărădelegile, nu propășește, dar cine le mărturisește și se lasă de ele, capătă îndurare“ (Prov. 28,13). Dacă aceia care își ascund și își scuză păcatele ar vedea cum se bucură Satana de ei, cum acuză pe Hristos și pe sfinții îngeri cu blestemul lui, s-ar grăbi să-și mărturisească păcatele și să le părăsească. Prin defectele de caracter, Satana lucrează pentru a pune stăpânire pe toată ființa și el știe că, dacă aceste defecte

sunt cultivate, va avea succes. De aceea el caută fără încetare să amăgească pe urmașii lui Hristos cu sofistăria lui fatală că ei nu pot fi biruitori. Dar Isus mijlocește în favoarea lor cu mâinile Sale rănite, cu trupul Său zdrobit. „Harul Meu îți este de ajuns“ (2 Cor. 12,9). „Luați jugul Meu asupra voastră, și învățați de la Mine, căci Eu sunt blând și smerit cu inima; și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre. Căci jugul Meu este bun, și sarcina Mea este ușoară“ (Matei 11,29.30). Nimeni deci să nu socotească defectele sale ca fiind de nevindecat. Dumnezeu va da credință și har pentru a le învinge.

Trăim acum în ziua cea mare de ispășire. În serviciul simbolic, atunci când marele preot făcea ispășire pentru Israel, tuturor li se cerea să-și întristeze sufletele prin pocăință de păcat și prin umilire înaintea lui Dumnezeu, ca să nu fie nimiciți din poporul lui Dumnezeu. În același fel, toți aceia care vor ca numele lor să rămână în cartea vieții trebuie ca acum, în puținele zile de har care au mai rămas, să-și umilească sufletele înaintea lui Dumnezeu prin întristarea pentru păcat și prin pocăință adevărată. Trebuie să se dea pe față o cercetare de inimă profundă și sinceră. Spiritul ușuratic și frivol, îngăduit de atâția care se pretind a fi creștini, trebuie îndepărtat. În fața tuturor acelor care vor să-și supună înclinațiile rele ce vor să stăpânească, stă o luptă stăruitoare. Lucrarea de pregătire este o lucrare personală. Nu suntem mântuiți în grup. Curăția și devoțiunea unuia nu vor împlini lipsa acestor calități la altul. Chiar dacă toate popoarele trebuie să treacă prin fața judecății lui Dumnezeu, „El va cerceta cazul fiecăruia în parte cu tot atâta atenție ca și când n-ar mai exista altă ființă pe pământ. Toți trebuie să fie încercați și dovediți fără pată sau zbârcitură sau altceva de felul acesta.

Solemne sunt scenele legate de încheierea lucrării de ispășire. Interesele care se cuprind în ea sunt copleșitoare. Judecata are loc acum în Sanctuarul de sus. Această lucrare continuă timp de mulți ani. În curând - nimeni nu știe cât de curând - ea va

ajunge la cei vii. În prezența înfricoșătoare a lui Dumnezeu, viața noastră trebuie să vină la cercetare. În această vreme, mai presus de orice, se cuvine ca fiecare suflet să ia seama la avertizarea lui Hristos: „Luați seama, vegheați și rugați-vă; căci nu știți când va veni vremea aceea“ (Marcu 13,33). „Dacă nu vegheați, voi veni ca un hoț, și nu vei ști în care ceas voi veni peste tine“ (Apoc. 3,3).

Când lucrarea judecății de cercetare se încheie, soarta tuturor va fi hotărâtă pentru viață sau pentru moarte. Timpul de har se încheie cu puțin înainte de venirea Domnului pe norii cerului. Hristos, privind la timpul acesta, spune în cartea Apocalipsei: „Cine este nedrept, să fie nedrept și mai departe; cine este înșel, să se înșeleze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. Și cine este sfânt, să se sfințească și mai departe! Iată, Eu vin curând; și răsplata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după fapta Lui“ (Apoc. 22,11.12).

Cel drept, ca și cel păcătos vor trăi împreună pe pământ în starea lor muritoare - oamenii vor sădi și vor clădi, vor mânca și vor bea, neștiind că hotărârea finală și irevocabilă a fost pronunțată în Sanctuarul de sus. Înainte de potop, după ce Noe a intrat în corabie, Dumnezeu l-a închis înăuntru, iar pe cei păcătoși afară; dar, timp de șapte zile, oamenii neștiind că soarta lor a fost pecetluită și-au continuat viața fără grijă și iubitoare de plăceri și și-au bătut joc de avertismentele cu privire la judecata care se apropia. „Tot așa, spune Mântuitorul, va fi și la venirea Fiului omului“ (Matei 24,39). Pe tăcute și pe neobservate, ca și hoțul în miez de noapte, va veni ora hotărâtoare care va stabili soarta fiecărui om, retragerea finală a darului milei de la oamenii vinovați.

„Vegheați deci... ca nu cumva venind pe neașteptate, să vă găsească dormind“ (Marcu 13,35.36). Este primejdioasă starea acelor care, obosiți de veghere, se întorc la atracțiile lumii. În timp ce omul de afaceri este captivat de urmărirea câștigului, în

timp ce iubitorul de plăceri caută satisfacerea poftelor, în timp ce fiica modei își aranjează podoabele, s-ar putea ca chiar în ceasul acela Judecătorul întregului pământ să rostească sentința: „Ai fost cântărit în cumpănă și ai fost găsit prea ușor“ (Dan. 5,27).

Originea răului

Pentru multe minți, originea păcatului și motivul existenței lui este un izvor de mare încurcătură. Ei văd lucrarea răului, cu urmările lui grozave de vai și distrugere, și se întreabă cum pot exista toate acestea sub conducerea Aceluia care este nemărginit în înțelepciune, în putere și în dragoste. Iată o taină căreia nu-i găsesc nici o explicație. În nesiguranța și îndoiala lor, sunt orbi față de adevărurile descoperite lămurit în Cuvântul lui Dumnezeu și esențiale pentru mântuire. Sunt unii care, în căutarea lor cu privire la existența păcatului, încearcă să cerceteze ceea ce Dumnezeu nu le-a descoperit; și ca urmare nu găsesc nici o rezolvare pentru greutățile lor; și unii ca aceștia, mânați de dispoziția de a se îndoii și de a căuta nepotriviri, fac din aceasta o scuză pentru lepădarea cuvintelor Sfintelor Scripturi. Alții, însă, nu ajung la nici o înțelegere mulțumitoare a marii probleme a răului din cauză că tradiția și interpretarea greșită au întunecat învățătura Bibliei cu privire la caracterul lui Dumnezeu, la natura guvernării Sale și a principiilor procedeei Sale cu păcatul.

Este cu neputință să explicăm originea păcatului pentru a da un motiv existenței. Cu toate acestea, se poate înțelege suficient atât originea lui, cât și măsurile luate cu privire la soarta finală a păcatului, măsuri care descoperă pe deplin dreptatea și mila lui Dumnezeu în toate procedeele Sale cu păcatul. Nimic nu este mai clar explicat în Scripturi decât că Dumnezeu n-a fost în nici o privință răspunzător de apariția păcatului; că n-a fost o retragere arbitrară a harului divin, nici o lipsă în conducerea divină care să dea ocazie la apariția răzvrătirii. Păcatul este un intrus, pentru a cărui existență nu se poate da nici o explicație. El este tainic, de neexplicat; a-l scuza înseamnă a-l apăra. Dacă s-ar putea găsi o scuză sau vreo cauză a existenței lui, ar înceta să mai fie păcat. Unica definiție pe care o putem da păcatului este aceea pe care o găsim în Cuvântul lui Dumnezeu; el „este călcarea Legii“ este acțiunea unui principiu în luptă cu Legea cea mare a dragostei care este temelia guvernării divine.

Înainte de apariția păcatului, în întregul Univers era pace și bucurie. Totul era în armonie desăvârșită cu voința Creatorului. Iubirea față de Dumnezeu era supremă, iar iubirea omului față de om era nepărtinitoare. Hristos, Cuvântul, singurul născut al lui Dumnezeu, era una cu Tatăl cel veșnic - una în natură, în caracter și în scop - singura Ființă din tot Universul care putea intra în sfaturile și în planurile lui Dumnezeu. Prin Hristos, Tatăl a realizat cererea tuturor ființelor cerești. „Prin El au fost făcute toate lucrurile care sunt în ceruri; fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie stăpâniri“ (Colos. 1, 16) și tot cerul dădea ascultare lui Hristos în aceeași măsură ca și Tatălui.

Legea iubirii fiind temelia guvernării lui Dumnezeu, fericirea tuturor ființelor create depindea de asentimentul lor desăvârșit față de marile principii ale dreptății. Dumnezeu dorește de la toate făpturile Sale o slujire din dragoste - un omagiu care izvorăște dintr-o apreciere inteligentă a caracterului Său. El nu

găsește plăcere într-o slujire silită și, ca urmare, dă tuturor libertatea de voință, ca să-I aducă o slujire de bunăvoie.

Dar a apărut cineva care a ales să pervertească această libertate. Păcatul și-a avut originea în acela care, după Hristos, fusese cel mai onorat de Dumnezeu și care stătea în cea mai înaltă poziție de putere și de slavă printre locuitorii cerului. Înainte de cădere, Lucifer era primul dintre heruvimii ocrotitori, sfânt și nepătat. „Așa vorbește Domnul Dumnezeu: Ajunsese-și la cea mai înaltă desăvârșire, erai plin de înțelepciune și desăvârșit în frumusețe. Stăteai în Eden, grădina lui Dumnezeu și erai acoperit cu tot felul de pietre scumpe. Erai un heruvim ocrotitor cu aripile întinse; te pusesem pe muntele cel sfânt al lui Dumnezeu și umblai prin mijlocul pietrelor scanteietoare. Ai fost fără prihană în căile tale, din ziua, când ai fost făcut, până în ziua când s-a găsit nelegiuire în tine“ (Ezec. 28,12-15).

Lucifer ar fi putut rămâne în grația lui Dumnezeu, iubit și onorat de oștile îngerești, punându-și la lucru puterile nobile pentru a binecuvânta pe alții și a slăvi pe Făcătorul său. Dar, spune profetul: „Ți s-a îngâmfat inima din pricina frumuseții tale, ți-ai stricat înțelepciunea cu strălucirea ta“ (vers. 17). Puțin câte puțin, Lucifer a ajuns să-și îngăduie dorința după înălțare de sine. „Pentru că îți dai ifose ca și când ai fi Dumnezeu... Tu ziceai în inima ta: 'Îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu; voi ședea pe muntele adunării... mă voi sui pe vârful norilor, voi fi ca Cel Prea Înalt'“ (vers. 6; Is. 14,13.14). În loc să caute să facă pe Dumnezeu cel dintâi în dragostea și slujirea creaturilor, năzuința lui Lucifer a fost să le câștige slujirea și închinarea pentru el. Și, râvnind la onoarea pe care Tatăl cel veșnic o revărsase asupra Fiului Său, acest prinț al îngerilor a aspirat la puterea pe care numai Hristos o putea întrebuința.

Tot cerul se bucura să reflecte slava Creatorului și să trâmbițeze lauda Lui. Și câtă vreme Dumnezeu fusese onorat în felul

acesta, pretutindeni fusese pace și veselie. Dar acum armoniile cerești au fost umbrite de o notă discordantă. Slujirea și înălțarea de sine, în contrast cu planul Creatorului, a provocat simțăminte rele în mințile în care slava lui Dumnezeu era mai presus de orice. Sfaturile cerești au stăruit pe lângă Lucifer. Fiul lui Dumnezeu i-a prezentat măreția, bunătatea și dreptatea Creatorului și natura sfântă și neschimbătoare a Legii Sale. Dumnezeu Însuși stabilise ordinea în ceruri; așa că, neținând seamă de ea, Lucifer dezona pe Făcătorul său și aducea ruină asupra lui. Dar avertizarea dată cu milă și cu o dragoste nemărginită n-a făcut decât să trezească un spirit de opoziție. Astfel, Lucifer a îngăduit ca invidia față de Hristos să-l stăpânească și rămase intransigent.

Mândria și slava proprie au alimentat dorința după supremație. Înalta cinstire dată lui Lucifer n-a fost apreciată ca fiind darul lui Dumnezeu și n-a produs nici o recunoștință față de Creator. El se preamărea pe sine în strălucirea și înălțarea lui și aspira să fie deopotrivă cu Dumnezeu. Era iubit și respectat de oștile cerești. Îngerii găseau plăcere să aducă la îndeplinire poruncile lui. Și era îmbrăcat cu înțelepciune și cu slavă mai presus de toți ceilalți. Dar Fiul lui Dumnezeu era recunoscut ca Suveran al Cerului, una cu Tatăl în putere și în autoritate; Hristos participa în toate sfaturile lui Dumnezeu, pe când lui Lucifer nu-i era îngăduit să pătrundă planurile divine. „De ce, întreba acest înger puternic, să aibă Hristos supremația? De ce este în felul acesta onorat mai mult decât Lucifer?”

Părăsindu-și locul din prezența imediată a lui Dumnezeu, Lucifer a început să-și răspândească spiritul de nemulțumire printre îngeri. Lucrând în taină adâncă și pentru o vreme ascunzându-și scopul cel adevărat sub aparență de respect față de Dumnezeu, a încercat să trezească nemulțumirea față de Dumnezeu, a încercat să trezească nemulțumirea față de legile care guvernau ființele cerești, lăsând să se înțeleagă că ele impuneau restricții care nu

erau necesare. Din moment ce erau sfinți, el susținea că îngerii trebuie să asculte de îndemnul conștiinței lor. Căuta să trezească simpatie pentru el, arătând că Dumnezeu procedase nedrept cu el dând onoarea supremă lui Hristos. El pretindea că, aspirând la o putere și onoare mai mare, nu urmărea înălțarea de sine, ci căuta să asigure libertatea pentru toți locuitorii cerului; că pe calea aceasta ei ar putea ajunge la o stare mai înaltă de existență.

Dumnezeu în mila Sa cea mare a suportat îndelung pe Lucifer. Nu l-a îndepărtat imediat din starea lui înălțată atunci când, pentru prima oară, și-a permis un spirit de nemulțumire, nici chiar atunci când a început să dea pe față pretențiile lui false înaintea îngerilor credincioși. El a fost menținut în ceruri multă vreme. Mereu și mereu i s-a oferit iertarea, cu condiția pocăinței și a supunerii. Asemenea eforturi, pe care numai iubirea și înțelepciunea infinită le puteau plănuși, au fost făcute pentru a-l convinge de răătăcirea lui. Spiritul de nemulțumire nu fusese cunoscut niciodată în ceruri. Nici chiar Lucifer n-a văzut de la început unde va ajunge; el nu înțelegea natura adevărată a simțămintelor lui. Dar atunci când s-a dovedit că nemulțumirea lui nu are motiv, Lucifer a fost convins că era greșit, că cerințele divine erau drepte și că ar fi trebuit să le recunoască ca atare înaintea cerului întreg. Dacă atunci ar fi făcut lucrul acesta, s-ar fi salvat pe sine și pe mulți alți îngeri. Până la data aceasta nu părăsise cu totul supunerea față de Dumnezeu. Cu toate că părăsise poziția de heruvim ocrotitor, dacă ar fi vrut să se întoarcă la Dumnezeu, recunoscând înțelepciunea Creatorului, și dacă s-ar fi mulțumit să ocupe locul destinat lui în planul cel mare al lui Dumnezeu, ar fi fost pus iarăși în slujbă. Dar mândria l-a împiedicat să se supună. El și-a apărat cu insistență calea, a susținut că nu are nevoie de pocăință și s-a angajat cu totul în lupta cea mare, împotriva Făcătorului său.

Toate puterile minții lui iscusite au fost puse în slujba amăgirii, pentru a-și asigura simpatia îngerilor care fuseseră sub

comanda lui. Chiar faptul că Hristos îl avertizase și îl sfătuisese a fost interpretat pentru a sluji planurilor lui de trădare. Acelora a căror încredere plină de iubire îl legase mai strâns de el, Satana le spunea că a fost judecat greșit, că poziția lui nu era respectată și că libertatea avea să-i fie restrânsă. De la prezentarea eronată a cuvintelor lui Hristos a trecut la pervertire și la înșelăciune directă, acuzând pe Fiul lui Dumnezeu de un plan care să-L umilească înaintea locuitorilor cerului. A mai încercat să facă și o legătură falsă între el și îngerii rămași credincioși. Pe toți aceia pe care nu i-a putut supune și nu i-a putut aduce cu totul de partea lui i-a acuzat de indiferență față de interesele ființelor cerești. Chiar lucrarea pe care o făcea el o pune pe seama acelora care rămăseseră credincioși lui Dumnezeu. Și pentru a-și susține acuzația de nedreptate a lui Dumnezeu față de el, a recurs la interpretarea tendențioasă a cuvintelor și faptelor Creatorului. Metoda lui era să încurce pe îngeri cu argumente subtile cu privire la planurile lui Dumnezeu. A îmbrăcat în mister tot ce era simplu și, printr-o pervertire măiastră, a aruncat îndoială asupra declarațiilor celor mai lămurite ale lui Iehova. Poziția lui înaltă, într-o legătură atât de strânsă cu conducerea divină, a dat mai multă putere sofistărilor lui și mulți au fost induși în eroare ca să se unească cu el în răzvrătire împotriva autorității cerului.

Dumnezeu, în înțelepciunea Sa, a îngăduit Satanei să-și continue lucrarea, până când spiritul de nemulțumire a dat ca rod o revoltă activă. A fost necesar ca planurile lui să se desfășoare din plin, pentru ca natura și tendința lor adevărată să poată fi văzute de toți. Lucifer, heruvimul cel uns, fusese foarte mult înălțat; El era mult iubit de ființele cerești, iar influența lui asupra lor era puternică. Guvernarea lui Dumnezeu includea nu numai pe locuitorii cerului, ci și toate lumile pe care El le crease; dar Satana cugeta că, dacă ar fi putut atrage pe îngerii cerului împreună cu el la răsccoală, ar fi putut atrage și celelalte lumi. El și-a prezentat cu măiestrie punctul de vede-

re, folosind înțelepciunea și denaturarea pentru a-și atinge scopul. Puterea lui de amăgire era foarte mare și, ascunzându-se sub o mască de înșelăciune, câștigase teren. Nici chiar îngerii cei rămași credincioși nu puteau discerne deplin caracterul lui și nici nu puteau vedea unde avea să ducă lucrarea lui.

Satana fusese atât de mult onorat și toate faptele lui erau atât de înveșmântate în taină, încât era greu să se descopere îngerilor natura adevărată a lucrării sale. Până ce n-a ajuns la dezvoltarea deplină, păcatul n-a părut atât de rău precum era. Deoarece până atunci nu avusese nici un loc în Universul lui Dumnezeu, ființele sfinte nu aveau nici o idee cu privire la natura și la răutatea lui. Ele nu puteau vedea urmările teribile care aveau să se producă ca urmare a lepădării lui Dumnezeu. La început Satana își ascunsese lucrarea sub o mărturisire amăgitoare de loialitate față de Dumnezeu. El pretindea că urmărește să promoveze onoarea lui Dumnezeu, stabilirea guvernării Sale și binele tuturor locuitorilor cerului. În timp ce strecura nemulțumirea în mintea îngerilor de sub conducerea lui, făcea cu măiestrie să pară că el caută să îndepărteze nemulțumirea. Când susținea că trebuie făcute schimbări în ordinea și în legile guvernării lui Dumnezeu, făcea aceasta motivând că ele erau necesare pentru a păstra armonia în ceruri.

În procedeele Sale cu păcatul, Dumnezeu a folosit numai dreptatea și adevărul. Satana putea folosi ceea ce Dumnezeu nu putea - lingușirea și amăgirea. El căuta să falsifice cuvintele lui Dumnezeu și reprezenta eronat planul Său de guvernare înaintea îngerilor, susținând că Dumnezeu nu a fost drept atunci când a dat legi și rânduieli locuitorilor cerului; că atunci când cerea supunere și ascultare de la creaturile Sale, căuta numai înălțarea de Sine. De aceea trebuia demonstrat înaintea locuitorilor cerului, ca și ai celorlalte lumi, că guvernarea lui Dumnezeu era dreaptă, iar Legea Sa era desăvârșită. Satana a făcut să pară că el caută să promoveze binele Universului. Caracterul adevărat al uzurpatorului, cât și scopul lui real trebuia să

fie înțeles de toți. El trebuia să aibă timp pentru a se demasca prin lucrurile lui nelegiuite.

Satana puna pe seama Legii și guvernării lui Dumnezeu discordia pe care acțiunea lui o provocase în ceruri. Toate relele spunea el, erau urmarea conducerii divine. El pretindea că scopul lui era să îmbunătățească întocmirile lui Iehova. De aceea era necesar ca să demonstreze natura pretențiilor sale și să arate efectul schimbărilor propuse în Legea divină. Propria lui lucrare urma să-l condamne. Satana pretinsese de la început că nu răzvrătise, dar Universul întreg trebuia să vadă pe amăgitor dăscălit.

Chiar și atunci când s-a hotărât că el nu mai putea rămâne în cer, Înțelepciunea Infinită n-a distrus pe Satana. Deoarece nimeni nu mai slujirea din iubire poate fi primită de Dumnezeu, devotamentul creaturilor Sale trebuie să se întemeieze pe convingere cu privire la dreptatea și la mila Sa. Locuitorii cerului și ai celorlalte lumi, fiind nepregătiți să înțeleagă natura sau consecințele păcatului, nu puteau vedea dreptatea și mila lui Dumnezeu în distrugerea lui Satana. Dacă ar fi fost adus imediat la inexistență, ei ar fi slujit pe Dumnezeu din teamă și nu din iubire. Influența amăgitorului n-ar fi fost totuși distrusă și nici spiritul de revoltă n-ar fi fost îndepărtat cu totul. Răului trebuia să i se îngăduie să ajungă la maturitate. Pentru binele Universului întreg, de-a lungul veacurilor veșnice, Satana trebuia să-și dezvolte mai deplin principiile pentru ca acuzațiile lui aduse împotriva guvernării divine să fie văzute de ființele create în lumina lor adevărată, pentru dreptatea și mila lui Dumnezeu, precum și imunitatea Legii Sale să fie pentru totdeauna așezate în afara oricărei discuții.

Răzvrătirea lui Satana urma să fie o lecție pentru Univers de-a lungul veacurilor viitoare, ca o mărturie continuă cu privire la natura și la urmările grozave ale păcatului. Efectul conducerii lui Satana, urmările ei asupra îngerilor și a oamenilor aveau să fie arătate care urmau să fie roadele lepădării autorității divine.

Acesta trebuia să dea mărturie despre faptul că de existența guvernării lui Dumnezeu și a Legii Sale depindea buna stare a tuturor ființelor pe care el le crease. Astfel, istoria acestei experiențe grozave de răzvrătire urma să fie o ocrotire continuă pentru toate inteligențele sfinte, prevenindu-le să mai fie amăgite cu privire la natura fărădelegii, să le ferească de a mai săvârși păcatul și a suferi pedeapsa pentru el.

Până la încheierea luptei din ceruri, marele uzurpator a continuat să se îndreptățească. Când i s-a adus la cunoștință că împreună cu toți simpatizanții lui trebuia să fie alungat din locuințele strălucite, atunci conducătorul răsculat și-a manifestat cu îndrăzneală nemulțumirea față de Legea Creatorului. El și-a reafirmat susținerea că îngerii nu trebuia să fie controlați, că ei trebuia lăsați să-și urmeze propria lor voință, care avea să-i conducă în mod corect. El a denunțat rânduielile divine ca fiind o restrângere a libertății lor și a declarat că scopul lui era să asigure desființarea Legii; că liberați de această restricție, oștile cerești puteau să intre într-o stare de existență mai înaltă și mai slăvită.

Satana împreună cu oastea sa au aruncat într-un deplin acord ocară rebeliunii lor asupra lui Hristos, declarând că, dacă n-ar fi fost muștrați, nu s-ar fi răsculat niciodată. Acești încăpățânați și disprețuitori în lipsa lor de loialitate, căutând zadarnic să răstoarne guvernarea lui Dumnezeu, pretinzând totuși în mod batjocoritor a fi victime nevinovate ale puterii opresoare, marele răzvrătit împreună cu cei care-l simpatizau au fost alungați în cele din urmă din cer.

Același spirit care s-a dat pe față în rebeliunea din cer inspiră și rebeliunea de pe pământ. Satana a continuat cu oamenii același fel de a proceda pe care l-a avut și față de îngerii. Duhul lui domnește astăzi în fiii neascultării. Asemenea lui, ei caută să îndepărteze restricțiile Legii lui Dumnezeu și făgăduiesc oamenilor libertatea prin călcarea preceptelor ei. Muștrarea păcatului trezește încă spiritul urii și al împotrivirii. Când soliile

de avertizare ale lui Dumnezeu sunt prezentate conștiinței, Satana îi conduce pe oameni să se îndreptățească și să caute aprobarea altora pentru calea lor păcătoasă. În loc să-și îndrepte greșelile, ei își manifestă indignarea față de cel care mustră, ca și când aceasta ar fi singura cauză a greutăților. Din zilele dreptului Abel până în vremea noastră, acesta este spiritul care s-a manifestat față de aceia care au îndrăznit să mustre păcatul.

Satana a amăgit pe om la păcat prin aceeași reprezentare falsă a caracterului lui Dumnezeu pe care o practicase în ceruri, făcându-L să fie privit ca aspru și tiranic. Și a reușit să ajungă atât de departe, încât să declare că restricțiile nejustificate ale lui Dumnezeu au dus la căderea omului, ca și la răzvrătirea lui.

Dar Cel veșnic a declarat cu privire la Sine: „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie, care își ține dragostea până la mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegile, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat” (Exod 34, 6.7).

Prin alungarea lui Satana din ceruri, Dumnezeu Și-a dat pe față dreptatea și a păstrat onoarea tronului Său. Dar atunci când omul a păcătuit, supunându-se amăgirilor acestui duh decăzut, Dumnezeu a dat dovada iubirii sale, dând pe singurul Său Fiu să moară pentru neamul omenesc căzut. În ispășire s-a descoperit caracterul lui Dumnezeu. Argumentul cel puternic al crucii demonstrează Universului întreg că drumul păcatului, pe care Lucifer l-a ales, nu putea fi pus în nici un fel pe seama guvernării lui Dumnezeu.

În lupta dintre Hristos și Satana, în timpul lucrării pământești a Mântuitorului, caracterul marelui amăgitor a fost demascat. Nimic altceva n-ar fi putut dezrădăcina atât de mult pe Satana din simpatia îngerilor cerești și a întregului Univers rămas credincios cum a făcut-o lupta lui cruntă împotriva Mân-

tuitorului lumii. Hula îndrăzneată din cererea lui, ca Hristos să i se închine; obraznicia lui încrezută, de a-L duce pe vârful muntelui și pe streășina templului; intenția lui plină de viclenie când li ceru să Se arunce de pe înălțimea ameteitoare; răutatea neadormită cu care-L urmărea dintr-un loc în altul, inspirând inimile preoților și ale poporului ca să lepede iubirea Sa și, în cele din urmă, să strige: „Răstignește-L! Răstignește-L!“; toate acestea au provocat uimirea și indignarea Universului.

Satana a fost acela care a îndemnat lumea să lepede pe Hristos. Prințul păcatului și-a exercitat toată puterea și viclenia pentru a distruge pe Isus; deoarece a văzut că dragostea și mila Mântuitorului, simpatia și grija Lui iubitoare prezentau lumii caracterul lui Dumnezeu, Satana a pus în discuție toate susținerile Fiului lui Dumnezeu și i-a folosit pe oameni ca unelte ale sale pentru a umple viața Mântuitorului de suferință și de durere. Înșelăciunea și necinstea prin care căutase să zădărnicească lucrarea lui Isus, ura dată pe față prin copiii neascultării, acuzațiile lor nemiloase împotriva Aceluia a cărui viață era un exemplu de bunătate fără egal, toate acestea izvorau dintr-o răzbunare profundă. Focul invidiei și al răutății mocnit până acum, ura și dorința de răzbunare au izbucnit pe Calvar împotriva Fiului lui Dumnezeu, în timp ce tot cerul privea îngrozit scena.

Când jertfa cea mare a fost adusă, Hristos S-a înălțat la cer refuzând adorarea îngerilor, până ce nu a prezentat cererea: „Vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia pe care Mi i-ai dat Tu“ (Ioan 17,24). Atunci, cu o iubire și o putere de nedescris, a venit răspunsul de la tronul Tatălui: „Toți îngerii lui Dumnezeu, să I se închine“ (Evrei 1,6). Asupra lui Isus nu rămăsese nici o pată. Umilirea Lui fiind terminată, jertfa Lui fiind deplină, I s-a dat un nume care este mai presus de orice nume.

Vina Satanei era acum fără scuză. El își dezvăluise adevăratul caracter de mincinos și ucigas. S-a văzut că același spirit care inspirase pe fiii oamenilor ce se găseau sub puterea lui ar fi

fost dat pe față dacă i s-ar fi îngăduit să aibă stăpânire peste locuitorii cerului. El susținuse că neascultarea de Legea lui Dumnezeu ar fi adus libertate și înălțare; dar s-a văzut că a avut ca urmare sclavie și degradare.

Acuzațiile mincinoase ale lui Satana, cu privire la caracterul și guvernarea lui Dumnezeu, au apărut acum în adevărata lor lumină. El Îl acuzase pe Dumnezeu de înălțare de Sine, atunci când a cerut supunere și ascultare din partea creaturilor Sale, și declarase că, în timp ce Creatorul cerea lepădare de sine de la toți ceilalți, El nu practicasese jertfire de sine și nu făcuse nici un sacrificiu. Acum s-a văzut că, pentru mântuirea neamului omenesc căzut, Conducătorul Universului făcuse sacrificiul cel mai mare pe care-l putea face iubirea; căci „Dumnezeu era în Hristos împăcând lumea cu Sine“ (2 Cor. 5,19). S-a mai văzut că, în timp ce Lucifer deschisese ușa pentru intrarea păcatului prin dorința lui de onoare și înțâietate, Hristos, pentru a distruge păcatul, Se umilise și Se făcuse ascultător până la moarte.

Dumnezeu Și-a dat pe față dezaprobarea față de principiile rebeliunii. Tot cerul a văzut dreptatea Sa descoperită, atât în condamnarea Satanei, cât și în răscumpărarea omului. Lucifer declarase că, dacă Legea lui Dumnezeu este de neschimbat iar pedeapsa nu putea fi înlăturată, orice călcător al ei trebuie să fie pe veci lipsit de favoarea Creatorului. El pretindea ca neamul omenesc păcătos să fie așezat în afara mântuirii și prin aceasta să fie prada lui de drept. Dar moartea lui Hristos era un argument în favoarea omului, care nu putea fi contrazis. Pedeapsa Legii a căzut peste Acela care era egal cu Dumnezeu, iar omul avea posibilitatea să primească îndreptățirea lui Hristos și, printr-o viață de pocăință și de umilință, să biruiască, așa cum Fiul lui Dumnezeu este drept și în același timp poate să îndreptățească pe acela care crede în Isus.

Dar Hristos a venit pe pământ nu numai să aducă la îndeplinire mântuirea omului, să sufere și să moară. El a venit să

„preamărească Legea“ și „măreață să fie“. Nu numai pentru ca locuitorii acestui pământ să privească Legea așa cum ar trebui privită, ci ca să se demonstreze tuturor lumilor din Univers că Legea lui Dumnezeu este de neschimbat. Iar jertfa la care a îndemnat iubirea infinită pe Tatăl și pe Fiul, ca păcătoșii să fie mântuiți, demonstrează întregului Univers - că nimic mai mult decât acest plan de ispășire nu putea fi făcut - că dreptatea și mila sunt temelia Legii și guvernării lui Dumnezeu.

În aducerea la îndeplinire a judecății finale, se va vedea că nu există nici un motiv pentru existența păcatului. Când Judecătorul a tot pământul va întreba pe Satana: „De ce te-ai răzvrătit împotriva Mea și M-ai jefuit de supușii Împărăției Mele?“, inițiatorul păcatului nu va putea aduce vreoa scuză. Orice gură va fi închisă și toate oștile răzvrătirii vor fi fără cuvânt.

Crucea de pe Calvar, în timp ce declară Legea ca fiind de neschimbat, face cunoscut Universului că plata păcatului este moartea. În strigătul pe moarte al Mântuitorului „S-a sfârșit“, a bătut clopotul de moarte al Satanei. Lupta cea mare care durase atâta vreme s-a hotărât atunci, iar curățirea finală a păcatului a fost asigurată. Fiul lui Dumnezeu a trecut prin porțile mormântului, pentru ca „prin moarte să nimicească pe acela care avea puterea morții, pe diavolul“ (Evrei 2,14). Dorința lui Lucifer după înălțare de sine îl făcuse să spună: „Îmi voi înălța tronul mai presus de stelele lui Dumnezeu... Voi fi ca Cel Prea Înalt“. Dar Dumnezeu declară: „Te voi face ca cenușa pe pământ... și niciodată nu vei mai fi“ (Is. 14,13.14; Ezech. 28,18.19). „Căci iată, vine ziua, care va arde ca un cup-tor! Toți cei trufași și toți cei răi, vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor, și nu le va lăsa nici rădăcină, nici ramură“ (Mal. 4.1).

Întregul Univers va fi martor cu privire la natura și la urmările păcatului. Și distrugerea lui totală, care la început ar fi provocat îngerilor frică, iar lui Dumnezeu dezonoare, va îndreptăți acum iubirea Sa și-I va restabili onoarea în fața Univer-

sului ființelor care-și găseau plăcerea să facă voia Sa și în a căror inimă este Legea Sa. Niciodată nu se va mai da pe față păcatul. Cuvântul Domnului spune: „Nenorocirea nu vine de două ori“ (Naum 1,9). Legea lui Dumnezeu, pe care Satana a declarat-o a fi un jug al robiei, va fi cinstită ca Lege a libertății. O creațiune încercată și trecută prin experiențe nu va mai fi niciodată îndepărtată de la supunerea față de Acela al cărui caracter a fost deplin dat pe față înaintea lor, ca fiind iubire nepătrunsă și înțelepciune infinită.

Vrăjmășia dintre om și Satana

Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei. Aceasta îți va zdrobi capul, și tu îi vei zdrobi călcâiul“ (Gen. 3,15). Sentința divină pronunțată împotriva Satanei după căderea omului era și o profecie, care cuprindea toate veacurile până la încheierea timpului și care prefigura conflictul cel mare care urma să implice toate neamurile de oameni care aveau să trăiască pe pământ.

Dumnezeu spune: „Voi pune vrăjmășie“. Această vrăjmășie nu se dă pe față în mod natural. Când omul a călcat Legea divină, firea lui a devenit păcătoasă și el era în armonie, și nu în luptă cu Satana. În mod natural, nu există vrăjmășie între omul păcătos și începătorul păcatului. Amândoi au devenit răi prin apostazie. Cel decăzut nu-și găsește odihnă niciodată, afară de cazul când câștigă simpatie și sprijin, făcând și pe alții să-i urmeze exemplul. Pentru motivul acesta, îngerii căzuți și oamenii nelegiuți se unesc într-o tovărășie disperată. Dacă Dumnezeu n-ar fi intervenit în mod deosebit, Satana și omul s-ar fi unit într-o alianță împotriva cerului; și, în loc să nutrească vrăjmășie contra Satanei, întreaga familie omenească s-ar fi unit în împotrivire contra lui Dumnezeu.

Satana l-a dus pe om la păcat, așa cum i-a făcut pe îngerii să se răzvrătească, ca să-și asigure în felul acesta colaborarea în lupta lui împotriva cerului. Între el și îngerii căzuți n-a fost nici o deosebire în ceea ce privește ura lor față de Hristos; în timp ce toate celelalte puncte erau în discordie, ei erau strâns uniți în opoziția lor contra autorității Conducătorului Universului. Dar când Satana a auzit declarația că avea să fie vrăjmășie între el și femeie, între sămânța lui și sămânța ei, a știut că eforturile lui pentru a corupe firea omenească urmau să fie zădărnice; că prin anumite mijloace omul avea să fie în stare să reziste puterii sale.

Vrăjmășia Satanei împotriva neamului omenesc este aprinsă pentru că, prin Hristos, el este obiectul iubirii și grijii lui Dumnezeu. El dorește să zădărnicească planul divin pentru răscum-părarea omului, ca să arunce dezonoare asupra lui Dumnezeu, desfigurând și mânjind lucrarea mâinilor Sale; el voia să producă amărăciune în ceruri și să umple pământul de blestem și pustiire. Și el arată tot acest rău ca fiind urmarea lucrării lui Dumnezeu prin crearea omului.

Harul pe care Hristos îl sădește în suflet este acela care creează în om vrăjmășia contra Satanei. Fără acest har transformator și această putere înnoitoare, omul ar fi sclavul Satanei, un rob totdeauna gata să împlinească pretențiile lui. Dar principiul cel nou în suflet creează conflict acolo unde până atunci fusese pace. Puterea pe care o împărtășește Hristos îl face pe om în stare să reziste tiranului și uzurpatorului. Pretutindeni unde se vede oroare față de păcat, în loc de iubire față de el, oriunde se rezistă acestor patimi care au pus stăpânire pe suflet și sunt biruite, acolo se dă pe față efectul unui principiu întru totul de sus.

Antagonismul care există între spiritul lui Hristos și spiritul Satanei s-a dat pe față în modul cel mai pronunțat în felul în care lumea L-a primit pe Isus. Iudeii au ajuns să-L lepede nu atât de mult pentru că a venit fără bogăție lumească, pompă sau gran-

doare. Ei au văzut că El poseda puterea care avea să facă mai mult decât să compenseze lipsa acestor avantaje exterioare. Însă curăția și sfințenia lui Hristos l-au atras ura celor nelegiuiți. Viața Lui de jertfire de sine și consacrarea Lui ireproșabilă erau o mustrare continuă pentru un popor mândru și senzual. Aceasta a provocat vrăjmășia împotriva lui Dumnezeu. Satana și îngerii cei răi s-au unit cu oamenii păcătoși. Toate forțele apostaziei au conspirat împotriva Luptătorului pentru adevăr.

Aceeași vrăjmășie care s-a dovedit față de Maestru s-a manifestat și față de urmașii lui Hristos. Toți aceia care văd caracterul respingător al păcatului și cu putere de sus rezistă ispitei vor trezi cu siguranță ura Satanei și a supușilor lui. Ura față de principiile cele curate ale adevărului, precum și mustrarea și prigonirea apărătorilor lui vor exista atâta vreme cât va fi păcat și păcătoși. Urmașii lui Hristos și slujitorii Satanei nu se pot armoniza. Rușinea crucii nu a încetat. „Toți aceia care vor să trăiască cu evlavie în Hristos Isus vor fi prigoniți“ (2 Tim. 3,12).

Agenții lui Satana lucrează continuu sub conducerea lui pentru a întări autoritatea și a clădi împărăția lui în opoziție cu guvernarea lui Dumnezeu. În scopul acesta, ei caută să amăgească pe urmașii lui Hristos și să-i abată de la ascultarea de El. Asemenea conducătorului lor, ei interpretează greșit și pervertesc Scripturile pentru a-și atinge scopul. După cum Satana a încercat să arunce ocară asupra lui Dumnezeu, tot așa și agenții lui caută să calomnieze pe poporul lui Dumnezeu. Spiritul care a dus pe Hristos la moarte inspiră și pe cei răi să nimicească pe urmașii Lui. Toate acestea sunt întruchipate în acea primă profeție: „Vrăjmășie voi pune între tine și femeie, între sămânța ta și sămânța ei“. Și aceasta va continua până la încheierea timpului.

Satana își adună toate forțele și aruncă toată puterea în luptă. De ce oare nu întâlnește o împotrivire mai mare? De ce soldații lui Hristos nu sunt atât de adormiți și indiferenți? Pentru că în realitate au o legătură mică cu Hristos; pentru că sunt atât de lipsiți de Duhul Său. Păcatul nu este pentru ei atât de respingător

și de oribil cum a fost pentru Domnul lor. Ei nu se împotrivesc, așa cum a făcut Hristos, cu rezistență hotărâtă și categorică. Ei nu-și dau seama de răul nespus de mare și de răutatea păcatului și sunt orbiți atât față de caracterul, cât și față de puterea prințului întunericului. Se dă pe față puțină vrăjmășie contra Satanei și a lucrărilor lui, pentru că este o lipsă de cunoaștere atât de mare cu privire la puterea și la răutatea lui, cât și la marea întindere a luptei lui împotriva lui Hristos și a bisericii Sale. Aici mulți sunt amăgiți. Ei nu știu că vrăjmașul lor este un general puternic care stăpânește mințile îngerilor răi și că, prin planuri bine puse la punct și prin mașinații pricepute, el luptă împotriva lui Hristos pentru a împiedica mântuirea sufletelor. Printre aceia care poartă numele de creștini și chiar printre slujitorii Evangheliei, rareori se aude vreo referire la Satana, afară poate doar de o menționare incidentală la amvon. Ei trec cu vederea dovezile activității și succesului lui continuu; ei neglijează multele avertismente cu privire la viclenia lui; ei par să ignoreze chiar și existența lui.

În timp ce oamenii sunt recunoscători cu privire la planurile lui, acest dușman veghetor este în orice clipă pe urmele lor. El se amestecă cu prezența lui în toate domeniile căminului, pe toate străzile orașelor noastre, în biserici, în consiliile naționale, în tribunale, încurcând, amăgind, seducând, ruinând pretutindeni sufletele și trupurile bărbaților, femeilor și copiilor, distrugând familii, semănând ură, concurență, luptă, răzvrătire, crimă. Iar lumea creștină pare să privească aceste lucruri ca și când Dumnezeu le-ar fi rânduit și trebuie să existe.

Satana caută continuu să învingă pe poporul lui Dumnezeu, dărâmând barierele care-i despart de lume. Israelul din vechime a fost ademenit la păcat atunci când s-a aventurat în asociere interzisă cu păgânii. În același fel este rătăcit și Israelul modern, „a cărui minte necredincioasă a orbit-o dumnezeul veacului acestuia, ca să nu vadă chipul lui Dumnezeu“ (2 Cor. 4,4). Toți aceia care nu sunt urmașii hotărâți ai lui Hristos sunt slujitorii

Satanei. În inima nerenăscută este iubire față de păcat și o dispoziție de a-l hrăni și a-l scuza. Dar în inima renăscută este ură față de păcat și o rezistență hotărâtă față de el. Când creștinii aleg societatea celor nelegiuiți și necredincioși, ei se expun ispitei. Satana se ascunde și, pe neobservate, trage vălul lui amăgitor pe ochii lor. Ei nu văd că o astfel de tovărășie este intenționată ca să le producă pagube; și dacă tot timpul asimilează lumea în caracter, în vorbire și în fapte, ei devin din ce în ce mai orbiți.

Conformarea cu obiceiurile lumești convertește biserica spre lume; ea niciodată nu convertește lumea la Hristos. Prietenia cu păcatul îl va face în mod inevitabil să pară mai puțin respingător. Acela care alege să se unească cu slujitorii lui Satana în curând nu se va mai teme de stăpânul lor. Când pe calea datoriei suntem aduși în încercări, așa cum a fost Daniel la curtea împăratului, putem fi siguri că Dumnezeu ne va ocroti; dar dacă ne așezăm în calea ispitei, mai curând sau mai târziu vom cădea.

Ispititorul lucrează adesea cu cel mai mare succes prin aceia care sunt cel mai puțin bănuți de a fi sub stăpânirea lui. Cei înzestrați cu talente și educație sunt admirați și onorați, ca și când aceste calități ar putea înlocui lipsa temerilor lor de Dumnezeu sau le-ar da dreptul la favoarea Sa. Talentul și cultura sunt darurile lui Dumnezeu, dar, atunci când acestea sunt socotite că pot înlocui evlavie, când în loc să aducă sufletul mai aproape de Dumnezeu îl îndepărtează de El, atunci ele devin un blestem și o cursă. În mintea multora predomină părerea că tot ce apare ca fiind curtenie sau rafinament trebuie într-un anumit sens să aparțină lui Hristos. Niciodată n-a fost o greșală mai mare ca aceasta. Aceste calități trebuie să împodobească caracterul oricărui creștin, căci ele vor exercita o influență puternică în favoarea religiei celei adevărate; dar trebuie să fie consacrate lui Dumnezeu, căci altfel sunt o putere spre rău. Mulți bărbați cu o inteligență cultivată și cu maniere plăcute, care nu se coboară la ceea ce este în general socotit ca o faptă imorală, sunt doar o un-

ealtă lustruită în mâinile Satanei. Caracterul amăgitor și înșelător al influenței și al exemplului acestora face din ei niște dușmani mult mai periculoși pentru cauza lui Hristos decât cei care sunt necultivați și neștiutori.

Prin rugăciune stăruitoare și prin dependență de Dumnezeu, Solomon a primit înțelepciunea care a provocat uimirea și admirația lumii. Dar atunci când s-a îndepărtat de la izvorul puterii lui și a plecat încrezându-se în sine, a căzut pradă ispitei. Atunci, puterile minunate revărsate peste cel mai înțelept dintre regi au făcut din el doar un mijloc mai eficient al vrăjmașului sufletelor.

Când Satana caută continuu să le orbească mințile față de acest fapt, creștinii să nu uite niciodată că ei „nu se luptă împotriva cărnii și sângelui, ci împotriva domniilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății care sunt în locurile cerești“ (Efes. 6,12). Avertizarea inspirată străbate veacurile până în timpul nostru: „Fiți treji și vegheați! Pentru că potrivnicul vostru, diavolul, dă târcoale ca un leu care răcnește și caută pe cine să înghită“ (1 Petru 5,8). „Îmbrăcați-vă cu toată armătura lui Dumnezeu, ca să puteți ține piept împotriva uneltirilor diavolului“ (Efes. 6,11).

Din zilele lui Adam și până în vremea noastră, vrăjmașul nostru cel mare și-a exercitat puterea de a prizoni și de a distruge. El se pregătește acum pentru ultima lui campanie împotriva bisericii. Toți aceia care caută să urmeze pe Isus vor ajunge în conflict cu acest vrăjmaș neînduplecat. Cu cât creștinul imită Modelul divin, cu atât mai sigur va deveni o țintă a atacurilor Satanei. Toți aceia care sunt angajați în mod activ în lucrarea lui Dumnezeu, căutând să demaște amăgirile celui rău și să prezinte pe Hristos înaintea oamenilor, se vor putea uni cu mărturisirea lui Pavel, în care vorbește despre slujirea lui Dumnezeu cu toată umilința sufletului, cu multe lacrimi și ispite.

Satana L-a atacat pe Hristos cu ispitele cele mai amăgitoare și mai cumplite, dar a fost respins de fiecare dată. Acele lupte au

fost duse în favoarea noastră; biruințele acelea ne fac pe noi în stare să biruim. Hristos va da putere tuturor acelor care-L caută. Nici un om nu poate fi biruit de Satana fără consimțământul lui. Ispititorul nu are putere să stăpânească voința sau să constrângă sufletul ca să păcătuiască. El poate întrista, dar nu poate contamina. El poate provoca agonie, dar nu poate mânji. Faptul că Hristos a biruit ar trebui să inspire pe urmașii Lui cu curaj de a lupta bărbătește în lupta împotriva păcatului și a lui Satana.

Lucrarea duhurilor rele

Legătura dintre lumea văzută și cea nevăzută, lucrarea îngerilor lui Dumnezeu și lucrarea duhurilor rele sunt lămurit descoperite în Scripturi și sunt întrețesute nedespărțit cu istoria omenirii. Se vede o tendință crescândă de a nu crede în existența duhurilor rele, în timp ce îngerii sfinți, care „lucrează pentru cei care vor moșteni mântuirea“ (Evrei 1,14), sunt priviți de mulți ca duhuri ale morților. Dar Scriptura nu numai că învață despre existența îngerilor atât a celor buni, cât și a celor răi, ci prezintă dovezi de netăgăduit că aceștia nu sunt duhuri despărțite de corp ale morților.

Îngerii existau înainte de crearea omului, căci atunci când au fost puse temeliile pământului, „stelele dimineții izbucneau în cântări de bucurie, și fiii lui Dumnezeu scoteau strigăte de veselie“ (Iov 38,7). După căderea omului, îngerii au fost trimiși să păzească pomul vieții, și aceasta s-a petrecut înainte ca o ființă omenească să fi murit. Îngerii sunt superiori oamenilor, căci psalmistul spune că omul a fost făcut „cu puțin mai prejos decât îngerii“ (Ps. 8,5).

În Scriptură ni se spune despre numărul, despre puterea și slava ființelor cerești, despre legătura lor cu guvernarea lui Dumnezeu, precum și despre legătura lor cu lucrarea de mân-

tuire. „Domnul Și-a așezat scaunul de domnie în ceruri; și Împărăția Lui se întinde peste tot“. Iar profetul spune: „am auzit glasul multor îngeri în jurul scaunului de domnie“. În prezența Împăratului împăraților, ei așteaptă „îngerii care sunt tari în putere“, „robii Lui care fac voia Lui“, „care ascultă de glasul cuvintelor Lui“ (Ps. 103,19-21; Apoc. 5,11). Zece mii de ori zece mii și mii de mii erau solii cerești pe care i-a văzut profetul Daniel. Apostolul Pavel a declarat că sunt „o mulțime nenumărată“ (Dan. 7,10; Evrei 12,22). Ca soli ai lui Dumnezeu, ei aleargă ca „un fulger de lumină“ (Ezech. 1,14). Atât de strălucitoare este slava lor și atât de iute este zborul lor. Fața îngerului care s-a arătat la mormântul Mântuitorului era „ca lumina, iar îmbrăcămintea lui era albă ca zăpada“, ceea ce i-a făcut pe păzitori să tremure de spaimă și „au rămas ca niște morți“ (Mat. 28,3.4). Când Sanherib, asirianul cel îngâmfat, a hulit și a blestemat pe Dumnezeu și a amenințat pe Israel cu distrugerea, „chiar în noaptea aceea a venit îngerul Domnului și a lovit tabăra asirienilor, omorând o sută optzeci și cinci de mii“. Și au fost „uciși toți bărbații puternici și de valoare, conducătorii și căpeteniile din armata lui Sanherib. Astfel s-a întors rușinat în țara lui“ (2 Împ. 19,35; 2 Cron. 32,21).

Îngerii sunt trimiși în misiuni de har la copiii lui Dumnezeu. Astfel, la Avraam au fost trimiși cu făgăduința binecuvântării; la porțile Sodomei, pentru a salva pe Lot cel drept de sub condamnarea cea groaznică; la Ilie, când era gata să piară de slăbiciune și de foame în pustie; la Elisei, cu care și cai de foc, care au înconjurat mica cetate care era asediată de dușmani; la Daniel, când căuta înțelepciune divină la curtea regelui păgân sau lăsat să ajungă prada leilor; la Petru amenințat cu moartea în închisoarea lui Irod; la prizonierii din Filipi; la Pavel și la tovarășii lui în noaptea furtunii pe mare; să deschidă mintea lui Corneliu pentru a primi Evanghelia; pentru a trimite pe Petru cu o solie a mântuirii la acel străin dintre Neamuri - în felul acesta îngerii sfinți au slujit în toate veacurile poporului lui Dumnezeu.

Un înger păzitor este rânduit pentru fiecare urmaș al lui Hristos. Acești veghetori cerești ocrotesc pe cel drept de puterea celui rău. Acest lucru l-a recunoscut Satana atunci când a spus: „Oare degeaba se teme Iov de Dumnezeu? Nu l-ai ocrotit Tu pe el, casa lui și tot ce este al lui?” (Iov 1,9,10). Lucrarea prin care Dumnezeu ocrotește pe poporul Său este prezentată în cuvintele psalmistului: „Îngerul Domnului tăbărăște în jurul celor ce se tem de El, și-i scapă din primejdie” (Ps. 34,7). Vorbind despre aceia care cred în El, Mântuitorul spunea: „Feriți-vă să nu defăimați nici măcar pe unul din acești micuți; căci vă spun că îngerii lor în ceruri văd pururea fața Tatălui Meu” (Matei 18,10). Îngerii rânduiți să slujească copiilor lui Dumnezeu au totdeauna intrare în prezența Sa.

În felul acesta, poporul lui Dumnezeu, expus puterii amăgitoare și răutății neadormite a prințului întunericului și în lupta cu toate puterile răului, este asigurat de paza neîncetată a îngerilor cerești. Această asigurare nu este dată fără să fie nevoie. Dacă Dumnezeu a dat copiilor Săi făgăduința harului și a ocrotirii, a făcut aceasta pentru că există lucrări puternice ale răului cărora trebuie să le facă față - forțele numeroase, hotărâte și neobosite ale acelor puteri și răutăți de care nimeni nu trebuie să fie neștiutor sau să nu țină seama de ele.

Spiritele rele, create la început fără păcat, erau egale în natură, putere și slavă cu ființele sfinte care acum sunt solii lui Dumnezeu. Dar, căzute prin păcat, ele s-au unit pentru dezonorarea lui Dumnezeu și pentru distrugerea oamenilor. Unite cu Satana în răzvrătire și aruncate din ceruri o dată cu el, au colaborat cu el de-a lungul veacurilor în lupta împotriva autorității divine. Ni se spune în Scriptură despre confederația și despre conducerea lor, despre diferitele lor categorii, despre inteligența și despre viclenia lor și despre planurile lor răutăcioase împotriva păcii și a fericirii oamenilor.

Istoria Vechiului Testament prezintă în diferite împrejurări descrieri cu privire la existența și lucrarea lor; dar duhurile rele

și-au dat pe față puterea în modul cel mai izbitor, mai ales în timpul când Hristos a fost pe pământ. Hristos venise să îndeplinească planul întocmit pentru mântuirea omului, dar Satana s-a hotărât să-și susțină dreptul de a stăpâni lumea. El reușise să întemeieze idolatria în toate părțile pământului, în afară de țara Palestinei. În singura țară care nu se supusese ispitei, Hristos a venit să răspândească asupra oamenilor lumina cerului. Aici își disputau supremația două puteri rivale. Isus Și-a întins brațul iubirii, invitând pe toți aceia care voiau să găsească iertare și pace în El. Oștile întunericului au văzut că nu aveau puteri nelimitate și au înțeles că, dacă misiunea lui Hristos avea să fie încununată de succes, stăpânirea lor avea să se încheie în curând. Satana răcnea ca un leu înlănțuit și folosea puterea cu îndrăzneală atât asupra corpurilor, cât și asupra sufletelor oamenilor.

Faptul că oamenii au fost luați în stăpânire de demoni este clar arătat în Noul Testament. Persoanele chinuite în felul acesta nu sufereau numai de boala pricinuită din cauze naturale. Hristos știa perfect de bine cu cine avea de a face și recunoștea prezența directă și lucrarea duhurilor rele.

Un exemplu izbitor cu privire la numărul, puterea și răutatea lor, cât și cu privire la puterea și mila lui Hristos este dat în raportul Scripturii referitor la vindecarea demonizaților din Gadara. Acei maniaci nefericiți, rupând toate obstacolele, se zvârcoleau, făceau spume la gură, turbând de furie umpleau văzduhul de strigătele lor, își făceau rău lor înșiși și puneau în primejdie pe toți aceia care erau în jurul lor. Trupurile lor desfigurate și sângerânde, precum și mințile lor rătăcite prezentau o priveliște care convenea prințului întunericului. Unul dintre demonii care aveau stăpânire asupra suferinșilor a strigat: „Numele meu este legiune, căci suntem mulți“ (Marcu 5,9). În armata romană, o legiune era formată din trei până la cinci mii de oameni. Și oștile Satanei sunt împărțite în grupe și o singură grupă căreia aparțineau acești demoni număra nu mai puțin decât o legiune.

La porunca lui Isus, duhurile rele au părăsit victimele, lăsându-le liniștite la picioarele Mântuitorului, supuse, inteligente și blânde. Însă demonilor le-a fost îngăduit să arunce o turmă de porci în mare; dar, pentru locuitorii Gadarei, pierderea acestora a cântărit mai mult decât binecuvântările pe care Hristos le revărsase, așa că Vindecătorul divin a fost rugat să-i părăsească. Aceasta era consecința pe care Satana plănuise să și-o asigure. Aruncând vina pentru pierderea lor asupra lui Isus, el a trezit temerile egoiste ale poporului și i-a împiedicat să asculte cuvintele Sale. Satana îi acuză continuu pe creștini ca fiind cauza pierderii, a nenorocirii și a suferinței, în loc să lase ca mustrarea să cadă asupra aceluia care o merită - asupra lui și a agenților lui.

Dar planurile lui Hristos n-au fost zădărnice. El a îngăduit ca duhurile cele rele să distrugă turma de porci, ca o mustrare pentru iudeii care creșteau aceste animale necurate pentru câștig. Dacă Hristos nu i-ar fi împiedicat pe demoni, ei ar fi aruncat în mare nu numai porcii, ci și pe păzitorii și pe proprietarii lor. Păstrarea atât a păzitorilor, cât și a stăpânilor se datorase numai puterii Sale, folosită din milă pentru scăparea lor. Mai mult decât atât, acest eveniment a fost îngăduit să aibă loc pentru ca ucenicii să poată fi martori ai puterii crude a Satanei, atât asupra omului, cât și a animalelor. Mântuitorul dorea ca urmașii Săi să capete o cunoaștere a vrăjmașului pe care aveau să-l întâlnească, ca să nu fie amăgiți și biruiți de planurile lui. Voia Sa mai era ca oamenii din regiunea aceea să vadă puterea Sa de a rupe robia Satanei și de a libera pe captivi. Iar când Isus Însuși avea să plece, bărbații aceia eliberați atât de minunat rămâneau să vestească mila Binefăcătorului lor.

În Scripturi mai sunt redată și alte împrejurări asemănătoare. Fiica femeii siro-feniciene era chinată grozav de un demon, pe care Isus l-a alungat prin Cuvântul Său (Marcu 7,26-30). „Unul stăpânit de un demon, orb și mut“ (Mat. 12,22); un tânăr care avea un duh mut care deseori „îl arunca în foc, și în apă, pentru

a-l distruge“ (Marcu 9,17-27); demonizatul care era chinuit de un duh al unui demon necurat (Luca 4,33-36) a tulburat Sabatul cel liniștit în sinagoga din Capernaum - toți aceștia au fost vindecați de Mântuitorul cel milostiv. Aproape în fiecare împrejurare, Hristos S-a adresat demonului ca fiind o ființă inteligentă, poruncindu-i să iasă din victimă și să nu o mai chinuiască. Închinătorii de la Capernaum, văzând puterea Sa cea mare, au fost uimiți și vorbeau între ei, spunând: „Ce înseamnă lucrul acesta? El poruncește cu stăpânire și cu putere duhurilor necurate și ele ies afară!“ (Luca 4,36).

Aceia posedați de duhuri rele sunt de obicei reprezentați ca fiind într-o stare de mare suferință; cu toate acestea, sunt și excepții de la această regulă. Pentru a primi putere supranaturală, unii primeau influența satanică. Aceștia, desigur, nu aveau lupte cu demonii. Din această categorie erau aceia care aveau duhul ghicirii - Simon magul, Elima vrăjitorul și femeia aceea care s-a luat după Pavel și Sila la Filipi.

Nimeni nu se găsește într-o primejdie mai mare din partea influenței spiritelor rele decât aceia care, neținând seama de mărturia directă și îndestulătoare a Scripturilor, neagă existența și lucrarea celui rău și a îngerilor lui. Atâta vreme cât suntem în necunoștință cu privire la șiretlicurile lui, ele au un câștig aproape de necrezut; mulți iau seama la sugestiile lor, în timp ce cred că urmează îndemnul propriei lor înțelepciuni. Pentru motivul acesta, pe măsură ce ne apropiem de încheierea timpului, când Satana va lucra cu cea mai mare putere pentru a amăgi și a distruge, el răspândește pretutindeni credința că nu există. Aceasta este metoda lui de a se ascunde pe sine și modul lui de lucru.

De nimic nu se teme atât de mult marele amăgitor decât de faptul că îi vom cunoaște planurile. Și-a ascuns atât de bine caracterul lui adevărat și scopurile, încât a făcut să fie reprezentat în așa fel ca să nu provoace nici o emoție deosebită în afară de batjocură sau nemulțumire. Îi place să fie descris ca o ființă

caraghioasă sau ca o ființă respingătoare, jumătate animal și jumătate om. Îi place să-și audă numele folosit în glumă și batjocură de către aceia care se socotesc inteligenți și cunoscători.

Tocmai pentru că s-a deghizat cu o iscusință atât de desăvârșită se pune atât de repetate ori întrebarea: „Poate exista o astfel de ființă cu adevărat?” Dovada despre succesul lui este faptul că teoriile care socotesc o minciună cele mai lămurite mărturii ale Scripturilor sunt atât de unanim primite în lumea religioasă. Și datorită faptului că Satana poate stăpâni foarte ușor mințile acelor care nu-și dau seama de influența lui, Cuvântul lui Dumnezeu ne dă atât de multe exemple cu privire la lucrarea lui ruinătoare, descoperindu-ne puterile lui ascunse și în felul acesta punându-ne în gardă contra atacurilor lui.

Puterea și răutatea Satanei și a oștirii lui ne-ar putea îngrozi cu adevărat, dacă n-am găsi ocrotire și scăpare în puterea cu mult mai mare a Răscumpărătorului nostru. Ne asigurăm casele cu încuietori și cu zăvoare, pentru a ne apăra proprietatea și viața de oameni nelegiuiți; dar rareori ne gândim la îngerii cei răi care caută continuu intrare la noi și împotriva atacurilor cărora, în puterea noastră, nu avem nici o metodă de apărare. Dacă le îngăduim, ei ne pot lua mintea, pot produce dezordine și suferință în trupurile noastre, ne pot distruge proprietățile și viața. Singura lor bucurie este în nenorocire și distrugere. Grozavă este starea acelor care se împotrivesc cerințelor divine și se supun ispitelor Satanei, până când Dumnezeu îi lasă sub stăpânirea duhurilor rele. Dar aceia care urmează pe Hristos sunt totdeauna siguri sub grija Lui ocrotitoare. Îngerii care sunt tari în putere sunt trimiși din cer să-i păzească. Cel nelegiuit nu poate trece prin paza pe care Dumnezeu a pus-o în jurul poporului Său.

Cursele Satanei

Lupta cea mare dintre Hristos și Satana, care a fost dusă aproape șase mii de ani, se va încheia în curând, astfel că cel rău își dublează eforturile pentru a nimici lucrarea lui Hristos în favoarea omului, ca să prindă suflete în cursele lui. Scopul pe care caută să-l îndeplinească este să-i țină pe oameni în întuneric și în nepocăință, până când mijlocirea Mântuitorului se încheie și nu va mai fi jertfă pentru păcat.

Când nu se depune nici un efort deosebit pentru a rezista puterii sale și când nepăsarea predomină în biserică și în lume, Satana nu este îngrijorat: căci nu este în primejdie să piardă pe aceia pe care-i duce robi la voia lui. Dar atunci când este atrasă atenția la lucrurile veșnice, iar sufletele întreabă: „Ce să fac ca să fiu mântuit?“, el este la lucru căutând să opună puterea lui împotriva puterii lui Hristos și să contracareze influența Duhului Sfânt.

Scripturile raportează că, într-o împrejurare când îngerii lui Dumnezeu au venit înaintea Domnului, a venit și Satana în mijlocul lor (Iov 1,6), nu pentru ca să se închine înaintea Împăratului veșnic, ci ca să-și continue planurile lui rele împotriva celor neprihăniți. Cu același scop vine el și în adunare, atunci când oamenii se adună pentru a se închina lui Dumnezeu. Cu toate că

este ascuns vederii noastre, el lucrează cu toată puterea pentru a stăpâni mințile închinătorilor. Asemenea unui general iscusit, el își face planurile mai dinainte. Când vede pe solul lui Dumnezeu cercetând Scripturile, el ia notă de subiectul care va fi prezentat înaintea poporului. Apoi folosește toată viclenia și dibăcia lui pentru a conduce împrejurările, astfel încât solia să nu ajungă la aceia pe care-i amăgește chiar în problema aceea. Acela care are cea mai mare nevoie de avertizare va fi solicitat într-o problemă care cere prezența lui sau prin alte mijloace va fi împiedicat să asculte cuvintele care ar fi fost pentru el ca un miros de viață spre viață.

Satana vede și pe slujitorii lui Dumnezeu împovărați datorită întunericului spiritual care învăluie poporul. El aude rugăciunile lor stăruitoare pentru har și putere divină, ca să rupă vraja indiferenței, neglijenței și a indolenței. Atunci, cu un zel nou își folosește priceperea. El îi ispitește pe oameni la îngăduirea apetitului sau la alte forme de îngăduință de sine, și în felul acesta le amortește simțurile ca să nu mai audă lucrurile pe care au o atât de mare nevoie să le învețe.

Satana știe că toți aceia pe care îi poate duce la neglijarea rugăciunii și a cercetării Scripturilor vor fi învinși de atacurile lui. De aceea născocеște orice plan posibil pentru a preocupa mintea. Totdeauna a existat o categorie de oameni care mărturisesc că sunt evlavioși, dar care, în loc să înainteze în cunoașterea adevărului, își fac o religie din căutarea de greșeli în caracter sau în credință la aceia cu care nu se potrivesc. Aceștia sunt mâna dreaptă a lui Satana. Pârătorii fraților nu sunt puțini și sunt totdeauna activi atunci când Dumnezeu este la lucru, iar slujitorii Lui Îi aduc o închinare adevărată. Ei vor da un aspect fals cuvintelor și faptelor acelora care iubesc și ascultă de adevăr. Vor înfățișa pe cei mai stăruiitori, cei mai zeloși și mai lepădați de sine slujitori ai lui Hristos ca fiind amăgiți sau amăgitori. Lucrearea lor este să reprezinte greșit motivele oricărei fapte nobile și cinstite, să pună în circulație insinuările și să trezească în-

doiala în mințile celor fără experiență. Pe orice cale posibilă, ei vor căuta să determine ca tot ce este drept și curat să fie privit ca nebunie și amăgire.

Dar nimeni nu trebuie să fie amăgit cu privire la ei. Se poate vedea cu ușurință ai cui copii sunt, al cui exemplu îl urmează și lucrarea cui o fac. „Îi veți cunoaște după roadele lor“ (Mat. 7,16). Calea lor se aseamănă cu a Satanei, calomniatorul veninos, „pârătorul fraților noștri“ (Apoc. 12,10).

Amăgitorul cel mare are mulți agenți, gata să prezinte tot felul de rătăcirii pentru a prinde sufletele în cursă - rătăcirii pregătite pentru a se potrivi diferitelor gusturi și capacități ale acelor pe care vrea să-i ducă la ruină. Planul lui este să aducă în biserică elemente nesincere, nerenăscute, care vor încuraja în-doiala și necredința, și să împiedice pe toți aceia care doresc să vadă lucrarea lui Dumnezeu înaintând ca să avanseze o dată cu ea. Mulți dintre aceia care nu au o credință adevărată în Dumnezeu și în Cuvântul Său susțin unele principii ale adevărului și sunt considerați creștini. În felul acesta li se dă posibilitatea să strecoare propriile lor rătăcirii ca fiind învățături ale Scripturii.

Susținerea că nu are nici o importanță ce cred oamenii este una dintre amăgirile cele mai ascunse ale Satanei. El știe că adevărul, primit în iubire, sfințește sufletul primitorului, de aceea el caută fără încetare să-l înlocuiască cu teorii false, cu fabule sau cu o altă evanghelie. Încă de la început, slujitorii lui Dumnezeu au avut de luptat împotriva învățătorilor rătăciți, nu numai pentru că erau și oameni plini de vicii, ci și pentru că strecurau rătăcirii fatale pentru suflet. Ilie, Ieremia, Pavel s-au împotrivit cu hotărâre și fără teamă acelor pe care abăteau pe oameni de la Cuvântul lui Dumnezeu. Acele vederi liberale care socotesc o credință religioasă corectă ca neimportantă nu găsesc nici o primire la acești apărători sfinți ai adevărului.

Interpretarea superficială și fantezistă a Scripturii, precum și nenumăratele teorii contradictorii cu privire la credința religioasă, care se găsesc în lumea creștină, sunt lucrarea vrăjma-

şului nostru cel mare care caută să încurce minţile, astfel ca ele să nu mai deosebească adevărul. Iar neînţelegerea şi despărţirea care există între bisericile creştinătăţii se datoresc în mare măsură obiceiului predominant de a denatura Scripturile pentru a susţine o teorie favorită. În loc să studieze Cuvântul lui Dumnezeu cu atenţie, cu umilinţa inimii pentru a obţine o cunoaştere a voinţei Sale, mulţi caută numai să descopere ceva ciudat sau original.

Pentru a susţine învăţăturile rătăcite sau practicile necreştineşti, unii se opresc asupra unor pasaje ale Scripturii despărţite de context, citind pe jumătate dintr-un singur verset, pentru a dovedi punctul lor de vedere, atunci când restul ar putea arăta că înţelesul este cu totul altul. Cu viclenia şarpelui, se ascund în spatele declaraţiilor fără legătură între ele, construite pentru a-şi urma dorinţele lor fireşti. În felul acesta mulţi pervertesc Cuvântul lui Dumnezeu. Alţii, care au o imaginaţie activă, se opresc asupra simbolurilor şi figurilor din Sfintele Scripturi, le interpretează pentru a se potrivi fanteziei lor, neţinând seama de mărturia Scripturii care este propriul ei interpret, şi după aceea prezintă aceste capricii ca fiind învăţăturile Bibliei.

Atunci când se studiază Scripturile fără un spirit de rugăciune, umil şi gata să pimească învăţătură, pasajele cele mai simple şi mai lămurite, ca şi cele mai grele vor fi jefuite de înţelesul lor adevărat. Conducătorii papali aleg părţi din Scriptură care slujesc cel mai bine scopurilor lor, le interpretează pentru a-i susţine şi după aceea le prezintă poporului, în timp ce le interzice privilegiul de a studia Biblia şi de a înţelege adevărurile ei sfinte. Întreaga Biblie trebuie dată oamenilor exact aşa cum se prezintă ea. Ar fi fost mai bine pentru ei să nu fi învăţat din Biblie deloc decât să le fie interpretate greşit învăţăturile Scripturii.

Biblia a fost dată cu scopul de a fi o călăuză pentru toţi aceia care doresc să cunoască voia Făcătorului lor. Dumnezeu a dat oamenilor cuvântul cel sigur al profeţiei; îngerii şi Însuşi Hristos

au venit să facă cunoscut lui Daniel și lui Ioan lucrurile care aveau să se întâmple în curând. Aceste probleme importante care au de-a face cu mântuirea noastră n-au fost lăsate învăluite de mister. Ele n-au fost descoperite în așa fel încât să încurce și să rățăcească pe cercetătorul sincer după adevăr. Domnul spunea prin profetul Habacuc: „Scrie viziunea și explic-o... ca să se poată citi ușor“ (Hab. 2,2). Cuvântul lui Dumnezeu este lămurit pentru toți aceia care îl studiază cu o inimă plină de rugăciune. Orice suflet sincer va veni la lumina adevărului. „Lumina este semănată pentru cel drept“ (Ps. 97,11). Și nici o biserică nu poate înainta în sfințenie dacă membrii ei nu caută cu stăruință după adevăr ca după o comoară ascunsă.

Pretinzând că au concepții largi, oamenii sunt orbiți față de planurile vrăjmașului lor, în timp ce el lucrează tot timpul neabătut la împlinirea scopului lui. Dacă reușește să înlocuiască Biblia cu speculațiile omenești, Legea lui Dumnezeu este pusă deoparte, iar bisericile sunt sub robia păcatului, în timp ce pretind că sunt libere.

Pentru mulți, cercetările științifice au devenit un blestem. Dumnezeu a îngăduit ca un potop de lumină să se reverse peste lume prin descoperirile din știință și din artă; dar chiar cele mai luminate minți, dacă nu sunt călăuzite de Cuvântul lui Dumnezeu în cercetările lor, se rățăcesc în încercările de a cerceta legăturile dintre știință și revelație.

Cunoștința omenească atât a lucrurilor materiale, cât și spirituale este parțială și nedesăvârșită; de aceea mulți nu sunt în stare să pună de acord vederile lor privitoare la știință cu declarațiile Scripturii. Mulți primesc teoriile și speculațiile cu fapte științifice și socotesc că Cuvântul lui Dumnezeu trebuie să fie probat prin învățăturile „științei pe nedrept numită astfel“ (1 Tim. 6,20). Creatorul și lucrările Sale sunt dincolo de înțelegerea lor; și pentru că nu pot explica acestea prin legile naturale, istoria biblică este socotită ca nefiind demnă de încredere. Aceia care se îndoiesc de autenticitatea rapoartelor din Vechiul și Noul Tes-

tament prea adesea fac un pas mai departe și se îndoiesc de existența lui Dumnezeu și atribuie naturii puterea infinită. Părăsindu-și ancora, sunt lăsați să se lovească de stâncile necredinței.

În felul acesta mulți se rătăcesc de la credință și sunt amăgiți de cel rău. Oamenii au încercat să fie mai înțelepți decât Creatorul lor; filozofia omenească a încercat să cerceteze și să explice taine care nu vor fi niciodată descoperite în veacurile veșnice. Dacă oamenii ar cerceta și ar înțelege ceea ce Dumnezeu a făcut cunoscut despre Sine, ar câștiga o așa viziune despre slava, maiestatea și puterea lui Iehova, încât și-ar da seama de propria lor nimicnicie și ar fi mulțumiți cu ceea ce le-a fost descoperit lor și copiilor lor.

Capodopera amăgirilor Satanei este să țină mintea oamenilor în cercetarea și emiterea de ipoteze despre lucrurile pe care Dumnezeu nu le-a descoperit și pe care El nu intenționează ca noi să le înțelegem. Din cauza aceasta și-a pierdut Lucifer locul din ceruri. El a ajuns nemulțumit deoarece nu i-au fost încredințate planurile ascunse ale lui Dumnezeu, iar el a disprețuit ceea ce-i fusese descoperit cu privire la propria lui lucrare în poziția importantă încredințată lui. Trezind aceeași nemulțumire și în ceilalți îngeri de sub conducerea lui, i-a dus la cădere. Acum el caută să inspire mințile oamenilor cu același spirit și să-i facă să disprețuiască poruncile directe ale lui Dumnezeu.

Aceia care nu vor să primească adevărurile Bibliei, lămurite și tăioase, caută neconținut povestiri plăcute care să le liniștească conștiința. Cu cât învățăturile prezentate sunt mai puțin spirituale, cer mai puțină umilință și lepădare de sine, cu atât mai mare este favoarea cu care sunt primite. Aceste persoane își înjosesc puterile intelectuale pentru a sluji dorințelor lor firești. Prea înțelepți fiind, după părerea lor, pentru a cerceta Scripturile cu inima umilită și cu rugăciune stăruitoare pentru călăuzirea divină, ei nu au nici un scut împotriva amăgirii. Satana este gata să împlinească dorința inimii și plasează amăgirile lui în locul

adevărului. Aceasta a fost calea prin care papalitatea și-a câștigat puterea asupra minților oamenilor, lepădând și adevărul, deoarece el implică o cruce. Protestanții merg pe aceeași cale. Toți aceia care neglijează Cuvântul lui Dumnezeu, pentru a studia avantajele și interesul ca să nu fie în contradicție cu lumea, vor fi lăsați să primească rătăcirea cea mai condamnabilă ca adevăr religios. Toate formele de rătăcire ce se pot imagina vor fi primite de aceia care leapădă de bună voie adevărul. Cel care privește cu oroare la o amăgire va primi cu dragă inimă o alta. Apostolul Pavel, vorbind despre aceia care „n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți“, declară: „De aceea Dumnezeu i-a lăsat pradă amăgirii ca să creadă o minciună pentru ca toți aceia care n-au crezut adevărul și au avut plăcere în nelegiuire să fie condamnați“ (2 Tes. 2,10-12). Cu o astfel de avertizare în față, este de datoria noastră să fim veghetori la învățăturile pe care le primim.

Printre mijloacele cele mai eficiente ale marelui amăgitor, sunt învățăturile rătăcite și minunile mincinoase ale spiritismului. Sub aparența unui înger de lumină, el își întinde plasele acolo unde se bănuiește mai puțin. Dacă oamenii ar studia Cartea lui Dumnezeu cu rugăciune stăruitoare pentru a o înțelege, n-ar fi lăsați în întuneric să primească învățături rătăcite. Dar pentru că ei leapădă adevărul, cad pradă amăgirii.

O altă rătăcire primejdioasă este învățătura care neagă dumnezeirea lui Hristos, pretinzând că n-a existat, înainte de venirea Lui în lume. Această teorie este primită favorabil de o mare categorie de credincioși care pretind a crede Biblia; ea contrazice în mod direct declarațiile lămurite ale Mântuitorului nostru, privitoare la legătura Sa cu Tatăl, la caracterul Său divin și la preexistența Sa. Acestea nu pot fi susținute fără o deformare cu totul nesigură a Scripturilor. El nu numai că înjosește concepțiile omului referitoare la lucrarea de mântuire, dar și subminează credința în Biblie ca o descoperire de la Dumnezeu. În timp ce o face mai primejdioasă, ea devine și mai greu de întâmpinat.

Dacă oamenii leapădă mărturia Scripturilor inspirate cu privire la Dumnezeuirea lui Hristos, este zadarnic să discutăm această problemă cu ei, că nici un argument, oricât de categoric, nu-i va convinge. „Omul firesc nu primește lucrurile Duhului lui Dumnezeu, căci, pentru el, sunt o nebunie; și nici nu le poate înțelege, pentru că trebuie judecate duhovnicește“ (1 Cor. 2,14). Nimeni dintre aceia care susțin această rătăcire nu poate avea o concepție adevărată despre caracterul și misiunea lui Hristos sau cu privire la planul cel mare al lui Dumnezeu pentru mântuirea omului.

Încă o altă rătăcire subtilă și primejdioasă este credința care se răspândește cu repeziciune, că Satana nu există ca ființă personală și că numele lui este folosit în Scripturi numai pentru a prezenta gândurile și dorințele rele ale omului.

Învățătura care răsună atât de larg la amvoanele de astăzi, cum că a doua venire a lui Hristos înseamnă venirea Sa la fiecare în parte la moarte, este un plan de a devia mințile oamenilor de la venirea Sa personală pe norii cerului. Timp de ani de zile Satana a spus: „Iată-L în cămăruță“ (Mat. 24,23-26); și multe suflete au fost pierdute prin primirea acestei amăgiri.

Înțelepciunea omenească mai învață că rugăciunea nu este esențială. Oamenii de știință pretind că nu poate exista un răspuns real la rugăciune; că aceasta ar fi o încălcare a legilor naturii, o minune, și că minuni nu există. Universul, spun ei, este guvernat de legi fixe și chiar Dumnezeu nu poate face nimic împotriva acestor legi. În felul acesta, ei reprezintă pe Dumnezeu ca fiind legat de propriile Sale legi - ca și când acțiunea unei legi divine ar exclude libertatea divină. O astfel de învățătură este contrară mărturiei Scripturii. N-au fost făcute minuni de către Hristos și apostolii Lui? Același Mântuitor milostiv trăiește și astăzi și este tot atât de binevoitor să asculte rugăciunea credinței ca și atunci când a trăit vizibil printre oameni. Naturalul colaborează cu supranaturalul. Este o parte din planul lui Dum-

nezeu să ne dea, ca răspuns la rugăciunea credinței, ceea ce nu ne-ar da dacă n-am cere în felul acesta.

Nenumărate sunt învățăturile rătăcite și ideile amăgitoare, care sunt la modă în bisericile creștinătății. Este peste putință să apreciem urmările rele ale îndepărtării uneia dintre pietrele de hotar stabilite de Cuvântul lui Dumnezeu. Cei puțini care se aventurează să facă acest lucru încep cu lepădarea unui singur adevăr. Majoritatea continuă să îndepărteze unul după altul din principiile adevărului, până devin în realitate necredincioși.

Rătăcirile teologice din zilele noastre au adus multe suflete la scepticism, care altfel ar fi fost credincioase în Scriptură. Este cu neputință ca cineva să primească învățături care jignesc simțul lui de dreptate, de milă și de bunătate; și pentru că acestea sunt prezentate ca fiind învățăturile Bibliei, refuză să le primească ca fiind Cuvântul lui Dumnezeu.

Și acesta este scopul pe care Satana caută să-l realizeze. Nimic nu dorește el mai mult decât să distrugă încrederea în Dumnezeu și în Cuvântul Său. Satana stă în fruntea mării armate de îndoielnici și lucrează cu toată puterea pentru a înșela sufletele să intre în rândurile lui. Este la modă să te îndoiești. Există o mare categorie de oameni care privesc Cuvântul lui Dumnezeu cu neîncredere pentru același motiv pentru care a fost privit și Autorul lui - pentru că el mustră și condamnă păcatul. Aceia care nu vor să asculte de cererile lui încearcă să-i distrugă autoritatea. Ei citesc Biblia sau ascultă învățăturile ei, așa cum sunt prezentate de la amvoanele sfinte, numai pentru a găsi greșeli în Scriptură sau în predică. Nu puțini ajung necredincioși pentru că se îndreptățesc sau se scuză pentru neglijarea datoriei. Alții adoptă principii sceptice din mândrie și nepăsare. Prea iubitori de comoditate pentru a se evidenția prin îndeplinirea unui lucru vrednic de cinste, care cere efort și lepădare de sine, ei doresc să-și asigure un renume de înțelepciune superioară criticând Biblia. Există multe lucruri pe care mintea mărginită, neluminată de înțelepciunea divină, nu le poate înțelege; și în felul acesta

găsesc ocazia să critice. Sunt mulți care par să socotească o virtute să stea de partea necredinței, a scepticismului și a îndoielii. Dar, sub o aparență de nevinovăție, se va vedea că aceștia sunt mânați de încredere în sine și de mândrie. Mulți se delectează când găsesc în Scripturi ceva care încurcă mintea altora. La început, unii critică și judecă greșit numai de dragul contrazicerii. Ei nu-și dau seama că în felul acesta se încurcă în cursa păsărarului. Dar după ce și-au exprimat pe față necredința, simt că nu-și pot menține poziția. Astfel se unesc cu cei nelegiuți și își închid porțile paradisiului.

Dumnezeu a dat în Cuvântul Său suficiente dovezi cu privire la caracterul Său divin. Adevărurile cele mari care au de-a face cu mântuirea noastră sunt prezentate lămurit. Cu ajutorul Duhului Sfânt, care este făgăduit tuturor acelor care caută în sinceritate, orice om poate înțelege aceste adevăruri pentru sine. Dumnezeu a dat oamenilor o temelie puternică pe care să-și așeze credința.

Cu toate acestea, mințile mărginite ale oamenilor nu sunt în stare să înțeleagă deplin planurile și scopurile Celui infinit. Niciodată nu vom putea descoperi pe Dumnezeu doar prin cercetare. Nu trebuie să încercăm a ridica cu o mână îndrăzneată cortina în spatele căreia El își ascunde maiestatea Sa. Apostolul exclamă: „Cât de nepătrunse sunt judecățile Lui și cât de adânci sunt căile Lui“ (Rom. 11,33). Putem înțelege atât de mult procedeele Sale cu noi și motivele care-L determină, încât putem vedea iubirea și mila Sa nemărginită, unite cu puterea Sa infinită. Tatăl nostru din ceruri rânduiește totul cu înțelepciune și în dreptate, iar noi nu putem fi nemulțumiți și neîncrezători, ci trebuie să ne plecăm în supunere plină de respect. El ne va descoperi din planurile Sale atât cât este pentru binele nostru să cunoaștem, iar mai departe să ne încredem în mâna care este atotputernică și în inima care este plină de iubire.

Cu toate că Dumnezeu ne-a dat dovezi îndestulătoare pentru credință, El nu va îndepărta toate motivele pentru necredință.

Toți aceia care caută cârlige de care să-și agațe îndoielile le vor găsi. Iar aceia care refuză să primească și să asculte Cuvântul lui Dumnezeu, până când orice obiecție n-a fost îndepărtată și până când nu mai este nici o ocazie de îndoială, nu vor veni niciodată la lumină.

Neîncrederea în Dumnezeu este manifestarea naturală a unei inimi nerenăscute, care este în vrăjmășie cu El. Dar credința este inspirată de Duhul Sfânt și ea va odrăsli numai dacă este alimentată. Nici un om nu poate deveni tare în credință fără un efort hotărât. Necredința se întărește când este încurajată; și dacă oamenii, în loc să stăruiască asupra dovezilor pe care Dumnezeu le-a dat pentru a le susține credința își îngăduie să pună la îndoială și să critice, vor constata că îndoielile lor devin mai puternice.

Dar aceia care se îndoiesc de făgăduințele lui Dumnezeu și nu cred asigurările harului Său Îl dezonoarează, iar influența lor, în loc să atragă și pe alții la Hristos, tinde să-i îndepărteze de El. Ei sunt ca niște pomi neroditori care își întind ramurile umbroase departe, îndepărtând lumina soarelui de la celelalte plante și făcându-le să se veștejească și să moară sub umbra lor cea rece. Lucrarea vieții acestora va apărea ca o mărturie neîncetată împotriva lor. Ei seamănă semințele îndoielii și ale scepticismului și vor recolta un seceriș care nu dă greș.

Doar un singur drum de urmat este pentru aceia care doresc cu sinceritate să fie liberați de îndoieli. În loc de a pune la îndoială și de a critica ceea ce nu înțeleg, să ia seama mai degrabă la lumina care strălucește deja asupra lor și vor primi o lumină mai mare. Să îndeplinească toate datoriile care au fost lămurite înțelegerii lor și vor fi în stare să înțeleagă și să îndeplinească și pe acelea de care acum se îndoiesc.

Satana poate prezenta o contrafacere atât de asemănătoare cu adevărul, încât amăgește pe aceia care voiesc să fie amăgiți, care doresc să evite lepădarea de sine și sacrificiul cerut de adevăr; dar este cu neputință pentru el să țină în puterea sa un suflet care

dorește cu sinceritate, cu orice preț să cunoască adevărul. Hristos este adevărul și „lumina care luminează pe orice om venind în lume“ (Ioan 1,9). Duhul adevărului a fost trimis să călăuzească pe oameni în tot adevărul. Și prin autoritatea Fiului lui Dumnezeu este declarat: „Căutați și veți găsi“. „Dacă vreți cineva să facă voia Sa, va ajunge să cunoască învățătura“ (Mat. 7,7; Ioan 7,17).

Urmașii lui Hristos cunosc puțin din comploturile pe care Satana și oștile sale le urzesc împotriva lor. Dar Acela care stă în ceruri va conduce toate aceste planuri pentru îndeplinirea scopurilor Sale mai profunde. Dumnezeu îngăduie ca poporul Său să fie supus chinului nemilos al ispitei, nu pentru că are plăcere de necazurile și suferințele lor, ci pentru că acest procedeu este esențial pentru biruința lor finală. El n-ar putea, potrivit cu slava Sa, să-i ocrotească de ispită; căci însuși scopul încercării este să-i pregătească să reziste tuturor ispitelor celui rău.

Nici oamenii nelegiuți și nici îngerii cei răi nu pot împiedica lucrarea lui Dumnezeu sau alunga prezența Sa de la poporul Său, dacă ei doresc, cu inimi supuse și zdrobite, să-și mărturisească și să îndepărteze păcatele și în credință să ceară făgăduințele Sale. Fiecărei ispite, fiecărei influențe împotrivoare, fie pe față sau ascunsă, i se poate rezista „nu prin putere, nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul oștirilor (Zah. 4,6).

Ochii Domnului sunt peste cei drești, iar urechile Sale sunt deschise la rugăciunile lor... Și cine vă va vătăma, dacă urmăriți ce este bine?“ (1 Petru 3,12.13). Când Balaam, ispitit de făgăduința unei răsplătiri bogate, a folosit descântecul împotriva lui Israel și prin jertfele aduse Domnului a căutat să invoce blestemul asupra poporului său, Duhul Domnului i-a interzis răul pe care a vrut să-l rostească și Balaam a fost obligat să exclame: „Cum să blestem eu pe acela pe care Dumnezeu nu l-a blestemat? Sau cum să înfrunt eu pe acela pe care Dumnezeu nu l-a înfruntat? O, de aș muri de moartea celor după voia lui Dum-

nezeu! Și sfârșitul meu să fie ca al lor!“ Când a fost din nou adusă jertfa, profetul nelegiuit a declarat: „Iată că am primit poruncă să binecuvânteze. Da, El a binecuvântat, și eu nu pot întoarce. El nu vede nici o fărâdelege în Iacov. Nu vede nici o răutate în Israel. Domnul Dumnezeu lui este cu el; El este împăratul lui, veselia lui. Descântecul nu poate face nimic împotriva lui Iacov. Nici vrăjitoria împotriva lui Israel; acum se poate spune despre Iacov și Israel: „Ce lucruri mari a făcut Dumnezeu!“ Totuși, pentru a treia oară altarele au fost din nou ridicate, iar Balaam a încercat să rostească un blestem. Dar, după buzele ostile ale profetului, spiritul lui Dumnezeu a confirmat valabilitatea alegerii Sale și a muștrat nesocotința și răutatea dușmanilor lor: „Binecuvântat să fie oricine te va binecuvânta și blestemat să fie oricine te va blestema“ (Num. 23,8.10.20.21.23; 24,9).

Poporul lui Israel era în vremea aceea credincios lui Dumnezeu; și adânc în vremea aceea ei continuau să rămână în ascultare de Legea Sa, nici o putere de pe pământ sau din iad nu-i putea birui. Dar blestemul, care nu i-a fost îngăduit lui Balaam să-l pronunțe împotriva poporului lui Dumnezeu, a reușit să-l aducă asupra lor, amăgindu-i la păcat. Când au călcat poruncile lui Dumnezeu, atunci s-au despărțit de El și au fost lăsați să simtă puterea distrugătorului.

Satana este conștient că sufletul cel mai slab care rămâne în Hristos este mai mult decât un adversar pentru oștile întinericului și că, dacă s-ar descoperi pe față, ar întâlni o împotrivire categorică. De aceea caută să îndepărteze pe soldații crucii din fortăreața lor puternică, în timp ce el stă la pândă cu forțele sale, gata să distrugă pe toți aceia care se aventurează pe terenul lui. Numai în încredere umilă în Dumnezeu și în ascultare de toate poruncile Sale putem fi în siguranță.

Nici un om nu este sigur nici măcar o zi sau o oră fără rugăciune. Îndeosebi trebuie să rugăm pe Domnul pentru înțelepciune, să înțelegem Cuvântul Său. Aici sunt descoperite ade-

menirile ispititorului și mijloacele prin care i se poate împotrivi cu succes. Satana este expert în citarea Scripturii și în a-și pune propria lui interpretare asupra pasajelor prin care nădăjduiește să ne facă să cădem. Trebuie să studiem Biblia cu inima umilită și să nu pierdem niciodată din vedere dependența noastră de Dumnezeu. În timp ce trebuie să fim continuu atenți la planurile Satanei, trebuie să ne rugăm continuu în credință: „Și nu ne duce în ispită“.

Prima mare amăgire

Satana și-a început eforturile de a amăgi neamul omenesc o dată cu începutul istoriei omului. El, care a pus la cale răzvrătirea în ceruri, a dorit să aducă pe locuitorii pământului să se unească cu el în lupta împotriva guvernării lui Dumnezeu. Adam și Eva fuseseră pe deplin fericiți în ascultare de Legea lui Dumnezeu, și faptul acesta era o mărturie permanentă împotriva pretențiilor pe care Satana le ridicase în ceruri, și anume că Legea lui Dumnezeu era opresivă și opusă binelui fapturilor Sale. Nu numai atât, dar invidia Satanei a fost mult mai aprinsă atunci când a fost dăruit căminul cel frumos pregătit pentru perechea fără păcat. S-a hotărât să-i ducă la cădere ca, prin despărțirea de Dumnezeu, și aducându-i sub puterea sa, să câștige stăpânire asupra pământului și aici să-și întemeieze împărăția, în opoziție cu Cel Prea Înalt.

Dacă Satana s-ar fi descoperit în caracterul lui adevărat, ar fi fost respins imediat, căci Adam și Eva fuseseră avertizați împotriva acestui vrăjmaș primejdios; dar el a lucrat în întuneric, ascunzându-și planurile, ca să-și poată îndeplini mai cu succes scopul lui. Folosind șarpele ca mediu, pe atunci o ființă cu înfățișarea fermecătoare, s-a adresat personal Evei: „Oare a zis Dumnezeu să nu mâncați din toți pomii din grădină?” (Gen.

3,1). Dacă Eva n-ar fi intrat în discuție cu ispititorul, ea ar fi fost sigură; dar s-a aventurat să ducă tratative cu el și a căzut victimă vicleniilor lui. Tot astfel sunt biruiți și astăzi unii. Ei se îndoiesc și discută cu privire la cererile lui Dumnezeu; și, în loc să asculte de poruncile divine, primesc teoriile omenești care ascund numai planurile lui Satana.

„Femeia a răspuns șarpelui: 'Putem să mâncăm din rodul tuturor pomilor din grădină. Dar despre rodul pomului din mijlocul grădinii, Dumnezeu a zis: Să nu mâncați din el, și nici să nu vă atingeți de el, ca să nu muriți'." Atunci șarpele a zis femeii: 'Hotărât, că nu veți muri; dar Dumnezeu știe că, în ziua când veți mânca din el, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul'" (Gen. 3,2-5). El a spus că ei aveau să fie ca Dumnezeu, având o înțelepciune mai mare decât înainte și ajungând la un nivel mai înalt de existență. Eva s-a predat ispitei; și, prin influența ei, Adam a fost condus la păcat. Ei au crezut cuvintele șarpelui, că Dumnezeu nu va face ceea ce a spus. Astfel că nu s-au încrezut în Creatorul lor și și-au închipuit că El le îngrădea libertatea, că ei ar fi ajuns la o mai mare înțelepciune și înălțare prin călcarea Legii Sale.

Dar, după păcătuire, cum a înțeles Adam cuvintele: „În ziua în care vei mânca din el vei muri negreșit“? Le-a înțeles el oare ca însemnând, așa cum îi făcuse Satana să creadă, că aveau să fie ridicați la o stare mai înaltă de existență? Atunci, cu siguranță prin păcătuire s-ar fi câștigat mult mai bine, iar Satana s-ar fi dovedit a fi un binefăcător al neamului omenesc. Dar Adam n-a descoperit că acesta era sensul sentinței divine. Dumnezeu declarase ca o pedeapsă pentru păcatul lui, că omul trebuie să se întoarcă în pământul din care fusese luat: „Țărână ești, din țărână ai fost luat și în țărână te vei întoarce“ (vers. 19). Cuvintele lui Satana: „vi se vor deschide ochii“, s-au dovedit a fi adevărate numai în acest sens: După ce Adam și Eva au călcat Cuvântul lui Dumnezeu, ochii li s-au deschis să-și vadă neso-

cotința; ei au cunoscut răul și au gustat din rodul amar al neascultării.

În mijlocul Edenului crește pomul vieții, ale cărui roade aveau puterea de a prelungi viața. Dacă Adam ar fi rămas ascultător față de Dumnezeu, el ar fi continuat să se bucure de o intrare liberă la acest pom și ar fi trăit veșnic. Dar, atunci când au păcătuit, i s-a interzis să se mai împărtășească din pomul vieții și a devenit astfel supus morții. Sentința divină: „Țărână ești și în țărână te vei întoarce“ arată către deplina stingere a vieții.

Nemurirea, făgăduită omului cu condiția ascultării, a fost pierdută prin păcătuire. Adam nu putea transmite urmașilor lui ceea ce nu avea; și n-ar fi fost nici o nădejde pentru neamul omenesc căzut dacă Dumnezeu, prin jertfa Fiului Său, n-ar fi adus nemurirea. Deoarece moartea a trecut asupra tuturor oamenilor pentru că toți au păcătuit, „Hristos a adus la lumină viața și nemurirea prin Evanghelie“ (Rom. 5,12; 2 Tim. 1,10). Numai prin Hristos se poate câștiga nemurirea. Isus spunea: „Cine crede în Fiul, are viața veșnică; cine nu crede în Fiul, nu va vedea viața“ (Ioan 3,36). Orice om poate ajunge în posesia acestei binecuvântări prețioase dacă împlinește condițiile. Toți aceia care „prin stăruința în bine, caută slava, cinstea și nemurirea“, vor primi „viața veșnică“ (Rom. 2,7).

Singurul care a făgăduit lui Adam viața prin neascultare era marele amăgitor. Iar declarația șarpelui către Eva în Eden - „Negreșit nu veți muri“ - a fost prima predică despre nemurirea sufletului. Totuși declarația aceasta, care se bazează numai pe autoritatea Satanei, răsună de la amvoanele creștinătății și este primită de majoritatea omenirii tot atât de ușor cum a fost primită de primii noștri părinți. Sentința divină: „Sufletul care păcătuiește acela va muri“ (Ezech. 18,20) este făcută a însemna: „Sufletul care păcătuiește nu va muri, ci va trăi veșnic“. Nu putem decât să ne mirăm de absurditatea ciudată care face pe oameni atât de lesne crezători la cuvintele Satanei și atât de necredincioși față de cuvintele lui Dumnezeu.

Dacă omul după cădere ar fi avut intrare liberă la pomul vieții, ar fi trăit veșnic și, în felul acesta, păcatul ar fi fost nemuritor. Dar un heruvim cu o sabie de foc a păzit „drumul la pomul vieții“ (Gen. 3,24) și nimănui din familia lui Adam nu i-a mai fost îngăduit să treacă această barieră și să se împărtășească din ródul dător de viață. De aceea nu există păcătos nemuritor.

Dar după cădere, Satana a îndemnat pe îngerii lui să facă un efort deosebit pentru a răspândi credința că omul ar fi din fire nemuritor. Și, amăgind pe oameni să creadă această rătăcire, urma să se ajungă la concluzia că păcătosul ar trăi în nenorocire veșnică. Apoi prințul întunericului, lucrând prin agenții lui, Îl prezintă pe Dumnezeu ca pe un tiran răzbunător, declarând că El aruncă în iad pe toți aceia care nu-i sunt pe plac și-i face să simtă mânia Lui; și că, în timp ce suferă o groază și un chin de nedescris în flăcările veșnice, Creatorul lor privește cu satisfacție la ei.

În felul acesta, arhiamăgitorul pune atributele lui pe seama Creatorului și Binefăcătorului omenirii. Cruzimea este de la Satana. Dumnezeu este iubire; și tot ce a creat a fost curat, sfânt și plăcut, până când a fost adus păcatul de către primul mare răzvrătit. Satana însuși este vrăjmașul care ispitește pe om la păcat și după aceea îl distruge dacă poate; iar când este sigur de victimă, atunci se bucură de ruina pe care a produs-o. Dacă i s-ar îngădui, el ar prinde tot neamul omenesc în plasa lui. Dacă n-ar fi intervenția puterii divine, nici un fiu sau fiică a lui Adam n-ar scăpa.

Satana caută să învingă pe oameni astăzi, așa cum a biruit pe primii noștri părinți, slăbindu-le încrederea în Creatorul lor și ducându-i la îndoială față de înțelepciunea guvernării Sale și a dreptății legilor Sale. Satana împreună cu trimișii lui Îl prezintă pe Dumnezeu ca fiind mai rău decât ei, pentru a-și justifica răutatea și răzvrătirea. Marele amăgitor încearcă să pună caracterul lui de o cruzime groaznică pe seama Tatălui nostru ceresc,

ca el să pară ca unul foarte mult lovit prin alungarea din cer, pentru că n-a vrut să se supună unui conducător atât de nedrept. El prezintă înaintea lumii libertatea de care s-ar bucura sub stăpânirea lui blândă, în contrast cu robia impusă prin hotărârile aspre ale lui Iehova. În felul acesta el reușește să înșele sufletele și să le depărteze de credincioșia lor față de Dumnezeu.

Cât de respingătoare față de orice emoție de iubire și de milă, și chiar pentru simțul nostru de dreptate, este învățătura după care morții nelegiuți sunt chinuiți în foc și pucioasă, într-un iad care arde veșnic; că, pentru păcatele unei vieți pământești scurte, trebuie să suferi chinul cât va fi Dumnezeu. Totuși, această învățătură a fost mult predicată și este cuprinsă în multe din crezurile creștinătății. Un doctor în teologie spunea: „Priveliștea chinurilor iadului va mări fericirea sfinților pe vecie. Când văd pe alții cu aceeași natură, născuți în aceleași împrejurări, aruncați într-o așa nenorocire, iar ei atât de deosebiți, își dau seama cât de fericiți sunt“. Un altul folosea aceste cuvinte: „Când hotărârea de condamnare veșnică se execută asupra vaselor mâniei, fumul chinului lor se ridică veșnic înaintea vaselor milei, care, în loc să aibă partea acestor ființe chinuite, spun: 'Amin, Aleluia! Lăudați pe Domnul!'“

Unde în paginile Cuvântului lui Dumnezeu se găsește o astfel de învățătură? Vor pierde cei răscumparați în ceruri toate sentimentele de milă și de compasiune, chiar și sentimentul obișnuit al omeniei? Sunt transformate oare în nepăsare și stoicism sau în cruzimea fiarei? Nu, nicidecum; nu aceasta este învățătura Cărții lui Dumnezeu. Aceia care prezintă vederile exprimate în citatele de mai înainte s-ar putea să fie oameni învățați și chiar sinceri, dar sunt amăgiți de sofistăria lui Satana. El îi călăuzește să folosească greșit unele expresii hotărâte ale Scripturii, dând limbajului un colorit de amărăciune și de răutate, care-i aparține lui, dar nu Creatorului nostru. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului, ci să se întoarcă de la

calea lui și să trăiască. Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la calea voastră cea rea! Pentru ce vreți să muriți?“ (Ezech. 33,11).

Ce ar câștiga Dumnezeu dacă am admite că El Își găsește plăcerea de a vedea chinurile veșnice; că El Își găsește plăcere în gemetele, țipetele și blestemele fapturilor ce sufăr, pe care El le ține în flăcările iadului? Pot oare aceste gemete îngrozitoare să constituie o muzică în auzul Iubirii Infinite? Se susține că această pedeapsă de nenorocire nesfârșită asupra celor nelegiuți ar arăta ura lui Dumnezeu pentru păcat, ca fiind un rău care ruinează pacea și ordinea Universului. Ce batjocură grozavă! Ca și când ura lui Dumnezeu față de păcat este un motiv ca el să fie perpetuat. Căci, după învățăturile acestor teologi, continuarea chinurilor fără nădejde de milă își scot din minți victimele nenorocite și, când își revarsă mânia în blesteme și hulă, ei măresc continuu povara de vinovăție. Slava lui Dumnezeu nu este nicidecum sporită prin perpetuarea creșterii continue a păcatului de-a lungul veacurilor veșnice.

Era dincolo de puterea minții omenești să aprecieze răul care a fost produs de această rătăcire a chinurilor veșnice. Religia Bibliei, plină de dragoste și de bunătate și abundând în milă, este întunecată de superstiție și îmbrăcată în groază. Când ne dăm seama în ce culori false a înfățișat Satana caracterul lui Dumnezeu, ne mai miră oare că milostivul nostru Cre-ator este de temut, de groază și chiar urât de oameni? Concepțiile înspăimântătoare despre Dumnezeu, care sunt răspândite în toată lumea prin învățăturile de la amvoane, au dat naștere la mii, ba chiar milioane de sceptici și de necredincioși.

Teoria chinurilor veșnice este una dintre învățăturile rătăcite care constituie vinul nelegiuirii Babilonului, din care dă să bea popoarelor (Apoc. 14,8; 17,2). Este fără îndoială o taină cum slujitorii lui Hristos au primit această rătăcire și au predicat-o de la amvoanele sfinte. Ei au primit-o de la Roma, așa cum au primit și sabatul cel neadevărat. Este adevărat că a fost susținută de oameni mari și buni; dar și lor le-a venit lumină asupra aces-

tui subiect așa cum ne-a venit și nouă. Ei au fost răspunzători numai pentru lumina care a strălucit în vremea lor; noi suntem răspunzători pentru aceea care strălucește în vremea noastră. Dacă ne întoarcem de la mărturia Cuvântului lui Dumnezeu și primim învățături rătăcite numai pentru că părinții noștri le-au învățat, cădem sub aceeași condamnare pronunțată asupra Babilonului; noi bem din vinul desfrânării ei.

O mare categorie de oameni, pe care învățătura despre chinurile veșnice îi revoltă, sunt conduși către o rătăcire opusă acesteia. Ei văd că Scripturile prezintă pe Dumnezeu ca o ființă a iubirii și milei și nu pot crede că El încredințează faptele Sale focului unui iad care este veșnic. Dar, susținând că sufletul este nemuritor de la natură, nu văd o altă alternativă, ci doar să ajungă la concluzia că toată omenirea va fi în cele din urmă mântuită. Mulți privesc amenințările Bibliei ca fiind destinate numai să îngrozească pe oameni să asculte, dar nu ca să se împlinească literal. Astfel, păcătosul poate trăi în plăceri egoiste, disprețuind cererile lui Dumnezeu, și cu toate acestea așteaptă să fie în cele din urmă primiți în harul Său. O astfel de învățătură care se încrede în mila lui Dumnezeu, dar care nesocotește dreptatea Sa, este plăcută inimii firești și încurajează pe cei nelegiuți în neleguirea lor.

Pentru a vedea cum aceia care cred într-o mântuire universală răstălmăcesc Scripturile, pentru a-și susține învățătura lor distrugătoare de suflete, trebuie să cităm numai câteva din declarațiile lor. La înmormântarea unui tânăr neevlavios care fusese omorât într-un accident, un slujitor universalist a ales ca text scripturistic declarația cu privire la David: „El a fost mângâiat cu privire la Amnon, văzându-l mort“ (2 Sam. 13,39).

„Adeseori sunt întrebat, spunea vorbitorul, care va fi soarta acelor care părăsesc lumea într-o stare de păcat, mor poate într-o stare de ebrietate, mor cu veșmintele lor, nespălate de petele roșii ale crimei, sau mor așa cum a murit acest tânăr, fără să fi avut vreodată o credință sau fără să fi experimentat vreo re-

ligie. Suntem mulțumiți cu ceea ce ne spun Scripturile; răspunsul lor va revolta această problemă grozavă. Amnon era peste măsură de păcătos; nu se pocăise, s-a îmbătat și, în stare de beție, a fost ucis. David era profetul lui Dumnezeu; el trebuie să fi cunoscut dacă soarta lui Amnon avea să fie rea sau bună în lumea viitoare. Care a fost exprimarea inimii lui? 'Împăratul David a încetat să mai urmărească pe Absalom, căci se mângâiasse de moartea lui Amnon' (vers. 39).“

„Și ce concluzie se poate deduce din această vorbire? Nu este așa că suferințele veșnice nu erau o parte din credința lui religioasă? Așa înțelegem noi; și aici descoperim un argument puternic pentru susținerea unei ipoteze mai plăcute, mai luminoase, mai binevoitoare cu privire la curăția și pacea universală de la urmă. El a fost mângâiat văzând că fiul lui era mort. Și pentru ce așa? Pentru că prin ochiul profeției el putea privi înainte la un viitor glorios, să vadă că fiul lui, scăpat de toate ispitele, eliberat de robie și curățit de stricăciunea păcatului, după ce a fost făcut îndestulător de sfânt și luminat, a fost primit în adunarea spiritelor înălțate în bucurie... Singura lui mângâiere a fost aceea că, fiind mutat din această stare de păcat și de suferință, iubitul lui fiu se dusesse acolo unde adierile plăcute ale Duhului Sfânt aveau să se reverse peste sufletul lui întunecat, acolo unde aveau să fie descoperite minții lui înțelepciunea cerului și adierile dulci ale iubirii nemuritoare, și în felul acesta era pregătit cu o fire sfințită să se bucure de odihnă și de societatea moștenirii cerești.“

„În aceste gânduri, am dori să se înțeleagă că noi credem că mântuirea în ceruri nu depinde de nimic din ceea ce facem în această viață; nici de o schimbare actuală a inimii, nici de credința de acum sau o mărturisire a religiei.“

În felul acesta, pretinsul slujitor al lui Hristos repetă rătăcirea spusă de șarpele din Eden: „Negreșit nu veți muri!“ „În ziua în care veți mânca, vi se vor deschide ochii și veți fi ca Dumnezeu“. El declară că cei mai mari păcătoși - criminalul, hoțul și

adulterul - după moarte vor fi pregătiți să intre în strălucirea veșnică.

Și de unde scoate acest pervertitor al Scripturilor concluziile sale? Dintr-o singură propozițiune care exprimă supunerea lui David față de hotărârea Providenței. Sufletul lui „dorea să meargă la Absalom; căci fusese mângâiat cu privire la Amnon, văzând că este mort“. Greul suferinței sale fusese ușurat cu trecerea timpului, iar gândurile lui s-au întors de la fiul cel mort la cel viu, care fugise de frica pedepsei meritate pentru crima lui. Și aceasta era dovada că Amnon cel bețiv, care săvârșise incestul, a fost dus imediat după moarte în locuințele fericite spre a fi curățit și pregătit pentru tovărășia îngerilor fără păcat? O povestire plăcută desigur, bine aranjată ca să fie pe placul inimii firești! Aceasta este învățătura Satanei și își face lucrarea cu succes. Să ne mai surprindă oare faptul că cu o astfel de învățătură nelegiuirea abundă?

Calea urmată de acest profesor rătăcit ilustrează pe aceea a multor alora. Câteva cuvinte ale Scripturii sunt despărțite de contextul lor, care în multe cazuri ar avea înțelesul exact contrar față de interpretarea care li se dă. Și astfel de pasaje despărțite sunt schimbate și folosite ca dovezi ale învățăturilor care n-au nici un temei în Cuvântul lui Dumnezeu. Mărturia citată ca dovadă că Amnon cel bețiv se află în ceruri este doar o deducție, contrazisă direct de declarația clară și pozitivă a Scripturilor care spune că nici un bețiv nu va moșteni Împărăția lui Dumnezeu (1 Cor. 6,10). În felul acesta îndoielnicii, necredincioșii și scepticii schimbă adevărul în minciună și mulțimile au fost amăgite de sofistăria lor și sunt legănați să doarmă în leagănul siguranței firești.

Dacă ar fi adevărat că sufletele tuturor oamenilor au trecut direct în ceruri în clipa descompunerii lor, atunci am dori mai degrabă moartea decât viața. Mulți au fost determinați de această credință să-și pună capăt vieții. Când sunt copleșiți de necaz, încurcături și dezamăgiri, le pare mult mai ușor să-și

curme firul cel fragil al vieții ca să se înalțe în strălucirea lumii veșnice.

Dumnezeu a dat în Cuvântul Său o dovadă categorică că El va pedepsi pe călcătorii Legii Sale. Aceia care se amăgesc cu ideea că El este prea milostiv pentru a-și aduce la îndeplinire dreptatea asupra păcătosului să privească la crucea de pe Calvar. Moartea Fiului nevinovat al lui Dumnezeu dovedește că „plata păcatului este moartea“, că orice călcare a Legii lui Dumnezeu trebuie să-și primească plata dreaptă. Hristos cel fără păcat S-a făcut păcat pentru om. El a suportat vina călcării Legii și ascunderea feței Tatălui Său, până când inima i-a fost sfâșiată și viața i-a fost zdrobită. Întreagă această jertfă a fost adusă pentru ca păcătoșii să poată fi mântuiți. Omul nu poate fi liberat de pedeapsa păcatului pe nici o altă cale. Și orice suflet, care refuză să se împărtășească de ispășirea asigurată cu un preț atât de mare, trebuie să poarte în persoana sa proprie vinovăția și pedeapsa pentru călcarea Legii.

Să luăm seama la ceea ce spune Biblia mai departe cu privire la cel neevlavios și nepocăit, pe care Universul îl așază în cer ca pe îngerii sfinți și fericiți.

„Celui ce îi este sete, îi voi da să bea fără plată din izvorul apei vieții“ (Apoc. 21,6). Această făgăduință este numai pentru aceia care însetează. Numai aceluia care simt nevoia după apa vieții și o caută cu prețul pierderii tuturor celorlalte lucruri, le va fi asigurată. „Cel ce va birui, va moșteni aceste lucruri. Eu voi fi Dumnezeul lui, și el va fi fiul Meu“ (vers.7). Iată aici arătate și condițiile. Pentru a moșteni aceste lucruri trebuie să ne împotrivim și să biruim păcatul.

Domnul declară prin profetul Isaia: „Bine de cel neprihănit! Lui îi va merge bine. Vai de cel rău! Lui îi va merge rău, căci va culege rodul faptelor lui“ (Is. 3,10.11). „Totuși măcar că păcătosul face de o sută de ori rău“, spune înțeleptul, „și stăruiește multă vreme în el, eu știu că fericirea este pentru cei ce se tem de Dumnezeu și au frică de El. Dar cel rău, nu este fericit“

(Ezech. 8,12.13). Iar Pavel mărturisește că păcătosul își adună o comoară de „mânie pentru ziua mâniei și a descoperirii judecății celei drepte a lui Dumnezeu; care va da fiecăruia după faptele sale“; „necaz și durere oricărui suflet omenesc care face răul“ (Romani 2,5.6.9).

„Nici un curvar, nici un stricat, nici un lacom de avere, care este un închinător la idoli, n-are parte de moștenire în Împărăția lui Hristos și a lui Dumnezeu“ (Efes. 5,5). „Urmăriți pacea cu toți și sfințirea, fără care nimeni nu va vedea pe Domnul“ (Evr. 12,14). „Ferice de cei ce își spală hainele, ca să aibă drept la pomul vieții, și să intre pe porți în cetate! Afară sunt câinii, vrăjitorii, curvarii, ucigașii, închinătorii la idoli, și oricine iubește minciuna și trăiește în minciună“ (Apoc. 22,14.15).

Dumnezeu a dat oamenilor o declarație cu privire la caracterul Său și la metoda Sa de a trata păcatul. „Domnul Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie, care Își ține dragostea până la mii de neamuri de oameni, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat“ (Exod 34,6.7). „Domnul nimicește pe toți cei răi“ (Ps. 145,20). „Dar cei răzvrățiți sunt nimiciți cu toții, sămânța celor răi este prăpădită“ (Ps. 37,38). Puterea și autoritatea guvernării divine vor fi folosite pentru a doborî răzvrătirea; și toate manifestările dreptății care răsplătește vor fi în armonie desăvârșită cu caracterul lui Dumnezeu care este o ființă miloasă, îndelung răbdătoare și plină de bunătate.

Dumnezeu nu constrânge voința și judecata nimănui. El nu găsește plăcere într-o ascultare de rob. El dorește ca fapăturile mâinilor Sale să-L iubească pentru că este demn de iubit. El ar dori ca ele să-L asculte pentru că au o apreciere inteligentă a înțelepciunii, a dreptății și a bunătății Sale. Și toți aceia care au o concepție corectă cu privire la aceste calități Îl vor iubi pentru că sunt atrași către El în admirație față de attributele Sale.

Principiile bunătății, milei și iubirii pe care le-a învățat și exemplificat Mântuitorul nostru sunt o copie a voinței și caracterului lui Dumnezeu. Hristos a declarat că n-a învățat nimic altceva decât ceea ce a primit de la Tatăl Său. Principiile guvernării divine sunt în armonie desăvârșită cu învățăturile Mântuitorului care spune: „Iubiți pe vrăjmașii voștri“. Dumnezeu aduce la îndeplinire dreptatea asupra celor nelegiuți pentru binele Universului și chiar pentru binele acelorora asupra cărora sunt îndreptate judecățile Sale. El i-ar face fericiți dacă ar putea, ținând seama de legile guvernării Sale și de dreptatea caracterului Său. El îi înconjoară cu dovezile iubirii Sale, le dă cunoștința cu privire la Legea Sa și-i urmărește cu darurile harului Său; dar ei disprețuiesc iubirea, fac fără valoare Legea Sa și leapadă mila. Deși primesc continuu darurile Sale, ei dezonorează pe Dătător; ei urăsc pe Dumnezeu deoarece știu că El are oroare de păcatele lor. Dumnezeu suportă îndelung perversitatea lor, dar ora hotărâtoare va veni în cele din urmă când soarta le va fi hotărâtă. Va obliga El atunci pe acești răsculați să stea de partea Sa? Îi va obliga oare să facă voia Sa?

Aceia care au ales pe Satana drept conducător al lor și au fost stăpâniți de puterea lui nu sunt pregătiți să intre în prezența lui Dumnezeu. Mândria, amăgirea, desfrâul, cruzimea s-au fixat în caracterul lor. Pot ei să intre în ceruri și să trăiască veșnic cu aceia pe care i-au disprețuit și i-au urât pe pământ? Niciodată adevărul nu va fi pe placul mincinosului; blândețea nu va mulțumi mândria și înălțarea de sine; curăția nu este pe placul celui mânjit; iubirea dezinteresată nu este atractivă pentru cel egoist. Ce izvor de bucurie poate oferi cerul acelorora care sunt cu totul absorbiți de interese pământești și egoiste?

Pot oare aceia a căror viață a fost petrecută în răzvrătire împotriva lui Dumnezeu să fie duși deodată în ceruri și să fie martori la acea stare sfântă de desăvârșire care există acolo - orice suflet plin de iubire, toate fețele strălucind de bucurie, o muzică înălțătoare în sunete melodioase, înălțate în cinstea lui Dum-

nezeu și a Mielului, și raze de lumină revărsându-se neîncetat asupra celor răscumparați de la fața Aceluia care șade pe tron - pot oare aceia ale căror inimi sunt pline de ură față de Dumnezeu, față de adevăr și de sfințenie să se amestece cu mulțimea cerească și să se unească cu cântările lor de laudă? Pot ei să suporte slava lui Dumnezeu și a Mielului? Nu, nicidecum; le-au fost oferiți ani de har, pentru ca să-și formeze caractere pentru cer; dar ei nu și-au educat mintea ca să iubească curăția; n-au învățat limbajul cerului, iar acum este prea târziu. O viață de răzvrătire împotriva lui Dumnezeu i-a făcut nepotrivii pentru cer. Curăția, sfințenia și pacea Lui i-ar chinui; slava lui Dumnezeu ar fi pentru ei un foc mistuitor. Ar dori să fugă din acel loc sfințit. Ar prefera mai degrabă distrugerea, să se ascundă de fața Aceluia care a murit pentru ca să-i răscumpe. Soarta celor nelegiuți este deci hotărâtă prin alegerea lor. Excluderea lor din ceruri este urmarea voinței lor și este dreaptă și plină de milă din partea lui Dumnezeu.

Asemenea apelor potopului, focul zilei celei mari face cunoscută hotărârea lui Dumnezeu că păcătoșii sunt de nevindecat. Ei nu sunt dispuși să se supună autorității divine. Voința sfârșește, este prea târziu pentru ei ca să-și schimbe cursul gândurilor lor în direcție contrară, prea târziu pentru a se mai întoarce de la nelegiuire la ascultare, de la ură la dragoste.

Cruțând viața lui Cain ucigașul, Dumnezeu a dat lumii un exemplu cu privire la urmarea faptului de a îngădui unui păcătos să trăiască, pentru a-și continua calea de nelegiuire fără frâu. „Prin influența învățaturii și a exemplului lui Cain, mulțimea urmașilor lui au fost duși la păcat, până când „nelegiuirea era mare pe pământ“. „Și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. Pământul era stricat înaintea lui Dumnezeu, pământul era plin de silnicie“ (Gen. 6,5.11).

Din milă față de lume, Dumnezeu a șters de pe fața pământului pe locuitorii nelegiuți din vremea lui Noe. Din milă a distrus

pe locuitorii stricați ai Sodomei. Prin puterea amăgitoare a Satanei, făptuitorii fărădelegii câștigă simpatie și admirație și în felul acesta a condus continuu și pe alții la răzvrătire. Așa a fost în zilele lui Cain și ale lui Noe, ca și în vremea lui Avraam și a lui Lot; la fel stau lucrurile și în vremea noastră. Din milă pentru Univers va distruge Dumnezeu în cele din urmă pe aceia care au lepădat harul Său.

„Fiindcă plata păcatului este moartea; dar darul fără plată al lui Dumnezeu este viața veșnică în Isus Hristos. Domnul nostru“ (Rom. 6,23). În timp ce viața este moștenirea celor dreți, moartea este partea celor nelegiuți. Moise a spus lui Israel: „Ți-am pus înainte viața și binele, moartea și răul“ (Deut. 30,15). Moartea la care se referă aceste texte nu este aceea pronunțată asupra lui Adam, deoarece toată omenirea suferă pedeapsa pentru călcarea lui. Este „moartea a doua“, care este pusă în contrast cu viața veșnică.

Ca urmare a păcatului lui Adam, moartea a trecut asupra întregului neam omenesc. Toți fără deosebire merg în mormânt. Iar prin prevederile Planului de Mântuire toți vor fi scoși din mormântul lor. „Va fi o înviere a celor dreți și a celor nedreți“. „Și după cum toți mor în Adam, tot așa toți vor învia în Hristos“ (Fapte 24,15; 1 Cor. 15,22). Dar se face deosebirea între cele două categorii care sunt înviați. „toți cei din morminte vor auzi glasul Lui, și vor ieși afară din ele. Cei ce au făcut binele, vor învia pentru viață; iar cei ce au făcut răul, vor învia pentru judecată“ (Ioan 5,28.29). Aceia care au fost „socotiți vrednici“ de învierea spre viață sunt „fericiți și sfinți“. „Asupra lor a doua moarte n-are nici o putere“ (Apoc. 20,6). Dar aceia care n-au primit iertare prin pocăință și credință trebuie să primească pedeapsa nelegiurii lor - „plata păcatului“. Ei suferă pedeapsa care va fi diferită ca durată și intensitate „după faptele lor“, dar în cele din urmă se încheie cu moartea a doua. Deoarece este imposibil pentru Dumnezeu, ținând seama de dreptatea și de mila Sa, să mântuiască pe păcătos în păcatele lui,

îi ia existența pe care prin neascultare a distrus-o și de care s-a dovedit a fi nevrednic. Un scriitor inspirat zice: „Încă puțin și cel nelegiuit nu va mai fi; da, îl vei căuta în locul lui și nu va mai fi“. Iar un altul declară: „Ei sunt ca și cum n-ar fi fost niciodată“ (Ps. 37,10; Obadia 16). Acoperiți de rușine ei cad într-o uitare deznădăjduită, veșnică.

În felul acesta se va pune capăt păcatului, cu tot vaiul și ruina care au izvorât din el. Psalmistul spune: „Tu pedepsești neamurile, nimicești pe cel rău, le ștergi numele pentru totdeauna și pe vecie. S-au dus vrăjmașii! N-au rămas din ei decât nite dărâmături veșnice!“ (Ps. 9,5.6). Ioan în Apocalips, privind înainte spre starea veșnică a celor mântuiți, aude corul universal de laudă, netulburat de nici o notă discordantă. Toată suflarea din cer și de pe pământ a fost auzită dând slavă lui Dumnezeu (Apoc. 5,13). Acolo nu vor fi suflete pierdute care să hulească pe Dumnezeu când se zvârcolesc în chinul fără sfârșit, nici ființe nenorocite în iad nu-și vor amesteca vaietele cu cântările celor mântuiți.

Pe rătăcirea fundamentală a nemuririi din fire a sufletului se bazează învățătura cu privire la starea de conștiință în moarte - o învățătură care, asemenea chinurilor veșnice, este opusă învățăturilor Scripturilor, contrară rațiunii și simțămintelor noastre de omenie. După credința populară, cei răscumpărați în ceruri au cunoștință de tot ce se petrece pe pământ, îndeosebi de viața prietenilor pe care i-au părăsit. Dar cum poate exista un izvor de fericire pentru cei morți să știe necazurile celor vii, să fie martori la păcatele săvârșite de cei iubiți ai lor și să-i vadă suferind toate necazurile, dezamăgirile și grozăviile vieții? Cât de mult se vor bucura de fericirea cerească aceia care plutesc deasupra prietenilor lor de pe pământ? Și cât de cu totul revoltătoare este credința că, îndată ce suflarea părăsește trupul, sufletul celui nepocăit este încredințat flăcărilor iadului! Până la ce adâncimi de groază trebuie să se cufunde aceștia, ca să-și vadă prietenii intrând în mormânt nepregătiți, ca să intre într-o veșnicie de vai și de păcat! Mulți au fost aduși la nebunie de acest gând chinuitor.

Ce spun Scripturile cu privire la aceste lucruri? David declară că omul nu este conștient în starea de moarte: „suflarea lor trece. Se întorc în pământ, și în aceeași zi le pier și planurile lor“ (Ps. 146,4). Solomon dă aceeași mărturie: „Cei vii, în adevăr, măcar știu că vor muri; dar cei morți nu știu nimic, și dragostea lor, și ura lor, și pizma lor, de mult au și pierit, și niciodată nu vor mai avea parte de tot ce se face sub soare. Căci, în locuința morților, în care mergi, nu mai este nici lucrare, nici chibzuială, nici știință, nici înțelepciune!“ (Ecl. 9,5.6.10).

Când, ca răspuns la rugăciune, viața lui Ezechia a fost prelungită cu 15 ani, împăratul recunoscător a dat lui Dumnezeu tributul laudei pentru mila Sa cea mare. În această cântare el spune motivul pentru care se bucură: „Căci nu locuința morților Te laudă, nu moartea Te mărește, și cei ce s-au pogorât în groapă nu mai nădăjduiesc în credincioșia Ta; ci cel viu, Te laudă ca mine astăzi“ (Is. 38,18.19). Teologia populară reprezintă pe cel mort neprihănit ca fiind în ceruri, intrat în fericire și lăudând pe Dumnezeu cu o limbă nemuritoare; dar Ezechia n-a putut vedea nici o perspectivă glorioasă în moarte. În cuvintele lui este de acord cu mărturia psalmistului: „Căci cel ce moare nu-și mai aduce aminte de Tine; și cine Te va lăuda în locuința morților?“ „Nu morții laudă pe Domnul, și nici vreunul din cei ce se pogoară în locul tăcerii“ (Ps. 6,5; 115,17).

Petru în Ziua Cincizecimii a declarat că patriarhul David „a murit și a fost îngropat, iar mormântul lui este între noi până în ziua de astăzi“, „Căci David nu s-a înălțat la cer“ (Fapte 2,29.34). Faptul că David va rămâne în mormânt până la înviere dovedește că cei neprihăniți nu merg în ceruri la moarte. Numai prin învierea și în virtutea faptului că Isus a înviat poate David în cele din urmă să stea la dreapta lui Dumnezeu.

Iar Pavel spunea: „Căci, dacă nu înviază morții, nici Hristos n-a înviat. Și dacă n-a înviat Hristos, credința noastră este zadarnică, voi sunteți încă în păcatele voastre, și prin urmare și cei ce au adormit în Hristos, sunt pierduți“ (1 Cor. 15,16-18). Dacă

timp de patru mii de ani dreptii la moartea lor au mers direct în ceruri, cum a putut spune Pavel că dacă nu este înviere „și cei care au adormit în Hristos sunt pierduți“? N-ar mai fi necesară nici o înviere.

Martirul Tyndale, referindu-se la starea celor morți, spunea: „Mărturisesc pe față că nu sunt convins că ei sunt deja în slava deplină în care este Hristos sau îngerii cei aleși ai lui Dumnezeu. Nici acesta nu este un punct al credinței mele; căci dacă ar fi așa, socotesc că predicarea cu privire la învierea trupului ar fi un lucru zadarnic“ (William Tyndale, Preface to New Testament, ed. 1534).

Este un fapt neîndoios că nădejdea trecerii la nemurire cu ocazia morții a condus la o răspândire a neglijării învățaturii biblice cu privire la înviere. Această tendință a fost remarcată de Dr. Adam Clarke, care spunea: „Învățătura cu privire la înviere pare să fi fost predicată cu mult mai multă consecvență printre creștinii primari decât este astăzi! Cum se explică lucrul acesta? Apostolii au insistat continuu asupra ei și i-au îndemnat pe urmașii lui Hristos la stăruință, ascultare și la bucurie în vederea ei. Iar urmașii lor de astăzi rareori o mai amintesc! Așa au predicat apostolii și așa au crezut creștinii bisericii primare; așa predicăm și noi și așa cred ascultătorii noștri. Nu există în Evanghelie o altă învățătură asupra căreia să se pună un accent mai deosebit; și nu este o învățătură în sistemul actual de predicare care să fie tratat cu mai multă neglijență“ (Commentary, Remarks on 1 Cor. 15, par. 3).

Acest lucru a continuat până când adevărul slăvit cu privire la înviere a fost aproape cu totul întunecat și pierdut din vedere de lumea creștină. Astfel, un scriitor religios de frunte, comentând cuvintele lui Pavel din 1 Tes. 4,13-18, spune: „Urmărind scopurile practice de mângâiere, învățătura cu privire la nemurirea binecuvântată a dreptilor înlocuiește pentru noi orice doctrină nesigură cu privire la a doua venire a Domnului. La moartea noastră, Domnul vine pentru noi. Pentru aceasta trebuie

să veghem și să ne rugăm. Cei morți sunt deja trecuți la slavă. Ei nu așteaptă trâmbița pentru judecată și pentru fericire.“

Dar când a fost gata să-și părăsească ucenicii, Isus nu le-a spus că ei aveau să vină curând la El. „Mă duc să vă pregătesc un loc, a spus El, Mă voi întoarce și vă voi lua cu Mine“ (Ioan 14,2.3). Iar Pavel ne spune mai departe că: „Însuși Domnul, cu un strigăt, cu glasul unui arhanghel și cu trâmbița lui Dumnezeu, Se va pogori din cer, și întâi vor învia cei morți în Hristos. Apoi, noi cei vii, care vom fi rămas, vom fi răpiți toți împreună cu ei, în nor, ca să întâmpinăm pe Domnul în văzduh; și astfel vom fi totdeauna cu Domnul“. Și adaugă: „Mângâiați-vă dar unii pe alții cu aceste cuvinte“ (1 Tes. 4,16-18). Ce contrast izbitor între aceste cuvinte de mângâiere și acelea ale slujitorului universalist citat mai înainte! Cel de pe urmă îi consola pe prietenii lui întristați cu asigurarea că, oricât de păcătos ar fi fost cel mort, când și-a dat sfârșitul, el avea să fie primit între îngeri. Pavel îi îndreaptă pe frații lui către venirea viitoare a Domnului, când cătușele mormântului vor fi sfărâmate și „cei morți în Hristos“ vor fi înviați pentru viață veșnică.

Înainte ca cineva să intre în locuințele celor binecuvântați, cazurile lor trebuie cercetate, iar caracterele și faptele lor trebuie să treacă pe dinaintea lui Dumnezeu. Toți trebuie să fie judecați după lucrurile scrise în cărți și să fie răsplătiți după cum au fost faptele lor. Această judecată nu are loc la moarte. Observați cuvintele lui Pavel: „pentru că a rânduit o zi, în care va judeca lumea după dreptate, prin Omul, pe care L-a rânduit pentru aceasta și despre care a dat tuturor oamenilor o dovadă netăgăduită prin faptul că L-a înviat din morți...“ (Fapte 17,31). Aici apostolul declară lămurit că a fost stabilit un timp anume în viitor pentru judecarea lumii.

Iuda se referă la aceeași persoană: „El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întuneric, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința“.

Și citează mai departe cuvintele lui Enoh: „...Iată a venit Domnul; cu zecile de mii de sfinți ai Săi, ca să facă o judecată împotriva tuturor“ (Iuda 6,14.15). Ioan spune că „a văzut pe cei morți, mici și mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și au fost deschise cărțile... iar morții au fost judecați după lucrurile care au fost scrise în cărți“ (Apoc. 20,12).

Dar dacă morții se bucură deja de fericirea cerului sau de chinul din flăcările iadului, ce nevoie mai este de o judecată viitoare? Învățăturile Cuvântului lui Dumnezeu cu privire la aceste puncte importante nu sunt nici neclare și nici contradictorii; ele pot fi înțelese de mințile obișnuite. Dar care minte curată, obiectivă poate vedea înțelepciune sau dreptate în această teorie la modă? Vor primi oare cei drepti, după cercetarea cazurilor lor la judecată, invitația: „Bine, rob bun și credincios... intră în bucuria stăpânului tău“, când ei vor fi locuit în prezența Sa, poate veacuri întregi? Sunt oare cei nelegiuïți chemați din locul de chin ca să primească sentința din partea Judecătorului a tot pământul, „depărtați-vă de la Mine, blestemaților. în focul cel veșnic?“ (Matei 25,21.41). O, ce solemnă batjocură! Ce rușinoasă discreditare a înțelepciunii și dreptății lui Dumnezeu!

Teoria nemuririi sufletului a fost una dintre acele învățături rătăcite pe care Roma a împrumutat-o de la păgâni și a încorporat-o în religia creștinătății. Martin Luther a clasat-o împreună cu fabulele monstruoase care formează o parte din vrafu de decrete ale Romei“ (E. Petavel, *The Problem of Immortality*, p. 255). Comentând asupra cuvintelor lui Solomon din *Eclesiastul*, care spune că morții nu știu nimic, reformatorul spune: „Un alt lucru care dovedește că morții nu știu nimic. Este spus că acolo nu mai este datorie, știință, cunoștință, înțelepciune. Solomon socotește că morții dorm și nu mai știu absolut nimic. Pentru morții care zac acolo, nu mai este nici numărătoarea zilelor și nici a anilor, căci atunci când vor învia, li se va părea că au dormit doar o clipă“ (Martin Luther, *Exposition of Solomon's Book Called Ecclesiastes*, p. 152).

Nicăieri în Sfintele Scripturi nu se găsește declarația că cei drepti își primesc răsplata sau cei nelegiuiți își primesc pedeapsa la moarte. Patriarhii și profeții nu ne-au dat o astfel de asigurare. Hristos și apostolii nu ne-au dat nici o sugestie despre aceasta. Biblia învață lămurit că cei morți nu merg îndată la ceruri. Ei sunt descriși ca dormind până la înviere (1 Tes. 4,14; Iov 14,10-12). Chiar în ziua când funia de argint se rupe, iar vasul se sfarmă (Ecl. 12,6) pier și gândurile omului. Aceia care coboară în mormânt stau în tăcere. Ei nu mai știu nimic din ceea ce se face sub soare (Iov 14,21). Ce binecuvântată odihnă pentru dreptul obosit! Fie timpul lung sau scurt, pentru ei nu este decât o clipă. Ei dorm și sunt treziți de trâmbița lui Dumnezeu la o nemurire glorioasă. Trâmbița va suna, morții vor învia nesupuși putrezirii. Când trupul acesta supus putrezirii se va îmbrăca în neputrezire, și trupul acesta muritor se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvântul care este scris: „moartea a fost înghițită de biruință“ (1 Cor. 15,52-54). Când sunt chemați din somnul lor adânc, încep să gândească exact de acolo de unde au încetat. Ultimul simțământ a fost boldul morții; ultimul gând a fost acela al căderii sub puterea mormântului. Când se ridică din mormânt, primul lor gând se va prinde de strigătul biruitor: „Unde îți este biruința moarte? Unde îți este boldul moarte?“ (vers. 55).

Pot oare morții să ne vorbească?

Lucrarea îngerilor sfinți, așa cum este prezentată în Scripturi, este un adevăr deosebit de prețios și de mângâietor pentru toți urmașii lui Hristos. Dar învățătura Bibliei cu privire la acest subiect a fost întunecată și pervertită de rătăcirile teologiei populare. Învățătura cu privire la nemurirea naturală a sufletului, care a fost prima oară împrumutată de la filozofia păgână, iar în întunecimea mării apostazii a fost introdusă în credința creștină, a subminat adevărul, atât de lămurit arătat de Scriptură, că „morții nu știu nimic“. Mulțimi de oameni au ajuns să creadă că duhurile morților sunt „duhuri slujitoare trimise să slujească acelor care vor moșteni mântuirea“. Și fac lucrul acesta în ciuda mărturiei Scripturii cu privire la existența îngerilor cerești și la legătura lor cu istoria omului, înainte de moartea vreunei ființe omenești.

Învățătura cu privire la conștiința omului în moarte, îndeosebi credința că duhurile morților se întorc să slujească celor vii, a pregătit calea pentru spiritismul modern. Dacă cei morți sunt primiți în prezența lui Dumnezeu și a îngerilor sfinți și având privilegiul de cunoaștere cu mult mai mult decât înainte, de ce să nu se întoarcă pe pământ pentru a lumina și a îndruma pe cei vii? Dacă, așa cum învață teologii populari, duhurile

morților plutesc deasupra prietenilor lor de pe pământ, de ce nu le-ar fi îngăduit să comunice cu ei, să-i avertizeze împotriva răului sau să-i mângâie în necaz? Cum pot aceia care cred în conștiința omului în starea de moarte să lepede ceea ce le vine ca o lumină transmisă de duhurile slăvite? Iată un mijloc socotit sfânt, prin care Satana lucrează la împlinirea planurilor lui. Îngerii căzuți care împlinesc poruncile lui apar ca soli din lumea duhurilor. În timp ce mărturisesc că aduc pe cei vii în legătură cu cei morți, prințul păcatului își desfășoară influența lui amăgitoare asupra minților lor.

El are putere să aducă înaintea oamenilor figura prietenilor lor plecați dintre cei vii. Contrafacerea este desăvârșită; priviri, cuvinte, ton familiar sunt reproduse cu o deosebită claritate. Mulți sunt mângâiați cu asigurarea că cei iubitori ai lor se bucură de strălucirea cerului și, fără să bănuiască primejdia, pleacă urechea la „duhurile amăgitoare și la învățăturile demonilor.”

Atunci când sunt aduși să creadă că cei morți vin în adevăr să comunice cu ei, Satana îi face să apară pe aceia care au intrat în mormânt nepregătiți. Ei pretind că sunt fericiți în cer și chiar că ocupă o poziție înaltă și în felul acesta este răspândită rătăcirea că nu se face nici o deosebire între cei dreپți și cei păcătoși. Vizitatorii care pretind că vin din lumea duhurilor rostesc deseori avertizări și preveniri care se dovedesc a fi corecte. Iar când este câștigată încrederea, prezintă învățături care subminează direct credința în Scripturi. O dată cu un interes profund pentru buna stare a prietenilor lor de pe pământ, în aparență, ei insinuează cele mai primejdioase rătăcirii. Faptul că susțin unele adevăruri, și uneori sunt în stare să prezică evenimentele viitoare, dă declarațiilor lor o speranță de temeinicie; iar învățăturile lor rătăcite sunt primite de mulțimi cu ușurință și crezute ca fiind mai adevărate decât cele mai sfinte adevăruri ale Bibliei. Legea lui Dumnezeu este pusă deoparte, Duhul harului este disprețuit, sângele legământului socotit ca un lucru nesfânt. Duhurile rele nu recunosc dumnezeirea lui Hristos și pun chiar pe Creator pe o

treaptă cu ele. În felul acesta, sub o aparență nouă, marele răzvrătit își continuă lupta împotriva lui Dumnezeu, începută în ceruri și continuată timp de aproape șase mii de ani pe pământ.

Mulți încearcă să explice manifestările spiritiste, atribuindu-le întru totul înșelăciunii și iuțelii de mână a mediului. Dar în timp ce este adevărat că urmările acestei amăgiri au fost adesea socotite ca manifestări naturale, au fost și expuneri ale unor puteri supranaturale. Ciocăniturile misterioase cu care a început spiritismul modern n-au fost rezultatul înșelăciunii omenești sau a vicleniei, ci au fost lucrarea directă a îngerilor răi, care în felul acesta au introdus una dintre amăgirile cele mai cu succes în distrugerea sufletelor. Mulți vor fi prinși în cursă prin credința că spiritismul este doar o înșelătorie omenească; când sunt aduși față în față cu manifestările pe care ei nu le pot privi decât ca fiind supranaturale, sunt amăgiți și vor fi conduși să le primească drept puterea cea mare a lui Dumnezeu.

Aceste persoane trec cu vederea mărturia Scripturilor cu privire la minunile lucrate de Satana și de agenții lui. Cu ajutorul Satanei au fost în stare vrăjitorii lui Faraon să contrafacă lucrarea lui Dumnezeu. Pavel mărturisește că, înainte de a doua venire a lui Hristos, vor avea loc manifestări similare ale puterii satanice. Venirea Domnului urmează să fie precedată de „lucrarea Satanei, cu toată puterea, cu tot felul de minuni, de semne și puteri mincinoase și cu toate amăgirile nelegiuirii” (2 Tes. 2,9.10). Iar apostolul Ioan, descriind puterea făcătoare de minuni care se va da pe față în zilele de pe urmă, declară: „Săvârșea semne mari, până acolo că făcea chiar să se pogoare foc din cer pe pământ, în fața oamenilor. Și amăgea pe locuitorii pământului prin semnele, pe care i se dăduse să le facă” (Apoc. 13,13.14). Aici nu sunt prezise doar înșelătorii. Oamenii sunt amăgiți de minunile pe care agenții Satanei ar putea să le facă, și nu pe care pretind că le fac.

Prințul întunericului, care atâta vreme și-a dedicat lucrării de amăgire puterile minții lui pricepute, își adaptează cu măiestrie

ispitele pentru oamenii din toate clasele și din toate categoriile. Celor cu cultură și rafinament el le prezintă spiritismul în aspectele lui rafinate și intelectuale și în felul acesta reușește să prindă pe mulți în cursele sale. Înțelepciunea pe care o dă spiritismul este aceea descrisă de apostolul Iacov care „nu vine de sus, ci este pământească, firească, drăcească” (Iac. 3,15). Marele amăgitor o ascunde însă, atunci când tăinuirea va împlini mai bine scopul lui. El, care a putut să apară îmbrăcat cu strălucirea serafimilor cerești în fața lui Hristos în pustia ispitei, vine la oameni într-un mod mai atractiv, ca înger de lumină. El face apel la rațiune prin prezentarea de subiecte înalte; delectează imaginația cu scene răpitoare. Câștigă sentimentele prin prezentările elocvente de iubire și de milă. Excită imaginația spre zboruri înalte, făcând pe oameni să se mândrească atât de mult cu propria lor înțelepciune, încât în inima lor să disprețuiască pe Cel Veșnic. Ființa aceasta puternică, care a putut să ducă pe Mântuitorul lumii pe un munte foarte înalt și să facă să-I treacă pe dinainte toate împărățiile pământului cu slava lor, va prezenta ispitele înaintea oamenilor, așa încât să pervertească simțurile tuturor acelor care nu sunt ocrotiți de puterea divină.

Satana îi înșală pe oameni astăzi așa cum a înșelat-o pe Eva în Eden prin lingușire, aprinzând dorința de a obține cunoașterea oprită, excitând ambiția după înălțare de sine. Hrănirea acestor rele i-a provocat căderea și, prin ele, urmărește să aducă ruina oamenilor. „Veți fi ca Dumnezeu”, declarase el, „cunoscând binele și răul” (Gen. 3,5). Spiritismul învață „că omul este creația progresului; că destinul lui chiar de la naștere este să progreseze, până în veșnicie, spre Dumnezeu”. Și iarăși: „Fiecare inteligență se va judeca pe ea și nu pe alta”. „Judecata va fi dreaptă, pentru că este judecata proprie... Tronul este înăuntrul tău.” Un învățător spiritist spunea că în el s-a trezit „o conștiință spirituală”: „Prietenii mei, toți am fost semizei necăzuți”. Iar un altul declară: „Hristos nu este nici o ființă dreaptă și nici desăvârșită”.

În felul acesta, în locul neprihănirii și a desăvârșirii Dumnezeuului nemărginit, adevăratul obiect al adorației; în locul dreptății desăvârșite a Legii Sale, măsura cea adevărată a ținței omenești, Satana a pus natura păcătoasă și greșită a omului, ca fiind singurul obiect al adorării, unica regulă de judecată sau măsură a caracterului. Acesta este progres, dar nu în sus, ci în jos.

Este o lege a naturii intelectuale și spirituale aceea că prin privire suntem schimbați. Minte se adaptează treptat la subiectele asupra cărora i se îngăduie să zăbovească. Ea este absorbită de ceea ce este obișnuită să iubească și să respecte. Omul nu se va ridica niciodată mai sus decât modelul lui de curăție, de bunătate sau de adevăr. Dacă eul este idealul lui cel mai înălțat, niciodată nu va atinge altul mai înalt. Mai degrabă se va coborî continuu din ce în ce mai jos. Numai harul lui Dumnezeu are putere să înalțe pe om. Lăsat în puterea lui, drumul va merge în mod inevitabil în jos.

Pentru cel iubitor de plăceri, pentru cel care cultivă îngăduința de sine, pentru cel senzual, spiritismul se prezintă sub o mască mai puțin subtilă decât pentru cel mai rafinat și pentru intelectual; în formele lui grosolane, ei găsesc ceea ce este în armonie cu pornirile lor. Satana studiază orice semn de slăbiciune în firea omenească, el notează păcatele pe care toți sunt înclinați să le comită și după aceea are grijă ca ocaziile pentru încurajarea tendinței spre rău să nu lipsească. El îi ispitește pe oameni să abuzeze în ceea ce este îngăduit, făcându-i ca prin necumpătate să slăbească puterile fizice, mintale și morale. El a distrus și distruge mii de oameni prin îngăduirea patimilor, brutalizând în felul acesta toată firea omului. Și pentru a-și completa lucrarea, declară prin mijlocirea spiritelor că „o cunoaștere adevărată așază pe om mai presus de orice lege“, că „tot ce există este bun“, că „Dumnezeu nu condamnă“ și că „toate păcatele săvârșite sunt nevinovate“. Când oamenii sunt aduși astfel să creadă că dorința este legea cea mai înaltă, că libertatea este

îngăduință și că omul este răspunzător numai față de sine, cine se mai miră că stricăciunea și depravarea mișună în toate părțile? Mulțimile primesc însetate învățăturile care le lasă libertatea să asculte de îndemnurile inimii firești. Frânele stăpânirii de sine sunt lăsate pe seama poftelor, puterile minții și ale sufletului sunt supuse pornirilor animalice, iar Satana aruncă cu bucurie în plasa lui mii din aceia care pretind a fi urmași ai lui Hristos.

Dar nimeni nu trebuie să fie amăgit de pretențiile mincinoase ale spiritismului. Dumnezeu a dat lumii lumină suficientă pentru a o ajuta să descopere cursa. Așa cum s-a arătat deja, teoria care formează chiar temelia spiritismului este în luptă cu declarațiile lămurite ale Scripturii. Biblia declară că morții nu știu nimic, că gândurile lor au pierit; ei nu au parte de nimic din ceea ce se face sub soare; ei nu știu nimic despre bucuriile și necazurile acelor care le-au fost scumpi pe pământ.

Mai mult decât atât, Dumnezeu a interzis categoric toate pretensele comunicări cu duhurile celor plecați dintre cei vii. În zilele poporului evreu, exista o categorie de oameni care pretindeau, ca și spiritiștii de astăzi, că sunt în legătură cu cei morți. Dar „duhurile familiale“, cum erau numiți acești preținși vizitatori din alte lumi, sunt declarate de Biblie a fi „duhuri de draci“ (compară Numeri 25,1-3; Ps. 106,28; 1 Cor. 10,20; Apoc. 16,14). Lucrarea care se ocupă cu duhurile familiale a fost declarată a fi o urâciune pentru Domnul și a fost solemn interzisă sub pedeapsa cu moartea (Lev. 19,31; 20,27). Chiar și numele de vrăjitorie este acum disprețuit. Pretenția că oamenii pot avea legături cu duhuri rele este privită ca o poveste din Evul Mediu. Dar spiritismul, care își numără convertiții cu sutele de mii, mai mult, cu milioanele, care și-a făcut intrare în cercurile științifice, care a invadat bisericile și a găsit o bună primire în corpurile legiuitoare și chiar la curțile regilor - această amăgire monstruoasă este doar o reînviere, într-o nouă travestire, a vrăjitoriei condamnate și interzise în vechime.

Dacă n-ar fi o altă dovadă cu privire la caracterul adevărat al spiritismului, ar trebui să fie suficient pentru creștin faptul că duhurile nu fac nici o deosebire între neprihănire și păcat, între cei mai nobili și cei mai curați apostoli ai lui Hristos și cei mai stricați slujitori ai Satanei. Prezentând pe cei mai josnici oameni ca fiind în ceruri și foarte înălțați acolo, Satana spune lumii: „Nu contează cât de păcătoși sunteți; nu contează dacă credeți sau nu credeți în Biblie și în Dumnezeu. Trăiți cum vă place; cerul este căminul vostru“. Învățătorii spiritiști declară în realitate: „Voi obosiți pe Domnul prin cuvintele voastre, și mai întrebați: 'Oricine face rău este bun înaintea Domnului, și de el are plăcere!' Sau: 'Unde este Dumnezeu dreptății?'“ (Maleahi 2,17). Cuvântul Domnului spunea: „Vai de cei ce numesc răul bine, și binele rău, care spun că întunericul este lumină, și lumina întuneric!“ (Is. 5,20).

Apostolii, așa cum sunt reprezentați de aceste duhuri mincinoase, sunt făcuți să contrazică tot ce au scris sub inspirația Duhului Sfânt atunci când au fost pe pământ. Ei neagă originea divină a Bibliei și în felul acesta dezrădăcinează temelia nădejzii creștinului și îndepărtează lumina care descoperă calea către ceruri. Satana face ca lumea să creadă că Biblia este doar o poveste imaginară sau, cel mult, o carte potrivită pentru copilăria neamului omenesc, dar care acum trebuie privită ca fiind fără greutate sau îndepărtată ca fiind depășită. Și pentru a lua locul Cuvântului lui Dumnezeu, el oferă manifestările spiritiste. Acesta este un drum pe de-a-ntregul sub stăpânirea lui; pe această cale el poate face ca lumea să creadă ce vrea el. El pune în umbră, chiar acolo unde o dorește, Cartea care trebuie să-l judece pe el și pe urmașii lui; face să creadă că Mântuitorul lumii este un om obișnuit. Și așa cum garda romană care a păzit mormântul lui Isus a răspândit vestea mincinoasă pe care preoții și bătrânii le-a pus-o în gură pentru a contesta învierea Sa, tot așa cei care cred în manifestările spiritiste încearcă să facă să pară că nu este nimic miraculos în viața Mântuitorului nostru.

După ce caută să pună astfel pe Isus în umbră, atrage atenția asupra propriilor lor minuni, declarând că acestea depășesc lucrările lui Hristos.

Este adevărat că spiritismul își schimbă acum forma și, acoperind unele din trăsăturile cele mai condamnabile, îmbracă o haină creștină. Dar declarațiile de la amvon și din presă au fost prezentate înaintea publicului timp de mulți ani și în acestea s-a descoperit caracterul lui adevărat. Aceste învățături nu pot fi negate sau ascunse.

Chiar și în forma lui actuală, departe de a fi mai vrednic de tolerat, este în realitate mai primejdios, din cauza unei amăgiri mai subtile. Dacă la început a denunțat pe Hristos și Biblia, acum declară că le acceptă pe amândouă. Dar Biblia este interpretată într-un mod care place inimii nerenăscute, în timp ce adevărurile solemne și vitale sunt făcute fără valoare. Se stăruiește asupra iubirii ca fiind atributul de căpetenie al lui Dumnezeu, dar este coborâtă la un sentimentalism, o slăbiciune, făcând o slabă deosebire între bine și rău. Dreptatea lui Dumnezeu, acuzațiile Sale contra păcatului, cererile Legii Sale sfinte, toate acestea sunt trecute cu vederea. Oamenii sunt învățați să privească Decalogul ca pe o literă moartă. Fabule plăcute, amăgitoare pun stăpânire pe simțuri și conduc pe oameni să lepede Biblia ca temelie a credinței lor. Hristos este combătut ca și mai înainte; dar Satana a orbit atât de mult ochii oamenilor, încât amăgirea nu este sesizată.

Puțini sunt aceia care au o concepție reală cu privire la puterea amăgitoare a spiritismului și la primejdia de a intra sub influența lui. Mulți se interesează de el doar pentru a-și mulțumi curiozitatea. Ei nu au o credință adevărată în el și ar fi plini de groază la gândul de a se supune stăpânirii duhurilor. Dar se aventurează pe teren oprit, iar vrăjmașul cel puternic își exercită puterea asupra-le împotriva voinței lor. Odată ajunși să-și supună mințile dirijării sale, îi ține robi. Este peste putință, prin propria lor putere, să fugă de vraja amăgitoare, ispititoare. Nimic altceva

decât puterea lui Dumnezeu, asigurată ca răspuns la rugăciunea stăruitoare a credinței, poate elibera aceste suflete prinse în cursă. Toți aceia care își îngăduie trăsături de caracter păcătoase sau care hrănesc de bunăvoie un păcat cunoscut invită ispitele Satanei. Ei se despart de Dumnezeu și de grija ocrotitoare a îngerilor Lui. Când cel rău își prezintă amăgirile, ei sunt fără apărare și cad ca o pradă ușoară. Aceia care se așază în felul acesta sub puterea lui prea puțin își dau seama unde se va sfârși drumul lor. După ce realizează înfrângerea lor, îi va folosi ca agenți ai lui pentru a ademeni și pe alții la ruină.

Profetul Isaia spune: „Dacă vi se zice însă: 'Întrebați pe cei ce cheamă morții și pe cei ce spun viitorul, care șoptesc și bolborosesc', răspundeți: 'Nu va întreba oare un popor pe Dumnezeul său? Va întreba el pe cei morți pentru cei vii? La lege și la mărturie!' Căci dacă nu vor vorbi așa, nu vor mai răsări zorile pentru poporul acesta“ (Is. 8,19.20). Dacă oamenii ar fi fost gata să primească adevărul atât de clar arătat în Scripturi, cu privire la natura omului și starea lui în moarte, ar vedea în pretențiile și în manifestările spiritismului lucrarea Satanei cu putere, semne și minuni mincinoase. Dar în loc să renunțe la libertatea atât de plăcută inimii firești și să părăsească păcatele pe care le iubesc, mulțimile își închid ochii față de lumină, merg drept înainte, fără să țină seama de avertizări, în timp ce Satana își plimbă cursele împrejurul lor, iar ei devin prada lui, „pentru că n-au primit dragostea adevărului ca să fie mântuiți. Din această pricină, Dumnezeu le trimite o lucrare de rătăcire, ca să creadă o minciună“ (2 Tes. 2,10.11).

Aceia care se împotrivesc învățăturilor spiritismului sunt asaltați nu numai de oameni, ci chiar de Satana și îngerii lui. Ei au intrat într-o luptă împotriva domniilor, puterilor și duhurilor rele din locurile cerești. Satana nu va ceda nici o palmă de teren dacă nu este alungat de puterea solilor cerești. Poporul lui Dumnezeu trebuie să fie în stare să-l înfrunte așa cum a făcut Mântuitorul nostru cu cuvintele: „Stă scris“. Satana poate cita Scriptura

acum, ca și în zilele lui Hristos, și îi va schimba învățăturile pentru a-și susține amăgirile. Aceia care vor sta în picioare în acest timp de primejdie trebuie să înțeleagă pentru ei mărturia Scripturilor.

Mulți vor fi puși față în față cu duhurile demonilor, care vor personifica pe cei dragi sau pe prieteni și spunând cele mai primejdioase răătăcirii. Aceste spirite vor face apel la cele mai calde simpatii și vor face minuni pentru a-și susține pretențiile. Trebuie să fim pregătiți ca să le întâmpinăm cu adevărul biblic că morții nu știu nimic și că aceia care se arată în felul acesta sunt duhuri de demoni.

Chiar în fața noastră este „ceasul încercării care are să vină peste lumea întreagă, ca să încerce pe toți locuitorii pământului“ (Apoc. 3,10). Toți aceia a căror credință nu este întemeiată puternic pe Cuvântul lui Dumnezeu vor fi amăgiți și învinși. Satana „lucrează cu toată amăgirea nelegiurii“ pentru a pune stăpânire pe fiii oamenilor, iar amăgirile lui vor crește mereu. Dar își va atinge ținta numai când oamenii se vor supune de bunăvoie ispitirilor sale. Aceia care caută cu stăruință cunoașterea adevărului și se luptă să-și curățească sufletul prin ascultare, făcând astfel tot ce pot pentru a se pregăti în vederea luptei, vor găsi în Dumnezeu adevărului o apărare sigură. „Fiindcă ai păzit Cuvântul răbdării Mele, te voi păzi și Eu“ (vers. 10) este făgăduința Mântuitorului. El ar trimite mai degrabă pe toți îngerii din cer să păzească pe poporul Său decât să lase un singur suflet care se încrede în El să fie biruit de Satana.

Profetul Isaia scoate la iveală amăgirea teribilă care va veni peste cei nelegiuiți, făcându-i să se socotească siguri de judecățile lui Dumnezeu. „Noi am făcut un legământ cu moartea, am făcut o învoială cu locuința morților: când va trece urgia năvălitoare, nu ne va atinge căci avem ca loc de scăpare neadevărul și ca adăpost minciuna!“ (Is. 28,15). În categoria descrisă aici, sunt cuprinși aceia care în nepocăința lor încăpățânată se mângâie cu asigurarea că nu va fi nici o pedeapsă pentru păcătos; că

toată omenirea, indiferent cât de stricată ar fi, trebuie să fie înălțată la cer, ca să ajungă ca îngerii lui Dumnezeu. Dar și mai îndrăzneți sunt aceia care fac legământ cu moartea și o înțelegere cu locuința morților, care renunță la adevărurile pe care cerul le-a rânduit ca o apărare pentru cel neprihănit în ziua necazului și primește în locul lor scăparea prin minciunile oferite de Satana - pretențiile amăgitoare ale spiritismului.

Orbirea poporului din această generație este dincolo de orice expresie. Mii leapădă Cuvântul lui Dumnezeu ca fiind nevrednic de crezare și, cu o încredere oarbă, primesc amăgirea Satanei. Necredincioșii și batjocoritorii condamnă bigotismul acelor care se luptă pentru credința proorocilor și a apostolilor și se distrează, luând în râs declarațiile solemne ale Scripturilor cu privire la Hristos și la Planul de Mântuire, la pedeapsa care va veni peste aceia care leapădă adevărul. Ei simulează o milă adâncă pentru acele minți atât de înguste, slabe și superstițioase care recunosc cererile lui Dumnezeu și ascultă de cerințele Legii Sale. Dau pe față atâta siguranță, ca și când, fără îndoială, au făcut legământ cu moartea și o înțelegere cu locuința morților - ca și când au ridicat o barieră de netrecut, de nepătruns între ei și răzbunarea lui Dumnezeu. Nimic nu le poate trezi temerile. S-au predat ispititorului atât de deplin, s-au unit atât de strâns cu el și atât de complet s-au umplut de duhul lui, încât nu mai au putere și nici înclinație să scape de cursă.

Satana s-a pregătit îndelung pentru efortul final de a amăgi lumea. Temelia acestei lucrări a fost pusă o dată cu asigurarea dată Evei în Eden: „Hotărât că nu veți muri. În ziua când veți mânca din el vi se vor deschide ochii, și veți fi ca Dumnezeu, cunoscând binele și răul“ (Gen. 3,4,5). Puțin câte puțin, a pregătit calea pentru capodopera amăgirii în dezvoltarea spiritismului. El nu și-a atins încă deplina împlinire a planurilor, dar o va atinge în timpul care a mai rămas. Profetul spune: „Am văzut trei duhuri de draci, care fac semne nemaipomenite, și care se duc la împărații pământului întreg, ca să-i strângă pentru războiul

zilei celei mari a Dumnezeului Celui Atotputernic“ (Apoc. 16, 13-14). În afară de aceia care sunt păziți de puterea lui Dumnezeu, prin credința în Cuvântul Său, întreaga lume va fi atrasă de partea acestei amăgiri. Oamenii sunt legănați către o siguranță fatală numai pentru a se trezi la revărsarea mâniei lui Dumnezeu.

Domnul Dumnezeu spune: „Voi face din neprihănire o lege, și din dreptate o cumpănă; și grindina va surpa locul de scăpare al neadevărului, și apele vor îneca adăpostul minciunii. Așa că legământul vostru cu moartea va fi nimicit, și învoiala voastră cu locuința morților nu va dăinui. Când va trece urgia apelor năvălitoare, veți fi striviți de ea“ (Is. 28,17.18).

Amenințarea libertății de conștiință

Romanismul este privit acum de protestanți ca o favoare mult mai mare decât în anii de mai înainte. În acele țări unde catolicismul nu este în ascendență și unde papistașii aleg o cale de împăcare pentru a câștiga influență, acolo se dă pe față o indiferență crescută față de învățăturile care despart bisericile reformate de cea papală; câștigă teren părerea că, în fond, nu ne deosebim atât de mult în punctele principale, așa cum s-a presupus, și că o mică cedare din partea noastră ne va duce la niște înțelegeri mai bune cu Roma. A fost o vreme când protestanții puneau mare preț pe libertatea de conștiință care fusese câștigată atât de scump. Ei își învățau copiii să urască papalitatea și susțineau că a căuta înțelegere cu Roma însemna necredincioșie față de Dumnezeu. Dar cât de deosebite sunt sentimentele pe care le exprimă acum!

Apărătorii papalității declară că biserica a fost vorbită de rău, iar lumea protestantă este înclinată să accepte această declarație. Mulți susțin că este nedrept să judecăm biserica de astăzi după urâciunile și absurditățile care au caracterizat domnia ei în veacurile de neștiință și de întuneric. Ei își scuză cruzimea îngrozitoare ca fiind o urmare a barbariei din vremea aceea și susțin că influența civilizației moderne i-a schimbat sentimentele.

Au uitat oare aceste persoane pretenția de infailibilitate susținută timp de opt sute de ani de către această putere arogantă? Departe de a fi renunțat la ea, această pretenție a fost afirmată în sec. XIX-lea cu o mai mare greutate decât oricând mai înainte. Din moment ce Roma susține că „biserica n-a greșit niciodată“ și „după Scripturi nici nu va greși“ (John L. von Mosheim, *Institutes of Ecclesiastical History*, book 3 century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17), cum poate renunța ea la principiile care i-au călăuzit drumul în veacurile trecute?

Biserica papală nu va renunța niciodată la pretenția de infailibilitate. Tot ce a făcut ea în perspectiva acelor care leapădă dogmele ei, ea susține că este drept și n-ar repeta ea aceleași fapte, dacă s-ar oferi ocazia? Să fie înlăturate restricțiile impuse acum de guvernele pământești, iar Roma să fie pusă din nou în puterea ei de mai înainte, și în scurtă vreme s-ar vedea o renaștere a tiraniei și a persecuției ei.

Un scriitor foarte cunoscut vorbește astfel despre atitudinea ierarhiei papale în ceea ce privește libertatea de conștiință și despre primejdiile care amenință îndeosebi Statele Unite datorită succesului politicii ei.

„Există mulți care cred că e o copilărie sau o superstiție să ne temem de catolicismul Romei în Statele Unite. Unii ca aceștia nu văd nimic în caracterul și atitudinea romaniștilor care să fie împotriva instituțiilor noastre libere și nu găsesc nimic ieșit din comun în creșterea lor. De aceea, să comparăm mai întâi unele principii fundamentale ale guvernării noastre cu acelea ale Bisericii Catolice.

„Constituția Statelor Unite garantează libertatea de conștiință. Nimic nu este mai scump și mai fundamental decât aceasta. Papa Pius IX, în Enciclica din 15 august 1854, spunea: „Învățăturile absurde și greșite, în apărarea libertății de conștiință, sunt o erezie foarte ucigătoare - o crimă, ca toate celelalte, cea mai îngrozitoare într-un stat“. Același papă, în Enciclica din 8 dec. 864, anatemiza pe „aceia care susțin libertatea de conștiință și a

închinării religioase, ca și toți aceia care susțin că biserica nu poate folosi forța.“

„Tonul pașnic al Romei în Statele Unite nu cere implicit și o schimbare a inimii. Ea este îngăduitoare acolo unde nu are putere. Episcopul O'Connor spune: „Libertatea religioasă este tolerată numai atâta vreme cât împotrivirea nu poate fi dată pe față decât cu primejdie pentru lumea catolică“ ...Arhiepiscopul din St.Louis spunea odată: „Erezia și necredința sunt crime; și în țările creștine ca Italia și Spania, de exemplu, unde toți oamenii sunt catolici și unde religia catolică este o parte esențială a legii țării, ele sunt pedepsite ca și celelalte crime...“

„Orice cardinal, arhiepiscop și episcop în biserica catolică depune un jurământ de credință față de papa, în care se întâlnesc următoarele cuvinte: „Pe ereticii, schismaticii și rebelii față de domnul nostru (papa) și a urmașilor lui, mai sus amintiți, îi voi prizoni și mă voi împotrivi lor cu toată puterea“ (Josiah Strong, Our Country, ch. 5,2-4).

Este adevărat că există creștini sinceri în Biserica Romano-Catolică. Mii în această biserică slujesc pe Dumnezeu după cea mai bună lumină pe care o au. Lor nu li s-a îngăduit accesul la Cuvântul Său, de aceea nu cunosc adevărul. Ei n-au văzut niciodată contrastul dintre o slujire din inimă și o slujire în forme și ceremonii. Dumnezeu privește cu dragoste plină de milă asupra acestor suflete, așa cum sunt educate într-o credință amăgitoare și nesatisfăcătoare. El va face ca razele de lumină să pătrundă prin întunericul des care-i înconjoară. El le va descoperi adevărul, așa cum este în Isus, și mulți încă vor lua poziție împreună cu poporul Său.

Dar romanismul ca sistem nu este mai în armonie cu Evanghelia lui Hristos acum decât în oricare altă perioadă din istoria lui. Bisericile protestante se găsesc într-o mare întunecime, dacă nu vor lua aminte la semnele vremurilor. Biserica romană tinde departe în planurile și în căile ei de lucru. Ea folosește orice ocazie pentru a-și extinde influența și a-și mări puterea în

pregătirea pentru o luptă crudă și hotărâtă spre a-și recâștiga stăpânirea lumii, a reîncepe prigoana și a strica tot ce a făcut protestantismul. Catolicismul câștigă teren în orice direcție. Se poate vedea creșterea numărului de biserici și de capete în țările protestante. Priviți la popularitatea colegiilor și a seminariilor ei în America, într-o mare măsură patronate de protestanți. Urmăriți creșterea ritualismului în Anglia și frecvențele dezertări către rândurile catolicilor. Aceste lucruri ar trebui să trezească îngrijorarea tuturor acelor care prețuiesc principiile cele curate ale Evangheliei.

Protestanții s-au amestecat cu catolicii și au ocrotit papalitatea, ei au făcut compromisuri și concesii de care chiar și papistașii au fost surprinși când le-au văzut și n-au putut să le înțeleagă. Oamenii închid ochii față de caracterul adevărat al romanismului și față de primejdiile de care trebuie să se teamă și care provin din supremația lui. Oamenii trebuie treziți să se împotrivească înaintării acestui dușman primejdios al libertăților religioase și civile.

Mulți protestanți socotesc că religia catolică nu este atrăgătoare și că slujba ei este un șir de ceremonii fără înțeles și plictisitoare. Aici greșesc. Dacă romanismul este întemeiat pe amăgire, el nu este o înșelătorie grosolană și vulgară. Slujba religioasă a bisericii romane este un ceremonial impresionant. Expunerea fastuoasă și ritualurile ei solemne fascinează simțurile oamenilor și aduc la tăcere glasul rațiunii și al conștiinței. Ochiul este încântat. Biserici mărețe, procesiuni impunătoare, altare de aur, racle împodobite cu pietre scumpe, picturi alese și sculpturi minunate fac apel la iubirea de frumos. Și urechea este captivată. Muzica este neîntrecută. Notele pline de orgii profunde, unite cu melodia multor glasuri, care se înalță în domurile înalte și printre stâlpii naosului din marile catedrale, nu pot să nu impresioneze mintea cu respect și teamă.

Această splendoare, pompă și ceremonie exterioară, care nu fac decât să înșele dorințele sufletului bolnav de păcat, constituie

o dovadă a stricăciunii interioare. Religia lui Hristos nu are nevoie de astfel de atracții pentru a o recomanda. În lumina care strălucește de la cruce, creștinismul cel adevărat se arată atât de curat și de atrăgător, încât nici o decorare exterioară nu-i poate spori adevărata lui valoare. Frumusețea sfințeniei, a unui duh blând și liniștit, este aceea care are valoare înaintea lui Dumnezeu.

Strălucirea stilului nu este în mod necesar o dovadă de gândire curată și înaltă. Concepții înalte cu privire la artă, rafinament plăcut al gustului se găsesc deseori în mințile firești și senzuale. Acestea sunt folosite adesea de Satana pentru a-i face pe oameni să uite nevoile sufletului, să piardă din vedere viitorul, viața nemuritoare, să-i îndepărteze de la Ajutorul lor nemărginit și să-i facă să trăiască numai pentru lumea aceasta.

O religie a exteriorului este atrăgătoare pentru inima nerenăscută. Pompa și ceremonia slujbei catolice are o putere seducătoare, fermecătoare, prin care mulți sunt amăgiți; ei ajung să privească biserica romană ca fiind chiar poarta cerului. Numai aceia care și-au înfipt picioarele cu hotărâre în temelia adevărului și ale căror inimi sunt reînnoite prin Duhul lui Dumnezeu sunt siguri împotriva influenței ei. Mii de oameni care nu au o cunoaștere din experiență a lui Hristos vor fi conduși să primească formele evlaviei lipsite de putere. O astfel de religie este exact ceea ce doresc mulțimile.

Pretenția bisericii la dreptul de a ierta îi face pe romaniști să se simtă liberi să păcătuiască; iar rândul spovedaniei, fără de care iertarea ei nu este garantată, tinde și ea să dea îngăduință către rău. Acela care îngenunchează înaintea unui om căzut și își deschide prin mărturisire gândurile ascunse și închipuirile inimii lui, acela își înjosește demnitatea de om și-și degradează toate instinctele nobile ale sufletului. Descoperind păcatele vieții lui înaintea unui preot - și el un păcătos muritor și supus greșelii și prea adesea stricat de vin și imoralitate - măsura caracterului lui este coborâtă și, ca urmare, este pătat.

Concepția lui cu privire la Dumnezeu este coborâtă la asemănarea omenirii căzute; căci preotul stă ca reprezentant al lui Dumnezeu. Această mărturisire degradantă a omului față de om este izvorul tainic din care au ieșit multe din relele care mângâiesc lumea și o pregătesc pentru distrugerea finală. Dar pentru acela căruia îi place îngăduința de sine, este mai plăcut să se mărturisească unui semen muritor decât să-și deschidă sufletul înaintea lui Dumnezeu. Este mai plăcut firii omenești să facă penitențe decât să renunțe la păcat; este mai ușor să-și mortifice trupul îmbrăcat în sac, biciuit și în lanțuri aspre decât să-și răstignească poftele firești. Greu este jugul pe care inima firească este gata să-l poarte, în loc să se plece să ia jugul lui Hristos.

Există o asemănare izbitoare între biserica Romei și biserica iudaică din timpul primei veniri a lui Hristos. În timp ce iudeii în ascuns călcau în picioare toate principiile Legii lui Dumnezeu, pe dinafară erau foarte riguroși în păzirea preceptelor ei, încărcându-le cu excесе și tradiții care făceau ca ascultarea să fie grea și împovăraătoare. Așa cum iudeii pretindeau că respectă Legea, tot astfel și romaniiștii pretind că respectă crucea. Ei înalță simbolul suferințelor lui Hristos, în timp ce în viața lor Îl leapădă pe Acela pe care acestea Îl reprezintă.

Papistașii așază cruci pe biserici, pe altare și pe îmbrăcăminte. Pretutindenii se vede însemnul crucii. Pretutindenii este onorată și înălțată pe dinafară. Dar învățăturile lui Hristos sunt îngropate sub o mulțime de tradiții fără rost, interpretări rătăcite și pretenții aspre. Cuvintele Mântuitorului spuse despre iudeii bigoți se aplică cu o putere mult mai mare conducătorilor Bisericii Romano-Catolice: „Ei leagă sarcini grele și cu anevoie de purtat și le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor să le miște“ (Matei 23,4). Suflete conștiincioase sunt ținute în continuă groază, temându-se de mânia lui Dumnezeu ofensat, în timp ce mulți dintre demnitarii bisericii trăiesc în lux și plăceri senzuale.

Închinarea la chipuri și la moaște, invocarea sfinților și înălțarea papei sunt plănuite de Satana pentru a atrage mințile oamenilor de la Dumnezeu și de la Fiul Său. Pentru a le desăvârși ruina, el încearcă să le întoarcă atenția de la Acela prin care pot găsi mântuirea. El îi va conduce către orice țintă care poate înlocui pe Acela care a zis: „Veniți la mine, toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă“ (Matei 11,28).

Efortul permanent al Satanei este de a prezenta greșit caracterul lui Dumnezeu, natura păcatului și adevăratele probleme puse în joc în lupta cea mare. Denaturările lui slăbesc obligativitatea Legii divine și dau oamenilor îngăduința să păcătuiască. În același timp, îi face să nutrească concepții greșite despre Dumnezeu, astfel încât să-L privească mai degrabă cu teamă și cu ură decât cu iubire. Cruzimea proprie caracterului lui o atribuie Creatorului; aceasta este înfățișată în sistemele religiei experimentată în felul de închinare. În felul acesta, mințile oamenilor sunt orbite, iar Satana și le asigură ca mijloace de a lupta împotriva lui Dumnezeu. Prin concepții stricate privitoare la atributele divine, popoarele păgâne au fost conduse să creadă că sunt necesare sacrificii omenești pentru a asigura favoarea Divinității; și astfel au fost săvârșite cruzimile cele mai oribile sub diferite forme de idolatrie.

Biserica Romano-Catolică, unind formele păgânismului cu cele ale creștinismului și, asemenea păgânismului, reprezentând greșit caracterul lui Dumnezeu, a recurs la practici nu mai puțin crude și revoltătoare. În zilele supremației Romei, au existat instrumente de tortură pentru a impune primirea doctrinelor ei. Pentru aceia care nu recunoșteau pretențiile ei era rezervat rugul. Au fost masacre pe o scară care nu vor putea fi niciodată cunoscute decât atunci când vor fi descoperite la judecată. Demnitarii bisericii au studiat, sub călăuzirea Satanei, domnul lor, să inventeze mijloace pentru a provoca cel mai mare chin posibil și, în același timp, să nu pună capăt vieții victimei. În multe cazuri, procedeele infernale erau repetate până la limita extremă a rezis-

tenței omenești, până când natura ceda în luptă, iar sufletul saluta moartea ca pe o scăpare plăcută.

Aceasta a fost soarta acelor care se împotriveau Romei. Pentru adepții ei avea disciplina biciului, a înfometării, a privațiunilor fizice în toate formele care pot fi concepute de mintea omenească pentru a produce dezgust. Pentru a-i asigura favoarea cerului, penitenții călcau legile lui Dumnezeu prin călcarea legilor naturii. Erau învățați să rupă legăturile pe care El le-a întemeiat pentru a binecuvânta și a înveseli viața pământească a omului. Cimitirele cuprind milioane de victime care și-au cheltuit viața în zadar, încercând să-și supună sentimentele lor naturale, pentru a reprima, ca fiind ofensatoare la adresa lui Dumnezeu, orice gând și sentiment de simpatie față de semenii lor.

Dacă dorim să înțelegem cruzimea hotărâtă a Satanei, manifestată timp de sute de ani nu numai printre aceia care n-au auzit niciodată despre Dumnezeu, ci chiar în inima și de-a lungul întinderii creștinismului, nu avem decât să privim istoria romanismului. Prin acest sistem gigantic de amăgire, prințul răului își ajunge scopul aducând dezonoare lui Dumnezeu și nenorocire omului. Iar când vedem cum reușește să se ascundă și să-și aducă la îndeplinire lucrarea prin conducătorii bisericii, putem înțelege mai bine de ce are o antipatie atât de mare față de Biblie. Dacă această carte este citită, se va descoperi mila și dragostea lui Dumnezeu; se va vedea că El nu pune asupra oamenilor nici una din aceste poveri grele. Tot ce cere El este o inimă zdrobită și mâhnită, un duh umil și ascultător.

Hristos nu dă în viața Sa nici un exemplu ca bărbații și femeile să se închidă în mănăstiri spre a se pregăti pentru cer. El n-a învățat niciodată că dragostea și simpatia trebuie înăbușite. Inima Mântuitorului era plină de dragoste. Cu cât omul se apropie mai mult de desăvârșirea morală, cu atât mai ascuțite sunt sensibilitățile lui, cu atât mai acută este perceperea păcatului și cu atât mai profundă simpatia pentru cel amărât. Papa pretinde a

fi vicarul lui Hristos; dar cum se poate compara caracterul lui cu acela al Mântuitorului nostru? Se știe despre Hristos că a condamnat vreodată pe oameni la închisoare sau pe roată pentru că nu l-au adus omagii ca Rege al cerului? S-a auzit glasul Lui condamnând la moarte pe aceia care nu l-au primit? Când a fost refuzat de locuitorii unui sat din Samaria, apostolul Ioan s-a umplut de indignare și a cerut: „Doamne, vrei să poruncim să se pogoare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut Ilie?“ Isus a privit cu milă la ucenicul Său și i-a muștră spiritul aspru, zicând: „Fiul omului a venit nu ca să piardă sufletele oamenilor, ci să le mântuiască“ (Luca 9,54.56). Cât de deosebit de spiritul manifestat de Hristos este acela al pretinsului Său vicar!

Biserica romană prezintă acum lumii o față plăcută, acoperind cu scuze raportul cruzimilor ei oribile. S-a îmbrăcat cu o haină creștină; dar a rămas neschimbată. Toate principiile papalității care existau în trecut există și astăzi. Învățăturile născocite în Evul Mediu sunt și azi susținute. Nimeni să nu se amăgească. Papalitatea pe care protestanții sunt gata acum să o cinstească este aceeași care a condus lumea în zilele Reformăiunii, când oamenii lui Dumnezeu au stat cu prețul vieții lor pentru a-i demasca nelegiuirea. Ea are aceeași mândrie și pretenție arogantă pe care a impus-o regilor și prinților și prin care și-a asumat prerogativele lui Dumnezeu. Spiritul ei nu este mai puțin crud și despotic acum decât atunci când a înăbușit libertatea umană și a ucis pe sfinții Celui Prea Înalt.

Papalitatea este exact ce a declarat profeția că va fi, și anume apostazia zilelor de pe urmă (2 Tes. 2,3.4). Este unul din procedeele ei acela de a da pe față caracterul care va împlini cel mai bine planurile ei; dar dincolo de aspectul schimbător deameleon, ea ascunde același venin neschimbat al șarpelui. „Credința nu trebuie păstrată față de eretici, nici față de persoanele suspecte de erezie“ (Lenfant vol.I, p. 516), declară ea. Poate această putere, al cărui raport timp de o mie de ani este scris cu sângele

sfinților, să fie acum recunoscută ca o parte a bisericii lui Hristos?

Nu este fără motiv faptul că în țările protestante s-a susținut că catolicismul se deosebește cu mult mai puțin de protestantism decât în vremile de demult. S-a produs o schimbare; dar schimbarea nu este în papalitate. Catolicismul se aseamănă fără îndoială mult cu protestantismul care există astăzi, deoarece protestantismul a degenerat atât de mult din zilele reformato-
rilor.

În timp ce bisericile protestante au căutat favoarea lumii, iubirea cea falsă le-a orbit ochii. Ele nu văd decât că este drept să creadă că orice rău este bun, iar ca urmare inevitabilă ele vor crede în cele din urmă că este rău tot binele. În loc să stea în apărarea credinței dată sfinților o dată pentru totdeauna, ei se scuză acum față de Roma pentru părerile lor despre ea, lipsite de dragoste, cerând iertare pentru îngustimea lor.

O mare categorie de oameni, chiar și dintre aceia care nu au nici o simpatie față de romanism, pricep puțin primejdia care vine din puterea și din influența ei. Mulți susțin că întunericul intelectual și moral care predomina în Evul Mediu a favorizat răspândirea dogmelor, superstițiilor și a persecuțiilor ei și că înțelepciunea mai vastă din timpurile moderne, extinderea generală a cunoștinței și creșterea toleranței în materie de religie exclud o reînviere a intoleranței și a tiraniei. Chiar și numai gândul că va exista o așa stare de lucruri în acest veac luminat este luat în răs. Este adevărat că o lumină mare, intelectuală, morală și religioasă strălucește peste această generație. În paginile descoperite ale Cuvântului Sfânt al lui Dumnezeu, a fost revărsată lumină din cer asupra lumii. Dar trebuie să ne amintim că cu cât este mai mare lumina revărsată, cu atât mai mare este întunericul acelor care o pervertesc și o leapădă.

Un studiu cu rugăciune al Bibliei ar arăta protestanților caracterul adevărat al papalității și i-ar face să o deteste și să se ferească de ea; dar mulți sunt atât de înțelepți, după părerea lor,

încât nu simt nevoia să caute cu umilință pe Dumnezeu pentru ca să fie conduși la adevăr. În timp ce se mândresc cu iluminarea lor, ei nu cunosc nici Scripturile și nici puterea lui Dumnezeu. Ei trebuie să aibă unele mijloace pentru a-și liniști conștiința. Iar ei caută ceea ce este mai puțin umilitor. Ceea ce doresc ei este o metodă de a uita pe Dumnezeu, dar care să treacă drept o metodă de a-și aminti de El. Papalitatea este pregătită să facă față tuturor acestor nevoi. Ea este pregătită pentru cele două categorii de oameni, care cuprind aproape întreaga lume - aceia care doresc să fie mântuiți prin meritele lor și aceia care ar vrea să fie mântuiți în păcatele lor. Acesta este secretul puterii ei.

O vreme de mare întuneric intelectual s-a dovedit a fi favorabilă succesului papalității. Se va dovedi totuși că o vreme de mare lumină intelectuală este în aceeași măsură favorabilă succesului ei. În veacurile trecute, când oamenii erau fără Cuvântul lui Dumnezeu și fără o cunoaștere a adevărului, ochii le-au fost legați și mii au fost prinși în laț, nevăzând plasa întinsă pentru picioarele lor. În această generație, sunt mulți ai căror ochi sunt orbiți de strălucirea speculațiilor omenești, „știință pe nedrept numită astfel”; ei nu văd plasa și intră în ea ca și când ar fi legați la ochi. Dumnezeu a intenționat ca puterile intelectuale ale omului să fie socotite ca un dar de la Făcătorul lor și să fie folosite în slujba adevărului și a neprihănirii; dar când se cultivă mândria și ambiția, iar oamenii înalță propriile lor teorii mai presus de Cuvântul lui Dumnezeu, atunci inteligența poate produce mai multă pagubă decât neștiința. În felul acesta, știința falsă din zilele noastre, care subminează credința în Biblie, se va dovedi tot atât de plină de reușită în pregătirea căii pentru primirea papalității, cu formele ei plăcute, așa cum lipsa de cunoaștere a deschis calea pentru dezvoltarea ei în Evul Mediu.

În mișcările care se dezvoltă acum în Statele Unite, cu scopul de a asigura sprijinul statelor în favoarea instituțiilor și a practicilor bisericii, protestanții merg pe calea papalității. Ba mai

mult, ei deschi uşa ca papalitatea să-şi recâştige în America protestantă supremaţia pe care a pierdut-o în Lumea Veche. Şi ceea ce dă o mai mare însemnătate acestei mişcări este faptul că principala ţintă care se urmăreşte este impunerea păzirii duminicii - o practică ce-şi are originea în Roma şi pe care ea o pretinde ca semn al autorităţii sale. Acesta este spiritul papalităţii - spiritul de conformare la practicile lumeşti, venerarea tradiţiilor omenesti mai presus de poruncile lui Dumnezeu - care pătrunde în bisericile protestante şi le conduce să facă aceeaşi lucrare de înălţare a duminicii, lucrare pe care papalitatea a făcut-o înaintea lor.

Dacă cititorul vrea să înţeleagă mijloacele ce vor fi folosite în lupta care se apropie cu grăbire, nu are decât să revadă raportul despre mijloacele pe care Roma le-a folosit pentru acelaşi scop în veacurile trecute. Dacă vrea să cunoască modul cum papistaşii şi protestanţii uniţi vor proceda cu aceia care leapădă dogmele lor, să cerceteze spiritul pe care Roma l-a manifestat faţă de Sabat şi de apărătorii lui.

Edictele regale, conciliile generale şi rânduielile bisericii susţinute de puterea pământească au fost treptele prin care săr-bătoarea păgână a atins poziţia de cinste în lumea creştină. Prima măsură publică care impune păzirea duminicii a fost legea emisă de Constantin (anul 321 d.H.; vezi note supl.). Acest edict cerea orăşenilor să se odihnească în „venerabila zi a soarelui“, dar îngăduia țăranilor să-şi continue lucrările agricole. Cu toate că iniţial era o instituţie păgână, a fost impusă de împărat după primirea cu numele a creştinismului.

Mandatul regal nedovedindu-se destul de puternic pentru înlocuirea autorităţii divine, Eusebiu, un episcop care căuta favoarea prinţilor şi care era un prieten deosebit şi un linguşitor al lui Constantin, a emis susţinerea că Hristos a schimbat Sabatul în duminică. Nu s-a adus nici măcar o singură mărturie din Scripturi ca dovadă în favoarea învăţăturii celei noi. Însuşi Eusebiu, fără să vrea, recunoaşte falsitatea ei şi arată către adevăraţii

autori ai schimbării. „Toate lucrurile, spunea el, care trebuia să fie făcute în Sabat au fost transferate în Ziua Domnului“ (Robert Cox, *Sabbath Laws and Sabbath Duties*, p. 538). Însă argumentul cu privire la duminică, cu toată lipsa lui de temeinicie, a slujit la încurajarea oamenilor ca să calce Sabatul Domnului. Toți aceia care doreau să fie onorați de lume au primit sărbătoarea populară.

Când papalitatea s-a statornicit temeinic, lucrarea de înălțare a duminicii a continuat. Pentru o vreme, oamenii se ocupau cu lucrările agricole atunci când nu veneau la biserică, dar ziua a șaptea era încă privită ca Sabat. Dar schimbarea s-a produs fără întrerupere. Acelora din slujbele sfinte le era interzis să se amestece într-o judecată, în vreo discuție particulară cu privire la duminică. La scurtă vreme după aceea, tuturor persoanelor de orice rang li s-a poruncit să se oprească de la munca obișnuită, sub pedeapsa unei amenzi pentru oamenii liberi și a loviturilor în cazul robilor. Mai târziu, s-a decretat ca cei bogați să fie pedepsiți cu pierderea a jumătate din avere; și, în cele din urmă, dacă stăruiesc, să fie făcuți robi. Clasele de jos aveau să sufere o exilare definitivă.

S-a făcut apel și la minuni. Printre altele, s-a spus că un gospodar care tocmai voia să-și are ogorul duminica și-a curățat plugul cu un fier, iar fierul i s-a lipit de mână și timp de doi ani l-a purtat, spre marea lui durere și rușine“ (Francis West, *Historical and Practical Discourse on the Lord's Day*, p. 174).

Mai târziu, papa a dat îndrumări ca preoții de parohie să mustre pe călcătorii duminicii și să-i invite să meargă la biserică și să-și spună rugăciunile, ca să nu aducă vreo calamitate asupra lor și asupra vecinilor. Un conciliu eclesastic a emis un alt argument, de atunci folosit pe scară largă și de către protestanți, și anume că, dacă au fost lovite de trăznet persoane care lucrau duminica, acesta trebuie să fie adevăratul Sabat. „Se vede, spuneau prelații, cât de neplăcută îi este lui Dumnezeu călcarea acestei zile. Atunci s-a făcut o chemare ca preoții și pastorii, regii și

prinții și toți oamenii credincioși să depună toate eforturile și toată grija pentru ca această zi să fie repusă în cinste, iar pentru bunul nume al creștinătății, să fie păzită cu mai multă evlavie în vremea care vine“ (Thomas Morer, *Dicourse in Six Dialogues on the Name, Nation, and Observation of the Lord's Day*, p. 271).

Decretele conciliilor, dovedindu-se nesatisfăcătoare, autoritățile pământești au fost rugate să emită un edict care să răspândească groaza în inimile oamenilor și să-i oblige să se oprească de la lucru duminica. La un sinod ținut la Roma, toate hotărârile anterioare au fost reafirmate cu o putere și cu o solemnitate mai mare. Ele au fost introduse chiar în legile bisericești și impuse de autoritatea civilă în aproape întreaga creștinătate (vezi Heylyn, *History of the Sabbath*, p. 2, cap. 5, sec.7).

Lipsa autorității scripturistice pentru păzirea duminicii a dat ocazie încă la multe necazuri. Oamenii puneau la îndoială dreptul învățătorilor lor de a trece cu vederea declarațiile pozitive ale lui Iehova: „Ziua a șaptea este Sabatul Domnului Dumnezeuului tău“, pentru a cinsti ziua soarelui. Pentru a suplini lipsa mărturiilor biblice erau necesare alte soluții. Un apărător zelos al duminicii, care a vizitat bisericile din Anglia la sfârșitul sec. al XII-lea, a întâlnit împotriviri din partea martorilor credincioși pentru adevăr; și străduințele lui au fost atât de neroditoare, încât a plecat din țară pentru o bucată de vreme și a căutat în toate părțile ceva mijloace pentru a-și susține învățăturile. Când s-a întors, lipsa a fost completată, iar străduințele lui ulterioare au fost însoțite de un mai mare succes. A adus cu el un sul, despre care susținea că este de la Dumnezeu și care conținea porunca necesară pentru păzirea duminicii, cu amenințări grozave pentru a înspăimânta pe cel neascultător. Acest document prețios - o contrafacere josnică, ca și instituția care trebuie să fie susținută - se spunea că a căzut din cer și că a fost găsit în Ierusalim pe altarul sfântului

Simeon la Golgota. Dar, de fapt, palatul pontifical de la Roma a fost izvorul din care a ieșit. Fraudele și falsificările folosite pentru creșterea puterii și pentru prosperitatea bisericii au fost socotite legale în toate veacurile de către ierarhia papală.

Sulul interzicea lucrul de la ceasul al nouălea, ora trei după-amiaza, de sâmbătă până luni la răsăritul soarelui; iar autoritatea lui a fost declarată ca fiind confirmată de mai multe minuni. S-a spus că persoane care au lucrat peste timpul rânduit au fost lovite de paralizie. Un morar care a încercat să-și macine grâul, a văzut în loc de făină șuvoi de sânge, iar roata morii s-a oprit, cu toate că avea apă destulă. O femeie care și-a pus aluatul în cuptor l-a găsit necopt când l-a scos, cu toate că cuptorul era foarte înfierbântat. O alta, care s-a hotărât să-l lase până luni, l-a găsit a doua zi făcut pâini și copt de puterea divină. Un bărbat care a preparat pâinea sâmbătă, după ceasul al nouălea, a constatat, atunci când a rupt-o a doua zi dimineață, că din ea a curs sânge. Prin asemenea născociri absurde și superstițioase au încercat apărătorii duminicii să-i întărească sfințenia (vezi Roger de Hoveden, *Annals*, vol. 2, p. 528-530).

În Scoția, ca și în Anglia, a fost asigurată o respectare mai mare a duminicii, atașând la ea o parte din vechiul Sabat. Însă timpul cât se cerea să fie sfințită a fost diferit. Un edict din partea regelui Scoției declara că: „Sâmbăta de la ora 12 la amiază ar trebui socotită sfântă” și că nici un om, de la ceasul acela și până luni dimineață, să nu se angajeze în treburi lumești (Morer, p. 290,291).

Însă, în ciuda tuturor eforturilor pentru a întemeia sfințenia duminicii, chiar și papistașii au mărturisit în public autoritatea divină a Sabatului și originea omenească a instituției prin care fusese înlocuit. În sec. al XVI-lea, un conciliu papal a declarat pe față: „Toți creștinii să-și amintească că ziua a șaptea a fost consacrată de Dumnezeu și a fost primită și păzită nu numai de către iudei, ci și de toți ceilalți care pretind că se închină lui Dumnezeu; cu toate că noi creștinii am schimbat Sabatul lor în

ziua Domnului“ (idem, p. 281,282). Aceia care au călcat Legea divină nu erau neștiutori cu privire la caracterul lucrării lor. Ei se așezau cu premeditare mai jos de Dumnezeu.

Un exemplu izbitor al procedeului Romei față de aceia care nu erau de acord cu ea a fost prigonirea îndelungată și sângeroasă a valdenzilor, dintre care unii erau păzitori ai Sabatului. Alții au suferit la fel pentru credincioșia lor față de porunca a patra. Istoria bisericilor din Etiopia este îndeosebi semnificativă. În mijlocul întunecimii Evului Mediu, creștinii din Africa Centrală, pierduți din vedere și uitați de lume, s-au bucurat timp de mai multe veacuri de libertatea exercitării credinței lor. Dar în cele din urmă, Roma a aflat de existența lor și împăratul Etiopiei a fost în curând ademenit să recunoască pe papa ca vicar al lui Hristos. Au urmat și alte concesii. A fost dat un edict care interzicea păzirea Sabatului sub cele mai aspre pedepse (vezi Michael Geddes, *Church History of Ethiopia*, p. 311,312). Dar tirania papală a devenit în curând un jug atât de chinuitor, încât etiopienii s-au hotărât să-l arunce de pe grumaz. După o luptă teribilă, romaniștii au fost alungați din dominioanele lor, iar vechea credință a fost restabilită. Bisericile s-au bucurat iarăși de libertatea lor și n-au uitat niciodată lecția pe care o învățaseră cu privire la amăgire, la fanatism și puterea despotică a Romei. În liniștea singurătății lor, s-au mulțumit să rămână necunoscute restului creștinătății.

Bisericile din Africa au ținut Sabatul așa cum era ținut de biserica papală înainte de apostazia ei deplină. În timp ce țineau ziua a șaptea în ascultare de porunca lui Dumnezeu, se rețineau de la lucru duminica, în conformitate cu obiceiul bisericii. Pentru obținerea puterii supreme, Roma a călcat în picioare Sabatul lui Dumnezeu pentru a-l înălța pe al ei; dar bisericile din Africa, ascunse timp de aproape o mie de ani, nu au fost atinse de această apostazie. Când au fost aduse sub stăpânirea Romei, au fost obligate să părăsească Sabatul cel adevărat și să înalțe pe cel

fals; dar, de îndată ce şi-au câştigat independenţa, s-au reîntors la ascultarea de porunca a patra (vezi notele suplimentare).

Aceste rapoarte ale trecutului descoperă cu claritate vrăjmăşia Romei faţă de Sabatul cel adevărat şi faţă de apărătorii lui, precum şi mijloacele pe care le foloseşte pentru a cinsti instituţia pe care a creat-o. Cuvântul lui Dumnezeu ne învaţă că aceste scene urmează să se repete atunci când romano-catolicii şi protestanţii se vor uni pentru înălţarea duminicii.

Profeţia din Apoc. 13 declară că puterea reprezentată de fiara cu coarne ca de miel va face ca „pământul şi cei ce locuiesc pe el” să se închine papalităţii - simbolizată acolo prin fiara „asemenea unui leopard”. Fiara cu două coarne va spune şi ea „celor ce locuiesc pe pământ, să facă o icoană fiarei”; şi mai departe va porunci tuturor, mari şi mici, bogaţi şi săraci, liberi şi robi“, să primească semnul fiarei (Apoc. 13,11-16). S-a arătat că Statele Unite sunt puterea reprezentată prin fiara cu coarne ca de miel şi că această profeţie se va împlini atunci când Statele Unite vor impune păzirea duminicii, pe care Roma o pretinde ca recunoaştere deosebită a supremaţiei ei. Dar în acest omagiu faţă de papalitate Statele Unite nu vor fi singure. Influenţa Romei în ţările care odinioară i-au recunoscut stăpânirea este departe de a fi nimicită. Iar profeţia prezice o restaurare a puterii ei: „Unul din capetele ei părea rănit de moarte; dar rana de moarte fusese vindecată. Şi tot pământul se mira după fiară” (vers. 3). Primirea răni de moarte arată către căderea papalităţii în anul 1798. După aceea, spune profetul, „rana de moarte s-a vindecat şi tot pământul se mira după fiară”. Pavel declară lămurit că „omul păcatului” va continua până la a doua venire (2 Tes. 2,3-8). Chiar în încheierea vremii el va conduce lucrarea de amăgire. Iar Ioan declară, referindu-se tot la papalitate: „Şi toţi locuitorii pământului i se vor închina, toţi aceia al căror nume n-a fost scris, de la întemeierea lumii, în cartea vieţii Mielului, care a fost junghiat” (Apoc. 13,8). Atât în lumea veche, cât şi în cea nouă, papalitatea

va primi închinare prin cinstea dată instituției duminicii, care se întemeiază numai pe autoritatea bisericii romane.

Încă de la mijlocul sec. al XIX-lea, cercetătorii profeției în Statele Unite au prezentat lumii această mărturie. În evenimentele care au loc acum se vede o înaintare rapidă către împlinirea acestei preziceri. La învățătorii protestanți, se vede aceeași pretenție la autoritatea divină în favoarea păzirii duminicii și aceeași lipsă de dovezi scripturistice ca și la conducătorii papali, care au născocit minuni pentru a umple locul unei porunci de la Dumnezeu. Susținerea că judecățile lui Dumnezeu vin asupra oamenilor din cauza călcării sabatului duminical se va repeta; deja a început să fie susținută. Și o mișcare pentru impunerea păzirii duminicii câștigă teren cu repeziciune.

Uimitoare este biserica romană în subtilitatea și șiretenia ei. Ea poate citi ce trebuie să se întâmple. Ea își așteaptă vremea, văzând că bisericile protestante îi dau onoare primind sabatul cel fals și că se pregătesc să-l impună prin aceleași mijloace pe care le-a folosit ea în zilele de odinioară. Aceia care leapădă lumina adevărului vor căuta iarăși ajutor la această așa-zisă putere infailibilă, pentru a înălța o instituție care și-a avut originea o dată cu ea. Cu câtă bucurie va veni în ajutorul protestanților pentru această lucrare, nu este greu de presupus. Cine înțelege mai bine decât conducătorii papali cum să trateze pe aceia care nu ascultă de biserică?

Biserica Romano-Catolică, cu toate ramificațiile ei în lumea întreagă, formează o organizație vastă, sub stăpânirea scaunului papal și destinat să slujească intereselor lui. Milioanele lui de credincioși din toate țările globului sunt instruiți să se țină legați în supunere față de papa. Oricare le-ar fi naționalitatea sau guvernământul, ei trebuie să privească autoritatea bisericii mai presus de oricare alta. Cu toate că au jurat credință față de stat, în spatele acestuia stă votul de ascultare față de Roma, care îl dezleagă de oricare alt angajament împotriva intereselor ei.

Istoria stă ca martoră a eforturilor ei persistente și măiestrite de a se amesteca în treburile popoarelor; iar după ce a câștigat un cap de pod, îi promovează scopurile, chiar cu prețul ruinării conducătorilor și a poporului. În anul 1203, papa Inocențiu III a smuls de la Petru II, regele Aragonului, următorul jurământ extraordinar: „Eu, Petru, regele aragonezilor, mărturisesc și făgăduiesc să fiu totdeauna credincios și ascultător față de domnul meu, papa Inocențiu, față de urmașii lui catolici și față de biserica romană, și să păstrez cu credincioșie regatul în ascultare față de el, apărând credința catolică și persecutând stricăciunea eretică” (John Dowling, *The History of Romanism*, b. 5, cap. 6, sec. 55). Aceasta este în armonie cu pretențiile privitoare la puterea pontifului roman, „că este legal pentru el să dea jos pe împărați” și „că poate dezlega pe supușii lui de supunerea față de conducătorii nedrepti” (Mosheim, b. 3, cent. II p. 2.c.2. sec. 9. nota 7; vezi și notele suplim.). Și să nu se uite că înfumurarea Romei nu se schimbă niciodată. Principiile lui Grigore VII și ale lui Inocențiu III sunt și astăzi principiile Bisericii Romano-Catolice. Și dacă ar avea numai puterea, le-ar pune în practică cu tot atâta vigoare acum ca și în veacurile trecute. Puțin își dau seama protestanții ce fac atunci când își propun să primească ajutorul Romei în lucrarea de înălțarea a duminicii. În timp de ei urmăresc împlinirea scopului lor, Roma țintește să-și restabilească puterea, să-și refacă supremația pierdută. O dată stabilit în Statele Unite, principiul ca biserica să poată folosi sau să poată controla puterea statului; că rânduielile religioase pot fi impuse prin legi civile; pe scurt că autoritatea bisericii și a statului este să stăpânească conștiința, este și asigurat împreună cu triumful Romei, în această țară.

Cuvântul lui Dumnezeu a avertizat cu privire la primejdia care se apropie; dacă nu se ia seama la el, atunci lumea protestantă va vedea care sunt în realitate scopurile Romei, numai atunci când va fi prea târziu pentru a scăpa din cursă. Ea crește pe nesimțite în putere. Învățăturile ei își exercită influența în

sălile legiuitoare, în biserici și în inimile oamenilor. Ea își înalță construcții masive și semețe în ale căror ascunzișuri tainice se vor repeta persecuțiile de odinioară. Pe ascuns și nebănuit, ea își întărește forțele pentru a-și îndeplini scopurile atunci când va veni timpul să lovească. Tot ce dorește este o poziție avantajoasă, și aceasta i s-a dat deja. În curând vom vedea și vom simți care este scopul elementului roman. Toți aceia care vor crede și vor asculta de Cuvântul lui Dumnezeu vor stârni prin aceasta mustrarea și persecuția.

Conflictul care se apropie

Incă de la începutul luptei celei mari din ceruri, scopul Satanei a fost să distrugă Legea lui Dumnezeu. Tocmai pentru a aduce la îndeplinire lucrul acesta s-a răsculat împotriva Creatorului și, cu toate că a fost aruncat din cer, a continuat aceeași luptă pe pământ. Ținta pe care a urmărit-o neabătut a fost să amăgească pe oameni și să-i determine să calce Legea lui Dumnezeu. Lucrul acesta s-a realizat fie prin lepădarea Legii în întregime, fie prin lepădarea unuia dintre principiile ei, dar consecința va fi în cele din urmă aceeași. Cine calcă „o singură poruncă” dă pe față dispreț pentru toată Legea; influența și exemplul lui sunt de partea neascultării; el devine „vinovat de toate” (Iac. 2,10).

Căutând să arunce dispreț asupra statutelor divine, Satana a pervertit învățăturile Bibliei și aceste rătăcirii au fost în felul acesta încorporate în credința mulțimilor care mărturisesc a crede în Scriptură. Ultima mare luptă dintre adevăr și rătăcire nu este decât bătălia finală a unei lupte îndelungate cu privire la Legea lui Dumnezeu. În această luptă intrăm acum - o luptă între legile oamenilor și preceptele lui Iehova, între religia Bibliei și religia fabulelor și a tradiției.

Factorii care se vor uni împotriva adevărului și dreptății în această luptă sunt acum la lucru. Cuvântul sfânt al lui Dum-

nezeu, care ne-a fost dat cu prețul atâtor suferințe și sânge, este prea puțin prețuit. Biblia este la îndemâna tuturor, dar sunt puțini aceia care o primesc în adevăr ca fiind călăuza vieții. Necredința predomină într-o proporție alarmantă, nu numai în lume, dar chiar și în biserică. Mulți au ajuns să combată chiar învățăturile care constituie înșiși stâlpii credinței creștine. Faptele cele mari ale creațiunii, așa cum sunt prezentate de scriitorii inspirați, căderea omului, ispășirea, perpetuitatea Legii lui Dumnezeu, sunt practic lepădate, fie cu totul, fie în parte, de o mare parte din lumea zisă creștină. Mii care se mândresc cu înțelepciunea și cu independența lor socotesc ca o dovadă de slăbiciune a-și pune cineva încrederea în Biblie; ei socotesc ca o dovadă de talent superior și de cultură să găsească greșeli în Scripturi, să denatureze și să nege cele mai importante adevăruri ale ei. Mulți slujitori învață poporul și mulți profesori și învățători își învață studenții că Legea lui Dumnezeu a fost schimbată sau desființată, iar aceia care privesc cererile ei ca fiind încă valabile, că trebuie ascultate literal, sunt socotiți ca meritând numai batjocură sau dispreț.

Lepădând adevărul, oamenii leapădă pe Autorul lui. Călcând Legea lui Dumnezeu, ei leapădă autoritatea Legiuitorului. Este tot atât de ușor să faci un idol din învățăturile și teoriile rătăcite, ca și a modela un idol din lemn sau din piatră. Reprezentând greșit atributele lui Dumnezeu, Satana îi conduce pe oameni să și-L imagineze într-un fel neadevărat. În viața multora, un idol filozofic este întronat în locul lui Iehova; în timp ce viul Dumnezeu, așa cum este descoperit în Cuvântul Său, în Hristos și în lucrările creațiunii, este slujit doar de puțini. Mii de oameni zeifică natura, în timp ce leapădă pe Dumnezeul naturii. Deși într-o formă deosebită, idolatria există în lumea creștină de astăzi, tot atât de adevărat cum exista în vechiul Israel din zilele lui Ilie. Dumnezeu multora dintre preinșii oameni înțelepți, filozofi, poeți, politicieni, ziariști - dumnezeul cercurilor rafinate la modă, al multor colegii și universități, chiar și al unor instituții

teologice - este doar cu puțin mai bun decât Baal, zeul soare al Feniciei.

Nici o rătăcire primită de lumea creștină nu se ridică cu mai multă îndrăzneală împotriva autorității cerului, nici una nu este mai opusă dictatelor rațiunii, nici una nu este mai ucigătoare în consecințele ei decât învățătura modernă, care câștigă teren atât de repede, că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie pentru oameni. Fiecare popor își are legile lui, care cer respect și ascultare; nici o guvernare nu poate exista fără ele; dar se poate concepe ca Făcătorul cerurilor și al pământului să nu aibă nici o lege care să guverneze ființele pe care le-a făcut? Să presupunem că slujitorii proeminenți ar învăța în mod public că legile care guvernează țara lor și ocrotesc drepturile cetățenilor lor n-ar fi obligatorii - că ele restrâng libertatea oamenilor și de aceea n-ar trebui să fie ascultate; cât timp ar mai fi îngăduiți astfel de oameni la amvon? Dar este oare o jignire mai gravă să disprețuiești legile statelor și ale popoarelor decât să calci acele precepte divine care sunt temelia oricărei guvernări?

Ar fi cu mult mai potrivit pentru națiuni să-și abroge legile și să îngăduie oamenilor să facă ce le place decât pentru Conducătorul Universului să-și anuleze Legea și să lase lumea fără o măsură care să condamne pe vinovat sau să îndreptățească pe cel ascultător. Am dori să cunoaștem rezultatele anulării Legii lui Dumnezeu? Experiența a fost încercată. Teribile au fost scenele care au avut loc în Franța atunci când ateismul a devenit putere stăpânitoare. S-a demonstrat atunci înaintea lumii că a lepăda restricțiile pe care Dumnezeu le-a impus înseamnă primirea conducerii celui mai crud între tirani. Când măsura dreptății este îndepărtată, este deschisă calea pentru prințul întinericului de a-și întemeia puterea pe pământ.

Oriunde preceptele divine sunt lepădate, păcatul încetează să mai fie privit ca păcătos, iar neprihănirea nu este de dorit. Aceia care refuză să se supună guvernării lui Dumnezeu sunt cu totul nepregătiți pentru a se conduce pe ei înșiși. Prin învățăturile lor

vătămătoare este vădit spiritul de nesupunere în inimile copiilor și ale tineretului, care din fire nu pot suporta controlul; și ca urmare va fi o societate nelegiuită și imorală. În timp ce-și bat joc de credulitatea acelor care ascultă de cerințele lui Dumnezeu, mulțimile primesc cu ușurință amăgirile Satanei. Ei dau frâu liber plăcerii și practică păcatele care au adus judecățile asupra păgânilor.

Aceia care învață pe oameni să privească cu ușurință poruncile lui Dumnezeu seamănă neascultare pentru a culege neascultare. Să fie date la o parte restricțiile impuse de Legea divină și atunci legile omenești vor fi în curând neluate în seamă. Din cauză că Dumnezeu interzice practicile necinstite, pofta, minciuna și înșelăciunea, oamenii sunt gata să calce principiile Sale pe care le socotesc ca o piedică în calea prosperității lor pământești; dar urmările îndepărtării acestor precepte ar fi de așa natură, încât nu se pot anticipa. Dacă legea n-ar fi obligatorie, de ce să mai fie teama de a o călca? Proprietatea n-ar mai fi sigură. Oamenii ar lua bunurile vecinului prin violență, iar cel mai tare ar deveni cel mai bogat. Nici viața n-ar mai fi respectată. Votul căsătoriei n-ar mai sta ca un bastion pentru apărarea familiei. Cine ar avea puterea, dacă ar dori, ar putea lua nevasta vecinului prin violență. Porunca a cincea ar fi îndepărtată împreună cu a patra. Copiii nu s-ar sfii să ia viața părinților lor dacă, făcând așa, și-ar putea împlini dorința inimii lor stricate. Lumea civilizată ar deveni o hoardă de hoți și asasini; iar pacea, liniștea și fericirea ar fi alungate de pe pământ.

De pe acum învățătura că oamenii sunt liberi de ascultarea de cerințele lui Dumnezeu a slăbit puterea obligației morale și a deschis stăvilarele nelegiuirii asupra lumii. Nelegiuirea, risipa și corupția se revarsă peste noi ca un val copleșitor. În familie, Satana este la lucru. Steagul lui flutură chiar și în căminurile zise creștine. Gelozia, bănuielile, fățarnicia, înstrăinarea, rivalitatea, lupta, trădarea încrederii sacre, îngăduirea poftelor se află acolo. Întregul sistem de principii și de învățături religioase, care ar tre-

bui să constituie temelia și structura vieții sociale, pare a fi un edificiu gata să se prăbușească în ruină. Criminalii cei mai josnici, când sunt aruncați în închisoare pentru abaterile lor, sunt făcuți adesea primitorii darurilor și atențiilor ca și când ar fi obținut o distincție de invidiat. Se dă o mare publicitate caracterului și crimelor lor. Presa publică amănunte revoltătoare cu privire la vicii, inițiind în felul acesta și pe alții în practicarea înșelătoriei, furtului și a crimei; iar Satana tresaltă pentru succesele planurilor lui diabolice. Pasiunea nebunească a viciului, violența cu care se ia viața, creșterea teribilă a necumpătărilor și a nelegiuirii peste orice măsură trebuie să îi trezească pe toți aceia care se tem de Dumnezeu, să se întrebe ce se poate face pentru a opri valul răului.

Curțile de justiție sunt corupte. Conducătorii sunt mânați de dorințe după câștig și de iubire de plăceri senzuale. Necumpătarea a întunecat facultățile multora, așa încât Satana are aproape stăpânire deplină asupra lor. Juriștii sunt pervertiți, mituiți, înșelați. Beția și petrecerile, pasiunea, gelozia, necinstea de orice fel sunt prezente printre aceia care administrează legile. „Adevărul s-a poticnit în piața de obște și neprihănirea nu poate să se apropie“ (Is. 59,14).

Nelegiuirea și întunericul spiritual care au stăpânit în timpul supremației Romei au fost urmarea inevitabilă a înăbușirii Scripturilor; dar unde trebuie găsită cauza necredinței larg răspândite, a lepădării Legii lui Dumnezeu și a stricăciunii care este legată de acestea, în lumina deplină a iluminării Evangheliei și într-un veac de libertate religioasă? Acum, pentru că Satana nu mai poate ține lumea sub stăpânirea lui prin interzicerea Scripturilor, el recurge la alte mijloace pentru a-și atinge același scop. Distrugerea credinței în Biblie slujește scopului lui așa cum slujește și distrugerea Bibliei însăși. Prin introducerea ideii că Legea lui Dumnezeu nu este obligatorie, în realitate el conduce pe oameni să o calce ca și când ar fi întru totul necunoscători ai preceptelor ei. Și acum, ca și în veacurile trecute, el a lucrat prin biserică

pentru a-și realiza planurile. Organizațiile religioase ale zilei au refuzat să asculte adevărurile nepopulare descoperite clar în Scripturi și, combătându-le, ei au adoptat interpretări și au luat poziții care au semănat pe o scară largă semințele necredinței. Acceptând rătăcirea papală despre nemurirea de la natură a sufletului și conștiința omului în moarte, ei au lepădat singura apărare împotriva amăgirilor spiritismului. Învățătura cu privire la chinurile veșnice a condus pe mulți să nu mai creadă în Biblie. Și când cuvintele poruncii a patra sunt susținute înaintea oamenilor, se descoperă că este poruncită păzirea Sabatului zilei a șaptea; și ca singura cale de a se elibera de o datorie pe care nu sunt gata să o îndeplinească, mulți învățători populari declară că Legea lui Dumnezeu nu mai este obligatorie. În felul acesta ei leapădă Legea și o dată cu ea și Sabatul. Când lucrarea pentru reforma Sabatului se extinde, această lepădare a Legii divine, pentru a evita cerințele poruncii a patra, va deveni aproape generală. Învățăturile conducătorilor religiei au deschis ușa către necredință, către spiritism și către disprețuirea Legii sfinte a lui Dumnezeu; și asupra acestor conducători zace o răspundere grozavă pentru nelegiuirea care există în lumea creștină.

Și cu toate acestea, chiar această categorie de oameni susține că rapida răspândire a stricăciunii se datorește în mare măsură profanării așa numitului „Sabat creștin“ și că impunerea păzirii duminicii ar reface într-o mare măsură morala societății. Această susținere este accentuată îndeosebi în America, unde învățătura cu privire la Sabatul cel adevărat a fost predicată pe scară largă. Aici lucrarea de cumpătare, una dintre cele mai proeminente și importante dintre reformele morale, este adesea combinată cu mișcarea duminicală, iar apărătorii acesteia de pe urmă se prezintă ca unii care lucrează pentru promovarea celor mai înalte interese ale societății. Aceia care refuză să se unească cu ei sunt denunțați ca fiind dușmanii reformei și ai cumpătării. Dar faptul că mișcarea pentru întemeierea rătăcirii este unită cu o lucrare

care este bună în ea însăși nu este un argument în favoarea răătăcirii. Putem ascunde otrava amestecând-o cu o hrană sănătoasă, dar nu-i putem schimba natura. Din contră, devine și mai primejdioasă și este mai ușor de luat de către cei neavizați. Unul dintre planurile lui Satana este să amestece cu răătăcirea destul adevăr pentru a o face plauzibilă. Conducătorii mișcării duminicale pot să ia apărarea unor reforme de care oamenii au nevoie, principii care sunt în armonie cu Biblia; și cu toate acestea, dacă împreună cu ele se află și o cerință care este contrară Legii lui Dumnezeu, slujitorii lui Dumnezeu nu se pot uni. Nimic nu le poate justifica punerea de o parte a poruncilor lui Dumnezeu în schimbul preceptelor oamenilor.

Prin cele două răătăciri mari, nemurirea sufletului și sfințirea duminicii, Satana va aduce pe oameni în robia amăgirilor sale. În timp ce prima pune temelia pentru spiritism, ultima creează o legătură de simpatie cu Roma. Protestanții din Statele Unite se vor afla în primele rânduri pentru a întinde mâna peste abis și a prinde mâna spiritismului, ele vor trece peste abis pentru a da mâna cu puterea romană; și sub influența acestei uniri întreprinse, această țară va merge pe urmele Romei pentru a călca în picioare drepturile conștiinței.

Deoarece spiritismul imită din ce în ce mai mult creștinismul cu numele, el are o putere mai mare să amăgească și să încurce. După concepția actuală, chiar și Satana s-a convertit. El va apărea sub forma unui înger de lumină. Prin mijlocirea spiritismului se vor face minuni, ce nu se pot contesta. Și pentru că duhurile mărturisesc credința în Biblie și dau pe față respect pentru instituțiile bisericii, lucrarea lor va fi socotită ca o manifestare a puterii divine.

Linia de deosebire dintre creștinii cu numele și cei nelegiuți abia se mai distinge astăzi. Membrii bisericii iubesc ce iubește lumea și sunt gata să se unească cu ea, iar Satana s-a hotărât să-i unească într-o singură organizație și în felul acesta să-și întărească puterea, aruncându-i în rândurile spiri-

tismului. Papistașii care se laudă cu minunile, ca fiind un semn sigur al bisericii celei adevărate, vor fi amăgiți cu ușurință de această putere făcătoare de minuni; iar protestanții care au lepădat scutul adevărului vor fi amăgiți și ei. Papistașii, protestanții și cei lumești vor primi în egală măsură o formă de evlavie fără putere și vor vedea în această unire o mare mișcare pentru pocăința lumii întregi și pentru inaugurarea mileniului mult așteptat.

Prin spiritism, Satana apare ca un binefăcător al omenirii, vindecând bolile oamenilor și pretinzând a aduce o ordine nouă și un sistem mai înalt de credință religioasă; dar în același timp lucrează ca un nimicitor. Ispitele lui duc mulțimile la ruină. Necumpătarea detronează rațiunea, urmează îngăduința senzuală, lupta și vărsarea de sânge. Satana găsește plăcere în război, căci el provoacă pasiunile cele mai rele ale sufletului și aruncă pentru veșnicie victimele cufundate în viciu și în sânge. Ținta lui este să provoace popoarele la război unul împotriva altuia, pentru că în felul acesta poate îndepărta mințile oamenilor de la lucrarea de pregătire pentru a sta în ziua lui Dumnezeu.

Satana lucrează și prin elementele naturii, pentru a-și strânge secerișul de suflete nepregătite. El a studiat secretele laboratoarelor naturii și își folosește toată puterea pentru a dirija aceste elemente atât cât îi îngăduie Dumnezeu. Când i s-a îngăduit să chinuiască pe Iov, cât de repede turmele, cirezile, robii, casele, copiii au fost distruși, un necaz venind după altul ca într-o clipă. Dumnezeu este Acela care ocrotește fapăturile Sale și le înconjoară pentru a le feri de puterea distrugătorului. Dar lumea creștină a dovedit dispreț față de Legea lui Iehova; Domnul însă va face exact ce a spus - Își va retrage binecuvântările de la pământ și-și va îndepărta grija Sa ocrotitoare de la aceia care se răscoală împotriva Legii Sale învățând și obligând și pe alții să facă la fel. Satana are stăpânire peste toți aceia pe care Dumnezeu nu-i păzește în mod deosebit. El va favoriza și va face pe unii să prospere pentru ca să-i aducă la îndeplinire planurile lui

i va aduce necazuri pentru alții, făcând pe oameni să creadă că Dumnezeu este Acela care-i chinuiește.

În timp ce va apărea înaintea copiilor oamenilor ca un medic mare care le poate vindeca bolile, el va aduce boală și dezastru, până acolo încât orașele populate să fie aduse în stare de ruină și părăsire. Chiar acum el este la lucru. În accidente și calamități pe mare și pe uscat, în marile conflagrații, în furtuni grozave și în uragane pustiitoare, inundații, ciloane, valuri uriașe și în cutremure, în toate locurile și în mii de forme, Satana își exercită puterea. El distruge recolta gata de recoltat, și ca urmare vine foametea și suferința. El face ca aerul să fie poluat de moarte și mii pier din cauza stricăciunii ei. Aceste calamități vor deveni din ce în ce mai frecvente și mai dezastruoase. Distrugerea va veni asupra oamenilor și a animalelor. „Țara este tristă, sleită de puteri; locuitorii sunt năhniți și tânjesc; țara a fost spurcată de locuitorii ei; ei călăuau legile, nu țineau poruncile, și rupeau legământul cel veșnic!” (Is. 24,4.5).

Și atunci, amăgitorul cel mare îi va convinge pe oameni că aceia care slujesc lui Dumnezeu provoacă toate aceste rele. Clasa de oameni care a provocat dizgrația cerului va pune toate necazurile lor asupra acelor a căror ascultare de Legea lui Dumnezeu este o mustrare continuă pentru aceia care o calcă. Se va spune că oamenii insultă pe Dumnezeu prin călcarea sabatului duminical; că acest păcat a adus calamitățile care nu vor înceta până nu se va impune cu strictețe păzirea duminicii; și că aceia care susțin cerințele poruncii a patra, distrugând prin aceasta respectul față de duminică, sunt tulburătorii poporului, împiedicând revenirea lor în favoarea divină și la prosperitatea materială. În felul acesta, acuzația ridicată în vechime împotriva lujitorului lui Dumnezeu se va repeta pe criterii bine stabilite: „Abia a zărit Ahab pe Ilie, și i-a zis: 'Nu eu nenorocesc pe Israel; ci tu, și casa tatălui tău, fiindcă ați părăsit poruncile Domnului și te-ai dus după Baali'" (1 Regi 18,17.18). Când mânia

oamenilor va fi provocată prin acuzații neadevărate, ei vor urma față de trimișii lui Dumnezeu o cale foarte asemănătoare cu aceea pe care Israelul apostaziat a urmat-o în ceea ce privea pe Ilie.

Puterea făcătoare de minuni dată pe față prin spiritism își va exercita influența împotriva acelor care aleg să asculte de Dumnezeu mai mult decât de oameni. Comunicările din partea duhurilor vor declara că Dumnezeu le-a trimis pentru a convinge pe aceia care leapădă duminica de rătăcirea lor, afirmând că legile țării trebuie ascultate ca fiind Legea lui Dumnezeu. Ele vor deplânge nelegiuirea cea mare din lume și vor susține mărturia învățătorilor religioși după care starea morală decăzută este cauzată de necinstirea duminicii. Mare va fi indignarea împotriva tuturor acelor care refuză să accepte mărturia lor.

Modul de procedare al Satanei în această luptă finală cu poporul lui Dumnezeu este același pe care l-a folosit la începutul marii controversă din ceruri. El pretindea a căuta să promoveze stabilitatea cârmuirii divine, în timp ce în ascuns depunea toate eforturile pentru a asigura lepădarea ei. Și astfel, chiar lucrarea pe care se străduia să o îndeplinească o punea în contul îngerilor credincioși. Aceeași lucrare de amăgire a marcat istoria bisericii romane. Ea a susținut că lucrează ca vice-rege al cerului, în timp ce a căutat să se înalțe mai presus de Dumnezeu și să-I schimbe Legea. Sub conducerea Romei, aceia care au suferit moartea pentru credințioșia lor față de Evanghelie au fost denunțați ca făcători de rele; toate mijloacele posibile pentru a-i acoperi de rușine, să-i facă să apară în ochii oamenilor și chiar în ochii lor ca cei mai odioși criminali. Tot așa va fi și acum. În timp ce Satana caută să distrugă pe aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu, va face să fie acuzați de călcarea legii, ca oameni care dozonorează pe Dumnezeu și aduc judecățile Lui asupra lumii.

Dumnezeu nu forțează niciodată voința sau conștiința; dar calea continuă a Satanei - pentru a câștiga stăpânire asupra acelor pe care nu-i poate amăgi altfel - este constrângerea și

cruzimea. Prin teamă sau frică el încearcă să conducă conștiința și să-și asigure închinarea. Pentru împlinirea acestui țel, el lucrează prin autoritățile religioase și pământești, mobilizându-le la impunerea legilor omenești și disprețuind Legea lui Dumnezeu.

Aceia care cinstesc Sabatul biblic vor fi denunțați ca vrăjmași ai legii și ai ordinii, ca unii care calcă în picioare preceptele morale ale societății, provocând anarhie și corupție și atrăgând judecățile lui Dumnezeu asupra pământului. Stăruințele de a nu-și călca pe conștiință vor fi socotite ca încăpățănare, îndărătnicie și dispreț față de autoritate. Ei vor fi acuzați de nemulțumire față de cărmuire. Slujitorii care contestă obligativitatea Legii divine vor prezenta de la amvoane datoria de a da ascultare autorităților civile ca fiind rânduite de Dumnezeu. În sălile legislative și în curțile de judecată, păzitorii vor fi greșit prezentați și condamnați. O falsă interpretare va fi dată cuvintelor lor, iar asupra motivelor lor va fi pusă cea mai rea intenție.

Când bisericile protestante leapădă argumentele clare, scripturistice în apărarea Legii lui Dumnezeu, ele vor dori să aducă la tăcere pe aceia a căror credință n-o pot respinge cu ajutorul Bibliei. Cu toate că închid ochii față de acest fapt, ele adoptă acum o cale care va duce la prigonirea acelor care refuză în mod conștient să facă ceea ce face restul lumii creștine și să recunoască pretențiile sabatului papal.

Demnitarii bisericii și ai statului se vor uni pentru a corupe, a convinge sau pentru a constrânge toate clasele de oameni să cinstească duminica. Lipsa autorității divine va fi înlocuită cu decretele prigonitoare. Corupția politică distruge iubirea de dreptate și respectul pentru adevăr; chiar și în America cea liberă, conducătorii și legiuitorii, pentru a-și asigura favoarea publică, se vor supune cererii populare după o lege care să impună păzirea duminicii. Libertatea de conștiință, care a costat o jertfă atât de mare, nu va mai fi respectată. În lupta care se apropie

cu grăbire vom vedea exemplificate cuvintele profetului: „Și balaurul mâniat pe femeie, s-a dus să facă război cu rămășița seminței ei, care păzesc poruncile lui Dumnezeu, și țin mărturia lui Isus Hristos“ (Apoc. 12,17).

Scripturile o apărare sigură

La Lege și la mărturie!“ Căci dacă nu vor vorbi așa, nu vor răsări zorile pentru poporul acesta“ (Is. 8,20). Poporul lui Dumnezeu este îndreptat către Scripturi ca scut al lui împotriva influenței învățătorilor rătăciți și a puterii amăgitoare, a duhurilor întinericului. Satana folosește orice plan posibil pentru a împiedica pe oameni să câștige o cunoaștere a Bibliei, deoarece declarațiile ei lămurite îi demască amăgirile. Ori de câte ori are loc o redeșteptare a lucrării lui Dumnezeu, prințul răului se trezește la o activitate mai intensă; acum el își adună toate puterile pentru o luptă finală împotriva lui Hristos și a urmașilor Lui. Ultima mare amăgire este pe punctul de a se descoperi înaintea noastră. Antihristul trebuie să-și desfășoare lucrările miraculoase înaintea ochilor noștri. Atât de mult se va asemăna contrafacerea cu adevărul, încât va fi peste putință să se facă deosebirea între ele, cu excepția faptului că avem Sfintele Scripturi. Prin mărturia lor trebuie probate toate declarațiile și orice minune.

Toți aceia care încearcă să asculte de toate poruncile lui Dumnezeu vor întâlni împotriviri și vor fi luați în râs. Ei vor putea să reziste numai cu ajutorul lui Dumnezeu. Pentru a putea suporta încercarea din fața lor, trebuie să înțeleagă voia lui

Dumnezeu așa cum a fost descoperită în Cuvântul Său; ei Îl pot cinsti numai dacă au o concepție corectă cu privire la caracterul Său, a cârmuirii și a planurilor Sale și dacă lucrează în armonie cu ele. Numai aceia care și-au întărit mintea cu adevărurile Bibliei vor rezista în lupta cea mare. Fiecărui suflet i se va pune problema cercetătoare: „Să ascult mai mult de Dumnezeu decât de oameni?” Ora hotărâtoare este chiar acum la uși. Sunt picioarele noastre întemeiate pe stânca de neclintit a Cuvântului lui Dumnezeu? Suntem pregătiți să stăm hotărâți în apărarea poruncilor lui Dumnezeu și a credinței lui Isus?

Înainte de răstignirea Sa, Mântuitorul a explicat ucenicilor că urma să fie dat la moarte și că va învia din mormânt, iar îngerii au fost de față pentru a imprima cuvintele Lui în minte și în inimă. Dar ucenicii așteptau o eliberare pământească de sub jugul roman și nu puteau suporta gândul ca Acela în care își concentraseră toate nădejdlile să sufere o moarte atât de rușinoasă. Cuvintele de care trebuia să-și amintească au fost alungate din minte; și atunci când a venit timpul cercării, i-a găsit nepregătiți. Moartea lui Isus a distrus atât de deplin nădejdlile lor, ca și când nu-i avertizase. Tot astfel în profeții, viitorul ne este descoperit prin cuvintele Mântuitorului. Evenimentele legate de încheierea timpului de har și de lucrarea de pregătire pentru timpul de probă sunt prezentate lămurit. Dar mulțimile nu înțeleg mai bine aceste adevăruri importante și sunt pentru ele ca și când nu le-ar fi fost descoperite. Satana veghează să răpească orice impresie care i-ar putea face înțelepți spre mântuire, iar timpul încercării îi va găsi nepregătiți.

Când Dumnezeu trimite oamenilor avertizări atât de importante, ele fiind reprezentate ca vestite de îngeri sfinți zburând prin mijlocul cerului, El cere fiecărui suflet înzestrat cu puterile rațiunii să ia aminte la solie. Judecățile înfricoșate pronunțate împotriva închinătorilor fiarei și chipului ei (Apoc. 14,9-11) trebuie să conducă la un studiu atent al profețiilor, să învețe ce în-

semnează semnul fiarei și cum să se ferească de a-l primi. Dar majoritatea oamenilor își întorc urechile de la ascultarea adevărului și se îndreaptă către închipuiri. Apostolul Pavel declara, privind către zilele de pe urmă: „Căci va veni vremea când oamenii nu vor putea să sufere învățătura sănătoasă“ (2 Tim. 4,3). Acel timp a venit. Mulțimile nu doresc adevărul Bibliei, pentru că el vine în conflict cu dorința inimii păcătoase și iubitoare de lume; iar Satana le oferă amăgirile pe care ei le iubesc.

Dar Dumnezeu dorește să aibă un popor pe pământ care să susțină Biblia, ca măsură a tuturor învățăturilor și ca temelie a tuturor reformelor. Părerile oamenilor învățați, deducțiile științei, crezurile sau hotărârile consiliilor eclesiastice, atât de numeroase și contradictorii, cum sunt și bisericile pe care ele le reprezintă, glasul majorității - nici una și nici toate acestea laolaltă nu trebuie private ca dovadă pentru sau împotriva vreunui punct al credinței religioase. Înainte de a primi orice învățătură sau precept, trebuie să cerem un clar: „Așa zice Domnul“ în sprijinul ei.

Satana încearcă continuu să atragă atenția la om în locul lui Dumnezeu. El îi conduce pe oameni să privească la episcopi, la pastori, la profesori de teologie, ca îndrumători ai lor, în loc să cerceteze Scripturile pentru a-și cunoaște datoria. Atunci, stăpânind mințile acestor conducători, el poate influența mulțimile după voia lui.

Când Hristos a venit să vorbească cuvintele vieții, oamenii de rând L-au ascultat cu plăcere; și mulți, chiar dintre preoți și dintre conducători, au crezut în El. Dar marele preot împreună cu conducătorii poporului s-au hotărât să condamne și să lepede învățăturile Lui. Deși dăduseră greș în toate străduințele lor de a găsi acuzații împotriva Lui, cu toate că nu putuseră decât să simtă influența puterii și a înțelepciunii divine care însoțeau cuvintele Sale, ei s-au închistat în prejudecăți; au lepădat dovada cea mai lămurită a mesianității Sale, ca nu cumva să fie obligați

a deveni ucenicii Lui. Acești împotriviitori ai lui Isus erau bărbați pe care oamenii fuseseră învățați din copilărie să-i respecte, în fața autorității cărora fuseseră obișnuiți să se plece. „Cum se face, au întrebat ei, că mai marii și cărturarii noștri nu cred în Isus? Nu L-ar primi acești oameni evlavioși dacă ar fi Hristosul? Influența unor conducători ca aceștia a condus națiunea iudaică să lepede pe Răscumpărătorul ei.

Duhul care a influențat pe conducătorii și preoții aceia este dat pe față și astăzi de mulți care au o înaltă pretenție de evlavie. Ei refuză să cerceteze mărturia Scripturilor cu privire la adevărurile deosebite pentru această vreme. Ei arată la numărul lor, la bogăția și popularitatea lor și privesc cu dispreț pe aceia care apără adevărul și care sunt puțini, săraci, nepopulari și care au o credință care-i desparte de lume.

Hristos a prevăzut că pretenția nejustificată de autoritate, pe care și-au asumat-o cărturarii și fariseii, nu avea să înceteze o dată cu împrăștierea iudeilor. El a avut o privire profetică cu privire la înălțarea autorității omenești care pretindea stăpânire asupra conștiinței, dar care a fost un blestem grozav pentru biserică în toate veacurile. Iar mustrarea aspră a cărturarilor și a fariseilor, precum și avertizările Sale ca poporul să nu-i urmeze pe acești conducători orbi au fost cuprinse în raportul inspirat ca o mustrare pentru generațiile viitoare.

Biserica Romano-Catolică rezervă clerului dreptul de a interpreta Scripturile. Pe temeiul că numai eclesiastici sunt competenți să explice Cuvântul lui Dumnezeu, el este ascuns de oamenii de rând. Cu toate că Reformațiunea a dat tuturor Scripturile, același principiu care a fost susținut de Roma oprește mulțimile din bisericile protestante să cerceteze Biblia pentru ei înșiși. Ele sunt învățate să primească învățăturile așa cum sunt interpretate de biserică; și sunt mii care nu îndrăznesc să primească nimic, oricât de lămurit ar fi descoperit în Scriptură, care este contrar crezului lor sau învățăturii stabilite de biserică lor.

Cu toate că Biblia este plină de avertizări împotriva învățătorilor rătăciți, mulți sunt gata să-și încredințeze sufletele lor spre păstrare clerului. Există astăzi mii de susținători ai religiei care nu pot prezenta nici un alt motiv pentru punctele de credință pe care le susțin decât că așa au fost învățați de conducătorii lor religioși. Ei trec pe lângă învățăturile Mântuitorului ca și când nu-L observă și acordă o încredere deplină cuvintelor slujitorilor. Dar sunt slujitorii infailibili? Cum ne putem încredința sufletele noastre călăuzirii lor dacă nu știm din Cuvântul lui Dumnezeu că ei sunt purtătorii de lumină? Lipsa de curaj moral pentru a pași alături de urmele trasate de lume, conduce pe mulți să urmeze pe cei învățați; și prin împotrivirea lor de a cerceta pentru ei înșiși, ajung legați fără nădejde în lanțurile rătăcirii. Ei văd că adevărul pentru vremea aceasta este lămurit prezentat în Biblie; și simt puterea Duhului Sfânt care însoțește vestirea lui; cu toate acestea, îngăduie ca împotrivirea clerului să-i îndepărteze de la lumină. Cu toate că rațiunea și conștiința sunt convinse, aceste suflete amăgite nu îndrăznesc să gândească altfel decât slujitorul lor; iar judecata lor personală, interesele lor veșnice sunt jertfite necredinței, mândriei și prejudecății altuia.

Multe sunt căile prin care Satana lucrează cu influența omească pentru a-și aduna slujitorii. El își asigură mulțimile prinzându-le cu coardele de mătase ale iubirii față de aceia care sunt vrăjmași ai crucii lui Hristos. Oricare ar fi această legătură, părintească, filială, conjugală sau socială, urmarea este aceeași; împotrivitorii adevărului își folosesc puterea pentru a stăpâni conștiința, iar sufletele ținute sub stăpânirea lui nu au destul curaj sau independență să asculte de propriile lor convingeri cu privire la datorie.

Adevărul și dreptatea lui Dumnezeu sunt de nedespărțit; este imposibil, cu Biblia la îndemână, să cinstim pe Dumnezeu prin păreri rătăcite. Mulți susțin că nu contează ce crede cineva, nu-

mai viața lui să fie corectă. Dar viața este modelată de credință. Dacă lumina și adevărul sunt la îndemâna noastră, iar noi neglijăm să folosim prilejul de a-l asculta și a-l vedea, în realitate îl lepădăm; alegem mai degrabă întunericul decât lumina.

„Multe căi i se par bune omului, dar la urmă duc la moarte“ (Prov. 16,25). Neștiința nu este o scuză pentru răătăcire sau pentru păcat, atunci când există toate posibilitățile de a cunoaște voia lui Dumnezeu. Un om călătorește și ajunge la un loc unde sunt mai multe căi și niște indicatoare care arată unde duce fiecare dintre ele. Dacă cineva nu ține seama de indicator și apucă pe o cale care i se pare lui corectă, s-ar putea să fie foarte sincer, dar se va găsi cu toată posibilitatea pe o cale greșită.

Dumnezeu ne-a dat Cuvântul Său pentru ca să ne familiarizăm cu învățăturile lui și să știm ce cere El de la noi. Când învățătorul legii a venit la Isus cu întrebarea: „Ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?“, Mântuitorul l-a trimis la Scripturi, spunând: „Ce este scris în Lege? Cum citești în ea?“ Neștiința nu va scuza nici pe tânăr și nici pe bătrân și nu-i vor scuti de pedeapsa datorată pentru călcarea Legii lui Dumnezeu; deoarece în mâna lor se află o prezentare corectă a acelei Legi, a principiilor și cerințelor ei. Nu este îndeșulător să avem intenții bune; nu este îndeșulător să facă cineva ce crede că este drept sau ceea ce un slujitor îi spune că este drept. Mântuirea sufletului lui este în joc și trebuie să cerceteze Scripturile pentru el însuși. Oricât de puternice i-ar fi convingerile, oricât de convins ar fi că slujitorul Evangheliei știe care este adevărul, acestea nu pot constitui pentru el o temelie. El are o hartă care-i arată fiecare semn pe calea lui către cer, și n-ar trebui să meargă pe ghicite.

Prima și cea mai înaltă datorie a oricărei ființe raționale este să cerceteze din Scripturi ce este adevărul și apoi să meargă în lumină, încurajând și pe alții să-i urmeze exemplul. Trebuie să studiem Biblia zi de zi cu sârguință, cântărind fiecare gând și

comparând verset cu verset. Cu ajutorul divin trebuie să ne formăm păreri personale pentru că trebuie să răspundem personal înaintea lui Dumnezeu.

Adevărurile cele mai clare descoperite în Biblie au fost învăluite în îndoială și în întuneric de către oameni învățați, care, având pretenția de mare înțelepciune, învață că Scripturile au un înțeles mistic, ascuns, spiritual și care nu iese la iveală în limbajul folosit în ea. Acești oameni sunt învățători rătăciți. Unei asemenea categorii i-a spus Isus: „Nu pricepeți nici Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu“ (Marcu 12,24). Limbajul Bibliei trebuie să fie explicat după înțelesul lui neîndoios, afară de faptul că este folosit un simbol sau o figură de stil. Hristos a dat făgăduința: „Dacă vrea cineva să facă voia Lui, va ajunge să cunoască învățătura“ (Ioan 7,17). Dacă oamenii ar lua Biblia așa cum stă scris, dacă n-ar fi fost învățători neadevărați care să-i rătăcească și să le încurce mințile, s-ar fi îndeplinit o lucrare care ar fi produs bucurie îngerilor și care ar fi adus la staulul lui Hristos mii și mii care acum pribegesc în rătăcire.

Trebuie să punem la lucru toate puterile minții în studiul Scripturilor și să urmărim priceperea de a înțelege, atât cât pot muritorii, lucrurile adânci ale lui Dumnezeu; totuși să nu uităm că ascultarea și supunerea de copil este adevăratul spirit al celui care vrea să învețe. Greutățile din Scriptură nu pot fi niciodată rezolvate prin aceleași metode care sunt folosite în lupta cu problemele filozofice. Nu trebuie să ne angajăm în studiul Bibliei cu acea încredere în sine cu care atât de mulți pășesc în domeniile științei, ci cu o dependență de Dumnezeu prin rugăciune și cu o dorință sinceră de a cunoaște voia Sa. Trebuie să venim cu un spirit umil și gata de a învăța pentru a primi cunoștințe de la marele EU SUNT. Altfel, îngerii cei răi vor orbi atât de mult mințile noastre și ne vor învățtoșa atât de mult inimile, încâ nu vom mai fi impresionați de adevăr.

Multe părți din Scriptură, pe care oamenii învățați le declară a fi o taină sau pe lângă care trec ca fiind lipsite de importanță, sunt pline de mângâiere și de îndrumare pentru acela care a fost învățat în școala lui Hristos. Un motiv pentru care mulți teologi nu au o înțelegere mai lămurită a Cuvântului lui Dumnezeu este că ei închid ochii față de adevărurile pe care nu doresc să le practice. Înțelegerea adevărului biblic depinde nu atât de mult de puterea intelectului adus la studiu, cât de sinceritatea scopului, de dorința stăruitoare de neprihănire.

Biblia nu trebuie să fie niciodată studiată fără rugăciune. Numai Duhul Sfânt ne poate face în stare să simțim importanța acelor lucruri ușor de înțeles sau să ne ferească de interpretarea tendențioasă a adevărilor greu de înțeles. Lucrarea îngerilor cerești este aceea de a pregăti inima pentru a înțelege astfel Cuvântul lui Dumnezeu, încât să fim încântați de frumusețea lui, muștrați de adevărurile lui sau însuflețiți și întăriți de făgăduințele lui. Trebuie să facem ca cererea Psalmistului să fie și a noastră: „Deschide-mi ochii, ca să văd lucrurile minunate ale Legii Tale!“ (Ps. 119,18). Ispitele par adesea irezistibile pentru că, prin neglijarea rugăciunii și a studiului Bibliei, cel ispitit nu-și poate aminti cu ușurință făgăduințele lui Dumnezeu și nu poate întâmpina pe Satana cu armele Scripturii. Dar îngerii sunt în jurul acelor care sunt gata să fie învățați în lucrurile dumnezeiești; și în timp de mare nevoie, ei își vor aminti chiar acele adevăruri de care au trebuință. În felul acesta, „când vrăjmașul va năvăli ca un râu, Duhul Domnului îl va pune pe fugă“ (Is. 59,19).

Isus a făgăduit ucenicilor Săi: „Dar Mângâietorul, adică Duhul Sfânt, pe care-L va trimite Tatăl, în Numele Meu, vă va învăța toate lucrurile, și vă va aduce aminte de tot ce v-am spus Eu“ (Ioan 14,26). Dar învățăturile lui Hristos trebuie ca mai înainte să fi fost depozitate în minte pentru ca Duhul lui Dumnezeu să ni le aducă aminte în vreme de primejdie. „Strâng

Cuvântul Tău“ în inima mea“, spunea David, „ca să nu păcătuiesc împotriva Ta“ (Ps. 119,11).

Toți aceia care își prețuiesc interesele veșnice trebuie să fie în gardă față de năvălirile scepticismului. Vor fi atacați chiar stâlpii adevărului. Este imposibil să ne păstrăm în afara batjocurii, a sofismelor, a învățăturilor subtile și otrăvitoare, ale necredinței moderne. Satana își potrivește ispitele pentru toate clasele de oameni. El atacă pe cel necărturar cu o ironie sau batjocură, în timp ce pe cel instruit îl întâmpină cu obiecții științifice și cu raționamente filozofice, ambele calculate să provoace neîncrederea sau disprețuirea Scripturilor. Chiar și tinerele cu experiență puțină își ia libertatea să insinueze îndoieli cu privire la principiile fundamentale ale creștinismului. Și această necredință tinerească, oricât este ea de superficială, își are influența ei. Mulți sunt conduși în felul acesta să batjocorească credința părinților lor și să aducă întristare Duhului harului (Evr. 10,29). Multe vieți care promiteau să fie o cinste pentru Dumnezeu și o binecuvântare pentru lume au fost nimicite de suflul nebunesc al necredinței. Toți aceia care se încred în hotărârile înfumurate ale rațiunii omenești și își închipuie că pot explica tainele divine, ca să ajungă la adevăr fără ajutorul înțelepciunii lui Dumnezeu, sunt încurcați în plasa Satanei.

Trăim în cea mai solemnă perioadă a istoriei acestei lumi. Viitorul mulțimilor care suprapopulează pământul este gata să se hotărască. Buna noastră stare viitoare și chiar mântuirea altor suflete depinde de calea pe care o alegem acum. Avem nevoie să fim călăuziți de Duhul adevărului. Orice urmaș al lui Hristos trebuie să întrebe cu sinceritate: „Doamne, ce vrei să fac?“ Avem nevoie să ne umilim înaintea Domnului, cu post și cu rugăciune, și să cugetăm mult la Cuvântul Său, îndeosebi la scenele judecății. Ar trebui să căutăm acum o experiență vie și profundă în lucrurile lui Dumnezeu. Nu avem nici o clipă de pierdut. Evenimente de importanță vitală au loc în jurul nostru; ne găsim pe terenul fermecat al Satanei. Nu dormiți, străjeri ai lui Dum-

nezeu; vrăjmașul vă pândește de aproape, gata în orice clipă; dacă slăbiți veghea și ațipiți, va sări asupra voastră și vă va face prada lui.

Mulți sunt amăgiți în ceea ce privește starea lor adevărată înaintea lui Dumnezeu. Ei se felicită pentru faptele rele pe care nu le fac și uită să amintească pe cele bune și nobile pe care Dumnezeu le cere de la ei, dar pe care au neglijat să le facă. Nu este suficient să fie pomi în grădina lui Dumnezeu. Ei trebuie să răspundă așteptărilor Sale aducând roadă. El îi face răspunzători pentru că n-au împlinit tot binele pe care-l puteau face, prin harul Său care i-ar fi întărit. În cărțile cerului ei sunt trecuți ca unii care încurcă locul. Cu toate acestea, și cazul acestei categorii nu este fără nici o nădejde. Inima iubirii îndelung răbdătoare încă mijlocește pe lângă aceia care au disprețuit mila lui Dumnezeu și au călcat în picioare harul Său. „De aceea zice: 'Deșteaptă-te tu, care dormi, scoală-te din morți, și Hristos te va lumina'. Luați seamă deci să umblați cu băgare de seamă. Răscumpărați vremea, căci zilele sunt rele“ (Ef. 5,14-16).

Când va veni timpul de încercare, se vor vedea aceia care au făcut din Cuvântul lui Dumnezeu regula lor de viață. Vara nu este nici o deosebire vizibilă între brad și alți copaci; dar când vine crivățul iernii, bradul rămâne neschimbat, în timp ce alți copaci sunt despuiați de frunzele lor. Tot așa cel nesincer, care se pretinde, nu poate fi deosebit acum de creștinul cel adevărat, dar vremea este chiar la uși când deosebirea se va vedea. Să se ridice împotrivirea, să capete putere bigotismul și intoleranța, să se aprindă prigoane și cei cu inima împărțită și fățarnicii se vor clătina și vor părăsi credința; dar creștinul adevărat va sta tare ca o stâncă, credința lui va fi mai puternică, nădejdea lui mai strălucită decât în zilele de prosperitate.

Psalmistul spune: „Mă gândesc la învățăturile Tale. Prin poruncile Tale mă fac mai priceput, deoarece urăsc orice cale a minciunii“ (Ps. 119,99.104).

„Ferice de omul care găsește înțelepciunea“ . „Căci el este ca un pom sădit lângă ape, care-și întinde rădăcinile spre râu; nu se teme de căldură, când vine, și frunzișul lui rămâne verde; în anul secetei, nu se teme, și nu încetează să aducă roadă“ (Prov. 3,13; Ier. 17,8).

Ultima avertizare

După aceea, am văzut pogorându-se din cer un alt înger, care avea o mare putere; și pământul s-a luminat de slava lui. El a strigat cu glas tare, și a zis: 'A căzut, a căzut Babilonul cel mare. A ajuns un locaș al dracilor, o închisoare a oricărui duh necurat, o închisoare a oricărei păsări necurate și urâte'. Apoi am auzit din cer un alt glas, care zicea: 'Ieșiți din mijlocul ei, poporul Meu, ca să nu fiți părtași la păcatele ei, și să nu fiți loviți cu urgiile ei!'“ (Apoc. 18,1.2.4).

Acest pasaj din Scriptură arată înainte către o vreme când vestirea căderii Babilonului, adusă de cel de al doilea înger din Apoc. 14 (vers. 8), trebuie repetată cu adăugirea mențiunii despre stricăciunile care au intrat în diferite organizații (religioase) care constituie Babilonul, de când a fost dată pentru prima oară solia, în vara anului 1844. Este descrisă aici o stare grozavă în lumea religioasă. Cu fiecare lepădare a adevărului mințile oamenilor se vor întuneca mai mult, inimile lor se vor împietri și mai tare, până când vor fi zăvorâte într-o împietrire necredincioasă. Sfidând avertismentele pe care Dumnezeu le-a dat, ei vor continua să calce în picioare unul dintre preceptele Decalogului, până când vor ajunge să prigonească pe aceia care-l socotesc sfânt. Hristos este batjocorit prin disprețul pus asupra Cuvântu-

lui și poporului Său. Când învățăturile spiritismului sunt primite de biserici, opreliștea impusă inimii firești este îndepărtată, iar mărturisirea religiei va deveni o mantie care ascunde cele mai josnice nelegiuri. Credința în manifestările spiritiste deschide ușa pentru duhurile amăgitoare și pentru învățăturile demonilor și în felul acesta influența îngerilor răi va fi simțită în biserici.

Despre Babilon, la vremea când a fost scos în evidență în această profeție, s-a spus: „Păcatele ei s-au îngrămădit, și au ajuns până la cer; și Dumnezeu Și-a adus aminte de nelegiuirea ei“ (Apoc. 18,5). Ea a umplut măsura nelegiuirii ei și distrugerea este gata să cadă peste ea. Dar Dumnezeu are încă un popor în Babilon și, înainte de căderea judecăților Sale, acești credincioși trebuie să fie chemați afară din el, ca să nu ia parte la păcatele ei și să nu „primească urgiile ei“. De aici mișcarea simbolizată printr-un înger coborând din cer, luminând pământul cu slava lui și strigând cu un glas puternic, făcând cunoscute păcatele Babilonului. În legătură cu solia lui se aude chemarea: „Ieșiți dintr-însa poporul Meu“. Aceste înștiințări, unite cu solia îngerului al treilea, constituie avertizarea finală care va fi dată locuitorilor pământului.

Grozav va fi deznodământul la care va fi adusă lumea. Puterile pământului, unindu-se să lupte împotriva poruncilor lui Dumnezeu, vor decreta ca: „toți, mici și mari, bogați și săraci, slobozi și robi“ (Apoc. 13,16) să se conformeze practicilor bisericii prin păzirea sabatului cel neadevărat. Toți aceia care refuză să consimtă vor primi pedepse civile și, în cele din urmă, se va spune că merită moartea. Pe de altă parte, Legea lui Dumnezeu care poruncește ziua de odihnă a Creatorului cere ascultare și amenință cu mânia pe toți aceia care calcă preceptele ei.

O dată problema prezentată lămurit înaintea omului, oricine va călca Legea lui Dumnezeu pentru a asculta de legiuirea omească primește semnul fiarei; el primește semnul de apartenență față de puterea de care alege să asculte în locul lui Dumnezeu. Avertizarea din ceruri este aceasta: „Dacă se închi-

nă cineva fiarei și icoanei ei, și primește semnul ei pe frunte sau pe mână, va bea și el din vinul mănii lui Dumnezeu turnat neamestecat în paharul mănii Lui" (Apoc. 14,9.10).

Dar nimeni nu trebuie să sufere mânia lui Dumnezeu până când mai întâi adevărul nu i-a fost adus în minte și în conștiință și a fost lepădat. Sunt mulți care n-au avut niciodată ocazia să audă adevărurile deosebite pentru vremea aceasta. Obligatorietatea poruncii a patra n-a fost pusă niciodată înaintea lor în adevărata ei lumină. Acela care citește toate inimile și pune la încercare toate motivele nu va lăsa pe nimeni, dintre aceia care doresc să cunoască adevărul, să fie amăgiți cu privire la scopurile luptei. Decretul nu va fi impus oamenilor orbește. Fiecare trebuie să aibă lumină suficientă pentru a lua o hotărâre în mod deliberat.

Sabatul va constitui proba cea mare a credincioșiei, căci el este adevărul pus în discuție în mod deosebit. Când va fi adusă încercarea finală asupra oamenilor, se va trage linia de deosebire dintre aceia care slujesc pe Dumnezeu și aceia care nu-L slujesc. În timp ce păzirea sabatului neadevărat pentru a asculta de legea statului, contrară poruncii a patra, va fi o recunoaștere fățișă a apartenenței la o putere care este în opoziție cu Dumnezeu, păzirea Sabatului adevărat, în ascultare de Legea lui Dumnezeu, este o dovadă de credincioșie față de Creator. Pe când o categorie, care primește semnul supunerii față de puterile pământești, primește semnul fiarei, cealaltă, alegând semnul supunerii față de autoritatea divină, primește semnul lui Dumnezeu.

Odinioară, aceia care au prezentat adevărurile celei de a treia solii îngerești au fost priviți adesea ca niște alarmiști. Prezicerile lor, că intoleranța religioasă va câștiga teren în Statele Unite, că biserica și statul se vor uni ca să prigonească pe aceia care păzesc poruncile lui Dumnezeu, au fost socotite neîntemeiate și absurde. S-a declarat cu încredere că această țară n-ar putea deveni niciodată altceva decât ceea ce a fost - apărătoarea libertății

religioase. Dar, pe măsură ce problema impunerii duminicii este agitată în cercuri tot mai largi, evenimentul de care s-au îndoit și nu l-au crezut atâta vreme se vede apropiindu-se, iar întreita solie va produce un efect pe care nu l-a avut mai înainte.

În toate generațiile, Dumnezeu a trimis pe slujitorii Săi să mustre păcatul, atât în lume, cât și în biserică. Dar oamenii doresc să le fie spuse lucruri plăcute, iar adevărul simplu și curat nu este primit. Mulți reformatori, când și-au început lucrarea, s-au hotărât să aibă o mare prudență când au atacat păcatele bisericii și ale națiunii. Ei nădăjduiau ca prin exemplul unei vieți curate de creștin să aducă pe oameni înapoi la învățăturile Bibliei. Dar Duhul lui Dumnezeu a venit asupra lor, așa cum a venit peste Ilie, inspirându-l să mustre păcatele unui împărat nelegiuit și ale unui popor apostaziat; nu s-au putut opri să predice declarațiile lămurite ale Bibliei - învățături pe care nu fuseseră dispuși să le prezinte. Ei au fost constrânși să declare cu ardoare adevărul și primejdiile care amenințau sufletele. Cuvintele pe care Dumnezeu le dădea ei le rosteau, fără teamă de urmări, iar oamenii erau constrânși să asculte avertizarea.

Tot astfel va fi vestită și solia îngerului al treilea. Când vine timpul ca ea să fie proclamată cu cea mai mare putere, Dumnezeu va lucra prin unelte umile, conducând mințile acelor care se consacră slujirii Sale. Lucrătorii vor fi calificați mai mult prin ungerea Duhului Său decât prin educația dată de instituțiile de învățământ. Bărbați ai credinței și ai rugăciunii vor fi constrânși să meargă cu zel sfânt, făcând cunoscut cuvintele pe care Dumnezeu li le dă. Păcatele Babilonului vor fi date pe față. Urmările dezastruoase ale impunerii rânduielilor bisericii de către autoritatea civilă, amăgirile spiritismului, înaintarea neobservată dar rapidă a puterii papale, toate vor fi demascate. Pin aceste avertizări solemne oamenii vor fi treziți. Mii și mii vor auzi cuvinte pe care nu le-au mai auzit niciodată. Cu uimire vor asculta mărturia că Babilonul este

biserica decăzută din cauza rătăcirilor și păcatelor ei, din cauza lepădării adevărului trimis pentru ea din cer. Când oamenii merg la învățătorii lor de mai înainte, cu întrebarea răscolitoare: „Sunt aceste lucruri așa?“, slujitorii le prezintă fabule, proorocesc lucruri plăcute pentru a le potoli temerile și pentru a liniști conștiința trezită. Dar în timp ce mulți refuză să se mulțumească doar cu autoritatea oamenilor și cer un „așa zice Domnul“, slujitorii populari, asemenea fariseilor din vechime, plin de mânie că autoritatea lor este pusă la îndoială, vor denunța solia ca fiind de la Satana și vor provoca mulțimile iubitoare de păcat să insulte și să prigonească pe aceia care o vestesc.

Pe măsură ce lupta se extinde în domenii noi și mintea oamenilor este atrasă către Legea lui Dumnezeu, cea călcată în picioare, Satana se agită. Puterea care însoțește solia nu face decât să mânie și mai mult pe aceia care se împotrivesc. Conducătorii spirituali vor face eforturi aproape supraomenești pentru a îndepărta lumina ca să nu lumineze peste turma lor. Prin toate mijloacele pe care le au la dispoziție vor încerca să interzică discutarea acestor probleme vitale. Biserica va face apel la brațul cel mai puternic al puterii civile, și, în această lucrare, papistașii și protestanții se vor uni. Pe măsură ce mișcarea pentru impunerea duminicii devine mai îndrăzneță și mai hotărâtă, va fi chemată în ajutor legea împotriva celor ce păzesc porunca a patra. Ei vor fi amenințați cu amenzi și înțemnițare, iar unora le vor fi oferite poziții cu influență și alte beneficii și avantaje, cu condiția să renunțe la credința lor. Dar răspunsul lor statornic va fi: „Arătați-ne din Cuvântul lui Dumnezeu rătăcirea noastră“, același răspuns pe care l-a dat și Luther în împrejurări asemănătoare. Aceia care sunt târâți înaintea tribunalelor aduc o îndreptățire puternică a adevărului, iar unii care aud sunt conduși să ia poziție pentru păzirea tuturor poruncilor lui Dumnezeu. În felul acesta, lumina va fi adusă multor mii de suflete care altfel n-ar putea cunoaște nimic despre aceste adevăruri.

Ascultarea cu sinceritate de Cuvântul lui Dumnezeu va fi considerată ca răzvrătire. Orbiți de Satana, părinții vor exercita asprime și lipsă de înțelegere față de copiii lor credincioși, stăpânul sau stăpâna vor prizoni pe servul care păzește poruncile - dragostea va fi denaturată; copiii vor fi dezmoșteniți și alungați de acasă. Se vor împlini literal cuvintele lui Pavel: „Toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus, vor fi prizoniți“ (2 Tim. 3,12). Când apărătorii adevărului refuză să cinstească sabatul duminical, unii dintre ei vor fi aruncați în închisori, unii vor fi exilați, alții vor fi tratați ca robi. Pentru înțelepciunea omenească, toate acestea par acum imposibile; dar pe măsură ce Duhul lui Dumnezeu, care îi ține în frâu, va fi retras de la oameni, iar ei vor fi sub stăpânirea Satanei, care urăște principiile divine, vor avea loc manifestări teribile. Inima poate deveni foarte crudă atunci când temerea de Dumnezeu și dragostea sunt înlăturate. Când furtuna se apropie, o mare grupă de credincioși care au mărturisit credința în solia îngerului al treilea, dar care n-au fost sfințiți prin asultare și adevăr își vor părăsi poziția și vor trece în rândurile împotrivilor. Unindu-se cu lumea și împărtășindu-se de spiritul ei, au ajuns să vadă lucrurile aproape în aceeași lumină; și când ajung la încercare, ei sunt pregătiți să aleagă partea ușoară, populară. Bărbați de talent și cu aspect plăcut, care odinioară se bucuraseră în adevăr, își folosesc puterile pentru a amăgi și a rătăci suflete. Ei devin vrăjmașii cei mai aprigi ai fraților lor de mai înainte. Când păzitorii Sabatului sunt aduși înaintea tribunalelor pentru a da socoteală de credința lor, acești apostaziați sunt agenții cei mai cu efect ai Satanei, de a-i prezenta într-o lumină falsă și a-i acuza, și prin declarații mincinoase și bănuieli incită pe conducători împotriva lor.

În vremea aceasta de persecuție, credința slujitorilor Domnului va fi pusă la probă. Ei au dat avertizarea cu credincioșie privind numai la Dumnezeu și la Cuvântul Său. Duhul lui Dumnezeu care le-a mișcat inimile i-a determinat să vorbească.

Animați de un zel sfânt și cu un puternic impuls divin, au pornit la îndeplinirea datoriilor lor fără să calculeze la rece urmările rostirii în fața oamenilor a cuvântului pe care Dumnezeu li-l dăduse. Ei n-au ținut seama de interesele pământești, nici n-au căutat să-și păstreze bunul nume sau viața. Cu toate acestea, atunci când furtuna împotrivirii și a apăsării se năpustește peste ei, unii copleșiți de descurajare vor fi gata să exclame: „Dacă am fi prevăzut urmările cuvintelor noastre, am fi stat liniștiți!“ Ei sunt aruncați în greutăți. Satana îi asaltează cu ispite grele. Lucrarea pe care și-au asumat-o pare peste puterile lor de îndeplinire. Sunt amenințați cu distrugerea. Însuflețirea care îi mânase s-a dus; cu toate acestea, nu se pot întoarce. Atunci, simțindu-și deznădejdea grozavă, aleargă la Cel Atotputernic după întărire. Ei își amintesc că cuvintele pe care le rostiseră nu fuseseră ale lor, ci ale Aceluia care le încredințase avertizarea. Dumnezeu a pus adevărul în inimile lor, iar ei n-au putut să nu-l vestească.

Aceleași încercări au fost experimentate de oamenii lui Dumnezeu din veacurile trecute. Wycliffe, Huss, Luther, Tyndale, Baxter, Wesley susținuseră ca toate învățăturile să fie verificate cu Biblia și declaraseră că vor renunța la tot ceea ce condamnă. Prigoana s-a dezlănțuit asupra acestor bărbați cu o furie nestinsă. Cu toate acestea, ei n-au conștientizat să vestească adevărul. Fiecare din diferitele perioade ale istoriei bisericii s-au caracterizat prin evidențierea unui adevăr deosebit, specific adaptat la nevoile poporului lui Dumnezeu din vremea aceea. Fiecare adevăr nou și-a croit drum prin mijlocul urii și împotrivirii; aceia care au fost binecuvântați cu lumina Lui au fost ispitiți și încercați. Dumnezeu dă un adevăr deosebit pentru oamenii care se găsesc într-o situație dificilă. Cine îndrăznește să refuze vestirea lui? El poruncește slujitorilor Săi să vestească ultima chemare de har către lume. Ei nu pot să tacă decât cu primej-duirea sufletelor lor. Trimișii lui Hristos nu se ocupă de urmări. Ei trebuie să-și

ndeplinească datoria, iar urmările să le lase pe seama lui Dumnezeu.

Când împotrivirea se ridică la cea mai înaltă cruzime, slujitorii lui Dumnezeu ajung iarăși în nedumerire; căci se pare că ei au adus criza. Dar conștiința și Cuvântul lui Dumnezeu îi asigură că drumul lor este bun și, cu toate că încercările continuă, ei sunt întăriți să le suporte. Lupta se ascute și crește, dar credința și curajul lor crește o dată cu nevoile. Mărturia lor este: „Nu-ndrăznim să batjocorim Cuvântul lui Dumnezeu și să lespărțim Legea Sa cea sfântă, numind o parte importantă și alta ipsisită de importanță pentru a câștiga favoarea oamenilor. Domnul pe care Îl slujim este în stare să ne scape. Hristos a biruit puterile pământului și cum să ne temem noi de o lume deja învinsă?”

Persecuția, în diferitele ei forme, este punerea în practică a unui principiu care va exista câtă vreme va fi Satana și câtă vreme creștinismul va avea putere vitală. Nimeni nu poate sluji lui Dumnezeu fără să provoace împotrivirea oștilor întinericului. Îngerii răi îl vor asalta, alarmați că influența lui le ia prada din mâini. Oamenii răi, muștrați de exemplul acestora, se vor uni cu ei, căutând să-i despartă de Dumnezeu prin ispitiri ametoitoare. Când acestea nu reușesc, atunci este folosită o putere contrângătoare pentru forțarea conștiinței.

Dar atâta vreme cât Isus rămâne Mijlocitorul omului în Sanctuarul de sus, influența înfrânătoare a Duhului Sfânt este imită de conducător și de către popor. Ne stăpânesc încă, într-o oarecare măsură, legile țării. Dacă n-ar fi aceste legi, starea lumii ar fi mult mai rea decât este acum. În timp ce mulți conducători sunt agenții Satanei, Dumnezeu Își are trimișii Săi printre conducătorii țării. Vrajmașul inspiră pe slujitorii lui să propună măsuri care ar împiedica într-o mare măsură lucrarea lui Dumnezeu; dar bărbați de stat care se tem de Domnul sunt influențați de îngerii sfinți să se împotrivescă unor astfel de propuneri cu argumente ce nu pot fi combătute. În felul acesta,

câțiva bărbați vor putea ține piept unui curent puternic al răului. Împotrivirea vrăjmașilor adevărului va fi stăvilită până ce solia îngerului al treilea își va face lucrarea. Când avertizarea finală va fi dată, ea va atrage atenția acestor conducători prin care Domnul lucrează acum și unii dintre ei o vor primi și vor rămâne împreună cu poporul lui Dumnezeu în timpul strâmtorării.

Îngerul care se unește în vestirea soliei îngerului al treilea va lumina tot pământul cu slava lui. Aici este prezisă o lucrare mondială cu o putere neobișnuită. Mișcarea Adventă din anul 1840-1844 a fost o manifestare glorioasă a puterii lui Dumnezeu; prima solie îngerească a fost dusă la toate centrele misionare din lume, iar în câteva țări s-a dat pe față cel mai mare interes religios care s-a văzut în vreo țară de la Reformațiunea sec. al XVI-lea; dar acestea urmează să fie depășite de mișcarea cea puternică din timpul ultimei avertizări a îngerului al treilea.

Lucrarea se va asemăna cu aceea din Ziua Cincizecimii. După cum „ploaia timpurie“ a fost dată, prin revărsarea Duhului Sfânt la începutul predicării Evangheliei pentru a face posibilă creșterea seminței prețioase, tot așa „ploaia târzie“ va fi dată la încheierea ei pentru coacerea recoltei. „Să cunoaștem, să căutăm să cunoaștem pe Domnul! Căci El Se ivește ca zorile dimineții, și va veni la noi ca o ploaie, ca ploaia de primăvară, care udă pământul“ (Osea 6,3). „Și voi, copii ai Sionului, bucurați-vă și veseliți-vă în Domnul, Dumnezeul vostru, căci El vă va da ploaie la vreme, vă va trimite ploaie timpurie și târzie, ca odinioară“ (Ioel 2,23). „În zilele de pe urmă, zice Dumnezeu, voi turna din Duhul Meu peste orice făptură. Atunci oricine va chema Numele Domnului, va fi mântuit“ (Fapte 2,17.21).

Lucrarea cea mare a Evangheliei nu se va încheia cu o manifestare mai slabă a puterii lui Dumnezeu decât a marcat-o începutul ei. Profetiile care s-au împlinit la revărsarea ploii timpurii, la începutul predicării Evangheliei, urmează să se împlinească iarăși în ploaia târzie de la încheierea ei. Acestea sunt „vremurile de înviorare“ către care privea în viitor apostolul

Petru când spunea: „Pocăiți-vă dar, și întoarceți-vă la Dumnezeu, pentru ca să vi se șteargă păcatele, ca să vină de la Domnul vremile de înviore, și să trimită pe Cel ce a fost rânduit mai dinainte pentru voi: pe Isus Hristos“ (Fapte 3,19.20).

Slujitorii lui Dumnezeu, cu fețele luminate, și strălucind de consacrare sfântă, se vor grăbi din loc în loc pentru a vesti solia din cer. Prin mii de glasuri, pe tot pământul va fi dată avertizarea. Se vor face minuni, bolnavii vor fi vindecați și semne și minuni vor însoți pe credincioși. Și Satana va lucra cu minuni mincinoase, făcând să coboare chiar și foc din cer înaintea oamenilor (Apoc. 13,13). În felul acesta, locuitorii pământului vor fi aduși să ia o hotărâre.

Solia va fi dusă nu atât prin argumente, cât prin convingerea profundă a Duhului lui Dumnezeu. Argumentele au fost prezentate. Sămânța a fost semănată, iar acum va răsări și va aduce roadă. Publicațiile distribuite de lucrătorii misionari și-au exercitat influența, dar, cu toate acestea, mulți ale căror minți au fost impresionate au fost împiedicați să înțeleagă pe deplin adevărul sau să-i dea ascultare. Acum razele de lumină pătrund pretutindeni, adevărul este văzut cu claritate, iar copiii cinstiți ai lui Dumnezeu rup legăturile care i-au ținut. Legăturile de familie, relațiile cu biserica sunt fără putere să-i mai țină. Adevărul le este mai prețios decât orice altceva. În ciuda unirii tuturor mijloacelor împotriva adevărului, un mare număr va lua poziție de partea Domnului.

Timpul strâmtorării

In vremea aceea se va scula marele voievod Mihail, ocrotitorul copiilor poporului tău; căci aceasta va fi o vreme de strâmtorare, cum n-a mai fost de când sunt neamurile și până la vremea aceasta. Dar în vremea aceea, poporul va fi mântuit, și anume oricine va fi găsit scris în carte“ (Dan. 12,1).

Când se încheie solia îngerului al treilea, harul nu mai mijlocește pentru locuitorii vinovați ai pământului. Oamenii lui Dumnezeu și-au îndeplinit lucrarea. Ei au primit „ploaia târzie“, „înviorarea de la fața Domnului“, și sunt pregătiți pentru ceasul încercării care le stă înaintea. Îngerii se grăbesc înapoi și încolo în ceruri. Un înger care vine de pe pământ anunță că și-a terminat lucrarea; încercarea finală a fost adusă asupra lumii, și toți aceia care s-au dovedit credincioși față de preceptele divine au primit „sigiliul viului Dumnezeu“. Atunci Isus Își încetează mijlocirea în Sanctuarul de sus. El Își ridică mâinile și cu un glas puternic spune: „S-a sfârșit“, și toată oastea îngerească își scoate coroanele când El face acest anunț solemn: „Cine este nedrept, să fie nedrept și mai departe; cine este întinat, să se întineze și mai departe; cine este fără prihană să trăiască și mai departe fără prihană. Și cine este sfânt, să se sfințească și mai departe!“ (Apoc. 22,11). Fiecare caz a fost hotărât pentru viață

sau pentru moarte. Hristos a făcut ispășire pentru poporul Său și i-a șters păcatele. Numărul supușilor Săi este hotărât: „împărăția, stăpânirea, măreția și domnia de sub cerul întreg“ este gata să fie dată moștenitorilor mântuirii, iar Isus va domni ca Împărat al împăraților și Domn al domnilor.

Când El părăsește Sanctuarul, întunericul îi acoperă pe locuitorii pământului. În acest timp grozav, cel drept trebuie să trăiască înaintea unui Dumnezeu sfânt, fără mijlocire. Frâul care a fost pus celor nelegiuiți este îndepărtat și Satana are stăpânire deplină peste cel care a rămas până la urmă nepocăit. Îndelunga răbdare a lui Dumnezeu s-a sfârșit. Lumea a lepădat harul Său, a disprețuit iubirea Sa și a călcat în picioare Legea Sa. Nelegiuiții au trecut hotarul milei; Duhul lui Dumnezeu căruia i-au rezistat cu încăpățănare a fost până la urmă retras. Neocroțiți de harul divin, ei nu au nici o apărare de cel rău. Satana va arunca atunci pe locuitorii pământului într-o strâmtorare mare, cea din urmă. Când îngerii lui Dumnezeu încetează să mai țină în frâu vânturile sălbatice ale patimii omenești, toate elementele de luptă vor fi lăsate libere. Pământul întreg va fi adus într-o ruină mai grozavă decât aceea care a venit peste Ierusalimul din vechime.

Un singur înger a nimicit pe toți întâii născuți ai egiptenilor și a umplut țara de jale. Când David a păcătuit împotriva lui Dumnezeu prin numărarea poporului, un înger a făcut o distrugere mare prin care i-a fost pedepsit păcatul. Aceeași putere de distrugere, pe care au dat-o pe față îngerii sfinți la porunca lui Dumnezeu, va fi dată pe față de îngerii cei răi atunci când El le îngăduie. Sunt gata acum forțe și așteaptă doar îngăduința divină, ca să răspândească pustiirea pretutindeni.

Aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu au fost acuzați că au adus nenorocirile peste lume și vor fi priviți ca fiind cauza frământărilor îngrozitoare ale naturii, a luptei și a vărsării de sânge dintre popoare, care umplu pământul de durere. Puterea

care a însoțit ultima avertizarea a umplut de mânie pe nelegiuți, mânia lor s-a aprins împotriva tuturor acelor care au primit solia, iar Satana va provoca cu o și mai mare intensitate spiritul de ură și de persecuție.

Când prezența lui Dumnezeu a fost retrasă în cele din urmă de la națiunea iudeilor, preoții și poporul n-au știut lucrul acesta. Cu toate că erau sub stăpânirea Satanei și erau mânâți de patimile cele mai îngrozitoare și mai nelegiuite, ei încă se socoteau ca fiind aleși de Dumnezeu. Slujba de la templu continua; jertfele erau aduse pe altarele mânjite și în fiecare zi era cerută binecuvântarea divină asupra unui popor vinovat de sângele scumpului Fiu al lui Dumnezeu, care căuta să-i ucidă pe slujitorii și pe apostolii Săi. Tot astfel, locuitorii pământului nu vor ști atunci când hotărârea irevocabilă a Sanctuarului a fost pronunțată și soartă lumii a fost stabilită pentru totdeauna. Formele religiei vor fi continuate de către un popor de la care a fost retras, în cele din urmă, Duhul lui Dumnezeu; iar zelul satanic cu care prințul răului îi va inspira pentru împlinirea planurilor lui răutăcioase va purta asemănarea cu zelul pentru Dumnezeu.

Pentru că Sabatul a devenit punctul deosebit de discuție în creștinătate, iar autoritățile religioase și pământești s-au unit pentru a impune păzirea duminicii, refuzul stăruitor al unei minorități de a se supune cerinței generale va face din ei obiectul unui blestem general. Se va cere ca acei oameni puțini, care stau în opoziție cu o instituție a bisericii și cu legea statului, să nu mai fie îngăduiți; că este mai bine să sufere ei decât națiunii întregi să fie aruncate în confuzie și nelegiuire. Același argument a fost adus acum optsprezece veacuri împotriva lui Hristos de către „conducătorii poporului”. „Oare nu vă gândiți că este în folosul nostru”, spunea Caiafa cel nelegiuit, „să moară un singur om pentru norod și să nu piară tot neamul?” (Ioan 11,50). Acest argument va părea convingător; și, în cele din urmă, se va da un decret împotriva acelor care sfințesc Sabatul poruncii a

patra, denunțându-i ca meritând pedeapsa cea mai aspră și dând poporului libertatea ca, după un anumit timp, să-i dea la moarte. Romanismul din lumea veche și protestantismul apostaziat din cea nouă vor lua o atitudine asemănătoare față de aceia care cinstesc toate învățăturile divine.

Poporul lui Dumnezeu va fi atunci cufundat în acele scene de necaz și de suferință, descrise de profet ca fiind timpul strâmtorării lui Iacov. „Așa vorbește Domnul: 'Auzim strigăte de groază; spaimă, nu este pace! S-au îngălbenit toate fețele. Vai! Căci ziua aceea este mare; nici una n-a fost ca ea. Este o vreme de necaz pentru Iacov; dar Iacov va fi izbăvit din ea'" (Ier. 30,5-7).

Noaptea de groază a lui Iacov, atunci când s-a luptat în rugăciune pentru liberarea din mâna lui Esau (Gen. 32,24-30), reprezintă experiența poporului lui Dumnezeu în ultimul timp de strâmtorare. Din cauza înșelăciunii practicate pentru a-și asigura binecuvântarea tatălui, care voia să o dea lui Esau, Iacov fugise ca să-și scape viața, înspăimântat de amenințările groaznice ale fratelui său. După ce rămăsese timp de mulți ani în exil, se hotărâse, la porunca lui Dumnezeu, să se întoarcă cu soțiile și copiii, cu turmele și cirezile, în țara lui natală. Ajungând la hotarele țării, s-a umplut de frică la vestea apropierii lui Esau în fruntea unei cete de luptători, fără îndoială puși pe răzbunare. Ceata lui Iacov, neînarmată și fără apărare, părea să cadă victimă fără nădejde violenței și măcelului. Și, pe lângă povara temerii și neliniștii, se mai adăuga și povara apăsătoare a remușcării, că păcatul lui fusese acela care îl adusese în această primejdie. Singura lui nădejde era în harul lui Dumnezeu; singura lui apărare trebuia să fie rugăciunea. Cu toate acestea, n-a lăsat nimic nefăcut din partea lui pentru a ispăși răul făcut fratelui lui și pentru a îndepărta primejdia care-l amenința. Tot astfel și urmașii lui Hristos, când se apropie timpul strâmtorării, fac toate demersurile pentru a se arăta într-o lumină contrivită înaintea oamenilor, pentru a dezarma prejudecata și

pentru a îndepărta primejdia care amenință libertatea de conștiință.

Trimițându-și familia mai departe, ca să nu mai fie martora suferinței lui, Iacov rămase singur pentru a se lupta cu Dumnezeu. El își mărturisi păcatul și recunoscă mila lui Dumnezeu față de el, în timp ce, cu umilință adâncă, făcu apel la legământul făcut cu părinții lui și făgăduințele date lui în viziunea de noapte de la Betel și în țara exilului său. Criza din viața lui Iacov sosise; totul era în joc. În întuneric și în singurătate, el continua să se roage și să se umilească înaintea lui Dumnezeu. Deodată, o mână i se așează pe umăr. Crezând că un vrăjmaș caută să-i ia viața, se luptă cu toată puterea și disperarea cu atacatorul. Când se crăpă de ziuă, străinul își folosi puterea supranaturală; la atingerea lui, bărbatul cel puternic cade neajutorat și rugător pe grumazul misteriosului lui adversar. Iacov știe cum că Îngerul legământului a fost Acela cu care s-a luptat. Cu toate că a fost lovit și a suferit o durere ascuțită, nu se abătu de la țintă. Timp îndelungat, suferise remușcări, apăsare și necaz pentru păcatul lui; acum trebuia să primească asigurarea că este iertat. Vizitatorul divin păru că vrea să plece; dar Iacov se prinse de El, cerând binecuvântarea. Îngerul îl zori: „Lasă-Mă să plec căci se apropie ziua”; dar patriarhul exclamă: „Nu Te las până nu mă vei binecuvânta”. Câtă încredere, câtă hotărâre și stăruință sunt manifestate aici! Dacă aceasta ar fi fost o cerere îndrăznească, îngâmfată, Iacov ar fi fost nimicit pe loc. Însă el pusese stăpânire pe asigurarea dată aceluia care-și mărturisește slăbiciunea și nevrednicia, și se încrede în mila unui Dumnezeu care-Și ține legământul.

„El a avut putere asupra îngerului și a biruit“ (Osea 12,4). Prin umilință, pocăință și predare de sine, această ființă păcătoasă, supusă greșelii a învins pe Maiestatea cerului. El și-a prins brațul său nesigur de făgăduințele lui Dumnezeu, iar inima iubirii infinite n-a putut lepăda cererea unui păcătos. Ca o dovadă a biruinței lui și ca o încurajare pentru alții, de a imita

exemplul său, numele i-a fost schimbat dintr-unul care-i reamintea păcatul, în altul care comemora biruința. Și faptul că Iacov a ieșit biruitor în lupta cu Dumnezeu era o asigurare că avea să biruiască și în luptele cu oamenii. El nu se temu apoi să întâlnească mânia fratelui său, pentru că Domnul îi era apărătorul.

Satana îl acuzase pe Iacov în fața îngerilor lui Dumnezeu, pretinzând dreptul de a-l distruge datorită păcatului lui; el îi dăduse ideea lui Esau să meargă împotriva lui; și, în lunga noapte de luptă a patriarhului, Satana a încercat să pună asupra lui simțul vinovăției pentru a-l descuraja și pentru a-i rupe legătura cu Dumnezeu. Iacov a ajuns aproape de disperare, dar știa că fără ajutor din cer trebuia să piară. El era pocăit sincer de păcatul lui cel mare și a apelat la mila lui Dumnezeu. N-a putut fi abătut de la ținta lui, ci s-a ținut tare de înger și a stăruit în cererea lui cu strigăte stăruitoare, disperate, până când a biruit.

Așa cum Satana l-a influențat pe Esau să meargă împotriva lui Iacov, tot astfel el va provoca pe cei nelegiuiți să distrugă pe poporul lui Dumnezeu în vreme de necaz. Și, așa cum l-a acuzat pe Iacov, el își va ridica acuzațiile împotriva poporului lui Dumnezeu. El socotește lumea ca fiind supusă lui; dar grupa aceea mică, a celor care păzesc poruncile lui Dumnezeu, se împotrivesc supremației lui. Dacă ar putea să-i șteargă de pe pământ, biruința lui ar fi deplină. El vede că îngerii sfinți îi păzesc și își dă seama că păcatele le-au fost iertate; dar nu știe că viitorul lor a fost hotărât în Sanctuarul de sus. El are o cunoaștere deplină a păcatelor pe care chiar el i-a ispitit să le comită și să le prezinte înaintea lui Dumnezeu în lumina cea mai exagerată, prezentând acest popor ca meritând exact ca și el să fie exclus din favoarea lui Dumnezeu. El declară că Domnul nu poate să le ierte pe drept păcatele și, cu toate acestea, să-l distrugă pe el și pe îngerii lui. El îi pretinde ca pradă a lui și cere să-i fie dați pe mână ca să-i distrugă.

Când Satana îi acuză pe copiii lui Dumnezeu pentru păcatele lor, Domnul îi îngăduie să-i încerce până la extrem. Încrederea lor în Dumnezeu, credința și hotărârea lor vor fi aspru încercate. Când trec în revistă trecutul lor, nădejtile lor se topesc, deoarece în toată viața lor pot vedea prea puțin bine. Sunt pe deplin conștienți de slăbiciunea și nevrednicia lor. Satana caută să-i îngrozească cu gândul că situația lor este fără nădejde, că pata mănjiturilor nu va putea fi ștearsă niciodată. El nădăjduiește în felul acesta să le distrugă credința, pentru ca ei să cedeze acestor ispite și să-i abată de la credințioșia față de Dumnezeu.

Cu toate că poporul lui Dumnezeu este înconjurat de vrăjmași, care sunt hotărâți să-i distrugă, groaza de care suferă ei nu este teama de persecuție pentru adevăr; ei se tem că nu s-au pocăit de toate păcatele și că, prin vreo greșeală a lor, să nu-și dea seama de împlinirea făgăduinței Mântuitorului: „Te voi păzi de ceasul încercării care are să vină peste lumea întreagă“ (Apoc. 3,10). Dacă ar avea asigurarea iertării, nu s-ar da înapoi de la chinuri sau de la moarte; dar, dacă s-ar dovedi nevrednici și și-ar pierde viața din cauza propriilor lor defecte de caracter, atunci Numele cel sfânt al lui Dumnezeu ar fi batjocorit.

Din toate părțile ei aud comploturi de trădare și văd lucrarea răzvrătirii, iar în inima lor se ridică o dorință puternică, o sete sinceră a sufletului, ca această mare apostazie să se termine, iar nelegiuirea celor răi să aibă un sfârșit. Dar, în timp ce se roagă lui Dumnezeu să oprească lucrarea răzvrătirii, ei sunt stăpâniți de un simț profund de regret, că nu mai au putere să reziste pentru a da înapoi valul puternic al păcatului. Ei simt că, dacă totdeauna ar fi folosit priceperea lor în slujba lui Hristos, mergând din putere în putere, forțele Satanei ar fi avut mai puțină putere să o ridice împotriva lor.

Ei își amărăsc sufletele înaintea lui Dumnezeu, arătând către pocăința din trecut pentru multele păcate și aducând în favoarea lor făgăduința Mântuitorului: „Dacă vor căuta ocrotirea Mea,

vor face pace cu Mine, da, vor face pace cu Mine“ (Is. 27,5). Credința nu slăbește din cauză că rugăciunile lor nu sunt ascultate imediat, cu toate că suferă cea mai intensă neliniște, groază și amărăciune; ei nu-și încetează stăruințele. Ei se prind de puterea lui Dumnezeu, așa cum Iacov s-a apucat de Înger; iar vorbirea sufletului lor este: „Nu Te las până nu mă vei binecuvânta“.

Dacă Iacov nu s-ar fi pocăit mai înainte de păcatul lui, prin care a primit dreptul de întâi născut prin înșelăciune, Dumnezeu nu i-ar fi ascultat rugăciunea și nu i-ar fi păstrat viața. Tot astfel, în timpul strâmtorării, dacă poporul lui Dumnezeu ar mai avea păcate nemărturisite, care să le vină în minte pe când sunt chinuiți de groază și teamă, ar fi copleșiți; disperarea nu le-ar nimici credința și n-ar mai avea încredere de a lupta cu Dumnezeu pentru liberare. Dar, în timp ce au un simț adânc al nevredniciei, ei nu au păcate ascunse pe care să le descopere. Păcatele lor au mers înainte la judecată și au fost șterse, iar ei nu și le mai pot reaminti.

Satana îi face pe mulți să creadă că Dumnezeu va trece cu vederea necredincioșia lor în lucrurile mărunte ale vieții; dar Domnul ne arată în procedeele Sale cu Iacov că în nici un fel nu va aproba și nu va îngădui păcatul. Toți aceia care încearcă să-și scuze sau să-și ascundă păcatele și le îngăduie astfel să rămână în cărțile din cer, nemărturisite și neiertate, vor fi biruiți de Satana. Cu cât este mai înaltă mărturisirea lor și cu cât mai onorabilă este poziția pe care o ocupă, cu atât mai întristătoare este calea lor în fața lui Dumnezeu și cu atât mai sigură este victoria marelui lor împotrivor. Aceia care amână pregătirea pentru ziua lui Dumnezeu nu o pot câștiga în timpul de strâmtorare sau în oricare alt timp după acesta. Cazul tuturor acestora este fără nădejde.

Acei creștini cu numele care ajung la această ultimă luptă grozavă nepregătiți, în disperarea lor, își mărturisesc păcatele în cuvinte de groază teribilă, pe când cei nelegiuți se bucură de

nenorocirea lor. Aceste mărturisiri au același caracter ca și al lui Esau sau al lui Iuda. Cei care le fac deplâng urmările neascultărilor, dar nu vinovăția ei. Ei nu simt o mahnire adevărată, nici o scârbă de păcat. Își recunosc păcatul de teama pedepsei; dar, ca și faraonii din vechime, s-ar întoarce de la sfidarea cerului dacă judecățile ar fi îndepărtate.

Istoria lui Iacov este în același timp și o asigurare că Dumnezeu nu-i va lepăda pe aceia care au fost amăgiți, ispitiți și duși în păcat, dar care s-au întors la El cu o pocăință adevărată. Când Satana caută să distrugă această grupă de oameni, Dumnezeu Își trimite îngerii să-i încurajeze și să-i ocrotească în vreme de primejdie. Asalturile Satanei sunt furibunde și hotărâte, amăgirile sunt teribile; dar ochiul Domnului este asupra poporului Său, iar urechea Lui aude strigătele lui. Necazul lor este mare, flăcările cuptorului par gata să-i mistuie; dar Maestrul topitor îi va scoate ca pe aurul curățit în foc. Iubirea lui Dumnezeu pentru copiii Săi, în timpul acestei perioade de încercare cruntă, este tot atât de puternică și delicată ca și în zilele prosperității lor celei mai strălucite; dar este necesar pentru ei să fie puși în cuptorul de foc; firea lor pământească trebuie să fie mistuită, pentru ca chipul lui Hristos să poată fi reflectat pe deplin.

Timpul de încercare și de groază din fața noastră va cere o credință care să suporte oboseala, amânarea și foamea - o credință care nu va slăbi, chiar dacă va fi aspru încercată. Tuturor le este oferit timpul de har spre a se pregăti pentru vremea aceea. Iacov a biruit pentru că a fost stăruitor și hotărât. Biruința lui este o dovadă despre puterea rugăciunii stăruitoare. Toți aceia care se vor prinde de făgăduințele lui Dumnezeu, așa cum a făcut el, și vor fi sinceri și stăruitori, așa cum a fost el, vor reuși asemenea lui. Aceia care nu sunt gata să se lepede de sine, să se lupte înaintea lui Dumnezeu, să se roage mult și stăruitor pentru binecuvântarea Sa, nu o vor primi. A te lupta cu Dumnezeu - cât de puțini știu ce înseamnă lucrul acesta! Cât de puțini sunt aceia

are și-au înălțat sufletul către Dumnezeu cu o dorință atât de uternică, până când toată puterea a ajuns la limită. Când valurile disperării, pe care nici o limbă nu o poate exprima, se rearsă peste cel care se roagă, cât de puțini se prind cu credință tatornică de făgăduințele lui Dumnezeu!

Aceia care acum pun la lucru puțină credință sunt în cea mai mare primejdie de a cădea sub puterea amăgirilor satanice și a ecretului de constrângere a conștiinței. Și, chiar dacă vor rezista încercării, vor fi aruncați într-o groază și într-un chin mai dânc în timpul de strâmtorare, pentru că niciodată nu și-au făcut biceiful să se încreadă în Dumnezeu. Lecțiile de credință pe care ei le-au neglijat vor fi siliți să le învețe sub apăsare și desurajare grozavă.

Trebuie de acum să facem cunoștință cu Dumnezeu, punând la încercare făgăduințele Sale. Îngerii înregistrează orice rugăciune sinceră și stăruitoare. Trebuie ca mai degrabă să ne lipsim de îngăduințe egoiste decât să neglijăm comuniunea cu Dumnezeu. Cea mai neagră sărăcie, cea mai mare lepădare de sine, nu aprobarea Sa, este mai bună decât bogăție, onoruri, confort și rietenie, dar fără ea. Trebuie să ne luăm timp de rugăciune. Dacă îngăduim ca mințile noastre să fie năpădite de interese amănunțite, Domnul ne poate da timp pentru a ne despărți de jolii noștri de aur, de case sau de țărini fertile.

Tânărul n-ar fi amăgit de păcat dacă ar refuza să meargă pe o altă cale decât aceea pe care o poate cere binecuvântarea lui Dumnezeu. Dacă solii care duc lumii ultima avertizare solemnă n-ar ruga pentru binecuvântarea lui Dumnezeu, nu într-un mod rece, leneș și nepăsător, ci cu ardoare și credință, așa cum a făcut Iacov, ar găsi multe locuri unde ar putea spune: „Am văzut pe Dumnezeu față către față și viața mi-a fost păstrată“ (Gen. 28,30). Ei ar fi socotiți de cer ca prinți, având putere să biruiască în lupta cu Dumnezeu și cu oamenii.

„Timpul de încercare cum n-a mai fost niciodată“ se va lezlanțui în curând peste noi; și vom avea nevoie de o expe-

riență pe care acum nu o avem și pe care mulți sunt prea nepăsători să o câștige. Adesea, se întâmplă că încercarea se arată dinainte mai mare decât în realitate; dar acest lucru nu este adevărat cu privire la criza din fața noastră. Imaginația cea mai vie nu poate cuprinde mărimea ei. În acest timp de încercare, orice suflet trebuie să stea pentru sine înaintea lui Dumnezeu. „Chiar dacă ar fi în mijlocul ei Noe, Daniel și Iov, pe viața Mea - zice Domnul Dumnezeu - că n-ar scăpa nici fii, nici fiice, ci numai ei și-ar mântui sufletul prin neprihănirea lor“ (Ezech. 14,20).

Acum, când Marele nostru Preot face ispășire pentru noi, trebuie să căutăm să devenim desăvârșiți în Hristos. Nici măcar printr-un gând Mântuitorul nostru n-a putut fi adus să Se supună puterii ispitei. Satana găsește în inimile omenești un loc unde-și poate câștiga un punct de sprijin; o dorință păcătoasă este nutrită, prin care ispitele lui își dau pe față puterea. Dar Hristos a declarat despre sine: „Vine stăpânitorul lumii acesteia. El n-are nimic cu Mine“ (Ioan 14,30). Satana n-a putut găsi nimic în Fiul lui Dumnezeu care să-i fi oferit posibilitatea biruinței. El păzise poruncile Tatălui Său și în El nu era nici un păcat pe care Satana să-l poată exploata spre folosul lui. Aceasta este starea în care trebuie să fie găsiți aceia care vor sta în timpul strâmtorării.

În viața aceasta, trebuie să îndepărtăm păcatul de la noi prin credința în sângele ispășitor al lui Hristos. Mântuitorul nostru scump ne invită să ne unim cu El, să unim slăbiciunea noastră cu puterea Lui, neștiința noastră cu înțelepciunea Lui, nevrednicia noastră cu meritele Sale. Providența lui Dumnezeu este școala în care trebuie să învățăm blândețea și umilința lui Isus. Domnul ne pune mereu înaintea noastră calea pe care am ales-o și care ni se pare mai ușoară și mai plăcută, ci adevăratele ținte ale vieții. Ne rămâne să colaborăm cu mijloacele pe care le folosește cerul în lucrarea de a aduce caracterele noastre în asemănare cu Modelul divin. Nimeni nu poate

neglija sau amâna această lucrare decât cu primejduirea cea mai înfricoșată a sufletului lor.

Apostolul Ioan a auzit în viziune un glas tare în cer, zicând: „Vai de voi pământ și mare! Căci diavolul s-a pogorât la voi, cuprins de o mânie mare, fiindcă știe că are puțină vreme“ (Apoc. 12,12). Teribile sunt scenele care provoacă această exclamație din partea glasului ceresc. Mânia Satanei crește pe măsură ce timpul i se scurtează, iar lucrarea lui de amăgire și de distrugere va atinge apogeul în timpul strâmtorării.

Semne îngrozitoare, cu un caracter supranatural, se vor descoperi în curând în ceruri, ca dovadă a puterii făcătoare de minuni a demonilor. Duhuri de demoni vor merge la împărații pământului și în lumea întreagă pentru a-i lega în amăgire și pentru a-i îndemna să se unească cu Satana în lupta lui împotriva conducerii cerului. Prin aceste mijloace vor fi amăgiți deopotrivă conducătorii și supușii. Se vor ridica persoane care vor pretinde că sunt chiar hristoși și vor pretinde titlul și închinarea care aparțin Răscumpărătorului lumii. Ei vor face minuni uimitoare de vindecare și vor declara că au descoperiri din cer care vor contrazice mărturia Scripturilor.

Ca o încoronare a dramei celei mari de amăgire, însuși Satana va lua chipul lui Hristos. Biserica a mărturisit timp îndelungat că așteaptă venirea Mântuitorului ca împlinire a nădejzii ei. Acum, amăgitorul cel mare va face să se arate ca și când Hristos ar fi venit. În diferite părți ale pământului, Satana se va prezenta între oameni ca o ființă maiestuoasă, de o strălucire orbitoare, care se aseamănă cu descrierea Fiului lui Dumnezeu dată de Ioan în Apocalips (Apoc. 1,13.15). Slava care-l înconjoară nu este întrecută cu nimic de ceea ce ochii omenești au văzut vreodată. În văzduh răsună strigătul de biruință: „A venit Hristos! A venit Hristos!“ Oamenii se aruncă la pământ în adorare înaintea lui, în timp ce el își ridică mâinile și pronunță asupra lor o binecuvântare, așa cum Hristos îi binecuvânta pe ucenicii Săi când era pe pământ. Glasul lui este plăcut, mios și

melodios. Într-un ton amabil și plin de simpatie, el prezintă unele dintre adevărurile cerești pline de har, pe care Mântuitorul le-a rostit; vindecă bolile din popor și apoi, în asemănarea cu Hristos pe care și-a asumat-o, pretinde că a schimbat Sabatul în duminică și poruncește tuturor să sfințească ziua pe care el a binecuvântat-o. El declară că aceia care stăruiesc să sfințească ziua a șaptea hulesc numele lui, refuzând să asculte de îngerii trimiși la ei cu lumină și adevăr. Aceasta este amăgirea cea mai puternică, aproape copleșitoare. Ca și samaritenii care au fost amăgiți de Simon Magul, mulțimile, de la cel mai mic până la cel mai mare, vor da atenție acestor vrăjitorii, zicând: „Aceasta este 'puterea cea mare a lui Dumnezeu'“ (Fapte 8,10).

Dar poporul lui Dumnezeu nu va fi indus în eroare. Învățăturile acestui hristos fals nu sunt în armonie cu Scripturile. Binecuvântarea lui este pronunțată asupra închinătorilor fiarei și ai chipului ei, chiar asupra acelei categorii de oameni peste care se va revărsa mânia neamestecată a lui Dumnezeu, așa cum declară Biblia.

Și, ce este mai important, este faptul că lui Satana nu-i este îngăduit să contrafacă felul venirii lui Hristos. Mântuitorul a avertizat pe poporul Său împotriva amăgirii din acest punct de vedere și a prezis cu claritate modul venirii Sale de a doua oară. „Se vor scula hristoși mincinoși și prooroci mincinoși; vor face semne mari și minuni până acolo să înșele, dacă va fi cu putință, chiar și pe cei aleși. Deci, dacă vă vor zice: 'Iată-L în pustie', să nu vă duceți acolo! 'Iată-L în odăiță ascuns' să nu credeți. Căci cum iese fulgerul de la răsărit și se vede până la apus, așa va fi și venirea Fiului omului“ (Matei 24,24-27; 25,31; Apoc. 1,7; 1 Tes. 4,16.17). Nu este posibilă contrăfacerea acestei venituri. Ea va fi universal cunoscută și văzută de toată lumea.

Numai aceia care au fost cercetători sânguincioși ai Scripturilor și care au primit dragostea de adevăr vor fi ocrotiți de amăgirea cea puternică ce ia lumea în stăpânire. Prin mărturia

dată de Biblie, aceștia îl vor depista pe amăgitor în prefăcătoria lui. Timpul de încercare va veni peste toți. Prin cernerea ispitei se vor descoperi creștinii cei adevărați. Este poporul lui Dumnezeu atât de solid întemeiat pe Cuvântul Său, încât să nu urmeze dovada dată de simțurile lor? Se vor prinde ei de Biblie și numai de Biblie într-o astfel de criză? Satana îi va împiedica, dacă va putea, să-și asigure pregătirea pentru a sta în ziua aceea. El va pregăti lucrurile așa ca să le îngrădească drumul, să-i ademenească cu comori pământești, să-i facă să ducă poveri grele și apăsătoare pentru ca inimile să le fie supraîmpovărate de grijile vieții acesteia, iar ziua încercării să vină peste ei ca un hoț.

Când decretul dat de diferiți conducători ai creștinătății împotriva păzitorilor poruncii va retrage ocrotirea conducerii și-i va lăsa la dispoziția acelor care le doresc distrugerea, copiii lui Dumnezeu vor fugi din orașe și sate, se vor întovărăși în grupe, locuind în cele mai pustii și mai singuratic locuri. Mulți își vor găsi scăparea în întăriturile munților. Asemenea creștinilor din văile Piemontului, ei vor face din înălțimile pământului sanctuarele lor și vor mulțumi lui Dumnezeu pentru „întăriturile stâncilor“ (Is. 33,16). Dar mulți din toate popoarele și din toate clasele, de sus și de jos, bogați și săraci, negri și albi, vor fi aruncați în robia cea mai nedreaptă și mai crudă. Cei iubiți ai lui Dumnezeu vor trece prin zile grele, legați în lanțuri, închiși după gratiile închisorilor, condamnați la moarte, iar alții în aparență vor fi lăsați să moară de foame, în temnițele întunecoase și dezgustătoare. Nici o ureche omenească nu este deschisă să audă gemetele lor; nici o mână omenească nu este gata să le dea ajutor.

Va uita oare Dumnezeu pe poporul Său în acest ceas al încercării? L-a uitat El pe Noe cel credincios, atunci când judecățile lui Dumnezeu au fost dezlănțuite peste lumea antediluviană? L-a uitat El pe Lot atunci când a căzut foc din cer pentru a nimici cetățile câmpiei? L-a uitat El pe Iosif, înconjurat de idolatri în

Egipt? L-a uitat El pe Ilie când jurământul Izabelei îl amenința cu aceeași soartă ca a preoților lui Baal? L-a uitat El pe Ieremia în groapa cea mai întunecoasă și dezgustătoare a închisorii? I-a uitat El pe cei trei demnitari în cuptorul de foc? Sau pe Daniel în groapa leilor?

„Sionul zicea: 'M-a părăsit Domnul și m-a uitat Domnul!' Poate o femeie să uite copilul pe care-l alăptează și să n-aibă milă de rodul pântecului ei? Chiar dacă l-ar uita, totuși Eu nu te voi uita cu nici un chip: Iată că te-am săpat pe mâinile Mele“ (Is. 49,14-16). „Căci așa vorbește Domnul oștirilor: 'Cel ce se atinge de voi se atinge de lumina ochilor lui'“ (Zah. 2,8).

Cu toate că vrăjmașii îi pot arunca în închisoare, pereții celulei nu pot întrerupe legătura dintre sufletele lor și Hristos. Acela care vede toate slăbiciunile lor, care cunoaște toate încercările este mai presus de puterile pământului; și îngerii vor veni la ei, în celulele singuraticе, aducându-le lumină și pace din cer. Temnița va fi ca un palat, căci acolo locuiesc cei bogați în credință, iar zidurile întunecate vor fi luminate de lumina cerească, ca și atunci când Pavel și Sila se rugau și cântau laude la miezul nopții, în temnița din Filipi.

Judecățile lui Dumnezeu vor veni peste aceia care caută să prigonească și să distrugă pe poporul Său. Îndelunga Sa îngăduință cu cei răi îi încurajează pe oameni în neascultare, dar pedeapsa lor nu este mai puțin sigură și teribilă din cauză că este amânată. „Căci Domnul Se va scula ca la muntele Perațim, și Se va mânia ca în valea Gabaonului, ca să-Și facă lucrarea, lucrarea Lui ciudată, ca să-Și împlinească lucrul, lucrul Lui nemaiauzit“ (Is. 28,21). Pentru Dumnezeu nostru cel milostiv, pedeapsa este un act ciudat. „Pe viața Mea, zice Domnul Dumnezeu, că nu doresc moartea păcătosului“ (Ezech. 33,11). „Domnul, Dumnezeu este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătate și credincioșie, iartă fărădelegea, răzvrătirea și păcatul, dar nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat!“ „Domnul este îndelung răbdător, dar de o mare tărie; și

nu lasă nepedepsit pe cel rău“ (Exod 34,6.7; Naum 1,3). Prin lucruri grozave în dreptate El va reface autoritatea Legii Sale călcate în picioare. Asprimea pedepsei care îl așteaptă pe cel nelegiuit poate fi înțeleasă după neplăcerea Domnului de a aduce la îndeplinire judecata. Națiunea cu care El are o îndelungă răbdare și pe care nu o va lovi, până când nu va umple măsura nelegiuirii ei în cărțile lui Dumnezeu, va bea până la urmă din cupa mâniei neamestecate cu milă.

Când Hristos Își încetează mijlocirea în Sanctuar, mânia Sa neamestecată va fi dezlănțuită împotriva tuturor acelor care se închină fiarei și icoanei ei și primesc semnul ei (Apoc. 14,9.10). Plăgile care au căzut asupra Egiptului atunci când Dumnezeu a fost pe punctul de a-l elibera pe Israel au fost asemănătoare, în caracter, cu acele judecăți mai teribile și mai întinse care urmează să cadă peste lume chiar înainte de eliberarea finală a poporului lui Dumnezeu. Descriind aceste lovituri îngrozitoare, scriitorul Apocalipsei spune: „O rană rea și dureroasă i-a lovit pe oamenii care aveau semnul fiarei și care se închinau icoanei ei. Marea s-a făcut sânge, ca sângele unui om mort. Și a murit orice făptură vie, chiar și tot ce era în mare. Apele s-au făcut sânge“. „Drept ești Tu, Doamne... pentru că ai judecat în felul acesta. Fiindcă aceștia au vărsat sângele sfinților și al proorocilor, le-ai dat și Tu să bea sânge. Și sunt vrednici“ (Apoc. 16,2-6). Condamnând pe poporul lui Dumnezeu la moarte, ei și-au atras vinovăția sângelui lor ca și când ar fi fost vărsat de propria lor mână. În același fel, Hristos i-a declarat pe iudeii din vremea Sa vinovați de tot sângele sfinților care fusese vărsat din zilele lui Abel; căci ei erau mânați de același duh și căutau să facă aceeași lucrare ca cea a ucigașilor proorocilor.

În plaga care urmează, este dată soarelui puterea „să dogorească pe oameni cu focul lui. Și oamenii au fost dogorâți de o arșiță mare“ (vers. 8.9). Profeții au descris astfel starea pământului în acest timp înspăimântător: „Pământul este întristat, căci

bucatele de pe câmp sunt pierdute. Toți pomii de pe câmp s-au uscat... și s-a dus bucuria de la copiii oamenilor!“ „S-au uscat semințele sub bulgări, grânarele stau goale! Cum gem vitele! Cirezile de boi sunt buimace, căci nu mai au pășune; căci au secat pâraiele și a mâncat focul islazurile pustiei“. „În ziua aceea, cântecele Templului se vor preface în gemete, zice Domnul Dumnezeu, pretutindenii vor arunca în tăcere o mulțime de trupuri moarte“ (Ioel 1,17-20; 1,10-12; Amos 8,3).

Aceste plăgi nu sunt generale, căci locuitorii pământului ar fi nimiciți cu totul. Totuși, vor fi cele mai îngrozitoare calamități care au fost cunoscute vreodată de muritori. Toate judecățile care au venit peste oameni până la încheierea timpului de har fuseseră amestecate cu milă. Sângele mijlocitor al lui Hristos îl ferise pe cel păcătos să primească măsura deplină pentru vinovăția lui; dar, în judecata finală, mânia este revărsată neamestecată cu milă.

În ziua aceea, mulțimile vor dori scutul milei lui Dumnezeu pe care l-au disprețuit atâta vreme. „Iată vin zile, zice Domnul Dumnezeu, când voi trimite foamete în țară, nu foamete de pâine, nici sete de apă, ci foamete și sete după auzirea cuvintelor Domnului. Vor pibegi atunci de la o mare la alta, de la miazănoapte la răsărit, vor umbla istoviți încoace și încolo, ca să caute Cuvântul Domnului, și tot nu-l vor găsi“ (Amos 8,11.12).

Poporul lui Dumnezeu nu va fi scutit de suferință; dar când este persecutat și chinuit, când suferă lipsuri și nu are hrană, nu va fi lăsat să piară. Dumnezeu acela care a avut grijă de Ilie nu va trece pe lângă nici unul dintre copiii Săi care nu s-au lepădat de ei înșiși. El, care numără perii capului, va avea grijă de ei și, în timp de foamete, vor fi saturați. În timp ce nelegiuirile mor de foamete și de boli, îngerii îi vor ocroti pe cei drepti și le vor împlini nevoile. Pentru cei care umblă în neprihănire, făgăduința este: „I se va da pâine și apa nu-i va lipsi“. „Cei nenorociți și cei lipsiți caută apă și nu este; li se usucă limba de sete. Eu,

Domnul, îi voi asculta; Eu, Dumnezeuul lui Israel, nu-i voi părăsi“ (Isaia 33,15.16; 41,17).

„Căci chiar dacă smochinul nu va înflori, vița nu va da nici un rod, rodul măslinului va lipsi, și câmpiile nu vor da hrană, oile vor pieri din staule și nu vor mai fi boi în grajduri, eu tot mă voi bucura în Domnul, mă voi bucura în Dumnezeuul mântuirii mele!“ (Hab. 3,17-18).

„Domnul este Păstorul tău, Domnul este umbra ta pe mâna ta cea dreaptă. De aceea nu te va bate soarele ziua, nici luna noaptea. Domnul te va păzi de orice rău, îți va păzi sufletul“. „Da, El te scapă de lațul vânătorului, de ciumă și de pustiriile ei. El te va acoperi cu penele Lui și te vei ascunde sub aripile Lui. Căci scut și pavăză este credințioșia Lui! Nu trebuie să te temi nici de groaza din timpul nopții, nici de săgeata care zboară ziua, nici de ciuma care umblă în întuneric, nici de molima care bântuie ziua-n amiaza mare. O mie să cadă alături de tine și zece mii la dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia. Doar vei privi cu ochii și vei vedea răsplătirea celor răi. Pentru că zici: 'Domnul este locul meu de adăpost!' Și faci din Cel Prea Înalt turnul tău de scăpare, de aceea nici o nenorocire nu te va ajunge, nici o urgie nu se va apropia de cortul tău“ (Ps. 121,5-7; 91,3-10).

Cu toate acestea, pentru ochiul omenesc s-ar părea că poporul lui Dumnezeu trebuie să sigileze în scurtă vreme mărturia lui cu sânge, așa cum au făcut martirii dinaintea lui. Chiar și ei încep să se teamă că Domnul i-a lăsat să cadă în mâna vrăjmașilor lor. Acesta este timpul unei agonii teribile. Zi și noapte, ei strigă către Dumnezeu pentru liberare. Nelegiuirii tresaltă și se aude un strigăt batjocoritor: „Unde este credința voastră? De ce nu vă liberează Dumnezeu din mâinile voastre dacă sunteți într-adevăr poporul Său?“ Dar cei care așteaptă își amintesc de Isus murind pe crucea de pe Calvar și de marii preoți și conducători strigând în batjocură: „Pe alții i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui! Dacă El este împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce și vom crede în El!“ (Matei

27,42). Toți se luptă cu Dumnezeu asemenea lui Iacov. Fețele lor exprimă lupta lăuntrică. Pe toate fețele se așază paloarea morții. Cu toate acestea, nu-și întrerup mijlocirea lor stărui-toare.

Dacă oamenii ar putea privi cu ochi cerești, ar vedea legiuni de îngeri care excelează în putere, stând în jurul acelor care au păzit cuvântul răbdării lui Hristos. Cu o dragoste plină de simpatie, acești îngeri au fost martorii chinului lor și le-au auzit rugăciunile. Ei așteaptă cuvântul Comandantului lor ca să-i smulgă din primejdie. Dar trebuie să mai aștepte puțin. Poporul lui Dumnezeu trebuie să bea paharul și să fie botezat cu botezul. Chiar această amânare, atât de dureroasă pentru ei, este cel mai bun răspuns la cererea lor. În timp ce se străduiesc să aștepte cu încredere ca Domnul să lucreze, ei sunt aduși să dea pe față credința, nădejdea și răbdarea, pe care le-au practicat prea puțin în timpul experienței lor religioase. Totuși, din cauza celor aleși, timpul de încercare va fi scurtat. „Și Dumnezeu nu va face dreptate aleșilor Lui, care strigă zi și noapte către El? Vă spun că le va face dreptate în curând“ (Luca 18,7.8). Sfârșitul va veni mai repede decât se așteaptă oamenii. Grâul va fi adunat și legat în snopi pentru grâнарul lui Dumnezeu; neghina va fi legată în snopi pentru focul distrugerii.

Santinelele cerești, credincioase însărcinării lor, își continuă veghea. Cu toate că decretul general a stabilit data când păzitorii poruncii vor fi dați la moarte, vrăjmașii lor vor anticipa în unele cazuri decretul și, înainte de timpul stabilit, vor încerca să le ia viața. Dar nimeni nu poate trece peste păzitorii cei puternici, care stau aproape de fiecare suflet credincios. Unii sunt atacați în fuga lor din orașe și sate; dar săbiile ridicate împotriva lor se frâng și cad fără putere, ca un pai. Alții sunt apărați de îngeri sub formă de luptători.

În toate veacurile, Dumnezeu a lucrat prin îngerii sfinți pentru ajutorarea și eliberarea poporului Său. Ființele cerești au luat parte activă în problemele oamenilor. Ele au apărut îmbrăcate în

haine strălucitoare ca fulgerul; au venit la oameni în haine de călători. Îngerii au apărut în chip omenesc înaintea oamenilor lui Dumnezeu. Ei s-au odihnit, ca și cum ar fi fost obosiți, sub stejar la miezul zilei. Au primit ospitalitate în casele oamenilor. Au acționat ca niște călăuze pentru călătorii rătăciți. Au aprins cu mâinile lor focul pe altare. Au deschis ușile închisorilor și au eliberat pe slujitorii lui Dumnezeu. Îmbrăcați cu armura cerului, au venit să dea la o parte piatra de pe mormântul Mântuitorului.

În chip de oameni, îngerii sunt adesea prezenți în adunările celor drekți; ei vizitează adunările celor nelegiuți, așa cum au fost la Sodoma pentru a aduce un raport despre faptele lor, pentru a stabili dacă au trecut hotarul răbdării lui Dumnezeu. Domnul are plăcere în milă; și, din cauza acelor care îi slujesc, își reduce calamitățile și prelungește liniștea mulțimilor. Păcătoșii contra lui Dumnezeu își dau puțin seama cât de mult datorează pentru viața lor celor credincioși pe care își găsesc plăcerea să-i batjocorească și să-i apese.

Deși conducătorii lumii nu știu, adesea în sfaturile lor îngerii au fost purtători de cuvânt. Ochi omenești i-au văzut; urechi omenești au ascultat apelurile lor; buzele omenești s-au împotrivit propunerilor lor și le-au luat în râs sfaturile; mâini omenești i-au întâmpinat cu insulte și abuzuri. În sălile de consiliu și în tribunale, acești soli cerești au demonstrat o cunoaștere temeinică a istoriei omenești; ei s-au dovedit mai capabili să apere cauza celor apăsați decât ar fi fost cel mai priceput și mai elocvent dintre apărători. Ei au înfrânt planuri și au oprit rele care ar fi întârziat într-o mare măsură lucrarea lui Dumnezeu și ar fi provocat o mare suferință poporului Său. În ceasul primejdiei și al necazului, „Îngerul Domnului tăbărește în jurul celor ce se tem de El, și-i scapă din primejdie“ (Ps. 34,7):

Cu o dorință arzătoare, poporul lui Dumnezeu așteaptă semnele venirii Împăratului lor. Când sunt întrebați străjerii: „Cât

mai este din noapte?", este dat răspunsul neîntârziat: „Vine dimineata și este tot noapte“ (Is. 21,11.12). Lumina strălucește prin nori deasupra vârfurilor munților. În curând se va descoperi slava Sa. Soarele neprihănirii este gata să strălucească. Atât dimineata, cât și noaptea sunt la ușă - începutul unei zile nesfârșite pentru cel drept și coborârea unei nopți veșnice peste cel nelegiuit.

Pe când cei care se luptă își îndreaptă cererile către Dumnezeu, vălul care îi desparte de lumea nevăzută pare să se dea la o parte. Cerurile strălucesc ca zorii unei zile veșnice și, asemenea melodiei cântărilor îngerilor, răsună în urechi cuvintele: „Stați tari în devotamentul vostru, vine ajutorul“. Hristos, Biruitorul Cel puternic, păstrează pentru luptătorii Săi oboseți o comoară de slavă nemuritoare; iar glasul Lui vine prin porțile deschise: „Iată, Eu sunt cu voi. Nu vă temeți. Știu toate durerile voastre; Am purtat poverile voastre; nu vă luptați împotriva unor dușmani care n-au fost puși la probă. Am dus lupta în favoarea voastră și în numele Meu sunteți mai mult decât biruitori“.

Scumpul nostru Mântuitor ne va trimite ajutorul chiar atunci când avem nevoie de el. Calea spre ceruri este sfințită de urmele Sale. Orice spin care ne rănește picioarele le-a rănit pe ale Sale. Orice cruce, pe care suntem chemați să o purtăm, El a purtat-o înainte de noi. Domnul îngăduie lupta pentru a pregăti sufletul pentru pace. Timpul strâmtorării este o grea încercare și de temut pentru poporul lui Dumnezeu; dar este un timp când toți credincioșii adevărați să privească în sus și prin credință să poată vedea curcubeul făgăduinței care îl înconjoară.

„Astfel cei răscumpărați de Domnul se vor întoarce, vor veni în Sion cu cântări de biruință, și o bucurie veșnică le va încununa capul; îi va apuca veselie și bucuria, iar durerea și gemetele vor fugi. 'Eu, Eu vă mângâi. Dar cine ești tu, ca să te temi de omul muritor, și de fiul omului, care trece ca iarba, și să uiți

pe Domnul, care te-a făcut? De ce să tremuri neconținut toată ziua, înaintea mâniei asupritorului, când umblă să te nimicească? Unde este mânia asupritorului? În curând cel încovoiat sub fiare va fi dezlegat; nu va muri în groapă și nu va duce lipsă de pâine. Eu sunt Domnul, Dumnezeuul tău, care stârnesc marea și fac să-i urle valurile și al cărui Nume este Domnul oștirilor. Eu pun cuvintele Mele în gura ta, și te acopăr cu umbra mâinii Mele” (Is. 51,11-16).

„De aceea, nenorocitele, beat ce ești, dar nu de vin, ascultă: 'Așa vorbește Domnul tău, Domnul, Dumnezeuul tău, care apără pe poporul Lui: Iată că îți iau din mână potirul ameteții, potirul mâniei mele, ca să nu mai bei din el! Și îl voi pune în mâna asupritorilor tăi, care îți ziceau: Îndoaie-te, ca să trecem peste tine! Îți făceai atunci spinarea ca un pământ, și ca o uliță pentru trecători” (Is. 51,21-23).

Ochiul Domnului, privind de-a lungul veacurilor, s-a oprit asupra crizei pe care o avea de întâmpinat poporul Său, atunci când puterile pământești se vor alinia împotriva lui. Asemenea robilor captivi, ei se vor teme de moartea prin înfometare sau prin violență. Dar Cel Sfânt, care a despărțit Marea Roșie înaintea lui Israel, își va da pe față puterea Sa cea mare și va pune capăt robiei ei. „Ei vor fi ai Mei, zice Domnul oștirilor, îmi vor fi o comoară deosebită, în ziua pe care o pregătesc Eu. Voi avea milă de ei, cum are milă un om de fiul său, care-i slujește” (Mal. 3,17). Dacă sângele martorilor credincioși ai lui Hristos ar fi vărsat în vremea aceasta, n-ar mai fi ca sângele martirilor, o sămânță semănată pentru a aduce un seceriș pentru Dumnezeu. Credințioșia lor n-ar mai fi o mărturie pentru a convinge pe alții despre adevăr; căci inima împietrită a respins atât de mult valorile de milă până când ele nu se mai întorc. Dacă cei dreți ar fi lăsați acum să cadă ca o pradă în mâna vrăjmașilor lor, aceasta ar fi o biruință pentru prințul întunericului. Psalmistul zice: „Căci El mă va ocroti în coliba Lui, în ziua necazului, mă va ascunde sub acoperișul cortului Lui” (Ps. 27,5). Hristos a spus:

„Du-te poporul Meu, intră în odaia ta, și încuie ușa după tine; ascunde-te câteva clipe, până va trece mânia! Căci iată, Domnul iese din Locuința Lui să pedepsească nelegiurile locuitorilor pământului (Is. 26,20.21). Glorioasă va fi eliberarea acelor care au așteptat cu răbdare venirea Sa și ale căror nume sunt scrise în cartea vieții.

Poporul lui Dumnezeu salvat

Când protecția legilor omenești va fi retrasă de la aceia care cinstesc Legea lui Dumnezeu, în diferite țări se va produce o mișcare simultană pentru nimicirea lor. Deoarece timpul stabilit în decret se apropie, oamenii vor complota să smulgă în rădăcini această sectă urâtă. Se va hotărî ca într-o noapte să e dea lovitura decisivă care să aducă la tăcere glasul de discorde și de muștrare.

Poporul lui Dumnezeu - unii în celulele închisorilor, alții asunși în locuri singuratic în păduri și munți - se roagă încă pentru ocrotire divină, în timp ce în toate părțile, legiuni de oameni armați, mânați de oștile de îngeri răi, se pregătesc pentru lucrarea de ucidere. Acum este ceasul încordării extreme, când Dumnezeu lui Israel va interveni pentru liberarea celor aleși ai Săi. Așa zice Domnul: „Voi însă veți cânta ca în noaptea când e prăznuiește sărbătoarea, veți fi cu inima veselă, ca cel ce nerge, ca să se ducă la muntele Domnului, spre Stânca lui Israel. Și Domnul va face să răsunе glasul Lui măreț. Își va arăta orașul gata să lovească în mânia Lui aprinsă, în mijlocul flăcării unui foc mistuitor, în mijlocul înecului, furtunii și pietrelor de grindină“ (Is. 30,29.30).

Cu strigăte de biruință, cu batjocuri și blesteme, mulțimile de oameni răi sunt gata să se arunce asupra prăzii, când, iată, un întuneric des, mai adânc decât întunericul nopții, cade peste pământ. Apoi, un curcubeu strălucind de slavă de la tronul lui Dumnezeu se arată pe cer și pare să înconjoare fiecare grupă de rugători. Mulțimile înfuriate se opresc deodată. Strigătele lor batjocoritoare se sting. Obiectele urii lor criminale sunt uitate. Cu presimțiri înfricoșate privesc la simbolul legământului lui Dumnezeu și doresc să fie ocrotiți de strălucirea lui orbitoare.

Poporul lui Dumnezeu aude un glas lămurit și melodios, spunând: „Priviți în sus“ și, ridicându-și ochii către cer, văd curcubeul făgăduinței. Norii negri și amenințători care acopereau firmamentul se despart și, asemenea lui Ștefan, ei privesc neclintiți spre cer și văd slava lui Dumnezeu și pe Fiul omului stând pe tronul Său. Pe chipul Său divin ei văd semnele umilinței Sale, iar de pe buzele Sale aud cererea prezentată înaintea Tatălui și a sfinților îngeri: „Vreau ca acolo unde sunt Eu, să fie împreună cu Mine și aceia, pe care Mi i-ai dat Tu“ (Ioan 17,24). Se aude din nou un glas melodios și biruitor, spunând: „Iată-i vin! Vin sfinții fără pată, fără vătămare. Ei au păzit Cuvântul răbdării Mele; vor merge printre îngeri; iar buzele palide și tremurânde ale acelor care au ținut tare la credința lor scot un strigăt de biruință.

La miezul nopții, Dumnezeu Își va arăta puterea Sa pentru eliberarea poporului Său. Soarele se arată, strălucind în toată puterea lui. Semne și minuni urmează într-o succesiune rapidă. Nelegiuirii privesc cu groază și cu uimire această sectă, în timp ce neprihănirii privesc cu bucurie solemnă semnul liberării lor. Totul în natură pare că și-a schimbat cursul. Râurile încetează să mai curgă. Nori întunecoși și grei se ridică și se lovesc unul de altul. În mijlocul cerurilor înfuriate este un spațiu curat de o slavă de nedescrs, de unde se aude glasul lui Dumnezeu că sunetul multor ape, zicând: „S-a isprăvit“ (Apoc. 16,17).

Glasul acela zguduie cerul și pământul. Urmează un cutremur puternic, un cutremur atât de puternic și mare cum n-a fost de când sunt oamenii pe pământ“ (vers. 17.18). Firmamentul pare că se deschide și se închide. Munții tremură ca o trestie bătută de vânt, iar stâncile prăbușite sunt răspândite peste tot. Se aude vuietul unei furtuni care se apropie. Marea este lovită cu furie. Se aude urletul furtunii ca glasul demonilor într-o lucrare de distrugere. Pământul întreg se ridică și se coboară ca valurile mării. Suprafața lui se crapă. Chiar temeliile par că se prăbușesc. Lanțuri de munți se prăbușesc. Insule locuite dispar. Porturile mării care au devenit asemenea Sodomei din cauza nelegiuirii sunt măturate de apele înfuriate. Dumnezeu Și-a adus aminte de Babilonul cel mare, ca să-i dea „paharul cu vinul mâniei lui grozave“. Pietre mari, fiecare „având greutatea unui talant“, își fac lucrarea de distrugere (vers. 19.21). Orașele cele îngâmfate ale pământului sunt doborâte! Palatele prinților, în care mai marii lumii și-au risipit bogățiile, pentru a se slăvi pe ei înșiși, se prăbușesc în ruine înaintea ochilor lor. Zidurile închisorilor se prăbușesc și poporul lui Dumnezeu, care a fost ținut în captivitate pentru credința lui, este liberat.

Mormintele se deschid „și mulți din aceia care au adormit în țărâna pământului... se trezesc, unii pentru viață veșnică, iar alții pentru rușine și ocară veșnică“ (Dan. 12,2). Toți aceia care au murit în credința soliei îngerului al treilea ies din morminte slăviți, ca să asculte legământul lui Dumnezeu de pace cu aceia care au păzit Legea Sa. „Și cei care L-au străpuns“ (Apoc. 1,7), aceia care au batjocorit și au râs de agonia de moarte a lui Hristos și cei mai violenți împotriviitori ai adevărului și ai poporului Său sunt înviați să-L vadă în slava Sa și să vadă cinstea pe care o primesc cei credincioși și ascultători.

Norii groși acoperă încă cerul; cu toate acestea, soarele pătrunde din când în când, arătându-se ca un ochi răzbunător al lui Iehova. Fulgerele înspăimântătoare coboară din cer, învăluind pământul într-o flacără de foc. Deasupra vuietului înspăimân-

tător al tunetului, glasuri tainice și îngrozitoare de clară soarta celor nelegiuiți. Cuvintele spuse nu sunt înțelese de toți; dar sunt înțelese lămurit de învățătorii mincinoși. Aceia care cu puțin mai înainte fuseseră atât de nepăsători, atât de îndrăzneți și provocatori, atât de încântați în cruzimea lor față de poporul păzitor al poruncilor lui Dumnezeu sunt acum copleșiți de consternare și tremură de frică. Vaielele lor se aud mai presus de vuietul naturii dezlănțuite. Demonii recunosc dumnezeirea lui Hristos și tremură înaintea puterii Sale, în timp ce oamenii strigă după milă și se târăsc într-o spaimă jalnică.

Profeții din vechime spuneau când priveau în viziune ziua Domnului: „Gemeți, căci ziua Domnului este aproape: ea vine ca o pustiire a Celui Atotputernic!” (Is. 13,6). „Intră în stânci, și ascunde-te în țărână, de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui... Omul va trebui să-și plece în jos privirea semeață și îngâmfarea lui va fi smerită; numai Domnul va fi înălțat în ziua aceea. Căci este o zi a Domnului oștirilor împotriva oricărui om mândru și trufaș, împotriva oricui se înalță, ca să fie plecat. În ziua aceea, oamenii îți vor arunca idolii de argint și idolii de aur pe care și-i făcuseră, ca să se închine la ei, îi vor arunca la șobolani și la lilieci; și vor intra în găurile stâncilor, și în crăpăturile pietrelor, de frica Domnului și de strălucirea măreției Lui, când Se va scula să îngrozească pământul” (Is. 2,10-12.20.21).

Printr-o deschizătură în nori, strălucește o stea a cărei luminozitate este de patru ori mai mare în contrast cu întunericul. Ea inspiră nădejde și bucurie celor credincioși, dar asprime și mânie călcătorilor Legii lui Dumnezeu. Aceia care au jertfit totul pentru Hristos sunt acum siguri ocrotiți ca în cortul tainic al Domnului. Ei au fost încercați și, înaintea lumii și a disprețuitorilor adevărului și-au dovedit credințioșia față de Acela care a murit pentru ei. O schimbare uimitoare s-a petrecut cu aceia care au stat cu tărie pentru închinarea lor chiar și în fața morții. Au fost

liberați deodată din întuneric și de sub tirania oamenilor transformați în demoni. Fețele lor, până de curând palide, îngrijorate și trase, strălucesc acum de uimire, credință și iubire. Glasurile lor se înalță într-un cântec de biruință: „Dumnezeu este adăpostul și sprijinul nostru, un ajutor, care nu lipsește niciodată în nevoi. De aceea nu ne temem, chiar dacă s-ar zgudui pământul, și s-ar clătina munții în inima mărilor, chiar dacă ar urla și ar spumega valurile mării, și s-ar ridica până acolo de să se cutremure munții“ (Ps. 46,1-3).

Când aceste cuvinte de o încredere sfântă se înalță către Dumnezeu, norii se dau la o parte și se vede cerul înstelat, nespulș de glorios, în contrast cu firmamentul întunecat și amenințător de partea cealaltă. Slava cetății cerești străbate prin porțile deschise. Apoi apare pe cer o mână care ține cele două table de piatră închise ca o carte. Profetul spune: „Atunci cerurile vor vesti dreptatea Lui, căci Dumnezeu este Cel ce judecă“ (Ps. 50,6). Această Lege sfântă, dreptatea lui Dumnezeu care a fost proclamată pe Sinai în mijlocul tunetelor și a focului ca o călăuză a vieții, este acum descoperită oamenilor ca regulă de judecată. Mâna deschide tablele și se văd preceptele Decalogului, scrise ca și cu o pană de foc. Cuvintele sunt atât de clare, încât toți le pot citi. Memoria este deșteptată, întunericul superstiției și al rătăcirii este alungat de orice minte și cele Zece Cuvinte ale lui Dumnezeu, scurte, cuprinzătoare și autoritare, sunt aduse la cunoștința tuturor locuitorilor pământului.

Este cu neputință de descris groaza și disperarea acelor care au călcat în picioare sfintele porunci ale lui Dumnezeu. Dumnezeu le-a dat în Legea Sa; ei și-ar fi putut compara caracterele cu ea și ar fi descoperit defectele cât încă era ocazia pentru pocăință și pentru schimbare; dar, pentru a-și asigura aprobarea lumii, au dat la o parte preceptele ei și au învățat pe alții să o calce. Ei au încercat să constrângă pe poporul lui Dumnezeu să-I profaneze Sabatul. Acum sunt condamnați de Legea aceea pe

care au disprețuit-o. Cu o claritate îngrozitoare văd că sunt fără scuză. Au ales pe acela pe care l-au slujit și căruia i s-au închinat. „Și veți vedea din nou atunci deosebirea dintre cel neprihănit și cel rău, dintre cel ce slujește lui Dumnezeu și cel ce nu-l slujește“ (Mal. 3,18).

Vrăjmașii Legii lui Dumnezeu, de la slujitori și până la cel mai de pe urmă dintre ei, au o nouă înțelegere cu privire la adevăr și datorie. Prea târziu văd că Sabatul poruncii a patra este sigiliul viului Dumnezeu. Prea târziu văd natura cea adevărată a sabatului lor fals și temelia de nisip pe care au clădit. Descoperă acum că au luptat împotriva lui Dumnezeu. Învățătorii religiei au dus sufletele la pierzare, pretinzând că le duc către porțile Paradisului. Până în ziua socotelilor finale, nu se va ști cât de mare este răspunderea bărbaților din slujbele sfinte și cât de teribile sunt urmările necredincioșiei lor. Numai în veșnicie vom putea aprecia corect pierderea unui singur suflet. Însălmântătoare va fi soarta aceluia căruia Dumnezeu îi va spune: „Du-te de la Mine, rob rău!“

Glasul lui Dumnezeu se aude din cer, făcând cunoscute ziua și ceasul venirii lui Isus și vestind legământul veșnic cu poporul Său. Cuvintele Sale se rostogolesc pe pământ ca bubuitul tunetului celui mai puternic. Israelul lui Dumnezeu ascultă cu ochii pironiți în sus. Fețele le sunt luminate de slava Sa și strălucesc așa cum strălucea fața lui Moise, când a coborât de pe Sinai. Nelegiuiri nu-i pot privi. Iar când se rostește binecuvântarea asupra acelor care au cinstit pe Dumnezeu prin păzirea Sabatului Său cel sfânt, se aude un strigăt puternic de biruință.

Îndată se arată la răsărit un nor mic negru, cam cât o jumătate de palmă. Este norul care înconjoară pe Mântuitorul și care din depărtare pare înconjurat de întuneric. Poporul lui Dumnezeu știe că acesta este semnul Fiului omului. Într-o tăcere solemnă, îl privesc cum se apropie de pământ, devenind din ce în ce mai luminos și mai glorios, până ce este un nor mare alb, având

la temelie o slavă asemănătoare cu un foc mistuitor, iar deasupra, curcubeul legământului. Isus vine ca un cuceritor puternic. Acum nu mai este „Omul durerii“ să bea paharul amar al rușinii și al durerii. El vine biruitor în cer și pe pământ, să judece pe vii și pe morți. „Cel credincios și adevărat“, „în dreptate va judeca și va face război“. „Și oștile din ceruri Îl vor urma“ (Apoc. 19,11-14). O dată cu acordurile melodiei cerești, îngerii sfinți, o mulțime vastă, nenumărată, Îl însoțesc pe drumul Său. Firmamentul pare plin de forme strălucitoare - zeci de mii de ori zece mii și mii de mii. Nici o pană omenească nu poate descrie scena; nici o minte muritoare nu este în stare să-i înțeleagă splendoarea. „Măreția Lui acoperă cerurile și slava Lui umple pământul. Strălucirea Lui este ca lumina“ (Hab. 3,3.4). Când norul cel viu se apropie mai mult, orice ochi privește pe Prințul vieții. Nici o coroană de spini nu mai rănește capul acela sfânt; ci o diademă de slavă se odihnește pe sfânta Sa frunte. Fața Sa strălucește de lumina orbitoare a soarelui de amiază: „Pe haină și pe coapsă avea scris numele acesta: 'Împăratul împăraților și Domnul domnilor'“ (Apoc. 19,16).

În fața prezenței Sale „toate fețele îngălbenesc“. Peste cei care au lepădat mila lui Dumnezeu cade groaza disperării veșnice. „Inima îi e mâhnită, îi tremură genunchii și toate fețele au îngălbenit“ (Ier. 30,6; Naum 2,10). Cei drepti strigă, tremurând: „Cine poate sta în picioare?“ Cântarea îngerilor se oprește și urmează un timp de tăcere înspăimântătoare. Apoi, glasul lui Isus se aude zicând: „Harul Meu vă este de ajuns“. Fețele dreptilor se luminează și bucuria umple toate inimile. Iar îngerii, dând tonuri mai înalte, cântă iarăși pe măsură ce se apropie de pământ.

Împăratul împăraților coboară pe nor, învăluit în flacără de foc. Cerurile se strâng ca un sul, pământul tremură înaintea Lui și toți munții și insulele sunt mutate din locul lor. „Dumnezeul nostru vine și nu tace. Înaintea Lui merge un foc mistuitor, și

împrejurul Lui o furtună puternică. El strigă spre ceruri sus și spre pământ, ca să judece pe poporul Său“ (Ps. 50,3-4).

„Împărații pământului, domnitorii, căpitani oștilor, cei bogați și cei puternici, toți robii și toți oamenii slobozi s-au ascuns în peșteri și în stâncile munților. Și ziceau munților și stâncilor: „Cădeți peste noi, și ascundeți-ne de Fața Celui ce șade pe scaunul de domnie și de mânia Mielului; căci a venit ziua cea mare a mâniei Lui, și cine poate sta în picioare?“ (Apoc. 6,15-17).

Batjocurile disprețuitoare au încetat. Buzele mincinoase sunt reduse la tăcere. Zăngănitul armelor, tumultul bătăliei, cu învâlmășeala luptei și cu hainele tăvălite în sânge (Is. 9,5) au tăcut. În zadar se aude acum numai un glas de rugăciune și cuvinte de bocet și de vaiet. De pe buzele care până de curând batjocoreau, izbucnește strigătul: „A venit ziua mâniei Lui; și cine poate sta în picioare?“ Nelegiuirii se roagă să fie îngropați sub stâncile munților decât să privească în față pe Acela pe care L-au disprețuit și L-au lepădat.

Ei cunosc glasul care pătrunde urechea celor morți. De câte ori tonurile lor duioase și rugătoare i-au chemat la pocăință! De câte ori n-au auzit vocea Mântuitorului în invitația mișcătoare a unui prieten sau a unui frate! Nici un alt glas nu poate fi atât de plin de condamnare, atât de încărcat de acuzare pentru cei care au respins harul Său ca acest glas care a stăruit atât de multă vreme: „Întoarceți-vă, întoarceți-vă de la căile voastre cele rele; pentru ce vreți să muriți?“ (Ezech. 33,11). O, dacă ar fi fost glasul unui străin! Isus spune: „Fiindcă Eu chem și voi vă împotriviți, fiindcă Îmi întind mâna și nimeni nu ia seama, fiindcă lepădați toate sfaturile Mele, și nu vă plac muștrările Mele“ (Prov. 1,24-25). Glasul acela trezește amintiri pe care ei ar dori să le șteargă - avertismente disprețuite, invitații refuzate, privilegii pierdute.

Acolo sunt aceia care și-au bătut joc de Hristos în umilința Sa. Cu o putere deosebită le revin în minte cuvintele Suferindu-

lui, când, somat de marele preot, a declarat solemn: „Vă spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul omului șezând la dreapta puterii lui Dumnezeu și venind pe norii cerului“ (Matei 26,64). Acum Îl văd în slava Lui și mai trebuie să-L vadă și stând la dreapta puterii.

Aceia care au luat în răs susținerea Sa că este Fiul lui Dumnezeu rămân acum fără cuvânt. Iată-l pe Irod cel îngâmfat, care și-a bătut joc de titlul Său regesc și a poruncit soldaților disprețuitori să-L încoroneze ca împărat. Acolo sunt chiar oamenii aceia care, cu mâini nelegiuite, I-au pus pe umeri mantia de purpură, pe frunte coroana de spini și în mâinile Sale care nu s-au împotrivit un sceptru derizoriu, plecându-se înaintea Sa într-o batjocură hulitoare. Oamenii care L-au lovit și L-au scuipat pe Domnul vieții acum se întorc de la privirea Sa pătrunzătoare și caută să fugă de copleșitoarea slavă a prezenței Sale. Aceia care I-au bătut cuiele în mâini și în picioare, soldatul care I-a împuns coasta privesc aceste semne cu groază și cu remușcare.

Cu o claritate înspăimântătoare, preoții și conducătorii își reamintesc evenimentele de pe Calvar. Cu o groază înfiorătoare, își reamintesc cum, clătînând din cap într-o bucurie satanică, au exclamat: „Pe alții i-a mântuit; pe El nu se poate mântui. Dacă este împăratul lui Israel, să Se pogoare acum de pe cruce, și vom crede în El! S-a încrezut în Dumnezeu: să-L scape acum Dumnezeu, dacă-L iubește“ (Matei 27,42-43).

Își amintesc în culori vii parabola Mântuitorului cu privire la vieri care au refuzat să dea stăpânului lor rodul viei, care și-au bătut joc de robii lui și i-au ucis fiul. Își amintesc și sentința pe care ei au pronunțat-o: „Stăpânul viei va pierde pe acei nelegiuți“. În păcatul și în pedepsirea acelor oameni necredincioși, preoții și bătrânii își văd propria lor cale, precum și soarta lor dreaptă. Și acum se înalță un strigăt de agonie de moarte. Mai puternic decât strigătul: „Răstignește-L! Răstignește-L!“, care a răsunat pe străzile Ierusalimului, se înalță vaiul groaznic, disperat: „El este Fiul lui Dumnezeu! El este adevăratul Mesia!“ Ei

caută să fugă din prezența Împăratului împăraților. Ei încearcă zadarnic să se ascundă în peșterile cele adânci ale pământului, prăbușite de furia elementelor.

În viața tuturor acelor care leapădă adevărul, sunt momente când conștiința se trezește, când memoria redă amintirile chinătoare ale unei vieți de fățarnicie, iar sufletul este hărțuit de regrete zadarnice. Dar ce sunt acestea comparate cu remușcarea din ziua aceea, când teama vine ca o pustiire, când nimicirea vine ca o furtună! (Prov. 1,27). Aceia care au vrut să-L distrugă pe Hristos și pe poporul Său credincios sunt acum martorii slavei care îi înconjoară. În groaza lor, ei aud glasurile sfinților, exclamând în tonuri pline de bucurie: „Iată, acesta este Dumnezeu nostru în care aveam încredere că ne va mântui“ (Is. 25,9).

În mijlocul zguduirii pământului, a strălucirii fulgerelor și a bubuitului tunetelor, glasul Fiului lui Dumnezeu strigă pe sfinții adormiți. El privește mormintele dreptilor; apoi, ridicând mâinile către cer, strigă: „Treziți-vă, treziți-vă, treziți-vă, voi care dormiți în țărână și sculați-vă!“ În lungul și în latul pământului, morții aud glasul acela și aceia care îl aud înviază. Și pământul întreg va răsună de vuietul acelei armate nespuse de mari din fiecare națiune, neam, limbă și popor. Ei vin din închisoarea morții, îmbrăcați cu slavă nemuritoare, strigând: „Unde îți este biruința moarte? Unde îți este boldul, moarte?“ (1 Cor. 15,55). Iar dreptii cei vii și sfinții înviați își unesc glasurile într-un strigăt de biruință îndelung fericit.

Toți ies din mormintele lor cu aceeași statură cu care au intrat în mormânt. Adam, care se găsește în mulțimea celor înviați, este de o înălțime distinsă și cu o statură maiestuoasă, cu puțin mai prejos decât Fiul lui Dumnezeu. El prezintă un contrast pronunțat față de oamenii din ultimele generații; în această privință se vede marea degenerare a neamului omenesc. Dar toți înviază cu prospețimea și vigoarea tinereții veșnice. La început, omul a fost creat după asemănarea lui Dumnezeu, nu numai în caracter,

ci și în trăsături și formă. Păcatul a desfigurat și aproape a șters chipul divin; dar Hristos a venit să refacă ceea ce a fost pierdut. El va schimba trupurile noastre fără valoare și le va face asemenea trupului Său slăvit. Chipul muritor, lipsit de frumusețe, odinioară mânjit de păcat, devine desăvârșit, frumos și nemuritor. Toate defectele și diformitățile sunt lăsate în mormânt. Readuși la pomul vieții în Edenul multă vreme pierdut, cei mântuiți „vor crește“ (Mal. 4,2) la statura deplină a neamului omnesc, în slava lui de la început. Ultima rămășiță a blestemului păcatului va fi îndepărtată și cei credincioși ai lui Hristos se vor arăta „în frumusețea Domnului Dumnezeuului nostru“, la minte, la suflet și la trup, reflectând chipul desăvârșit al Domnului lor. O, minunată mântuire! Mult discutată, mult așteptată, contemplată cu o anticipație înflăcărată, dar niciodată înțeleasă pe deplin.

Drepții cei vii sunt schimbați, „într-o clipă, într-o clipeală din ochi“. La glasul lui Dumnezeu ei au fost slăviți; acum sunt făcuți nemuritori și împreună cu sfinții înviați sunt răpiți să întâlnească pe Domnul lor în văzduh. Îngerii „adună pe cei aleși din cele patru vânturi, de la o margine a cerului, până la cealaltă“. Copilașii sunt purtați de îngerii sfinți și dați în brațele mamelor lor. Prieteni multă vreme vreme despărțiți prin moarte sunt uniți pentru a nu se mai despărți niciodată și cu cântări de bucurie se înalță împreună spre cetatea lui Dumnezeu.

De fiecare parte a carului de nori sunt aripi și sub ele sunt roți vii; și, în timp ce carul se înalță, roțile strigă: „Sfânt“, iar aripile, în timp ce se mișcă, strigă: „Sfânt“, iar suita de îngeri strigă: „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Dumnezeu Atotputernic“. Iar cei răscumparați strigă: „Aleluia!“ în timp ce carul înaintează către Noul Ierusalim.

Înainte de a intra în cetatea lui Dumnezeu, Mântuitorul acordă urmașilor Săi emblemele biruinței și îi înveselește cu însemnele angului lor împărătesc. Rândurile strălucitoare sunt aliniate în careu în jurul regelui lor, a cărui statură se înalță maiestuoasă,

mai presus de sfinți și de îngeri, a cărui față strălucește asupra lor plină de dragoste binevoitoare. Privirea tuturor din oastea nenumărată a celor răscumparați este ațintită asupra Lui, fiecare ochi privește slava Aceluia a cărui „față a fost schimonosită mai mult decât a oricărui om, iar chipul Său mai mult decât al fiilor oamenilor“. Pe capul biruitorilor, Isus, cu propria Sa mână, pune coroana de slavă. Pentru fiecare este câte o coroană, purtând numele său cel nou (Apoc. 2,17) și inscripția „sfințit Domnului“. În fiecare mână este pusă ramura de palmier a biruitorului și harpe strălucitoare. Apoi, când îngerii care conduc ating coardele, orice mână atinge coardele harpelor cu pricepere, producând o muzică dulce, în tonuri melodioase și bogate. O răpire de nespus pune stăpânire pe toate inimile și toate glasurile se înalță în laudă plină de recunoștință: „A Lui, care ne iubește, care ne-a spălat de păcatele noastre cu sângele Său și a făcut din noi o împărăție și preoți pentru Dumnezeu, Tatăl Său: a Lui să fie slava și puterea în vecii vecilor!“ (Apoc. 1,5.6).

În fața mulțimii răscumparate este Cetatea Sfântă. Isus deschide larg porțile de mărgăritar și popoarele care au păzit adevărul intră prin ele. Acolo privesc Paradisul lui Dumnezeu, căminul lui Adam, în nevinovăția lui. Apoi glasul Acela, mai bogat decât orice muzică care a atins vreodată o ureche muritoare, se aude zicând: „Lupta voastră s-a sfârșit“. „Veniți binecuvântații Tatălui Meu, de moșteniți împărăția care v-a fost pregătită de la întemeierea lumii.

Acum se împlinește rugăciunea Mântuitorului pentru ucenicii Săi: „Vreau ca acolo unde sunt Eu să fie și aceia pe care Mi i-ai dat Tu“. „Fără pată înaintea feței slavei Sale cu o bucurie de negrăit“ (Iuda 24). Hristos prezintă Tatălui răsplata sângelui Său, zicând: „Iată-Mă pe Mine și copiii pe care Mi i-ai dat“. „Am păzit pe aceia pe care Mi i-ai dat“. O, minuni ale iubirii răscum-părătoare; încântarea ceasului aceluia, când Tatăl Cel veșnic, privind pe cei răscumparați, va vedea chipul Său, discordia păcatului îndepărtată, blestemul lui alungat și omenirea iarăși în armonie cu Divinitatea.

Cu o dragoste de nedescris, Isus îi invită pe cei credincioși în bucuria Domnului lor. Bucuria Domnului este să vadă în Îm-părăția Slavei sufletele care au fost salvate prin agonia și umilirea Sa. Și cei răscumpărați se vor împărtăși de bucuria Sa când vor vedea printre cei fericiți pe aceia care au fost câștigați pentru Hristos și că aceștia au câștigat pe alții, iar aceștia, la rândul lor, pe alții, toți aduși în cerul de odihnă, atunci vor depune coroanele lor la picioarele lui Isus și-L vor lăuda de-a lungul nesfârșitelor veacuri ale veșniciei.

Când cei răscumpărați sunt primiți în Cetatea lui Dumnezeu, se înalță un strigăt triumfător de adorare. Cei doi Adami sunt gata să se întâlnească. Fiul lui Dumnezeu stă cu brațele deschise să primească pe tatăl neamului nostru, omenesc - ființa pe care a creat-o El, care a păcătuit împotriva Făcătorului său și pentru păcatul căruia semnele răstignirii sunt purtate în trupul Mântuitorului. Când Adam vede urmele cuielor nemiloase, nu cade pe pieptul Domnului său, ci, în umilință, se aruncă la picioarele Sale, strigând: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat!“ Mântuitorul îl ridică cu gingășie și-l îndeamnă să privească iarăși la căminul din Eden, din care a fost atâta vreme alungat.

După îndepărtarea din Eden, viața lui Adam pe pământ a fost plină de durere. Fiecare frunză care cădea, fiecare victimă a jertfei, orice umbră de pe fața plăcută a naturii, orice pată pe curăția omului era o nouă amintire a păcatului său. Grozavă era agonia remușcării când privea nelegiuirea abundând și, ca un răspuns la avertizările lui, întâmpina acuzații aduse lui ca fiind cauza păcatului. Cu umilință răbdătoare a purtat aproape o mie de ani pedeapsa neascultării. S-a pocăit deplin de păcatul său, s-a încrezut în meritele Mântuitorului făgăduit și a murit în nădejdea învierii. Fiul lui Dumnezeu a răscumpărat greșala și căderea omului; iar acum, prin lucrarea de ispășire, Adam este repus în prima lui stăpânire.

Transportat de bucurie, el vede pomii care odinioară erau desfătarea lui - chiar pomii aceia ale căror roade le adunase el

însuși în zilele nevinovăției și bucuriei lui. Vede vița pe care propriile sale mâini au cultivat-o și chiar acele flori pe care odinioară le iubea și le îngrijea. Mentea lui prinde realitatea scenei; înțelege că acesta este în adevăr Edenul restabilit, mai plăcut acum decât atunci când a fost alungat din el. Mântuitorul îl conduce la pomul vieții, rupe fructul cel slăvit și-i dă să mănânce. Privește în jurul lui și vede o mulțime din familia lui răscumpărată, stând în Paradisul lui Dumnezeu. Atunci își așază coroana cea strălucitoare la picioarele lui Isus și, căzând pe pieptul Său, îmbrățișează pe Răscumpărătorul. Atinge harpa de aur și bolțile cerului răsună de cântarea biruitoare: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat și trăiește iarăși!“ Familia lui Adam îi urmează exemplul și așază coroanele lor la picioarele Mântuitorului când se pleacă înaintea Sa în adorare.

La această unire sunt martori îngerii care au plâns la căderea lui Adam și s-au bucurat atunci când Isus, după înviere, S-a înălțat la cer, deschizând mormântul pentru toți aceia care vor crede în Numele Său. Acum văd lucrarea de mântuire împlinită și își unesc glasurile în cântări de laudă.

Pe marea de cristal înaintea tronului, acea mare ca de sticlă amestecată cu foc - atât de mult strălucind de slava lui Dumnezeu - este adunată mulțimea care a „câștigat biruința asupra fiarei, a chipului ei, a semnelor ei și a numărului numelui ei“. Împreună cu Mielul pe Muntele Sionului, cu harpele lui Dumnezeu în mână, stau cei 144.000 care au fost răscumpărați dintre oameni; și se aude ca sunetul multor ape și ca sunetul unui tunet puternic „glasul cântăreților care cântau din harpele lor“. Ei cântau „o cântare nouă“, înaintea tronului, o cântare pe care nici un om n-o poate cânta afară de cei 144.000. Este cântarea lui Moise și a Mielului - cântarea eliberării. Nimeni în afară de cei 144.000 nu poate învăța cântarea aceasta; căci este cântarea experienței lor - o experiență pe care nici o altă generație n-a avut-o până atunci. „Aceștia urmează pe Miel oriunde merge El“.

Fiind înălțați de pe pământ, dintre cei vii, sunt socotiți ca „primele roade pentru Dumnezeu și pentru Miel” (Apoc. 15,2-3; 14,1-5). „Aceștia sunt cei care au venit din strâmtorarea cea mare”; au trecut prin timpul de strâmtorare asemenea căruia n-a mai fost niciodată de când este un popor pe pământ. Ei au rezistat groazei din timpul strâmtorării lui Iacov, ei au stat fără mijlocitor în timpul revărsării finale a judecăților lui Dumnezeu. Dar au fost eliberați căci „și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului”. „În gura lor nu s-a găsit minciună, căci sunt fără pată” înaintea lui Dumnezeu. „De aceea stau ei înaintea tronului lui Dumnezeu și-I slujesc zi și noapte în templul Său. Și cel care șade pe tron va locui în mijlocul lor”. Ei au văzut pământul devastat de foamete și de boli, soarele având puterea să dogorească pe oameni cu o arșiță mare și ei înșiși au suportat necazuri, foame și sete. Dar „nu vor mai fi flămânzi, nici nu le va mai fi sete; nici nu-i va mai dogori soarele, nici vreo altă arșiță. Căci Mielul care este în mijlocul tronului îi va hrăni, și-i va aduce la izvoarele de apă vie; și Dumnezeu va șterge orice lacrimă din ochii lor” (Apoc. 7,14-17).

În toate veacurile, cei aleși ai Mântuitorului au fost educați și disciplinați în școala suferinței. Ei au mers pe cărările înguste ale pământului; au fost curățiți în cuptorul încercărilor. Pentru numele lui Isus au suportat împotrivire, ură și calomnie. L-au urmat prin lupte grele; au suportat lepădarea de sine și au avut parte de dezamăgiri amare. Prin propria lor experiență dureroasă au cunoscut grozăvia păcatului, puterea lui, vinovăția și jalea lui; îl privesc cu scârbă. Sentimentul jertfei infinite aduse pentru vindicarea lor îi umilește în ochii lor și le umple inimile de recunoștință și de laudă, pe care cei care n-au căzut niciodată nu le pot aprecia. Ei iubesc mult pentru că li s-a iertat mult. Deoarece s-au împărtășit de suferințele lui Hristos, sunt în stare să se împărtășească împreună cu El de slava Sa.

Moștenitorii lui Dumnezeu au venit din cocioabe, din temnițe, de pe eșafod, din munți, din pustiuri, din peșterile pământu-

lui, din insulele mării. Pe pământ au fost săraci, năpăstuiți, chinuiți, milioane au coborât în mormânt împovărați cu rușine pentru că au refuzat cu statornicie să se supună pretențiilor amăgitoare ale lui Satana. Au fost declarați de tribunalele omenești ca cei mai josnici criminali. Dar acum Dumnezeu Însuși este Judecătorul (Ps. 50,6). Acum, sentințele omenești sunt răsturnate. „El va îndepărta ocara poporului Său Israel“ (Is. 25,8). „Ei vor fi numiți: 'popor sfânt, răscumpărați ai Domnului'“. El a hotărât să dea „celor întristați din Sion, să le dea o cunună împărătească în loc de cenușă, un untdelemn de bucurie în locul plânsului, o haină de laudă în locul unui duh mâhnit“ (Is. 62,12; 61,3). Ei nu mai sunt slabi, prigoniți, risipiți și întristați. De acum încolo vor fi totdeauna cu Domnul. Ei stau înaintea tronului îmbrăcați cu haine mai bogate decât au purtat vreodată cei mai onorați oameni ai pământului. Sunt încoronați cu diademe mai strălucitoare decât au fost cele puse vreodată pe fruntea monarhilor pământești. Zilele de durere și de plâns s-au dus pentru totdeauna. Împăratul slavei a șters lacrimile de pe toate fețele; orice cauză de amărăciune a fost îndepărtată. În legănarea ramurilor de palmieri, ei izbucnesc într-un cântec de biruință, clar, dulce și armonios; toate vocile iau tonul până când imnul răsună prin bolțile cerului: „Mântuirea este a lui Dumnezeu care șade pe tron și a Mielului“, iar toți locuitorii cerului răspund în adorare: „Amin“. „A Dumnezeului nostru, să fie lauda, slava, înțelepciunea, mulțumirile, cinstea, puterea și tăria, în vecii vecilor!“ (Apoc. 7,10.12).

În viața aceasta abia începem să înțelegem subiectul cel minunat al mântuirii. Cu înțelegerea noastră mărginită, putem aprecia foarte corect rușinea și slava, viața și moartea, dreptatea și mila, care se întâlnesc la cruce; totuși, cu cele mai ascuțite puteri mintale, nu putem prinde adevărata lor însemnătate. Lungimea și lățimea, adâncimea și înălțimea iubirii răscumpărătoare sunt înțelese prea slab. Planul de Mântuire nu va fi deplin înțeles nici chiar atunci când cei răscumpărați vor vedea așa cum sunt

văzuți și vor cunoaște așa cum sunt cunoscuți, însă de-a lungul veacurilor veșnice adevărul se va descoperi continuu în fața minților uimite și încântate.

Cu toate că necazurile, durerile și ispitele pământului sunt terminate, iar cauza îndepărtată, poporul lui Dumnezeu va avea totdeauna o cunoaștere lămurită, inteligentă a ceea ce a costat mântuirea lor.

Crucea lui Hristos va fi știința și cântecul mântuiților în toată veșnicia. În Hristos cel slăvit vor vedea pe Hristos cel răstignit. Niciodată nu se va uita că El, a cărui putere a creat și susținut lumile nenumărate prin vastele domenii ale spațiului, iubitul Fiul al lui Dumnezeu, Maiestatea cerului, El pe care heruvimii și serafimii strălucitori se bucurau să-L adore, S-a umilit pentru a ridica omenirea căzută; ca să poarte vinovăția și rușinea păcatului și ascunderea feței Tatălui, până când chinurile unei lumi pierdute I-au sfâșiat inima și I-au zdrobit viața pe crucea de pe Calvar. Faptul că Făcătorul tuturor lumilor, Arbitrul tuturor destinelor a trebuit să părăsească slava și să Se umilească din dragoste pentru om va provoca totdeauna uimirea și admirația Universului. Când popoarele răscumpărate privesc pe Mântuitorul lor și văd slava veșnică a Tatălui strălucind pe fața Sa; când privesc tronul Său care este din veci și ține până în veci și știu că Împărăția Sa nu va avea sfârșit, izbucnesc în cântarea răpitoare: „Vrednic, vrednic este Mielul care a fost junghiat și ne-a răscumpărat pentru Dumnezeu prin sângele Său prețios!”

Taina crucii explică toate celelalte taine. În lumina care izvorăște de pe Calvar, atributele lui Dumnezeu care ne umpluseră de teamă și de groază apar frumoase și atrăgătoare. Mila, bunătatea, dragostea părintească se văd unite cu sfîntenia, dreptatea și puterea. Când privim Maiestatea pe tronul Său, înălțat și onorat, Îi vedem caracterul în manifestările Lui iubitoare și înțelegem, ca niciodată mai înainte, însemnătatea acelui titlu scump: „Tatăl nostru”.

Se va vedea că Acela care este infinit în înțelepciune nu putea pune la cale un plan pentru salvarea noastră fără jertfirea Fiului Său. Răsplătirea pentru jertfa Sa este bucuria populării pământului cu ființe răscumpărate, sfinte, fericite și nemuritoare. Urmările luptei Mântuitorului cu puterile întunericului este bucuria pentru cei mântuiți, care vor sluji spre slava lui Dumnezeu în toată veșnicia. Și atât de mare este valoarea unui suflet, încât Tatăl este mulțumit cu prețul plătit; iar Hristos, privind roadele jertfei Sale celei mari, este și El mulțumit.

Pustiirea pământului

Pentru că păcatele ei s-au îngrămădit și au ajuns până la cer; și Dumnezeu Și-a adus aminte de nelegiuirile ei. Turnați-i îndoit în potirul în care a amestecat ea. Pe cât s-a slăvit pe sine însăși, și s-a desfătat în risipă, pe atât dați-i chin și tânguire! Pentru că zicea în inima ei: 'Șed ca împărăteasă, nu sunt văduvă, și nu voi ști ce este tânguirea!' Tocmai pentru aceea, într-o singură zi vor veni urgiile ei: moartea, tânguirea și foamea. Și va fi arsă de tot în foc, pentru că Domnul Dumnezeu, care a judecat-o, este tare. Și împărații pământului, care au curvit și s-au desmierdat în risipă cu ea, când vor vedea fumul arderii ei, o vor plânge și o vor boci, și vor zice: 'Vai, vai! Babilonul, cetatea cea mare, cetatea cea tare! Într-o clipă ți-a venit judecata! (Apoc. 18,5-10).

„Negustorii pământului care s-au îmbogățit prin risipa desfătărilor ei“ . „Vor sta departe de ea, de frica chinului ei. Vor plânge, se vor tângui, și vor zice: 'Vai! Vai! Cetatea cea mare, care era îmbrăcată cu în foarte subțire, cu purpură și cu stacojiu, care era împodobită cu aur, cu pietre scumpe și cu mărgăritare! Atâtea bogății într-un ceas s-au prăpădit!“ (Apoc. 18,11.3.15-17).

Aşa sunt judecăţile care cad asupra Babilonului în ziua revărsării mâniei lui Dumnezeu. Ea şi-a umplut măsura nelegiurii; i-a venit timpul şi e coaptă pentru nimicire.

Când glasul lui Dumnezeu pune capăt robiei poporului Său, se produce o trezire teribilă a acelor care au pierdut totul în lupta cea mare a vieţii. În timpul de har, ei au fost orbiţi de amăgirile Satanei şi şi-au îndreptăţit calea lor păcătoasă. Cei bogaţi s-au îngâmfat cu superioritatea lor faţă de cei mai puţin favorizaţi decât ei; dar ei câştigaseră bogăţiile prin călcarea Legii lui Dumnezeu. Ei neglijaseră să hrănească pe flămânzi, să îmbrace pe cei goi, să lucreze cu dreptate şi să iubească mila. Ei au căutat să se înalţe pe ei înşişi şi să obţină omagiul semenilor lor. Acum sunt jefuiţi de tot ceea ce i-a înălţat şi sunt lăsaţi săraci şi fără apărare. Ei privesc cu groază la distrugerea idolilor pe care îi preţuiseră mai mult decât pe Făcătorul lor. Şi-au vândut sufletele pentru distracţii şi bogăţii pământeşti şi nu au căutat să se îmbogăţească faţă de Dumnezeu. Urmarea este că viaţa lor este o înfrângere; plăcerile lor sunt schimbate în amărăciune, iar comorile lor sunt date stricăciunii. Câştigul unei vieţi întregi este spulberat într-o clipă. Cei bogaţi deplâng distrugerea caselor lor mari şi risipirea aurului şi argintului lor. Dar plângerile lor sunt aduse la tăcere de groaza că ei înşişi trebuie să piară împreună cu idoli lor.

Cei nelegiuiţi sunt copleşiţi de regrete, nu din cauza neglijării păcătoase faţă de Dumnezeu şi de semenii lor, ci pentru că Dumnezeu a biruit. Ei deplâng urmarea acestui fapt; dar nu se pocăiesc de nelegiuirea lor. Dacă ar putea, n-ar lăsa neîncercat nici un mijloc nefolositor pentru a birui.

Lumea vede chiar grupa aceea pe care a batjocorit-o, a dispreţuit-o şi a dorit să o nimicească, trecând neatinsă prin boală, furtună şi cutremur. Acela care pentru călcătorii Legii Sale este un foc mistuitor, pentru poporul Său este o ocrotire sigură.

Slujitorul care a sacrificat adevărul pentru a câștiga favoarea oamenilor își dă acum seama de caracterul și influența învățăturilor lui. Se vede lămurit că ochiul a toate știutor l-a însoțit când era la amvon, când mergea pe stradă, când se amesteca cu oamenii în diferitele scene din viață. Orice emoție a sufletului, orice rând scris, orice cuvânt rostit, orice faptă care i-a făcut pe oameni să găsească scăpare la adăpostul minciunii a fost o sămânță semănată; iar acum, în sufletele pierdute și nenorocite din jurul lui, vede recolta.

Domnul zicea: „Leagă în chip ușuratic rana fiicei poporului Meu, zicând: 'Pace, pace!' Și totuși pace nu este“. „Pentru că întristați prin minciuni inima celui neprihănit, când Eu Însumi nu l-am întristat, și pentru că întăriți mâinile celui rău ca să-l împiedicați să se lase de calea lui cea rea, făgăduindu-i viața“ (Ier. 8,11; Ezech. 13,22).

„Vai de păstorii care nimicesc și risipesc turma pășunii Mele!“ ... „Iată vă voi pedepsi din pricina răutății faptelor voastre“. „Gemeți, păstori, și strigați! Tăvăliți-vă în cenușă, povățuitori ai turmelor! Căci au venit zilele junghierii voastre. Nu mai este nici un loc de adăpost pentru păstori! Nu mai este nici o scăpare pentru povățuitorii turmelor (Ier. 23,1-2; 25,34-35).

Atât slujitorii, cât și poporul văd că n-au menținut legătura corectă cu Dumnezeu. Ei văd că s-au răsculat împotriva Autorului oricărei legi drepte și adevărate. Lepădarea preceptelor divine a dat naștere la mii de izvoare ale răului, discordiei, urii, nelegiuirii, până ce pământul a devenit un vast câmp de luptă, o cloacă de stricăciune. Aceasta este priveliștea pe care o văd aceia care au lepădat adevărul și au ales să iubească rătăcirea. Nici o limbă nu poate exprima dorința pe care cel neascultător și necredincios o simte față de tot ce a pierdut pentru totdeauna - viața veșnică. Bărbați la care lumea s-a închinat pentru talentele și elocința lor văd acum aceste lucruri în adevărata lor lumină. Își dau seama ce au pierdut prin neascultare și cad la picioarele acelor a căror credincioșie au

disprețuit-o și au batjocorit-o și mărturisesc că Dumnezeu i-a iubit.

Oamenii văd că au fost duși în rățăcire. Ei se acuză unul pe altul pentru că i-au condus la distrugere; dar toți se unesc a-și manifesta cea mai crudă condamnare față de slujitorii religiei. Păstorii necredincioși au proorocit lucruri plăcute; ei au condus pe ascultătorii lor să facă fără valoare Legea lui Dumnezeu și să prigonească pe aceia care au sfințit-o. Acum, în deznădejdea lor, acești învățători mărturisesc înaintea lumii lucrarea lor de amăgire. Mulțimile se umplu de furie. „Suntem pierduți!“ strigă ei, „și voi sunteți cauza pieirii noastre“; și se aruncă asupra păstorilor care i-au dus la pieire. Chiar aceia care odinioară îi admirau în cel mai înalt grad vor rosti împotriva lor blestemele cele mai grozave. Chiar mâinile care odinioară îi încoronaseră cu lauri se vor ridica să-i distrugă. Săbiile care erau destinate să ucidă pe poporul lui Dumnezeu sunt acum folosite pentru a distruge pe adversarii lor. Pretutindeni este luptă și sânge vărsat.

„Vuietul ajunge până la marginea pământului; căci Domnul Se ceartă cu neamurile, intră la judecată împotriva oricărei fapturi, și dă pe cei răi pradă săbiei“ (Ier. 25,31). Timp de șase mii de ani a continuat lupta cea mare; Fiul lui Dumnezeu împreună cu solii cerești au fost în luptă cu puterea celui rău, pentru a avertiza, a lumina și a salva pe fiii oamenilor. Acum toți au luat hotărârea; nelegiuirii s-au unit deplin cu Satana în lupta contra lui Dumnezeu. A venit timpul ca Dumnezeu să restabilească autoritatea Legii Sale călcată în picioare. Acum lupta nu mai este numai cu Satana, ci și cu oamenii. „Domnul se ceartă cu popoarele“; „El va da săbiei pe cei nelegiuți“.

Semnul liberării a fost pus asupra acelor „care suspină și gem din cauza tuturor nelegiuirilor care s-au săvârșit“. Acum iese îngerul morții, reprezentat în viziunea lui Ezechiel prin bărbatii cu armele de nimicire, cărora le este dată porunca: „Ucideți pe bătrâni și pe tineri, fete, copii și femei; dar să nu vă

atingeți de nici unul din aceia care au semnul; începeți cu locașul Meu cel sfânt“ Profetul spune: „Ei au început cu bătrânii care erau înaintea casei“ (Ezech. 9,1-6). Lucrarea de distrugere începe cu aceia care au pretins a fi păzitorii spirituali ai poporului. Străjerii falși sunt primii care cad. Nu există nimeni care să aibă milă sau să cruce. Bărbați, femei, fete și copii pier deopotrivă.

„Căci iată, Domnul iese din locuința Lui, să pedepsească nelegiuirile locuitorilor pământului; și pământul va da sângele pe față, și nu va mai acoperi uciderile“ (Is. 26,21). „Dar iată urgia cu care va lovi Domnul pe toate popoarele, care vor lupta împotriva Ierusalimului. Le va putrezi carnea stând încă în picioare, le vor putrezi ochii în găurile lor, și le va putrezi limba în gură. În ziua aceea, Domnul va trimite o mare învălmășeală în ei; unul va apuca mâna altuia, și vor ridica mâna unii asupra altora“ (Zah. 14,12-13). În lupta nebunească a patimilor crude și datorită revărsării grozave a mâniei neamestecate a lui Dumnezeu, cad locuitorii nelegiuți ai pământului - preoți, conducători și popor, bogat și sărac, de sus și de jos. „Cei pe care-i va ucide Domnul în ziua aceea vor fi întinși de la un capăt al pământului până la celălalt; nu vor fi jeliți, nici adunați, nici îngropați“ (Ier. 25,33).

La venirea Domnului Hristos, nelegiuții sunt șterși de pe fața întregului pământ, nimiciti de suflarea gurii Sale și distruși de strălucirea slavei Sale. Hristos Își ia poporul în cetatea lui Dumnezeu, iar pământul este golit de locuitori. „Iată, Domnul deșartă țara și o pustiește, îi răstoarnă fața și risipește locuitorii. Țara este pustiită de tot și prădată; căci Domnul a hotărât așa. Ei călcau legile, nu țineau poruncile, și rupeau legământul cel veșnic! De aceea mănâncă blestemul țara, și suferă locuitorii ei pedeapsa nelegiuirilor lor; de aceea sunt prăpădiți locuitorii țării“ (Is. 24,1.3.5-6).

Pământul întreg pare ca un pustiu trist. Ruinele orașelor și satelor distruse de cutremur, copaci dezrădăcinați, stânci sfărâ-

mate aruncate de mare sau scoase din pământ zac răspândite pe suprafața lui, în timp ce văgăuni uriașe marchează locul de unde au fost smulși munții din temeliiile lor.

Acum are loc evenimentul prefigurat în ultimul serviciu solemn al zilei de ispășire. Când lucrarea din sfânta sfintelor se încheia, iar păcatele lui Israel erau îndepărtate din sanctuar în virtutea sângelui jertfei pentru păcat, atunci era adus înaintea Domnului țapul cel viu; și în fața adunării, marele preot mărturisea pe capul lui „toate nelegiuirile copiilor lui Israel, și toate călcările lor de lege cu care au păcătuît ei; să le pună pe capul țapului“ (Lev. 16,21). Tot astfel, când lucrarea de ispășire din Sanctuarul ceresc se va încheia, în prezența lui Dumnezeu, a îngerilor cerești și a oștilor celor răscumparați, păcatele poporului lui Dumnezeu sunt puse asupra Satanei; el va fi declarat vinovat de toate relele pe care le-a provocat să le făptuiască. Și după cum țapul era trimis departe într-un ținut nelocuit, tot așa și Satana va fi alungat pe pământul pustiit, o pustietate nelocuită și stearpă.

Apocalipsul prezice alungarea Satanei, precum și starea de haos și pustiire la care va fi adus pământul și declară că această stare va dăinui timp de o mie de ani. După ce prezintă scenele celei de a doua veniri a Domnului și distrugerea celor nelegiuți, profeția continuă: „Apoi am văzut pogorându-se din cer un înger, care ținea în mână cheia Adâncului și un lanț mare. El a pus mâna pe balaur, pe șarpele cel vechi, care este diavolul și Satana, și l-a legat pentru o mie de ani. L-a aruncat în Adânc, l-a închis acolo, și a pecetluit intrarea deasupra lui, ca să nu mai înșele Neamurile, până se vor împlini cei o mie de ani. După aceea, trebuie să fie dezlegat pentru puțină vreme“ (Apoc. 20,1-3).

Faptul că expresia „fântâna adâncului“ reprezintă pământul într-o stare de confuzie și de întunecime se poate vedea și din alte texte biblice. Cu privire la starea pământului „la început“, raportul Bibliei spune că „era pustiu și gol; și întunericul era

peste fața adâncului“* (Gen. 1,2). Profeția ne arată că va fi readus parțial, aproape la aceeași stare. Privind înainte la ziua cea mare a lui Dumnezeu, profetul Ieremia declară: „Mă uit la pământ, și iată că este pustiu și gol; mă uit la ceruri și lumina lor a pierit! Mă uit la munți, și iată că nu este nici un om; și toate păsările cerurilor au fugit! Mă uit, și iată, locul roditor este un pustiu; și toate cetățile sale sunt nimicite“ (Ier. 4,23-26).

Aici trebuie să fie locuința Satanei și a îngerilor cei răi timp de o mie de ani. Mărginit la pământ, el nu va mai avea intrare la alte lumi, pentru a ispiti și a supăra pe aceia care n-au crezut niciodată. În acest sens este el legat; n-a mai rămas nimeni asupra căruia să-și poată exercita puterea. Este oprit cu totul de la lucrarea de amăgire și de distrugere care timp de atâtea secole a fost singura lui desfătare.

Profetul Isaia, privind în viitor la vremea distrugerii Satanei, exclamă: „Cum ai căzut din cer Luceafăr strălucitor, fiu al zorilor! Cum ai fost doborât la pământ, tu, biruitorul neamurilor! Tu ziceai în inima ta: 'Mă voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu, voi fi ca Cel Prea Înalt'. Dar ai fost aruncat în locuința morților, în adâncurile mormântului! Cei ce te văd se uită țintă mirați la tine, te privesc cu luare aminte și zic: 'Acesta este omul care făcea să se cutremure pământul, și zguduia împărățiile, care prefăcea lumea în pustie, nimicea cetățile și nu dădea drumul prinșilor săi de război!“ (Is. 14,12-17).

Timp de șase mii de ani, lucrarea de răzvrătire a Satanei „a făcut pământul să tremure“. El „a făcut lumea ca un pustiu și a nimicit cetățile de pe el“. Și „n-a deschis închisoarea captivilor“. Timp de șase mii de ani, temnița lui a primit pe poporul lui Dumnezeu și l-ar fi ținut pentru totdeauna în robie, dar Hristos a sfărâmat lanțurile și a eliberat pe prizonieri.

* Cuvântul „adânc“, folosit aici de Septuaginta, este același cu cel redat în Apoc. 20,1-3.

Chiar și cei nelegiuți sunt acum în afara puterii Satanei; iar el, singur, înconjurat doar de îngerii săi, rămâne să-și dea seama de efectele blestemului pe care l-a adus păcatul. „Toți împărații neamurilor, da, toți, se odihnesc cu cinste, fiecare în mormântul lui. Dar tu ai fost aruncat departe de mormântul tău, ca o ramură disprețuită. Tu nu ești unit cu ei în mormânt, căci ți-ai nimicit țara, și ți-ai prăpădit poporul“ (Is. 14,18-20).

Timp de o mie de ani, Satana va rătăci înapoi și încolo pe pământul pustiit, pentru a vedea urmările răzvrătirii lui împotriva Legii lui Dumnezeu. În această vreme suferințele lui vor fi profunde. De la cădere, activitatea neîncetată nu i-a dat timp să reflecteze; dar acum este lipsit de putere și a lăsat să contemple partea pe care a avut-o de când s-a răzvrătit pentru prima oară împotriva guvernării divine. Să privească înainte tremurând cu groază către viitorul îngrozitor, când va trebui să sufere pentru tot răul pe care l-a făcut și să fie pedepsit pentru păcatele pe care le-a determinat să fie făcute.

Captivitatea Satanei va aduce poporului lui Dumnezeu bucurie și veselie. Profetul spune: „Iar când îți va da Domnul odihnă după ostenelile și frământările tale, și după aspra robie care a fost pusă peste tine, atunci vei cânta cântarea aceasta asupra împăratului Babilonului (reprezentând aici pe Satana) și vei zice: 'Iată, asupritorul nu mai este, asuprirea a încetat, Domnul a frânt toiagul celor răi, nuiua stăpânitorilor. Cel ce în urgia lui lovea popoarele cu lovituri fără răgaz, cel ce în mâna lui supunea neamurile este prigonit fără cruțare'" (Is. 14,3-6).

În timpul celor o mie de ani, între prima și a doua înviere, are loc judecata nelegiuților. Apostolul Pavel arată către această judecată ca fiind un eveniment ce urmează celei de a doua veniri. „De aceea să nu judecați nimic înainte de vreme, până va veni Domnul, care va scoate la lumină lucrurile ascunse în întuneric, și va descoperi gândurile inimilor (1 Cor. 4,5). Daniel declară că atunci când vine Cel Îmbătrânit de zile „judecata a fost dată sfinților Celui Prea Înalt“ (Dan. 7,22). La data aceasta,

cei neprihăniți domnesc ca regi și preoți pentru Dumnezeu. Ioan în Apocalips spune: „Și am văzut niște scaune de domnie; și celor ce au șezut pe ele, li s-a dat judecata; ei vor fi preoți ai lui Dumnezeu și ai lui Hristos, și vor împărăți cu El o mie de ani“ (Apoc. 20,4-6). Acum este timpul când, așa cum a prezis apostolul Pavel, „sfinții vor judeca lumea“ (1 Cor. 6,2). Împreună cu Hristos ei judecă pe cei nelegiuți, comparând faptele lor cu cartea statutară, Biblia, hotărând fiecare caz după faptele făcute în trup. Apoi, partea pe care cei nelegiuți trebuie să o suporte este măsurată după faptele lor; și este scrisă în dreptul numelui lor în cartea morții.

Și Satana și îngerii lui sunt judecați de Hristos și de poporul său. Pavel spune: „Nu știți că noi vom judeca pe îngeri?“ (1 Cor. 6,3), iar Iuda declară că: „El a păstrat pentru judecata zilei celei mari, puși în lanțuri veșnice, în întuneric, pe îngerii care nu și-au păstrat vrednicia, ci și-au părăsit locuința“ (Iuda 6).

La încheierea celor o mie de ani, va avea loc a doua înviere. Atunci, cei nelegiuți vor învia din morți și se vor prezenta înaintea lui Dumnezeu pentru aducerea la îndeplinire a „judecății scrise“. Astfel Apocalipsul, după ce descrie învierea celor drepti, spune: „Ceilalți morți n-au înviat până nu s-au sfârșit cei o mie de ani“ (Apoc. 20,5). Iar Isaia declară cu privire la cei nelegiuți: „Aceștia vor fi strânși ca prinși de război și duși într-o temniță, vor fi închiși în gherle, și după un mare număr de zile, vor fi pedepsiți“ (Is. 24,22).

Sfârșitul luptei

La încheierea celor o mie de ani, Hristos Se întoarce din nou pe pământ. El este însoțit de oastea celor mântuiți și înconjurat de o suită de îngeri. Când coboară într-o maiestate înfricoșată, poruncește morților nelegiuți să învieze pentru a-și primi pedeapsa. Ei ies, o ceată puternică, nenumărată ca nisipul mării. Ce contrast față de aceia care au înviat la prima înviere! Cei drepti au fost îmbrăcați cu tinerețe și frumusețe nemuritoare. Cei nelegiuți poartă urmele bolii și ale morții.

Fiecare ochi din mulțimea cea mare se întoarce să vadă slava lui Dumnezeu. Cu un glas, oștile nelegiuților exclamă: „Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului!” Nu iubirea față de Isus le inspiră această exclamație. Puterea adevărului face ca buzele lor să rostească, fără să vrea, aceste cuvinte. Cei nelegiuți ies din mormânt cu aceeași ură față de Isus și cu același spirit de rebeliune cu care au intrat. Ei nu mai au un nou timp de har în care să-și corecteze defectele din viața lor trecută. Nimic nu s-ar mai câștiga cu aceasta. O viață întreagă de neascultare nu le-a înmuiat inimile. O a doua ocazie, dacă le-ar fi dată, ar fi folosită ca și prima, călcând în picioare cerințele lui Dumnezeu și răzvrătindu-se împotriva Lui.

Hristos coboară pe muntele Măslinilor, de unde S-a înălțat, după învierea Sa, și unde îngerii au repetat făgăduința revenirii Sale. Profetul spune: „Atunci va veni Domnul, Dumnezeuul meu, și toți sfinții împreună cu El! Picioarele Lui vor sta în ziua aceea pe muntele Măslinilor, care este în fața Ierusalimului, spre răsărit; muntele Măslinilor se va despica la mijloc, și se va face o vale foarte mare. Și Domnul va fi Împărat peste tot pământul. În ziua aceea, Domnul va fi singurul Domn, și Numele Lui va fi singurul Nume“ (Zah. 14,5.4.9). În timp ce Noul Ierusalim, în splendoarea lui orbitoare, se coboară din ceruri și se așază pe locul curățit și pregătit să-L primească, Hristos împreună cu poporul Său și cu îngerii intră în Cetatea Sfântă.

Acum Satana se pregătește pentru o ultimă luptă pentru supremație. Cât timp a fost lipsit de puterea lui și întrerupt din lucrarea lui de amăgire, prințul răului s-a simțit nenorocit și descurajat; dar când morții nelegiuiți înviază și văd acele mulțimi uriașe de partea lui, nădejdlile lui reînvie și se hotărăște să nu renunțe la lupta cea mare. Își va pune în linie de bătaie, sub steagul lui, toate oștile celor pierduți și prin ei va căuta să-și aducă la îndeplinire planurile. Cei nelegiuiți sunt prizonierii Satanei. Lepădând pe Hristos, ei au primit conducerea conducătorului răzvrătit. Ei sunt gata să primească sugestiile lui și să împlinească poruncile lui. Dar, consecvent șireteniei lui de la început, nu vrea să fie recunoscut ca fiind Satana. Pretinde a fi prințul care este proprietarul de drept al lumii și a cărui moștenire i-a fost răpită pe nedrept. Se pre-zintă supușilor lui amăgiți ca salvator, asigurându-i că puterea lui i-a scos din morminte și că este pe punctul de a-i scăpa de cea mai crudă tiranie. Prezența lui Hristos fiind îndepărtată, Satana face minuni pentru a-și susține pretențiile. El face pe cel slab tare și inspiră tuturor spiritul și energia lui. Le propune să-i conducă împotriva taberei sfinților și să pună stăpânire pe Cetatea lui Dumnezeu. Cu bucurie diabolică arată spre milioanele nenumărate de

oameni care au fost înviați din mormintele lor și declară că, în calitate de conducător al lor, este în stare să cucerească cetatea ca să-și recâștige tronul și împărăția.

În gloata aceea mare sunt mulți din generația aceea cu viață lungă, care a existat înainte de potop; bărbați cu statură înaltă și de o inteligență vastă care, supunându-se stăpânirii îngerilor căzuți, și-au consacrat toată priceperea și cunoștințele lor pentru înălțarea de sine; bărbați ale căror lucruri minunate de artă au făcut ca lumea să idolatrizeze geniul lor, dar a căror cruzime și invenții rele au murdărit pământul și au desfigurat chipul lui Dumnezeu, făcându-L să șteargă de pe fața pământului creațiunea Sa. Acolo sunt împărați și generali care au cucerit popoare, viteji care n-au pierdut nici o bătălie, luptători mândri și ambițioși, a căror apropiere făcea împărățiile să tremure. Prin moarte n-au suferit nici o schimbare. Când ies din morminte, își reiau cursul gândurilor chiar de acolo de unde au încetat. Sunt mânați de aceeași dorință de cucerire care-i stăpânea când au căzut.

Satana se consultă cu îngerii lui și apoi cu acești împărați cuceritori și oameni puternici. Ei privesc puterea și numărul acelor care sunt de partea lor și declară că armata din cetate este mică în comparație cu a lor și că poate fi biruită. Fac planuri să pună stăpânire pe bogățiile și pe slava Noului Ierusalim. Toți încep de îndată să se pregătească de luptă. Meșteri pricepuți făuresc echipament de război. Conducători militari, renumiți pentru succesele lor, rânduiesc gloate de luptători în companii și divizii.

În cele din urmă, se dă orădinul de înaintare - și oștile nenumărate pornesc - o armată care n-a fost niciodată formată de cuceritorii pământești, pe care forțele unite din toate veacurile, de când a început războiul pe pământ, n-au egalat-o niciodată. Satana, cel mai puternic dintre luptători, conduce avangarda, iar îngerii lui își unesc forțele pentru această luptă finală. Împărați și luptători sunt în cortegiul lui, iar mulțimile îi urmează în com-

panii mari, fiecare sub comandantul rânduit. Cu o precizie militară, rândurile înaintează unul după altul pe suprafața pământului, neregulată și crăpată, către Ceta- tea lui Dumnezeu. La porunca lui Isus, porțile Noului Ierusalim sunt închise și armatele Satanei împresoară cetatea și se pregătesc de atac.

Hristos apare acum din nou în fața vrăjmașilor Săi. Cu mult deasupra cetății, pe o temelie de aur lustruit, se află un tron înalt. Pe acest tron stă Fiul lui Dumnezeu, iar în jur sunt supușii împărăției Sale. Nici o limbă și nici o pană nu pot descrie puterea și maiestatea lui Hristos. Slava veșnicului Tată învăluiește pe Fiul Său. Strălucirea prezenței Sale umple Cetatea lui Dumnezeu și se revarsă dincolo de porți, învăluind pământul întreg cu strălucirea ei. ...

Cei mai aproape de tron sunt aceia care odinioară au fost zeloși pentru cauza lui Satana, dar care, ca niște tăciuni scoși din foc, au urmat pe Mântuitorul lor cu un devotament profund și puternic. Apoi stau aceia care au clădit caractere creștine în mijlocul minciunii și necredinței, aceia care au respectat Legea lui Dumnezeu atunci când lumea creștină o declara fără valoare și milioane din toate veacurile care au suferit moartea de martir pentru credința lor. Iar mai departe este „gloata cea mare pe care n-o poate număra nimeni, dintre toate popoarele, neamurile și limbile... înaintea tronului și înaintea Mielului, îmbrăcați în haine albe și cu ramuri de finic în mâini“ (Apoc. 7,9). Lupta lor s-a sfârșit, au câștigat biruința. Au alergat și au căpătat premiul. Ramura de palmier din mâinile lor este simbolul biruinței și haina albă este însemnul neprihănirii lui Hristos care acum este a lor.

Cei răscumparați înalță o cântare de laudă care răsună prin bolțile cerului: „Mântuirea este a Dumnezeului nostru, care șade pe scaunul de domnie, și a Mielului!“ (vers. 10). Îngerii și serafimii își unesc glasurile de adorare. Când cei mântuiți privesc puterea și răutatea Satanei, văd ca niciodată mai înainte că nici o altă putere nu i-a putut face biruitori decât aceea a lui

Hristos. În toată mulțimea aceea strălucită nu se găsește nimeni care să-și atribuie sieși mântuirea, ca și când ar fi biruit prin propria lui putere și bunătate. Nu se spune nimic despre ceea ce au făcut sau au suferit; ci refrenul fiecărei cântări, cheia fiecărui imn este: Mântuirea este a Dumnezeuului nostru și a Mielului.

În prezența locuitorilor pământului și ai cerului, adunați, are loc încoronarea finală a Fiului lui Dumnezeu. Și acum, investit cu maiestate și putere supremă, Împăratul împăraților pronunță sentința față de răzvrățiții împotriva guvernării Sale și aduce la îndeplinire dreptatea pentru aceia care au călcat în picioare Legea Sa și au prigonit pe poporul Său. Profetul lui Dumnezeu spune: „Apoi am văzut un scaun de domnie mare și alb, și pe Cel ce ședea pe el. Pământul și cerul au fugit dinaintea Lui, și nu s-a mai găsit un loc pentru ele. Și am văzut pe morți, mari și mici, stând în picioare înaintea scaunului de domnie. Niște cărți au fost deschise. Și a fost deschisă o altă carte, care este cartea vieții. Și morții au fost judecați după faptele lor, după cele ce erau scrise în cărțile acelea“ (Apoc. 20,11.12).

De îndată ce cărțile cu rapoarte sunt deschise, și ochiul lui Isus privește asupra nelegiuitorilor, ei devin conștienți de fiecare păcat pe care l-au săvârșit vreodată. Ei văd exact locul unde picioarele lor s-au depărtat de pe cărarea curăției și a sfințeniei și cât de departe i-a dus mândria și răzvrătirea în călcarea Legii lui Dumnezeu. Ispitele seducătoare pe care le-au încurajat prin îngăduirea păcatului, binecuvântările folosite în rău, solii lui Dumnezeu disprețuiți, avertizările lepădate, valurile de milă respinse din cauza inimii îndărătnice și nepocăite - toate acestea apar ca și când sunt scrise cu litere de foc.

Deasupra tronului este descoperită crucea; și, ca o priveliște panoramică, apar scenele ispitirii și căderii lui Adam împreună cu etapele succesive din Planul cel mare de Mântuire; primii Săi ani de sărăcie și ascultare; botezul Său în Iordan; postul și ispi-

tirea din pustie; lucrarea Sa publică, descoperirea față de oameni a celor mai prețioase binecuvântări ale cerului; zilele pline de fapte de iubire și de milă; nopțile geloziei, ale urii și ale răutății cu care erau răsplătite binefacerile Sale; agonia îngrozitoare și tainică din Ghetsemani, sub povara zdrobitoare a păcatelor lumii întregi; trădarea în mâinile gloatei ucigașe; evenimentele înfricoșătoare din noaptea aceea de groază; Prizonierul care nu se împotrivea, părăsit de ucenicii Săi iubiți, și care fugiseră dezamăgiți pe străzile Ierusalimului; Fiul lui Dumnezeu adus în mijlocul veseliei în fața lui Ana, judecat în palatul marelui preot, în sala de judecată a lui Pilat, înaintea lui Irod cel crud și laș, batjocorit, insultat, torturat și condamnat la moarte. Toate acestea sunt prezentate în culori vii.

Iar acum, în fața mulțimii tremurânde, sunt arătate scenele finale; răbdătorul Suferind mergând pe drum către Calvar; Prințul cerului atârând pe cruce; preoții îngâmfați, gloata batjocoritoare care lua în râs agonia Lui de moarte; întunericul supranatural; pământul împovărat, stâncile despicate, mormintele deschise, marcând clipa când Mântuitorul lumii Și-a dat viața.

Spectacolul îngrozitor se arată exact așa cum a fost. Satana, îngerii și supușii lui nu au nici o putere să se întoarcă de la tabloul propriei lor lucrări. Fiecare își reamintește partea pe care a înfăptuit-o: Irod, care a ucis copiii nevinovați din Betleem, ca să nimicească pe Împăratul lui Israel; Irodiada cea josnică, pe al cărei suflet vinovat stă sângele lui Ioan Botezătorul; Pilat cel slab și oportunist; soldații batjocoritori; preoții și fruntașii împreună cu gloata înnebunită care striga: „Sângele Lui să fie peste noi și peste copiii noștri“; toți privesc grozăvia vinovăției lor. Zadarnic caută să se ascundă de maiestatea divină a feței Sale, care întrece strălucirea soarelui, în timp ce mântuiții își depun coroanele la picioarele Mântuitorului, exclamând: „El a murit pentru mine!“

În mijlocul mulțimii răscumpărate sunt apostolii lui Hristos, Pavel cel curajos, Petru cel înflăcărat, Ioan cel iubitor și iubit, împreună cu frații lui inimoși, și cu ei oastea cea mare de martiri. Iar în afara zidurilor, împreună cu toate lucrurile urâcioase și josnice sunt aceia care i-au prigonit, întemnițat și ucis. Acolo este Nero, acel monstru al cruzimii și al viciului, care privește acum bucuria și înălțarea acelor pe care odinioară i-a torturat și în a căror groază extremă și-a găsit o desfătare satanică. Mama lui este acolo pentru a vedea rezultatul lucrării ei; să vadă cum trăsătura rea de caracter transmisă fiului ei, patimile încurajate și dezvoltate sub influența și prin exemplul ei au rodit crima care a făcut lumea să se cutremure.

Acolo sunt preoții și prelații papistași care au pretins a fi ambasadorii lui Hristos, dar care au folosit roata, temnița și rugul pentru a stăpâni conștiințele poporului Său. Acolo sunt pontifii cei îngâmfai care s-au înălțat mai presus de Dumnezeu și s-au încumetat să schimbe Legea Celui Prea Înalt. Acei prețiși părinți ai bisericii au de dat socoteală înaintea lui Dumnezeu, de care ar dori să fie scutiți. Prea târziu sunt aduși să vadă că Cel Atotștiutor este gelos pentru Legea Sa și că nu va scuti pe cel vinovat. Ei înțeleg că Hristos Se face una cu poporul Său care suferă; iar ei sunt acum puterea cuvintelor Sale. „Adevărat vă spun că ori de câte ori ați făcut aceste lucruri unuia din acești foarte neînsemnați frați ai mei, Mie Mi le-ați făcut“ (Matei 25,40).

Întreaga lume nelegiuită este la bara de judecată a lui Dumnezeu, sub acuzația de înaltă trădare față de guvernământul cerului. Cei răi nu au pe nimeni care să le apere cauza; n-au nici o scuză; și se pronunță asupra lor sentința morții veșnice.

Acum văd cu toții că plata păcatului este moartea și nu o libertate nobilă și viața veșnică, ci sclavie, ruină și moarte. Cei nelegiuiți văd că s-au pierdut printr-o viață de răzvrătire; când li s-a oferit greutatea veșnică de slavă, au batjocorit-o; dar acum, cât de dorită li se pare! „Toate acestea, strigă sufletul pierdut,

le-aș fi putut avea; dar am ales să le îndepărtez de la mine. O, ce patimă ciudată! Am schimbat pacea, fericirea și onoarea pentru distrugere, rușine și disperare“. Toți văd că excluderea lor din cer este justificată. Prin viața lor au declarat: „Nu vrem ca acest Om (Isus) să domnească peste noi“.

Ca într-o răpire, cei nelegiuți au privit încoronarea Fiului lui Dumnezeu. Văd în mâinile Sale tablele Legii divine, statutele pe care le-au disprețuit și le-au călcat. Ei sunt martori ai izbucnirii de uimire, de răpire și de adorare a celor mântuiți; și, ca unda unei melodii, se revarsă peste mulțimile din afara Cetății exclamația tuturor, într-un glas: „Mari și minunate sunt lucrările Tale, Doamne, Dumnezeule, Atotputernice! Drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al Neamurilor!“ (Apoc. 15,3); și, căzând cu fața la pământ, ei se închină Prințului vieții.

Satana pare paralizat când privește slava și maiestatea lui Hristos. El, care odată fusese un heruvim acoperitor, își amintește de unde a căzut. Un serafim strălucitor, „fiu al zorilor“; cât de schimbat! Cât de decăzut! Din sfatul în care odinioară era onorat, acum este exclus pentru totdeauna. El vede pe altul sfânt acum lângă Tatăl, acoperindu-I slava. A văzut coroana pusă pe capul lui Hristos de un înger cu o statură înaltă și cu o prezență maiestuoasă și știe că poziția înălțată a acestui înger ar fi putut fi a lui.

Memoria îi aduce aminte de căminul nevinovăției și curăției lui, de pacea și de mulțumirea lui, până și-a îngăduit să murmure împotriva lui Dumnezeu și să Îl invidieze pe Hristos. Acuzațiile lui, răscoala lui, amăgirile lui pentru a câștiga simpatia și sprijinul îngerilor, stăruința lui încăpățânată în a nu face nici un efort de întoarcere atunci când Dumnezeu i-a oferit iertarea - toate acestea îi vin cu putere în minte. Își revede lucrarea printre oameni, cu urmările ei - vrăjmășia omului față de semenul lui, distrugerea teribilă a vieții, ridicarea și căderea împărățiilor, răsturnarea tronurilor, succesiunea îndelungată a agitațiilor, a conflictelor și a răscoalelor. Își amintește de toate

eforturile lui permanente de a se împotrivi lucrării lui Hristos și de a afunda pe om din ce în ce mai adânc. Vede că uneltirile lui demonice nu i-au putut distruge pe aceia care și-au pus încrederea în Isus. Când Satana își privește împărăția, rodul trudei lui, vede numai decădere și ruină. A condus mulțimile să creadă că Cetatea lui Dumnezeu ar putea fi o pradă ușoară; dar știe că aceasta este o minciună. Mereu și mereu în desfășurarea luptei celei mari a fost învins și obligat să se predea. Cunoaște prea bine puterea și maiestatea Celui veșnic.

Scopul marelui răsculat a fost totdeauna să se îndreptățească și să dovedească guvernarea divină răspunzătoare de răzvrătirea lui. În scopul acesta a folosit toată puterea minții lui. A lucrat în mod premeditat și sistematic și cu un succes uimitor, conducând mulțimi uriașe să primească versiunea lui cu privire la lupta cea mare care a durat atâta vreme. Timp de mii de ani, acest șef al conspirației a așezat minciuna în locul adevărului. Dar acum a venit timpul când rebeliunea trebuie să fie înfrântă până la urmă, iar istoria și caracterul Satanei să fie demascate. În ultimul său efort uriaș de a detrona pe Hristos, de a distruge pe poporul Său și de a pune stăpânire pe Cetatea lui Dumnezeu, arhiamăgitorul a fost demascat definitiv. Aceia care s-au unit cu el văd înfrângerea totală a cauzei lui. Urmașii lui Hristos și îngerii credincioși văd întinderea vastă a intrigilor lui împotriva guvernării lui Dumnezeu. El devine obiectul repulsiei generale.

Satana vede că răscoala l-a făcut nedemn pentru cer. El și-a dirijat puterile pentru a lupta împotriva lui Dumnezeu; curăția, pacea și armonia cerului ar fi pentru el o tortură supremă. Acuzațiile lui împotriva milei și dreptății lui Dumnezeu sunt acum aduse la tăcere. Jignirea pe care a încercat să o arunce asupra lui Iehova rămâne întru totul asupra lui. Iar acum Satana se pleacă și mărturisește justetea sentinței date lui.

„Cine nu se va teme, Doamne, și cine nu va slăvi Numele Tău? Căci numai Tu ești sfânt, și toate neamurile vor veni și se

vor închina înaintea Ta, pentru că judecățile Tale au fost arătate!“ (vers. 4). Toate întrebările cu privire la adevăr și răătăcire în lupta cea lungă au fost acum explicate. Urmările răscăleii, roadele punerii deoparte a statutelor divine s-au descoperit vederii tuturor inteligențelor create. Efectele conducerii Satanei în contrast cu guvernarea lui Dumnezeu au fost prezentate Universului întreg. Chiar lucrările lui l-au condamnat. Înțelepciunea lui Dumnezeu, dreptatea și bunătatea Lui sunt deplin îndreptățite. S-a văzut că toate procedeele Sale în lupta cea mare au fost dirijate ținând seama de binele veșnic al poporului Său și binele tuturor lumilor pe care El le-a creat. „Toate lucrările Tale Te vor lăuda, Doamne! Și credincioșii Tăi Te vor binecuvânta“ (Ps. 145,10). Istoria păcatului va sta în toată veșnicia ca martoră că de existența Legii lui Dumnezeu este legată fericirea tuturor ființelor create de El. Ținând seama de toate faptele din lupta cea mare, Universul întreg, atât cei credincioși, cât și cei răsculați, într-un glas declară: „Drepte și adevărate sunt căile Tale, Împărate al neamurilor“.

Înaintea Universului s-a prezentat lămurit jertfa cea mare făcută de Tatăl și de Fiul în favoarea omului. A venit ceasul când Hristos Își ocupă poziția de drept și este preamărit mai presus de domniile și puterile și de orice nume ce se poate da. Pentru bucuria care-I era pusă înainte - ca să aducă multe suflete la slavă - a suferit El crucea și a disprețuit rușinea. Și pe cât de neînțeles de mare a fost durerea și rușinea, cu mult mai mare este bucuria și slava. El privește asupra celor răscumpărați, înnoți după chipul Său, toate inimile purtând pecetea desăvârșită a divinului, toate fețele reflectând asemănarea cu Împăratul lor. El vede în ei rezultatul muncii sufletului Său și este mulțumit. Apoi, cu un glas care mișcă mulțimile adunate ale celor drepti și ale celor nelegiuți, El declară: „Iată răsplata pentru sângele Meu. Pentru aceștia am suferit, pentru ei am murit, ca să locuiască înaintea Mea în veacurile veșnice“. Iar din gura celor îm-

brăcați în haine albe din jurul tronului se înalță cântecul de laudă: „Vrednic este Mielul, care a fost junghiat, să primească puterea, bogăția, înțelepciunea, tăria, cinstea, slava și lauda!” (Apoc. 5,12).

Cu toate că Satana a fost constrâns să recunoască dreptatea lui Dumnezeu și să se plece înaintea supremației lui Hristos, caracterul lui rămâne neschimbat. Spiritul de răzvrătire izbucnește iarăși ca un torent puternic. Plin de furie, se hotărăște să nu abandoneze lupta cea mare. A venit timpul pentru o luptă disperată, finală împotriva Împăratului cerului. Se aruncă în mijlocul supușilor lui și încearcă să-i inspire cu propria lui furie, ridicându-i pe loc la luptă. Dar dintre toate milioanele pe care le-a amăgit la răscoală nu este nici unul care să-i recunoască supremația. Puterea lui este sfârșită. Cei nelegiuți sunt plini de aceeași ură față de Dumnezeu pe care o inspiră Satana; dar ei văd că situația lor este deznădăjduită, că nu pot birui împotriva lui Iehova. Mânia lor se aprinde împotriva Satanei și acelor care au fost agenții lui în amăgire și, cu o furie demonică, se întorc împotriva lor.

Domnul zicea: „Pentru că îți dai ifose ca și când ai fi Dumnezeu, iată că voi aduce împotriva ta niște străini, pe cele mai asupritoare dintre popoare, care vor scoate sabia împotriva înțelepciunii tale strălucitoare, și-ți vor pângări frumusețea. Te vor arunca în groapă”. „Te nimicesc, heruvim ocrotitor, din mijlocul pietrelor scânteietoare. De aceea, te arunc la pământ, te dau priveriște împăraților și te prefac în cenușă pe pământ, înaintea tuturor celor ce te privesc; ești nimicit, și nu vei mai fi niciodată!” (Ezech. 28,6-8.16-19).

„Căci orice încălțăminte purtată în învălmășeala luptei, și orice haină de război tăvălită în sânge, vor fi aruncate în flăcări, ca să fie arse în foc”. „Căci Domnul este mâniat pe toate neamurile și plin de urgie pe toată oștirea lor; el le nimicește cu desăvârșire, le măcelărește de tot”. „Peste cei răi plouă cărbuni, foc și pucioasă: un vânt dogoritor, iată paharul de care au ei

parte“ (Is. 9,5; 34,2; Ps. 11,6). Flăcări cad de la Dumnezeu din cer. Pământul se crapă. Armele ascunse în adâncurile lui sunt scoase afară. Flăcări nimicitoare izbucnesc din fiecare prăpastie deschisă. Chiar și stâncile ard. A venit ziua care va arde ca un cuptor. Elementele amestecate cu dogoarea mistuitoare, chiar și pământul cu tot ce este pe el arde (Mal. 4,1-2; 2 Petru 3,10). Suprafața pământului pare o masă topită - un lac de foc uriaș, clo-cotind. Este vremea judecății și a pierzării oamenilor nelegiuiți - „de răzbunare a Domnului“. „Și an de răsplătire pentru Sion“ (Is. 34,8).

Cel nelegiuit își primește răsplata pe pământ (Prov. 11,31). „Căci iată, vine ziua, care va arde ca un cuptor! Toți cei trufași și toți cei răi vor fi ca miriștea; ziua care vine îi va arde, zice Domnul oștirilor“ (Mal. 4,1). Unii sunt distruși într-o clipă, în timp ce alții suferă multe zile. Toți sunt pedepsiți „după faptele lor“. Păcatele celor drepti fiind puse asupra Satanei, el trebuie să sufere nu numai pentru răscoala lui proprie, ci pentru toate păcatele la care a provocat pe sfinți să le săvârșească. Pedepsa lui este cu mult mai mare decât a acelor pe care i-a amăgit. După ce toți aceia care au căzut prin amăgirile lui au pierit, el încă mai trăiește și mai suferă. În flăcările nimicitoare, cei nelegiuiți sunt nimiciți, și rădăcină, și ramură - Satana fiind rădăcina, iar urmașii lui, ramurile. Pedepsa deplină a Legii a fost adusă; cererea dreptății a fost satisfăcută; iar cerul și pământul, privind, declară dreptatea lui Iehova.

Lucrarea de nimicire a Satanei s-a sfârșit pentru totdeauna. Timp de șase mii de ani și-a făcut voia, umplând pământul de vai și producând durere în tot Universul. Toată creațiunea a gemut și s-a chinuit în durere. Acum, fapăturile lui Dumnezeu sunt pentru totdeauna liberate de prezența și de ispitirile lui. „Tot pământul se bucură acum de odihnă și pace; izbucnesc oamenii cei drepti în cântece de veselie“ (Is. 14,7). Și un strigăt de laudă și de biruință se înalță din tot Universul cel credincios: „Și am auzit ca un glas de gloată multă, ca vuietul unor ape multe, ca

bubuitul unor tunete puternice, care zice: „Aleluia! Domnul, Dumnezeuul nostru Cel Atotputernic a început să împărătească“ (Apoc. 19,6).

În timp ce pământul este învăluit în focul distrugerii, cei drepti locuiesc în siguranță în Sfânta Cetate. A doua moarte nu are nici o putere asupra acelor care au avut parte de prima înviere. În timp ce Dumnezeu este pentru cei nelegiuiți un foc mistuitor, pentru poporul Său este un soare și un scut (Apoc. 20,6; Ps. 84,11).

„Apoi am văzut un cer nou și un pământ nou: pentru că cerul dintâi și pământul dintâi pieriseră“ (Apoc. 21,1). Focul care consumă pe cei nelegiuiți curățește pământul. Orice urmă de blestem este îndepărtată. Nici un iad arzând veșnic nu va păstra înaintea celor răscumparați consecințele grozave ale păcatului.

Numai o singură amintire mai rămâne: Mântuitorul nostru va purta pentru veșnicie semnele răstignirii. Pe fruntea Sa rănită, pe coasta Sa, pe mâinile și picioarele Sale, se vor păstra pe veci urmele lucrării pline de cruzime pe care a făcut-o păcatul. Privind pe Hristos în slava Sa, profetul spune: „Din mâna Lui pornesc raze, și acolo este ascunsă tăria Lui“ (Hab. 3,4). Coasta împunsă din care a curs sângele purpuriu a împăcat pe om cu Dumnezeu - acolo este slava Mântuitorului, acolo „este ascunsă tăria Lui“. Puternic ca să mântuiască, prin jertfa răscumpărării, El a fost puternic să execute dreptatea asupra acelor care au disprețuit mila lui Dumnezeu. Iar semnele umilinței Sale formează cinstea Sa cea mai înaltă; prin veacurile veșnice, rănilor de la Calvar vor provoca lauda Sa și vor face cunoscut puterea Sa.

„Iar la tine, turn al turmei, deal al fiicei Sionului, la tine va veni, și la tine va ajunge vechea stăpânire, împărăția fiicei Ierusalimului!“ (Mica 4,8). A venit vremea către care au privit cu ardoare oamenii sfinți de la data de când sabia învăpăiată a oprit prima pereche din Eden, timpul pentru „răscumpărarea celor câștigați de Dumnezeu“ (Efes. 1,14). Pământul, care a fost

dat omului de la început să fie împărăția sa și care a fost trădat în mâinile Satanei și ținut multă vreme de acest dușman puternic, a fost adus înapoi prin marele Plan de Mântuire. Tot ce a fost pierdut prin păcat a fost recâștigat. „Căci așa vorbește Domnul, care a întocmit pământul, l-a făcut și l-a întărit, l-a făcut nu ca să fie pustiu, ci l-a întocmit ca să fie locuit“ (Is. 45,18). Scopul de la început al lui Dumnezeu în crearea pământului este împlinit când este făcut locuință veșnică pentru cei mântuiți. „Cei neprihăniți vor stăpâni țara, și vor locui în ea pe vecie“ (Ps. 37,29).

Teama de a nu face moștenirea viitoare să pară prea materială i-a făcut pe mulți să spiritualizeze chiar acele adevăruri care ne conduc să o privim ca fiind căminul nostru. Isus i-a asigurat pe ucenicii Săi că S-a dus să le pregătească locașuri în casa Tatălui. Aceia care primesc învățăturile Cuvântului lui Dumnezeu nu vor fi în totală necunoștință cu privire la căminul ceresc. Și, cu toate acestea, „lucruri pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, și la inima omului nu s-au suit, așa sunt lucrurile pe care le-a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-L iubesc“ (1 Cor. 2,9). Limbajul omenesc nu este în stare să descrie răsplata celor dreți. Va fi cunoscută numai de aceia care o vor vedea. Nici o minte mărginită nu poate cuprinde slava Paradisului lui Dumnezeu.

În Biblie, moștenirea celor mântuiți este numită „o patrie“ (Evr. 11,14-16). Acolo, păstorul ceresc Își conduce turma la izvoare de apă vie. Pomul vieții își dă roadele în fiecare lună, iar frunzele pomului sunt pentru vindecarea neamurilor. Acolo sunt izvoare care curg continuu, limpezi ca cristalul și, pe malul lor, pomi unduind își aruncă umbrele pe cărările pregătite pentru răscumpărării Domnului. Acolo câmpiile întinse se continuă cu coline de frumusețe, iar munții lui Dumnezeu își înalță crestele înalte. Pe acele câmpii pașnice, lângă izvoarele pline de viață, poporul lui Dumnezeu, multă vreme peregrin și rătăcitor, va găsi un cămin.

„Poporul Meu va locui în locuința păcii, în case fără grijă și în adăposturi liniștite“. „Nu se va mai auzi vorbindu-se de silnicie în țara ta nici de pustiire și prăpăd în ținutul tău, ci vei numi zidurile tale 'Mântuire' și porțile tale 'Laudă'. Vor zidi case și le vor locui; vor sădi vii și le vor mânca rodul. Nu vor zidi case, ca altul să locuiască în ele, nu vor sădi vii, pentru ca altul să le mănânce rodul, și aleșii Mei se vor bucura de lucrul mâinilor lor“ (Is. 32,18; 60,18; 65,21-22).

„Pustia și țara fără apă se vor bucura; pustietatea se va veseli, și va înflori ca trandafirul“. „În locul spinului se va înălța chiparosul, în locul măcăcinilor va crește mirtul. „Atunci lupul va locui împreună cu mielul, și pardosul se va culca împreună cu iedul; și le va mâna un copilaș. Nu se va face nici un rău și nici o pagubă pe tot muntele Meu cel sfânt“, zice Domnul (Is. 35,1; 55,13; 11,6.9).

Durerea nu poate să existe în atmosfera cerului. Nu vor mai fi lacrimi, nici convoaie funebre, nici urme de plâns. „Și moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut“. „Nici un locuitor nu zice: 'Sunt bolnav!' Poporul Ierusalimului capătă iertarea fără-delegilor lui“ (Apoc. 21,4; Is. 33,24).

Acolo este Noul Ierusalim, metropola slăvită a Noului Pământ. „O cunună strălucitoare în mâna Domnului, o legătură împărătească în mâna Dumnezeului tău“. „Lumina ei era ca o piatră prea scumpă, ca o piatră de iaspis, străvezie ca cristalul. Neamurile vor umbla în lumina ei și împărații pământului își vor aduce slava și cinstea lor în ea“. Domnul zice: „Eu Însuși Mă voi veseli asupra Ierusalimului și Mă voi bucura de poporul Meu“. „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii! El va locui cu ei, și ei vor fi poporul Lui, și Dumnezeu Însuși va fi cu ei. El va fi Dumnezeuul lor“ (Is. 62,3; Apoc. 21,11.24; Is. 65,19; Apoc. 21,3).

În cetatea lui Dumnezeu „nu va fi noapte“. Nimeni nu va avea nevoie și nu va dori odihnă. Acolo nu va fi oboseală în a

face voia lui Dumnezeu și în a da laudă Numelui Său. Vom simți mereu prospețimea dimineții și mereu vom fi departe de încheierea ei. „Nu vor mai avea trebuință nici de lampă, nici de lumina soarelui, pentru că Domnul Dumnezeu îi va lumina“ (Apoc. 22,5). Lumina soarelui va fi înlocuită cu o lumină care nu este supărătoare, cu toate că întrece strălucirea de la amiază. Slava lui Dumnezeu și a Mielului inundă Cetatea Sfântă cu o lumină care nu slăbește. Cei răscumparați umblă în slava fără soare a unei zile permanente.

„În cetate n-am văzut nici un Templu; pentru că Domnul Dumnezeu, cel Atotputernic, ca și Mielul, sunt Templul ei“ (Apoc. 21,22). Poporul lui Dumnezeu are privilegii să păstreze o legătură deschisă cu Tatăl și cu Fiul. „Acum vedem că într-o oglindă întunecată“ (1 Cor. 13,12). Privim chipul lui Dumnezeu reflectat ca într-o oglindă, în lucrările naturii și în procedeele Sale cu oamenii, dar atunci Îl vom vedea față în față, fără vălul încețoșat între noi. Vom sta în prezența Lui și vom privi slava feței Sale.

Acolo, cei mântuiți vor cunoaște așa cum suni cunoscuți. Dragostea și simpatia pe care Însuși Dumnezeu le-a sădit în suflet își vor găsi acolo exercitarea cea mai curată și cea mai plăcută. Comuniunea curată cu ființele sfinte, viața socială armonioasă cu îngerii binecuvântați și cu cei credincioși din toate veacurile, care și-au spălat hainele și le-au albit în sângele Mielului, legăturile sfinte care unesc laolaltă întreaga familie din cer și de pe pământ (Efes. 3,15). Acestea ajută la fericirea celor răscumparați.

Acolo, minți nemuritoare vor contempla, cu o bucurie care nu va slăbi niciodată, minunile puterii creatoare, tainele iubirii răscumprătoare. Acolo nu va mai fi vrăjmașul cel crud și amăgitor care să ispitească la uitare de Dumnezeu. Orice facultate va fi dezvoltată, orice capacitate va fi mărită. Acumularea de cunoștințe nu va mai obosi mintea și nu va secătui puterile. Acolo cele mai mari întreprinderi vor fi realizate, cele mai înalte

aspirații vor fi atinse, cele mai înalte ambiții vor fi îndeplinite; și încă vor mai fi noi culmi de urcat, noi minuni de admirat, noi adevăruri de înțeles, ținte noi care să solicite puterile minții, ale sufletului și ale corpului.

Toate comorile Universului vor fi deschise spre studiul mântuiților lui Dumnezeu. Neîncătușați de moarte, ei își iau zborul neobosit către lumile îndepărtate - lumi care au fost mișcate de durere la vederea necazului oamenilor și au tresălat în cântări de bucurie la veștile despre un suflet salvat. Cu o bucurie de nedescris, copiii pământului intră în bucuria și înțelepciunea ființelor necăzute. Ei se împărtășesc de comorile de cunoștință și înțelegere câștigate prin veacuri de veacuri din contemplarea lucrărilor mâinilor lui Dumnezeu. Cu o viziune neumbrită, ei privesc slava creațiunii - sori, stele și sisteme în ordinea rânduită înconjoară tronul Dumnezeirii. Numele Creatorului este scris pe toate lucrurile, de la cea mai de pe urmă și până la cea mai mare, și în toate se manifestă bogățiile puterii Sale.

Și anii veșniciei, în desfășurarea lor, vor aduce descoperiri mai bogate și mai slăvite despre Dumnezeu și despre Hristos. Pe măsură ce crește cunoștința, crește și dragostea, respectul și fericirea. Cu cât oamenii vor cunoaște pe Dumnezeu mai mult, cu atât mai mare va fi admirația lor față de caracterul Său. Când Isus deschide în fața lor bogățiile mântuirii și realizării uimitoare în lupta cea mare cu Satana, inimile celor mântuiți sunt cuprinse de o devoțiune și mai arzătoare și, cu o bucurie și mai entuziastă, își ating harfele de aur și atunci de zece mii de ori zece mii și mii de mii de glasuri se unesc pentru a înălța coruri puternice de laudă.

„Și pe toate fapăturile care sunt în cer, pe pământ, sub pământ, pe mare și tot ce se află în aceste locuri, le-am auzit zicând: „A Celui ce șade pe scaunul de domnie, și a Mielului să fie lauda, cinstea, slava și stăpânirea în vecii vecilor!“ (Apoc. 5,13).

Lupta cea mare s-a sfârșit. Păcatul și păcătoșii nu mai există. Universul întreg este curat. O singură vibrație de armonie și de bucurie străbate prin creațiunea cea imensă. De la Acela care a creat toate se revarsă viața, lumina și fericirea prin domeniile spațiului fără sfârșit. De la atomul cel minuscul și până la luminile cele mari, toate lucrurile, însuflețite și neînsuflețite, în frumusețea lor neumbrită și în bucurie desăvârșită, declară că Dumnezeu este iubire.

Note suplimentare

Pag. 51. Titlurile - Într-un pasaj care este inclus în Legea Canonică Romano-Catolică, sau Corpus Juris Canonici, Papa Inocențiu III declară că pontiful roman este „vicerege pe pământ, nu doar al unui om, ci chiar al lui Dumnezeu”; și, într-o notă marginală, lucrul acesta este explicat, deoarece el este viceregele lui Hristos, care este „Dumnezeu adevărat și om adevărat” (vezi Decretales Domini Gregorii Papae IX - Decretaliile Domnului Papa Grigore IX), cartea 1, De translatione Episcoporum (cu privire la mutarea Episcopiiilor), titlul 7, cap. 3; Corpus Juris Canonici (ed. a doua Leipzig ed. 1881) col. 99; (Paris 1612), tom. 2 Decretalii col. 205. Documentele care au constituit Decretaliile au fost adunate de Gratian, care preda la Universitatea din Bologna în jurul anului 1140. Lucrarea lui a fost editată și reeditată de Papa Grigore IX într-o ediție apărută în anul 1234. Alte documente au apărut în anii următori din timp în timp, incluzând Extravagantes, adăugată spre încheierea sec. XV. Toate acestea împreună cu Decretum al lui Gratian au fost publicate sub titlul de Corpus Juris Canonici în 1582. Papa Pius X a autorizat codificarea în legile canonice în anul 1904, iar codul care a rezultat a intrat în vigoare în anul 1918.

Pentru titlul de „Domnul Dumnezeu Papa”, vezi nota explicativă cu privire la Extravagantes ale Papei Ioan XXII, titlul 14 cap. 4 Declaramus. Într-o ediție Antwerp a lucrării Extravagantes, datată 1584, cuvintele „Domnul Dumnezeu nostru Papa” se întâlnesc în col. 153. În ediția din Paris, cu data de 1612, ele se întâlnesc în col. 140. În câteva ediții publicate după anul 1612, cuvântul „Deum” (Dumnezeu) a fost omis.

Pag. 46, 53. Infaibilitate - Cu privire la doctrina infaibilității, așa cum a fost stabilită la Conciliul Vatican din anul 1870-1871, vezi Philip Schaff. The Creeds of Christendom, vol. 2, Dogmatic Decrees of the Vatican Concil, pp. 234-271, unde sunt date atât textul latin, cât și cel englez. Pen-

tru discuție, vezi concepția romano-catolică, *The Catholic Encyclopedia*, vol. 7, art. „Infallibility“ de Patrick J. Toner, p. 790; James Cardinal Gibbons, *the Faith of Our Fathers* (Baltimore: John Murphy Company, ed. 110 din 1917), cap. 7,11. Pentru opoziția romano-catolică față de doctrina infailibilității papale vezi Johann Joseph Ignaz von Döllinger (Pseudonim „Janus“) *The Pope and the Council* (New York: Charles Scribner's Son 1869); și W.J. Sparrow Simpson, *Roman-Catholic Opposition to Papal Infallibility* (London: John Murray, 1909). Pentru concepția necatolică vezi George Salmon, *Infallibility of the Church* (London: John Murray, ed. 1914).

Pag. 48. Închinarea la icoane - „Închinarea la icoane... a fost una din acele corupții ale creștinătății care și-a făcut loc în biserică pe ascuns și aproape pe neobservate. Această corupție nu s-a dezvoltat dintr-o dată ca alte erezii, căci în cazul acela ar fi întâmpinat o mustrare și o interdicție hotărâtă; ci făcându-se încetul cu încetul sub o aparență plăcută, treptat s-a introdus o practică după alta în legătură cu ea, încât biserica s-a afundat în practicarea idolatriei, nu numai fără nici o împotrivire eficientă, dar aproape fără nici un protest hotărât; și când în cele din urmă s-a făcut încercarea de a o dezrădăcina, s-a constatat că răul era prea adânc înfipt pentru a accepta îndepărtarea... Trebuie mers pe urmele ei până la tendința idolatră a inimii omenești și până la înclinarea lui de a sluji creaturii în locul Creatorului...

„Chipurile și picturile cu fost introduse la început în biserici nu pentru a li se aduce închinare, ci mai degrabă în locul cărților, pentru a da învățătură acelor care nu puteau să citească sau pentru a produce evlavie în mintea altora. Cât de mult a răspuns scopului acestuia este discutabil; dar, chiar fiind de acord că aceasta a fost intenția pentru o vreme, în scurt timp a încetat de a mai fi așa și s-a constatat că tablourile și chipurile aduse în biserică în loc să lumineze au întunecat mai degrabă mințile celor neștiutori - au înjosit mai degrabă decât să înalțe evlavia închinătorului. Astfel că, cu toate că s-a urmărit să îndrepte mințile oamenilor către Dumnezeu, ele au sfârșit prin a le întoarce de la El, la închinarea față de lucrurile create“ - J. Mendham, *The Seventh General Council, the Second of Nicaea*, Introduction, p. III-IV.

Pentru un raport al lucrărilor și hotărârilor celui de al doilea conciliu de la Nicea, anul 787, întrunit pentru a pune temelia închinării la icoane, vezi Baronius, *Ecclesiastical Annals*, vol. 9, p. 391-407 (Antwerp, 1612); J. Mendham, *The Seventh General Council, the Second of Nicaea*; Ed. Stilingfleet, *Defense of the Discourse Concerning the Idolatry Practiced in the Church of Rome* (London, 1686); *A Select Library of Nicene and Post-Nicene Fathers*, seria a II-a, vol. 14, p. 521-587 (New York 1900); Charles J. Hefele, *A History of the Councils of the Church, from the Original Documents*, b. 18, cap. 1, sec. 332,333; cap. 2, sec. 345-352 (T. and T.Clark ed. 1896), vol. 5, p. 260-304; 342-372.

Pag. 49. Legea duminicală a lui Constantin - Legea dată de împăratul Constantin la 7 martie 321 cu privire la ziua de odihnă, glăsuiește astfel: „Toți judecătorii și orașenii și muncitorii trebuie să se odihnească în venerabila zi a soarelui. Locuitorii satelor, însă, pot să se ocupe liber de cultivarea câmpului, pentru că deseori se întâmplă că nici o altă zi nu este mai potrivită pentru semănarea grâului în brazde sau pentru plantarea viilor în șanțuri. În felul acesta, câștigul dat de providența cerească nu trebuie să se piardă din cauza aceasta“. Joseph Cullen Ayer, *A Source Book for Ancient Church History* (New York: Charles Scribner's Sons 1913), div. 2, per. 1, cap. 1, sec. 59, p. 284-285.

Originalul latin se găsește în Codex Justiniani (codul lui Justinian), cart. 3, titl. 12, legea 3. Legea este redată în latină și în trad. engleză în Philip Schaff's *History of the Christian Church*, vol. 3, perioada 3, cap. 7, sec. 75, p. 380, nota marginală nr. 1; și în James A. Hessey's *Bampton Lectures*, Sunday, lectura 3, par. 1, ed. 3, ed. Murray's din 1866, p. 58. Vezi tratarea la care ne-am referit mai sus; în Albert Newman, *A Manual of Church History* (Philadelphia: The American Baptist Publication Society, ed. 1933), rev. ed. vol. 1, p. 305-307; și în Le Roy E. Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers* Washington, D.C. (Review and Herald Publishing Assn, 1950), vol. 1, p. 376- 381.

Pag. 50. Datele profetice - Un principiu important în interpretarea profetică legată de timpul profetic este principiul zi-an, după cum timpul unei zile profetice este socotit un an calendaristic de timp istoric. Înainte ca israeliții să intre în țara Canaanului, au trimis douăsprezece iscoade ca să cerceteze țara. Iscoadele au cutreierat 40 de zile și, la întoarcerea lor, evreii, ispăimântați de raportul lor, au refuzat să se urce și să ocupe Țara Făgăduinței. Urmarea a fost că Domnul a rostit asupra lor o sentință: „După cum în patruzeci de zile ați iscodit țara, tot așa patruzeci de ani veți purta pedeapsa fărâdelegii voastre; adică un an de fiecare zi: și veți ști atunci ce însemnează să-Mi retrag Eu mâna de la voi“ (Numeri 14,34). O metodă similară pentru calcularea timpului viitor este arătată prin profetul Ezechiel. Patruzeci de ani de pedeapsă pentru fărâdelegi aștepta regatul lui Iuda. Domnul spusese prin profet: „După ce vei isprăvi aceste zile, culcă-te a doua oară pe coasta dreaptă, și poartă nelegiuirea casei lui Iuda patruzeci de zile; îți pun câte o zi pentru fiecare an“ (Ezech. 4,6). Acest principiu zi-an are o aplicabilitate însemnată în interpretarea timpului din profeția celor „2300 de seri și dimineți“ (Dan. 8,14) și a perioadei de 1260 de zile, arătată în diferite alte locuri sub denumirea de „o vreme, două vremi și o jumătate de vreme“ (Dan. 7,25), „42 de luni“ (Apoc. 11,2; 13,5) și „1260 de zile“ (Apoc. 11,3; 12,6) „și trei zile și jumătate“ (Apoc. 11,9).

Pag. 52. Scrieri plătuite - Printre documentele care în prezent sunt socotite ca fiind plătuite, Donația lui Constantin și Decretele Pseudo-Isi-

doriene sunt de importanță capitală. „Donația lui Constantin“ este denumirea tradițională dată în vremea Evului Mediu unui document care s-a presupus a fi fost adresat de către Constantin cel Mare, Papei Silvestru I, care s-a găsit pentru prima oară într-un manuscris din Paris (Codex lat. 2777), probabil la începutul sec. IX. Din sec. XI a fost folosit ca un argument puternic în favoarea pretențiilor papale și, ca urmare, din sec. XII a fost obiectul unei controverse viguroase. În același timp, dând posibilitatea de a privi papalitatea ca fiind o intermediară între Imperiul roman original și cel medieval și astfel să formeze baza teoretică a continuității pentru primirea legii romane în Evul Mediu, aceasta n-a avut o influență mică asupra istoriei pământești“ - The New Schaff - Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge, vol. 3 art. „Donation of Constantin“, p. 484-485.

Teoria istorică dezvoltată în „Donație“ este larg discutată în lucrarea cardinalului Mannig's The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ, London, 1862. Argumentele în favoarea „Donației“ au fost de tip scolastic, iar posibilitatea falsificării n-a fost menționată până la apariția criticei istorice din sec. XV. Nicholas de Cusa a fost printre primii care a ajuns la concluzia că Constantin n-a făcut niciodată o astfel de donație. Lorenzo Valla în Italia a făcut o demonstrație strălucită a falsității ei în anul 1450. Vezi Christopher B. Coleman's Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine (New York, 1927). Timp de peste un secol însă, credința în autenticitatea „Donației“ și a Falselor Decrete a fost ținută aprinsă. De exemplu, Martin Luther la început a acceptat decretaliile, dar peste puțină vreme i-a spus lui Eck: „Mă împotrivesc acestor decretalii“; iar lui Spalatin: „El (papa) în aceste decretalii denaturează și răstignește pe Hristos, adică adevărul“.

Este bine stabilit că „Donația“ este: (1) un fals, (2) lucrarea unui om sau a unei perioade, (3) plăsmuitorul a folosit documente mai vechi, (4) falsul și-a avut originea în jurul anilor 752 și 778. În ceea ce privește pe catolici, ei au părăsit apărarea autenticității documentului o dată cu Baronius, Ecclesiastical Annals, în 1592. A se consulta pentru cel mai bun text, K. Zeumer, in the Festgabe für Rudolf von Gneist (Berlin 1888). Tradus în Treatise al lui Coleman, la care ne-am referit mai sus, și în Ernest F. Henderson. Select Historical Documents of the Middle Ages (New York 1892), p. 319; Briefwechsel (Weimar ed.), p. 141-161. Vezi și the New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religions Knowledge (1950), vol. 3, p. 484; F. Gregorovius, Rome in the Middle Ages, vol. 2, p. 329; și Johann Joseph Ignaz von Dollinger, Fables Respecting the Popes of the Middle Ages (London 1870).

„Scrisorile false“ la care se referă textul cuprind și „Decretaliile Pseudo-Isidoriene“, împreună cu alte falsuri. Decretaliile Pseudo-Isidoriene sunt cu precizie scrisori născocite atribuite primilor Papi de la Clement (A.D. 100)

până la Grigore cel mare (A.D. 600), încorporate într-o colecție a sec. IX, presupunându-se ca fiind făcute de „Isidor Mercator“. Numele de „Decretaliile Pseudo-Isidoriene“ a fost în uz de la apariția criticismului din sec. XV.

Pseudo-Isidor a luat ca bază a falsurilor lui colecția de canoane în vigoare denumite Hispana Gallica Augustodunensis, reducând în felul acesta primejdia de a fi descoperite, din moment ce colecțiile de canoane erau alcătuite în general prin adăugarea de material nou la cel vechi. În felul acesta plăsmuirile lui au ieșit mai puțin în evidență atunci când au fost introduse în materialul autentic. Falsitatea fabricațiilor Pseudo-Isidoriene este admisă astăzi în mod incontestabil, fiind dovedită cu dovezi interne, prin cercetarea izvoarelor, a metodelor folosite și prin faptul că acest material n-a fost cunoscut înainte de anul 852. Istoricii sunt de acord că anii 850 sau 851 constituie data cea mai probabilă pentru încheierea acestei colecții, deoarece documentul este citat pentru prima oară în The Admonitio of the capitulary of Quiercy, în 857.

Autorul acestor falsuri nu este cunoscut. S-ar putea ca să fi emanat de la o nouă partidă agresivă a bisericii care s-a format în sec. IX la Rheims, Franța. S-a căzut de acord că episcopul Hinemar din Rheims a folosit aceste Decretalii în depozitiile sale de la Rothad of Soissons, și care a adus Decretaliile la Roma în anul 864 și le-a predat Papei Nicolae I.

Pintre aceia care au pus la îndoială autenticitatea lor a fost Nicholas de Cusa (1401-1464), Charles Dumoulin (1500-1566) și George Cassender (1513-1564). Dovada irecuzabilă a falsității lor a fost comunicată de David Biondel, 1628.

O ediție mai veche este dată în Migne Patrologia Latina, CXXX. Pentru cel mai vechi și mai bun manuscris, a se vedea P. Hinchius, *Decretalis Pseudo-Isidorianiae at capitula Angilramni* (Leipzig, 1863). A se consulta The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge (1950), vol. 9, p. 343-345. A se vedea și H.H.Milman, *Latin Christianity* (vol. 9), vol. 3; Johann Joseph Ignaz von Döllinger, *The Pope and the Council* (1869); și Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity* (1939), vol. 3; The Catholic Encyclopedia, vol. 5, art. „False Decretals“, și Fournier, „Etudes sur les Fausses Decretals“, în *Revue d'Histoire Ecclesiastique* (Louvain) vol. 7 (1906) și vol. 8 (1907).

Pag. 56. Dictatul lui Hildebrand - (Grigore VII) Pentru traducerea latină originală a se vedea Baronius, *Annales Ecclesiastici*, ann. 1976, vol. 17, p. 405, 406 a editurii din Paris 1869; și *Monumenta Germaniae Historica Selecta*, vol. 3, p. 17. Pentru traducerea engleză vezi Frederic A.Ogg, *Source Book of Medieval History* (New York: American Book Co. 1907) cap. 16, sec. 45, p. 262-264; și Oliver J. Thatcher și Edgar H. Mc.Neal, *Source Book for Medieval History* (New York: Charles Scribner's Sons, 1905), sec. 3, fișa 65, p. 136-139.

Pentru discutarea temeiului Dictatului, vezi James Bryce, *The Holy Roman Empire*, rev. ed. cap. 10; și James W. Thompson și Edgar N. Johnson, *An Introduction to Medieval Europa, 300-1500*, p. 377- 380.

Pag. 55. Purgatoriul - Dr. Joseph Faa Di Bruno definește purgatoriul astfel: „Purgatoriul este o stare de suferință după viața aceasta, în care unele suflete sunt reținute pentru un timp, suflete care, despărțindu-se de această viață, sunt iertate de vinovăția și pedeapsa veșnică ce li se cuvenea pentru păcatele lor de moarte; dar care mai au de suferit și o pedeapsă temporară pentru păcatele lor, ca și acele suflete care părăsesc lumea, făcându-se vinovate de păcate ce pot fi iertate” - *Catholic Belief* (1884 ed.; imprimatur Archbishop of New York), p. 196.

Vezi și K.R. Hegenbach *Compendium of the History of Doctrines* (T. and T.Clark ed.) vol. 1, p. 234-237, 405,408; vol. 2, p. 135-150, 308, 309; Charles Elliot, *Delineation of Roman Catholicism*, b. 2, cap. 12; *The Catholic Encyclopedia*, vol. 12, art. „Purgatoriul”.

Pag. 55. Indulgențele - Pentru o istorie amănunțită a doctrinei indulgențelor, a se vedea Mandell Creighton, *A History of the Papacy From the Great Schism to the Sack of Rome* (London: Longmans, Green and Co. 1911), vol. 5, p. 56-64, 71; W. H.Kent, „Indulgences”, *The Catholic Encyclopedia*, vol. 7, p. 783- 789; H.C.Lea, *A History of Auricular Confession and Indulgences in the Latin Church* (Philadelphia: Lea Brothers and Co., 1896); Thomas M.Lindsay, *A History of the Reformation* (New York Charles Scriber's Sons 1917), vol. 1, p. 216-227; Albert Henry Newman, *A Manual of Church History* (Philadelphia: the American Baptist Publication Society, 1953), vol. 2, p. 53,54,62; Leopold Ranke, *History of the Reformation in Germany* (ediția a 2-a London 1845), tradusă de Sarah Austin, vol. 1, p. 331, 335-337, 343-346); Preserved Smith, *The Age of the Reformation* (New York: Henry Holt and Company, 1920), p. 23-25,66.

Cu privire la operele cu caracter practic ale învățaturii despre indulgențe în perioada reformațiunii, vezi o lucrare de Dr.C.Lea, intitulată „Indulgențele în Spania”, publicată în *Papers of the American Society of Church History*, vol. 1, p. 129-171. Despre valoarea acestei informații suplimentare Dr. Lea spune în paragraful din introducere: „Netulburată de controversa care a izbucnit între Luther, Dr.Eck și Silvester Prierias, Spania a continuat liniștită să urmeze căile vechi și bătătorite, și ne oferă documente oficiale incontestabile care ne ajută să examinăm problema în lumina cea curată a istoriei.”

Pag. 56. Liturgia - Pentru învățatura cu privire la liturgie, așa cum s-a stabilit la conciliul din Trent vezi *The Canons and Decrees of the Council of Trent* in Philip Schaff, *Creeds of Christendom*, vol.2, p.126-139, unde sunt date atât textul latin, cât și cel englez. Vezi și H. G. Schroder, *Canons and Decrees of the Council of Trent* (St. Louis, Missouri: B.Herder, 1941).

Pentru discuțiile despre liturghie, vezi *The Catholic Encyclopedia* vol.5, art. „Eucharist“, de Joseph Pohle, p.572; Nikolaus Gihl, *Holy Sacrifice of the Mass, Dogmatically, Liturgically, Ascetically, Explained*, a 12-a ediție (St. Louis, Missouri; B. Herder, 1937); Josef Andreas Jungmann *The Mass of the Roman Rite, Its Origins and Development*, tradusă din l. Germană de Francis A. Brunner (New York: Benziger Bros, 1951). Pentru concepția non-catolică, vezi John Calvin, *Institutes of the Christian Religion*, b.4, cap.17, 18; și Edward Bouverie Pusey, *The Doctrine of the Real Presence* (Oxford, England: John H. Parker, 1855).

Pag. 62. Traducerile valdenze ale Bibliei - Cu privire la descoperirile recente ale manuscriselor valdenze vezi M. Esposito, „Sur quelques manuscrits de l'ancienne literature des Vaudois du Piemont“, in *Revue d'Histoire Ecclesiastique* (Louvain, 1951), p.130; F.Jostes, 'Die Waldenserbibeln', in *Historisches Jahrbuch*, 1894; D. Lortsch, *Historie de la Bible en France* (Paris, 1910), cap.10.

O scriere clasică făcută de unul dintre „bărboșii“ valdenzi este Jean Leger, *Historie Generale des Elises Evangeliques des Vallées de Piemont* (Leyden, 1669), care a fost scrisă în vremea marilor persecuții și conține informații de mână întâia cu sublinieri.

Pentru literatura textelor valdenze, vezi A. de Stefano, *Civilta Medioevale* (1944); and *Riformatori ed eretici nel medioevo* (Palermo 1938); J.D. Bounous, *The Waldensian Patois of Pramol* (Nashville, 1936); and A. Dondaine, *Archivum Fratrum Praedicatorum* (1946).

Pentru istoria Valdenzilor, unele dintre lucrările cele mai recente și mai demne de încredere sunt: E. Comba, *History of the Waldenses in Italy* (vezi ediția italiană publicată la Torre Pellice, 1934); E. Gebhart, *Mystics and Heretics* (Boston 1927); G. Gonet, *Il Valdismo Medioevale, Prolegoment* (Torre Pellice, 1935); și Jalla, *Historie des Vaudois et leurs colonies* (Torre Pellice, 1935).

Pag. 67. Sabatul printre Valdenzi - Sunt scriitori care au susținut că Valdenzii au făcut o practică generală din păzirea Sabatului zilei a șaptea. Această concepție a izvorât din surse care în originalul latin descriu pe Valdenzi ca pe unii care păzeau dies dominicalis, sau ziua Domnului (duminica), dar care printr-o practică ce-și are originea în reformațiune cuvântul duminică a fost tradus prin „Sabat“.

Dar există o dovadă istorică pentru o păzire a Sabatului zilei a șaptea printre Valdenzi. Un raport al Inchiziției în fața căreia au fost aduși unii Valdenzi din Moravia în mijlocul sec.XV declară că printre Valdenzi „nu puțini, desigur, sărbătoresc Sabatul împreună cu Iudeii“. - Johann Joseph Ignaz von Döllinger, *Beitrage zur Sektengeschichte des Mittelalters* (Rapoarte asupra istoriei sectelor din Evul Mediu), München 1890, ed. a 2-a p.661. Nu poate fi nici o îndoială desigur că această sursă indică păzirea Sabatului zilei a șaptea.

Pag. 74. Edictul împotriva Valdenzilor - O parte considerabilă a textului bulei papale emisă de Inocențiu VIII în 1487 împotriva Valdenzilor (originalul căreia se găsește în Biblioteca Universității din Cambridge) este redat într-o traducere engleză în John Dowling's *History of Romanism* (1871) b. 6, cap.5, sec.62.

Pag. 82. Wycliffe - Istoricul descoperă că numele lui Wycliffe are multe forme de pronunțare. Pentru o cercetare completă a acestora vezi J. Dahmus, *The Prosecution of John Wycliffe* (New Haven: Yale University Press, 1952), p.7.

Pag. 83. Infailibilitatea - vezi nota pentru p.50.

Pentru textul original al bulelor papale emise împotriva lui Wycliffe împreună cu traducerea engleză vezi J.Dahmus, *The Prosecution of John Wycliffe* (New Haven: Yale University Press, 1952), p.35-49, și John Foxe, *Acts and Monuments of the Church* (London: Pratt Townsend. 1870), vol.3, p.4-13.

Pentru un sumar al acestor bule trimise arhiepiscopului de Canterbury, Regelui Edward și cancelarului Universității din Oxford, vezi Merle d'Aubigné, *The History of the Reformation in the Sixteenth Century* (London: Blackie and Son, 1885); vol.4 div. 7, p.93; August Neander, *General History of the Christian Church* (Boston: Crocker and Brester, 1862), vol.5, p.146-147; George Sargeant, *History of the Christian Church* (Dallas: Frederick Publishing House, 1948). p.323; Gotthard V. Lechler, *John Wycliffe and His English Precursors* (London: The Religius Tract Society, 1878), p.162-164; Philip Schaff, *History of the Christian Church* (New York: Charles Scribner's Sons, 1915), vol.5, pt.2, p.317.

Pag. 101. Conciliul din Constanța - O sursă primară cu privire la Consiliul de la Constanța este Richendal Ulrich, *Das Concilium so zu Constanz gehalten ist worden* (Augsburg, 1483, Incun.). Un studiu interesant recent al acestui text întemeiat pe „Aulendorf Codex“, se găsește în Colecția Spencer din Biblioteca publică din New York editată de Karl Kup. Ulrich von Richental's *Chronicle of the Council of Constance* (New York, 1936). Vezi și H. Finke (ed.), *Acta Concilii Constanciensis* (1896), vol.1; Hefele, *Conciliengeschichte* (9 vol.), vol.6, 7; L. Mirbt, *Quellem zur Geschihte des Papsttums* (1934); Milman, *Latin Christianity*, vol.7, p.426-524; Pastor, *The History of the Popes* (34 vols.), vol.1, p.194.

Publicații mai recente despre Consiliu sunt K.Zähringer, *Das Kardinal, Kollegium auf dem Konstanzer Konzil* (Münster, 1935); The F. Grogau, *The Conciliar Theory as It Manifested Itself at the Council of Constance* (Washington, 1949); Fred A. Krempel, *Cultural Aspects of the Council of Constance and Basel* (Ann Arbor, 1955); John Patrick McGowan, *d'Ailly and the Council of Constance* (Washington: Catholic University 1936).

Pentru Jan Hus vezi John Hus, Letters, 1094; E.J. Kitts, Pope John XXIII, and Master John Hus (London, 1910); D.S. Schaff, John Hus (1915); Schwarze, John Hus (1915); and Mathew Spinka, John Hus and the Czech Reform (1941).

Pag. 237. Iezuiții - Pentru o declarație cu privire la originea, principiile și țelurile „Societății lui Isus“, așa cum au fost subliniate de membrii acestui ordin, vezi o lucrare editată „Concerning Jesuits“, editată de Rev. John Gerard, S.J., și publicată la Londra în anul 1902 de Societatea adevărului Catolic. În această lucrare se spune: „Resortul întregii organizații a societății este un spirit de totală ascultare. Fiecare, scrie Sf. Ignățiu, să fie convins că toți aceia care trăiesc în ascultare ar trebui să se lase mișcați și călăuziți de Providența divină prin superiorii lor, ca și cum ar fi un trup mort care se lasă purtat oriunde să fie tratat oricum, sau ca toiajul unui bătrân de care se slujește și care-l ține în mână cum vrea“.

Această supunere absolută este înnobilită de motivul ei și trebuie să fie, continuă întemeietorul... promptă, cu bucurie și stăruitoare... cel ascultător religios împlinește cu bucurie ceea ce i-au încredințat superiorii lui pentru binele general, asigurat că prin aceasta el corespunde în adevăr cu voința divină“. Contesa R. de Courson în lucrarea: Concerning Jesuits, pag.6.

Vezi și L.E.Dupin, A.Compendious History of the Church, cent. 16, cap. 33, (London, 1713, vol. 4, p. 132-135); Mosheim, Ecclesiastical History, cent. 16, sec. 3, p.1, cap.1, par.10 (inclusiv nota); The Encyclopedia Britanica (ed. 9-a), art. „Jezuiții“. C.Paroissen, The Principles of the Jesuits, Developed in a collection of Extracts From Their Own Authors (London, 1860 - an earlier edition appeared in 1839); W.C.Cartwright, The Jesuits, Their Constitution and Teaching (London, 1876); E.L.Taunton, The History of the Jesuits in England, 1580-1773 (London, 1901).

Vezi și H.Boejmer, The Jesuits (traducere după The German, Philadelphia, Castle Press, 1928); E.Goetheim, Ignatius Loyola and the Gegenreformation (Halle, 1895); T.Campbell, The Jesuits, 1534-1921 (New York, 1922); E.L.Taunton, The History of the Jesuits in England, 1580-1773 (London, 1901).

Pag. 238. Inchiziția - Pentru punctul de vedere Romano-Catolic, vezi The Catholic Encyclopedia, vol.8, art. „Inchiziția“ de Joseph Blözer, p.26; și E.Vacandard, The Inquisition: A Critical and Historical Study of the Coercive Power of the Church (New York: Longmans, Green and Company, 1908).

Pentru concepția Anglo-Catolică vezi Hoffman Nickerson, The Inquisition: A Political and Military Study of Its Establishment. Pentru concepția non-Catolică vezi Philip Van Limborch, History of the Inquisition Henry Charles Lea, A History of the Inquisition of the Middle Ages, 3 vol. A History of the Inquisition of Spain, 4 vols. și The Inquisition in the Spanish

Dependencies; și H.S.Turberville. *Medieval Heresy and the Inquisition* (London: C.Lockwood și Son, 1920 - o concepție intermediară).

Pag. 271. Cauzele Revoluției Franceze - Cu privire la consecințele îndepărtate ale lepădării Bibliei și a religiei Bibliei de către poporul Franței, vezi H.von Sybel, *History of the French Revolution*, b.5, cap.1, par. 3-7; Henry Thomas Buckle, *History of Civilization in England*, cap. 8, 12.14 (New York, vol.I, p. 364-366, 369-371, 437, 540, 541, 550), Blackwood's Magazine, vol.34, nr.215 (November, 1833), p.739; J.G.Lorimer, *An Historical Sketch, of the Protestant Church in France*, cap.8, par. 6.7.

Pag. 272. Eforturi de a suprima și de a distruge Biblia - Conciliul din Toulouse care s-a întrunit cam pe vremea cruciadei împotriva Albigenzilor a stabilit: „Interzicerea posedării de către laici a copiilor Vechiului Testament... le interzicea cu strictețe să aibă cărțile de mai sus în dialectul local. Lorzii districtelor să caute cu grijă pe eretici în locuințe, în colibe și în păduri și chiar și adăposturile lor subterane să fie distruse” - Concil. Tolosanum, Pope Grigory IX, Anno, chr. 1229, Canons 14 and 2. Acest Conciliu s-a ținut pe vremea cruciadei împotriva Albigenzilor.

„Această molimă (Biblia) a luat o așa întindere încât unii oameni și-au rânduit preoți dintre ei, și chiar unii evangheliști care au denaturat și au distrus adevărul Evangheliei și au făcut evanghelii noi pentru scopurile lor... (ei știu că) predicarea și explicarea Bibliei este cu totul interzisă membrilor laici” - Acts of Inquisition, Philip van Limborach *History of the Inquisition*, cap.8.

Conciliul din Tarragona, 1234, a hotărât ca „Nimeni să nu aibă cărțile V. și N.Testament în limba romanică și dacă cineva le are, trebuie să le predea episcopului local în termen de 8 zile după promulgarea acestui decret, pentru a fi arse, fie că este cleric sau laic, altfel va fi suspectat până se va fi curățit de orice bănuială” - D.Lortsch, *Histoire de la Bible en France*, 1910, p.14.

La Conciliul din Constanța în anul 1415, Wycliffe a fost condamnat post-mortem de Arundel, arhiepiscopul de Canterbury, ca fiind „un ticălos otrăvit de erezia condamnată care a inventat o nouă traducere a Bibliei în limba lui maternă”.

Opoziția bisericii romano-catolice față de Biblie a continuat de-a lungul veacurilor și a crescut în mod deosebit pe vremea înființării Societății Biblice. La 8 decembrie 1866, Papa Pius IX în enciclica lui *Quanta cura*, a emis un plan de 8 rătăcirii sub zece titluri diferite. Sub titlul IV, găsim enumerate: „Socialism, comunism, societăți clandestine, societăți Biblice... ciume de acest fel trebuie distruse prin toate mijloacele posibile”.

Pag. 285. Domnia teroarei - Pentru o introducere scurtă și demnă de încredere în istoria Revoluției Franceze vezi L.Gershoy, *The French Revolution*

(1932); G.Lefevre, *The Coming of the French Revolution* (Princeton, 1947); and H.von Sybel, *History of the French Revolution* (1869), 4 vols.

Monitorul Oficial era ziarul guvernamental pe vremea revoluției și era o sursă primară, conținând un raport autentic cu privire la hotărârile Adunărilor, textele complete ale documentelor, etc. A fost retipărit. Vezi și A.Aulard, *Christianity and the French Revolution* (London, 1927), în care raportul este continuat până în anul 1802 - un studiu excelent; W.H.Jervis, *The Gallican Church and the Revolution* (London, 1882), o lucrare sub îngrijirea unui anglican, dar care dă pe față preferința pentru catolicism.

Cu privire la relația între biserică și stat în Franța în timpul Revoluției Franceze, vezi Henry H.Walsh, *The Concordate of 1801; A study of Nationalism in Relation to Church and State* (New York, 1933); Charles Ledre, *L'Eglise de France sur la Revolution* (Paris, 1949).

Unele studii contemporane cu privire la însemnătatea religioasă a Revoluției aparțin următorilor: G.Chais de Sourcesol, *Le Livre des Manifestes* (Avignon 1800), în care autorul a încercat să acrediteze cauzele izbucnirii, precum și însemnătatea ei religioasă, etc.); James Bicheno *The Signs of the Times* (London, 1794); James Winthrop, *A Systematic Arrangement of Several Scripture Prophecies Relating to Antichrist; With Their Application to the Course of History* (Boston, 1795); și Lathrop, *The Prophecy of Daniel Relating to the Time of the End* (Springfield, Massachusetts, 1811).

Pentru starea bisericii în timpul revoluției vezi W.M.Sloan, *The French Revolution and Religious Reform*. 1901); P.F.La Gorce, *Histoire Religieuse de la Revolution* (Paris, 1909).

Pentru legăturile cu papalitatea vezi G.Bourgin. *La France et Rome de 1788-1797* (Paris, 1808), întemeiată pe colecțiile secrete ale Vaticanului; A.Latreille, *L'Eglise Catholique et la Revolution* (Paris, 1950), îndeosebi interesează Pius VI și criza religioasă, 1775-1799.

Cu privire la protestanți în timpul Revoluției, vezi Pressens (ed.) *The Reign of Terror* (Cincinnati, 1869).

Pag. 285. Masele și clasele privilegiate - Cu privire la condițiile sociale care predominau în Franța înainte de perioada Revoluției vezi H. von Holst, *Lowell Lectures on the French Revolution*, lecture I; și Taine, *Ancien Regime*, and A.Young, *Travels in France*.

Pag. 288. Răzbunarea - Pentru alte amănunte cu privire la caracterul răzbunător al Revoluției Franceze vezi Thos, H.Gill, *The Papal Drama*, b.10; Edmond de Pressense, *The Church and the French Revolution*, b.3, cap.1.

Pag. 289. Atrocitățile domniei teroarei - Vezi M.A.Thuers, *History of the French Revolution*, vol.3, p. 42-44,62-74,106 (New York, 1890 tradusă de F.Shoberl); F.A.Mignet, *History of the French Revolution* cap. 9, par. 1 (Bohn, 1891); A.Alison, *History of Europe, 1789-1815*, vol.1, cap. 14 (New York 1872, vol.1, p. 293- 312).

Pag. 292. Răspândirea Scripturilor - În anul 1804, după spusele lui Mr. William Canton de la Societatea Biblică pentru Britania și Străinătate, „toate Bibliile existente în lume sub formă de manuscrise, sau tipărite, cuprinzând toate traducerile din toate țările, se ridicau la peste patru milioane... Diferitele limbi în care au fost scrise aceste patru milioane, includ unele limbi dispărute cum este cea Moeso-Gothică a lui Ulfilas și cea Ango-Saxonă a lui Bede, se apreciază ca ridicându-se la cincizeci“ - What Is the Bible Society? rev. ed. 1904, p.23.

Societatea biblică Americană a raportat o distribuire, între anii 1816 și 1955, de 481.149.365, de Biblii, Testamente și părți din Testamente. La acestea se pot adăuga peste 600.000.000 de Biblii sau părți din Scriptură distribuite de Societatea Biblică pentru Britania și Străinătate. Numai în anul 1955 Societatea Biblică Americană a distribuit în total 23.819.733 de Biblii, Testamente și părți din Testamente în toată lumea.

Scripturi, în întregime sau în parte, se tipăreau în decembrie 1955, în 1092 de limbi și mereu se adaugă limbi noi.

Pag. 293. Misiunile externe - Activitatea misionară în prima biserică creștină nu s-a înmulțit până în vremurile moderne. În jurul anului 1000 ea aproape murise, și a fost urmată de campaniile militare ale Cruciadelor. Epoca Reformațiunii a fost martoră la o slabă lucrare misionară cu excepția aceleia pe care o făceau Iezuiții la început. Mișcarea pietistă a produs câțiva misionari. Lucrarea Bisericii Morave din sec. XVIII a fost remarcabilă și Englezii au mai format unele societăți misionare pentru lucrarea în America de Nord colonizată atunci. Dar marea reînviore a activității misionare externe începe în jurul anului 1800, la „vremea sfârșitului“ (Dan. 12,4). În anul 1792 s-a întemeiat Societatea Misionară Baptistă care a trimis pe Carey în India. În anul 1795 a fost organizată Societatea Misionară din Londra și în anul 1799 o altă societate care în anul 1812 a devenit Societatea Misionară bisericească. La scurt timp după aceea a fost întemeiată Societatea Misionară Wesleyană. În Statele Unite s-a format în anul 1812 Comitetul American al Împuterniciților pentru Misiunea Externă, iar Adoniram Judson a fost trimis în același an la Calcutta. El s-a stabilit în anul următor în Burma. În anul 1814 a luat ființă Uniunea Misionară Baptistă Americană. Comitetul Presbiterian al Misiunilor Externe a luat ființă în anul 1837.

„În anul 1800... majoritatea covârșitoare a creștinilor erau descendenți ai acelor care fuseseră câștigați înainte de anul 1500... Acum în sec. XIX s-a produs o mare expansiune a Creștinismului. Pentru început nu s-a pătruns în prea multe continente sau țări mai însemnate ca în cele trei secole anterioare. Acest lucru ar fi fost imposibil pentru că în toate țările mari de pe pământ în afară de Australia și aproape printre toate popoarele mai numeroase din toate părțile cu o civilizație înaintată, Creștinismul fusese introdus

înainte de anul 1800. Ceea ce a avut loc acum a fost câștigarea de teorii noi în regiunile și printre popoarele la care se ajunsese deja o expansiune fără precedent atât în ținuturile noi, cât și a celor vechi; și pătrunderea creștinismului în marea majoritate a acestor țări, insule, popoare și triburi care fuseseră câștigate anterior.

„În sec. XIX răspândirea Creștinismului s-a datorat în primul rând unei mari reînvieri a vieții religioase care își avea originea în imboldul creștin... Niciodată în timpuri asemănătoare n-a dat naștere imboldul creștin la atâtea mișcări noi. Niciodată nu avusese un efect atât de mare asupra popoarelor Europei apusene. Din această vigoare abundentă a izvorât activitatea misionară care în timpul sec. XIX a crescut atât de mult puterea numerică și influența creștinătății” - Kenneth Scott Latourette, *A History of the Expansion of Christianity*, vol. IV, *The Great Century A.D. 1800 - A.D. 1914* (New York: Harper & Brothers, 1941), p. 2-4.

Pag. 347. Datele Profetice - După calculul iudaic luna a cincea (Ab) din al șaptelea an al domniei lui Artaxerxe, a fost de la 23 iulie până la 21 august anul 457 î.Hr. După sosirea lui Ezra la Ierusalim în toamna acestui an a intrat în vigoare decretul împăratului. Pentru siguranța datei de 457 î.Hr. ca fiind anul al șaptelea al lui Artaxerxe, vezi S.H.Horn and K.H.Wood, *The Chronology of Ezra 7*. Washington, D.C.; Review and Herald Publishing Assn, 1953); E.G.Kraeling, *the Brooklyn Museum Aramic Papyri*, New Haven of London, 1953), p. 191-193; *The Seventh-day Adventist Bible Comentary* (Washington D.C.; Review and Herald Publishing Assn, 1954), vol.3, p. 97-110.

Pag. 341. Căderea Imperiului Otoman - Impactul Turcilor Musulmani asupra Europei după căderea Constantinopolului în anul 1453 a fost atât de dur precum fuseseră cuceririle catastrofale ale Musulmanilor Sarazini timp de un secol și jumătate după moartea lui Mahomed, asupra Imperiului roman de Răsărit. În perioada Reformațiunii, Turcia constituia o amenințare continuă la porțile răsăritene ale creștinătății europene; scrierile reformato-rilor sunt pline de condamnare a puterii otomane. Atât scriitorii creștini, de la data de când au fost preocupați de rolul Turciei în evenimentele viitoare ale lumii, cât și comentatorii profeției au văzut puterea turcească și declinul ei prevăzut în Scriptură.

Pentru ultimul capitol sub expresia: „ceasul, luna, ziua și anul” profetic, ca parte a trâmbiței a șaptea. Josiah Litch a făcut o aplicație a timpului profetic, o dată cu încetarea independenței Turciei în lucrarea lui *The Probability of the Second Coming of Christ About A.D. 1843* (publicată în Iunie, 1838), *An Adress of the Clergy* (publicată în primăvara anului 1840) a doua ediție, cu date istorice în sprijinul preciziei calculelor anterioare cu privire la perioada profetică ce se întinde până la căderea imperiului otoman, a fost publicată în anul 1841); și un articol în *Signs of the Times and Expositor of*

Prophecy, Aug. 1, 1840, Vezi și articolul din Signs of the Times and Expositor of Prophecy, feb. 1, 1841; și J.N.Loughborough, The Great Advent Movement (1905 ed.), p. 129-132. Cartea lui Uriah Smith, Thoughts on Daniel and the Revelation, rev. ed. of 1944, discută calculul profetic al acestei profeții la pag. 506-517.

Pentru istoria de început a Imperiului Otoman și declinul puterii turcești vezi și William Miller, the Ottoman Empire and Its Successors, 1801-1927 (Cambridge, England University Press, 1936); George G.S.L.Eversley, The Turkish Empire From 1288 la 1914 London: T.Fisher Unwin, Ltd. ed. a 2-a, 1923); Joseph von Hammer-Purcell, Geschichte des Osmanischen Reichs (Pesth: C.A.Hartleben, ed.2-a, 1834-36), vol. 4; Herbert A.Gibbons, Foundation of the Ottoman Empire, 1300-1403 (Oxford; University Press, 1916; Arnold J.Toynbee and Kenneth B.Kirkwood, Turkey (London, 1926).

Pag. 347. Ascunderea Bibliei de popor - Cu privire la atitudinea bisericii Romano-Catolice față de răspândirea Bibliei în traduceri populare printre laici vezi The Catholic Encyclopedia, art. „Biblia“, și G.P.Fisher, The Reformation, cap. 15, par. 16 (1873 ed. p. 530-532); J.Cardinal Gibbons, The Faith of Our Fathers, cap.8 (a 49-a ediție, 1897), p. 98-117; John Dowling, History of Romanism, b.7, cap.2, sec. 14; and b.9, cap.3, sec. 24-27 (1871 ed. p.491-496, 621-625); L.F.Bungener, History of the Council of Trent, p.101-110 (a 2-a ed. Edinburgh, 1853) tradusă de d.D.Scott); G.H.Putnam, Books and Their Makers During the Middle Ages, vol.1, part.2, cap.2, par. 49.54-56).

Vezi și William Muir, The Arrested Reformation (Morgan and Scott, 1912), p.37-43; Harold Grimm, The Reformation Era (Macmillan, 1954), p.285. Index of Prohibited Books (Vatican Polyglot Press, 1930), p.IX, X; Timothy Hurley, A Commentary on the Present Index Legislation (New York: Benziger Brothers, 1908) mp.71; traducerea din the Great Encyclical Letters of Leo XIII (New York: Benziger Brothers, 1903), p.413.

Pag.381. Haine pentru înălțare - Povestea că adventiștii și-au făcut haine cu care să se înalțe pentru „a întâmpina pe Domnul în văzduh“ a fost născocită de aceia care au dorit să aducă batjocură asupra predicării advente. Ea a fost vehiculată atât de stăruitor încât mulți au crezut-o, dar o cercetare atentă i-a dovedit netemeinicia. Timp de mai mulți ani s-a oferit o recompensă substanțială pentru acela care ar fi adus o dovadă că așa ceva a avut loc vreodată, dar n-a fost produsă niciodată. Nici unul dintre aceia care a iubit venirea Mântuitorului n-a fost atât de necunosător al învățăturilor Scripturii încât să presupună că hainele pe care le puteau confecționa ar fi fost trebuincioase pentru ocazia aceea. Singura haină de care sfinții vor avea nevoie pentru a întâmpina pe Domnul este neprihănirea lui Hristos. Vezi Is. 61, 10; Apoc. 19, 8.

Pentru respingerea cu înțelepciune a legendei hainelor de înălțare, vezi Francis D. Nichol, *Midnight Cry* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn, 1944) cap. 25-27, vezi și LeRoy Edwin Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn, 1954) vol. 4, p. 822- 826.

Pag. 418. Cronologia profetică - Dr. George Bush, profesor de ebraică și literatură orientală la Universitatea din New York, într-o scrisoare adresată lui William Miller și publicată în *Advent Herald and Signs of the Times Reporter*, Boston, March 6 and 13, 1844, a făcut o declarație importantă cu privire la acceptarea calculului său cu privire la timpurile profetice. Dr. Bush scria:

„Niciodată nu vi se va reproșa, după părerea mea, nici dv. și nici prietenilor dv. că ați devotat prea mult timp și atenție studiului cronologiei profetice, și că ați lucrat mult la determinarea datelor începutului și încheierii acestor mari perioade. Dacă aceste perioade sunt date în adevăr de către Duhul Sfânt în cărțile profetice, au fost date fără îndoială cu scopul să fie studiate, și probabil, în cele din urmă, să fie înțelese pe deplin; și nici un om care încearcă să facă lucrul acesta nu trebuie acuzat de nebulie plină de încumetare... Luând o zi ca temei profetic pentru un an, cred că sunteți susținut atât de exegeza sănătoasă ca și de numele mari ale lui Mede, Sir Isaac Newton, episcopul Newton, Kirby, Scott, Keith, cât și de o oaste întreagă de alții care au ajuns de multă vreme în principiu la aceleași concluzii asupra acestei probleme. Toți sunt de acord că perioadele principale menționate de Daniel și de Ioan se încheie aproximativ în acest veac al lumii și ar fi o logică ciudată aceea care ar încerca să vă convingă de erezie, susținând în fond aceleași concepții care se înalță atât de proeminent în notițele acestor profeți eminenți. Rezultatele dv. în acest domeniu de cercetare nu vă șochează atât de mult încât să afecteze vreun interes important cu privire la adevăr și datorie. Greșeala dv. pe cât înțeleg, se găsește în alte direcții decât în cronologia dv. Ați greșit cu totul în ceea ce privește natura evenimentelor care trebuie să aibă loc atunci când se încheie aceste perioade. Aceasta este fața și capul care suferă explicația dv. Vezi Le Roy Edwin Froom, *Prophetic Faith of Our Fathers* (Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Assn, 1950), vol.1, cap. 1.2.

Pag. 458. O solie întreită - Apoc. 14,6.7 prezice vestirea primei solii îngerești. Apoi profetul continuă: „Apoi a urmat un alt înger zicând: 'A căzut, a căzut Babilonul'... Și a urmat al treilea înger. Cuvântul redat aici „a urmat“ înseamnă „a merge împreună“, „a veni după altul“, „a merge cu el“, vezi Henry George Little and Robert Scott *Greek English Lexicon* (Oxford: Clarendon Press, 1940), vol.1, p. 52. El mai înseamnă „a însoți“. Vezi George Abbott-Smith, *A Manual Greek Lexicon of the New Testament* (Edinburg: T. and T.Clark, 1950), p.17. Este același cuvânt folosit în Marcu

5, 24. „Isus a mers cu ei; și mult popor îl urma și se înghesuia în jurul Lui“. El mai este folosit și de cei 144.000 de răscumparați. Apoc. 14,4 unde spune: „Aceștia urmează pe Miel oriunde merge El“. În ambele locuri se vede că ideea intenționată să fie transmisă este aceea de „mergere împreună“ „în tovărășie cu cineva“. Așa găsim în 1 Cor. 10,4 unde citim despre copiii lui Israel că „au băut din aceeași stâncă duhovnicească ce venea după ei“, cuvântul „venea“ este traducerea aceleiași cuvânt grec, iar marginalele redau „a mers cu ei“. Din acestea înțelegem că ideea din Apoc. 14,8.9 nu este aceea că al doilea și al treilea înger au venit după primul, la un timp anumit, ci că au venit cu el. Cele trei solii nu sunt decât o solie întreită. Ele sunt trei numai în ordinea ridicării lor. Dar după ce s-au ridicat merg împreună și sunt inseparabile.

Pag. 455. Supremația episcopilor Romei - Pentru împrejurările deosebite referitoare la pretenția de supremație din partea episcopilor din Roma, vezi Robert Francis Cardinal Bellarmine, *Power of the Popes in Temporal Affairs* (există o traducere engleză în Biblioteca Congresului din Washington D.C.); Henry Edward Cardinal Manning, *The Temporal Power of the Vicar of Jesus Christ* (London: Burns and Lambert ed. 2-a 1862); and James Cardinal Gibbons, *Faith of Our Fathers* (Baltimore: John Murphy Co., ed. 110-a, 1917) cap. 5.9. 1012. Pentru autorii protestanți, vezi Trevor Gervase Jalland, *The Church and the Papacy* (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 1944, a Bampton Lecture); and Richard Frederick Littledale, *Petrine Claims* (London: Society for Promoting Christian Knowledge, 1899). Pentru izvoarele din primele secole în favoarea teoriei Petrine vezi, James T. Shotwell and Louise Rupes Loomis, *The See of Petre* (New York: Columbia University Press, 1927). Pentru așa zisa „Donație a lui Constantin“ vezi Christopher B. Coleman, *The Treatise of Lorenzo Valla on the Donation of Constantine*. (New York, 1914), care dă textul integral latin și traducerea împreună cu critica completă a documentelor și a tezelor lui.

Pag. 593 - Biserica din Etiopia și Sabatul- Până în anii din urmă Biserica Coptă din Etiopia a păzit Sabatul zilei a șaptea. Etiopienii au păzit și ei duminica, prima zi a săptămânii, de-a lungul istoriei lor ca popor creștin. Aceste zile erau consacrate cu slujbe deosebite în biserici. Păzirea Sabatului zilei a șaptea a încetat în realitate în Etiopia de astăzi. Pentru rapoarte ale martorilor oculari privitor la zilele religioase în Etiopia vezi Pero Gomes de Teixeira, *The Discovery of Abyssinia by the Portuguese in 1520* (tradus în Engleză la Londra: British Museum, 1938), p.79; Father Francisco Alvarez, *Narrative of the Portuguese Embassy to Abyssinia During the Years 1520-1527, in the records of the Hakluyt Society* (London, 1881), vol. 64 mp. 22-49; Michael Russell, *Nubia and Abyssinia* (quoting Father Lobo, Catholic missionary in Ethiopia in 1622) (New York: Harper & Brothers, 1837),

p. 226-229; S.Giacomo Baratti, *Late Travels Into the Remote Countries of Abyssinia* (London: Benjamin Billingsley 1670), p. 134-137; Job Ludolphus, *A New History for Ethiopia* London: S.Mith, 1682), p. 234-357; Samuel Gobat, *Journal of Three Years' Residence in Abyssinia* (New York; ed. din 1850). p. 55-58, 83-98. Pentru alte lucrări cu privire la această întrebare vezi Peter Heylyn, *History of the Sabbath*, ed. 2, 1636, vol.2, p. 198-200; Arthur P.Stanley, *Lectures on the History of the Eastern Church* (New York; Charles Scribner's Sons, 1882), lecture 1, par. 1; C.F.Rey *Romance of the Portuguese in Abyssinia* (London: F.H. and G.Witherley, 1929), p.p. 59, 253-297.

Cuprins

- Introducere	3
1. Distrugerea Ierusalimului	13
2. Persecuțiile din primele veacuri	35
3. O epocă de întuneric spiritual	45
4. Valdenzii	58
5. John Wicliffe	76
6. Huss și Ieronim	94
7. Despărțirea lui Luther de Roma	118
8. Luther înaintea Dietei	144
9. Reformatorul elvețian	171
10. Înaintarea Reformei în Germania	185
11. Protestul prinților	198
12. Reformațiunea în Franța	213
13. În Țările de Jos și Scandinavia	240
14. Reformatorii englezi de mai târziu	249
15. Biblia și Revoluția Franceză	270
16. Părinții peregrini	294
17. Vestitorii dimineții	305
18. Un Reformator american	323
19. Lumină prin întuneric	350
20. O mare redeșteptare religioasă	362
21. Avertizarea respinsă	382

22. Profetii împlinite.....	399
23. Ce este sanctuarul?	417
24. În Sfânta Sfintelor	431
25. Legea lui Dumnezeu de neschimbat.....	441
26. O lucrare de reformă.....	459
27. Redeșteptări moderne	470
28. În fața raportului vieții.....	489
29. Originea răului.....	503
30. Vrăjmășia dintre om și Satana	517
31. Lucrarea duhurilor rele.....	524
32. Cursele Satanei.....	531
33. Prima mare amăgire	545
34. Pot oare morții să ne vorbească	565
35. Amenințarea libertății de conștiință	577
36. Conflictul care se apropie	597
37. Scripturile o apărare sigură.....	609
38. Ultima avertizare.....	620
39. Timpul strâmtorării	630
40. Poporul lui Dumnezeu salvat	653
41. Pustiirea pământului.....	671
42. Sfârșitul luptei.....	680
- Note suplimentare	698

**EDITURA
VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE
VĂ OFERĂ:**

Ellen White

HRISTOS, LUMINA LUMII

O expunere inspiratoare a principalelor evenimente și teme biblice legate de moartea, viața și lucrarea Mântuitorului nostru care, deși înălțat la cer, ne invită și astăzi, ca odinioară:
„Veniți la Mine toți cei trudiți și împovărați, și Eu vă voi da odihnă”
(Matei 11,28).

EDITURA
VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE
VĂ OFERĂ:

Hans Diehl
Aileen Ludington
TABLETE DE STIL DE
VIAȚĂ

ediția a II-a
(revizuită)

Traducere și adaptare
dr. Gily Ionescu

*Doriți să adăugați ani la viața
dumneavoastră și viață la anii dum-
neavoastră? Cartea **Tablete de stil de**
viață ar putea fi cel mai practic ghid
către un stil de viață mai bun, mai
sănătos, pe care cei mai mulți
dintre noi l-am întâlnit până acum.*

Pregătirea formei și tiparul executate
sub comanda nr. 60 248

Regia Autonomă a Imprimeriilor
Imprimeria „CORESI” București
România

E.G. White

TRAGEDIA VEACURILOR

Ellen G. White (1827–1915) este autoarea a 55 de volume traduse în 100 de limbi, cu aproape 20 000 000 de exemplare în circulație.

Se consideră că ea a fost inspirată de Dumnezeu. Multe din profețiile ei despre evenimentele lumii și condiția omului modern s-au împlinit deja în mod dramatic.

Incursiunile ei în domeniul medicinei și nutriției sunt progresiv demonstrate de cercetarea științifică. Cuvintele ei au dus adevărrurile creștine la milioane de cititori de pretutindeni.

Nenumărați cititori, căutând răspunsuri la cele mai presante probleme ale vieții s-au întors de-a lungul anilor spre această minunată carte ... și au găsit mângâierea și inspirația unor răspunsuri autorizate, bazate pe o profundă înțelegere a Bibliei și a relației omului cu Dumnezeu de-a lungul celor 20 de secole ale erei creștine.

Profețiile din vechime și înțelesul lor pentru astăzi – și mâine ... multe biserici creștine din timpul nostru – se vor uni ele vreodată? ... ultima încercare cu care rasa umană ar putea fi confruntată – în timpurile noastre ... acestea și multe alte probleme de cel mai adânc interes sunt prezentate în acest bestseller răspândit în lumea întreagă.

VIAȚĂ ȘI SĂNĂTATE

ISBN 973-971178-1-1